

Offren

Offren

av Christian Lanciai (1998-2005)

"Min enda rätt som människa var att få bli våldtagen."

– *namnlöst offer*

Förord.

Dialog med redaktör

"För att läsa en roman som denna måste man koppla upp sig på en högre växel. Flera olika personer måste ha varit med vid att skriva den av vilka minst två är kvinnor och tre olika män. Vilka är de förutom du själv?"

"När man reser mycket som jag kommer man i kontakt med de mest underliga och intressanta människor som alltid har förunderliga historier att berätta. Vem som skrivit vad framgår väl ganska tydligt ur texten."

"Men romanen passar inte in i något fack och är minst av allt någon svensk roman. Vad vill du kalla den? En romantisk och social hippieroman?"

"En dokumentation. Jag älskar att försöka fånga verkligheten när den är som mest extremt otrolig. Allt vad jag skriver är i första hand dokumentärt, och därför lider också allt av samma ganska komprimerade och kärva stil, som fäster större vikt vid exaktheten än vid behagfullheten. Det sade jag från början till alla mina läsare: 'Läs vad jag skrivit, försök se vad jag har sett, och strunta i hur jag skrivit det.'"

"Vill du påstå att varje ord är sant?"

"Inte varje ord, men varje historia och öde bygger på en sanning. Alla romanens mest kontroversiella uppgifter, de som rör vad Kina har gjort och gör med Tibet, är rena fakta. Får jag nu ställa dig en fråga?"

"Var så god."

"Jag vet att det är en ovanlig bok som vi har skrivit, men den måste dock ge associationer till något annat i världslitteraturen. Den kan inte vara helt ensam. Har den inte kommit dig att tänka på något annat verk?"

"Bara Dantes Inferno."

"Men den är ju bara extrema fantasier."

"Nej, i allegorisk form skildrar Dante i Inferno hela sin samtid med enbart reella personligheter som han själv har känt. På liknande sätt upplever jag ditt 'Offer' som en verklighet förklädd i vackra romantiska kläder, som dock bara lyckas framhäva den groteska verkligheten. Men det här kan inte vara den första roman som du eller ni har skrivit."

"Det är väl ungefär den tjugonde."

"Har du haft samma medarbetare i dem alla, har de skiftat, eller har du skrivit någonting själv?"

"Det varierar. Mycket har vi skrivit tillsammans, och mycket har jag skrivit själv."

"Det borde innebära att ingenting hindrar att detta verk blir ytterligare utökat med nya delar?"

"Ingenting är omöjligt."

"Du är hopplös."

Han sparade övriga kommentarer till senare.

Innehåll:

Del 1 : Offer	sid. 4
Del 2 : Den bristande fadern	71
Del 3 : Den förlorade fadern	107
Del 4 : Fäder och söner	156
Den heliga tystnadsplikten	181
Del 5 : Requiem	223

Romanen "Offren" handlar om relationer. Den första och längsta episoden (i två avdelningar) berättar historien om Beatrice Ravenscroft och hennes mellanhavanden med två diametralt motsatta sorters män. En av dem återkommer i den andra episoden, där han påminns om en gammal älskarinna i New York när han får se en bild av hennes son, som är lik honom själv. Men han har en rival som också gör anspråk på faderskapet, och vem är egentligen den rätta fadern?

I den tredje episoden återkommer Beatrice Ravenscroft men som gengångare. Två fäder söker efter sina förlorade döttrar i norra Indien. Den ena får sin dotter tillbaka, men den andra får det inte. Men i stället han kanske får med sig något annat hem....

Vad som behandlas utom relationsproblematiken är den tibetanska problematiken. Världen struntar i vad kineserna gör med tibetanskorna, men hur blir det om västerländska flickor sätts i tibetanskornas ställe? Detta hypotetiska experiment är kanske romanens djärvaste utmaning.

Trots dess utmanande debattinlägg bör det dock poängteras att romanens enda ambition och funktion är att vara en roman. Dess viktigaste tematik förblir de mänskliga relationerna, vilket fokuseras i den fjärde delen, som är mera sociologisk. Vi får följa en traumaförföljd lärare i hans relationer och insatser, vars öde vävs samman med alla de tidigare.

Den femte delen är en dödsmissa som mynnar ut i en erinring av den första delens viktigaste argument.

Hela romanen är egentligen en direkt fortsättning på samma författares arbete "Tibet".

Introduktion.

Någon klok person definierade barbari som brist på intuition. Men intuition är synonymt med känslighet. Definitionen tycks stämma, då känsliga personer inte gör sig skyldiga till barbari och allt vad det begreppet innebär, som vandalism, våld och brott.

Men känslighet är något som tillhör alla människor och som kan utvecklas hos alla människor. Inte alla är födda med det, medan vi alla har betänkliga erfarenheter av överkänsliga personer, som ofta gör sig bemärkta som kontroversiella och diskutabla. Men enligt ovanstående definition borde en människa vara desto mera kultiverad ju mera känslig hon är. Överkänslighet skulle därmed vara ett tecken på hög begåvning och långt gången personlighetsutveckling.

De flesta överkänsliga personer har dock blivit det plötsligt och ofrivilligt genom brutala traumata, som totalt förändrat deras liv. Det mest drastiska exemplet är kanske författaren Dostojevskij, som på en natt fick sitt liv slaget i spillror och ställdes inför en exekutionspatrull för att ha högläst ur socialistiska skrifter, varefter han "benådades" till fyra års tukthus i Sibirien och ytterligare fyra års tvångsmilitärtjänst. Han blev epileptiker på kuppen, hans ibland hysteriska romaner vittnar om hans nästan outhärdliga överkänslighet, och det finns även andra sådana exempel. Likväl slutade han som Rysslands störste och intressantaste författare genom tiderna och kanske som den störste i världslitteraturen sedan Shakespeare, en annan lika överkänslig författare, vars dikter och tragedier förräder traumata i det förflutna som är helt oförenliga med vad man vet om Shakespeare, varför han troligen hela tiden hade en hårdare provad spökskrivare.... men det är en annan historia.

Av en slump råkade jag in i dimensionen av denna överkänslighet och i kontakt med unga människor i detta överlidandets ogripbara ingenmansland bortom alla smärtgränser. Det var inte alls någons avsikt att det skulle bli så, men att det blev så går inte att förneka. Genom dessa smärtsamma kontakter fick jag tillgång till dessa dokument, som jag ombads ta hand om. Redigeringsarbetet har varit omfattande, men jag tror att jag har lyckats med den svåra balansgången att ha kunnat få ihop det hela till en något sånär klar form utan att ha behövt beskära originaldokumenten till oigenkännlighet eller beröva dem deras originalitet.

Huvudaktörerna talar för sig själva – Beatrice Ravenscroft, John B. Westerberg, Patrick Seagrave, Ian O'Brien, Terry Flanagan, Josef Weiser och några till. Var och en för sin egen talan och får helt förklara sig själv utan hjälp av andra berättande klagöranden. Det är deras historia och ingen annans.

Döm oss inte för vad vi är, och döm oss inte heller för våra historier, ty ingen är skyldig till sitt eget öde, och ingen är skyldig till de outrannsackliga konsekvenserna som relationer alltid leder till; ty dessa följer helt sina egna lagar och lever sitt eget liv, som ingen kan styra som hon vill. Döm bara historien om oss för vad den är – och försök sedan döma mänskligheten för vad hon är.

Min egen historia kan synas något överdriven, men till mitt försvar kan jag ha det att påstå, att andra råkat ut för liknande och värre saker än jag själv. Ingen lärare kan ha kunnat undgå att känna chocken som genomför hela världens lärarkår inför massakern i Tyskland av en elev på sina lärare, och värre saker har hänt i Amerika.

Jag säger inte mer utan viker undan för att låta mina yngre kolleger och lekbollar i ödets tjänst, som detta förde mig i kontakt med, själva få framstå med all rätt i sina egna mycket intressantare historier och förvecklingar än de problem som blev mina.

J. W.

Del 1 : Offer.

Första delen.

1.

Det var med blandade känslor jag svarade på annonsen. Visst kände jag till det ryktbara stället ute vid havet, som kanske låg ensligare än någon ruin längs Cornwalls kuster, och visst var jag välbekant med ryktena om den markisfamiljen. Att de över huvud taget annonserade tydde på att de verkligen stod i behov av hjälp, och de måste samtidigt ha varit tillräckligt realistiska att ta för givet att ingen frivilligt skulle svara på den annonsen.

Men jag hade alltid haft en nästan sjuklig dragning till det ensliga stället ute vid havet. Redan som barn hade jag stiftat bekantskap med det, när vi en gång med familjen passerat förbi det under en utflykt. Vi hade sett det på avstånd – fjärran, ödsligt, förfallet och med något ominöst ruvande över dess läge – och jag hade genast oförskämt nyfiket chockerat alla med att ställa frågan:

– Vad är det för ett underbart ställe?

Min nyfikenhet hade genast tystats ner och det ordentligt, som om min fråga hade varit direkt oanständig. Alla tycktes vara av den bestämda åsikten, att om det stället frågade man inga frågor, och ännu mindre förde man det ens på tal. Så illa beryktat var det tydligen att det var Englands mest tabubelagda borg. Det var mitt intryck av reaktionerna.

Naturligtvis kunde sådana mystifikationer inte dämpa min nyfikenhet. Därmed kom stället att kroniskt från början utgöra en del av mitt liv. Detta hade alltid funnits där som en stängd garderob i min verklighet, och nu fick jag äntligen en chans att öppna den. Och min attityd var sådan, att ju fler skelett jag fann sprattlande och blodiga där inne, desto bättre.

På tidningens redaktion hörde jag mig försiktigt för om det var många som hade svarat på annonsen. Naturligtvis var jag ensam. Och annonsförestånderskan frågade mig nästan med chockerad upprördhet: "Vad i all världen fick dig att svara på den annonsen?" Jag ville gärna se henne ännu mer uppbragt och chockerad, så jag svarade:

– Intuition.

Och hon satte näsan i vädret och vände sig till andra göromål som om hon fullständigt tvådde sina händer fria från varje delaktighet i mitt öde.

Egentligen hade ingen annan kunnat svara på annonsen, ty knappast någon annan i trakten ägde mina kvalifikationer. Jag var utbildad lärarinna på universitetsnivå, jag hade avstått från en akademisk karriär enkom för nöjet att få ägna mig åt individuell undervisning vanligen som guvernant i finare familjer åt hopplöst excentriska och självsvåldiga unga nyckfulla damer, som jag då njöt av att få ge den uppfostran de behövde som deras föräldrar struntat i att ge dem. Jag hade en lång intakt meritlista av enbart strålande resultat och tacksamma elever och föräldrar, och jag var känd för att kunna göra ett geni och en lärd bokmal av vilken idiot och vilde som helst. För mig var det därför inte det minsta konstigt att svara på en annons som verkade direkt avskräckande för hela landsändan.

Egentligen visste ingen särskilt mycket om denna hemlighetsfulla markisfamilj. Ryktena om dem luktade illa men var ytterst diffusa. Trots den höga bördan hade familjen aldrig förekommit i Överhuset. Det gick rykten om mentalsjukdom i familjen och att den var i utdöende, men det hade ju nästan alla aristokratfamiljer alltid varit.

Ingen familj var intressant som inte hade en galning i släkten. Men sedan hade ryktena också alltid viskat om trolldom och onda makter, som jag bara kunde avfärda som skrock.

En vänlig röst ringde upp mig och tackade för att jag hade svarat på annonsen. Det var en yngre manlig stämman som lät både charmfull och kultiverad.

"Är ni medveten om att ni är den enda som svarat på annonsen?" frågade han. Jag svarade att det var jag fullkomligt medveten om. "Får jag fråga varför ni svarade på den?"

Jag betänkte mig en aning, för svaret var inte självklart. Till slut svarade jag:

– Jag tycker om utmaningar.

– Det svaret tycker jag om, svarade han genast. Och han ville gärna se mig på en intervju. Jag skulle besöka det ensliga kråknästet följande dag.

Den eftermiddagen tycktes alla plötsligt ha fått veta om mitt annons svar och gjort det till sin angelägenhet att blanda sig i, och nästan alla ville till varje pris avråda mig.

– Gå inte dit. Då kommer du aldrig därifrån sedan.

– Hur vet du det?

– Alla vet att den risken finns. Ingen vet vad som egentligen försiggår inom den familjen.

– Desto större skäl då att någon äntligen tar reda på saken, eller hur? sade jag beskäftigt på trots. Och då fick jag från någon äldre gentleman den nästan nedlåtande och medlidande komplimangen:

– Ni är en mycket modig ung flicka.

Bara den äckliga medkänslan gjorde att jag verkligen hoppades på ordentliga lik i markisfamiljens alla garderober. Jag visste inte vad jag bad om.

2.

Den sjunde markisen av Trevillard var något som jag inte hade vågat drömma om. Jag hade föreställt mig en vanlig excentrisk stofil med laster och utsvävningars spår i ett påsigt ansikte med skräpig konstitution, men i stället möttes jag av en ganska liten och försynt man som var påfallande välskapt och väl bibehållen. Han såg ung ut men måste ha varit minst tio år äldre. Han var anspråkslöst klädd i en rutig kavaj med läder på ärmarna, men samtidigt var det något över hela hans väsen som gjorde att man skärpte sig. Det var en man med dynamik och vilja. Detta intryck gav framför allt hans aningen melankoliska ögon, som var utomordentligt vackert formade i en rät linje precis som Napoleons. Det var något över hans panna som kommenderade, och jag fick oavvisliga associationer till den unge James Mason.

Han väntade inte på min hälsning och nigning utan började direkt:

"Ni är en modig ung dam som vågar infinna er i detta hus. Ni är förstas medveten om att ni är den enda sökanden?"

"Ja."

"Vad fick er att söka tjänsten?"

"Det undrar alla. Mitt svar till alla är att jag tycker om utmaningar."

"Vet ni något om er elev?"

"Nej."

"Vet ni något om vår familj?"

"Nej."

"Det förklarar för mig varför ni svarade på annonsen. Ingen som vet något om oss vill ha något med oss att göra."

"Varför tror ni att er familj är värre än andra?"

Han stannade och betraktade mig stint.

"Jag tror ingenting, miss Ravenscroft. Jag vet." Han slappnade av igen. "Och ni är lycklig som ingenting vet. Fortsätt så, och allt ska gå bra. Jag förmodar att ni är nöjd med den erbjudna lönen, då den ju är ganska generös, och att tillvaron här skall behaga er. Vad man än må säga om vårt hus, så har det ett vackert läge. Inte sant?"

Jag kunde inte hålla mig. "Jag har alltid drömt om att få komma hit."

"Det gläder mig, ty det förenklar saken. Ni har en god disposition, och det förenklar samarbetet. Det är min dotter ni skall undervisa, men det vet ni kanske redan, miss Ravenscroft?"

"Jag gissade det."

"Dricker ni en kopp te med mig, miss Ravenscroft?"

"Gärna."

Han ringde försynt på en klocka, och in kom en mycket korrekt betjänt med ett fulländat pokeransikte. Te beställdes, och betjänten avlägsnade sig.

"Kommer ni med mig in i salongen, miss Ravenscroft?"

"Jag trodde det var där vi var nu."

"Nej, detta är mitt arbetsrum. Får jag?"

Han ville eskortera mig. Allt i hans manér skvallrade om en god gammaldags uppfostran. Han var just sådan som våra mormödrar ville att unga män skulle vara. När han förde mig in till salongen frågade han:

"Mitt egennamn är Patrick. Ni får kalla mig så. Får jag fråga er om ert egennamn?"

"Beatrice."

"Får jag säga miss Beatrice?"

"Om jag får säga mr Patrick."

"Då är vi överens."

Salongen var ett större och vackrare rum. Det verkade inte ha förändrats ett enda dugg sedan 1870-talet medan det fortfarande verkade som nytt. Möblemanget, tapeterna, tavlorna, bokhyllorna, krukväxterna – allt var som ur en roman av Jules Verne och som man kunde föreställa sig en Phileas Foggs diskret praktfulla, rymliga och estetiskt belamrade vardagsrum.

"Det är en sak som ni inte känner till," sade mr Patrick när vi satt med våra tekoppar redo för munnen.

"Ni lät mig tidigare förstå att det gudskelov var allt som jag ännu inte kände till."

"Jag menar i anställningsvillkoren," sade han och läppjade.

"Är det något som inte stod i annonsen?"

"Ja."

"Jag är idel öra."

"Jag vill att ni bor här."

Jag satte ner koppen. "Mr Patrick, detta kommer som en överraskning. Visserligen skulle det underlätta undervisningen mycket om jag slapp resorna från och tillbaka till byn, men är det riktigt – lämpligt?"

"Min dotter vill det, och jag vill det."

"Och er hustru?"

"Hon finns inte."

"Ursäkta mig. Är hon – död?"

"Ja, hon är död." Det var ett mycket sakligt konstaterande.

"Jag är mycket ledsen. Men då blir min fråga ännu mer befogad."

"Är ni rädd?"

"Inte för någonting i världen."

"Varför vill ni då inte bo här?"

"Därför att mina vänner skulle reagera. Det skulle inte se bra ut. Jag har faktiskt fått den varningen, att om jag antog tjänsten skulle jag inte komma levande härifrån."

Han log tydligt road. "Det var mig ett dramatiskt hot. Ni får naturligtvis tacka nej till tjänsten." Han satte ner sin tekopp som om intervjun närmade sig sitt slut.

"Jag har ännu inte fått se eleven. Får jag träffa henne innan jag bestämmer mig?"

"Jag hoppades ni skulle komma till den saken. Arnold, hämta hit fröken Agnes."

Vi satt tysta medan betjänten var försvunnen på jakt efter dottern. Till slut kom de båda in tillsammans, Arnold bakom flickan, en förtjusande och charmerande flicka med långt blont prinsesshår och pigga blåa ögon.

"Detta är miss Beatrice, Agnes. Detta är min dotter, 16 år gammal."

Jag reste mig och gick emot Agnes. Jag var som hypnotiserad av hennes charmerande väsen. Jag sträckte händerna mot henne och frågade: "Agnes, vill du ha mig som lärare?"

Och hon svarade lika spontant: "Ja, miss Beatrice, det vill jag gärna."

Och hon tog båda mina händer i sina, och vi visste båda redan att vi skulle bli mycket goda vänner.

"Det avgör saken, mr Patrick," vände jag mig till hennes far. "Jag stannar."

"Det gläder mig, miss Beatrice," sade han och reste sig. "Jag tog mig friheten att beställa alla era tillhörigheter från ert hyrda rum i byn. Jag är säker på att ni får det bättre här."

3.

Det första överväldigande goda intrycket av min elev höll i sig. Hon var den idealiska eleven. Medan de bästa engelska flickor med utmärkt språksinne krampaktigt snubblar sig igenom det franska uttalet och aldrig lär sig stava hade Agnes inga svårigheter alls och gick bet bara på de skorrande R-en, som hon dock kompenserade genom praktfullt rullande R, som en riktig skotska. Undervisningen var det inga problem med.

Men det låg en mörk underton hos denna förtjusande begåvade flicka, som hotfullt låg och lägrade i bakgrunden och aldrig gav sig till känna men hela tiden påminde om sin närvaro genom omedvetna antydningar. Och detta hemlighetsfulla hade med hennes far att göra och med hennes relation till honom.

"Vet du något om din mor?" frågade jag henne en dag rent ut när en av dessa dunkla antydningar tveksamt gav sig till känna.

"Ingen vet något om min mor," svarade hon genast till min överraskning.

"Men är hon inte död?" Min krok hade fått napp, och jag började rycka.

"Somliga påstår att hon har blivit omhändertagen."

"Vad menar du?"

"Att de har låst in henne." Hon ryckte på axlarna. "Men det är bara vad folk säger. Far påstår att hon är död, så hon är väl det då."

"Har du inget minne av henne?"

"Nej, hon dog innan jag föddes."

Det var en mera klurig fråga att gå in på. Men jag kunde inte ge mig.

"Menar du att din mor institutionerades när du föddes?"

"Min mor är död. Mer än så vet jag inte. Mer än så vill jag inte veta. Jag älskar min far, och om han säger att hon är död så nöjer jag mig med det. Jag behöver inte veta mera och inte ni heller, fröken Beatrice."

Naturligtvis hade hon rätt. Men när jag nu var inne på förbjuden mark var det alltför spännande att vara det för att inte utnyttja tillfället.

"Vad säger din far om din mor, Agnes?"

"Att hon är död."

"Inte att han älskade henne?"

"Det är jag som älskar honom och ingen annan."

"Vad menar du med det, Agnes?"

"Att den enda kärlek i hans och mitt liv är mellan oss två." Och plötsligt sade hon mer intimt medan hon gick tätt inpå mig: "Men i den kärleken kan ni bli delaktig, fröken Beatrice."

"Vad menar du med det, Agnes?"

"Ni har det väl bra hos oss, fröken Beatrice? Ni vill väl stanna här? Ni kan ju bli min fars älskarinna."

"Nej, vet du vad, Agnes."

"Jag älskar honom, fröken Beatrice, men jag kan aldrig bli hans älskarinna."

Jag betraktade henne noggrant. Med sitt mycket långa ljusa hår och skälmska blå ögon såg jag plötsligt något mycket sinnligt hos denna brådmogna särpräglade sextonåring.

"Vad är det med din far egentligen, Agnes?"

Hon såg bort. Förtrollningen var bruten. Men hon hämtade sig och återkom.

"Jag vet inte. Jag vet egentligen ingenting om honom. Han är ofta borta på resor."

"Tar han dig aldrig med?"

"Nej, aldrig."

"Har du varit här i hela ditt liv?"

"Nästan. Ibland fick jag gå på internatskola, men det var aldrig särskilt lyckat."

"Varför?"

"Jag längtade bara hem till far hela tiden och gjorde mig därför avskyvärd där."

"Hur många skolor har du gått på?"

"Femton."

Det var minst två skolor i året under hela hennes skolpliktstid.

"Och ändå är du så begåvad och kan så mycket."

"Min far har undervisat mig ibland."

"Och han talar franska med dig ibland?"

"O ja." Hon strålade av lycka igen. Det var tydligt att denna flickas stunder med sin far var det enda hon hade att leva för.

"Vart reser han?"

Hon såg bort igen. "Det får jag aldrig veta. Det vill han aldrig tala om."

"Är han länge borta?"

Hon såg på mig innerligt igen. "Det värsta är inte att han reser bort och ibland stannar länge borta. Det värsta är att man aldrig får veta hur länge borta han skall stanna. Ibland är han borta några dagar och ibland i flera veckor och ännu längre, men jag får aldrig veta det i förhand. Jag får aldrig veta när han tänker komma hem igen."

"Vet du ingenting om hans resor?"

"Jag får aldrig veta någonting."

"Men det måste väl vara till kontinenten ibland, eftersom han talar franska?"

Hon ruskade på huvudet. "Jag vet ingenting." Och hon såg på mig igen. "Men kunde inte fröken Beatrice försöka hålla honom hemma? Vi kunde bli en så lycklig familj tillsammans." Hon såg på mig med sina tindrande ögon, som strålade av ett ousägligt förtroende. Men samtidigt fanns det där mörka okända i bakgrunden, som om där någonstans dolde sig en outrannsaklig beräkning.

Jag omfamnade henne. "Vi måste finna din mor, Agnes. Jag tror inte att hon är död."

"Om hon inte är död är hon värre än död."

"Jag kan aldrig bli din mor, Agnes. Jag är bara din guvernant." Jag sade det med värme och känsla och så moderlig mjukhet jag kunde.

"Jag vet," sade Agnes, och jag hörde tårar i hennes röst. "Men du är det enda strå jag har att gripa efter."

"Är det så illa?"

"Min far har någon avsikt med mig som jag aldrig får veta. Han håller mig skyddad här mot omvärlden som om han sparade mig för något särskilt ändamål." Hon lösgjorde sig och såg på mig. "Den hemligheten är det enda hos min far som skrämmer mig."

"Han är tydligen en man av många mysterier."

Hon omslöt mig på nytt. "Och det är det som är så underbart med honom."

4.

"Madame, jag måste varna er."

Denne alltför korrekta betjänt skrämde mig alltid. Det var något ytterst obehagligt över hans alltför perfekta och alltför konsekventa pokeransikte, som aldrig med en skymt av en spasm röjde något av vad som rörde sig bakom detta stenansiktets absolut sterila fasad.

"Vad är det frågan om, Arnold?"

"Ursäkta mig, Madame, men det har kommit till vår kännedom att ni har ställt unga fröken Agnes frågor om lord Trevillards fru. Det är bara min skyldighet att upplysa er om, att allt vad ni säger och får veta kommer till lord Trevillards kännedom. Ni gör klokt i att ta det som en varning, Madame."

"Vad varnar ni mig för, Arnold?"

"Unga fröken Agnes har haft många guvernanter före er. Samtliga blev avskedade. Samtliga ställde för många frågor."

"Då måste jag i min tur be er och er lord Trevillard om ursäkt, Arnold, men är det inte ganska naturligt och logiskt av en nyanställd guvernant som kommer till ett hus fullt av mysterier att försöka orientera sig i mysterierna, i synnerhet som hon finner sig praktiskt taget inspärrad i huset?"

"Då måste jag upplysa er om, Madame, att ni har total rörelsefrihet och kan lämna huset när och hur ni vill. Det enda jag vill varna er för är att dra förhastade slutsatser. Vi är måna om er, Madame."

"Vi i det fallet betyder väl knappast er person, Arnold, utan snarare lord Patrick Trevillard?"

"Er slutsats är riktig, Madame."

"Om lord Trevillard är så mån om en kvinnas välbefinnande i hans hus, Arnold, så måste han väl ha någon förståelse för att denna kvinna undrar över en annan tidigare kvinnas försvinnande i detta hus?"

"Madame, vad har unga fröken Agnes berättat för er om sin mor?"

"Att hon inte vet om hennes mor är död eller levande, och att om hon är levande det i så fall skulle vara värre än om hon var död."

"Därför föredrar alla att hon är död, Madame."

"Och om hon inte är det?"

"Madame, ni beträder farlig mark."

"Tack för varningen. Därför vågar jag fortsätta. Om Agnes mor skulle vara vid liv i vad gräsligt tillstånd som helst, kanske liggande i koma, kanske verksam som vampyr eller zombie eller vad som helst, kort sagt, om hon ännu i någon form skulle existera i sinnevärlden, inbillar sig lord Trevillard då att det skulle lända någon till heder eller

båtnad att detta faktum förnekades? Och skulle det alls kunna förnekas om det inte låg något kriminellt förknippat med fallet?"

"Madame, jag har varnat er. Lady Trevillard är död."

"Ni låter varken övertygad eller övertygande."

"Jag har framfört min varning." Han ville dra sig ur denna intressanta konversation.

"Arnold, Agnes sade mig en annan märkelig sak."

"Nå?"

"Hon sade, att hennes mor dog innan Agnes föddes."

"Jag råder er, Madame, att godta den upplysningen som ett faktum."

"Men ingen mor kan dö innan hennes barn föds. Det är en biologisk omöjlighet. Jag kan inte godta en teoretisk absurditet som ett faktum."

"Madame, jag har inget mer att säga er för närvarande." Han bugade sig och gick. Han lyckades dra sig ur, som den perfekta betjänt han var.

5.

En dag hörde jag honom spela. Det var egentligen inte meningen. Jag hade gått ut med Agnes på en promenad, och han hade tydligen begagnat vår frånvaro till att sätta sig vid flygeln. Jag hörde tonerna genom fönstret när jag kom tillbaka för att hämta mitt parasoll som skydd mot den starka vårsolen och smög in för att inte avbryta honom. Och där blev jag stående, lyssnande. Aldrig hade jag kunnat föreställa mig något sådant.

Han spelade virtuost igenom ett antal etyder och flyhänta fingerövningar och övergick sedan till lättare klassiska stycken, litet Mozart och Bach, för att därpå angripa Händel. Där märkte jag att han kämpade med vissa tekniska problem. Sedan kom ett utbrott av Schumann. Kampen med problemen blev här mera påtagliga. Sedan följde några ballader av Chopin.

Det var hjärtskärande. Gradvis insåg jag situationen. Lord Trevillard var en briljant konsertpianist med utsökt känsla och det underbaraste pianoanslag som jag någonsin hört. Men han led av ett handikapp i högerhanden. Den var på något sätt skadad. Det var alltid hans högerhand som fastnade och hakade upp sig och snubblade och stammade sig igenom fraserna, och stammande under ideliga omtagningar kämpade han heroiskt mot hindren och vägrade acceptera dem, som man forcerar en handikappad eller pensionär mot hans vilja och förmåga. Jag märkte inte att Arnold hade smugit sig fram bakom mig förrän jag hörde hans mycket lågmälda och försynta röst:

"Lord Trevillard ville bli konsertpianist och hade perfekta förutsättningar, men han hade något anatomiskt fel i högerhanden, som visade sig med åren."

"Men det är ju förfärligt, Arnold!" Men han hade redan avlägsnat sig.

Jag stod kvar och lyssnade orörlig som förstenad. Det var alltså denne mans tragedi: han hade hela världens mest magnifika och underbara musik inom sig, och han kunde den och behärskade den, men hans kropp räckte inte till för att uttolka den. Hans kropp vägrade samarbeta med hans ande.

Efter Chopin grep han sig verket an med några sonater av Beethoven och därefter Schuberts läckraste stycken. Jag kände igen dem alla. Hans repertoar hade uppenbarligen bestått av alla musikhistoriens vackraste och känsligaste stycken.

Jag vet inte hur länge jag stod där. Tidsdimensionen försvann inför musiken. Så hörde jag plötsligt Agnes röst bredvid mig:

"Men fröken Beatrice, var blev ni av?"

Genast avbröts musiken. Han hade hört sin dotters röst och måste genast ha förstått att jag stått och lyssnat. Agnes satte handen för munnen som om hon för sent kommit på det klara med att hon förstört en intressant situation och stämning. Långsamt vände sig lord Trevillard om mot oss medan han reste sig upp från pianobänken.

"Jag beklagar, fröken Beatrice, att ni nu känner till min lilla hemlighet."

"Är det den enda?" frågade jag utan att jag var medveten om vad jag sade. Han verkade ignorera frågan.

"Jag brukar öva bara när jag är säker på att ingen hör, så att ingen skall behöva plågas såsom jag av hur det låter. Jag vet inte vilken av dessa båda tragedier som är värst: att jag inte duger som musiker eller att jag vägrar ge upp musiken."

"Men lättare stycken spelar ni alldeles underbart. Jag har aldrig hört så finkänsliga tolkningar av de där preludierna av Chopin."

"Den lätta salongsmusiken är för lättare damer som ni. Förlåt mig. Det var inte menat som en förolämpning. Men jag är en man, fröken Beatrice, och stycken som Waldstein och Appassionata, Chopins ballader och Schuberts och Schumanns mästerverk är skrivna för män med ideal och ambitioner och inte för fina behagsjuka damhänder."

"Men Clara Schumann var sin mans bästa tolkare."

"Men bara kvinnor kunde tolka Chopin."

Hans logik hade plötsligt blivit kvinnlig. Jag hängde inte med längre utan stod svarslös. Då log han för första gången.

"Jag tror att det är dags att vi får lite te," sade han.

Och det kändes så gudomligt avslappnat.

6.

Våra testunder på eftermiddagarna var nästan det enda vi hade gemensamt. Lord Trevillard intog sina måltider i ensamhet om han intog dem alls, och endast sällan dök han upp vid våra kvällsmiddagar, som Agnes och jag i regel intog på tu man hand med Arnold som uppmärksam upppassare och enda intetsägande sällskap – som kypare var han perfekt och ännu mer i sitt ässe än som betjänt. En gång frågade jag honom diplomatiskt om inte lord Trevillard hade för avsikt att äta med oss, och Arnold sade då mycket kort: "Lord Trevillard äter nästan aldrig någonting." Jag förstod av detta att Arnold hade bekymmer för sin herres nästan obefintliga matvanor och att det var ett bekymmer som han skötte bäst ensam utan min eller någon annans inblandning.

Desto mera pålitligt infann sig lord Trevillard alltid vid vårt eftermiddagste, och i de stunderna var han alltid på sitt bästa humör: vänlig och underhållande, trevlig och konversant, även om man heller aldrig då kom honom nära. Men efter denna dags te frågade han mig förbindligt:

"Får jag visa er en sak, fröken Beatrice?"

Det fick han gärna. Han reste sig då upp och bjöd mig sin arm. "Vad jag vill visa er ligger på något avstånd från huset," förklarade han. Det skulle alltså bli en promenad. Ville inte Agnes följa med?

"Vill du följa med oss till Baphomet Bill, Agnes?" frågade hennes far.

"Nej tack, jag har varit där förut. Det stället tråkar ut mig. Men fröken Beatrice har aldrig varit där."

Jag noterade det mystiska namnet, som nästan lät otäckt.

"Vad är det för ett ställe?"

"Det är en liten klippudde som sticker ut i havet, och högst där uppe finns det några egendomliga naturformationer," förklarade min värd.

"Så intressant," sade jag.

Men Agnes verkade direkt uttråkad och avlägsnade sig, medan lord Trevillard förde mig ut mot havet.

Det blåste ganska friskt denna dag från havet, men himlen var klar och i det dämpade eftermiddagsljuset beslöjad av ett slags trolsk belysning. Det omtalade stället låg på ungefär tjugo minuters promenadväg från huset.

"Vad betyder namnet på klippan?" frågade jag.

"Ingen vet. Troligen hade den ett annat namn förr i tiden. När vi kommer fram ska jag försöka sätta er in i hela historien."

Klippan var nästan förbjudande att bestiga, men en smal klipptrappa hade huggits ut och delvis formats av naturen, där en och en ändå med lätthet kunde ta sig upp för det ganska skräckinjagande berget, som var så skrovligt och klippigt och eländigt för övrigt att jag måste anta att namnet Baphomet Bill syftade till djävulen själv. Jag anförtrodde min värd denna min förmodan. Han svarade sakligt:

"Enligt de kristna var Baphomet ett namn på djävulen. Men enligt dem som fanns före de kristna var Baphomet bara en ande."

Vi kom upp. Där förekom verkligen högst märkliga klippformationer. Klipporna var nästan som skulpterade i vidunderliga formationer, som en elefanhjord i anstormning, som gigantiska kamelpucklar, som söndervittrade gigantiska statystoder eller som vulkaniska lavarester som brutits ned till fantastiska former. Jag fick genast påtagliga associationer till Peter Weirs första film från Australien om en flickskola på picknick upp för ett exotiskt berg där ett antal av flickorna och läraren spårlöst försvann. Stället var som perfekt för en gammal hednisk kultplats, vilket troligen var just vad det hade varit.

Men märkligast i denna utställningspark av naturens egna mest fantastiska och abstrakta skulpturer var en egendomligt regelbundet formad sten som låg på marken och som var helt rektangulär och vågrät på översidan. "Det ser ut som ett altare," sade jag genast.

"Ja, det kunde knappast vara mera altarlikt. Detta var en hednisk kultplats som varit i bruk så länge det funnits tänkande människor i landet. Den var säkert i bruk redan långt före Stonehenge. Lägg märke till utsikten. Denna sten ligger som perfekt placerad i förhållande till väderstrecken. Man ser havet på tre sidor åt tre håll, medan man inte ser land, som skymts av bergets översta del mot norr. Man ser även kusterna och deras förbjudande klippor, mot vilka havet ständigt rasar så långt man kan se. Detta hör till de vildaste och ensligaste ställena på hela Cornwall men också till de vackraste. När de kristna kom till landet greps de av skräck inför ställets natur och kallade det för 'Djävulens altare' på grund av de riter som tidigare firats här genom årtusenden, och de förbjöd någon tillträde hit. Detta förbud varade ända fram till reformationen. Under tusen år var det inte någon som satte sin fot här av ren vidskeplig fördomsfullhet och skräck. En av våra förfäder fick välja sig en förläning här ute på Cornwall någonstans, och han föll då för frestelsen att få ta hand om denna gamla kultplats och utrannsaka dess mysterier helt på egen hand. Han byggde vårt slott, som ännu står kvar nästan oförändrat till det yttre, och han återskapade den gamla trappväg, som så flitigt hade begagnats av mysteriefirare för tusentals år sedan genom årtusenden, att de gamla trappstegen i berget fortfarande delvis var blankslitna. Och han lät ta ner det stora Kristus Kors, som placerats här för att hålla djävularna borta, med orden: 'Detta är en plats för människor och inte för övertro.'"

Mina associationer gled vidare medan han berättade. "Detta altare," sade jag och kände på stenen, "tror ni det har offerats människor här?"

"Det kan ingen svara på. Redan vår förfader försökte gå till botten med de antika druidiska riterna här; min far lät till och med göra en noggrann vetenskaplig

undersökning här, men ingenting påfanns som tydde på människooffer. Inte en endaste uråldrig blodsdroppe kunde konstateras under eller kring altaret."

"Varför kallade de det då för 'Djävulens altare'?"

"Därför att här troligen genomfördes riter av ett annat slag."

"Som vad?"

"Kopulationsriter."

Solen närmade sig horisonten i en magnifik skymning av gyllenröda och sidendrapertiliknande cumulusmoln ovan den strålande härliga rodnande solen, men det började blåsa kallt.

"Jag fryser," sade jag.

"Kom, låt oss gå ner."

Han förde mig tillbaka. Trots att jag bar kappan över mina skuldror och han höll om dem fortsatte jag att frysa.

"Varför vill ni aldrig berätta om er hustru?" vågade jag.

"Ju mindre sagt om henne, desto bättre."

"Vad hände?"

"Hon dog."

"Var det så enkelt?"

Hans tystnad tydde på att det var långt ifrån så enkelt.

"Jag känner mig här ibland precis som Jane Eyre hos mr Rochester med en galen fru någonstans på vinden som hon aldrig får veta något närmare om. Jag hoppas det inte är sådana hemligheter ni har."

"Fröken Beatrice," sade min värd mycket behärskat och kontrollerat, "ni har just fått stifta bekantskap med Baphomet Bill eller Djävulens Altare, som det också har kallats. Ni har fått se en otrolig naturlig skapelse som ett outrannsakligt mänskligt mysterium som går tillbaka i tiden minst tre tusen år och kanske fyra eller ännu mer. Med ett sådant naturligt mysterium ständigt närvarande inför våra knutar, tycker ni inte att det då är ganska logiskt, att den familj som av försynen tilldelats omvårdnaden av detta mysterium, måste vara en familj full av mysterier?"

Jag kunde inte svara på detta. Och ett mer undvikande svar på min fråga hade jag inte kunnat vänta mig.

7.

Jag tog ledigt nästa dag och gick hela den långa vägen ner till byn. Jag visste att jag därmed offrade eftermiddagsteet hemma på Trevillard. Det kunde inte hjälpas. Jag visste att jag höll på att fastna i ett osynligt fångstnät där på Trevillard, som jag behövde distans till. Klockan var tre på eftermiddagen när jag kom fram till puben.

Det var som en främmande värld, och likväl var det detta som var den verkliga världen. Drömmarna på Trevillard nådde inte fram ända hit utan var utestängda, inbillade jag mig.

Jag hade tömt en halva öl och kände mig levande igen när några lokala bekanta gjorde mig sällskap.

"Och hur är livet på Trevillard?"

"Jo, tack, det går ingen nöd på mig."

"Ni trivs där?"

"Ja, för det är fullt av mysterier."

"Har ni löst något av dem?"

"Jag har inte ens börjat bekanta mig med dem."

"Vi trodde inte vi skulle få se er mera. Alla kvinnor som åker dit brukar försvinna."

"Försöker ni skrämma mig?"

"Nej, bara varna er med att berätta sanningen."

"Vad vet ni om lord Trevillard som inte jag vet?"

Det var som att trycka på knappen som med en fjäder öppnade Pandoras ask. Utan att jag visste hur det hade gått till hade jag plötsligt en hel grupp erfarna bybor omkring mig som alla ville tala om min arbetsgivare. Tydligt hade de hört min inledande konversation och gradvis dragit sig närmare för att när rätt ögonblick kom kasta sig in i den med huvudet före.

Jag fick plötsligt så mycket omtumlande information öst över mig att det var svårt att värja sig och hålla i sär de olika fantastiska historierna. Tydligt var lord Trevillard och hans familjs förehavanden den stora lokala källan till outtömliga legender och historier. Att han var en gåtfull person hade jag minsann fått erfara, men aldrig hade jag trott honom om en sådan massiv mytbildning kring sin person, som jag måste betrakta honom som helt oskyldig till själv.

En bybo menade att mannen var en Dracula som levde på natten och hade outrannsakliga orgier för sig. En äldre gentleman hävdade att han hade maffiakontakter över hela Europa och särskilt kring Medelhavet och i Ryssland. En fåraherde visste att berätta att vår man dirigerade all narkotikasmuggling i hela Europa. En gammal gubbe påstod att han höll sin dotter så hårt bara för att vinnlägga sig om att själv få ta hennes oskuld när hon blev fullvuxen på själva Djävulens Altare. En amper dam med ockulta intressen menade med bestämdhet att han var en betydande ledare för satanisterna i England och att han själv firade svarta mässor. Naturligtvis var det *det* som Djävulens Altare mest användes till. En ung man i läder och svart polotröja påstod att lord Trevillard själv ofta klädde sig i läder och susade ut med ungdomar på sina motorcyklar. Kort sagt, det var ingen måtta på mytbildningen. För denne man var tydligen enligt dessa bybor allt ont och förbjudet möjligt.

"Men jag har hört att han egentligen är konsertpianist, och jag har själv hört honom spela mästerligt på piano," invände jag.

"Han konserterade som ung på kontinenten," sade en bybo med pipa i munnen. "Det var då han fick alla sina kontakter. Men musicerandet blev sedan bara hans täckmantel för att bedriva andra aktiviteter vid sidan om, som var mer kontroversiella."

"Som maffiaaffärer och drogsmuggling?"

"Till exempel."

"Om han har låtit er höra hur han spelar," sade en annan, "så borde ni också be honom visa er sitt laboratorium. Han har alltid experimenterat med droger själv."

Och syndafloden av skrönor tog vid igen med nya laviner. I detta Babylon fick jag plötsligt bara en tanke: en oändlig längtan hem till det te som jag denna dag gått miste om för dessa amsagors skull och genom min egen egensinnighet och dumhet. Jag drack ur min öl och sade: "Tack, mina herrar, för informationen, men så fantastiska anklagelser måste ni faktiskt kunna bevisa." Detta satte ny fart på deras ryktesspridning, och inte en av dem verkade inte helt tvärsäker på att han kunde bevisa såväl lord Trevillards vampyrvanor som hans svarta mässor, hans drogtrafik, hans maffiabelhörighet, hans kalkylerande blodskam och hans samröre med alla Storbritanniens unga motorcykelgäng.

Jag gick tillbaka till Trevillard och kom fram klockan sju. Där rådde åtminstone lugn och ordning och inget nonsens.

Min arbetsgivare överraskade mig med att möta mig i tamburen.

"Har ni haft en angenäm eftermiddag, miss Beatrice?"

"Jag gick av och an till byn. Jag behövde sträcka på benen litet."

"Ett slag var jag rädd att ni inte skulle komma tillbaka. Jag hoppas att ni inte blev illa berörd igår inför Baphomet Bill."

"Tvärtom, lord Trevillard. Det som jag blev illa berörd av var puben och byfolket idag. I jämförelse med den ohyfsade verkligheten framstår till och med Djävulens Altare som ett mera intressant alternativ. Men vet ni vad jag saknade mest av allt där i byn?"

"Nej?"

"Vårt eftermiddagste. Där i puben hade jag givit vad som helst för att inte ha missat det idag."

"Menar ni det, miss Beatrice," sade han på ett sätt som väckte min undran. Han borde ha känt sig smickrad av denna komplimang, men i stället svarade han med tonen hos en läkare som med tillfredsställelse hör sin patient meddela ett symptom som bekräftar hans diagnos. Det var inte direkt obehagligt, men det gav mig en ny skymt av den avgrund hos denne man som jag inte förstod och inte hade någon aning om.

Före middagen kom Arnold till mitt rum med en kopp te. "Lord Trevillard berättade att ni saknat vårt te idag," sade han.

"Så vänligt av er, och så omtänksamt! Tack, jag dricker det gärna."

Han bugade sig artigt och gick. Jag tog genast en klunk av det goda teet och njöt mer än någonsin, så att jag nästan kände mig syndig. Jag kom på mig själv med att hänge mig åt detta te som åt en berusning. Då slog en svag alarmklocka någonstans i mitt undermedvetna. Vad var det med detta te egentligen? Men tanken gled förbi. Jag fortsatte njuta av det underbara teet och stängde dörren för alla paranoida misstankar, då jag aldrig varit den sorten som ägnat mig åt sådant.

8.

"Tog han med dig till det där förfärliga stället?" frågade mig Agnes med öppen avsky.

"Men Agnes, vad är det för förfärligt med det stället? Det är tvärtom något av det vackraste jag sett. Det är ju en skön utsiktspunkt."

"Han visade dig väl bara altaret då."

"Altaret, utsikten, klipporna, allt."

"Men inte vad som låg dolt ett litet stycke åt sidan."

"Vad talar du om, Agnes?"

"Kom ska jag visa dig."

Och Agnes tog mig i handen och förde mig ut i riktning mot udden. Vi hade varit mitt i en lektion i franska när jag gjort mig skyldig till en olämplig antydning till utsiktspunktens altare, som genast gjort det klart för Agnes att jag varit där, vilket vållat hennes ganska skarpa reaktion, som inte blev mildare av att hon fick veta att hennes far visat mig stället. Nu tog hon mig raka vägen dit.

Det blåste kraftigt, och vi hade motvind, men solskenet var bländande, så vi kämpade både mot solen och vinden. Det var nästan farligt att i så hård vind ta sig ut på de brådstupande klipporna längs med den smala passagen med skummande brusande fradgande hav långt där nere, som rasade rovlustet som ett rusigt inferno av skum och bråddjup. Men lilla Agnes rusade först.

"Här är det!" sade hon framme vid altaret när jag kom upp långt efteråt kippande efter andan av ansträngningen. "Det här visade han dig väl aldrig?"

Hon visade bakom en klippa snett till vänster om altaret. Till min överraskning så var det där ett slags hål i hela klippformationen, som om hela stället var en hylla som här på detta ställe hade gått sönder, ty hålet gick rakt ner till det rasande skummande havet, som dånade där nere i fullt dagsljus.

"Varför vill du visa mig detta sällsamma hål, Agnes?"

"Han visade väl bara altaret för dig? Han visade väl aldrig hålet?"

"Men varför borde han även ha visat mig hålet?"

"Vad berättade han om altaret?"

"Att det använts för gamla keltiska, hm, riter."

"Av oskyldigt slag, eller hur?"

"Ja. Hur så?"

"Riterna här var inte alls särskilt oskyldiga. Det var fruktbarhetsriter, och altaret användes för den utvalda fruktbarhetsjungfrun. Hon lades naken där på altaret, och sedan använde ett antal män henne. Det var den största ära att bli utkorad som fruktbarhetsjungfru. Man måste bara vara jungfru och ung och vacker. Men sedan när riten var avslutad, och jungfrun var tagen av minst sexton män, så kom höjdpunkten."

"Har din far berättat allt detta för dig, Agnes?"

"Nej, det är sådant som varje mänska i lokalbefolkningen känner till. När massvåldtäkten var fullbordad slängdes flickan ner genom hålet som ett offer åt havet och naturen."

"Det är inte riktigt sant." Det var en röst bakom mig. Det var lord Trevillards. Både Agnes och jag blev mycket förskräckta. Han hade tydligen sett oss bege oss ut mot klipporna och följt efter oss, kanske för att skydda oss och av oro för hur vi skulle klara oss här ute i halvstormen. Nu trädde han fram.

"Agnes," sade han, "resten av historien är det inte lämpligt för en ung dam som du att få höra ännu. Vill du vara så snäll och springa tillbaka till huset och be Arnold förbereda teet?"

Agnes lydde utan ett ord. Jag var åter ensam med Sir Patrick här ute på detta ensliga ställe vid ett fruktbarhetsaltare som använts för kopulationsorgier i kanske tusentals år.

"Hur lyder slutet på historien, Sir Patrick? Vad bör Agnes inte känna till?"

"Jag är inte helt säker själv, men ortsbefolkningens historier kommer säkert inte långt från sanningen. Enligt min familjs efterforskningar var riten ett slags utlopp för alla kelternas inneboende hämningar och passioner. Här släpptes allting löst under en speciell helg som mänskligt umgänge och hänsyn annars krävde att hölls under kontroll. Det är sant att det var ett slags människooffer. Men offret var frivilligt och såg det som den högsta tänkbara ära."

"Vad var meningen?"

"Det var som om naturen själv regisserat det hela. Inte sant, att detta svarta hål är som enkom konstruerat för att offren därigenom lätt skulle kunna disponeras och försvinna efter att ha blivit utförda på detta naturens eget perfekta altare? Ingen mänsklig hjärna hade kunnat uppfinna en liknande konstruktion. Det är så inbjudande till riten att det är oemotståndligt."

"Till saken, Sir Patrick."

"På denna natursköna plats vid första fullmåne efter varje vårdagjämning offrade sig frivilligt en vacker jungfru för att låta sig få älskas till döds."

"Och om hon inte ville det?"

"Det fanns alltid frivilliga. Om det någon gång inte fanns inställdes riten."

"Så det var en sorts frivillig massvåldtäkt från offrets sida?"

"Kalla det så om ni vill, fröken Beatrice."

Mina tankars logiska konsekvens var obönhörlig.

"Och pågår det ännu idag?"

"Vad får er att anta det, fröken Beatrice?"

"Jag antar ingenting. Jag drar bara konsekvenser. Ni förklarade att stället var förbjudet område under tusen år på grund av kristendomen. Men efter renässansen har kristendomen släppt sitt grepp. Numera huserar alla möjliga alternativ fritt och till och

med satanistiska rörelser. Då kan man förmoda att ett ställe som detta kan få förnyad aktualitet."

"Ni är logisk, fröken Beatrice."

"Därför frågar jag om liknande riter firas ännu idag."

"Vad får er att tro det, fröken Beatrice?"

"Ni undviker frågan."

"Fröken Beatrice, jag kan inte besvara den. Utan tvivel har ni precis som Agnes fått höra en hel del dumheter av orsbfolkningen. Ta allt vad ni hör med en nypa salt. Annars blir ni inte klokare."

"Ni förnekar alltså inte att här idag pågår sådana riter?"

"Jag förbjuder ingenting, miss Beatrice. Jag ansvarar inte för vad som pågår här. Jag utesluter ingen möjlighet. Jag är en sådan som tvår mina händer och låter livet leva."

"Då sanktionerar ni sådana riter."

"Jag sanktionerar ingenting. Men antag, att en ung dam har kommit i olycka och inte ser en annan utväg än självmord. Antag att hon är prostituerad. Vad vore väl då ett skönare sätt att dö på än att bli älskad till döds på ett ställe som detta?"

Jag kunde inte uthärda längre. Jag vände ryggen till honom och hela den hemska platsen och rusade därifrån. Jag hörde hans röst ropa efter mig: "Beatrice! Ta det försiktigt!" Men jag struntade i farorna att tappa balansen på de hala klipporna och bara sprang, sprang, sprang, hem till huset och mitt rum där jag låste in mig. Men snart hörde jag Arnolds torra sakliga röst: "Madame, teet är färdigt."

Teet!

"Jag står över teet idag, Arnold," ropade jag genom dörren.

"Jag håller det varmt åt er, Madame," sade Arnold lika oberört tillbaka och avlägsnade sig.

För första gången skrämde han mig. Vad var det med hans ord som var så skrämmande? Jag förstod det inte själv. Mina sinnen skärptes, och jag började koncentrera mig på detta. Det var något med hans säkerhet. Han var så säker på att jag skulle dricka mitt te fastän jag inte ville ha det! Där var det! Det var alltså någonting med teet.

Jag saknade det redan. Vad var det med detta te? Det smakade inte olikt andra teer, men på något sätt innebar det ändå en sådan oerhörd njutning och avslappnande effekt, att det översteg alla andra tenjutningar. För första gången kom jag på tanken att det var möjligt att de blandade något i teet.

Men det var i så fall min ädle arbetsgivare själv som gjorde det, ty betjänten var bara hans instrument. Men varför skulle Sir Patrick göra något sådant?

Farhågan besannades av att det att jag avstod från teet framkallade ett otroligt abstinensbesvär. Jag hade aldrig tidigare avstått från teet utom den dag då jag begav mig in till byn. Nu blev abstinensen så påtaglig att jag beslöt att utforska den ordentligt. Samtidigt som suget blev outhärdligt fascinerades jag oerhört av den överväldigande styrkan i denna abstinens. Först när hallucinationerna infann sig förlorade jag kontrollen.

Rummet var plötsligt fullt av folk, men det var inte vanligt folk. Det var maskerade människor i svarta fotsida kåpor, och jag kunde inte se deras ansikten. Jag kunde bara känna att de kallt betraktade mig och väntade på mitt fall. Jag kunde inte ens se om de var män eller kvinnor, men det kändes som om de alla var män. Och de *var* där. Fastän jag visste rent medvetet att det var en hallucination var deras närvaro så oförneklig att den var mera påtaglig än verkligheten. Till slut gav jag upp ett skri. Jag stod inte ut längre. Jag kapitulerade.

Arnold kom in i rummet och ledde mig ut därifrån. Jag förstod inte hur han kom in. Tydligen hade de sina utstuderade knep för att ta sig in i ensamma damers sovrum

fastän dessa låst dörren och lämnat nyckeln kvar i låset. Och jag hörde Arnolds tryggaste och mest sammetslena röst: "Så ja, Madame, allt vad ni behöver är en god varm kopp te, och allt ska bli bra igen."

En stund senare satt jag i ensamt majestät i den vackra matsalen och drack mitt underbara te. Jag hade fullständigt återvunnit självkontrollen. Min försynte värd kom in och frågade artigt och försiktigt hur jag mådde.

"Tack, bra," sade jag fullständigt mig själv. "Men jag vill tala med er, Sir Patrick." Han slog sig ner utan ett ord och var idel öra. Han väntade med största uppmärksamhet tyst på vad jag hade att säga.

"Jag ger mig," sade jag. "Jag vet inte vad ni gör med mig eller vad ni har för planer för min räkning, men jag samtycker och samarbetar. Jag måste dock ställa ett villkor."

"Nå?" sade Sir Patrick enkelt.

"Ni måste ta mig i ert förtroende. Jag måste få veta vem och vilka det är jag ger mig åt. Jag känner er inte. Ni måste dela er med mig."

"Vad begär ni, fröken Beatrice? Att jag berättar mitt liv för er?"

"Vi kan ju börja med den detaljen."

Sir Patrick reste sig och gick några steg från bordet.

"Miss Beatrice, ni har aldrig upphört att förvåna mig. Ärligt talat har jag aldrig tidigare mött någon som ni. Ni är klok och beskäftig och samtidigt något – hur skall jag beskriva det – Brontëisk. Ni ser mer än vad vanliga människor gör." Han satte sig igen. "Därför skall jag tillmötesgå er begäran. Jag skall ta er i mitt fulla förtroende, även om min historia blir svår att berätta. För att underlätta det både för er och för mig själv skall jag bara berätta några små viktiga episoder. Vi kan ju, för att begagna ert eget uttryckssätt, börja med några detaljer."

9.

"Fastän jag var ett ensamt barn så var jag aldrig ensam. Mitt första minne i livet är just av detta. Jag vaknade mitt i natten, men jag var inte ensam. Runt omkring min säng stod det ett antal av minst ett halvt dussin, kanske ett helt, gestalter, som jag såg lika tydligt som trädens skuggor i månskenet utanför. Jag tror att det måste ha varit fullmåne, men den detaljen är jag inte säker på."

"Vad var det för personer?"

"Det är det jag inte vet. Jag såg aldrig deras ansikten. Jag såg bara deras gestalter, deras stora, höga, tysta gestalter, som stod alldeles tysta och stilla men med all sin uppmärksamhet vänd mot mig. De var helt anonyma, ty de var klädda i svarta fotsida kåpor med kapuschonger som även dolde deras ansikten, om de hade några, men det tycktes mig, som att de alla var maskerade i svarta masker som inte ens tillät att man såg deras ögon.

Först blev jag livrädd, för jag trodde att de hade kommit för att ta mig. Men deras tystnad avväpnade mig, och jag var lika tyst tillbaka. Det enda jag gjorde var att ligga stilla klarvaken och betrakta dem och undra om de var verkliga eller ej. Men på något sätt var de verkliga, och genom deras oblidkeliga orörlighet och tystnad var det som om de fick igenom ett telepatiskt budskap till mig: 'Var inte rädd. Vi är här för att skydda dig, bevaka dig och vaka vid din sida. Du är en av oss, ty du kommer av oss, och vi skall vara med dig hela livet, ty du tillhör oss. Vi har sänt dig till världen för att du där skall genomföra vårt uppdrag, en mission, som bara du, ett verkligt kärlekens barn, kan genomföra. Så var lugn. Vi bevakar dig och din säkerhet och dina intressen. Så länge du håller kontakten med oss kan inget ont hända dig eller kan ingenting gå fel.'

Och medan jag låg där och stirrade klarvaken på dem blev jag småningom lugnare och överkom min stumma skräck. Jag visste inte om jag skulle vara rädd för dem eller om de var mina bundsförvanter, om de var onda eller goda, men redan då, vid deras första besök, blev jag fullständigt på det klara med, att fastän de kunde göra människor mera ont än några vanliga människor, så kunde de aldrig och skulle de aldrig göra mig något ont."

"Hur gammal var du då?"

"Högst tre år."

"Och var det den enda gången du blev besökt av dessa gäster?"

"Jag kallar dem 'de andra'. Nej, långt ifrån. Det var första gången bara, och de återkom sedan nästan alltid vid fullmåne, åtminstone alltid när fullmånen var klar."

"Och du vet inte om de var verkliga eller inbillningsfoster?"

"Alltid när jag ser dem liksom förlamas jag. Det är som om de förekommer i en annan dimension. Ibland när jag upplever dem vill jag skrika, men det går inte. Talförmågan försvinner när de visar sig, och inte heller skulle jag kunna ta på dem. Jag blir svag i hela kroppen, och det enda jag kan göra och använda mig av är mitt intellekt, den rena tankens sinne, och då upplever jag någon sorts kontakt med dem, som både är skräckinjagande, förfärlig och på något sätt hugnesam och betryggande. Jag vet att jag kan lita på dem."

"Du hör aldrig deras steg? Du ser dem aldrig röra på sig? Du ser inte vad de har för skor?"

"De hörs aldrig. De rör sig aldrig. Plötsligt bara vaknar man en natt, och de är där. Och man kan ingenting göra."

"Har du aldrig sett deras ansikten?"

"Aldrig. De har svarta masker för ansiktena och måste även ha svarta glasögon, fastän jag aldrig kan se dem. Och deras kåpor och kapuschonger, som alltid är uppfällda och täcker deras huvuden, är alltid ogenomträngligt svarta."

"Vad tror du att det är för några? Hallucinationer, vålnader eller gäster?"

"Jag tror att det är gamla odödliga kelter."

10.

"Hela min uppfostran gick ut på att jag skulle bli en perfekt gentleman. Det viktigaste var då att man alltid skulle vara klanderfritt klädd och ha oantastliga relationer med damer. Det sista man fick göra i livet var att förolämpa någon. Helst hade min familj sett att jag blivit diplomat, och jag hade ingenting emot det. Tvärtom tilltalade mig en internationell karriär i högsta grad, och jag älskade att knyta utländska kontakter och komma in i främmande språk. Min stora idol på den tiden var Bruce Lockhart, den skotske diplomaten som av en händelse råkade vara placerad just i Moskva hösten 1917 när allting hände där, som sedan reste över hela världen och kände hela Europa och blev Churchills propagandaminister mot doktor Goebbels. Det var Bruce Lockhart som kände mästerspionen Sidney Reilly och gav den historien åt världen.

Som start på en sådan karriär fick jag tjänstgöra en hel del inom UD under början av 60-talet. En tid var jag i Genève, en annan säsong var jag i Paris, ett tag var jag i Väst-Berlin, och jag fick till och med komma till Athen och Ankara och känna mig en aning som James Bond. Men det som förstörde alltsammans var Vietnamkriget.

Efter mordet på president Kennedy som jag upplevde i Athen, trappades Vietnamkriget upp i en sådan skala att hela världen vände sig emot det. Vändpunkten inträffade väl 1965, när alla världens intellektuella blev vänstersinnade i ren protest mot

den amerikanska aggressionen. Europa infekterades av amerikanska desertörer från Vietnam, som kom bort från det kriget som färdiga narkomaner. Det blev på modet att röka haschisch överallt. Med idoler i täten som rockgrupperna the Beatles och the Rolling Stones blev snart sagt vilka droger som helst något som man bara måste ägna sig åt om man ville vara med i svängen.

1966 var jag i San Francisco, California. Där gick fredsrörelsen till sina största överdrifter. Hela stadsdelar blev forum för hippies som klädde sig i blommiga kläder och odlade långt hår och hängav sig åt musik och droger med fred och kärlek som lösenord. Det var denna kombinerade freds- och kärleksrörelse som intresserade mig.

Droger var jag instinktivt emot, men jag ville förstå dessa utflippade människor och komma in i den positiva delen av deras universella missionerande. För att förstå dem beslöt jag att pröva alla deras droger själv.

Jag insåg genast, att förhållandet till droger var en ytterst farlig sak som framför allt krävde omdöme och behärskning. Det var att rida en drake som inte kunde kontrolleras om man en gång förlorade omdömet och som det var lättare att råka illa ut för än att kontrollera.

Jag prövade LSD bara en gång. Det var på min myndighetsdagsfest som jag vågade ta steget fullt ut och överlämna mig helt åt det omedvetna på nåd och onåd.

Någon hade sagt mig, att om man såg sig i spegeln under inflytandet av LSD så skulle man få se sitt verkliga jag. Det var detta som lockade mig i företaget. Jag ville lära känna mig själv i den fulla vidden av dess mest fasaväckande dimensioner.

Jag har sedan träffat många för vilka just denna upplevelse, mötet med ens riktiga jag, har blivit en chockartad upplevelse om inte ett trauma. Många har sett sig själva som riktiga rovdjur, min bästa vän såg sig som en rovgirig varg, och andra har blivit galna på kuppen. Men själv blev jag mest överraskad.

Vad jag såg i spegeln när jag betraktade mig själv var inte en varg eller något annat vilddjur. Vad jag såg var en människa men en helt annan människa än vad jag någonsin själv skulle kunna uppträda som.

Har ni någon erfarenhet av droger?"

Jag ville säga: "Ingen utom av ert te," men jag svarade i stället nekande.

"Då är det viktigt att ni förstår hur LSD fungerar. Det är en mycket farlig drog för hjärnan som i princip sätter denna ur spel medan man som själ och personligen ställs naken inför avgrunden av ens eget undermedvetna. Man bör aldrig ta LSD om man inte noga förberett sig på dess verkningar."

"Vad såg ni i spegeln?"

"Jag såg en annan man än mig själv som tedde sig för mig som min absoluta motsats. Jag hade alltid uppträtt som den perfekta gentlemannen med fläckfri vit skjorta, skraddarsydd kostymer med korrekt väst och enkel kravatt, rentvättad, slätrakad och välkammad med bena, ungefär som kung Edward VIII och George VI. Sådan hade jag alltid varit: perfekt representativ. Men i spegeln såg jag den fulländade hippien. Han var klädd helt i svart med svart sammetskavaj och svart polotröja och silversmycken hängande på bröstet. Fingrarna var fulla av konstnärliga silverringar. Han var orakad, men ehuru skägget inte var långt utan snarare vårdat, så var håret desto längre. Det var lika långt som hela ryggraden, men det var väl vårdat, slätt och välkammad, och han hade mittbena. Han bar mörka glasögon så att man inte såg hans ögon, men när jag betraktade honom noga inträffade det skräckinjagande, att han log mot mig som om han kände igen mig. Då såg jag också att han hade ett svart pannband, och mitt i pannan var det prytt av ett tecken som jag igenkände som ett upp-och-nervänt pentagram. Och när han log mot mig och sträckte fram sin hand mot mig som för att ta min hand i sin och föra mig med sig till den andra sidan och han log mot mig det

mest förföriska leende var det som om hela mitt huvud exploderade, och jag kände att jag var förlorad. Jag hade tappat kontrollen.

Men det var bara början. Han talade till mig, och jag kunde höra hans röst lika tydligt som jag hör min egen här nu idag, ty det var min egen röst som talade till mig...

"Välkommen hem," sade han, "välkommen till att äntligen ha funnit ditt rätta jag," sade han nästan med ett slags hån i rösten, "och välkommen till att ha funnit den rätta vägen till kärlekens rike, som hela världen har att vandra i dina fotspår. Ty det blir din mission i världen: att sprida kärleken i världen med vilka medel som helst, med droger, med prostitution och med opolitiska rörelser, ty det är bara kärleken som kan rädda världen, och det är kärleken som kommer att få slut på det kalla kriget och hela kommunistvärlden på fall och alla diktaturer tills inte en enda återstår. Du blir den perfekta diplomaten, Patrick, om du lyckas infiltrera hela Östblocket med prostitution och droger."

Och han tog fram en injektionsspruta från någon ficka i kavajen och sade alltjämt hånleende till mig: "Här har du det nya krucifixet, den nya världsreligionens tecken!" Och han gjorde en obscen gest med den.

Jag vet inte vad som hände sedan, men jag måste ha tappat spegeln ur sikte, ty jag såg honom inte längre. Resten av trippen urartade till rena helvetesmarträmmen vars detaljer jag genast förträngde och glömde."

"När är ni född? Hur gammal är ni?" frågade jag för att ta ner honom på jorden igen.

"Jag är född den 6 augusti 1945." Han sade detta med besynnerligt allvar och eftertryck. "Men det är inte allt," fortsatte han. "Jag föddes i samma ögonblick som Amerika lät släppa den första atombomben över Hiroshima. Aldrig förr eller senare i historien har så många människor dött så snabbt och så smärtsamt som i det ögonblick då jag kom till världen."

"Ni säger det som om det fanns något samband."

"Allting har ett samband, fröken Beatrice. Problemet är hur det skall tolkas. Var det värsta i historien över i och med min födelse, eller var det min födelse som inledde det värsta skeendet i historien? Tolka det som ni vill. Jag nöjer mig med att konstatera att allting har två sidor."

Jag blev inte klok på honom, men han var åtminstone realist.

Och på något sätt förstod jag att han behövde mig. Annars skulle han inte så systematiskt och kontinuerligt droga mig och göra mig beroende därav genom teet, som jag inte längre kunde vara utan. Fastän jag var betydligt yngre än han hade han lyckats väcka mina genuint kvinnliga moderskänslor för honom.

Men samtidigt var det något förfärligt över honom, och min starkaste impuls var att vända om och fly så långt bort som möjligt och aldrig komma tillbaka. Men jag kände att det var en hel del att utreda först.

11.

"Nå, och din fru?"

"Det är ett mycket senare kapitel. Jag blev läkare först."

"Läkare? Skulle ni inte bli diplomat?"

"UD ville inte ha mig längre efter San Francisco. Jag komprometterade mig med att ha med den amerikanska fredsrörelsen att göra. Den var ju politisk åt fel håll och kunde därför bara spåra ur, vilket den hade alla förutsättningar för att göra, varför den också gjorde det. Enligt mina arbetsgivare spårade till och med president Nixon ur, inte så mycket genom Watergateaffären som genom att dra Amerika ur Vietnamkriget, ge efter

för kommunistiska diktaturer och till och med skrota Taiwan för att göra affärer med världens största, värsta och farligaste diktatur Kommunist-Kina. Nixon åkte ut men Kissinger blev kvar och offrade det portugisiska Öst-Timor åt den indonesiska högerdiktaturen. Hela världen spårade ur åt fel håll under 70-talet, så jag blev läkare i stället.

Jag var en perfekt student och utmärkte mig inom alla områden, men när det blev dags att praktisera hoppade jag av."

"Varför?"

"Jag tyckte inte om mentaliteten inom läkarkåren, där alla kontrollerar varandra, kritiserar varandra och anger varandra för minsta lilla småsak. Läkare är i allmänhet duktiga, begåvade och underbara människor, men yrket ställer omänskliga krav. Det sägs, att man kan bara vara läkare om man misslyckas ibland. Om man då kan med att fortsätta som läkare kan man vara läkare. Men jag ville inte vara med om några misslyckanden. Kanske det var därför jag råkade ut för det värsta tänkbara."

"Var er fru det värsta tänkbara?"

Han blev plötsligt som en helt annan människa, då han nu plötsligt besjälades av en helt annan attityd. Jag hade lärt känna honom som en försynt och artig gentleman, nästan ödmjuk i sin fina höviskhet, men nu blev han plötsligt som en robot eller en sten. Fullständigt okänsligt undslapp han sig denna bekännelse:

"Min fru blev obotligt sinnessjuk i och med vår dotters födelse. Som läkare försökte jag med alla medel hålla henne kvar hos oss fastän jag måste inse att det var hopplöst. Sedan 16 år tillbaka är hon inspärrad som ett vilddjur i en madrasserad cell och ofta lagd i spännbälte med munkavle så att hon inte ska bita ihjäl sina skötare. Om ni vill får ni besöka henne men på egen risk. Själv får jag inte besöka henne."

"Och det berättar ni så där oberört?"

"Jag tvingades av ödet att övergå från att betrakta henne som hustru till att betrakta henne som patient."

"Och varför blev hon sinnessjuk? Var det era droger?"

"Hennes sjukdom var av oidentifierbart slag. Ingen läkare kunde förklara den."

"Var hon helt normal när ni gifte er?"

"Hon var en glad, sprudlande och intagande flicka, mycket lik min dotter. Jag hoppas ni förstår att min dotter aldrig får veta om hennes mors fall."

"Ålägger ni mig tystnadsplikt?"

"I högsta grad."

Jag bestämde mig i det ögonblicket. Jag måste bort från detta ställe. Det var någonting som inte stämde. Hans okänslighet som sin hustrus domare skrämde mig från vettet. Det skrek i himmelens sky om att han ensam var skyldig till sin hustrus sjukdom och, som han kallade det, fall.

Som jag var bjuden till en gammal gods 60-årsfirande tog jag det som ursäkt för att ta ut en ledighet på ett par dagar. Men jag återvände inte efter de dagarna. Under festen bedövade jag mig med vin i sådana kvantiteter att jag sällan varit så bakfull efteråt, bara för att glömma och förtränga huset Trevillard och dess hemligheter, öden och mysterier. Jag visste att min abstinens från stället skulle bli kanske outhärdligt svår, men egendomligt nog blev saknaden av min arbetsgivares och min unga elevs personligheter mycket svårare än saknaden av det speciella teet. Jag hade väntat mig den svåraste tänkbara abstinens, men aldrig hade jag kunnat ana att den skulle bli så svår som den blev.

Knappt hade jag begått flykten från Trevillard, så visste jag varför jag hade begått den. Jag flydde från markisen för att jag älskade honom. Jag var hopplöst kär, och det var omöjligt att dölja för mig själv. Jag kunde fly från honom, men jag kunde inte fly från att jag älskade honom.

Och bara några nätter efter den snöpliga flykten och den våta festen med tidernas värsta baksmälla, så var det som om han ropade på mig i drömmen. Han var inte förtvivlad utan närmast saklig och konstaterade helt prosaiskt för mig: "Och du lämnade mig utan att ens ha tagit reda på vem jag är. Varför ville du inte ens försöka lära känna mig?" Han var nästan förnärmad, som en förmyndare som känner sig sårad av att hans myndling betar sig mera omoget än vad han gjort sig förtjänt av.

Men han hade rätt: jag hade inte ens försökt lära känna honom. Jag hade lämnat honom utan att ha givit honom en chans.

Som desto bisarrare illustration till hur jag svikit honom framstod då den lokala befolkningens lösa rykten om honom, som jag nästan satt någon tilltro till: att han var satanist, att han umgicks med motorcykelgäng, att han handlade med droger, och att han hade kontakter med olika maffior. Sådant hade jag lyssnat till, men honom själv hade jag vägrat lära känna.

Och för att göra min dårskap ännu värre accelererade jag flykten ytterligare: jag lämnade England. Om jag nu en gång flydde så kunde jag lika gärna ta ut svängarna ordentligt och göra flykten så fåfäng som möjligt.

Vad som gav mig den definitiva motivationen att bege mig så långt bort från England som möjligt var en kuriös incident, som inleddes på tåget till London. Som reskamrat bredvid mig råkade jag få en mycket exotisk ung man. Han var tyst och anspråkslös men desto mer expressionistisk genom sitt yttre, ty han hade långt hår ner till höfterna och stora ringar i öronen. Ändå var han inte alls feminin.

Då jag alltid varit nyfiken på varför vissa män känner för att spöka ut sig som om de vore kvinnor inledde jag en konversation med honom. Han var helt naturlig i sitt sätt att tala och hade ingenting att dölja. För honom var det naturligt att vara som han var fastän han var man, och det var ingenting feminint alls i honom.

Han var på väg för att träffa några vänner i London. "Vad umgås du med för män?" kunde jag inte låta bli att fråga.

Då gav han mig en inbjudan att följa med honom till hans klubb. "Det är ett mycket speciellt ställe som skulle intressera dig mycket, och du har säkert aldrig upplevat någonting liknande." Min nyfikenhet fick mig att tacka ja.

Hans namn var Maurice, och fastän hans yttre var så extremt var han angenäm att umgås med och just så enkel och naturlig som man skulle önska att alla män vore.

Klubben var emellertid verkligen en sevärdhet. Jag trodde inte mina ögon. Det var på sätt och vis som att komma in i en exotisk saga. Lokalen var mycket angenäm och mycket estetiskt dekorerad med utsökt gammaldags inredning i klassisk jugendstil med mycket tavlor och planscher. Som bakgrundsmusik förekom en symfoni av Brahms och därefter enbart annan klassisk musik. Det enda bisarra med stället var inte att där inte förekom damer, ehuru det fanns få förutom jag, men de 90 procenten män var samtliga utan ett enda undantag mer än halvlånghåriga.

"Vad är det här för en klubb?" frågade jag Maurice.

"Välkommen till de långhårigas förening. Det är en klubb instiftad enbart för män med hår längre än till skuldrorna och för kvinnor med hår längre än till stjärten."

"Men så långt hår har inte jag." Jag var korthårigare än samtliga män där inne.

"Men du är min gäst. Vem som helst är välkommen som gäst, även om hon inte är långhårig, om hon kommer i sällskap med en medlem."

"Och långt hår är det enda inträdesprovet?"

"Ja."

"Och vad är ändamålet?"

"Att utbreda estetik. Klubbens grundare menade att det alltid är vackert med långt hår och att det borde uppmuntras. Lägg märke till de vackra dekorationerna och den förnämliga bakgrundsmusiken. Allt är bestämt av klubbens instiftare. Han är en främjare av skönhet och estetik och anser att sådant bör besegra fulheten, steriliteten och omänskligheten i världen."

"En vacker idé. Och vem är denne intressante grundare?"

"En viss markis Seagrave."

"Är han här själv?"

"Nej, han kommer sällan. Han är medelålders och har inte långt hår själv, men han gästar oss ibland."

"Och vem som helst får komma in?"

"Nej, flintskallar och skinnskallar är förbjudna, ty rakade hjässor är stämplat av föreningen som fult och onaturligt."

"Varifrån kommer denna markis Seagrave?"

"Han har sina domäner någonstans ute på Cornwall."

"Inte Trevillard väl?"

"Jo, han bor där."

Jag reste mig. Maurice blev upprörd. "Du ska väl inte gå?"

"Ursäkta mig, jag vill inte vara ohövlig, och det är ingenting personligt menat mot dig, klubben eller markis Trevillard, det är en fantastiskt intressant klubb, men jag måste faktiskt gå."

"Jag har väl bara inte sagt något olämpligt?"

Jag kysste honom på kinden och sade: "Min vän, du är fullkomligt oskyldig. Förlåt mig." Och jag gick utan att vända blicken tillbaka.

14.

Min resa var fullkomligt underbar tills jag kom till Jugoslavien på väg från Budapest med Orientexpressen mot Istanbul. I London hade man försäkrat mig att Inter Rail gällde på nytt i Jugoslavien efter krigets avslutande, och de hade inga uppgifter om att det behövdes visum: endast Rumänien och Bulgarien krävde fortfarande visum i Europa. Emellertid fick jag bittert erfara att kriget ingalunda var slut i Jugoslavien, åtminstone inte för serberna. I Serbien rådde krigslagar fastän kriget aldrig ens vidrört Serbien. Och där krigslagar råder gör myndighetspersoner precis vad de vill.

Vi var tre som slängdes av tåget med ursikten att vi saknade visum. De andra två var polacker, en ung man och en lättklädd dam i min ålder, som hade löst biljett till Sofia från Budapest. Vi beordrades att ta nästa tåg tillbaka till Budapest och där skaffa oss visum. Det var en iskall regnig lördag morgon i soluppgången, allt skulle vara stängt i Budapest fram till måndag, och vi måste sitta i fem timmar och vänta på en station utan värme i Subotica. Vi fick inte tillbaka våra pass förrän returtåget skulle komma.

Så snöpligt fann min resa sin ändalykt. Alternativet var att från Budapest fara via Rumänien och Bulgarien till Istanbul, men det kände jag inte för. Polacken varnade mig för ett formligt gatlopp vid gränspasseringarna, då varje land krävde dryga summor för transitvisum. Dessutom kunde man bli rånad, våldtagen eller helt enkelt avvisad och skickad tillbaka igen. Detta hade visst hänt i Bulgarien, och under kriget i Jugoslavien hade damer tillåtits komma in i landet, bestulits och våldtagits och först därefter skickats tillbaka för att de saknat visum, när de inte hade några pengar kvar.

Min nya polska väninna i samma sits som jag var i nästan den situationen. Hon hade inga pengar kvar, och hon hade ingen biljett som gällde tillbaka till Budapest.

När tåget tillbaka äntligen kom var det ett IC-tåg, och polacken fruktade för nya turbulenser ombord med konduktören på grund av detta, så han steg av vid första ungerska station. Min väninna och jag vågade fortsätta.

Mycket riktigt ställde konduktören till med bråk. Han ville slänga min väninna av tåget. Min Inter Rail-biljett gällde som färdbevis, men hon var utan. Då brusade jag upp och skällde ut konduktören efter besked. Jag skulle klaga hos ambassaden i Budapest, och jag anklagade honom direkt för att utsätta en prisgiven ung dampassagerare för livsfara med att tvinga henne till att lifta i Ungern. Då blev han rädd och försvann.

Därefter var vi vänner för livet. "Tack för att du hjälpte mig," sade hon. "Jag vet ett ställe i Budapest där du kan få bo gratis."

"Vad är det för ett ställe?"

"Det är bäst att jag inte berättar om det i förväg. Det är en sorts systerorganisation som en länkrörelse."

"För alkoholister?"

"Nej, för fallna kvinnor."

"Men jag är ingen fallen kvinna."

"Men jag är det."

Och hon började berätta. Efter kommunistpartiets fall i Polen hade hon börjat försörja sig som prostituerad. Hon hade varit tvungen då hennes gamla föräldrar och andra familjemedlemmar annars hade svultit ihjäl. Som prostituerad hade hon löpt vissa risker och snart nog kommit i olycka genom kontakt med droger och kriminella maffiantakler. De hade försökt göra henne beroende för att få henne livegen. Då hade hon räddats av en märkvärdig organisation.

Vad hon berättade om den var ytterst märkligt. Den hade filialer över hela världen i alla större städer och hade kommit till Warszawa strax efter 1989. Den var alltså ny där och även i Budapest, där jag fick ta den i närmare skärskådande.

Den bör närmast beskrivas som en sorts alternativ bordellkedja. Formellt var den en hotellkedja men med mycket billiga priser, och den drevs helt och hållet av före detta prostituerade som kunde sitt yrke. Prostitution tilläts inom anständiga ramar. Det låter motsägelsefullt, men disciplinen var aktningsvärd. Droger förekom inte, på den punkten var rörelsen kliniskt ren, och om någon kund misskötte sig kunde han bli utkastad direkt. Å andra sidan kunde kunderna alltid lita på god service, justa metoder, säker sex och allmän pålitlighet. De var därför gärna diskreta.

Alla fallna damer var alltid hjärtligt välkomna. De kunde räkna med skydd och anonymitet vid behov. Det internationella kontaktnätet var ytterst livligt och vältrimmat. En dam i svårighet kunde omedelbart smugglas ut till ett annat land.

Att en sådan verksamhet, en sådan rumsren och välskött bordellrörelse skulle gå med vinst var en självklarhet.

"Men vem får då alla pengarna? Vem driver rörelsen?" var min relevanta fråga. Det kunde Beata, min väninna, inte svara på.

Men när min nyfikenhet en gång hade väckts måste den stillas. Jag gav mig inte. Jag forskade i rörelsens rullor och ledning, jag gjorde mig till kompis med den lokala

chefen, en mycket charmfull zigenerska med skinn på näsan, och fick av henne veta, att kedjan kontrollerades från London.

"Har ni händelsevis hört talas om en viss lord Seagrave?" Frågan halkade ur mig innan min stora hjärna hunnit hänga med i mina egna impulser.

"Javisst," svarade Zsazsa genast med ett glatt leende. "Han är vår högste beskyddare."

15.

Skulle jag då aldrig slippa denne påträngande lord, som ständigt förföljde en utan att han själv var medveten om det? Jag såg detta mer och mer som ett öde, och jag beslöt att utmana det.

Jag reste längre bort. Skulle han uppenbara sig även i Oman, det avlägsna isolerade arabemiratet? Jag vistades i detta paradiset i en vecka, men även där förekom hans närvaro. Det visade sig, att han var delägare i en bank som hade stora ekonomiska intressen i Oman och Dubai, som drev på en stark utveckling i denna den enda fria delen av arabvärlden för att hålla dessa länder utanför islams hämmande och rubbade störningar och för att utveckla Dubai till ett nytt Hongkong, då ju det gamlas saga snart var all. En schejk, som blev min jeepförare under en utflykt till södra delen av landet och till Kuria Muria-öarna, en mycket älskvärd gentleman som kunde hela Koranen utantill och som jag nästan blev intagen i, visade sig ha lord Seagrave som en mycket nära vän och kollega i ekonomiska avseenden. Min schejk Abduls och lord Seagraves gemensamma intresse var att hålla detta fria hörn av arabvärlden fritt från fundamentalism och andra muslimska påtryckningar och samtidigt Oman fritt från alltför mycket infekterande turism, som kunde få allvarliga miljöskadeverkningar och hutlös exploatering till följd. Både lord Seagrave och min schejk Abdul kände den upplyste sultanen av Muscat och Oman personligen.

Återigen hade jag förlorat en rond. Jag reste vidare och längre bort. Jag kom till Nepal, där jag trivdes bra i Kathmandu med dess pittoreska Thamelkvarter, där jag snart kom i kontakt med mycket spännande ungdomar. De måste ha känt på sig att jag sökte äventyret, ty en dag bjöd de mig att följa med till en hippiekoloni en bit bort från staden. Som jag alltid varit nyfiken på detta asociala folk och vad de egentligen spelade för en roll i dagens värld, som blev allt mindre krigisk och mera i behov av Aidskampanjer än av fredsrörelser och protester, tog jag risken att tacka ja och följa med.

Därmed har jag kommit fram till nuet, och vad som har utspelat sig i detta nu förbjuder mig min kvinnlighet att skildra.

Andra delen.

1.

Det första jag såg när jag slog upp ögonen efter vad som hade känts som en lång och tung sömn var honom. Hans klarblåa nästan faderligt deltagande ögon betraktade mig uppmärksamt. Han sade försiktigt:

"What have they done to you?"

Jag kunde bara svara:

"I honestly don't know."

Han lät mig stilla förstå att jag skulle fortsätta vila och ta det lugnt och att jag inte behövde frukta för något. Han gav mig en fullkomlig visshet om min egen säkerhet. Tacksam slöt jag ögonen på nytt.

Min första tanke var: Hade jag tappat minnet eller inte? Vad hade egentligen hänt? Jag mindes bara lösa fragment av vad som kändes som mycket avlägsna mardrömmar. Jag ville inte tänka på det mera. Jag överlät mig i stället åt sömnen igen som min enda tröst och pålitlige befriare.

Han tog det mycket lugnt med mig. Han ställde inga frågor. Det verkade som om det enda han ville var att vårda mig. Hur sjuk jag egentligen var hade jag ingen aning om, men jag kände mig helt svag och ville egentligen bara sova. Däremot blev jag mer och mer nyfiken på min vårdare. Han var en egendomlig kombination av ödmjuk stillsamhet och sträng fromhet, samtidigt som han var som en mycket noggrann doktor. Han gav mig mat som var mycket väl genomtänkt och enligt en strikt diet.

"Vem är du?" frågade jag en dag när vi åt.

"Du kommer aldrig att få veta mitt namn," svarade han med sin stilla men stränga ödmjukhet.

"Får man då fråga: Vad är du?"

"Egentligen är jag en rysk-ortodox teolog."

"Då är du långt borta hemifrån."

"Du också."

"Vad hände, eftersom du tar hand om mig?"

"Det är det som tydligen ingen av oss vet. Jag fann dig. Det är allt."

"Du tycks bo alldeles ensam här i denna hydda som en eremit, men ditt yttre hör mera samman med en hippie."

"Dina slutsatser är i stort sett riktiga. Men eftersom du är så intresserad av mitt yttre och mitt yrke måste jag också få lov att fråga vem du är."

"Jag är en guvernant från England." Han blev genast uppmärksam.

"Vad för sorts guvernant?"

"En hederlig anständig guvernant. Min senaste elev var en ensam ung flicka ute på landet, dottern till en mycket förmögen lord. När han gjorde otillbörliga närmanden lämnade jag tjänsten." Det kom ett roat uttryck över honom.

"Ursäkta mig, men du talar som en helt annan person än den du synes vara. Hur kom du hit till Nepal?"

"Det är en lång historia."

"Det måste det vara. Ty mycket måste ha hänt från det att du var en rekorderlig guvernant och seriös informator tills jag fann dig i skogen."

"I skogen?"

"Ja." Han synade mig noga. "Har du tappat minnet?"

"Jag är inte helt säker. Jag vet inte."

"Får jag föreslå en sak, som ett första steg mot en uppkläring av mysteriet med din nuvarande situation?"

"Jag skulle bara vara tacksam."

"Jag skulle då föreslå att du ser dig själv i spegeln."

Han visade mig en ganska stor spegel som hängde på en vägg i hans eget lilla rum i det skjul i skogen som han bodde i. "Ta god tid på dig. Jag väntar utanför."

Jag lämnades ensam med spegeln. Det som spegeln hade att visa mig beredde mig mitt livs svåraste chock. Jag förlamadades av fasa.

Kvinnan jag såg var inte jag. Det var en helt annan varelse. Jag isades från topp till tå av den mest ohyggliga fasa, som om jag såg mitt eget lik och var död eller som om jag vaknat upp levande i min egen likkista under jorden. Jag kunde inte bärga mig, och ett kort ohyggligt skrik undslapp mig. "Kom!" ropade jag genast till min vårdare utanför.

Han tittade försiktigt in. Han var både intresserad och förvånad över min förskräckelse.

"Vem är den där kvinnan där?" frågade jag nästan hysteriskt och pekade på bilden i spegeln.

"Vem är det man brukar se i en spegel?" frågade han mjukt.

"Men det där är inte jag!" fortsatte jag protesterande och pekade anklagande på kvinnan i spegeln.

"Om det inte är du, vem är det då?" fortsatte han med samma mjuka tålmod.

"Det vet jag inte, men jag vill inte se henne! Ta bort henne!"

Mycket psykologiskt hängde han genast ett svart skynke över spegeln. "Är det bättre nu?" frågade han.

"Ja, tack, något. Men jag fattar det inte." Jag satte mig chockad.

"Vad är det du inte fattar?"

"Hur kunde jag bli sådan?"

"Det vet du bara själv."

"Nej, det vet jag inte."

Han satte sig nu lugnt bredvid mig. "Min kära patient, du har uppenbarligen varit med om ett trauma. Du måste bli av med det. För att bli av med det måste du konfrontera det. Du måste genomskåda kvinnan i spegeln och förstå henne."

"Jag vägrar!"

"I så fall kan jag inte hjälpa dig. Och i så fall måste jag överlämna dig i någon annans vård." Han reste sig. Han var beredd att släppa mig efter att han gjort så mycket för mig och kanske räddat mitt liv. Jag ansträngde mig för att försöka vara rättvis och klok.

"Förlåt mig," sade jag i en lugnare röst. "Det är kanske bara du som kan hjälpa mig. Ty jag är rädd att jag inte kan lita på någon människa. Men du har kanske räddat mitt liv. Dig kan jag tro på. Överge mig inte."

"Inte så länge du inte vill det."

"Jag vill samarbeta. Jag vill veta vem den där kvinnan är, så att jag kan upphöra med att vara henne. Men du måste hjälpa mig. Och det kommer att bli svårt."

"Det är jag medveten om."

"Var det i denna form du fann mig i skogen?"

"Ja, fast värre."

"Har du någon teori?"

"Jag har flera teorier. Men ingen av dem är särskilt smickrande."

"Jag avskyr hyckleri och förljugenhet. Fram med vad du tänker."

Han riktade blicken bort från mig och ner på golvet. "När jag fann dig antog jag att du var en fallen hippieflicka som råkat illa ut. Du var helt sönderknarkad. Sedan började jag misstänka ett brott. Av ditt fysiska tillstånd kunde jag dra den slutsatsen att du blivit missbrukad som kvinna."

"Menar du, att jag inte längre är jungfru?"

Han såg oändligt vänligt och deltagande på mig. "Min vän, du är så långt från en jungfru som man kan komma."

Plötsligt förstod jag de eviga smärtorna och den stickande värken nere mellan benen, som allt emellanåt blev outhärdlig, så att jag kunde vakna skrikande i natten av rena grundlösa smärtor. Jag måste inse att jag hade varit med om något alldeles förskräckligt.

"Och mera?" frågade jag. "Vad fann du mera för tecken på min kropp som fick dig att dra slutsatser?"

"Jag vill skona dig från vidare detaljer tills vidare. Det kan vara nog för idag. Du är inte återställd ännu."

"Jag utmanar dig!" skrek jag och slet skynket från spegeln. Där stod hon framför mig, den förskräckliga kvinnan som var jag. Hon var alltigenom svart. Hennes utmanande kläder var svarta, och hennes mycket långa hår var färgat svart. Hon bar örhängen som passade en utsvävande zigenerska och hade spår av make-up som hade kunnat vara masken på en strip-tease-dansös. Hon var alldeles ofattbart vulgär, och hon bara stod där och gäckades med mig och utmanade mig, som om hon hade velat säga: "Se själv! Och kom sedan och påstå att det inte är sant och att jag inte existerar!"

Jag hade inte tänkt på mina kläder när jag låg i sängen. Han hade tydligen inte velat röra dem. Jag hade känt att jag hade haft örhängen, de hade irriterat mig, men jag hade inte brytt mig om dem. Jag hade inte orkat höja armarna för att ta av mig dem. Nu först såg jag dem. Och sminket. Det hade jag minst av allt varit medveten om. Inte ens det hade han velat ta av mig. Det blev nu min första åtgärd.

"Det första vi har att göra," sade jag, "är att ta av hela masken på denna skamlösa kvinna. Ge mig tvål och vatten!"

Och jag gnuggade mig och tvättade mig i en timme. Jag tog av mig örhängena, men efter en stunds tvekan satte jag på mig dem igen. Jag hade tänkt byta kläder, men en eftertanke fick mig att ändra mig, och jag behöll dem. Jag var redo för den andra konfrontationen. Jag sade till min vän:

"Låt oss nu ser hur hon ser ut!"

Han förde mig till spegeln. Det var samma kvinna, men hon såg nu renare och mognare och lugnare ut. Jag frågade honom: "Är det samma kvinna?"

"Ja, fast hon har blivit vackrare."

"Ändå är det inte jag."

"Låt oss då fortsätta processen och gradvis försöka förena henne med dig. Kanske vi kan lyckas till slut."

"Det tvivlar jag starkt på."

Jag var faktiskt säker på att det skulle bli omöjligt.

2.

John:

Du ber mig förklara hippierörelsen. Jag kan inte förklara den. Jag kan bara i någon mån belysa den.

Vad som över huvud taget gör den uppmärksambär är att den efter 30 år fortsätter i helt nya generationer, som inte längre har Vietnamkrig att reagera emot. Tvärtom råder det i princip allmän världsfred idag, så vad reagerar då unga västerländska tänkande människor emot i världen idag när de så resolut tar avstånd ifrån den?

Hippierörelsen på 60-talet var en proteströrelse mot Vietnamkriget. Den blev i Amerika snart en dynamiskt expanderande fredsrörelse, som väckte gehör i hela

världen. Men den hängav sig snart åt hämningslös verklighetsflykt genom fantasi, moralfrihet och framför allt droger. Genom drogerna försvann all självkritik. Konstnärer som blev hippies och använde droger menade att de därmed kunde skapa bättre. Det var det totala självbedrägeriet. De förlorade alla spärrar så att även omdömet försvann utom självkritiken, och all deras konst och musik blev visserligen mer kvantitativ men sanslös. Musiken förlorade sina melodier och dränktes i stället i trumbatterier, som om det var bättre, medan texterna blev närmast infantila, och konsten blev lika kvalitativ som kladdande barns. Allt spårade ur.

Ändå blev denna urspårande hippielavinrörelse över hela världen betydelsefull. Den hade i Amerika en oöverskådlig moralisk betydelse för Vietnamkrigets avslutning. Att FBI och andra politiker försökte stämpla alla hippies som kommunister fick bara motsatt effekt till den avsedda. Ingenting gav hippierörelsen större styrka än att den förföljdes av myndigheterna.

Varför fortsatte då hippierörelsen efter Vietnamkrigets slut? Den hade då redan upptäckt ställen som Bali, Goa och Kathmandu. Den hade hunnit slå rötter. Och dess segaste kraft låg kanske i dess moraliska avståndstagande från samhället: Den ville inte delta i kapitalistisk utsugning, den ville inte göra militärtjänst, och den fann livet i västerlandet för anspråksfullt och dyrt. Den ville leva närmare naturen.

Bali, Goa och Kathmandu blev efter Vietnamkrigets slut dess främsta kolonier och grogrunder, och de blev så starka att inga världsförändringar kunde påverka deras ständiga expansion. Du finner idag fler hippies i Nepal och i norra Indien än vad som förekom i hela Europa på 60-talet, och de hippies som kommer hit idag med långt hår och i fantastiska kläder är tidigast födda på 70-talet, en del rentav under 80-talet. Det är nästan redan den tredje generationen.

Det är fortfarande en proteströrelse så till vida att de kommer hit för att kräva ett alternativ till det alltför anspråksfulla, materialistiska och kapitalistiska samhället, men hippies har aldrig varit kommunister. Snarare har de tvärtom alltid tagit avstånd från all politik för att bilda ett tredje alternativ i opposition mot både kapitalismen och kommunismen. Inte heller miljörörelsen med sina "gröna" partier över hela världen är vare sig åt höger eller åt vänster utan står snarare i mitten, och där mycket nära finner du också alla världens hippies, gamla och unga, för evigt övervintrande gamla patetiska mänskovrak och unga djärva entusiaster, som vill experimentera sig fram i en ny spännande värld i kanske historiens viktigaste brytningstid för att finna rätt väg att skapa sina liv och världens framtid. Och dessa nya djärva hippieungdomar i dagens Himalaya finner jag vara världens mest hoppingivande människor, som om några kan få en att tro på mänskligheten och dess framtid trots allt.

Min bästa vän, någonting mycket märkligt har inträffat. Då du är den enda person i världen som blivit insatt i mina öden och visat intresse för dem känner jag, att jag kan berätta om detta nya som har hänt mig endast för dig.

Du vet ju hur mitt livs största fara alltid har varit kvinnor. Helst har jag inte velat befatta mig med dem, men när det har hänt att de har lyckats tränga sig in i mitt liv i alla fall har det alltid inneburit oöverskådliga komplikationer. Det finns ingenting mera besvärligt i livet än en relation mellan en man och en kvinna, och det är i allmänhet båda överens om, om det också är det enda. Närhelst damer trängt in i mitt liv har de gjort det på ett sådant sätt att jag inte haft något annat val än att ta hand om dem. Och nu har det till min stora förskräckelse hänt igen.

Jag lovar dig, att jag absolut ingenting gjort för att förtjäna det. Hon bara låg där en vacker dag mitt i min väg långt ute i ödemarken, och hon kunde minst av allt ta hand om sig själv, ty hon var farligt och mer än medvetlös.

Det var tydligt att livet farit hårt fram med henne. Jag gissade att hon var yngre än vad hon såg ut, men samtidigt hade hon ett intressant utseende och var av desto mer

oidentifierbar ålder ju mer man försökte gissa sig till den. Hon låg medvetlös i hög feber på bara marken med ingen annan människa i närheten, varför jag inte hade något annat val än att tillsammans med en nepalesisk kamrat bära henne till mitt läger.

Långsamt lyckades vi där återbörda henne till livet, men den vägen tillbaka var lång och mödosam. Av hennes skamfilade yttre och svåra överhettningstillstånd kunde jag bara gissa mig till något av en mycket vag bakgrundshistoria. Jag måste dra den slutsatsen att hon var en missbrukad hippieflicka som på något sätt kommit på avvägar och kanske till och med skrotats av sina egna hippievänner. Det är lätt hänt att sådana flippar ut totalt när de kommer till Nepal i synnerhet om det är för första gången och blir så fullständigt ansvarslösa att de kommer helt bort, som många japaner och tyskar gör. I synnerhet japaners liv är så otroligt väl inrutat och exakt ordnat i det japanska samhället att de helt förlorar kontrollen när de kommer till ett land som Nepal. Därför är japaner de utlänningar som lättast försvinner spårlöst i Nepal medan tyskar håller en stark ställning som tvåa.

När hon väl blev levande igen efter några veckors vård och återvände till ett någorlunda medvetet tillstånd visade sig den problematiska situationen i hela sin fasaväckande komplikation: hon hade tappat minnet. Hon visste varken vad hon gjorde i Nepal eller vad hon varit med om. Snart kom hon ihåg hela sitt liv fram till dess att hon kom i kontakt med vissa hippies här i Nepal som tydligen bjöd henne ut på äventyr, men hon mindes absolut ingenting efter den punkten. Hon kände sig själv som en rekorderlig guvernant i England som tydligen blivit rädd för en romantisk arbetsgivare, en spännande lord av något slag, varför hon hals över huvud flytt från England så långt bort som möjligt för att råka ut för något långt värre i Nepal – vad visste hon inte.

Men det märkligaste inträffade när hon fick se sig själv i spegeln. Hon kände inte igen sig själv. Hon såg en helt annan kvinna i spegeln än sig själv.

Och dessutom såg hon helt i syne när hon såg sig själv i spegeln. Hon såg sin avslöjande spegelbild som en syndfull zigenerska helt klädd i svart med mycket långt hår, mycket hårt sminkad och med väldiga öronringar. Ingenting av detta stämde. Hennes hår var varken långt eller svart, hennes kläder var enkla och anspråkslösa, hon hade ingenting i öronen och var inte ett dugg sminkad. Hon såg helt enkelt en helt förvrängd bild av sig själv i spegeln.

Och detta kan utgöra något av en nyckel till hennes mysterium. Hon har förklarat att hon lämnade England som jungfru, men den övergivna dam jag fann i skogen och som jag sedan fått vårda i veckor var definitivt inte någon jungfru utan snarare motsatsen: hon var mycket illa hanterad.

Jag har även som du vet en del erfarenheter av droger. Vissa hallucinogena droger kan spela en aktningsvärda spratt särskilt med ens egna spegelbilder, och vissa sådana drogeffekter kan dröja kvar i efterskott hur länge som helst.

Jag har därför skäl att misstänka att hon av sina nya spännande hippievänner i Nepal fått tillgång till farliga droger, som hon kanske rentav lurats att inta för att bli lättare tillgänglig och utnyttjningsbar för dem.

Detta är emellertid bara början på historien. Fortsättning följer.

3.

Beatrice:

På något sätt blev den där spegeln min fiende. Det kändes som om det bodde ett dödligt giftigt monster i den, en skräckinjagande reptil, som var ute efter att fånga mig med sitt onda basilisköga. Jag visste, att om jag bara kastade en blick in i spegeln igen, så skulle jag vara förlorad. Därför bad jag min gode värd att ta ut den ur huset.

Han försökte fåfängt tala förstånd med mig. Han försökte inbilla mig att det inte var min spegelbild jag såg i spegeln. Hur kan man ens försöka inbilla en kvinna en sådan sak? "Titta själv i spegeln! Hur kan du väl tro att det är din egen spegelbild du ser? Du måste ju se själv att det inte är det!" Hur stollig kan en man bli!

Han försökte inbilla mig att jag varit drogpåverkad och att därför mina sinnen spelade mig absurda spratt. Han insisterade på att den kvinna jag såg i spegeln inte var jag själv utan att hon var en annan, som jag inte var, medan endast jag var mig själv och den jag såg i spegeln en helt annan människa. Jag visste bättre. Jag visste, att den jag såg i spegeln var jag själv, medan den jag i verkligheten var och sådan som jag såg ut i verkligheten inte var jag själv.

Om detta började vi nästan slåss. Jag kunde vakna upp om natten gallskrikande inför upplevelsen av hur kvinnan i spegeln kom ut ur den, klättrade in i min kropp och bemäktigade sig den, som om en helt annan själ än jag själv tog min kropp ifrån mig. Ändå visste jag, att den själen i spegeln som tog min kropp i besittning var jag själv och ingen annan, och det var det värsta av allt. Inför den vissheten kunde jag endast gallskrikande vakna upp ur mardrömmen och finna allting kolmörkt utom spegeln, som glödde ont någonstans där den inte var synlig och hänflinade åt mig i sin totala ondska, som om den var säker på att jag redan hopplöst var i dess våld.

Då kom min gode beskyddare in med ett ljus och försökte trösta mig. Jag kunde då krampaktigt slå mina armar om honom och säga dumma saker, som: "Låt henne inte ta mig! Låt henne inte ta mig! Om jag får se henne en enda gång till är jag förlorad, och då måste även alla som känner mig gå förlorade! Jag vill inte dra dig med mig ner i fördärvet som de andra, du gode beskyddare! Dig om någon måste jag skona från min ondska!"

Och han kunde då tala tröstande och säga: "Det var bara en dröm. Glöm den och somna om, men drick litet vatten först, så glömmet du den fortare. Se, jag är här och tar hand om dig, och så länge jag är här kan ingenting ont röra dig." Och han är fullkomligt oaffekterad, lugn och oberörd, som en perfekt gammal katolsk prästträbok.

"Men förstår du då inte," protesterar jag, "att det onda finns här inne hos mig själv! Vi kan inte bli fria från det om jag inte lyckas befria mig själv ifrån det! Vi måste göra oss av med henne! Vi måste eliminera och utrota henne! Kan du inte få bort den där spegeln ur huset?"

"Men kan du då inte förstå att det bara är syner du ser som inte är verkliga? Kan du då inte skilja mellan dig själv och din sjukdom? Du måste förstå att du lider av hjärnspöken som inte existerar i verkligheten!"

"Nej! Nej!" protesterar jag gråtande och tar mig febrig ur hans grepp och ur sängen, medan jag börjar söka mig i riktning mot spegeln.

"Men du går ju rakt in mot spegeln!" ropar han nästan förskräckt.

"Ja, det gör jag!" ropar jag förtvivlat tillbaka, griper en stol och kastar den in i spegeln innan den har hunnit reflektera mig. Den flyger i tusen skärvor. Den kan aldrig spegla någonting mer. Endast den mörka ramen finns kvar utan innehåll.

Han kommer bestört in och beskådar mitt verk. Då uppfylls jag av mitt livs yttersta fasa. Det är inte spegeln eller dess skärvor som åstadkommer den, och det är inte min värds beskådande av mitt verk eller hans närhet, utan det är något mycket värre. Plötsligt vet jag att hon har besekrat mig. Det var just detta hon väntade på. Plötsligt känner jag att det var just detta hon ville: att jag skulle befria henne ur spegeln, så att hon på allvar skulle kunna glida in i mig och ta mig i besittning. Jag känner henne nu som mig själv. Hon har blivit jag. Hon har övertagit mig. Jag har blivit den jag minst av alla ville bli. Jag har blivit min egen mörderska, som nu genom mig även skall mörda och förgifta alla jag kommer i kontakt med. Hon har tagit över mig, och hon jublar däröver i tystnad, hon hånskrattar åt livet som hon nu skall kunna fortsätta våldta

genom mig, men jag känner det bara inåt. Jag kan inte visa det utåt. Ty hon är världens bästa lögn och förställerska, hycklerska och bedragerska. Hon är min största skam, och jag kan bara begrava det som mitt livs största och enda hemlighet. Hon kommer aldrig mer att visa sig i någon spegel som jag speglar mig i.

Han besökte mig på natten, min verkliga älskare, som jag har väntat på så länge. Han kom och räddade mig. Han kommer alltid och räddar mig. Han kom till mig första gången när jag var som längst nere i utförsbacken, fullkomligt nerknarkad liggande bland andra horor i rännstenen medan regnet och lervattnet sköljde över mig med all sin smuts, som trots allt djururin och upplöst människoavföring ändå renade mig från mina värsta och smutsigaste besattheter – då kom han till mig för första gången och frälste mig direkt. Han har sedan dess aldrig svikit mig. Han kommer alltid tillbaka när jag svävar i fara. Nu räddade han mig slutgiltigt från mig själv, från spegeln, från spegelbilden och spegeldemonen, mitt andra jag, som är det enda i livet jag någonsin har fruktat.

Han var så vacker i sitt långa midjelånga hår, längre än mitt eget, som omhöljde mig likt en värmande lavaström, och sitt mjuka fina skägg, som smekte mina kinder ljuvligare än händer kan göra, medan han trängde djupt in i mig, djupare än vad någon man kan göra. Det gjorde inte alls ont, och jag var inte alls rädd för honom. Jag lät honom göra precis vad han ville med mig, han hade kunnat binda mig med händerna vid sängstolpen och munkavla mig och våldta mig hur mycket han ville – jag bara samarbetade vad han än gjorde och njöt av vad han än gjorde, ty allt vad han gör är gott, och han är min Mästare.

Efter att han exploderat inom mig började han tala till mig och säga allt vad han ville att jag skulle göra för honom. Jag skulle föda hans son, världens Mästare, den nya Messias, större och högre än både den fullkomlige Buddha och den fullkomligt rene Kristus. Jag skulle bli hela världens och den nya världsordningens moder.

Jag vaknade tidigt på morgonen efter denna underbara natt precis som solen gick upp och gick genast till min övervakare. Han var uppe. Jag berättade i detalj hela nattens upplevelser för honom. Han såg på mig med frågande förundran, som om jag inträtt i en ny fas av oöverskådligt vanvett. Han får tro och tänka vad han vill. Jag har i alla fall berättat Sanningen för honom.

4.

John:

Jag känner aldrig igen vår patient från dag till dag. Hon förändras ideligen, som om hon varje morgon var en helt annan människa. Oberäkneliga fruntimmer har man minsann råkat ut för tillräckligt i sina dagar men aldrig någon så extremt oförutsägbar som denna olyckliga varelse med tusen andra jag utom sitt eget, vilket jag aldrig får tag på.

Nu har hon plötsligt fått en massa teosofiska griller. Jag kan varken fatta varifrån hon har fått dem eller begripa mig på dem. Här följer ett av våra många besynnerliga samtal:

"Så du menar att den store Mästaren Kohinoor själv har uppsökt dig och bringat dig till samlag och kanske rentav gjort dig havande?"

– Driv inte med mig. Han heter inte Kohinoor. Det är en diamant som heter så. Han heter Koot Hoomi.

– Ja, jag vet. Jag ville bara pröva dig. Menar du självaste Koot Hoomi Lal Singh?

– Ja, just så heter han, den vackraste av alla tibetaner, den högste av alla Mästare. Han var så gudomlig i sin kärlek att jag nästan övertygades om att han var Gud själv.

– Varifrån har du fått alla dessa teosofiska idéer?

– Ingenstans ifrån. Han kom själv och räddade mig.
 – Från vad?
 – Från mörkrets krafter. Från undergången och lidandet. Från mig själv och från dig.
 – Utgör jag en fara för dig?
 – Du är lik Koot Hoomi och nästan lika vacker fast blond.
 – Ja, ja, men det hör inte hit. Och du är säker på att det var Koot Hoomi och ingen annan?
 – Ja, det var Koot Hoomi själv. Det var varken Mästaren Djwhal Khul eller Mästaren Moriya.
 – Vet du vad du talar om?
 – Jag vet att jag talar om besökare från den Högsta Hierarkin, som styr över alla öden i världen och skeendena på hela denna planet.
 – Så du menar dig stå i direkt kontakt med den Ockulta Hierarkin och att dess högsta Mästare kommer in till dig och pippar dig?
 – Inte alla. Bara en.
 – Således varken Moriya eller Djwhal Khul utan bara Koot Hoomi?
 – Just så förhåller det sig.
 – Om du står i en så god kontakt med den Absoluta Interplanetära Intergalaktiska Hierarkin, så kanske du kan förklara en sak för mig. Varför kommer dessa Mästare, som styr över allt liv på denna planet, inte ner i synlig gestalt och manifesterar sig och tar ansvar för den? Om de existerar, varför låter de sig aldrig bevisas?
 – Men det är ju det de har gjort nu. Jag har blivit med barn med en av dem.
 – Och hur vet du att det var just Koot Hoomi?
 – Han var så vacker. Han hade längre hår än både du och jag. Han var den yttersta skönheten och kärleken själv. Och han gav mig ett barn, som skulle bli som han själv.
 – Och hur vet du att det inte var jag?
 – Men, min kära lärare, inte skulle väl du kunna göra någonting sådant med mig?
 En vecka senare fick hon mens. Hon var alltså inte med barn. Ingen hade pippat henne. Hon led bara av en svårt angripen och belastad sexuell fantasi, som slog över i påtagliga hallucinationer. Sådant är inte alldeles ovanligt. Men jag undrar fortfarande varifrån hon fick namnen på teosofernas tre högsta mästare i den andliga hierarkin. Hon måste ha haft kontakt med teosofier, vilket hon likväl envist förnekar på ett övertygande sätt.
 Dock har något av hennes oöverskådliga sexuella knutkomplex äntligen börjat öppna sig. Det hade kanske inte gått utan Mästaren Koot Hoomi Lal Singh.

5.

Beatrice:

En morgon när jag vaknade upp var min vänlige väktare borta. I stället fanns där en småväxt lokal person som grinade mot mig med hela Asiens översvallande vänlighet. "Var är min övervakare?" frågade jag.

"Han har måst resa bort på några ärenden. Men var inte rädd. Jag skall ta hand om er."

"Vem är du?"

"Kalla mig Kim. Alla kallar mig så. Jag är broder Johns närmaste medhjälpare. Jag har följt med på många av hans resor."

"Var är han?"

"Ute och arbetar."

"Med vad?"

"Sådant som plikten kallar honom till."

"Du är väldigt informativ."

Han skrattade. Han var en glad och vänlig själ och lätt att ha att göra med, om man dock ganska snart misstänkte en värld av avgrunder och erfarenheter bakom den vänliga fryntligheten. Men det var roligt att tala med honom. Kim och jag blev genast goda vänner.

Naturligtvis passade jag på att fråga ut honom om min gåtfulle broder John. Han ville inte godvilligt avslöja något, men ändå lyckades jag dra ur honom ett och annat. Till slut kom bekännelserna nästan alltför uppriktigt:

"Han är världens mest osaliga och oroliga människa. Det märks aldrig utåt, men inombords är han i ständig orkan. Han kan aldrig förbli länge på ett och samma ställe. Han måste alltid då och då ut och riskera livet på omöjliga äventyr."

"Vad gör han?"

"Fråga inte mig. Jag vet inte hälften av vad han hänger sig åt. Internationella intriger, spionerier, välgörenhet, mänskliga insatser, till exempel för att rädda tibetanska flyktingar över bergen."

Min broder John blev bara intressantare ju mera jag fick veta. Han hade kontakter med den tibetanska motståndsrörelsen mot Kina. Han hade kontakter med muslimska frihetskämpar i Sinkiang. Han hade ofta varit inne i Tibet med fara för sitt liv. Han kände alla hippiekolonier i hela Nepal och norra Indien. Och just nu var han inkognito i Dharamsala.

"Jag vet inte hur mycket jag får berätta. Jag har kanske redan avslöjat för mycket," avslutade Kim.

Och vem var Kim själv? En liten klok buddhistisk hindu från Bihar med en hög akademisk lärdom. Han hade studerat i Europa, i England, Tyskland och Sverige. Hans engelska var nästan perfekt, och han behärskade även två så omöjliga språk som tyska och svenska. Även han kände väl till bergen och hade hjälpt tibetanska flyktingar att ta sig över dem. "Världens farligaste arbete," sade han.

"Men vad gör broder John i Dharamsala?"

"Fråga inte mig. Vad han än gör, så inte träffar han Dalai Lama. Jag tror att han är där för att träffa en kollega från Skandinavien."

"Är han själv skandinav?"

"Ja, i viss mån. Han är från Finland men uppfostrad i Ryssland."

"Det förklarar en hel del. Vad har han för utbildning?"

"Han är rysk-ortodox teolog."

"Varför har han så långt hår, om han inte är hippie?"

"Det är praktiskt att ha när han behöver en förklädnad. Med så långt hår kan han vid behov uppträda både som harmlös hippie och, om han färgar det svart, som övertygande tibetan."

"Varför tog han mig inte med sig till Dharamsala?"

"Ni är kvinna. Han måste tänka på er välfärd. Han har ingen rätt att utsätta er för risker. Här är ni fullkomligt skyddad. Och var inte orolig. Han kommer tillbaka."

Min samvaro med Kim blev mycket gemytlig, vi trivdes bra tillsammans och skrattade ofta ihop, han var en mycket trivsamt person som utstrålade trygghet, och under hans goda ledning blev jag allt starkare och kände mig må allt bättre. Och efter några veckor var broder John tillbaka. Det syntes på honom att resan hade gjort gott.

"Träffade du din kollega?" frågade jag honom genast.

"Vilken kollega?" frågade han genast misstänksamt och något störd, som om jag hade kommit på honom med något.

"Kim har berättat allt för mig."

"Vad har han berättat?" frågade han genast oroligt.

Då skrattade jag. Då tycktes även han bli lättad, men det som lättade honom var mitt goda humör. Det stod nu klart för honom att jag var helt frisk, och han utbytte en menande blick med Kim, som nickade tillbaka i samförstånd, som om han ville svara: "Jo, jo, vi har allt lyckats med att återbörda henne till livet!"

Vi gjorde långa promenader tillsammans, jag och John. Jag ville delta i hans liv, hjälpa honom i hans verksamhet, göra nytta och bli insatt i den stora tibetanska problematiken. Min uppriktiga vilja att delta gjorde starkt intryck på honom, och han började faktiskt initiera mig i den tibetanska situationen. Kinesernas förtryck av Tibet var så omänskligt, att ensamma mödrar med barn kom vandrande över passen om natten i ren desperation i hopp om ett mänskligare liv utom räckhåll för Kina. Ofta omkom en eller flera eller alla i grupperna. Blev de tagna av kinesiska vaktposter kunde de aldrig mer räkna med drägliga förhållanden i livet: de skulle vara märkta, bevakade och dömda för resten av livet. John hade en del kontakter innanför den tibetanska gränsen som då och då kunde varsko honom om att en grupp var på väg som behövde hjälp. John och Kim kunde då ensamma bege sig iväg med jakar och förklädda till tibetaner och bege sig långt in på tibetanskt område för att kunna bistå flyktingarna och hindra dem från att gå vilse, frysa ihjäl eller vandra i armarna på skadeglada kineser.

Jag satte mig också in i tibetanernas sätt att vara och klä sig och ville gärna förstå deras mentalitet, men deras språk var för svårt. Jag kunde ju inte ens nepali, hindi eller sanskrit, som både John och Kim behärskade utom tibetanska och kinesiska. John kunde inte kinesiska, men det kunde Kim.

Så kom den stora dagen då jag fick en tibetansk kvinnodräkt med randigt förkläde, turkoser i håret och allt. Det var underbart. Jag kände mig som en drottning. Även John och Kim beundrade mig på avstånd och sade:

"En sann tibetanska!" Och John tillade: "Hon behöver bara svärta håret, och hon blir perfekt."

"Du tänker väl inte ta med henne upp i bergen?" protesterade Kim.

"Inte ännu. Men den tiden kan komma när hon kan bli till nytta."

Det lät profetiskt i mina öron, och jag hoppades innerligt att han skulle få rätt, medan jag gottade mig i min tibetanska utstyrsel och hade riktigt svårt för att ta av mig dräkten. Jag trivdes faktiskt bättre i den än i mina europeiska kläder.

Så småningom visade John mig ett större och större förtroende. Han tog mig med på sina strövtåg, och han började visa mig runt i landet. Vi besökte Pokhara och Kathmandu och tog en natt även bussen till Darjeeling, som jag tyckte mycket om.

Samtidigt verkade det som om han visste mer om mig än vad jag visste själv, och det värsta var att Kim antydde samma obehagliga överlägsenhet. Mina värsta misstankar slog in: Kim visste vad jag hade varit med om, vilket jag inte visste själv, och han hade satt John in i hela bilden.

När jag fått veta så mycket krävde jag naturligtvis att få veta resten. John erkände allt:

"Det är sant, Beatrice, att Kim känner till ditt öde. Han känner de personer du har varit i kontakt med, och det är inget disciplinerat sällskap. Frågan är om det är så hälsosamt för dig att få veta vad du själv har förträngt."

Det struntade jag i. Jag tog det som en utmaning. "Berätta för mig det värsta, och jag ska komplettera bilden med vad jag själv får upp för eventuella syner från mitt undermedvetna. Om vad ni vet är sant får ni det bekräftat. Om jag inte tål det hade jag aldrig överlevt det."

John och Kim utbytte en blick. Tydligt var de beredda att låta patienten veta det värsta.

Kim berättade historien om knarkarsekten. Det var en särskild hippiekoloni som höll till ute bortom alla tillgängliga vägar och som var ökända för sitt ytterst odisciplinerade leverne. De var kända i innekretsar runt om i världen för sina fullkomligt hämningslösa drogexperiment och orgier i samband med sina utsvävningar, och européer, amerikaner och japaner brukade hälsa på sekten för kuriositetens skull. Somliga blev kvar där. Så hade ett antal japaner försvunnit för gott.

Sekten var även känd för sina våghalsiga sexuella lekar, som ibland om inte ofta kunde sluta illa.

Vid ett tillfälle hade en ny drog blivit mycket uppskattad och använd inom denna sekt, vars effekter var närmast idealiska ur de sexuella lekarnas synpunkt. Hela kroppen blev känslolös och kunde tåla vad som helst och även orka med vad som helst men utan att den avtrubbades eller att man blev slö och gaggig. I stället uppfylldes man av ett slags gränslös känsla av lycka, friskhet och energi, som verkade kunna vara outsinlig. Denna drog använde sällskapet för att maximera sina sexuella lekar.

En frivillig kvinna bands fast med händerna på avstånd från varandra ovanför huvudet. Hon fick ligga bekvämt på rygg, men man band för hennes ögon med en svart duk som hon inte på något sätt kunde avlägsna. Leken gick sedan ut på att hon skulle identifiera vem det var som trängde in i henne. I regel klarade hon identifieringen varje gång under stigande jubel och applåder från deltagarna. Så länge hon klarade identifieringen fick hon fortsätta.

Denna koloni besöktes av Beatrice och hennes ungdomar från Kathmandu. De trivdes så bra i kolonin att de stannade där. Beatrice ville återvända till staden, men ingen annan ville det, och ingen ville åta sig att föra henne dit. Hon fastnade med de andra. De prövade alla på den nya drogen, och alla föll för den. Till slut föll även Beatrice.

Det följde några veckor av vällust och droger. Bland annat praktiserades vilt den omtalade sexuella leken, och den ena efter den andra av flickorna fick njuta av den.

Till slut blev det Beatrices tur, men hon ville inte. Hon övertalades genom droger. Det var bara hon som visste att hon var jungfru. När leken övades med henne inträffade det att allting spårade ur besinningslöst.

Karlarna fick aldrig nog. Beatrice tappade kontrollen och kunde snart inte identifiera någon längre. Hon ville sluta och började skrika högt. Då sade någon:

"Du har accepterat leken. Då får du tåla den. Det går inte att avbryta den. Det måste bara uppfattas som uppmuntran!" Och de i leken erfarna band en lika svart duk om hennes mun som redan gjorde hennes ögon blinda, så att hon inte längre kunde använda sin tunga, och så fortsatte de – i det oändliga.

De turades om, de gick i stafett, de gjorde repriser, och de blev bara allt ivrigare och mera intensiva, medan det bundna och munkavlade offret med förbundna ögon inte längre tilläts delta i leken utom som just bara tjänstvilligt offer – tills hon förlorade medvetandet och inte längre var något att samarbeta med.

Hur hon kom bort från sällskapet vet man inte. Förmodligen förbarmade sig någon över henne och hjälpte henne fly, men denne någon övergav henne sedan troligen på vägen, kanske av rädsla.

Kim visste det hade rätt en viss förstämning och baksmälla över lägret efteråt. Alla var pinsamt medvetna om att det hade gått för långt. Det var som om alla hade instämt i den åsikten att det hade varit rätt att låta henne försvinna och fly därifrån. Det hade tydligen hänt tidigare, och ej alltid hade offret klarat sig undan med livet.

"Jag kommer ihåg det nu. Det var som en ond dröm alltsammans, men jag njöt av den samtidigt. Jag ville bara ha mer och mer och mer, och de inspirerades och uppeggades av mig till att hela tiden uppbjuda mer och mer och mer. Men så plötsligt förändrades alla från det ena ögonblicket till det andra. Plötsligt kände jag dem inte

längre. Plötsligt var de inte längre mina vänner. Jag såg dem inte längre som mänskliga människor, utan de förvandlades till fega anonyma maskerade främlingar. Plötsligt insåg jag en fara och ville inte vara med längre. Jag skrek högt att jag inte ville vara med längre, men då band de en munkavle så att jag inte längre kunde få ett ljud ut ur munnen. Och då såg jag dem alla tydligt i min blindhet. De var alla maskerade. De hade svarta kåpor med huvorna dragna över huvudet. De hade bundit för sina ansikten med svarta masker, och även sina ögon hade de dolt bakom svarta glasögon. Jag kunde inte längre identifiera någon av dem, *och det var just detta som var meningen!*

Min avsky övergick i en gränslös fasa och smärta som bara växte, så att jag trodde att mitt huvud skulle rämna och spricka. De var alla svarta, svarta, svarta, maskerade och svarta, oigenkännliga och höljda i svarta kåpor, så att jag inte skulle urskilja någon från den andre. Deras njutning var den yttersta anonymiteten.

Inför denna totala övermakt försvann allt, jag tappade kontrollen och gav upp, och det är det allra sista jag minns."

"Hur många var de?"

"Sjutton. Men många gjorde det i flera omgångar, kanske tre eller fyra."

Naturligtvis blev jag mer och mer nyfiken på min intressante livräddare som hade så mystiska verksamheter. En sådan man måste ha en intressant bakgrundshistoria. Som människa måste han ju ha ett privatliv och ett sexualliv. Hade han ingen familj, inga släktingar, ingen spännande och hemlig familjetragedi bakom sig som musketören Athos?

"Jag har en son i England, men jag får aldrig träffa honom."

Det var allt han någonsin sade om sitt eget privatliv.

Men jag fick honom gradvis att öppna sig, och ganska snart hade jag lokaliserat hans svagaste punkt: hans moder.

"Det heligaste som finns i livet är moderskapet. Därför är kristendomen och i synnerhet katolicismen så stark i världen för dess betoning och helgande av Madonnan. Modern är varje enskild människas största glädje och stolthet i livet, då hans liv bara kommer från henne, och hon förblir så länge han lever den enda livskällan, som andligen aldrig tar slut så länge han helgar henne.

Förhållandet till modern dominerar allt i en människas liv, den högsta konsten och kulturen har uppstått genom kärleken till modern, det är allt mänskligt livs eviga oundgängliga navelsträng.

Även jag hade förstås en moder, men hon var en antimoder. Hon var svag, hon gav mig en bestialisk styvfar, som bara plågade henne och lärde henne till alkoholism. Det enda min moder lärde mig i livet var att förakta henne. Jag kunde inte ens tycka synd om henne, då hon bara hade sig själv att skylla i hela sin tragedi.

Naturligtvis har mitt förhållande till kvinnor påverkats därav. Jag kan inte betrakta dem utan misstro och skepsis. Det skulle aldrig falla mig in att någonsin lita på en kvinna eller ge henne mitt förtroende."

"Ändå har du en son."

"Ett olycksfall. En parentes."

"Kan du inte ens lita på mig?"

Han tvekade en aning men sade sedan torrt:

"Möjligen i ytligt samarbete som till exempel i flyktingfrågor."

Jag kände mig smickrad.

Under en av våra kringresor i norra Indien bodde vi några dagar i en bungalow utanför en stad. Det var ett finare ställe, de hade en fantastisk trädgård som det var ljuvligt att slappna av i i solskenet med ett övermåttan njutbart glas *lassi*. Då spetsade jag plötsligt öronen.

Det fanns ett piano någonstans i hotellet, och någon spelade på det. Jag kände genast igen musiken. Det var Chopins Ballad i G-moll, som så varmt rekommenderas av Paul Brunton för skapandet av rätt stämning inför en meditation. Men det var något annat som sände kalla rysningar ner längs med ryggen för mig. Jag kände igen anslaget. Bara en person i världen kunde spela Chopin på det sättet.

Jag stelnade till som en staty och förblev fullkomligt stelfrusen medan jag väntade. Skulle det komma? Jag kände att John betraktade mig, men jag ignorerade honom. Det som jag väntade kom. De svåra turbulenta passagerna infann sig, och mycket riktigt: där trasslade pianisten in sig. Han tog om den svåraste takten, misslyckades igen, tog om den igen och försökte igen. Det var högerhanden han hade problem med. Så kom han förbi stället, stormen avtog, och han gled över in i balladens ljuvligaste passage, den lugna presentationen av det andra temat med dess smekande arpeggion.

Nu vågade jag betrakta John. Min blick måste ha varit förtärande. Jag frågade honom rakt på sak:

"Är det du som har fått honom hit?"

John såg neråt och samlade sig inför sitt svar. Han kunde inte se mig i ögonen.

"Jag lyckades spåra upp honom genom dina beskrivningar. Han borde få veta att du levde och var du var. Hela din tragedi kom sig av att du så desperat flydde från honom. Det visade sig att han hade efterlyst dig över hela världen."

"Är du anställd av honom?" Frågan tycktes förvåna honom. "Har du något med hans rörelser att göra?"

Han kunde inte ljuga och såg rakt på mig när han svarade: "Absolut ingenting."

Jag reste mig från trädgårdsbordet och lämnade honom utan ett ord för att styra stegen mot musiken. Pianisten hade fastnat igen i de snabba löpningarna efter genomföringen. Det var ett hyggligt instrument, och han satt med ryggen mot rummet, så att han inte såg mig när jag kom in. Alltför väl kände jag igen den säkra, trygga nacken med dess lugna självsäkerhet. Jag kunde inte låta bli. Jag förde min hand om hans nacke och smekte den. Han avbröt sig tvärt.

"Du kan visst inte lämna mig i fred, eller hur?" sade jag stillsamt.

Han såg på mig som om vi bara hade varit ifrån varandra en dag. Efter ett ögonblick sade han:

"Agnes saknar dig. Hon har aldrig haft en bättre lärare."

Jag följde med honom tillbaka till England. Det var tydligen mitt öde.

John och Kim hade tydligen försett honom med en uttömmande rapport om mitt öde. Han behandlade mig ytterst hänsynsfullt och nästan vördnadsfullt och överträffade därmed sig själv i alla sina redan bevisade idealiska gentlemannaegenskaper.

Men roligast var det att återse min kära elev. "Jag har varit så olycklig ända sedan du lämnade oss!" sade hon uppriktigt och fick fram även några tårar. Hon hade verkligen saknat mig kanske mer än han.

Jag vill dröja så litet som möjligt vid detaljerna kring hans frieri med tanke på vad som sedan hände. Han var juridiskt fri, då han var lagligt skild från sin förra hustru. Dessutom var hon numera död. Hon hade plötsligt avlidit på sitt sjukhus genom någon allvarligare nervkris som medfört en fysisk kollaps av hela systemet. Jag ville inte veta några detaljer.

Vi gifte oss borgerligt och stillsamt. Den enda som var glad på bröllopet var Agnes. Patrick var mera formellt tillfredsställd än lycklig. Självt var jag mest bara resignerad. Jag hade fogat mig i mitt öde och var beredd att göra min plikt. Mer än så var det inte. Naturligtvis höll jag av honom, och jag kanske älskade Agnes, men jag kunde inte på allvar älska honom. Jag förstod inte själv varför, men jag beskyllde sviterna efter mina strapatser i Indien.

Det var i maj och varmt. Han ville ha sin bröllopsbädd ute på altaret vid havet på Baphomet Bill. Jag hade nästan väntat mig någonting sådant.

Det var första gången vi över huvud taget hade haft någon form av sex, och så blev det helt nakna ute i fria naturen inför havets dån på vad som hade kallats djävulens eget altare. Han var mycket hänsynsfull och försiktig, som om jag fortfarande var jungfru, men det var tydligt att han var mycket erfaren. Hans kärlek var varm och generös, och jag kunde reciprocera den ganska väl. Han var nöjd med mig. Jag hade lyckats behaga honom.

När vi tillfredsställt oss tillräckligt fysiskt låg vi kvar på altaret inför den glödande skymningen och värmdes varandra och pratade. Vi frös inte alls, och vi hade mycket att prata om, för jag ville äntligen veta alla hans hemligheter.

"Nu när vi är gifta vill jag att du berättar allt som jag ännu inte vet om dig. För det första: hur kunde du finna mig i Indien? Var det bara för min skull du kom dit? Finns det något band mellan dig och John?"

"Min käraste, du ställer den enklaste tänkbara fråga. När din vän John fått veta din bakgrund var det den enklaste saken i världen för honom att ta reda på mig och kontakta mig, vilket han gjorde då han måste betrakta din flykt från mig som roten till din olycka. Naturligtvis kom jag till Indien bara för din skull. Jag och John regisserade vår återförening tillsammans. Var det inte ett romantiskt arrangemang?"

"Du kunde inte ha gjort det bättre ensam. Jag har fått veta om flera av dina skumma rörelser, 'de långhårigas skönhetsklubb' till exempel och din internationella barmhärtighetsbordellkedja. Är det så du förtjänar din förmögenhet, eller har du fler rörelser av liknande slag?"

"Du måste förstå mig, Beatrice. Jag är bara en man."

"Är det en ursäkt för vilka skumma affärer som helst? Byborna anklagade dig för experimentering och langning av droger. När jag bodde här upplevde jag ditt te som berusande. Drogade du mig avsiktligt?"

"Beatrice, från det ögonblick du först fick så god kontakt med Agnes insåg jag att bara du kunde bli en tillräckligt god hustru åt mig. Bara du kunde duga. Jag ville aldrig släppa dig. Jag måste ha dig. Men jag var livrädd för att skrämma dig. Jag ville invagga dig i säkerhet och trygghet och få dig att trivas och bli van vid våra rutiner. Doseringen av teet ingick i programmet. Ja, min älskade, jag berusade dig gradvis mer och mer i avsikt att en dag lyckas förföra dig utan att du längre kunde ha någonting emot det."

"Så du erkänner experiment med droger."

"Ja."

"Hur är det med langning? Sköter du även reglering av drogtrafik?"

"Min älskade, du måste förstå mig. Jag är bara en man. Jag har stora ansvar. Allt kostar pengar. För att kunna sköta sina utgifter måste man ha inkomster. Är du med så långt?"

"Ja."

"Jag har aldrig haft några inkomster. Jag har en härlig titel och stora egendomar som knappast ger någon avkastning. Jag har ett underbart herresäte, detta fantastiska gamla slott, som kräver ständigt underhåll. I min läkarutbildning fick jag smak för drogexperiment. Jag hade talang för utexperimentering av nya syntetiska droger. Jag blev en kvalificerad expert. Det blev min enda behållning av läkarutbildningen."

"Så du fabricerar och levererar droger."

"En man måste överleva. Alla vill ha droger. Efterfrågan tilltar oavbrutet globalt. Här ser du en man som från början råkade ha en naturlig fallenhet för att handhava droger. Han vore då en idiot om han inte utnyttjade trenden. Därigenom får min dotter det tryggaste tänkbara liv och framtid. Allt ger jag henne – och dig."

Jag slöt ögonen. Jag såg bara avgrunder – ingenting annat.

"Försök förstå mig," hörde jag hans alltmer urskuldande röst. "Döm mig inte utan att ha förstått mig. Se det som mitt sätt att sprida kärlek över jorden. Alla blir nöjda av mina droger. De blir glada och tillfredsställda. Se det som mitt livs mission att sprida fred och kärlek över hela jorden."

Jag höll ögonen slutna. Med ens såg jag alla de svarta kåpklädda gestalterna omkring oss med sina svarta masker och mörka glasögon. Men de var mer fasaväckande än någonsin, ty nu skrattade de. Jag hörde deras självgodas skratt lika tydligt som jag hörde havet långt där nedanför oss. De var nöjda och glada över deras offers belägenhet. De hade fått mig dit de ville – på altaret på nåd och onåd hos hela världens förförare och fördärvare.

Samtidigt var jag medveten om avgrunden omedelbart intill oss. En enda rörelse, och han kunde vräka mig dit ner och vara av med mig för alltid, tystad och begravd spårlöst av naturen. Så hade många före honom gjort förr. Jag kunde inte vara lojal mot honom, men ett spår av illojalitet kunde innebära ögonblicklig ond bråd död.

"Dömer du mig?" frågade han angeläget. Jag öppnade ögonen och såg på honom.

"Och din hustru?" frågade jag.

"Hon dog en naturlig död."

Jag trodde honom inte.

"Jag har bara en fråga till. Vet du något om drogsekten i norra Nepal vid foten av berget Ganesh?"

"Jag vet vilket sällskap du menar. Det är en inom vissa kretsar världsberömd hippiekoloni som är känd för fullständig drogliberalism."

"Levererar du droger till dem?"

"Nej, men jag vet vem som gör det."

"Vad vet du om den personen?"

"Det är en kvalificerad drogexperimentator liksom jag själv. Han har i årtal testat droger på olika hippiegrupper i Nepal och Indien. För något tag sedan trodde han sig ha funnit den perfekta drogen: full befrielse från alla kroppsliga lidanden i förening med extatisk energi. Denna grupp i Himalaya som du talar om gjorde den drogen till kultdrog. Den är inte mycket känd ännu i övriga världen, men många ungdomar och intressenter reser dit för att pröva den och inhandla den. Den kallas för kärleksdrogen, då den stimulerar den sexuella driften och aptiten till oemotståndlighet."

"Vad heter mannen?"

"Han är ett medicinskt universalgeni och heter doktor Solomon Gold."

"Hur kommer det sig att du känner honom så bra?"

"Vi samarbetar."

"Hur?"

"Han har gett mig en order om massframställning av denna drog i mina laboratorier."

"Och du sade inte nej?"

"Hans offert var förmånlig. Det skulle ge oss världsmonopol, då bara jag har de rätta resurserna att kunna fabricera drogen. Det skulle kanske göra oss till världens rikaste män. Givetvis tog jag därför först reda på allt om drogen, och jag har själv fått intervjua deltagare i denna rörelse i Nepal. Jag blev imponerad av vad de berättade om drogens överväldigande positiva effekter."

Jag kände bara för en sak: att med ens vräka honom själv ner i det svarta hålet, den frägnande avgrunden. Det impulsiva begäret var oemotståndligt, men förnuftet sade nej. Jag kunde inte beröva Agnes hennes far hur rätt det än hade varit. Jag var kvinna, och som sådan dominerades jag helt av min naturliga instinkt att först tänka på andra och ta hänsyn till andra. Jag kunde inte döda honom, lika litet som han kunde döda mig.

Jag reste mig, lämnade altaret och började klä på mig.

"Du dömer mig inte?" frågade han.

Där stod han helt naken som ett barn, ett stort oskyldigt barn som inte visste vad han lekte med. Plötsligt såg jag hela tomheten i hans fina titel och anor, gods och pengar. Hans tomhet var värre än det svarta hålet nedanför oss.

"Nej," sade jag, "jag dömer bara mig själv." Och jag började gå därifrån tillbaka in mot stranden.

"Vad menar du med det? Du är min hustru nu. Du är markisinna av Storbritannien. Jag har gett dig allt. Mitt öde, mitt liv och Agnes är i dina händer. Du befaller över oss."

"Nej, lord Patrick," sade jag. "Jag befaller bara över mig själv."

Och de var de sista ord jag någonsin sade till honom. Jag lämnade Trevillard för alltid samma natt utan att säga adjö till någon. Jag smög mig ut och smet därifrån. På franska kallas det '*filer au l'Anglais*'.

Men jag flydde inte från honom och från Trevillard. Denna gången flydde jag i stället till någonting annat, och det berättigade flykten.

Jag reste tillbaka till Indien. Nu visste jag vem det var jag älskade.

Samtidigt visste jag att det skulle bli svårt att finna honom igen. Han rörde sig ständigt mellan olika platser, och han hade ingen kontakt med civilisationen utom när han själv sökte den. Det var omöjligt för den att få kontakt med honom.

När jag hade skilts från John och Kim hade jag tagit för givet att det var för alltid. Jag hade resignerat inför Patrick och accepterat att tillbringa resten av livet med honom. Att jag skulle skilja mig från honom på vår bröllopsnatt för att genast vilja återvända till John hade jag då aldrig vågat drömma om.

Men var i Indien söker man efter personer som är engagerade i den tibetanska saken? Det finns bara ett ställe – Dharamsala. Från Delhi tog jag genast nattåget till Pathankot och därifrån bussen till Dharamsala. Jag hade aldrig varit där förut, men det kändes ändå som att komma hem.

Jag dröjde inte ett ögonblick med att anställa efterforskningar. Jag pratade med folk överallt, på restauranger, i templet, i klostret, men ingen kom med något svar. Jag fick ingen kontakt med tibetanerna. De sade varken ja eller nej. De svarade bara med tystnad. Det var som om det låg en ogenomtränglig mur mellan mig och dem som var osynlig men desto mera totalt avskärmande.

Till slut måste jag ge upp. Jag måste acceptera att ingen visste något eller ville svara något. Jag låg uppgiven sista dagen med huvudet över armarna vid ett bord på restaurang Kailash, där jag även bodde, när jag hörde en svag röst:

"Miss English!" Och någon ryckte mig mycket försiktigt i ärmen.

Det var en pojke. Han kan ha varit tibetan eller nepales eller hindu – han hade kanske alla tre raserna inom sig. Men han talade engelska.

"Fröken, ni får inte tala så öppet. Folk lyssnar överallt. Det finns spioner här i MacLeod Ganj. Den människa ni talar om är Dharamsalas bäst bevarade hemlighet."

Det var som om en överväldigande, värmande soluppgång full av bara glädje. Jag log mot honom alldeles lycksalig och kunde bara omfamna honom innerligt och länge.

Han var inte där. Det var inte känt var han var. Han hade inte varit i Dharamsala på ett halvår. Det var bara för mig att fortsätta leta.

Jag reste då till den ort där han hade återsammanfört mig med Patrick. Jag återsåg den vackra bungalowen med den underbara trädgården. Det var samtidigt ett pinsamt återseende. Det var där jag sist hade sett honom. Han hade återbördat mig till Patrick i god tro utan att ha en aning om vad Patrick sysslade med. Och jag hade återvänt till honom och accepterat honom i samma aningslöshet.

På hotellet var de ytterst hjälpsamma. "Vi har hundratals nya turister varje vecka. Det är omöjligt för oss att spåra en enskild gästs vidare öden." De visste ännu mindre där än i Dharamsala.

Medan jag satt där med blandade känslor i en alltmer beklämmande nostalgi inträffade något spökaktigt. Det var fasaväckande, och först trodde jag att jag hade hallucinationer. Jag hörde musik. Jag blev fullkomligt stel när jag måste konstatera för mig själv att det var verklig musik jag hörde. Någon spelade på pianot, och det var en ballad av Chopin. Gastkramad väntade jag på att fingrarna i hans högra hand skulle trassla ihop sig.

Men det gjorde de inte. Det var Chopins fjärde ballad i F-moll, och det var en lugn och säker pianist som trakterade pianot. Det är den balladen som Boris Pasternak kallar "Passgångaren" för dess jämnt lunkande huvudtema, och just denna karaktär lyfte pianisten fram i stycket: han höll ett strängt exakt tempo som gjorde den påträngande melodin desto mer obönhörligt skön i dess absolut rytmiska konsekvens, och han snubblade inte på en enda ton ens i den första svåra genomföringen, först efter vilken han lämnade det oerhört insisterande exakta tempot.

Jag gick bort till salen för att se pianisten. Det var en alldeles ung man, troligen tysk, rödblond med ett friskt yttre. Jag hade aldrig sett honom förut. Jag störde honom inte. Jag lät honom fortsätta spela.

6.

Christian:

Man hade tur med vädret i Indien denna gången. Solen värmdes och smekte redan i Delhi, om dock där fanns djävulska myggor kvar efter monsunen, och även i Dharamsala strålade solen generöst och lisande efter sommarens långa och gröna oupphörliga vinter i Skandinavien. Månen var i konjunktion med Jupiter i Fiskarnas tecken i trigon till Solen i Skorpionen. Allt bådade bara gott.

Enligt vår överenskommelse fann jag Johannes inväntande mig denna morgon på restaurang Shangri La. Vi kom snabbt överens om att göra en längre promenad tillsammans senare på dagen efter att jag funnit mig till rätta. Jag återuppsökte mitt gamla hotell och fick ett rum med sol och utsikt för bara 90 rupier. Efter en ordentlig frukost med te och ostomelett var jag redo för resans första viktiga uppgift: en privat konferens med Johannes.

Dagen var den absolut vackraste tänkbara. Dharamsala med MacLeod Ganj framstod från sin allra behagligaste sida och utstrålade bara fred och harmoni, trivsel och trygghet.

Jag hade knappast sovit på tre nätter, högst två timmar på flygplanet från Moskva och två timmar på nattbussen från Delhi. Ändå gick jag med Johannes upp till Triund 1000 meter uppåt.

Det säger sig självt att det var svårt att hålla jämna steg med honom. Han har långa och smala men ytterst kraftiga löpar- och höjdhopparben, så han kan bestiga ett berg lättare än en get hur högt det än är. I mitt redan uttröttade tillstånd måste han hela tiden vänta på mig.

Men vi pratade om allt under vägen. Vi fick åtskilliga anledningar att stanna och njuta av den tilltagande utsikten och skönheten, solskenet och värmen. Det var den 1 november och Allhelgonadagen. Allt gav anledning till andakt och eftertanke.

Naturligtvis var jag mycket intresserad av resultaten av hans aktiviteter i Tadzjikistan och Östturkestan och vad hans senaste muslimska kontakter hade givit. Han uttömde ämnet kort och snabbt: "En damm är öppnad. Det smugglas regelbundet in vapen till muslimerna i Östturkestan, och kineserna kan inte stoppa trafiken. Att

denna spricka i dammen kommer att leda till Kinas sammanbrott är för mycket begärt. Men det finns fler fronter." Han övergick till tibetanerna.

"Problemet med tibetanerna är deras inneboende godhet. De är världens mest godtrogna och välvilliga folk, och därför har kineserna alltid kunnat göra vad de velat med dem. Tibetanerna har aldrig i gemen genomskådat kinesernas metodiska och överlagda ondska. Till och med Dalai Lama medger att han aldrig kunnat tänka något ont om en kines. En intressant tibetan att studera därvidlag är förrädaren Ngabo, ministern som 1950 öppnade Tibet för Kina genom att ge armén order om att inte göra motstånd utan att kapitulera utan strid. Det var det totala landsförräderiet, men han menade faktiskt bara väl. Han tänkte på Tibets bästa när han trodde att han genom att minimalisera konflikten med Kina kunde göra den ändå oundvikliga samexistensen med Kina uthärdlig. Han misstog sig. Han var bara godtroget naiv som alla andra tibetaner. Tibetanerna är så goda som om hela folket bara bestod av kvinnor eller rentav av mödrar. Andra måste därför rycka in, blanda sig i, gripa initiativet och göra något åt saken, ty tibetanerna förblir hopplöst för goda för att kunna ge Kina tillbaka för gammal ost. De enda tibetaner som fattar den kinesiska galoppen och förstår Kinas utsägligt och oförbättrligt onda och rent destruktiva avsikter är TYC, de tibetanska ungdomarna i Tibetan Youth Congress. Med all rätt kräver de aktion.

Men vad kan tibetanerna i sin hjärtegodhet och sin översvallande vänlighet göra? Det enda de kan göra är att sprida kunskap, berätta sanningen, motverka den falska kinesiska propagandan och fortsätta stimulera världssopinionen mot Kina. Det är mycket bara det, men det är inte tillräckligt.

Den tredje fronten är den kinesiska fackföreningsrörelsen. Dess makt och inflytande ökar för varje dag i takt med de kinesiska arbetarnas stigande missnöje och arbetslöshet, och hela världen kan hjälpa till. Det är inte mer än mänskligt och rätt, och solidaritet kostar inte mycket. Den kinesiska fackföreningsrörelsen behöver all hjälp utifrån den kan få. Där har vi murbräckan. Fallet måste komma inifrån. Kina kan bara falla genom att implodera. Alla lögnerna måste svepas bort med hela kommunistpartiet, och därmed måste hela militärväsendet berövas sin försörjning precis som i Ryssland. Fackföreningsrörelsen måste gripa makten i stället precis som i Polen. Det är nämligen den enda politiska rörelse i Kina idag som har någon kontakt med verkligheten."

"Så du anser att hela Kina måste kollapsa?"

"Kalla mig inte subversiv. Kalla mig superversiv. Allt måste förnyas och vändas till det bättre. Studenterna på Himmelska Fridens Torg för nio år sedan ville inte krossa staten. De ville bara göra den bättre. De ville bara yttrandefrihet, tankefrihet och samvetsfrihet, och det ville kommunisterna i sin dårskap förvägra dem genom våld. Det är rentav möjligt att en konstruktiv revolution kan genomföras i Kina utan att ekonomin eller samhället kollapsar. Det vore det bästa, och det arbetar doktor Sun för. Men ju mer etablissemangot motarbetar förnyelsen och självständighetsrörelserna i Tibet, Östturkestan och Inre Mongoliet, desto svårare kommer det rådande etablissemangot få att överleva. Våld föder våld, och etablissemangot har bara etablerat sig genom våld och lögn. Det har ingen chans om det inte ger efter."

Detta var i stort sett vad Johannes hade att komma med. Vi fortsatte upp till Triund och passerade förbi kaféet i riktning mot trädgränsen, men mina knän vek sig. Jag fick allt oftare stanna och vila mig. Till slut kunde jag inte ta ett steg längre. Jag var helt slut, och hjärtat körde på som ett lokomotiv. Vi hade då bara ett litet stycke kvar till snögränsen med den sista mänskliga boningen. Men Johannes ville fortsätta och bad att få göra det. Dagen var fortfarande så vacker, klockan var bara två, och han ville utnyttja förhållandena. Han fick fortsätta ensam. Han lovade att besöka mig på kvällen antingen på mitt hotell eller, om jag inte var där, på restaurang Shangri La.

Som vanligt tog jag mig ner med möda från Triund. Knäna vek sig allt mera, men ner kom man om det dock tog 2 1/2 timme. Sedan tog jag en kall dusch i det allmänna badrummet, där det bara fanns en dusch med mycket kallt vatten. Det var första gången jag kunde tvätta mig på tre dagar, så det var väl värt obekvämligheten.

Sedan gick jag till Shangri La och intog en härlig nudelsoppa med ett glas lassi och te efteråt. Ingen Johannes dök upp, så jag gick hem igen. Jag hade inte suttit på mitt rum i fem minuter förrän han kom. Mitt rum var det lättaste att hitta: det var nummer ett. Det var ett dubbelrum, så han bad om att få passera natten hos mig. För det måste man fråga receptionen om lov, vilket vi gjorde. Receptionisten imponerades av Johannes indiska pass. Det var bara grönt ljus.

Johannes ville veta allt om Laila Roth. Jag berättade det lilla jag kunde. "Varför tar du inte med henne hit, så att hon får träffa mig?"

"Det är inte så enkelt. Hon är fast i så mycket."

"Och jag vore inte så lätt för henne att hitta. Så vad du än gör, skicka henne inte hit."

Han var mycket road av vårt trippelsamarbete med novellen, och jag kunde ge honom det färdiga resultatet hittills. Intrigens utveckling gjorde att visst intryck på honom, och han fick genast en del nya idéer.

"Vår svåraste uppgift just nu," sade han, "är alla de tibetaner som kommer rymmande över bergen. Vi vet aldrig när de kommer, och de riskerar alltid livet. I bästa fall får vi innan veta vilka som är på väg var och när, så att några av de våra kan möta dem uppe vid passet eller till och med eskortera dem den svåraste vägen upp dit och över, men i sämsta fall får vi ingenting veta förrän de redan är över och en eller flera omkommit på vägen. Det har hänt att mödrar med barn ger sig av helt på eget bevåg och att barnen kommit fram som genom ett under men att modern omkommit på vägen. Sådana barn är utlämnade åt ett främmande land och måste där börja ett nytt liv som föräldralösa. Vi har inte råd med fler tibetanska *casualties*. Vad tror du om att låta vår hjältninna hjälpa till i en sådan verksamhet?"

"Det skulle säkert Laila Roth tycka om," sade jag genast. Jag bad honom även ge sin version av de samtal vi haft under dagen, vilket han lovade göra, sedan han fått läsa min. "Det är onödigt att jag upprepar något. Jag bara kompletterar," sade han. Här är resultatet:

"Som vanligt inleddes vår samvaro med att jag ifrågasatte att han över huvud taget kom hit när han borde vara hemma och arbeta. Han skulle kunna göra mycket mera nytta med att stanna hemma, utnyttja sina resurser, skaffa sig IT och lägga ut sin tidning på nätet och etablera sig som auktoritet. Han har alla förutsättningar och har inte ens tänkt på att börja göra någon karriär. I stället flackar han omkring hela Europa och kommer hit och gör sig av med alla sina besparingar på detta. Det betyder förstås mycket för oss att han kommer hit och håller personlig kontakt med tibetanerna, men han kunde göra så mycket mer. Han är tillräckligt realistisk för att kunna hålla god kontakt med verkligheten utan att komma hit."

"Är det allt?" frågade jag.

"Allt annat väsentligt har du redan formulerat."

"Även dina utlåtanden kan ifrågasättas," menade jag.

"Då är våra ifrågasättanden ömsesidiga," replikerade han.

Som vanligt var det mycket han inte ville berätta. Vi har känt varandra nu i nästan 20 år, och likväl håller han fortfarande i viss mån på sin sekretess. Han ville inte med ett enda ord gå in på vad han egentligen stod i för kontakt med Dalai Lama, men han gjorde en utvikning om Hans Helighets titlar:

"Det är egentligen helt fel att kalla honom Hans Helighet Dalai Lama, som de flesta gör. Hans Helighet är en titel, och så är även Dalai Lama. Det är alltså en tautologi. Det är lika dumt som att säga Hans Helighet Översteprästen. Däremot är det helt korrekt att

säga bara "Hans Helighet" eller "Dalai Lama", som ju betyder "Vishetens Ocean". Men att säga båda två tillsammans låter bara dumt i mina öron."

Ej heller ville han närmare gå in på sina omedelbara verksamheter och projekt. Jag hade gärna velat veta mera om den intressanta verksamheten med att plocka ner flyktingar från bergen, men denna verksamhet är för närvarande hans mest hemliga. Kanske vi får veta mera i den kommande novellen med Laila Roth.

7.

John:

När jag lämnade Christian i fred med sina ärenden, sina böcker och sina tankar gick jag till Kailash för att koppla av med en kopp te och tänka över hans fall. Han skulle göra sin vanliga turistresa, filosofera över bergen uppe i Garwhal, ha det skönt i Kausani och Almora, läsa och skriva och roa sig själv med att iaktta pittoreska typer och sedan ta tåget runt till Darjeeling och Sikkim. Det var bara att önska honom lycka till med sina förlustelser.

Mig väntade ensamhet och hård kamp, snö och omänsklig kyla och det eviga kriget mot den evigt etablerade dumheten. Det var mitt öde. Jag hade hjälpt till med att få Sovjetunionen på fall, och jag skulle även hjälpa till med att få Kommunist-Kina på fall.

Medan jag satt där och drack mitt te kom en liten pojke fram till mig. Jag kände honom väl. Han var ett tibetanskt flyktingbarn. Hans familj hade klarat sig från en säker död i Tibet till ett säkert liv i Dharamsala. Här kunde de ha en framtid. Det kunde inte hela Kina. "Vad är det?" frågade jag honom.

"En *lady* har frågat efter dig."

"Vad då för en *lady*?"

"Miss English."

"Var hon engelska?"

"Ja."

"Vem var hon?"

"Miss English."

Jag bad honom beskriva henne. Jag förstod genast vem det var. Jaså, hon hade kommit tillbaka på flykt igen från sin adlige förföljare. Vad hade han nu gjort för att skrämma henne. "Var är hon?" frågade jag.

"Hon reste till Rishikesh."

Jag förstod. Hon sökte efter mig i hela Indien, och hon skulle inte ge upp förrän hon fann mig, om hon så måste tillbaka till det där extrema drogsällskapet i Nepal. Jag skulle aldrig slippa henne.

Det var en mänsklig angelägenhet som alla andra. Jag måste ta i tu med den eftersom den kommit i min väg. Jag var ansvarig för hennes liv eftersom jag räddat det. Jag tog nattbussen till Rishikesh samma afton.

Jag återsåg den gamla trädgården i Rishikesh. Jag hade valt ut det stället just för att där råkade finnas ett av norra Indiens ytterst få funktionsdugliga pianon. Det indiska klimatet med den extrema fuktigheten, temperatursvängningarna och de vedervärdiga monsunernas ihållande störtregn är döden direkt för varje pianoinstrument, om man inte vet hur det skall skötas. På den gamla goda engelska tiden hade några engelsmän förstått det och i bästa engelska heroisk-viktorska stil trotsat elementen och transporterat ett gediget engelskt piano till Rishikesh, där det fått en sakkunnig och kärleksfull omvårdnad. Till all lycka hade de hinduer som sedan övertagit denna bungalow förstått att inte bara bibehålla den underbara trädgården och sköta dess blommor som barn utan även tagit på sig ansvaret för pianots bibehållande. Få pianister hade någonsin kommit hit, men pianot hade hållit stämningen, som om det motiverats

extra till att bevara sig själv efter den goda start det fått i livet. Därigenom hade jag kunnat utse denna plats för iscensättningen av Beatrice Ravenscrofts återförening med markisen av Trevillard, ryktbar som lord Seagrave. Iscensättningen hade lyckats och de hade gift sig i avsikten att leva lyckliga i alla sina dagar, men som det så ofta går i verkligheten hade sedermera oförutsägbara och i det här fallet outrannsakliga komplikationer tillstött, så att hon av någon anledning försökt återuppsöka mig av alla omöjliga människor.

Hon hade mycket riktigt varit där, och hon hade anställt efterforskningar efter mig. Det var precis som jag hade fruktat. Men sedan hade ödet kommit emellan i form av en ung tysk pianist, som kunnat traktera pianot alldeles mästerligt. Förunderligt. Hon hade begivit sig med honom upp i bergen. Vart? Föreståndarinnan tittade efter i sin imponerande liggare och synade noga kolumnen "*proceeding to*". Hon svarade: Badrinath. Men hon visste mer än så. Pianisten hade kommit till Indien för att söka bot för någon mystisk sjukdom och av någon rekommenderats de varma källorna i Badrinath.

"Men är vägen till Badrinath öppen fortfarande?" frågade jag. Badrinath låg på över 3000 meters höjd och nära tibetanska gränsen.

"Den lär visst vara det, men den kan stängas när som helst," svarade den mångkunniga föreståndarinnan.

Skulle jag låta henne vara med sin nya pianist? Skulle jag låta dem löpa och glömma henne? Det var frestande.

Alltså reste jag upp mot Badrinath. Jag kunde inte lämna mitt ingripande i en annans liv på hälft.

8.

Beatrice:

När han spelat färdigt och laddat ur sig Chopins livsverks mest känsliga och passionerade passager inledde han inte något nytt stycke, vilket det är svårt att göra efter den fjärde balladen. Jag kunde då inte låta bli att närma mig och fråga:

"Vem har lärt er att spela så vackert?"

"Å," sade han enkelt, "jag har haft många lärare. En av de bästa var i London och enarmad."

Han talade med tysk brytning, men hans engelska var god. Jag visste vilken lärare han menade. Han var mer än legendarisk på Kungliga Musikaliska Akademin i London. Han hade undervisat alla världens främsta pianister.

Vårt samtal började där. Han var mycket älskvärd och artig och samtidigt hjärtlig på det rättframma sätt som bara tyskar kan vara och som ibland nästan kan verka överdrivet med snudd på alltför överväldigande. Men jag tyckte om honom. Det var inte bara det att hans sätt att spela erinrade så om Patricks.

"Men vad gör ni här så långt borta hemifrån och mitt i Indien?" frågade jag slutligen.

Han sänkte rösten. "Det finns många här av samma skäl som jag. Många reser till Dharamsala, andra söker sig egna vägar. Jag har fått ett tips om att de varma källorna i Badrinath kan hjälpa mig."

"Menar ni att ni är sjuk och här för er hälsas skull?"

"Jag har diagnosticerad multipelskleros."

Det var alltså hans öde. Sjukdomen hade inte brutit ut ännu, men den kunde bryta ut när som helst, ingen visste hur eller var eller när. Det kunde börja nedtill i fötterna eller benen, det kunde börja i armarna eller i händerna. Inga muskler i hela kroppen är så finkänsliga som de små musklerna i fingrarna. Hos flera musiker hade sjukdomen

börjat kännas av just där: plötsliga korta tillfälliga förlamningar som i början spårlöst kunde sabotera någon enkel passage mitt i ett stycke – och gå över. Men det var bara början, det första allvarliga symptomet, inledningen till den svåraste och värsta tänkbara tragedi för en musiker. Jag tänkte genast på världscellisten Jacqueline du Pré, som genom sin tragedi långsamt och outhärdligt för båda gjort Daniel Barenboim till änkling.

Vi pratade mera. Vi pratade bara musik. Vi drack *lassi*. Vi drack te. Vi var tillsammans hela tiden. Och jag tyckte mer och mer om honom.

Hans namn var Richard Roth, och naturligtvis var han av judisk börd. Musiken var hans hela liv, han hade varit underbarn, och hans bana som pianist hade varit självklar. Men samtidigt upplevde han musiken som en plåga:

"Jag tror inte att min sjukdom kommer av mig själv. Det är ohyggligt svårt att vara musiker i våra dagar, då hela den musikaliska marknaden domineras av kommersiell skvalmusik. Den riktige konstmusikern är hänvisad till instängda konservatorier, exklusiva konserthus, inskränkta kyrkor och förföljda privatpersoner, som måste kämpa för att den klassiska musiken skall överleva. Skvalmusiken överlever inte, den är en fåfång dagslända som spelas idag på automater för att därpå spårlöst försvinna, den är allt utom vacker: skrällande, stressig, hård, fantasilös, grov, monoton och vanligen både ful och falsk. Ändå dominerar den genom affärsmässig marknadsföring hela etern och nöjeslivet.

En klassisk musiker idag är som en känslig violinsträng som ständigt spänns hårdare och hårdare. Han vandrar hela tiden på randen av en avgrund och hotar när som helst att kapsejsa. Han är för dåligt betald, folk vågar inte uppmuntra och belöna honom efter förtjänst på grund av trycket från vår barbariska okultur, han får inte tillräcklig respons och är ständigt mindre motiverad att fortsätta. Hans kryssning genom musiken är som genom en ständigt svårare och mer tilltagande motvind. Jag skyller min sjukdom just på de själsliga spänningar som kommer av det överväldigande barbariska trycket från vårt masspöbelsamhälles okultur. Kanske Jacqueline du Pré kände samma sak.

Men ännu har inte min sjukdom brutit ut, och jag hoppas ännu att jag kan hålla tillbaka den. Det är som en fördämning som hela tiden hotar brista men som ändå aldrig brister. Allt beror egentligen på om jag lyckas behålla initiativet i livet eller inte. Så länge jag kämpar kan det finnas hopp, men om jag slutar kämpa kan allt vara förlorat. Har sjukdomen en gång fått manifesteras sig kan sedan ingenting hindra den från att rasa ut.

Har du lust att hjälpa mig? Vill du bli mig ett moraliskt stöd? Vill du följa mig till Badrinath?"

Han sade aldrig de viktigaste orden, men jag kände dem inom honom: "Det är just en sådan som du som jag saknat vid min sida."

Jag ställde upp. Nästa dag tog vi bussen upp mot Joshimath och Badrinath. Det var bara 25-30 mil på världens mest omöjliga enfiliga vägar längs ständigt djupare gapande bråddjup ner mot de vilda forsarna i Ganges vilda bifloder från Himalayas högsta toppar.

Gryning över Garwhal.

Man svävar fram liksom på molnen
över Himalayas branta vilda kullar,
i spökligt ackompagnemang av månen
som i fullhet glöder över bergens bullar.
Men så ljusnar det i öster, glöden tilltar,
spökligheten växer som i rus av flammor,
allting kringvärvs av extasens blixtar
som omfamnar alla Himalayas gömmor.
Värld av universums hemligheter,
vilket öde döljs hos dig, du vilda värld,
där allting mänskligt blott förändligas till eter
och där intet är så maktlöst som just våldets svärd?
Du skakar mörkt, jordbävningsavgrund,
som för att förgås med hela världens rund,
men kanske samtidigt för att bevara mänskligheten sund?

Till en början var bussresan intressant och behaglig. Fram till den första hållplatsen, Devaprayag, var landet ödsligt och tomt och förgylldes bara av den magnifika soluppgången, men efter Devaprayag öppnade sig en helt ny värld av skönhet och fantastisk natur. En hindu sade mig att detta var Vishnus land, den mest konstruktiva av de indiska gudarna, som Buddha anses vara en inkarnation av. Efter Devaprayag följde ett annat Srinagar än det i Kashmir, och sedan började naturens mirakler på allvar. En bit före Rudraprayag beskrev floden en väldig krök som bildade en stor halvö av den andra stranden medan bussen for runt alltsammans högt ovanför. För mig var detta den vackraste delen av hela resan. Halvön var så stor att den rymde både åkerfält och en hel by.

Ju högre upp man kom, desto vildare blev landskapet. Richard fotograferade hela tiden. Han hade heller aldrig sett något liknande.

Samtidigt blev vägen allt smalare, och på hundratals ställen hade den skadats och förstörts av ras, vilka ställen provisoriskt hade reparerats. Vägräcken blev allt sällsyntare, och avgrunden med den ilsket skummande floden där nere blev allt djupare. Ofta skilde oss bara någon centimeter från det hundratals meter branta stupet. Om vägen rasat under oss hade ingenting kunnat rädda någon ombord.

Sålunda passerades Karnaprayag och Chamoli. På motsatta stranden såg man ett annat samhälle klättra upp för sluttningen i ett fullständigt omöjligt läge. Det hette Gopeshwar. Hur i all sin dar kunde man färdas därifrån och dit? Det var som om byn hängde i en sluttning med branta stup överallt runt omkring. Men det fanns visst en väg någonstans, ehuru jag inte såg någon.

Nu tornade det verkliga Himalaya upp sig framför oss. Det var inga runda kullar längre utan fientliga fruktansvärda berg. Plötsligt blev man så liten som om man inte längre fanns till. Avgrunden blev allt mera skrämmande och förfärlig medan den enfiliga vägen var i sämre skick än någonsin. Hur kunde busschauffören klara denna lindans med en buss fullastad med oskyldiga passagerare? Han bara körde på och tittade troligtvis aldrig ner i avgrunden.

Det är här som Ganges bryter sig igenom det stora Himalaya. Ett liknande ställe finns i Nepal, där floden Kaligandaki bryter sig väg mellan Annapurna och Daulaghiri, så att dessa berg reser sig 7000 meter på ömse sidor om floden, som då bildar världens djupaste ravin. Det enda övriga liknande stället i världen torde vara Grand Canyon.

Vi kom sent fram till Joshimath strax före skymningen. Bussresan (250 kilometer) hade tagit oss nio timmar med välkomna tepauser i varje stad, så det var inte att tänka på att fortsätta till Badrinath samma kväll. Dessutom hade det dykt upp ovädersmoln som hotade med regn och åska. Sådant är inte att leka med i Himalaya.

Vi tog in på hotell. Det var ett av de bättre i staden, men standarden var rena Klondyke som i Chaplins "Guldfeber". Man hade rinnande vatten men bara kallt, man hade eget toaletterum men toaletten var bara håll i golvet, man hade krokar på väggen att hänga sina kläder på, men krokhängaren hade lossnat från sitt ena fäste och hängde snett, och vinden ven genom det trasiga fönstret på toaletten, som provisoriskt hade täppts igen med tidningspapper. Öppnade man dörren för häftigt lossnade hela tätningen, och man fick göra om den. Det var i och för sig pittoreskt att ha vinden vinande och visslande på hotellrummet, Richard tyckte att det ökade charmen, men det drag som därav uppstod hade man gärna varit utan.

Richard var påtagligt inspirerad av den överväldigande dramatiska naturen, (det kan knappast finnas ett mer dramatiskt ställe i Himalaya,) det vilda hotfulla vädret, de ytterst primitiva omständigheterna och vårt utsatta läge i denna stormvärld som två skyddssökande på flykt. Han hade även en god sherry med sig, Bristol Medium Dry, för mig den bästa sherry som fanns, och vi behövde värma oss en aning i den råa kvällen efter dagens ansenliga strapatser. Så vi firade en smula.

Rummets enda säng var en dubbelsäng för två personer, och att försöka sova i denna dramatiska och hotfulla värld var omöjligt. Ganska snart hade jag Richard över mig, och han var berusad. Det var naturligtvis även jag, men mitt rus var av ett slag som väckte min fasa. Det var så fasaväckande erinrande om tidigare skräckfulla äventyr. Just som han trängde in i mig hårt och hänsynslöst slog blixten ner i min hjärna, och jag förstod allt.

Det var bara att uthärda. Jag försökte koncentrera mig på hur skönt hans kropp värmdde mig. Jag behövde värme mer än någonting annat. Men mina sinnen svek mig. Jag låg inte i en säng i ett ruffigt hotell mitt i det vildaste Himalaya. Jag låg i stället på altaret ute inför havet på Baphomet Hill, naken och prisgiven inför de skummande bränningarnas avgrund långt där nere, vart jag kunde slungas som ett offer när som helst. Det var inte den sympatiske och hårt provade fine pianisten jag hade över mig utan djävulen själv, alltså lord Seagrave. När han äntligen släppte mig och pauserade frågade jag ut honom.

"Vad lade du egentligen i sherryn, Richard?"

"Varför frågar du det?"

"Du har drogat mig."

Han teg.

"Och jag känner igen den drogens verkningar. Jag har upplevat dem förut."

Han teg.

"Vem lärde dig egentligen ditt utsökta anslag på pianot?"

Då svarade han. Han kunde inte låta bli. "Det var en mycket märkvärdig pianist. Han var kanske den mest begåvade musiker jag någonsin träffat. Han hade ett fingeranslag av Guds nåde. Till varje pris ville jag tillgodogöra mig hans hemlighet och övertalade honom därför att undervisa mig. Det var i England. Han hade kunnat bli världens finaste pianist, om han inte lidit av en anatomisk defekt i höger hand. Han sadlade sedan om till läkare."

"Vad hette han?"

"Han var högadlig markis och hette Seaville, tror jag."

"Han lärde dig mer än bara ditt anslag. Han lärde dig bruket av droger."

"Har du också råkat ut för honom?"

Jag hade tänd lampan och betraktade honom. Han såg miserabel ut, olycklig och patetisk på samma gång. Det var omöjligt att inte tycka synd om honom.

Jag var trött och ville bara dö. Jag ville bara slippa honom. Jag kunde ingenting göra åt hans öde. Han fick fara till Badrinath ensam följande morgon. Han kände på sig att han gjort mig besviken. "Förlåt mig," sade han skuldmedvetet, "om jag har gjort dig besviken." Han skulle bara veta hur besviken han hade gjort mig.

"Stannar du här?" frågade han.

"Ja, jag stannar här. Jag behöver vila mig efter våra ansträngningar."

"Jag kommer tillbaka i morgon."

"Gör det," sade jag.

Han hoppades väl att jag skulle sakna honom under tiden och att jag skulle ta väl emot honom när han kom tillbaka och att jag villigt skulle fortsätta vara hans moraliska stöd. Så han bedrog sig. Jag tänkte vila ut medan han var borta men själv vara borta när han kom tillbaka. Frågan var bara vart jag skulle ta vägen.

När han hade åkt med sin buss talade jag om saken med min fryntliga hotellvärd, som visste allt om dessa avlägsna trakter. "Finns det någonstans vid sidan om alla allfartsvägar där man kan vara i fred för hela världen och bara försvinna?" frågade jag honom.

"Det finns faktiskt ett sådant ställe. Nej, det finns hur många som helst, men det mest lättillgängliga är nog Gandhis ashram i Kausani. Ni tar bussen till Karnaprayag, stiger där av och byter till en buss mot Gwaldam och Almora. Vägen över bergen från Karnaprayag är inte den bästa, den är i regel bortrasad, men man brukar komma fram på något sätt ändå."

Jag tackade honom för hans vänliga råd, och jag bad honom enträget att inte tala om för min partner, när han kom tillbaka, vart jag hade åkt.

"Mina läppar är förseglade, Madame," sade han med sin allra fryntligaste intimitet.

Och jag tog ut dagen med att vila, men det var inte mycket vila jag fick. Det hade varit ganska vackert väder på morgonen när Richard avrest, men redan vid middag hade stormmolnen börjat skocka sig. Klockan tre lovade alla skyar bara storm och blåst och regn och åska. Mörkast såg det ut mot Badrinath i väster. Om vägen snöade igen, (det var över 3000 meter och i november,) skulle han inte kunna komma tillbaka igen. Det var kanske hans öde. Varma källor i all ära, men visst var det beklagligt med hans latent multipelskleros, som hade fört honom så här långt bort från hans karriär, men hur många andra hade han behandlat på samma sätt som mig? Hans kärlek hade övertygat mig om hans kallhamrade veteranskap. Patrick hade gett honom det perfekta receptet och lärt honom den fulländade metoden, som han säkert praktiserat flitigt under hela sin karriär utan att någonsin misslyckas.

9.

John:

Jag hade varit i Badrinath förut och visste av erfarenhet att man måste dela upp resan i två etapper. Man kom fram till Joshimath på kvällen och fortsatte till Badrinath direkt följande morgon – vackert väder var bara möjligt på morgonen. Hade jag tur fanns Beatrice och hennes kavaljer fortfarande kvar i Joshimath.

Knappast någon västerlänning söker sig till Joshimath. Det är därför lätt att spåra dem som kommer dit: alla hinduer observerar dem, vet var de kommer ifrån och vet var de bor. Ett par måste vålla ännu större uppmärksamhet, då de västerlänningar som vågar sig ut på den omöjliga resan dit i regel bara är män. Ryktet i en liten håla som Joshimath sprider sig blixtnabbt.

Jag fick snart veta allt om dem. De hade kommit till ett litet ruffigt hotell, han hade farit vidare till Badrinath medan hon stannat kvar. Följande morgon hade hon avrest medan han kommit tillbaka från Badrinath och funnit sig övergiven. Han hade blivit helt förtvivlad och dessutom ådragit sig en mycket svår förkylning och var på gränsen till nervsammanbrott, så han hade genast rest tillbaka till Rishikesh för att snarast möjligt återvända till Tyskland. Han hade fåfängt försökt fråga hela befolkningen vart hans fru hade tagit vägen.

Jag fann deras värdshusvärd mycket vänlig och tillmötesgående. "Ni vet vart hon har rest," sade jag.

"Jag fick lova henne att inte avslöja hennes hemlighet så att hennes man fick veta den. Men nu har han rest, så jag kan kanske berätta det för er. Är ni hennes bror?"

"Ja," sade jag.

"Hon är i Kausani."

Orden fyllde mig med lättnad. Att hon befann sig i Kausani gladdde mig oerhört. Det var just ett sådant ställe som passade henne. Där kunde hon finna sig själv. Jag var innerligt tacksam mot hotelldirektören, omfamnade hans hand i båda mina och gav honom 50 rupier. "Tack för er hjälp," sade jag av hjärtat, och han strålade av fryntlighet mot mig. Han visste mycket väl att jag inte var hennes broder.

Jag visste att vägen till Kausani var besvärlig. Därför startade jag redan klockan 4 med den första bussen två timmar före gryningen. Det lönade sig, ty vägen från Karnaprayag till Gwaldam var denna gång för ovanlighetens skull framkomlig. Jag nådde Kausani redan efter 2 på eftermiddagen.

Var skulle hon uppehålla sig? I ett ashram? I något av lyxhotellen? Knappast. Jag kände Kausani och visste att där på det mycket primitiva hotell Uttarakhand förekom en ung man som var mycket skicklig på att värva nyanlända turister till sitt hotell. Han brukade smyga på dem så fort de steg av jeepen eller bussen. Jag chansade på hans hotell.

Det första jag såg när jag kom upp på hotellets terrass var henne själv. Hon satt i solen i en stol och läste och var helt fördjupad i sin läsning. Hon var således kvar. Jag andades ut och betraktade henne en kort stund. Hon var helt omedveten om min närvaro. Hon satt där helt andäktig som en madonna. Jag smög mig fram till henne bakifrån och kunde inte låta bli att smeksamt ta henne om nacken, och jag sade helt spontant:

"Har någon någonsin talat om för dig att du är vacker?"

Hon såg upp från sin läsning utan den minsta överraskning, som om hon hade väntat mig vilket ögonblick som helst. Hon log glatt och sade:

"Du har fortfarande inte klippt ditt hår."

"Vad läser du?"

"*The Anatomy of Melancholy* av Robert Burton, en mycket trösterik bok full av all världens klokskap. Somliga tror att författaren var den gamle Shakespeare."

"Vem är han?"

"Robert Burton, präst i Seagrave. Det var Patrick som en gång rekommenderade honom."

"Vad hände?"

Hon berättade allt. Hon dolde ingenting, och jag lärde äntligen känna denne hemlighetsfulle lord med fler strängar på sin lyra än vad som var hälsosamt för hans omgivning.

"Men för all del, ta en stol och sitt ner!" sade hon.

Och vi började prata.

Beatrice:

Det var som att vakna upp ur en ond dröm. Plötsligt gick solen upp efter en lång och svår natt. Drömprinsen hade själv kommit till mig, och det var det som var verkligheten. Allt annat var bara drömmar, som nu kunde försvinna och glömmas.

Samtidigt uppfylldes jag av en väldig ångest och oro. Jag kände att jag bara hade en kort tid att leva, att ha honom hos mig. Plötsligt blev varje ögonblick av mitt liv oändligt värdefullt. Ingenting betydde något för mig, inte ens mitt eget liv. Endast en sak var av betydelse: att få vara hos honom och få stanna kvar hos honom.

Det var en självklarhet att han skulle dela rum med mig och ligga i min säng. Jag hyrde ett dubbelrum med dubbelsäng, så det var färdigt serverat. Vi behövde inte ens diskutera saken.

Ändå skrämde han mig den natten men på ett mycket överraskande sätt. Vi låg inte helt avklädda men ändå tillräckligt, och jag sökte mig till honom. Han var varm och skön och underbart mjuk genom sin ludenhet. Nästan på egen hand sökte sig min hand ner mot hans ben. Jag blev då medveten om att jag var mycket upphetsad och på humör. Jag blev då helt förvånad när min hand fann att hans lem inte var det minsta hård.

I nästa ögonblick hade han rest sig upp på armbågen och tänt ljuset. Aldrig hade han varit vackrare. Men han betraktade mig med bistert allvar, och jag hörde honom säga:

"Beatrice, en sak måste du ha klart för dig. Det kan aldrig bli något mellan oss. Jag fungerar inte som man, inte ens om du försöker. Det är kanske min moders omedvetna förbannelse, kvinnan som gjorde sig ovärdig sitt kön och skämde ut sitt eget moderskap. Jag har räddat ditt liv en gång, och därför är jag ansvarig för dig. Det är allt. Jag kan aldrig bli din älskare. Förstår du mig?"

Nej, jag förstod honom inte. Jag bara älskade honom ännu mera och ville ännu mindre någonsin vara utan honom. I det ögonblicket kanske han blev för mig en gud.

"Förstår du mig?" upprepade han.

"Ja," sade jag föga övertygande.

"Nej, du förstår inte. Men du måste förstå. Jag kan hjälpa dig genom att lära dig hjälpa mig. Det är allt jag kan göra för dig."

Jag nickade. Denna gång var jag med, och jag förstod nu.

"Bra," sade han, lade sig ner och släckte ljuset. "Försök nu att sova, och lek inte mer."

Han vände sig på sidan ifrån mig. Jag strök sakta hans långa hårfläta. Han gjorde det tydligen alltid till en fläta när han gick och lade sig. Det var praktiskt, ty då gick det att kamma på morgonen. Han avskydde dessa västerländska ungdomar som kom till Indien och rökte cannabis och vanvårdade sitt hår som de samtidigt odlade hur långt som helst, så att de såg ut som kannibaler. Till och med vilda indiska *sadhus*, som kunde odla sitt hår till en längd av flera meter, så att de ständigt måste gå och bära det i händerna, höll åtminstone ordning på sitt hår.

"Min Koot Hoomi," sade jag ömt. Men han tycktes sova.

"För dig blir jag i alla fall aldrig ett offer," tänkte jag lugnt och somnade in i ljuva drömmar.

Jag gjorde vad som helst bara jag fick vara hos honom. Det var mitt enda villkor. Och han visade mig vägen. Han tog mig tillbaka till Dharamsala, där jag fick lära mig umgås med tibetaner och undervisa tibetanska barn i engelska. Han visste ju att jag var lärare och en god sådan, och jag hade bästa tänkbara hand med barn, då jag alltid trivdes med dem och de med mig. Och jag började studera tibetanska, hindi och sanskrit. Litet nepali kunde jag redan, och det var en hjälp.

Den stora dagen var när jag en dag uppträdde inför min klass i min tibetanska kvinnodräkt. Barnen trodde inte sina ögon. Sedan började de skrattande och jublande applådera: "Miss English har blivit tibetan! Miss English har blivit tibetan!"

Jag förde dem genast tillbaka till verkligheten. "Är vi här för att roa oss eller för att lära oss engelska?" Och de blev genast gravallvarliga igen.

Först efteråt slog det mig, när jag såg mig i spegeln, att jag faktiskt såg tibetansk ut. "Ja," erkände även John, "man kunde faktiskt ta dig för en ovanligt vacker tibetanska."

Och jag vande mig att gå i tibetanska kläder. Jag uppskattades för det i Dharamsala, och jag trivdes med det.

Jag gick även på ständiga promenader upp för bergen ovanför MacLeod Ganj. Jag ville härda mig och träna upp min fysik. John var ofta bortrest under långa tider, men ibland kunde han följa med mig upp. Han uppskattade min träning.

"Du blir bättre och bättre," sade han.

11.

John:

"Hon var storartad. Hon tog barnen med storm i Dharamsala. Hon lärde sig relativt snabbt grunderna i tibetanska och tillgodogjorde sig ett gott uttal. Allt vad hon gjorde imponerade på mig. Allt tydde på att hon kunde bli en god medhjälpare i mer än ett avseende.

Hon har också berättat allt för mig om sin man i England och vad som gick galet i hennes korta äktenskap. Likväl är hon inte skild. Hon är fortfarande formellt och officiellt markisinna av Trevillard.

Men mest imponerade hennes otroliga hjälpsamhet. Hon vill stå till tjänst med allt som kan hjälpa mig och Kim och vår verksamhet samt den tibetanska saken. Naturligtvis måste vi ta vara på hennes kapacitet.

Men vi kan inte stanna här länge. Vi måste åter bege oss härifrån och i stället sköta om flyktingar i Nepal. Hon vill följa med oss. Jag hoppas jag gör rätt i att ta henne med, fastän jag hopplöst försökt övertyga henne om att hon gör större nytta här i Dharamsala. Kim framkastade synpunkten att hon kunde bli till nytta för oss i Nepal som min ersättare om jag måste bege mig bort. Det avgjorde saken.

På tal om hennes markis förehavanden måste jag i enlighet med din önskan att jag skulle göra mig skyldig till ett ställningstagande i frågan om drogliberalism ta denna ställning med allt vad det innebär. Jag förstår att du inte kan ta någon ställning själv, då du aldrig provat några droger.

Det är oskyldigt. Det är lika oskyldigt som att dricka öl. Det är lika oskyldigt som den första ungdomsfyllan. Det är lika *comme il faut* som den första snapsen. Det är inte värre än den första baksmällan. Man vänjer sig. Det blir fler baksmällor, och man vänjer sig. Men alkohol är förnedrande och tarvligt. Det är mera sofistikerat att röka. De flesta börjar röka för att det är tufft. De flesta börjar röka cannabis för att det är spännande genom att det är förbjudet. De flesta fortsätter droga sig för att det är spännande och farligt. Allt som är farligt och förbjudet är attraktivt för ungdomen, ty den mänskliga naturen är nu en gång sådan. Förr eller senare blir man uttråkad av bara hasch. Det finns ju häftigare medel. Man går vidare. Man prövar allt möjligt. Vad häftigt! Så kommer den första snedtändningen, den första snedtrippen. Och då är man redan ohjälpligt fast.

Vad man aldrig anat före det är att det sedan skulle visa sig så svårt att komma ur det. En gång narkoman alltid narkoman är tyvärr en regel vars enda räddning är att det finns undantag. Men även undantagen slipper aldrig stämpeln, precis som i Alcoholics

Anonymous. (Jag vet inte vad de heter på svenska. Jag har aldrig haft kontakt med dem.)

Detta var en beskrivning av det svarta hålet, dess anatomi och hur det fungerar. Utmärkande för det är att suget oavbrutet tilltar, virveln växer och griper omkring sig, ju fler som åker dit, desto större makt och kraft får den, det är inte en bläckfisk utan en oemotståndlig naturkraft, ungefär som en snölavinsom aldrig når sitt botten. Vad beror denna ständigt växande kraft på?

Träsket är lönsamt. Så enkelt är det. Olagliga droger är världens största business idag. Fråga kartellerna i Colombia, maffiorerna i USA, triaderna i Hongkong, den ryska maffian, den turkiska maffian, och alla andra som lever på denna blomstrande affärsrörelse, ty det är vad den är. Det är ett multinationellt företag som oavbrutet går med ständigt accelererande vinster och som ingen stat eller politiker har någon kontroll över. Tvärtom. Denna affärsrörelse börjar mer och mer kontrollera dem. Hur många börshajar, borgmästare, guvernörer och företagare är inte beroende av knark i USA, och vilken amerikansk familj har inte en knarkare i familjen? Frågans svar är så självklart att den inte behöver besvaras.

Där har du nästa Ondskans Imperium, som kommer att kulminera under nästa århundrade. Det blir en god början på ett nytt millennium för mänskligheten. Sedan när även det onda imperiet fått bukta kommer det ett annat Ondskans Imperium av ett annat slag. Mänskligheten slipper det aldrig, ty den mänskliga naturen är nu en gång sådan.

Situationen liknar kommunismens situation för hundra år sedan väldigt mycket. Massor sympatiserade med kommunisterna före första världskriget mest för att det var spännande och farligt. Genom denna attraktionskraft genom denna sin image av halvkriminell underjordisk subversiv rörelse blev kommunismen oemotståndligt attraktiv. Samma fenomen ser man i världen idag i drogmissbruket. Flykten från verkligheten genom droger upplevs som en oemotståndlig attraktion för alla förfördelade i samhället genom drogvärldens farligt kriminella helt underjordiska och totalt subversiva karaktär. Människan har i sin svaghet alltid fallit för sådant och aldrig historiskt lärt sig något av konsekvenserna.

Den som analyserade problemet kanske noggrannast av alla var Dostojevskij, som levde med problemet under hela sitt liv. Han deltog i socialismen i sin ungdom, det var för sin subversiva socialism han blev skickad till Sibirien, detta förstörde hans liv, varför han fick anledning att grubbla över problemet. Resultatet blev den utomordentligt inträngande analysen i "*Onda andar*" där han kategoriskt avrättar hela socialismen och den del av den mänskliga naturen som ger anledning till sådana fenomen. Det är hans viktigaste bok. Det är en uppriktig självuppgörelse med den egna delaktigheten i fenomenet: fascinationen av det onda, frestelsen till fanatism, den förlösande självutplåningen för massrörelsen samt den moraliska bankrutten och ofrånkomliga kapitulationen inför ofelbarhetsprincipen i mentaliteten "ändamålet helgar alla medel". Mentaliteten var exakt den samma i 1800-talets pionjärkommunism som i 1960-talets vaknande drogrörelse.

Detta var nu i all hast några nedslängda anteckningar om problemet mitt i natten i ögat av den eviga osaliga stormen mellan Indien och Pakistan, som de spränger kärnvapen för bara för att försöka skrämja varandra utan att lyckas. I stället skrämmer de bort kapital och turister, och de lidande blir de fattiga massorna, som blir ännu fattigare medan regeringarna skiter i dem och helst skulle låta dem dö.

Kashmir är inte så roligt det heller. Du gjorde rätt i att inte komma. Endast den är klok som håller sig utanför världen."

På vägen österut och ner från Kumaon stannade vi till i Naini Tal, för jag ville visa detta ställe för henne. Hon blev naturligtvis helt betagen. "Men det är ju precis som i

Lake District!" utropade hon och ville nästan genast ge sig ut med en roddbåt på det lockande vattnet med dess vita änder och svanar och blommor.

Men min egentliga avsikt med att ta henne dit var att jag ville tala allvar med henne, vilket Naini Tal var en perfekt omgivning och miljö till, då hon mitt i all denna naturskönhet skulle lyssna till mig och ta mig på allvar.

"Vi vet inte vad som väntar oss," sade jag. "Mitt liv är inte något vanligt liv utan snarare ett liv som en fredlös, ty större delen av mitt liv i Himalaya är ett liv för tibetanerna. De är ett fredligt folk i exil som berövats sitt människovärde av kineserna. Jag delar deras villkor.

Du har visat att du kommer väl överens med tibetanerna, att du tycker om dem och förstår dem. Du har blivit populär hos alla tibetaner som lärt känna dig. Därför har jag vågat ta dig med mig vidare.

Att ta hand om tibetanska flyktingar som självmant kommer över de kallaste passen i bergen om natten, så att de inte går vilse, så att inte kineserna tar hand om dem och märker dem för livet, så att inte nepalesiska soldater hittar dem och skickar dem tillbaka, utan så att de kan genomföra sin flykt och ta sig vidare smuggelvägen till Dharamsala och Dalai Lama, är ett oerhört svårt och krävande arbete. Det gäller att inte skrämna dem. Du kan uppträda som tibetanska. Det kan betyda oerhört mycket. Jag kan det också, men Kim kan det inte. Han å sin sida är outhärlig som koordinator. Han håller radiokontakt med den tibetanska sidan, han kan meddela dem var vi är, han kan organisera flykter så att de klaffar tidsmässigt, och han kan varna tibetanerna om var kineserna är och vad de håller på med. Han kan kinesiska i motsats till mig, och han avlyssnar ständigt kinesiska kortvågssignaler och meddelanden.

Men jag kan inte vara överallt samtidigt. Ibland måste jag till Dharamsala, ibland måste jag bege mig till Kashmir och än längre bort, men då kan du uppträda i mitt ställe. Tror du att du skulle kunna hjälpa till med att hämta ner tibetanska flyktingar från bergen?"

"Ingen annan kan hjälpa dig med det, John. Jag kan och vill göra det."

"Jag trodde nog det. Men mycket återstår. Din träning har bara börjat. Du måste fortsätta träna dig och klättra i berg. Vi ska resa till Darjeeling, och där kan du springa omkring på många tacksamma höjder. Du måste vänja dig vid mycket hög och tunn och mycket kall luft. Är du beredd?"

"Jag är villig och beredd att göra vad som helst för dig, John, bara jag får vara nära dig så mycket som möjligt. Jag har valt dig att leva för, John. Ingenting annat betyder något för mig. Och om tibetanernas sak då betyder mycket för dig, så betyder de ännu mera för mig."

Hon menade lika mycket allvar som jag. Jag kunde bara beundra henne.

Därtill var denna kväll i Naini Tal så otroligt vacker. Hon njöt av dess skönhet som om det var det sista gyllene ögonblick hon skulle få uppleva i livet. Kvällen var verkligen romantisk, den gav henne mycket, och hon var mer än bara tacksam. Hon tog emot det som om det innebar mer än hela livet för henne.

Nästa morgon besteg vi China Peak tillsammans, den högsta kullen ovanför staden, ungefär 600 meter ovanför. Hon klarade det som ingenting.

Alla prov hittills hade hon klarat med högsta betyg. Och det verkade helt klart som om trenden skulle fortsätta.

Jag försökte göra resan runt Nepal från Naini Tal till Darjeeling så bekväm och dräglig som möjligt, men likväl fasade jag för den. Att bege sig ner från bergen till slättlandet är något som jag bara inte tål. Hela kroppen blir som gelé, värmen kväljer mig, jag förlorar all aptit, och upplever det som den mest omänskliga tänkbara exil. Så blev det också. Jag blev sjuk, tarmarna exploderade, och att komma upp till Darjeeling igen från slätten var rena befrielsen. Hon betraktade min spakhet med förundran och

sade: "Du är mera en tibetan än en människa." Själv klarade hon sig perfekt under hela den två dygn långa resan.

I Darjeeling tog vi in på det gamla hotellet Shannon för att jag ville att hon skulle lära känna Mammy, en av Darjeelings mest präktiga tibetanskor. Hennes hotell är legendariskt för dess trivsel och hemtrevlighet, och hon behandlar alla sina gäster som sina barn. Hon om någon kunde ge kvinnliga tibetanska råd till Beatrice, såsom vilka stenar hon skulle bära mot vilka sjukdomar, turkoser för att skydda levern och guld för att stärka lungorna, och hon visste något om de tibetanska passen och hur man skulle klä sig rätt som kvinna mot vilka väder som helst.

De blev mycket goda vänner, och Beatrice kallade henne snart för Mammy som om hon verkligen var hennes moder. Så länge jag hade känt denna märkliga engelska fröken, denna perfekta lärarinna som jag räddat från hordiket och som inför mina ögon utvecklat en mycket säregen personlig skönhet, hade hon aldrig sagt något om sin egen familj. Ibland hade jag ställt henne frågor, men hon hade svarat undvikande. Jag hade fått det intrycket att hon aldrig sett sina föräldrar, vuxit upp ensam och aldrig haft någon barndom. Kanske jag någon gång får veta något mera.

Darjeeling var det perfekta utgångsläget för vår verksamhet och hennes träning. Hon kunde gå på mycket hälsosamma turer upp till Tiger Hill och Sandakphu, och Darjeeling kryllade av tibetaner och flyktingar som kunde lära henne allt möjligt och framför allt ge henne tips.

Min tredje avsikt med att välja Darjeeling var dess närhet till Sikkim. Vi väntade nämligen en tibetansk flyktingfamilj den vägen, som någon bara måste ta emot och ledsaga tryggt in i Indien utan att Sikkims alltför många militärer och poliser fick ett nys om saken.

Vårt utgångsläge var Yumthang i norra Sikkim vid foten av det majestätiska berget Pahunri, det näst högsta i Sikkim, på över 7000 meter. Jag hade inga problem med mitt indiska pass, inte Kim heller, och Beatrice fick vi bara helt enkelt klara igenom.

12.

Beatrice:

Jag fick följa med så långt upp jag kunde. Jag hoppades innerligt att jag skulle kunna följa med dem ända fram och kanske få se Tibet, men när jag blev för matt och flåsandes bara kunde lägga mig ner och stanna där sade John till Kim:

"Slå läger här och vänta på mig här."

Han dröjde inte en sekund med att försvinna. Jag vet inte var vi var, men vi var någonstans på omkring 5000 meters höjd. Jag hade aldrig varit så högt förut. Kim tog rörande väl hand om mig och daddade mig som en mamma, såg noga till att jag inte frös utan hade det bekvämt, och han lagade god mat åt mig. "Allt vi kan göra nu är att ställa det så väl till för oss som möjligt tills vi hör någonting från John."

Han hade gett sig iväg helt ensam i sin tibetanska förklädnad, svärtad i ansiktet som jag och klädd precis som en riktig khampa med sitt hår färgat svart och förlängt med en röd fläta. Han var praktfull.

Vi väntade i dagar medan vi oroligt bevakade vädret, som ostadigt skiftade och gled hän mot molniga tendenser men utan att något oväder bröt ut. Vi visste att fler liv än våra skulle vara i fara om det uppstod en snöstorm. Kim satt mest bara och lyssnade uppmärksamt på alla radiosignaler han kunde få in, kortvågsmeddelanden, väderleksrapporter, allt. Samtidigt mumlade han ideligen sina böner, men han verkade nöjd med hur läget var.

De kom stapplande ned för berget den femte dagen, John med hela den tibetanska familjen, två föräldrar och en flicka och en pojke på bara 12 och 10 år. De var alla svårt

medtagna av kylan och blåsten, de hade gått över 6000-meterspasset mitt i natten, men John tycktes ha klarat sig bäst. Han var sammanbiten men mycket nöjd. "Inga soldater, ingen patrull, inga hinduer. Allt har gått perfekt. Men vi behöver genast något varmt. Pojken kan ha förfrusit någon tå. Jag har fått bära honom långa sträckor."

Pojken undersöktes, men alla hans lemmar hade klarat sig. Här kom min gamla sjuksköterskeutbildning väl till pass: jag visste precis hur jag skulle återställa de av hans kroppsdelar som hade bitits av frosten. Hela familjen var salig av glädje och tacksamhet. Jag har aldrig sett så lyckliga människor. De hade flytt därför att kineserna hotat med att ta pojken ifrån dem och skicka honom till Kina emedan de hade ett barn för mycket. Plötsligt förstod jag något av Johns självutplånande uppoffring för dessa tibetaner. Glädjen över att lyckas rädda några individer av dem var kanske hans livs enda glädje.

Likväl återstod det svåraste. Familjen måste smugglas vidare ända ner till Gangtok. Först där kunde de vara säkra för indiska myndigheter, ty där var det lätt för tibetaner att försvinna i det myllrande samhället.

Men allt gick bra. Vi klarade oss förbi Yumthang, Chungthang och Mangan, de värsta polisbevakningsställena, vår tibetanska familj hade vi klätt ut till en indisk turistfamilj, och allt gick bra. Det räckte med att chaufförens (Kims) och guidens (Johns) papper var helt i sin ordning. Även jag uppträdde som indiska, och officerarna gick på det.

Plötsligt har jag blivit tacksam för ett säreget arv som jag som barn i skolan bara skämdes för. Jag var mörkare i hyn än de andra barnen då min mor var lika indisk som Mrs Anthony Trollope. Plötsligt hade jag fått användning för detta otacksamma arvsanlag. Jag kunde tydligen utan svårighet uppträda både som indiska och som tibetanska.

Vi skildes från vår tibetanska familj i Gangtok. Andra skulle ta hand om dem där, och John försäkrade mig att de var i goda händer. "De har det bättre i Sikkim," sade han, "än vad någon tibetan har det i egentliga Indien."

Och därmed bar det av för oss vidare tillbaka mot Nepal.

13.

John:

På vägen till Nepal stannade vi åter till i Darjeeling, där jag bjöd ut henne på restaurang Orient. Hon tog på sig sin finaste tibetanska dräkt och var som en drottning.

"Hur kommer det sig att du klär så bra i tibetansk dräkt?"

"Jag har alltid trivts i lång klänning. Den tibetanska långa klänningen är särskilt smakfull genom sina stiliga linjer. Jag känner mig hemma i den."

Hon hade skött sig perfekt. Att hon kunnat rädda pojken till livet var ytterligare ett plus för henne. Jag hade fått en ängel till hjälp vid min sida.

Men hon ville inte vara bara en ängel. Hon frågade mig:

"Berätta nu. Det är inte bara din mor som stört dina relationer."

Hon hade rätt. Jag måste berätta om de två kvinnor jag en gång sammanlevat med. Den ena hade jag älskat, men hon hade inte sagt mig sanningen. Först när hon rymt med en man till Paris fick jag veta att hon haft en annan älskare som satt i fängelse för våldtäkt (mot henne) som förpassats dit av hennes fästman, som fortfarande älskade henne. Mig hade hon bara sett som en chans att komma ifrån alla sina tilltrasslade kärleksaffärer. Det var under min tid i Hamburg. Hon fick sedermera flera andra män.

Den andra var värre. Vi lyckades nästan gifta oss, men ingen präst ville viga oss enär de kände henne. Nästan för sent fick jag veta att hon varit gift tre gånger, skilt sig från den tredje på bröllopsnatten och även haft tio eklaterade förlovningar. Jag var den

första man i hennes liv som lämnade henne. Hon hade själv lämnat alla de övriga. Efter mig tog hon omedelbart en ny älskare som var 20 år yngre än hon.

Jag led följaktligen av Athos-syndromet, den av de tre musketörerna som råkade bli gift med den sköna Mylady de Winter: totalt misstroende, utom mot jungfrur och mödrar.

Däremot försökte jag göra det klart för henne att vänskap var det underbaraste som fanns, och den kan vem som helst ha med båda könen. Den är fri och ren, och den kan ständigt utvecklas.

Hon sade då: "Jag är tacksam för att du kan lita på mig som en vän, fastän jag varken är jungfru eller moder."

Då kunde jag bara känna ömhet för henne, och hon tog min hand och tryckte den i båda sina.

14.

Beatrice:

Vid ett tillfälle då John måste resa bort på ett av sina hemliga uppdrag, som jag hoppades få veta mera om i efterhand, blev jag lämnad ensam med Mammy i Shannon. Just den kvällen var det en ovanligt magstark film på TV som hon såg på. Den handlade om en indisk satanist som inbillade sig, att om han offrade sju jungfrur åt satan, han själv skulle bli satan och odödlig. Man fick i detalj se hur han gick till väga när han alltmer grymt och utstuderat gjorde sina offerceremonier till högt uppdrivna erotiska riter. Naturligtvis var hela argumentet sjukt. Han skulle aldrig bli någon satan hur många jungfrur han än offrade fastbundna i hans säng med tejpade munnar och med sataniststjärnan ritade av deras bödel i deras pannor, där han stötte kniven; han skulle bara fortsätta i all oändlighet med att göra sina makabra riter ännu grymmare, tills någon stoppade honom.

Jag ville läsa, men Mammy såg på denna film och kommenterade den oavbrutet, så att jag måste följa med den. Hon berättade till min häpnad att det fanns satanister även bland tibetanerna. Jag hade aldrig tidigare hört att det ens fanns indiska satanister.

Hon berättade även härresande historier om vad som försiggår bland indiska heliga män, så kallade *sadhus*. De är inte alltid så heliga. Nära Bombay visade det sig att 19 *sadhus* idkat våldtäkt, bedrägeri, stöld och mord, och en *sadhu* nära Benares fick en engelsk flicka till dam. När hon skulle resa hem till England tog han hennes pass ifrån henne. Då började hon ana oråd. Han låste då in henne, och hon försökte ropa ut till förbipasserande att hämta polisen. Ingen hämtade polisen, då alla respekterade *sadhun*. Den dag hon skulle ha rest hem mördade han henne och försvann sedan spårlöst. Polisen har ännu inte funnit honom.

I Benares fanns det ett mycket populärt hotell för rika pilgrimer, men rika pilgrimer har tydligen ofta en benägenhet att försvinna i Benares och särskilt gäster på detta hotell. Den sista som försvann var en rik köpman från Madras. Han meddelade sin bror att han skulle bo på detta hotell och stämde där träff med en kollega. När kollegan kom till hotellet fanns inte köpmannen kvar. Han hade försvunnit.

Kollegan kontaktade då polisen, och det blev undersökning. I hotellet fanns det i källaren ett tillslutet rum. Polisen frågade vad som fanns där, och svaret var hotellets vattencistern. De beordrade att rummet öppnades, vattencisternen fanns mycket riktigt där, men den kunde flyttas, och när man ruckade på den blottades under den en gammal brunn, som stank.

Ingen ville åta sig att sanera brunnen. Den stank för mycket. Till slut fick man några kastlösa alkoholister att göra det med generös alkohol som övertalningsmedel. Resultatet av saneringen var tio lik mer eller mindre i upplösningstillstånd. Av en del

var det bara skeletten och oidentifierbara köttslamsor kvar. Men brunnen var helt ren. Inte en insekt påträffades. Mördarna hade använt salt som desinfektionsmedel. Samtliga tio hade mördats emedan de som heliga pilgrimer varit rika.

Samtidigt visade filmen hur den indiske satanisten band fast sitt offers händer vid sängkanten ovanför huvudet, tejpade hennes mun med svart glänsande tejp, band fast även hennes fötter vid fotkanten och tog av henne allt utom hennes svarta trosor, medan han målade sataniststjärnan på hennes panna, på hennes bröst och över naveln. Naturligtvis hade han drogat henne innan, men hon nyktrade till fullkomligt under ritens gång....

Allt detta berörde mig alltför nära, då jag kände igen alltsammans: jag hade ju själv varit ett offer. Och plötsligt kände jag en fruktansvärd visshet om att mina fiender fanns kvar och väntade på mig. Men vilka var de? Jag frågade Mammy vem jag borde ta mig i akt för.

"Alla män, men särskilt dem du umgås med. Ingen är att lita på. Minst av allt borde du lita på den där John. Du kan bli offer för honom en vacker dag."

"Hur då?"

"Det vet jag inte, men alla som druckit eller drogat sig är djävulens barn. Man kan inte anförtro dem något och allra minst sitt liv.

Du borde fara hem till din man i England. Han var ju markis och hade en ställning. Han var att lita på. John vet du aldrig var du har honom från den ena dagen till den andra."

Hon visste inte vad hon talade om. Jag kunde bara längta efter att John skulle komma tillbaka.

15.

John:

Det var viktiga angelägenheter som drog mig till Pemayangtse innan vi återvände till Nepal. En landsman till mig uppehöll sig där, och jag måste till varje pris träffa honom, ty han hade just kommit ner från Tibet och Kina.

Urban var nästan lika långhårig som jag, och det var underbart att forsa iväg igen på svenska som omväxling. Han var mycket talför och hade mycket att berätta, och vårt långa samtal var nästan som en orgie. Han hade ju själv inte fått tala svenska med någon på månader.

Han hade börjat sin resa i Thailand och sedan rest upp genom Vietnam för att ta sig upp genom Kina från Kunming och Tali. Han var mycket besviken på Kina. Var han än hade rest hade han letat efter den gamla kinesiska kulturen, något spår av den, några yttringar av dess fina uråldrighet. Ingenting hade han funnit. Allt hade kommunisterna lyckats likvidera genom sin totala och förödande materialism. Därmed överensstämde hans färsk erfarenheter av Kina med många andras, särskilt Jung Changs.

Han kom till Tibet via Golmud. När han kom till Lhasa önskade han att han fått komma fem år tidigare. Han såg den kinesiska förstörelsen av Lhasa, dess metodiska rivning av allt gammalt, deras omvandlande av platsen framför Potala till ett sterilt paradorg och allt det andra. Samtidigt delade han helt min uppfattning: tibetanerna verkade ändå lyckliga och harmoniska, medan han aldrig någonstans såg en enda lycklig eller leende kines.

Från Tibet hade han kommit ner efter besök vid Nam Tso, Tsurpu, Shigatse, Gyangtse, Sakya och Rombuk till Kathmandu och därifrån tagit sig till Darjeeling och Pemayangtse.

Men vad han berättade om Tibet väckte min längtan. Jag måste dit igen. Jag måste se om mina gamla khampabröder ännu lever och om motståndet fortfarande är

organiserat. Jag vet att kineserna rensat varje kloster från illojala element och hjärntvättat alla munkar och nunnor som finns kvar med materialistisk prokinesisk propaganda, men jag vill ändå besöka dem alla igen och se om hjärtat och själen ännu lever och fungerar. Jag känner mig som en tibetansk läkare som alltid då och då bara måste resa hem igen och ta pulsen på sitt folk och gjuta nytt liv i det, om det behövs.

16.

Beatrice:

Hur kunde jag väl förklara för henne varför jag inte kunde återvända till min man? Hur kunde jag väl för henne avslöja vad han sysslade med? Det var omöjligt. Hon tänkte naturligtvis bara på mitt bästa och på att min rike högadlige man med förmögenhet och allt var tusen gånger bättre än den enkle hippien John, och jag tackade henne för hennes omtanke. Men jag kunde inte öppna fallet för henne, och Gud vet vad hon tänkte om mig. Troligen tyckte hon att jag var en dum stolla.

Men den natten återkom mina värsta mardrömssyner. Det var jag som låg fastbunden på sträckbänken med tejpad mun och skulle offras, det var jag som pryddes med omvända pentagram på panna och bröst och navel, men det värsta var musiken. Det var de svartklädda kåporna igen som hemsökte mig bakom svarta masker och svarta glasögon, och det var som om de kommit enkom för att meddela mig att jag nu skulle offras. Och samtidigt dånade musiken. Det var Agnus Dei ur Schuberts sista mässa men bara de dramatiska och pathosfyllda synkoperade partierna som utgjorde den överväldigande bakgrundsmusiken till mitt offerande. Och jag såg hur de höjde sina offerknivar, och då förstod jag att de skulle göra något betydligt hemskare än att bara offra mig. Men jag visste inte vad. Jag försökte skrika, men min munkavle kvävde mig. Jag fick inte fram ett ljud.

Men det värsta av allt var att jag inte visste vilka de var. De var fullständigt okända och anonyma för mig, och jag kunde inte förstå varför de skulle offra mig. Jag visste bara att mitt offer skulle bli gräsligare än något annat offer....

Jag vaknade kallsvettig och sjuk och hade feber. Mammy kom och skötte om mig. Jag berättade ingenting om drömmen för henne. Jag väntade med det tills John kom tillbaka.

För honom berättade jag allt. Han blev bara irriterad. "Det är ditt gamla trauma som spökar igen," sade han. "Jag trodde att du hade kurerat dig från det."

"Det kan jag aldrig göra så länge jag inte vet vilka de är."

"Vilka?"

"De svarta kåporna, som tänker offra mig."

"Det är bara vidskepelse. Glöm bort dem. Man ska inte ta drömmar på allvar."

"Men detta *var* allvar. Jag vet att de är ute efter mig."

"Du kommer över det. Sluta bara med att älta saken."

Men jag visste vad han tänkte. Han beklagade att jag inte hade stannat hos min man. Då hade han sluppit många problem och särskilt det att ha ett labilt fruntimmer på sina händer som bara skulle skaffa honom problem. Men jag sade det inte. Jag visste att mitt liv bara var hos honom, han var min enda säkerhet, jag visste att jag var helt trygg bara hos honom och utan honom ingenstans i hela världen, ty då skulle de svarta kåporna hinna upp mig och ta mig.

Och det var Johns svaghet som man. Han fattade inte att ett hysteriskt fruntimmer kunde mena allvar och ha rätt i sina vildaste fantasier.

Det var ofrånkomligt att jag måste älta problemet vidare. Och jag drömde om kåporna igen. Men plötsligt insåg jag mitt misstag. Jag vaknade upp mitt i natten utan känslor av fasa och såg allting klart. Det var inte de svarta anonyma kåporna som skulle

offra mig. De var själva offer, och det var deras meddelande till mig att jag skulle bli en av dem. Mina verkliga fiender var ännu mer okända och anonyma än de döda kåporna, som bara sörjde över mig och uppvaktade mig. Deras var inte knivarna. De var själva offer, och de bara kallade mig till sig. Jag skulle bli en i deras eviga gränslösa kör. Därför hade de sjungit "Agnus Dei". Jag visste inte hur mitt offer skulle gå till, jag visste bara att det var helt omöjligt för mig att uttrannsaka det, och det var bara för mig att fortsätta vara konsekvent i mitt liv och följa min väg framåt och uppåt. Förr eller senare skulle jag möta de kåpklädda i verkligheten – på andra sidan.

Och plötsligt kände jag bara ett gränslöst medlidande med denna svarta kåpklädda kör, som jag hittills bara fruktat och känt fullständig fasa inför. Plötsligt var jag inte rädd för någonting längre.

Detta innebar en sådan självsäkerhet för mig, att jag inte ens behövde dela dessa nya tankar med John. Men han tycktes observera att jag kommit över krisen och blivit lugn, och han blev åter den bästa tänkbara vännen i världen, som han alltid varit.

17.

"Mylord Seagrave,

Detta är det svåraste brev jag någonsin skrivit. Det bjuder mig direkt emot att skriva det, men plikten ger mig inget val. I er egenskap av markisinnan Trevillards man måste jag för er rapportera alla detaljer i hennes fall.

Vad som hände är i stort sett följande. Jag är djupt engagerad i tibetanernas sak och har då och då möjlighet att hjälpa tibetanska flyktingar komma till rätta över gränsen. De flyr ofta helt på eget initiativ och tar därmed alla tänkbara risker. De kan få falska vägvisare som förråder dem åt kineserna, som då märker och stämplar dem för livet genom att de aldrig mer slipper sträng övervakning: i princip fängelse på livstid men utan murar. De kan gå bort sig i bergen och störta ut för raviner, gå fel och frysa ihjäl och slutligen, om de når andra sidan, bli omhändertagna av formalistiska nepalesiska eller indiska myndigheter som i värsta fall skickar dem tillbaka. Jag med min verksamhet har ibland haft möjlighet att hjälpa tibetanerna klara sig undan alla fällor och smuggla dem till ett mänskligt liv i frihet.

En del av min verksamhet är att ibland bege mig in till Tibet i förklädnad, ge hopp åt tibetanerna och ibland vägleda flyktingar och organisera deras flyktvägar. När jag nu senast var i Tibet fick jag höra talas om en tibetansk moder, änka efter att kineserna i misstag mördat hennes man, som ensam gett sig på flykt upp i bergen med sina två minderåriga barn. De hade gett sig av helt på eget bevåg utan vägvisare förlitande sig endast på Buddha och Dalai Lama. Sådana desperata och förvivrade beslut som sista möjligheten att ta sig ur en outhärdlig kinesisk verklighet med dess ständigt allt grymmare förnedring är tyvärr snarare normala än ovanliga.

Min vän och samarbetsbroder Kim med er hustru befann sig då vid vårt basläger på den nepalesiska sidan en bit norr om klostret Thyangboche vid berget Manaslu. Jag tog genast kontakt med honom via kortvågsradio och larmade honom om flyktingarna. Han begav sig genast upp mot det aktuella passet för att möta dem. Hans enda tillgängliga hjälp var då er hustru.

Hon hade varit uppe i bergen förut och ådagalagt en häpnadsväckande förmåga att uthärda vedermödor. Hon klarade höjder på 5500 meter utan svårighet och kunde genom sitt utseende (med någon färgning) och sin förkärlek för att klä sig väl i indiska och tibetanska kläder gälla både för tibetanska och indiska. Jag litade fullständigt på henne då hon ständigt mer och mer genom sina prov visat sig kunna vara en idealisk samarbetspartner i min flyktinghjälpsverksamhet.

Kim tålde höga höjder sämre. Han ville invänta flyktingarna nedanför passet, men hon ville gå upp och möta dem så som jag i allmänhet brukat göra ofta redan på den tibetanska sidan före det högsta passet. Kim kunde inte stoppa henne. En enda sherpa medföljde henne upp på vägen mot passet, där jag lyckligtvis var säker på att flyktingarna skulle ta sig fram.

Dramat som utspelade sig uppe vid passet har vi fått veta genom en överlöpare. Det är endast tack vare honom som varje viktig detalj kunnat dokumenteras.

Tragik är i regel oundviklig vid dessa desperata tibetanska flykttförsök undan den främmande och förnedrande diktaturen från öster. Denna gång hade flyktingarna åtminstone tur med vädret. Sikten var klar, och de hade ingen svårighet att finna vägen. Tyvärr gagnade denna klara sikt även en kinesisk gränspatrull som rörde sig i området.

Jag ska försöka fatta mig kort. Beatrice mötte barnen på den tibetanska sidan. Modern hade omkommit. Hon hade störtat ner i en ravin, och barnen hade sett henne försvinna. Men barnen visste vad som gällde. De gick på vidare upp mot passet.

Hur reagerade då barnen när de fick se en ny tibetansk moder komma och möta dem? Barnen trodde spontant att det var deras egen moder i ny upplaga som kom emot dem. Beatrice kom emot dem med öppna armar, och barnen sprang emot henne och ropade: "Mor! Mor!" Hon uppträdde precis som deras egen moder skulle ha gjort, om hon mött dem vid passet som återuppstånden, och de kom sig inte ens för att reflektera över att det eventuellt kunde vara en annan kvinna än deras moder. Så har det framkommit i efterhand. Sherpan väntade på den nepalesiska sidan om passet och förblev troget där på sin post ända tills han hörde skottlossningen, som omedelbart fick honom att fly i panik tillbaka ner till Kim vid lägret.

Kineserna fick syn på "den tibetanska kvinnan" och barnen precis innan de nått passets krön. En av vakterna osäkrade genast sin kalasjnikov och började skjuta.

När de tre flyktingarna upptäckte kineserna genom skottlossningen skrek Beatrice genast till barnen: "Skynda er! Fly över passet! Hjälpen är på andra sidan!" Så mycket tibetanska kunde hon. Själv rusade hon rakt mot vaktposten med geväret 'som en vild tigrinna', enligt vår överlöpare, och skrek på tibetanska: "Skjut inte på barnen! Skjut inte på barnen!"

Vakten blev helt överrumplad och kom av sig. Högst två skott avlossades över huvud, ty även de andra vakterna kommenderade honom argt att inte skjuta, då det är det värsta och farligaste man kan göra på så hög höjd, då det vanligen utlöser laviner. Han hann alltså bara avlossa några skott i ren förskräckelse innan han blev tvärt avbruten mest av henne, som sprang rakt på honom. Ursinnig grep hon hans kalasjnikov, ryckte den ifrån honom och slog honom till marken med den medan hon fortsatte skrika: "Skjut inte på barnen!" Detta lilla avbrott och denna avväpnande överrumpling av kinesernas uppmärksamhet var precis vad som behövdes för att barnen skulle hinna upp till passets krön, springa förbi det och ner på andra sidan, där de småningom möttes av Kim, som också åhört skottlossningen, därefter skyndat upp, mött sherpan och genast bett honom återvända upp och ta hand om eventuella överlevande. Sålunda räddades barnen som vi kunde ta hand om, och de mår nu väl även om de förlorat två mödrar.

Beatrice övermannades av de andra kinesiska vakterna bakifrån. De band hennes händer bakom ryggen och munkavlade henne, varpå hon fördes till deras läger. Där gick det för henne som det brukar gå för tibetanskor som åker fast under ett flykttförsök till Indien men med en skillnad. Tibetanskor våldtas till döds eller dödas efter gruppvåldtäkten. Beatrice fick ett annat öde.

Vår överlöpare var egentligen tibetan. Han hade rövats som barn från Tibet och fått hela sin skolgång och utbildning i Kina, där han som alla andra kinesiska barn

hjärntvättats till en god kommunist. Men något tibetanskt fanns kvar i hans begravda barnahjärta.

Han såg vad de gjorde med henne. Inte alla i patrullen ville delta i gruppvåldtäkten, några skyllde på impotens eller olust, och han använde samma undanflykt. Men under den långa timme då fem grova kinesiska soldater våldtog en tibetansk kvinna med hennes händer fastbundna över huvudet medan hon aldrig fick uttrycka ett ord då de aldrig avlägsnade hennes munkavle vände sig något i magen på honom. Han återfick plötsligt sin tibetanska identitet.

Denna patrull var svältfödd och hade varken fått riktig mat eller lön på mycket länge. Efter att de tillfredsställt sig sexuellt diskuterade de vad de skulle göra med henne. "Hon är bara tibetanska," sade ledaren för dem.

Ursäkta mig för vad jag nu tänker skriva, då det kommer att vara ytterst chockerande för er då ni var hennes man, men jag måste berätta hela sanningen. Vad de gjorde var att de gav henne ett nackskott. Därefter skar de upp alla de kläder som återstod på hennes kropp och började skära upp hennes kött, precis som när man slaktar en gris. Allt togs till vara. Soldaterna hade inte fått äta kött på månader.

Inte alla deltog då några sov redan. Vår överlöpare smög sig bort och tog sig över passet med sin kalasjnikov och allt. När han kom ner till Kim var han i upplösningstillstånd. Han var tvungen att berätta allt för någon. Annars hade han blivit vansinnig. Lyckligtvis sov då barnen redan varmt och gott. De fick aldrig se honom.

Jag är medveten om att flera detaljer i min skildring måste verka förbryllande. Mycket i kinesernas agerande måste ge anledning till tvivel och frågor. Hur kunde de till exempel skjuta skarpt så högt uppe bland bergen där det räcker med ett kort rop för att laviner skall börja rasa? Hur kunde han som sköt vara så korkad? Jag har själv undrat mycket över den frågan. Men kinesiska soldater i Tibet betar sig ofta fullkomligt hysteriskt och vet sällan vad de gör. Och det var bara en av dem som var galen nog att skjuta skarpt så fort han såg tibetaner. Det slag som Beatrice gav honom med hans egen kalasjnikov bröt flera revben på honom och vållade honom kanske inre skador. Han stönade hela natten och var inte potent.

Resten är bara avslutningsord. Tibetanen är nu en av oss, och barnen kommer att eskorteras till Dharamsala, där de får vård, omtanke och utbildning. Deras liv är räddade. Beträffande de två kvinnorna som offrades kan ingenderas lik ens begravas. Den ena är begravd av naturen i bottnet på en ravin. Avgnagda ben brukar kineserna gömma väl och aldrig markera.

Vi älskade henne båda, och vi är båda ansvariga för hennes död, ni, genom de verksamheter ni idkar som fick henne att fly från er, och jag genom att initiera henne i verksamheter som inte är lämpliga för en kvinna. Jag kan inte sluta med min verksamhet, då den fortsätter att rädda liv, men kanske hennes död kan ge er en tankeställare beträffande en del av er verksamhet, som knappast räddar liv utan tvärtom. Jag bifogar alla av henne själv skrivna dagboksfragment som rör er och er verksamhet och hennes mycket kvinnliga för att inte säga moderliga reaktioner däremot.

Jag förblir tillgänglig på nedanstående (hemliga) adress och står till er tjänst.

Trogen minnet av det kvinnliga band som förenar oss,

John."

Johns antagande var alldeles riktigt. Jag vägrade tro på innehållet i detta brev när jag fick det. Min uppfattning var självklar och spiksäker: Beatrice hade velat försvinna och utplåna sig själv med sin identitet och mitt namn, och John hade hjälpt henne över tröskeln. Jag tog för givet att hon levde vidare i Johns goda sällskap och önskade henne i tankarna lycka till med allt mitt hjärta.

Men snart började jag tvivla på mina självsäkra slutsatser. Det var alltför mycket i hans brev och i hennes egna dokument som var övertygande. Hon var den mest konsekventa kvinna jag har känt, hon följde sin egen heder i en absolut rak linje, och därför hade jag försökt binda henne vid mig för att få en bättre moralisk vägledning i mitt eget splittrade liv. Just denna spikraka konsekvens talade sitt tydliga språk både i hennes anteckningar och i Johns brev om henne. Likväl vägrade jag tro att ett så intill absurditet fruktansvärt öde kunde vara sant. Sådant kunde man förknippa med olyckliga äventyrerskor men inte med min moraliskt överlägsna Beatrice.

Så fick jag en dag i en tidskrift läsa följande artikel:

Kineser om Kina.

Vid ett massmöte i Tongwandistriktet utsattes en man vid namn Gan Dazuo för massmöteskritik, det fruktade kinesiska processförfarandet som kallas Tamzing, där publikens medlemmar måste fysiskt angripa den anklagade för att inte bli anklagade själva. (*"Om vi inte dödar blir vi dödade."* – Mao Zedong.) Den anklagade fick order att knäböja. "Gan Yewei slog offret i huvudet med en klubba, men offret dog inte. Då drog Gan Zuyang ner offrets byxor för att skära av hans penis. "Låt mig först dö, sen kan du skära av den," bönföll offret. Gan Zuyang brydde sig inte om det utan fortsatte att skära. Offret kämpade emot och skrek med sina lungors fulla styrka. Gan Weizing (som ordnat massmötet) och hans grupp skar köttet från låret. Gan Deliu skar ut levern. Resten av folkmassan knuffade sig fram och flådde kroppen."

Offentlig kannibalism är ingenting nytt för socialistiska diktaturer. Kina har dock skiljt sig från exempelvis Sovjetunionen genom att noggrant dokumentera allt och bevara annalerna.

Wang Zujian var kulturchef i Wuxuan, där han såg hur masskannibalismrörelsen stegrades till en daglig virvel av blodbad. Han stod inte ut med att se sin hemort förvandlas till scenen för en skoningslös pöbel som i partiets namn slet sönder nya offer på gator som redan täckts av sönderslitna kroppar. Det finns alltid sådana som inte kan tåla.

Kannibalismen uppträder i tre skeden. Först sker allt i största hemlighet och i rädsla för upptäckt. När offer mördats i de inre partistriderna smög sig människoätarna om natten till dödsfälten och fumlade ofta vid sina förrättningar.

Sedan stiger blodflodvägen. Nu sker sönderslitandet öppet, entusiastiskt och med stor skicklighet. Ett snabbt snitt under revbenen – modellen är det kinesiska tecknet för en person. Stig sedan med ena foten på magen och pressa omedelbart ut hjärta och lever, gärna till ackompagnemang av Maos åtta tillåtna musikstycken, krigiska kampsånger alla åtta, med högt burna vajande röda fanor och entusiastiska citat ur Maos lilla röda, allt i namn av den heliga marxismen.

Slutligen masskannibalismrörelsen: pöbeln i bärsärkeri som en hord av hungriga hundar. Offret utväljs för kritik på ett massmöte som slutar med att offret slås ner. Slå ett spetsat metallrör in i skallen och sug ut hjärnan. Oberoende av om offret lever eller avlidit kastar sig pöbeln fram med knivar och dolkar som kannibaler i högsta hugg, och

allt duger som ingredienser för gästbudet, som ledsagas av dryckeslag och hasardspel. På campusområden, i sjukhus, i olika förvaltningsenheters kantiner puttrar grytorna och röken stiger mot skyn.

Kineserna är kända för sin ekonomi, och de har aldrig låtit någonting gå till spillo. Under åren 1956-83 mördades 1,207,487 tibetaner av kineserna, en femtedel av hela folket, och det är inte troligt att så mycket kött bara lämnades därhän. Om kineserna slaktade och åt upp varandra levande, vilket det är dokumenterat att de gjorde, så är det inte troligt att de gjorde något undantag för vare sig tibetaner, mongoler, uigurer eller något annat folk vars land de ockuperade.

I oöverträffbar naivitet öppnade samtidigt president Nixon och utrikesminister Henry Kissinger öppna famnen för Kina, släppte in det i Säkerhetsrådet i FN, sparkade ut det av en laglig regering styrda Taiwan och promoverade Kina till en kronisk status av "mest gynnade främmande nation", som det behåller ännu idag. Ett av Kinas villkor för att ta emot Nixons öppna famn var att Amerika skulle sluta understödja de tibetanska frihetskämparna, som därmed följaktligen offrades efter 18 års hjältekamp.

Under Maos heroiska "stora språng framåt" 1958-62, då hela Kina tvångs-industrialiserades, dog till följd därav 40-80 miljoner kineser av hungersnöd, då ju bönderna inte längre fick odla något, då de tvingades till fabriker. Vi vet idag, att Ordförande Mao personligen var ansvarig för 65 miljoner kinesers död. Utom de 1,2 miljoner tibetanerna, 20% av det tibetanska folket, vållade han alltså även 10% av sitt eget folks död.

Böcker som Zheng Yis "*Scarlet Memorial*", en samling autentiskt dokumentärmaterial från Mao-eran, får både Hitlers naziskräckrike och Stalins Gulag-Sovjetunion att framstå som rena idyllerna.

"Min åsikt är att hela den totalitära han-kinesiska kulturen är präglad av kannibalism."

– Zheng Yi.

"Vi älskar vårt land, men vi hatar våra ledare."

–student på Himmelska Fridens Torg,
4 juni 1989.

"Det en-parti-styrda Kina är som 'Titanic', och det är Västerlandet som håller det dömda fartyget flytande. Inte förrän det läckande fartyget har sjunkit kommer något hopp att finnas för Kina."

– Wei Jingsheng.

"Kina har bara en fiende. Hans namn är Sanningen, och den fienden kommer Kina aldrig att kunna slippa så länge Kina består. Men det värsta av allt är, att som fiende är han den svåraste och mest oförsonliga man kan ha. Det största möjliga politiska misstag man kan begå är därför att göra honom till sin fiende med att en gång svika honom."

– Doktor Sun.

"Det finns inte en tibetan, munk eller civil, som övergått till att samarbeta med kineserna som inte gjort detta för att därmed kunna bevara sitt tibetanska liv och hjärta. Deras enda hopp är att de inte betalt detta det högsta av alla pris förgäves, utan att de en dag skall få kunna återlämna den påtvingade panten och slippa den för evigt."

– Johannes B. Westerberg.

I en annan aktuell tidningsartikel (februari 1999) fick jag läsa, att det årligen flyr cirka 3000 tibetaner över Himalaya från Tibet till Indien och Nepal. Den berättade att kinesiska gränspolisier just i dagarna skjutit ihjäl en femtonårig tibetansk pojke som försökt rymma ensam. Där förekom även uppgifter om våldtäkter av kvinnliga flyktingar, som sedan skickades tillbaka till Tibet i kritiskt tillstånd, troligen skadade för livet.

Därmed hade Johns berättelse fått bekräftande underlag från annat håll, och jag måste börja förstå och acceptera att vad han berättat om hennes slut faktiskt kunde vara sant, hur litet det än kunde bevisas, med den praktiska konsekvensen för min egen del att jag aldrig mer skulle kunna besöka någon kinesisk restaurang.

De mest fruktansvärda och brottsliga mord är sådana där liket aldrig kan påträffas, ty sådana mord är omöjliga att bevisa. Men de begås ständigt, de flesta sådana mord har utan allt tvivel begåtts just i Kina i statens regi, och ju ohyggligare ett brott är, desto mindre får det någonsin glömmas eller förlåtas. Tvärtom. Människligheten måste ständigt påminnas därom, ty om strävan mot rättvisa någonsin förslappas och försummas måste orättvisan ta över, och då är hela människligheten förlorad och dömd.

Ej heller kunde jag ignorera Johns attacker mot mitt eget sätt att leva. För att någorlunda blidka honom skickade jag honom en artikel som jag fick tryckt i en tidning:

De ignorerade folkmorden.

Ett folkmord är ett folkmord. Det kan aldrig förlåtas, och jakten på dess utövare får aldrig upphöra. Under och omkring det första världskriget utförde turkarna ett omfattande folkmord på minst 1,5 miljon armenier. Det var det första metodiskt planerade och genomförda folkmordet. Turkarna envisas ännu idag med att förneka det. Den officiella turkiska versionen är att det aldrig har ägt rum.

Hitler tog turkarnas folkmord på armenierna som föregångsexempel till sitt planerade folkmord på judarna. Detta folkmord på sex miljoner judar är århundradets enda folkmord som i någon mån gottgjorts genom att många huvudansvariga bestraffats och många överlevande fått kompensation.

Kinesernas folkmord på tibetanerna inleddes 1956. Under åren 1956-83 mördades 1,2 miljoner tibetaner, vilket var en femtedel av hela folket. Först 1959 kom folkmordet till omvärldens kännedom genom främst FN:s internationella juristkommissions i Genève omfattande utredningar. Kina förnekade dock att något folkmord ägt rum och ännu mer att det alltjämt pågick. Detta folkmord kulminerade under den kinesiska kulturrevolutionen 1966-76 medan hela västvärlden entusiastiskt höjde Kina till skyarna för dess moraliska föregångsexempel. Ingen försökte någonsin hejda detta folkmord, och de flesta blundade för det, särskilt president Nixon när han besökte Kina i början av 70-talet för att göra affärer. Folkmordet på tibetanerna förnekas av Kina ännu idag med samma rätt som turkarna förnekar sitt folkmord på armenierna.

Därmed har ingenting sagts om spanjorernas folkmord på Amerikas indianer i hela Latinamerika som pågick under århundraden eller USA:s folkmord på sina egna indianer under hela 1800-talet. Ej heller har vi tagit fram Lenins och Stalins folkmord på 63 miljoner av sitt eget folk ryssarna och andra folk inom sitt imperiums gränser eller de kanske hundra miljoner kineser som blev offer för Mao Zedongs 25-åriga terrorregim.

Man påminner sig konung Charles I:s sista ord innan han mördades på schavotten 1649 av Oliver Cromwell: "*Kom ihåg!*"

Emedan det är det enda vi kan göra för de döda är det det viktigaste: att komma ihåg dem. Och de mest angelägna av alla att då komma ihåg måste vara alla oskyldiga offer.

19.

Lord Seagraves brev var en besvikelse. Ingenting personligt om Beatrice, ingen sorg, inget svar på hennes och mina anklagelser mot honom, ingen reaktion, bara torr saklighet.

Det gick då upp för mig att jag troligen var den enda som hade älskat henne. Lord Seagrave älskade bara sin makt och sitt inflytande och hans lekar därmed. Han älskade ingen människa.

Det blev sedan min vana att dagligen tänka på hans hustru. Jag såg henne framför mig där hon satt i trevnaden hos Mammy på hotell Shannon i sina vackraste indiska kläder, som hon trivdes så bra i. Lord Seagrave hade aldrig sett henne så vacker. Kanske hon inte egentligen hade varit vacker med sitt ganska alldagliga och neutrala utseende med varken slätt eller lockigt hår och alltid med glasögon på sig dessutom. Lord Seagrave hade aldrig sett någon skönhet hos henne. Han hade bara lockats av henne som åtråvärt objekt som han förstod att ägde något som han saknade och som han ville ha. Men han fick det aldrig. Hon gav det i stället åt mig som aldrig bad om det och som tackade nej. Men hon gav det ändå i form av sin inre skönhet som slog ut som en blomma inför mina och tibetanernas och nepalesernas ögon. Hon var vackrast i världen fastän hon hade glasögon.

Beatrice, ditt offer var inte förgäves. Du fick min kärlek till slut, men du om någon hade förtjänat hela världens.

Över gränsen.

Smygande om nätterna, gömda under dagarna,
nådde vi snöbergen efter tjugo dagar.
Fortfarande låg gränsen på flera dagars avstånd.
Den hårda terrängen fick oss att försmäkta.

Över oss flög ett bombplan,
mina barn skrek till av fasa,
jag gömde dem i mitt sköte.
Utmattning skar sönder mina lemmar,
men mitt sinne varnade mig....
Vi måste gå vidare eller stanna och dö.
En dotter här, en son bredvid mig,
en baby på ryggen,
vi nådde till slut isens vidder.

Vi kröp över många monstruösa berg,
vilkas dödsfältar ofta övertäckte andra resenärer.

Mitt i de vita dödsfälten
skakades våra falnande själar
av åsynen av en grupp ihjälfrusna kroppar.
Blod hade sprutat över snön.
Militärerna måste ha upptäckt dem.
Vårt land har tagits av de röda drakarna.
Vi bad till Yishin Norbu
med hopp i våra hjärtan,
med bara böner på våra läppar,
utan någonting att äta;
med endast is att släcka vår törst med
kröp vi vidare natt efter natt.

En natt klagade min dotter över att hennes fot brann.
Hon snubblade men reste sig igen på sitt frostbitna ben.

Sargad och skuren med djupa blodiga sår
vacklade hon och vred sig i plåga.
Nästa dag var båda hennes ben angripna.
Belägrad av döden runt omkring mig
var jag försvarslös som moder.
"Amala, rädda mina bröder.
Själv stannar jag här och vilar."

Tills jag inte längre kunde se hennes försvinnande gestalt,
tills jag inte längre kunde höra hennes döende klagan,
såg jag mig ständigt om tillbaka i tårar och förtvivlan.
Mina ben bar mig, men min själ stannade hos henne.

Långt senare i exilen kan jag fortfarande se henne
vinka sina frostbitna händer emot mig.
Äldst var hon, men bara i tonåren.
Det måste ha varit svårt för henne att lämna sitt hem.
Jag tänder varje natt mitt ljus för henne,
och hennes bröder deltar i mina böner.

– *Tenzin Tsundue, 1999, övers. från engelskan.*

Yishin Norbu är ett annat namn för Dalai Lama.
Amala är tibetanska för 'moder'.

Requiem.

De äro millioner, de okända glömda,
av människans okunnighet evigt dömda,
som mördats i massor och det utan slut
utan en ögonblinkning av ett dåligt samvetes spår
hos tyrannerna, de som bestämmer och sätter sig över
allt mänskligt i tron att all mänsklighet bara är ond.

Det är just deras misstag.

Det finns inget ont utom destruktiv handling,
som kommer av likgiltighet eller okunnighet
om den genuint mänskliga uppbyggligheten.

Men alla de mördade lever ännu.

De finns kvar som osynliga skuggor i etern
och kan aldrig spåras men endast förnimmas.

De lever, de döda, och vi får ej glömma dem.

Så blott allenast kan vi kanske undvika framtida folkmord:
att ständigt bevara de oskyldigt mördade massorna inom oss,
påminna ledarna om deras skuggor för evigt
och aldrig upphöra att delta med offrande tankar
i den största sorgen av alla: de oskyldigt mördades,
ty det är de som mest sörjt för vår mänsklighet.

(4 juni 1999)

Del 2 : Den bristande fadern.

1.

Ian O'Brien:

– Men herr fängelsedirektör, ni måste förstå mig! Min situation är desperat. Jag har ingenting att återvända till utom död och pina.

– Jag förstår er fullkomligt. Men ärligt talat är er petition ingenting nytt. Vi har fått ett antal sådana tidigare. Vi har vant oss vid att tolka dylika petitioner som ett ofelbart symptom på att delinkventen vistats i fängelse längre än vad han förtjänat.

– Min situation är annorlunda.

– Jag vet, men det hjälper inte saken, utan tvärtom: desto mera bestämt måste vi tvinga ut er i samhället igen. Fängelset är inte något pensionat. Det är ett straff. Om en fånge trivs i fängelset och hellre stannar kvar än återvänder ut i friheten har fängelset förfelat sin verkan. Fängelset är till för brottslingar och galningar, hårda våldsmän som fångvaktarna har skäl att vänta att bli överfallna och dödade av. Om en delinkvent inte är sådan har han ingenting i fängelset att göra, och vi måste göra oss av med honom.

– Men jag kan lova er, att jag blir en hård brottsling och mördare igen så fort jag kommer ut härifrån. Jag känner bara brottslingar där ute. Inte en av dem är inte en potentiell mördare. Hela min familj är utplånad. Jag känner inte det samhälle längre som gjorde mig till mördare, det kriminella sjukdomssamhälle, som bara fängelset kunnat bota och befria mig ifrån.

– Om ni så fort ni kommer ut igen begår brott bara för att komma in igen är det er ensak. Vi är inte ansvariga för era handlingar, och vi har inget mandat att förebygga dem. Jag är ledsen, Ian. Er petition och anhållan om livstids fängelse är avslagen. Och jag kan bara beklaga att ni kom hit över huvud taget.

– Då är er fängelseindustri lika rutten och sjuk som hela samhället.

– Ni glömmer en sak, Ian. Vi är en del av samhället. Endast den individ och den institution som står utanför samhället är frisk och okorrumpad. Låt detta vara mitt avskedsord till er. Farväl, Ian.

Och jag blev utvisad från fängelsedirektörens rum. Han kunde ingenting göra. Jag visste att han gärna ville hjälpa mig, vi hade haft god mänsklig kontakt på sistone, men han kunde inte förlänga mitt fängelsestraff efter att det blivit förkortat på grund av gott uppförande. Att mördare väntade på mig där ute var det hans plikt att ignorera.

– Hej, Ian! Det var länge sen!

– Hur känns det att vara fri igen?

– Lika jävligt som att vara nyfödd, fast värre.

– Jag bjuder! En omgång, Paddy!

– Hela gänget?

– Javisst! För Ians skull. Han är ju fri.

– Då är det bäst att fira innan han åker in igen.

– Vad nytt från fängelset, Ian? Sitter Harry kvar där inne?

– Han slåss för livet där lika mycket som han gjorde här.

– Mot fångvaktarna?

– Och medfångarna.

– Gamla terrorister kan aldrig sluta.

– Förrän de dör.

– Ont krut förgås inte så lätt.

– Och så finns de andra, som överlevt sig själva.

– Ian är melankolisk.

– Inte så konstigt efter tolv år på kåken.

- Hade du hellre dött på kåken, Ian?
- Ja.
- Han är ur balans. Det är för att han förlorat kontakten med livet utanför kåken.
- Ge honom en whisky till.
- Vilka lever ännu, Jack?
- Det beror på vem du menar.
- Finns Guthrie kvar?
- Han lär finnas kvar, men han förekommer inte. Han är helt under jorden.
- Vet du vilken sida han står på?
- Jag antar att han hör till Fortsatta IRA.
- De mest militanta av alla?
- Åtminstone de som skrämmer mest.
- Och Galloway Peter?
- Ingen vill kännas vid honom längre. Det är han som skjuter pojkar i knäna. Ingen känner honom längre utom som Bödeln.
- På vilken sida?
- Han hör till Fria IRA, men inte ens de vill kännas vid honom.
- Och Massacre Pete?
- Han är död. De skar ut inälvorna på honom, pumpade honom med några K-pistmagasin och begravde honom levande ingen vet var.
- Han kan inte ha överlevt?
- Omöjligt. Han var död flera gånger om.
- En mindre att frukta.
- Men han har sina efterträdare.
- Är det några jag bör se upp med?
- Alla. Håll dig underjordisk.
- Jag har varit begravd i tolv år. Ingen känner mig, och jag känner ingen.
- Lär inte känna någon heller. Håll dig till de dina som aldrig har glömt dig. Dina fiender har i stort sett glömt dig eller är döda.
- Och Murphy?
- Han lever. Han har inte glömt dig.
- Honom om någon hade jag önskat ha mördat.
- Det vet han, och det har han aldrig glömt.
- Och Sinn Fein?
- Där har du ingenting att frukta. De vill bara ha fred, och Gerry Adams är bara en politiker numera. Sinn Fein kan du ignorera och glömma. De spelar inte längre. De bara leker.
- Så det är bara Fria IRA och Fortsatta IRA som håller på och som jag bör akta mig för.
- Och några till.
- Vem då?
- Enskilda förbrytare, som ingen kan kontrollera, till exempel Brian Collins.
- Lever han ännu?
- Ja, det är förvånansvärt, så många som under årens lopp försökt likvidera honom. Men han har en förmåga att alltid lyckas skjuta först. Ingen hinner före honom.
- Jag hade honom på kornet en gång.
- Många har förbannat dig för att du skonade honom.
- Han behövdes för bättre syften än maskarnas.
- Han har aldrig varit dig tacksam.
- Hur farlig är han?
- Kanske den farligaste för dig. Han är kanske den ende som känner din hemlighet.

- Hur vet han den?
- Han är en expert på att tortera. Det är han mest fruktad för. Ingen kan hålla sig inför honom. Hans metoder är för starka.
- Du behöver inte säga mer.
- En whisky till?
- Natten är lång och mardrömmarna många.
- Jag har en bättre dröm att bjuda på.
- Har du ett erbjudande?
- Nej, men jag har ett foto.
- För första gången fick jag se en bild på Terence.
- Detta är inte taget i Irland.
- Nej, New York. Jag var där förra året.
- En nattklubb?
- Ja.
- Vad gör han?
- Han är poet och sångare. Somliga menar honom vara en ny Frank Sinatra. Men Sinatra uppträdde aldrig i dragshower.
- Hur gammal är han?
- Jag trodde du ville veta just det. Han är idag 22 år. Hans födelsedag är i mars.
- Det tog du reda på?
- Likheten var för stark. Jag måste få reda på det.
- Då tog du kanske också reda på vem hans moder var.
- Ja.
- Vem var hon?
- Gwyneth Flanagan.
- Många sammanträffanden på en gång.
- Ja.
- Nåväl, varför tog du reda på det?
- Jag visste att du skulle komma ut. Jag visste att du var i Amerika på den tiden. Jag visste att du kände och älskade Gwyneth Flanagan. Och hennes son är en kopia av dig för 23 år sedan.
- Tror du inte jag ser det?
- Du behövde något annat att tänka på än Irland när du kom ut. Här har du det.
- Vad vill du jag skall göra? Åka dit och presentera mig?
- Det kanske är onödigt, om du bara visar dig.
- Kommer Gwyn ihåg mig?
- Jag träffade henne inte själv.
- Så du tog bara reda på att gossen kunde vara min son och lämnade åt mig att verifiera det?
- Ungefär så.
- Du gav mig då ett jobb. Nu kan jag aldrig mera sova.
- Det är bara början. Det går över. Du har i alla fall en bit liv att ta tag i.
- Det är bara början, säger du. Ja, på en ny mardröm, som kanske aldrig skall ta slut. En dragshowsartist, säger du? Han är kanske redan både bög, narkoman och kriminell?
- Eller han kanske ännu kan räddas.
- Det tog du inte reda på?
- Jag ville inte ta ditt arbete ifrån dig.
- Nåväl, Flynn. Du har gett mig något att bita i. Jag skall bita i det, men jag ansvarar inte för konsekvenserna.
- Endast ödet kan hållas ansvarigt för konsekvenserna av ödets lekar.

- Vem sade det? Sean O'Casey?
- Det spelar ingen roll. Det kommer alltid att sägas.
- En annan whisky? Jag bjuder.
- Det här är min första kväll ute. Jag ville inte bli packad genast.
- Men du ska ju resa till Amerika!

Och han hällde i mitt glas, och jag drack upp vad han än hällde i det. Ingenting spelade ju ändå längre någon roll. Jag kunde lika gärna sjunka genast. Jag skulle ju ändå aldrig nå botten.

2.

Patrick:

Det är något alldeles speciellt med Scarboroughfestivalerna. Jag skulle aldrig vilja missa någon för allt i världen. Det underbara med dem är att man får ett gyllene tillfälle att koppla bort hela världen och glömma den med hela vår bedrövliga samtid och all dess fulhet, brist på kultur och förfining, dess förödande för att inte säga mördande påtvingade materialism och hela den massmediala hjärntvättsindustrin. I stället kan man i seren njutning sjunka in i allt vad som var bäst med det gamla klassiska Brittiska Imperiet.

Naturligtvis är det nostalgiskt, men vad folk alltid ignorerar på tal om nostalgi är, att det alltid är något positivt. Nostalgi är att ägna sig åt vad som var bra med det förflutna. Det enda negativa med nostalgi är, att det att befatta sig med det goda i det förflutna bara kan ske på bekostnad av ens ansvar för allt det hemska med nutiden och framtiden. Jag har alltid konsekvent betraktat det som mera konstruktivt att hänge sig åt och bevara det goda vi trots allt har med oss från det förflutna och helst låta detta ersätta alla samtidens vedervärdigheter, än att befatta sig med något ansvar för allt det vedervärdiga och motbjudande i vår olycksaliga totalt urspårade nutidsvärld.

Det gäller inte minst musiken. Scarborough frossar i gamla odödliga romantiker som Warszawakonserten, (varför får man aldrig mer möjlighet att se gamla 40-talsklassiker som "*Dangerous Moonlight*" och "*Sarabande for Dead Lovers*"?) Hubert Baths underbara plagiat "*Cornish Rhapsody*", (där han helt enkelt knyckte Warszawakonsertens tema och spelade det baklänges med underbart resultat,) världens kanske vackraste filmmelodi "*Dream of Olwen*" (från den helt bortglömda "*While I Live*"), Miklos Roszas mästerverk filmmusiken till Hitchcocks "*Spellbound*", den alldeles för modernistiska men ändå njutbara "*Rhapsody in Blue*" och andra outslitliga klassiker av Rachmaninov, Sibelius, Debussy, Ravel, Lehar, Kalman och de underbara amerikanska schmaltzklassikerna Jerome Kern, Cole Porter och de subliment borgerliga Rodgers & Hammerstein. Alla modernister är självklart uteslutna, ingen schlager, pop eller rockmusik tillåts störa idyllen med sina hysterier och sin brist på musikalitet. Gershwin är den enda jazz som passar in i den rena atmosfären; och hur mycket bättre och mer välljudande skulle inte världen vara om man helt enkelt ersatte allt oväsen och skvalmusik från högtalarna med de gamla eviga odödliga melodierna från fordom?

Blott i en sådan atmosfär kan man koppla av och med gott samvete glömma hela den miserabla samtidsvärlden och omhulda den positiva och tröstande tanken, att all världens urspårning och förflackning aldrig hade skett om man hade fortsatt hålla i gång det Brittiska Imperiet, som inte bara representerade lag och ordning utan även bildning, förfining och smak. Det Brittiska Imperiet var det första och sista imperiet efter det athenska som satte först och främst en klassisk civilisation som ideal. Som kontrast domineras Amerika bara av den skamlösaste vulgaritet.

Vilken njutning att i skymningen få koppla av med en anspråkslös sherry vid orkesterpaviljongen till tonerna av blåsorkesterns version av "*Land of Hope and Glory*",

"Londonderry Air" och "Greensleeves" bland många andra sådana! Och där dyker likasinnade upp, och vi kan i lugn och ro dryfta världens svåraste problem utan att bli påverkade av subjektiva känslor. Där dök min gamle ovän Owen Mulligan upp, en av bråkstakarna från Nordirland, en av Paisleys handgångne män, som jag bara kunde betrakta med samma motvilja som en vulgär amerikan. Hela USA är ju egentligen mest bara irländskt, och det är grundsjukdomen i den amerikanska vulgariteten: osjälvkritisk simpelhet som ständigt förvärras genom konstant inmundigande av dårskapselixiret whiskey.

– Så, vad nytt från fronten, Owen?

– Fredsprocessen är i fara.

– Nej, vad säger du? Nu igen?

– Det är inte så roligt som du tror, Patrick.

– Ursäkta mig, Owen, men du vet att jag aldrig kunnat ta något irländskt på allvar.

Om fredsprocessen skulle fungera skulle jag bli förvånad, för irländarna har ju mest bara alltid utmärkt sig för en enastående förmåga att ha ihjäl varandra.

– Det är just en sådan drygt överlägsen brittisk attityd som gör de äkta irländarna så oförsonligt hatiska mot er engelsmän.

– Då är du bara avundsjuk. Då är de bara barnsliga och omogna.

– Mord är aldrig barnsligt och omoget. Det måste alltid tas på allvar. Annars blir man förr eller senare mördad själv.

– Nåväl, Owen, vem har du nu blivit rädd för?

– Om någon har skäl att vara rädd för vissa irländare är det du, Patrick.

– Jag har aldrig varit rädd. Rädsla är bara paranoia, och paranoia är bara subjektiv inbillning.

– Men ibland kan man ha skäl att vara rädd för verkligheten.

– Jag trodde nobelfredspristagarna och Gerry Adams hade kontroll över den fredsprocess de så framgångsrikt predikat att de lyckats med för hela världen.

– De är bara politiker. Terroristerna har alltid stått utanför politiken och bortom all politisk kontroll.

– Säg det till CIA.

– Till och med CIA är maktlösa över Nordirland.

– Jag vet. De är maktlösa över allt utom i deckarna. De lever bara på att de tror att de har inflytande och makt överallt. De är lika stora narrar som den israeliska säkerhetstjänsten.

– Du hånar sådana som försöker göra något åt saken, Patrick.

– Förlåt mig. Jag ville inte vara nedlåtande. Vad är på gång, Owen?

– IRA:s utbrytargrupper.

– Du menar maskeradclownerna i Verkliga IRA och Fortsatta IRA?

– Till exempel.

– Än sen? De är bara katoliker. Bara Ulstermännen är farliga om de tar till vapen.

De uppträder inte i TV. De bara slår till och försvinner spårlöst och varnar aldrig någon i förväg.

– Du kan inte bara ignorera IRA-utbrytarna som rymlingar från en barnträdgård.

– Men det är ju det de är.

– Men de är beväpnade. De har avancerade granatkastare. Har du glömt Omagh?

– Galningars verk. För mycket whisky. Ingen distans. Låt sådana dårar förtära sig själva.

– Ett enkelt recept, som inte tar ifrån dem några vapen.

– Är du mordhotad?

– Är inte du det?

– Jag har levt med det hela mitt liv.

– Jag kan aldrig lära mig leva med det. Det är som ett ständigt magsår, som hela tiden förstör ens möjligheter att koncentrera sig på väsentligheter. Salman Rushdies sits är inte avundsvärd och inte ens rolig.

– Han har lättare terrorister på halsen än vi.

– På vilket sätt är de lättare?

– De bara hotar. De gör teater av sitt hot. Sådana rätttroga muslimer skulle aldrig kunna mörda en loppa i verkligheten.

– Du menar att våra irländare gör det?

– Ja. Endast irländare kan iscensätta ett Omagh. Araber är för nyktra. Hur många år har Mr Rushdie varit mordhotad? Tio år. Hur många mordförsök har han utsatts för under denna långa tid? Inte ett enda. Hans ställning är bara den bästa propaganda han någonsin kunde ha fått. Han blev aldrig berömdare än genom sitt mordhot.

– Nåväl, det var ett dåligt exempel. Han är ju författare. Men vi som mördas på rutin av nordirländare är inga berömdheter och får inget beröm för att vi mördas.

– Du talar om dig själv som om du redan var död.

– Jag kanske är det utan att veta det.

– Du har ju resurser till säkerhetsåtgärder. Använd dem.

– De är begränsade. Det är därför jag inviger dig i vad som pågår.

– Jag kan inte hjälpa dig.

– Nej, men du kan hjälpa dig själv.

– Behövs det?

– Ja, om det vid ett senare tillfälle är för sent.

– Vet du något som jag bör veta?

– Det är därför jag är här.

– Vad försöker du tala om för mig?

– En viss Ian frigavs nyligen efter tolv år.

– Ian O'Brien?

– Ja.

– Är han fortfarande farlig?

– Det är det vi inte vet. En kuriös scen utspelade sig när han frigavs.

– Nå?

– Han skrev en petition och ansökte om livstids fängelse.

– Det tyder på en viss botfärdighet.

– Som skäl hävdade han att han som en fri man bara skulle förfalla till total kriminalitet igen.

– En ovanlig petition. Jag förmodar att den avslogs i brist på prejudikat.

– Den avslogs. Han är på fri fot.

– Till vilket läger hörde han egentligen?

– Det är det som ingen vet. Han kan vara Irlands skickligaste dubbelspelare. Annars hade han knappast levat så här länge.

– Varför frigavs han?

– Gott uppförande.

– En täckmantel.

– Det är vad jag tror också. Men om han i egenskap av nordirländsk katolik från Londonderry i själva verket verkar för protestanterna är han död om en enda katolik får veta det.

– Men han mördade väl bara protestanter?

– Alla protestanter han avrättade är *border line cases*. Vi vet inte om de i själva verket var katolska agenter. Alla kan ha varit det.

– Varför låter katolikerna honom leva?

– Han anses veta mer om protestanterna än någon katolik.

– Han är med andra ord en nyckelfigur i ingenmansland.
– Ja, men han har aldrig stött sig med katolikerna. Bernadette Devlin och Gerry Adams har båda i hemlighet påtalat vikten av hans roll i spelet. De högsta hönsen litat på honom.

– Varför tar du upp hans fall?

– Om han verkligen verkar för katolikernas sak har just en sådan som du, en trådryckare bakom kulisserna, mest anledning att vara uppmärksam på honom.

– Du menar att han hellre skulle skjuta mig än dig?

– Precis. Jag står i vallgraven. Jag är ofarlig. Du är en beslutsfattande general bakom fronten, och han vet det och har dig måhända redan på kornet.

– Om han vill mig något, så må han höra av sig.

– Skulle du känna igen honom om du mötte honom?

– Min vän, jag vet allt om honom. Bekymra dig inte. Har du ingenting roligare att komma med?

– Hur kan du vara så avspänd?

– Stackars Ian är bara ett vrak. Han skulle aldrig flyta på vågorna längre. Han är medelålders, alkoholiserad, kanske narkoman och har ingenting att leva för. Han hade aldrig släppts ut om han inte varit alldeles ofarlig.

– Han lovade myndigheterna att bli farlig igen om han släpptes ut.

– Ett snillrikt drag. Han hade den stora artigheten att varna världen. Nåväl, jag känner mig varnad. Vad annat nytt från stora världen? Hur mår den store presidenten George Washington Emerson?

– Jag känner honom inte längre. Han är mer eller mindre sågad av alla de verkliga höjdarna. Han var aldrig mer än en marionett om dock han var mycket ambitiös som sådan, och han har fått spela sin Kasperteater för barnen. Han är nöjd men värdelös. Vi låter honom fortsätta hålla i gång med sitt narrspel men har viktigare angelägenheter själva att sköta.

– Som vad?

– Som till exempel det här.

Plötsligt kände jag igen min gamle Mulligan. Glimten i ögat var där. Han visade mig kort från en nattklubb i New York. Kortet föreställde en pepsodentleende stjärna i en dragshow.

– Varför visar du mig detta?

– Jag trodde det kunde intressera dig.

– Varför skulle det intressera mig?

– Spela inte teater. Du var i New York för 23 år sedan. Den här gossen är lik dig som ett bär på den tiden. Och hans mor är Gwyneth Flanagan.

– Allt det har du tagit reda på?

– När jag såg honom på nattklubben slogs jag genast av tanken: Var har jag sett det ansiktet och det sättet förut? Svaret var du för 23 år sedan. Och du hade ett förhållande med hans mor.

– Du verkar otäckt säker på att han skulle vara min son.

– Din enda son i så fall. Är det inte värt att forska i? Se det som en present från mig för gammal vänskaps skull.

– En dragshowkonstnär?

– Du kanske kan rädda honom innan det är för sent.

– Träffade du Gwyn?

– Nej. Jag ville spara den konfrontationen åt dig.

– Jag har aldrig hört av henne senare.

– Men hon lever och lär vara oförändrad.

– Ingen make?

- Aldrig.
- Du intrigerar mig.
- Jag trodde det skulle intressera dig.

Mulligan kände tydligen att det var lämpligt att lämna mig i fred. Han reste sig, klappade mig på axeln och gick utan ett ord. Jag drunknade genast i oceaner av nya tankar och nostalgiska minnen.

Det var på den tiden jag var ung och hade framtiden framför mig. Jag ville bara leva och upptäcka allt. Jag var redan sjuk av min karriär och ville bara glömma den och komma så långt bort från den som möjligt, så jag accepterade ett solkigt journalistuppdrag i New England. Amerikas störste idiot till president, det vederstyggliga narrmonstret Nixon, hade ju kommit på glid och behövde en knuff för att komma på fall ordentligt, och en opportunistisk Fleet Street-ödlas till slaskjournalistikredaktör hade bett mig åstadkomma några kryddade reportage för att tillfredsställa brittiska gamläckergommar. Det var oemotståndligt att få vara med och kalasa på Nixons politiska kadaver. Man kunde ju därmed även göra amerikanerna den goda tjänsten att upplysa dem om att det traumatiska mordet på president Kennedy, som var dödsstöten för den amerikanska politikens rättframhet, mycket väl kunde lösas en gång för alla om man kunde få hans ärkefiende Nixon, som mer än någon annan tjänat på bröderna Kennedys död, att erkänna sin inblandning. Hans händer kunde ju ändå inte bli smutsigare än de redan varit från början genom sin inblandning i Joseph McCarthys förehavanden på det tidiga 50-talet.

New York intresserade mig dock mycket mera än det politiskt ihjälinfekterade Washington, där de odrägliga gamflockarna bara tätnade hela tiden i vedervärdig liklystnad. Gerald Fords räddning var att han var för dum: han visste ingenting om politik, då han avsiktligt hållits utanför den av Nixon, som lika avsiktligt valt en definitiv nolla till vicepresident. Hans enda jobb som president blev sedan att säga ja till allt vad de verkliga ledarna dikterade för honom, så han fick vara i fred till följande presidentval, då en ännu mer hejdumrande nolla sattes på tronen från det demokratiska lägret bara för att han inte var republikan. Ack, alla dessa nollor till presidenter som enbart av sin inskränkta fåfänga lät sig dikteras till att acceptera presidentämbetet som idealiska marionetter i de stora djävlarernas händer!

Det var allt sådant jag slapp i New York. Där var alla artister, och där härskade humorn. Med fanatiskt människointresse utforskade jag de olika stadsdelarna och föll genast för charmen i de italienska och hebreiska kvarteren, och där emellan fann jag irländare som var mera genuina än både nordirländare och trogna Eirerepublikaner, irländare som var mera styva i korken än till och med familjen Kennedy.

På en av dessa praktfulla pubar mitt i en irländsk kvartersoas träffade jag Gwyn. Hon var ledig, och vi trivdes tillsammans. Jag bjöd henne på Metropolitan och Broadway. Hon var fullständigt grön och genuin men ändå märkvärdigt erfaren och mogen som kvinna. Hon kände och genomskådade männen, och hon sade till mig en gång:

"Du är den första man jag någonsin känt som jag aldrig kommer att bli klok på."

Det tog jag som en maximal komplimang från en sådan kvinna som hon. Hon var nämligen vad som plägar kallas en lyxhora, hon var ytterst exklusiv och var i den ställningen att hon kunde avstå från de flesta. Hon ville inte ha karlar. Hon ville inte ha pengar. Hon ville ha personlig kontakt med vänner.

Naturligtvis var hon rödhårig men åt det mörkare hållet med inslag av brunt, så att hon verkade mera fransk-keltisk och kontinental än irländsk. Hon ville aldrig berätta om sig själv. Hon levde bara för andra. Hon var mycket högt värderad och respekterad av alla som kände henne och hade för många en sorts kombinerad funktion som både psykolog, kurator och moder. Hon var på sitt sätt något av en idealisk kvinna.

På något sätt var vi båda utan förflutet. Jag ville glömma helst både min karriär och min hustru, och hon ville förtränga alla sina män. Vi möttes som främlingar i ingenmansland utan identitet – och vi höll det på den bogen.

Under alla dessa år har hon aldrig hört av sig, och inte heller har jag försökt hålla någon kontakt med henne. Sista gången vi sågs anade ingen av oss att det var sista gången. Vi hade skilts som vanligt, när jag hade gått hem från hennes lägenhet, och vi hade båda hållit det för självklart att vi skulle ses igen på vårt stamställe nästa dag. Men ett telegram kom. Det var hemifrån. Det handlade om min fru....

Jag hade inget annat val än att genast ta första bästa flyg till Heathrow. Jag tvingades avbryta min hälsosamma flykt. Kanske tog jag det för givet att det bara var en parentes och att jag snart skulle se Gwyn i New York igen. Men ödet hade helt andra planer för min räkning.

Och så plötsligt, efter 23 år, ett kort på min ungdoms dubbelgångare, vars moder är Gwyn. Vilken översvämning av nya tankar och möjligheter! Vilka kvalfulla känslor av tomhet och 23 års fåvitskhet med förlorade utsikter! Vilken förlust av tid! Och vilken total, förödande, universell nostalgi!

Och bandet spelade gamla underbara örhängen som "Fascination", "Poinciana", "Under the Sweet Blue Lagoon", "The High and Mighty", "Three Coins in a Fountain", "Love's a Many-Splendoured Thing" och "Autumn Leaves" bland andra sådana gripande gamla melodier. Jag bara grät – för första gången på 23 år.

Skulle allt detta komma tillbaka? Hade Gwyneth ännu samma adress? Fanns vår irländska pub kvar? Skulle hon vara sig lik? Svaren på alla dessa frågor var ytterst osäkra, men det fanns en säker kontur i alla dimmorna, och det var min son. Men var han min son? Allt tycktes indikera det, men ändå kände jag ingen större osäkerhet än just i denna fråga.

Skulle jag våga skriva henne ett brev? Jag gjorde ett utkast genast: "Kära Gwyn, kommer du ihåg mig för 23 år sedan på Gröna Lyktan? Jag har hört att du har en son som är lik mig. Hans ålder stämmer med vår kärlek. Jag vill komma över och träffa dig. Hör gärna av dig. Jag kommer i varje fall."

"Hon svarar aldrig," tänkte jag, men jag beslöt ändå att skicka brevet efter att ha kollat upp adressen.

3.

Ian:

- Var kommer du ifrån? Du liknar kusinen från landet.
- Mitt i prick. Jag är helt malplacerad.
- Maine? Nova Scotia? Arkansas?
- Irland.
- Så du är en riktig gröngöling.
- Jag kunde inte bli riktigare. Men hur fan kan ni överleva här i New York? Man ruinerar ju sig genast bara på att ge dricks överallt.
- Har du försökt med motsatsen?
- Nej, för jag vet, att om man inte ger dricks åker man förr eller senare på en propp eller förs ut med benen före.
- Låt mig bjuda på en drink, irländare. Det är sällan vi ser så gröna gröngölingar här.
- Vem är gossen på scenen?
- En kommande stjärna. Medge att han är bra.
- Det är Cole Porters musik, eller hur?

– Det är playback, gamla klassiska orkesterarrangemang från 50-talet. Andre Kostelanetz tror jag.

– Aldrig hört talas om. Men han sjunger väl själv?

– Ja, rösten är hans. Det är hans musikurval. Han väljer gamla låtar, luskar reda på de bästa storbandsarrangemangen och sjunger till, och så blir det som helt ny musik.

– Jag har aldrig hört något bättre sedan Frank Sinatra.

– Då hörde du aldrig Johnny Ray, Jim Reeves eller Jimmy Justice.

– Karaktärlösa smörsångare allihop. Den här har något extra.

– Jag håller med dig. Han är unik – men farlig.

– Farlig? Varför?

– Han har många beskyddare. Hans specialitet är dragshows. Alla bögar faller för honom, och de flesta av dem finns inte mer.

– Mördade?

– Troligen.

– Ge mig en annan scotch.

– Jag bjuder, gröngöling.

– Kan man få träffa honom bakom scenen tror du?

– Omöjligt, så vida du inte är galen.

– Jag råkar känna hans mor.

– Vem gör inte det.

– Jag kände henne för 25 år sen.

– Vem gjorde inte det.

– Är hon sig lik?

– Det beror på vem du menar.

– Jag trodde du också kände hans mor.

– Det gör alla. Men de känner alla olika mödrar. Ingen känner hans riktiga mor utom kanske han själv.

– Vad säger du då om jag påstår att jag också känner pojkens far?

– Det gör ingen och allra minst han själv.

– Men om jag gör det? Tror du han skulle vara intresserad?

– Du kan ju fråga honom. Andra har blivit mördade för mindre.

– Fan vet om jag vågar under sådana omständigheter.

– Vad vet du om hans farsa?

– Jag säger inte att jag vet vem hans far är. Jag säger bara att jag känner honom.

– Du talar i gåtor. Är du full?

– Nej, bara påverkad.

– Du gör underliga distinktioner.

– De minsta är de viktigaste.

– Du gör mig intresserad. Hur känner du hans far?

– Jag känner igen hans far i hans egna anletsdrag. Jag känner också igen hans mor i honom. Men så är där något annat också som jag inte känner igen.

– Hans mor har haft hur många karlar som helst. Han kan ha haft vilken far som helst. Du kanske känner igen flera av dem.

– Åtminstone någon.

– Okej, jag ska fixa ett möte.

– Hur känner du honom?

– Jag är hans närmaste hallick.

Typen gick, en vedervärdig gorilla, som en gång varit något bättre. Han hade säkert revolverar både i fickan, innanför västen och i skon. Han kanske körde med knogjärn också, för han tog aldrig av sina svarta handskar. En av dessa typer, som det inte lönar

sig att ha till fiender. Jag hade gått rakt på utlösningmekanismen. Jag skulle få träffa min son, om det var han.

Jag kunde inte vara helt säker. Jag kände igen mig själv för tjugofem år sen i honom, jag hade också haft en god sångröst då, som jag förstört med rökning och sprit, jag kände också igen hans mamma, men där var något annat som jag inte kände igen, något främmande, som kändes som min motsats. Vad för slags uppfostran hade han råkat ut för egentligen?

Där kommer gorillan tillbaka. Vad är det pojken sjunger om? Det måste vara "*I love you.*" Jag har aldrig hört Cole Porter så raffinerad förut. Vad hette dirigenten? Något ryskt. Den pojken kan överträffa Frank Sinatra.

– Nå, hur gick det, kompis?

– Du får besöka honom. Men det är bäst att du inte gör honom besviken.

– Vad har du sagt till honom?

– Att jag råkat en typ som kan känna till båda hans föräldrar. Så det är bäst att du gör det.

– Och om jag tagit fel?

– Då slipper du förlora mer kontanter i New York. I stället får du tunga fötter. I cement. I botten på Hudson. Under Brooklynbron.

– Och om jag har rätt men han inte tror mig?

– Han ger dig en chans. Ta den. Övertyga honom.

– Och om *jag* är hans far?

– Då slipper du också förlora mer kontanter i New York. Då betalar andra för dig i fortsättningen. Men jag varnar dig. Han har haft många "fäder". Alla tog fel och är borta.

– Så det är bäst att jag inte är hans far?

– Ja, om du inte kan bevisa det.

– Jag kan inte bevisa det.

– Då vet du var du står.

– Jag tror vi förstår varandra.

– Om du inte var en så erbarmlig gröngöling hade du redan varit död. Vi är svaga för irländare i de här kvarteren. Det är vi som finansierar det mesta av deras väpnade kamp.

– Jag vet.

– Är du en av dem?

– Har varit. Jag är ingen terrorist längre. Jag försöker sköta mig.

– En gång grön alltid grön. En gång terrorist alltid terrorist. Det är som en narkomani. Du kommer aldrig ur gropan. Det är bara att fortsätta kämpa tills du dör. Om du har tur får du dö för saken och ej för något sämre.

– Döden är gemensam för oss alla.

– Ja, men sättet varierar. Antingen blir du sörjd eller blir du det inte.

– Ibland kan det vara bättre att inte vara sörjd som död.

– Du verkar ha varit död allaredan.

– I tolv år.

– Och så kommer du hit. Vad söker du?

– Livet.

– Hos den där gossen?

– Kanske.

– Vi får se.

Han hällde upp åt sig en ny drink.

– Han väntar dig i sin loge bakom scenen efter nästa sång. Det är bäst att du håller träffen. En whiskey till?

- Jag tål det nog.
- Ja, irländare har inga känsliga magar. Inte heller amerikaner. Det är bara mjäkiga engelsmän som inte har någon magstyrka.
- Därför får de så ofta kulor i magen.
- Av oss.
- Och med rätta. Med ränta.
- Du ser själv. En god irländare förnekar sig aldrig. Skrot i ögonen på dig!
- Botten upp!
- Gå nu. Han väntar.

Han hade slutat sjunga. Han lämnade scenen. Jag lämnade baren. Jag smög mig därifrån som en skummis på morduppdrag. Jag försökte att gå rakt mot sceningången utan att tveka, men benen kändes osäkra. Jag hoppades att det inte märktes.

- Artistlogen?
- Rakt fram.
- Tack.

Jag knackade försiktigt. Inget svar. Jag knackade igen och gick in.

Han höll på att sminka av sig för att dra på sig en kvinnas lyxfodral. Jag tvekade.

- Nå? sade han medan han läppstiftade sig.
- Jag ville bara träffa er.
- Jag vet. Ni är irländaren. Vem är min moder?
- Gwyneth Flanagan.
- Så hette hon för tjugofem år sen. Vem är du?

Jag sade mitt namn.

- Säger mig ingenting. Vet min mor vem du är?
- Det borde hon veta.
- Jag ska fråga henne.

Han tog en telefon och ringde spontant upp henne. Jag bävade.

– Han känner till ditt namn för 25 år sen. Ian O'Brien. Ja, han är irländare. Han tycks komma direkt därifrån.

Han satte luren mot bröstet.

- Hon undrar var du har hållit hus i alla dessa år.
- Mest har jag suttit i fängelse.
- Mest har han suttit i fängelse, sade han på nytt i luren. – Nej, han ser ganska normal ut. Något härjad kanske, men fullt normal. Mycket enkla kläder. Gör ett hederligt men dystert intryck.

Han satte luren mot bröstet igen.

- Hon säger att du får träffa henne.
- När då?
- Nu genast, om det går.
- Det går.

– Han säger att han kommer. Ja, jag ger honom adressen. Tjäna moss, morsan.

Han hängde på. – Det är bäst att du ger dig av genast. Hon väntar dig. Här är adressen. (Han gav mig ett kort.) Jag måste arbeta. Vi ses senare.

Och han vände sig mot spegeln och umgicks bara med henne, som om jag inte längre fanns. Ett ögonblick betraktade jag honom i spegeln, som om jag fotograferade honom med minnet. Ja, han kunde vara min son, men där fanns även något annat, som varken var av mig eller av henne, och detta störde mig. Plötsligt genomborrades jag av ett spjut. Han hade fångat min blick i spegeln. Det var mina egna ögon. Han vände sig om.

- Det är bäst att du går, sade han.

Hon var sig fullständigt lik. Det var nästan skrämmande. Jag åkte omedelbart rutschkana tjugo år tillbaka i tiden, och det gick på ett ögonblick. Ingenting tycktes plötsligt ha förändrats sedan dess. För oss hade tiden stått stilla. Så kändes det – för mig.

– Terry har berättat allt för mig om dig. Varför bröt du kontakten?

Hon hade inte kunnat ställa någon svårare fråga.

– Jag blev insyltad.

– I vad då? Terror? Kriminalitet? Du hade kunnat höra av dig i alla fall.

– Jag ville inte belasta dig med mina sorger.

– Så irländskt. Så omtänksamt. Tror du jag går på sådant trams? Jag känner männen, Ian, och du var exemplet som bekräftade regeln. Kom inte med några sympatiska undanflykter i form av lögner.

– Jag blev upptagen på annat håll. Jag kunde inte återvända till New York.

– Du fick andra intressen. Du struntade i mig för deras skull. Du glömde mig. Eller hur?

Jag kunde inte dölja mig för henne. – Någonting ditåt.

– Det var bättre. Men nu har du kommit tillbaka. Varför?

– En god vän hade sett dig och berättade om dig.

– Vad sade han?

– Att du var dig lik.

– Jag vet. Var det allt?

Jag teg. Jag var fullständigt förvirrad.

– Varför sökte du först upp min son?

Hon sade *min* son, inte *vår* son.

– Jag förstod att han var din son. Han börjar bli berömd. Det var en bild på honom som fångade mitt intresse.

– Så du kom för hans skull och inte för min skull?

– Det är väl samma sak?

För en gångs skull hade jag träffat rätt.

– Du har rätt, medgav hon. – Han är det enda jag har.

– Ditt enda barn?

– Jag ville aldrig ha fler efter honom.

– Får jag fråga: vem är fadern?

– Jag önskar att jag visste.

– Kan det inte vara jag?

– Det kan vara du. Det kan vara många andra. Vem fadern egentligen är är det näst intill osäkraste i hela livet. Även om faderskapet ibland är säkert kan modern i tankarna då ha legat med någon annan.

Plötsligt skiftade hon färg. – Så det är därför du har kommit. Du såg hans bild och trodde genast du var hans far.

– Medge att han är ganska lik mig, sådan jag en gång var.

– Jag förstår. Din egenkärlek och fåfänga drog dig hit. Plötsligt såg du en möjlighet till att du åtminstone kanske lyckats med något i livet: ett sedan länge bortglömt samlag. Du såg en chans till att du kanske ändå var reproducerad. Glöm det. Det fanns alltför många andra, och de kan alla göra samma anspråk.

– Med samma sångröst och samma ögon?

Hon såg rakt på mig. – Din fantasi skenar iväg med dig. Varför kom du hit? Du borde ha lämnat mig i fred.

– Jag fann din son. Han vidarebefordrade mig hit.

– Ja, det är mitt eget fel. Jag var nyfiken på vem som hade glömt att han hade glömt mig den här gången. Nå, nu har du sett mig, och jag har sett dig. Låt det räcka. Gå inte längre.

– Jag måste få klarhet.

– I vad?

– Mitt möjliga faderskap.

– Glöm det. Det är omöjligt.

– Ingenting är omöjligt.

– Gå nu, Ian. Stannar du länge i New York?

– Nej.

– Res gärna redan i morgon. Hej då.

Jag reste mig. – Får jag bjuda dig på middag?

– Har du råd?

– Jag tror det.

– Låt mig bjuda dig i stället. Jag känner stan.

– Jag hade gärna bjudit dig.

– En annan gång. Jag ger dig en chans till att träffa min son. Jag bjuder honom också.

– Som du vill.

Det var det. Jag hade ingenting mer att säga. Jag hade ju lyckats långt utöver mina vildaste förväntningar. Gwyn var lika oförutsägbar och makalös som alltid. I sken av att stänga alla dörrar hade hon öppnat alla möjligheter. Jag hade äntligen fått en mänsklig chans i livet.

Gwyn:

Han var fullständigt bortkommen. Det var patetiskt att iaktta honom. De är alla likadana, dessa gripande narrar till irlänningar, som alla gäller för att vara stöddigast i världen och som bara är menlösa barnrumpor allihop. Jag har aldrig kunnat med dem, kanske för att jag själv är av samma folk. Men jag försökte åtminstone komma bort från dem.

Jag bjöd honom på middag, men ingenting kunde få honom att slappna av och bli naturlig. Han skröt med hur han kände hela New York men var som en borttappad hund på dess gator, han inbillade sig genom sina kriminella erfarenheter vara överlägsen hela Amerika fast han bara var en loppa mot dess minsta skyskrapa, och han trodde sig vara världens krogfejant medan ingenting gör karlar så hjälplösa som att pimpla till sig mod genom dåligt sällskap på billiga barer. Vad jag tyckte synd om denne stackars nakna pajas, som avklädd all sin irländska fåfänga i stora världen blev desto tydligare som den hopplösa fåne han var.

Jag ville bara få iväg honom tillbaka hem till Irland innan något hände honom här. Han hade träffat min son. Bara det var mer än illa nog, ty min son hade New Yorks farligaste kontakter. Men samtidigt måste jag ge honom någon form av lön för hans möda och mod att ta sig hit av ren inbillad fadersinstinkt. Någonting äkta hade drivit honom tillbaka till mig efter alla dessa år. Jag måste återgälda honom detta med någon ärlighet.

"Ian," sade jag, "jag ska vara fullkomligt ärlig mot dig. Chanserna till att du kan vara min sons far är inte mer än 50 procent."

Först mulnade han, men sedan sken han upp. "Men det betyder ju," sade han, "att det bara finns en annan utom jag som kan vara hans far!"

"Jaså, så mycket kan du räkna. Ja, det finns bara en annan, men han har precis lika stora chanser som du."

"Lever han?"

"Ja, han lever."

"Får man göra upp med honom?"

"Vad vill du göra? Slåss med honom? Skjuta ner honom? Bevisar det någonting?"

"Säg mig bara vem det är."

"Han var engelsman."

"Typiskt! Måste du välja en konkurrent åt mig bland det värsta folket jag vet?"

"Jag valde inte honom. Han valde mig. Det gjorde du också."

"Kan du avslöja vem det är?"

Han var nästan hövlig, som om han visste att han ställde en omöjlig fråga.

"Nej," sade jag. "Jag kommer aldrig att avslöja hans namn för dig."

Därmed reste jag mig. För min del var lunchen med honom slut. Jag hade ingenting mer att säga honom. Han fick sitta kvar ensam och avsluta den med vilka drinkar han ville. Han var barmhärtig nog att inte ropa mig tillbaka när jag gick.

Det var när jag kom hem efter denna sorgmodiga lunch som jag fick mitt livs chock. I soffan i mitt vardagsrum satt det helt fräckt en karl och väntade på mig. Han hade armarna utbredda över soffryggen i en oförskämt bekväm ställning som om han ägde hela våningen. Och det värsta var att jag kände igen honom.

"Hur kom du in?" frågade jag som om vi senast hade setts igår.

"Dörren var öppen, precis som förr i tiden, Laura. Ingenting verkar ha förändrats."

"Ingen har kallat mig Laura på 20 år."

"Var jag den siste som gjorde det? Hur många gånger har du bytt namn sedan dess?"

"Hur hittade du hit?"

"Jag råkar ha försänkningar."

"Och varför nu – efter tjugo år?"

"Det föll mig in."

"Bara så där?"

"Ja, men du verkar inte förvånad."

"Ingenting har någonsin förvånat mig, Patrick, allra minst du."

"Du smickrar mig."

"Det är inte meningen. Men vad är meningen?"

"Nyfikenhet."

"Nyfikenhet på vad?"

"En viss nattklubbssångare har gjort sig bemärkt här i staden. Hans rykte har även nått vissa kretsar i London. Av en händelse fick jag se människans bild. Det räckte för att jag skulle motiveras till att forska efter vem som var hans moder. Och jag blev inte förvånad när jag fann att det var du."

"Inte du också!"

"Vad menar du?"

"Alla världens kunder jag hade för tjugo år sedan gör plötsligt anspråk på att vara hans pappa!" Jag var förbannad och slängde min axelväska med all min kraft i närmaste fåtölj.

Han observerade min vrede.

"Vad är detta? En såpa?"

"Vad annars? Vad väntade du dig finna i Amerika?"

"I bästa fall min son."

"Det kan du glömma! Alla världens struntar pippade mig på den tiden!"

"Och var då jag en av dem?"

"Ja, din gamla sprätt, du var bara en i högen!"

"Men han liknar mig."

"Det säger alla!"

Han blev något mera allvarlig och mindre jovialisk.

"Men det här är ganska märkligt, Laura. Menar du att andra än jag kan vara min sons fader?"

"Jag kommer just från en lunch med en förbannad gammal irländare som är precis lika säker på att han är Terrys far som du är."

"Menar du att du gav honom namnet Terence?"

Jag hade försagt mig. Terence var Patricks andra namn. Det skulle han naturligtvis ta som bevis för sitt faderskap.

"Han måste ju heta något, eller hur?"

"Alltså älskade du mig trots allt."

"Det har jag aldrig sagt."

"Nej. Men jag har kommit tillbaka."

"Ja. Som ett lik ur graven."

"Är det så illa?"

"Det är värre."

"Kan man få träffa honom?"

"Nej, om jag får bestämma."

"Jag kan uppsöka honom på hans klubbar."

"Han är omringad av torpeder."

"Är han så utsatt?"

"Han är sårbarheten själv."

"Naturligtvis. Han är ju kvalificerad som artist."

"Patrick, jag har inte bjudit dig hit. Det är bäst att du genast reser hem till England."

"Har du inte fått mitt kort?"

"Vad då för kort?"

"Jag sände dig ett kort brev om att jag skulle komma."

"Då har det kommit bort. Du kom hit i min soffa som en blix från klar himmel. Och sådana är aldrig inbjudna eller välkomna."

"Jag ber om ursäkt. Jag ville absolut inte överraska dig."

"Varför gjorde du det då?" Frågan var dum, men hela hans närvaro var det dummaste han hade gjort. "Lyd ett gott råd, Patrick, och res tillbaka till London genast. Om du har något med min son att göra kan lätt någon av hans andra fäder göra processen kort med dig."

"Jag måste få träffa honom."

"Gå och se hans show då, men visa dig inte."

"Jag är inte rädd ens för irländska terrorister."

"Nej, jag vet, och det blir din död en vacker dag."

"Alltså kan jag lugnt träffa din son som om det bara regnar."

Han hade rest sig och tog nu lugnt sin hatt och gick. Han sade artigt: "Förlåt att jag störde."

"Patrick, förlåt mitt kalla sätt, men tyvärr var jag inte förberedd."

"Jag vet. Jag förstår fullkomligt. Låt då detta vårt möte efter 23 år vara förberedelsen." Och han gick artigt och fint som alltid. Han var tyvärr den enda gentlemannen i mitt liv någonsin, och han var den odrägligaste karlen av dem alla.

Patrick:

Visst var han min son. Det såg jag genast på honom när han uppträdde. Jag satte mig avsiktligt ganska synligt bland publiken och bredde ut mig en aning, så att han måste observera mig. En skicklig skådespelare observerar individer bland publiken utan att dessa kan märka det, men han kunde inte lura mig. Han observerade mig, och

han fortsatte att observera mig, varvid jag inte kunde låta bli att le mot honom, som för att försäkra honom om att jag kände igen honom.

Naturligtvis gick jag till hans loge efter föreställningen i trots mot alla varningar. Han satt framför spegeln och sminkade av sig. Han hade uppträtt som Billie Holliday men i en mycket vackrare och läckrare skepnad än originalet, så han hade en hel del att plocka av sig.

"Jag är din far, Terry."

"Jaså, ni är en av dem," sade han oberört och fortsatte plocka av sig ögonfransar.

"Jag har kommit hela vägen från England för att få träffa dig."

"Jag vet. Morsan har varnat mig för dig. Vad har du för bevis?"

"Det finns inga bevis. Men du liknar mig faktiskt."

"Jag liknar många som påstått sig vara min fader."

"Vi kan göra ett DNA-test om du vill."

"Behövs inte."

"Hur så? Tror du mig?"

Han vände sig emot mig i ett öppet tillmötesgående som visade att han ville vara fullkomligt ärlig mot mig. "Jag vill se om ni duger först. Jag har alltid saknat en far, därför är jag som jag är, varken mask eller människa, varken enkönad eller könlös, men jag kan inte acceptera vem som helst som en far. Han måste vara ett ideal. Jag måste kunna se upp till honom. Han får inte ha någon moralisk bläcka. Är ni en sådan man?"

Jag hade bara ett svar. Min självsäkerhet var fullkomlig:

"Jag är adelsman."

"Ni övertygar mig inte. Det räcker inte. Jag behöver mer än bara ett ord."

"En brittisk gentlemans ord är mera värt än hela världen."

Han tvekade. Han tittade mig stint i ögonen som för att utröna om jag spelade teater eller verkligen trodde på mina egna absurda påståenden. Så sade han:

"Ni är en värre fjant än jag." Han vände sig åter till sin avsminkningsspegel. "Och jag som trodde att jag var världens bedrövligaste spektakel. Ni kan gå nu. Jag ska fundera över om jag kan tro på er eller inte."

Det verkade som om jag hade upphört att existera för honom. Två torpedgorillor som visade sig i logen fick mig att bestämma mig. "Vi ses," sade jag och gick.

Ian:

Jag trodde inte mina ögon. När jag först fick syn på honom höll mitt huvud på att sprängas av raseri. Jag ville bara genast rusa fram, gripa honom om halsen och strypa honom med besked. Där satt han helt oförskämt vid ett av borden närmast scenen och tycktes sinnligt njuta av min pojkes föreställning, som om han kände honom och stod på intim fot med honom. Jag blev rasande men lyckades med största kraftansträngning hålla mig kvar i bakgrundens dunkel av nattklubben väl insvept och kamouflerad i rökridåerna. Och snart insåg jag att jag hade en betydande fördel. Jag hade sett honom. Han hade inte sett mig.

Men vad stod han i för relation med grabben? Det verkade otroligt. Jag blev fullständigt rasande mest över detta.

Jag hade inte sett honom på mer än ett dussin år, men desto klarare kände jag igen honom, IRA:s svurne fiende nummer ett, den odräglige lorden som hade den smutsigaste byken i Samväldet genom sina många lönsamma dubbelspel. Ingen kunde hata honom mera än jag.

Men jag hade honom nu. Här i New York kunde jag lugnt mörda honom i ett obehållt ögonblick och lätt komma undan med det. Allt jag behövde var ett skjutvapen.

Men så märkte jag att jag inte längre var den samme från förr. Jag hade rostat och möglat i fångelset och blivit en smula gammal. Och jag märkte till min häpnad, att hur mycket jag än hatade honom och hade de bästa tänkbara motiv till det så skulle jag aldrig kunna göra det.

Jag hade helt enkelt en gång för alla tappat lusten att döda och visste att jag aldrig skulle göra det igen.

I stället började jag fundera. Fanns det bättre medel till hämnd? Och i vilket förhållande stod han till min son?

Jag tog en drink vid baren. Den som satt närmast tilltalade mig, och följande konversation utspann sig.

"Du ser ut att vilja mörda någon."

"Vill du göra det åt mig?"

"Hur mycket ger du betalt?"

"Vad du vill."

"Det beror på vem du vill låta mörda."

Han följde min blick och såg mig blänga åt scenen till.

"Det är väl bara inte grabben på scenen?"

"Du låter skrajsen."

"Honom får ingen mörda. Han är helig."

"Och varför är han helig?"

"Vet du inte det?"

"Varför skulle jag veta det?"

"Jag trodde alla visste det."

"Visste vad då?"

"Han är ju överstepräst för en helig orden."

Nu blev jag intresserad.

"Vad då för en orden? Frimurarna?"

"Nej, gå och häng dig! Frimurarna! Vilken museal tid kommer du ifrån? Är du nån jäkla mumie kanske?"

"Nej, jag är från Irland."

"Den var bra! Du artar dig! Låt mig bjuda på en drink!"

"Säg mig först vad grabben representerar."

"Känner du honom?"

"Om jag gör."

"Hur då?"

"Låt oss säga att jag har ett visst intresse av honom."

"Hur då?"

"Jag är hans farsa."

Han vred sig dubbel av skratt i rena paroxysmer. Jag trodde han skulle dö.

"Vad är det som är så roligt?" försökte jag förgäves fråga honom. Det tog tid för honom att lugna sig. Till slut fick han med största nöd fram till grannen bortom honom:

"Hörru Ed! Här är en farsa till till vår store profet!"

Och han vek sig dubbel i skrattparoxysmer igen. Det verkade obotligt. Dessutom smittade det av sig: grannen Ed fick paroxysmer han också.

"Sila snacket nu och kom till saken!" röt jag och slog sejdeln i bordet.

"Varenda bock som knullat hans fnask till morsa gör anspråk på att vara hans farsa!" fick han ur sig och vek sig dubbel igen.

"Och varenda jävel i New York har förstås varit på henne?" försökte jag följa hans tankebanan vidare.

"Naturligtvis!" Och han vred sig dubbel igen. "Och du kommer ända från Irland!" Mera paroxysmer.

"Din monolog börjar bli monoton nu," röt jag till. Äntligen skärpte han sig.

"Han förestår en sekt som kallar sig 'Profeternas skara'. Det är egentligen inte någon religiös sekt utan snarare kulturfilosofisk. Den dyrkar alla historiens uppbyggliga kulturprofeter."

"Det låter ju sunt. Jag visste inte det fanns någon så klok sekt."

"Om du känner den sexige gossen kan du säkert få veta mera. Men det var något helt annat vi talade om. Vad var det nu igen?"

"Glöm det." Jag var trött på hans sällskap.

"Javisst ja. Du ville ha någon mördad."

"Glöm det."

"Har du ångrat dig?"

"Jag gör det själv. Hej då, polarn." Och jag skakade av mig både honom och baren.

Jag sökte upp Gwyn igen. Jag ville veta mera om Terrys sekt. Det var nyheter för mig.

"Varför nämnde du ingenting om det?" frågade jag henne i telefon.

"Jag har ingen del i det," sade hon sakligt.

"Tycker du inte om det?"

"För mig stinker alla sekter av samma billiga och giftiga parfym. Allt är bara bluff."

"Även din sons?"

"Bara sekten. Inte min son."

"Jag vill gärna träffa Terry."

"Vill du bli medlem?"

"Ja." Jag ville det för Terrys skull.

"Då blir Terry glad. Hans dröm är att få slippa arbeta och bara ägna sig åt sitt kall, som han kallar det. Jag kallar det en sinnessjukdom."

"Varför avprogrammerar du honom inte?"

"Han är bättre på att programmera än någon på att avprogrammera. Det går inte."

"Har du försökt?"

"Därför vill han inte se mig."

"Jag förstår. Skaffa mig medlemskort, och låt mig ta hand om honom."

"Du vill sticka din hand i helvetet. Tro inte att djävlarerna släpper taget sedan."

"Jag vet vad jag gör."

"Nej, det vet du inte, och det är helt på din egen risk."

"Naturligtvis."

"Barnrumpa!" skrek hon och slängde på luren.

4.

Filmmanus.

Förtexterna går mot dunkel ourskiljbar bakgrund och mörk hotfull musik. Småningom blir bakgrunden mindre diffus men dock svårtolkad: det skulle kunna vara en fuktig källare med ett mörkt föremål i ett hörn. Småningom framträder detta föremål allt mer och verkar vara en mänsklig skepnad i en onaturlig ställning. När förtexterna är förbi lyfter hon på huvudet. Det är en blond dam.

Genast framstår hela scenen hur tydligt som helst. Hon är fasttejpad över munnen och hennes händer är bakbundna. Det rasslar. Det är handklovar, som är kopplade med en kedja till väggen. Hon sliter desperat i denna kedja. Hon flåsar och stönar och gråter förtvivalat under ansträngningen. Men plötsligt lossnar länken i väggen. Hon är fri. Liksom förvånad blir hon genast lugn och tyst och reser sig från sin obekväma ställning.

Men hon är fortfarande fjättrad med handbojor på ryggen, och hon kan inte avlägsna sin muntejp.

Hon ser sig omkring. Hon är enkelt klädd, men hennes kläder är förstörda. De har skadats och smutsats ner. Hon har kort kjol med en delvis sönderriven blus, som låter hennes BH skymta, som dock är helt intakt. Hennes blickar går mot ett fönster. Det är mörkt utanför.

Hon går runt väggarna. Hon stannar vid en massiv järndörr, som ser helt hopplös ut. En flyktig minnesbild: hon förs brutalt in genom dörren av två gorillor, som brutalt fjättrar henne vid väggen medan hon bara gråter förtvivlat. Den brutala minnessekvensen är helt stum och ljudlös och avslutas med att järndörren slås hårt igen med ett öronbedövande, ekande ljud. Hon vaknar till och avlägsnar sig från dörren och går mot fönstret.

Hon försöker titta ut, men allt är mörkt. Man ser hennes ansikte från utsidan tomt sökande med ögonen efter ingenting. Så är kameran inne hos henne igen. Hon tar sats och kastar sig med hela sin kraft med huvudet före mot fönstret. Hon fastnar något mer än halvvägs, fönstret går naturligtvis sönder med ett betydande krasch, och hon skär sig svårt. Men hon kämpar sig ur genom fönstret och ramlar ner på marken utanför. Utan den minsta tvekan reser hon sig svårt blödande ur många sår och rusar bort i blindo mot ingenstans.

Hon rusar genom skogen, blödande, stönande, flåsande, medan grenar och grönska slår emot henne. Hon bara springer, snubblar ibland men faller aldrig. Så når hon plötsligt öppen mark, och man ser ett hus på andra sidan ängen med ljus i fönstret. Hon springer genast rakt mot huset.

Hon kommer fram till dörren. Hur skall hon kunna knacka? Hon överger dörren och går till det upplysta fönstret. Hon slår huvudet emot det flera gånger. Man hör att någon reagerar där inne. Hon återvänder till dörren. Den öppnas. Så fort den öppnas störtar hon in.

Mannen är i 30-årsåldern och ser trevlig ut: sympatiskt kultiverat utseende. Han röker pipa. När hon handlöst störtar in tar han pipan ur munnen och yttrar endast: "My God!"

Hon ställer sig i ljuset och ger tecken mot dörren. Han förstår och stänger den genast. Hon fortsätter göra tecken. För första gången ser man henne nu klart och tydligt i helfigur i full belysning. Hon är ganska lång med ett inte alltför långt rakt blont hår och är alldeles påtagligt en skönhet men i ett förfärligt tillstånd: blödande ur många sår, trasiga bristfälliga kläder. Han går fram och avlägsnar varsamt muntejpen. Hon andas ut, och hon säger stötvis: "Dra ut telefonen. Hjälp mig. Låt mig få sova."

Han tittar bakom henne och studerar handklovarna. "Sådant har jag gjort förut," säger han betryggande. "Vi sätter på telefonsvararen. Ingen vet att jag är här. Kom med."

Han ledsagar henne varsamt ut i köket.

"Jag har sysslat med sånt här förut," säger han och provar olika små nycklar i handklovarna. "Berätta nu vad som har hänt."

"Det kan jag inte göra."

"Det kan du visst det."

"Nej."

Han avbryter mixtrandet i handklovarna.

"Ska jag lämna dig så här?"

"Det kan du inte."

Som en kirurg, som ger upp inför en hopplös operation:

"Jag beklagar, men jag kan inte få upp dem."

"Det kan du visst det."

"Inte utan våld."

"Använd våld då."

"Vill du verkligen det?"

"Ja."

Han för henne varsamt till ett arbetsbord.

"Håll händerna stilla, så här." Han visar. Hon lyder. Han tar upp en liten slägga och lägger ett stämjärn mot kedjan mellan händerna och slår till. Kedjan går av. "Nu kan du åtminstone använda händerna igen. Men mera kan jag inte göra. Inte utan att du berättar, så att jag får veta var jag skulle börja...."

"Ta mig till stan. Har du bil?"

"Ja."

"Ta mig till stan."

"Och sedan?"

"Där ska jag försvinna."

"Känner du någon där?"

"Ja, jag har vänner där."

"Och du vill inte hämnas på dem som gjorde dig – det här?" Han visar mot hennes händer, som han gnider, och hennes sår.

"Inte ännu. Men får jag tvätta mig?"

"Naturligtvis." Han visar henne genast ivrigt vägen till badrummet. "Där finns allt: plåster, shampoo, handdukar. Klarar du dig själv?"

"Helst."

"Lås om dig då."

"Jag ber dig bara om en sak."

"Nå?"

"Ring ingen medan jag badar."

Hon försvinner in i badrummet. Man hör låset och ser det bli rött. Han står stilla och ser på. Så säger han för sig själv: "Jag ringer vem fan jag vill."

Han går in i vardagsrummet, kastar en blick mot badrummet, man hör duschen sätta i gång, han stänger dörren och stänger ute vattenskvalet, stänger av telefonsvararen, lyfter luren och slår ett nummer. Han talar diskret.

"Det är Peter." Kort paus. "Jag har fått besök. En tjej på rymmen. Mycket snygg. Hon hade handklovar bakom ryggen. Var tror du hon kan ha rymt ifrån?" Kort paus. "Omöjligt." Kort paus. "Ja, jag tror det också. Någon privatperson. Men vem fan kan bete sig så mot en så fin tjej? Hon hade skrubbsår över hela kroppen. Hon måste ha skurit sig illa när hon flydde." Kort paus. "Ja, håll utkik efter ett trasigt fönster någonstans." Kort paus. "Nej, hon vill inte säga nånting. Förbannat pinsam historia. Jag trodde jag skulle få vara i fred här." Kort paus. "Ja, ring mig senare." Man hör hur duschen tystnar. Han lägger på luren, sitter en stund stilla och tankfull, kliar sig i nacken, reser sig och går lugnt ut i köket. Han sätter på en kaffekanna med vatten. Hon kommer in genom dörren precis när han är klar, i vit badrock med handduk om håret. Hon ser helt fräsch ut.

"Hur känns det?" frågar han.

"Mycket bättre. Men jag skulle gärna slippa de här onödiga smyckena." Hon rasslar med handbojorna.

"Känner du någon i stan som kan göra det?"

"Ja."

"Du får bli här över natten om du vill. Du får eget rum. Det är mörkt och rått ute."

"Jag trodde du skulle köra mig."

"Visst kör jag dig."

Hon tänker efter. "Eller kanske det är säkrare att jag stannar här. Kan du köra i morgon bitti?"

"Givetvis."

"Då gör vi så." Hon ler. "Jag ser att du har satt på kaffe. Det är precis vad jag behöver."

"Jag har tyvärr bara neskafe."

"Det räcker."

Det ringer.

"Jag trodde du hade telefonsvararen på." Hon är inte misstänksam men observant.

"Det trodde jag också." Han går ut i vardagsrummet och svarar. (Hon följer efter och lyssnar.) "Peter." Han lyssnar uppmärksamt. "Tack. Vi hörs senare." Han lägger på.

"Vem var det?"

"Bara en god vän."

"Får jag säga vad jag tror? Jag tror du ringde i alla fall när jag var i duschen. Jag skulle inte ha gett dig idén. Du vill snoka. Du har anställt efterforskningar. Nu ringde någon och gav dig rapport. Vad sade han?"

"Dig kan ingen lura. Du måste förstå mig. Jag vill inte bli inblandad."

"Jag försökte hålla dig utanför. Vad sade han?"

Han suckar: den uppgivne kirurgen igen. "Tyvärr inga krossade fönsterrutor i närheten. Vad har du gjort? Rymt ur en bil?"

"Det är nog bäst att du kör mig till stan i kväll i alla fall."

"Förlåt. Jag skall inte besvara dig med fler frågor. Men medge att det är obehagligt."

"Min situation eller din?"

"Att du kommer hit helt blodig med sönderrivna kläder och fjättrad på ryggen och vill inte ens ge en förklaring!"

Hon avvaktar. "Den måste vänta."

"På vad då?"

För första gången vänder hon sig ifrån honom och släpper hans blick. Hon suckar.

"Det här är mer komplicerat än du tror."

"Nånting stort?"

"Jag måste få börja från rätt ända."

"Maffian eller polisen?"

"Ingendera."

"Vem då?"

"En annan kvinna."

Han suckar och ger upp.

"Låt gå. Du vill vara mystisk. Var det då. Jag ska lämna dig i fred. Vill du åka nu, eller vill du sova över?"

"Han som ringde – kan han hålla tyst?"

"Ja, om jag ber honom."

"Jag stannar över natten men på ditt ansvar."

Han tittar ner i golvet. "Jag har en verkstad utanför. Om du vill tror jag vi kan få av dina armband där."

"Ring din vän först och be honom hålla tyst."

"Som du vill."

Han sätter sig och ringer. "Peter igen. Ja, du, om du kan hålla tyst om saken är det bra. Har du sagt något till någon?" Hon har tagit sin kaffekopp under tiden och står nu i dörren och dricker medan hon lyssnar. "Bra. Fortsätt med det. Saken är hemlig, förstår du. Tills vidare." Kort paus. "Nej, stanna där. Om vi behöver nånting ringer jag." Han lägger på.

"Är du klar för nästa operation?" vänder han sig till henne.

Hon dricker lugnt sitt kaffe. "Jag tror vi kan ta det lugnt," säger hon och går ut i köket. Det sista man ser av scenen är att han reser sig.

Men man hör deras röster:

"Ta bort mina bojor och befria mig sedan."

"Vad betyder det exakt?"

"Att du efter befrielsen får köra mig till stan."

"Ännu i natt?"

"Ja, allt måste ske i natt."

Man ser skuggan av att de omfamnas och kysser varandra.

"Var det inte du som ville sova i natt?"

"Jo, efteråt."

Man ser huset utifrån. Så ser man två poliser styra sina steg upp emot det. De ringer på dörren. Peter öppnar dörren.

Polis 1: – Peter Thinmellow?

Peter: – Ja, det är jag.

Polis 1: – Känner ni den här blondinen? (Polisen visar ett kort på den unga damen, ett glatt vackert kort, där hon intar en glättig poserande ställning i synnerlig charm.)

Peter: – Ja. Hur så?

Polis 1: – Hur känner ni henne?

Peter: – Hon sökte skydd hos mig igår.

Polis 2: – När såg ni henne senast?

Peter: – Hon yrkade på att jag skulle köra henne in till stan fastän det var midnatt.

Polis 2: – Ni körde henne in till New York?

Peter: – Ja. Men vad står på? Stå inte här ute, utan kom in!

Polis 1: – Vi måste tyvärr be er komma med oss in till New York.

Peter: – Har det hänt något?

Polis 2: – Ja. Hon har blivit mördad, och ni är kanske den sista som såg henne i livet.

Peter: (bedövad) – Gode Gud!

Polis 1: – Kan ni komma med oss nu?

Peter: (alltjämt bedövad) – Ja, för all del. (Han följer med dem ut, helt frånvarande.)

Polis 2: – Ska ni inte låsa huset?

Peter: (disträ) – Jovisst. (Han går tillbaka och låser huset.) – Men vad har hänt?

Polis 1: – Det är det vi hoppas ni ska hjälpa oss ta reda på.

Peter: (följer med dem) – Jag ska gärna berätta allt. (Han tar plats i bilen. De kör iväg.)

I bilen sitter Peter ensam i baksätet medan poliserna sitter där framme medan de kör.

Peter: – När hon kom till mig igår var hon på rymmen. Vi försökte ta reda på varifrån hon hade rymt, men det gick inte. Hon vägrade säga något själv.

Polis 2 (som inte kör): – Ni?

Peter: – Ja, jag och en granne, som jag kontaktade. Hon tyckte inte om att jag gjorde det.

Polis 2: – Vart körde ni henne?

Peter: – Till en adress i de irländska kvarteren.

Polis 2: (intresserad) – Har ni adressen?

Peter: – Javisst. (Han räcker över en liten papperslapp.)

Polis 2: – Hon visste alltså vart hon skulle. Vet ni vem hon skulle träffa?

Peter: – En äldre dam. "Hon är den enda som kan hjälpa mig," sade hon.

Polis 2: – Vet ni namnet?

Peter: – Betty Flanagan.

Polis 2: (till kollegan) – Äntligen ett spår.

Polis 1: – Ja, saken är så gott som klar.

Peter: – Men vad har hänt? Hur dog hon?

Polis 2: – Vi kan bara gissa. Troligen var hon på väg hem till sin bostad från den där tanten hon besökte, när hon blev mördad. Inga spår efter mördaren. Han smög sig fram bakom henne och skar halsen av henne med ett raskt snitt av en rakkniv. Ett proffsjobb. Troligen en yrkesmördare som handlat på någons order.

Peter: – Gode Gud! Måtte han bara åka fast!

Polis 2: – Måtte *de* åka fast. Det är troligen flera bakom.

Peter: – Har ni någon aning?

Polis 2: – Nej, men troligen får vi det genom Betty Flanagan. Ska vi åka dit först, Bud?

Polis 1: – Det är lika bra. (Han girar plötsligt med bilen. Man ser hur den svänger av och hör hur hjulen skriker i den tvära kurvan. Bilen försvinner bakom en krök.)

Närbild på Peter i baksätet framifrån. Kameran bevakar hans eftertänksamma ansikte. Flashback: man ser hans minnesbilder, hans sista minnen av flickan. De sitter i hans bil, han kör, hon sitter bredvid, och de samtalar.

Peter: – Varför ville du inte stanna över natten?

– Jag kan inte uppskjuta vad jag måste göra.

– Vad måste du göra?

– En hel del.

– Vad då?

– Det kan jag inte gå in på med dig, Peter. Tack för ditt beskydd, (lutar sig mot honom ömt,) men du kan inte göra mer nu. Resten måste jag göra själv.

– Säg åtminstone vad det är. Ge mig en ledtråd.

– Nej, det här angår bara oss kvinnor.

– Så det är en annan kvinna du ämnar uppsöka?

– Ja, en betydligt äldre och betydligt mera erfaren kvinna än jag.

– Kan hon hjälpa dig?

– Ja, det är bara hon som kan hjälpa mig.

Minnesbilderna upplöses. Nästa bild: de är framme, hon kliver ur bilen.

– Adjö, Peter. (Hon räcker honom handen. Han sitter kvar i bilen, hon står utanför. Han behåller hennes hand.)

Peter: – Jag kan inte lämna dig så här.

– Du måste, Peter. Du kan ingenting göra.

– Säg mig då åtminstone vart du går. Ge mig den där kvinnans namn.

– Betty Flanagan.

– Det låter irländskt.

– Det är mycket irländskt.

– Ta då åtminstone mitt visitkort. (Han räcker henne ett sådant.) Ring mig.

Hon ler. – Tack. Jag ringer när kusten är klar.

Han släpper henne. Hon skyndar bort. Det regnar han ser henne aldrig mer. Han ser henne försvinna.

Tillbaka till polisbilen: samma bild av honom framifrån. Man skymtar en melankolisk tår i hans öga.

– Vem är denna Betty Flanagan? frågar han poliserna.

– Det är det vi ska ta reda på.

– Så ni hittade mig genom visitkortet jag gav henne.

– Ja. Det var det enda vi fann hos henne. Hon hade ingenting i sin plånbok utom ert visitkort och bilden på sig själv från yngre och gladare dagar. Namnlös. Utan identitetskort. Inga pengar. Ingenting. Och det var inget rånmord. Inga fingeravtryck, ingen åverkan på hennes kropp, utom uppskärningen. Hon hade tidigare brutalt misshandlats, massor med sår på hela kroppen, svåra märken av handklovar och mycket annat, hon var ingen oskuld precis, men kläderna var fullkomligt hela. Alla hennes skador var från långt före mordet. Där var bara en skum detalj.

– Vad då?

– Det var som om kläderna inte passade på henne.

– Hon fick dem av mig. Det var min före detta frus. De var avlagda.

– Kom hon till er naken?

– Inte helt.

– Vad menar ni? Hade hon bikini?

– När hon kom till mig var ingenting helt på henne, inte ens kläderna.

– Ni får förklara det där närmare på polisstationen sedan.

Polisen vid ratten: – Och bered er på en identifiering. Det är bara ni som kan utföra den.

Peter: – Jag förstår.

Polisen vid ratten bromsar och stannar. – Här är det: Betty Flanagans residens.

De börjar kliva ur.

5.

Patrick:

Det var imponerande. Det kan inte hjälpas. Jag blev imponerad av Terrys framställning. Allt han sade verkade förnuftigt och konstruktivt.

Det var en stor aula, och han framträdde som profet, som en Messias, men han hade rätt, och hela salen gav honom rätt.

Laura hade gett mig tips om föreläsningen. "Vill du veta något om Terrys rörelse, så har du chansen nu," och hon gav mig tidpunkten och adressen. Och jag hade inte velat missa det för allt i världen.

Terrys rörelse, fick jag mer och mer veta, hörde till de mest framgångsrika och starkast växande i Amerika. Den växte lavinartat, ty den skilde sig från alla andra genom förnuft och brist på hysteri och fanatism.

"Jag har ingenting emot homosexuella," sade han övertygande från talarstolen, "men jag måste hävda att det är onaturligt och oförnuftigt. Kan ett homosexuellt par göra barn? Nej. Kan ett barn adopterat av homosexuella föräldrar någonsin bli normalt eller naturligt? Nej. Är det en pojke, vilket det vanligen är, blir han homosexuell som sina fäder och kan aldrig sätta barn till världen. Homosexualitet är en livets återvändsgränd. Den logiken går inte att förneka.

Det finns vetenskaplig statistik som visar, att mer än 70% av alla homosexuella blivit medvetna om sin läggning då de som pojkar våldtagits av homosexuella. De flesta homosexuella blir alltså homosexuella genom att våldtagas av homosexuella som barn. Så sprider sig homosexualiteten. Det har aldrig vetenskapligt kunnat ådagaläggas att den är ärftlig.

För mer än 90% av alla barn är det självklart att mamma och pappa älskar varandra och att de ska hålla ihop hela livet. Det är självklart för dem att de själva ska gifta sig när de blir stora, skaffa barn och förbli gifta med en och samma partner hela livet. Detta är icke ett ideal. Det är den naturliga ordningens självklarhet.

Vi förespråkar alltså ingenting annat än en självklar naturlig moral. Vi har ingenting emot homosexuella och lesbiska och transvestiter och transsexuella med flera,

men vi kan inte betrakta deras sexuella förehavanden som naturliga, sunda eller förnuftiga. Av rent självklara naturliga skäl måste vi betrakta all icke heterosexuell sexualitet som något onaturligt, osunt och destruktivt, då allt sådant utesluter ett normalt familjeliv, som hela samhället, hela mänskligheten och hela framtiden är beroende av för sin överlevnad. Har jag rätt eller fel? Några frågor?"

En fråga hördes bland publiken: "Varför är du inte själv gift då, Terry?"

"Jag hinner ännu. Jag är ju inte ens trettio."

"Själv uppträder du i dragshower men predikar mot transsexualitet. Hur får du det att gå ihop?"

"Min yrkesutövning som artist har inget med mitt privatliv att göra. Liksom en konstnär som skulpterar utsökta sensuella nakenstatyer mycket väl kan ha ett perfekt ordnat familjeliv blandar jag inte mitt levebröd med mitt privatliv."

"Har du något privatliv?"

"Vem har inte det?"

"Vet du vem dina egna föräldrar är?"

Det gick som en stöt genom publiken. Alla kände att frågan var känslig, men det värsta var att jag kände igen rösten som ställde den. Det var någon mycket nära mig. Jag hade hört den förut. Den kom direkt ur djupet av ett mörkt förflutet, som satte alla mina alarmklockor i rörelse. Jag måste få se den mannen som ställde den frågan, och jag fick se honom. Han befann sig alltför nära mig, men han såg inte mig. Jag genomförs av en vulkanisk rysning när jag kände igen Ian O'Brien.

Terry besvarade frågan med något allvar. "Jag vet vem min mor är. Det räcker för mig, och förhållandet mellan mig och min mor är så idealiskt som ett förhållande skall vara mellan en god mor och en god son. Jag vet inte vem min far var. Allt jag vet om honom är att han övergav min mor. Han var inte någon god far. Desto större skäl för mig då att predika ordnade familjeförhållanden."

Detta väckte applåder i hela salen. Han hade rört vid en känslig sträng i många hjärtan och väckt sympati hos alla. Men vad tusan gjorde Ian O'Brien här? Och vilken tur att jag hade sett honom utan att han hade sett mig! Hade det varit tvärtom hade jag förmodligen varit död inom ett dygn. Jag kände Ian O'Brien alltför väl för att kunna missta mig på den punkten.

Terry fortsatte sin värtaliga föreläsning, men jag lyssnade inte längre uppmärksamt på honom. Jag grubblade över Ian O'Brien i stället. Terry berättade om sin rörelse, hur de satte konstnärer och filosofer högre än politiker och ideologer, hur de dyrkade Homeros, Platon, Dante, Shakespeare, Dostojevskij och Stefan Zweig och hur de förkastade all nonsenskultur som modern konst, James Joyce, Picasso, Schönberg och Sjostakovitj, och hur de menade att konstens mening var skönhet och att denna inte existerade utan form, alltså figurativitet inom konsten, melodi inom musiken och berättelse inom litteraturen. Allt han sade verkade självklart, förnuftigt, logiskt, naturligt och sunt, och ingen hade heller något att invända. Men jag hade fått Ian O'Brien att grubbla på.

6.

Ian:

Jag blev väldigt förvånad när Gwyn ringde upp mig.

"Terry vill gärna träffa dig, Ian."

"Varför det nu så plötsligt?"

"Han vill presentera en god vän för dig."

"Vem då?"

"Det får du se."

"Det är väl ingen obehaglig överraskning?"
"Han gör det för att det är nödvändigt."
"Då kan det vara vad som helst."
"Men det är inte farligt."
"Och jag är inte rädd av mig, i synnerhet inte för främlingar."
"Det här är ingen främling." Och hon lade på.
Kort därpå ringde Terry.
"Vi vill gärna att du kommer hit, Ian."
"Alltså vet du vem jag är?"
"Jag vet vem du tror att du är. Kom så snart som möjligt."
Och han ringde av. Han var sin moders son.

När jag kom till det anvisade hotellet där vi skulle träffas väntade mig en synnerligen obehaglig överraskning. Där i en soffa satt den fördömde engelsmannen hur oförskämnd som helst.

"Var det den här idioten du ville att jag skulle träffa?" sade jag till gossen och pekade på den lömske ormen.

Terry skrattade.

"Det var många år sen, Ian O'Brien," hörde jag den förhatliga rösten från soffan, "men jag är faktiskt lika ofrivilligt här som du. Jag hoppas du inte dödar mig direkt."

Jag vände mig till honom. "Nog för att jag skulle ha anledning tillräckligt, din hala ål, men jag skulle tyvärr inte drömma om att mörda dig. Tyvärr har jag vuxit ifrån sådant."

"Dess värre blir vi alla gamla med åren, och våra gamla synder går förlorade på vägen, så att vi glömmer bort allt vårt övermod när våra kroppar blir skröpliga. Vi är i samma sits, Ian O'Brien. Jag ägnar mig inte heller längre åt brottslig verksamhet."

"Vad du har gjort kan aldrig preskriberas."

"Inte vad du har gjort heller. Men efter alla dessa år har vi dock gjort ett framsteg. Har du märkt det? Vi kan tala med varandra."

"Det är tack vare min son här."

"*Din* son?"

"Ja, vems skulle det annars vara?" Jag grep helt omedvetet efter en kniv som inte fanns. Nu ingrep Terry.

"Jag är min mors son och ingen annans. Det är därför jag har kallat er samman. Båda gör ni anspråk på att vara mina fäder, man skulle kunna tro att jag är lik er båda, men ingendera faderskapet kommer någonsin att kunna bevisas. Ni anar inte hur många pappor jag har haft under åren."

Han var mycket road. Min ärkefiende och jag tittade dumt på varandra. Ingen av oss var det minsta road.

"Min mor har berättat allt om er. Hon och jag önskar att ni ska sluta fred med varandra och bli vänner. Får jag se er sträcka fram handen? Jag kan ju faktiskt vara son till er båda."

"Terry," sade den knölen, "jag har aldrig funnit mig i en märkligare situation. Men din begäran är helt rimlig. Jag accepterar." Och han sträckte fram handen mot mig. Jag hade inget val.

När vi skakade hand applåderade Terry. Han var förtjust.

"Bravo! Och nu när ni gjort er värdiga kan jag hälsa er välkomna in i mitt heliga samfund som hedersmedlemmar."

"Har du något emot det?" frågade min fiende.

"Det är ju gratis, så varför inte."

Just då ringde telefonen. Terry svarade. "Ja, mamma, de är här," svarade han. Jag undrade vem av oss Gwyn ville tala med. Skulle hon välja rätt far åt sin son? Men jag misstog mig. Samtalet var till Terry, ty han blev plötsligt allvarlig.

"Nej," sade han. "Vem då?" Han lyssnade intensivt. "Ingen aning." Det verkade som om Gwyn hade dåliga nyheter. "Nej, det vet jag ingenting om." Anklagade hon sin son? Hade det dykt upp ett problem? "Nej," sade han bestämt och lade på luren.

Han var helt förändrad. Det var som om han på ett ögonblick blivit en helt annan person. Borta var hans öppna trevlighet och självklara frälsarattityd. Han var ingen profet längre. Han var en ung man med problem.

"Jag är ledsen, mina herrar, men jag måste be er gå."

"Vad har hänt?" frågade jag.

"Min mor har haft påhållning av polisen."

"Inget allvarligt, hoppas jag?"

"Det hoppas jag också. Men jag kommer att ha en del att göra."

Det var upplösningen. Han skickade iväg oss, och vi försvann därifrån som två stora frågetecken.

Dock gick vi tillsammans. Vi tog in på en krog, och han bjöd.

"Låt oss nu komma fram till vem som är den rätte fadern."

Det tog hela natten. Jag vet inte hur många drinkar våra diskussioner krävde, men något resultat kom vi inte fram till. Vi kunde precis lika gärna vara hans fäder båda två.

Vi kom iväg någon gång på småtimmarna med armarna om varandra och sjöng gamla irländska kampsånger. Och vi hade haft en fan så trevlig afton tillsammans.

7.

Peter:

Poliserna var artiga och respektfulla. Det var kanske något i hennes väsen som höll dem på avstånd, en sorts magisk ring som höll dem utanför. Det var omöjligt att bestämma hennes ålder. Hon var liten till växten men med kraftig röd hårväxt, medan ansiktet knappast kunde kallas besjälavet av skönhet men dock var ytterst karaktärsfullt. Hon var bestämd och visste mycket, hon hade mer än en hel livstids erfarenheter, och hon lät bara en procent av sitt isberg skymta ovanför ytan.

"Jaså, hon var här. Än sen då," sade hon kort till poliserna när hon fått se flickans bild.

"Så ni kände henne?"

"Inte närmare."

"Vad ville hon?"

"Det angår bara oss kvinnor." Tvärstopp. Hit men inte längre.

"Ni har kanske inte förstått att hon är död."

"Det är därför vi är här," sade den andra polisen.

"Och han där?" frågade hon och vände sig med hela sin uppmärksamhet mot mig.

"Hon kom till mig den sista natten. Hon ville inte stanna hos mig. Hon yrkade på att bli körd hit till er."

"Så det är genom er poliserna har fått adressen."

"Ja."

Hon vände sig barmhärtigt ifrån mig och vände åter sin kalla men hänsynslösa uppmärksamhet mot poliserna.

"Hur dog hon?"

"Hon blev mördad."

Detta tog henne hårt. Poliserna kanske inte märkte det, men jag såg tydligt hur något gick sönder inom henne.

"Ni verkar överraskad," sade polisen.

"Hur kan jag hjälpa er? Vad kan jag göra för er?" Hon var märkbart mjukare.

"Varför kom hon hit till er? Vad ville hon?"

"Hon sökte mig i kvinnliga angelägenheter." Åter detta bestämda tvärstopp.

"Hur kände ni henne?"

"Jag hade hjälpt henne tidigare."

"Vad vet ni om henne?"

"En vanlig, attraktiv flicka, men begåvad. Hon sökte anställning på olika nattklubbar som sångerska. Hon kunde sjunga, men hon var alltför öppen mot publiken. Det blev alltid bråk om henne bland publiken. Och så satt hon för mycket vid baren."

De fick egentligen ingenting mera ur henne. Hon kunde upplysa dem om vem hon var, var hon bodde, nämna några vänner till henne, men de var egentligen bara intresserade av de intressanta 'kvinnliga angelägenheterna' i vilket ärende hon uppsökt sin äldre kollega, och på den punkten kom de ingen vart. "Vad som uteslutande har med oss kvinnor att göra har ni ingenting med att göra," sade hon. Det var hennes sista ord.

"I så fall skickar vi en kvinnlig polis."

"Gör det nästa år," sade hon och fimpade sin cigarett.

De var inte välkomna tillbaka. Det kände de. Det var kanske just därför de sade sitt vanliga: "Vi kommer tillbaka," bara för att trotsa henne.

Jag var beredd att följa med poliserna ut, men till min förvåning gav hon mig ett tecken att stanna kvar. "Jag hör av mig senare," sade jag till poliserna, och de sade: "Ni vet var vi finns." Så gick de.

Nu var det hennes tur att förhöra mig. Hon ville veta allt om min natt med den olyckliga. Tyvärr kunde jag ge henne ytterst litet upplysningar då jag ju knappast fått veta något.

"Berättade hon ingenting om varifrån hon hade flytt eller vem hon varit fånge hos?" insisterade hon.

"Nej. Hon sade precis som ni: det var en kvinnlig angelägenhet."

Hon försjönk i funderingar. Jag försökte förgäves tolka hennes tankar och stämningar, men hon var ogenomtränglig. Jag förstod bara att det var något djupt på gång.

"Detta är värre än jag trodde," sade hon till slut. "Kan jag kontakta er igen?"

"Javisst!" Och jag gav henne alla mina personuppgifter. Hon kunde kontakta mig när som helst.

"Var beredd på det värsta," sade hon mig till avsked.

Det värsta var, att vad detta värsta kunde vara hade jag inte den blekaste aning om.

8.

Lolas vittnesbörd.

Jag ska berätta precis hur det var. Jag gick på gatan som vanligt. Det var ingenting särskilt med mig. Jag var inte hög eller extra uppsnosad utan helt som vanligt. Då stannar en bil, och två snygga typer sitter i den.

"Hej, sötnos," säger den ene, "du har just vunnit högsta vinsten."

"Gå och lyckla med någon annan om du inte menar affärer," säger jag då.

"Vad fan tror du jag menar om inte affärer? Du har fått Amerikas läckraste kund. Vad sägs om det?"

"Tydligt är han ingen av er två," säger jag då.

Då stannar de genast bilen, och han som pratat med mig inbjuder mig att ta plats. "Förskott?" frågar jag, för jag tar aldrig risker. "Naturligtvis," säger han och räknar upp tio hundralappar åt mig. Det är ingenting att bråka om. Saken är klar.

"Ett beställningsjobb åt någon gammal excentrisk miljonär," tänker jag, men stilen är inte av det slaget. De båda typerna är trevliga och verkar upplysta på något sätt, som om de hörde till någon new-age-rörelse. Jag anar inte hur rätt jag har gissat.

Jag blir körd direkt till ett chateau som inte är av denna världen. Jag visas genom världens grannaste salonger till ett färdigt sovrum, där prinsen sitter och väntar. Och den prinsen är inte av denna världen. "Vad har jag gjort för att förtjäna detta?" tänker jag och svimmar nästan.

Prinsen är skön som en dag i sidennattrock och sidenpyjamas med krås. Också lakanen är av siden. Allt är super.

"Duger hon?" frågar den ena av lakejerna som för in mig.

"Ja, hon duger," säger prinsen efter att ha mönstrat mig rekordsnabbt. Lakejerna försvinner, och prinsen ber mig klä av mig. Naturligtvis klär jag av mig.

När vi kommit i gång en smula börjar jag känna honom på pulsen. Jag frågar vad det hela är frågan om egentligen.

"Du har all rätt i världen att fråga, och jag ska svara dig helt öppet." Han är väldans artig. "Du är min utvalda brud för i natt. Och om du sköter dig får du bli det i flera nätter, kanske många nätter, kanske för alltid." Och så tjusig som han är sköter jag mig naturligtvis.

Han var en härlig älskare men kom aldrig i gång på allvar. Han hade bara en massa tricks för sig – jag ska inte gå in på alla läskiga detaljer – men han tog mig aldrig fullt ut. Jag fick orgasm otaliga gånger, men han var alltid utanför, som om han var rädd för att få aids....

Till slut sade jag det till honom. "Varför vill du inte ta mig på riktigt?" Det var fjärde eller femte natten. Då förändrade han attityd och blev som en annan människa. Han blev mera hotfull och var inte mjuk mot mig längre. Han ville binda mig och gå in på andra metoder som gjorde ont, men sånt har jag haft nog av förut. "Jag gör inte sådant," sade jag. "Det har jag inte betalt för."

Då började han argumentera. Då ville jag gå hem. Då tappade han tålamodet och slog mig. Det slutar alltid så med impotenta sexgalningar. Jag visste att nu var det bara att smita. Men han kallade på någon, och det kom två läskiga gorillor, två helt andra typer än dem jag sett förut. De hade tydligen gjort sånt här förut, för de var säkra på sina rutiner. Varje motstånd var lönlöst. De bakband mig, munkavlade mig och band till slut för mina ögon. Det var samma svarta sammetsbindel jag fick både i munnen och över ögonen. Sedan leddes jag bort. De sade inte ett ord. De satte inte på mig en enda klädestrasa. De ledde mig ner för en brant spiraltrappa och nästan bar mig. De hade tydligen gjort så många gånger förut.

Jag kom ner i en fuktig källarlokal där det var varmt men äckligt. De band mina bakbundna händer fast vid en ring i väggen, som var en mur av sten. Och där fick jag stå.

Det var det mest fasansfulla jag någonsin varit med om, för jag kände att det var något lurtt med stället. Jag kände att jag inte var ensam. Men vem som än var där i samma rum gav inte ett ljud ifrån sig. Jag tyckte jag hörde stönanden och suckar ibland, och ibland hörde jag oartikulerade läten, men jag förstod inte om det var människor eller djur. Lätena verkade dock mänskliga. Till slut förstod jag, och det kom som en chock: det fanns andra flickor i källarsalen som var i precis samma belägenhet som jag.

Vi kunde inte kommunicera. Vi kunde inte bli av med munkavlarna eller ögonbindlarna eller få upp våra bakbundna händer. Vi kunde bara stå där och vänta på att något skulle hända. Något måste ju hända förr eller senare.

Efter en evighet hörde jag att någon kom ner. Och jag hör den sagolike prinsens röst. Jag hör honom gå till någon annan av mina fångna systrar, och plötsligt ser jag rätt igenom honom och upptäcker vilken demon han är. Jag har plötsligt en annan och bättre syn än mina ögon.

Jag hör hur han går fram till sin utvalda slavinna, talar mjukt till henne och smeker henne, kysser henne och har sig, och hon kan bara stöna och slita i sina bojor. Då skrattar han och accelererar. Och jag känner hur han finner en sport i att driva henne vansinnig.

Men han tröttnar och går till en annan och börjar göra samma saker med henne. Jag undrar hur många flickor han lyckats fånga på detta sätt.

Tydligen har han någon med sig, för han säger plötsligt okänsligt: "Du, den här verkar död." Lakejen undersöker henne och svarar: "Ja, hon är död."

"Ta loss henne och kasta bort henne," säger prinsen då, och jag hör hur den som är död befrias. De går sedan båda bort därifrån medan lakejen bär på liket.

Detta är alltså vårt öde som väntar oss: att utnyttjas sexuellt tills vi dör av hunger, törst eller vansinne, och det av denne perverse sexgalning, som utåt sett är det perfekta mansidealet, den mest attraktiva av alla prinsar.

Jag vet inte hur länge jag fick sitta där. Ganska snart blev det mos i melonen, jag kunde inte tänka längre, och jag tuppade av. Jag väcktes till liv nästa gång någon kom ner, men sedan tuppade jag av igen.

En gång hånglade prinsen också med mig. Han dröp det mest vidriga tänkbara gift i mina öron medan han missbrukade mig, stack två fingrar in i min vagina, slickade mig i ansiktet och kysste mina blödande läppar, slog mig och befallde mig att samarbeta och talade som till en orm han dragit ut tänderna ur, och jag kunde ingenting göra eller svara. Jag kunde inte ens spotta på honom. Så gick han över till nästa och struntade i om jag skulle vara död nästa dag.

Så höll det på. Jag vet inte hur länge. När jag tuppade av sista gången bad jag till Gud att befria mig och inte väcka upp mig fler gånger. Och så vaknade jag upp här på sjukhuset.

"Du hade tur, Lola," sade läkaren och detektiven till henne.

9.

Ian:

Jag blev väldigt förvånad när Gwyn ringde upp mig igen och bad mig komma.

"Jag har hört att du och Patrick har blivit goda vänner," sade hon gäckande.

"Ja," sade jag, "vi har ju samma son."

"Det är på tiden att ni får lära känna er son. Så kanske ni kan komma överens om vems han är egentligen." Det var någonting i hennes röst. Var det hån eller sarkasm? Vad hade hon för nya överraskningar att spela ut?

Nyfikenheten gjorde mig ivrig att komma. Patrick var redan där. Som vanligt var han före sin tid.

"Det har hänt en del saker," sade Gwyn och gav mig en ordentlig whiskeygrogg. Patrick hade redan sin.

"Det rör vår son," sade Patrick till mig menande.

"Vad vet han som inte jag vet?" sade jag genast ursinnigt till Gwyn.

"Ingenting." Patrick bekräftade hennes enkla svar. Han visste ingenting. "Jag ville vänta tills ni båda var här. Så blir kanske chocken mindre. Slå dig ner, Ian."

Jag slog mig ner och väntade mig det värsta. Var Terry död? Hade han skjutits av någon terrorist, vilket ju händer vem som helst var som helst när som helst i Amerika

nu för tiden? Nej, det var värre än så. Ingenting hade drabbat Terry. Han var immun och stod över allt sådant. Han klarade sig alltid. Intet ont kunde komma vid honom.

"För några nätter sedan kom det en ung dam till mig. Hon var en av otaliga glädjeflickor som jag hade hjälpt på traven. Hon var vad man kan kalla på upphållningen. Hon hade gått igenom mycket och kände på sig att hon inte hade långt kvar."

"Hade hon Aids?" frågade jag klumpigt.

"Nej, det var värre än så. Hon var alldeles kärnfrisk. Hon sökte upp mig för att jag skulle veta exakt vad hon hade gått igenom, om något skulle hända henne.

Efter att hon lämnat mig, på väg hem till sin bostad, blev hon mördad."

Sådant hände hela tiden i New York. Det var banalt. Varför tog Gwyn upp ett så trivialt fall med oss båda, och hur kunde Terry ha något med något så lågt att göra?

"Hon hade blivit uppluckad av två snygga karlar. De hade kört henne till ett väldigt flott hus långt ute på landet, och där hade hon fått tillbringa natten med världens tjusigaste karl. Hon trodde att hon hade kommit till paradiset. Men allting var sant. 'Det var för underbart för att vara sant,' sade hon flera gånger, och denna tillvaro fick hon inte bara alldeles gratis utan till och med betalt för. Hon betalades rundligt, och hon fick stanna kvar dag efter dag, och varje natt fick hon vara med den undersköne playboyen, som hon kallade honom. Men en dag upptäckte hon att hon var fånge. Hon kunde inte gå ut mera, och då började hon ställa frågor. Playboyen tyckte inte om frågorna, de började slåss, och då kom två tysta gorillor och förde bort henne. De försökte bedöva henne men lyckades inte helt, så att hon i ruset precis kunde registrera vad hon upplevde. Man bakband henne som hon var, oklädd, och munkavlade henne. Man band även för hennes ögon, men hon kunde se med ena ögat under ögonbindeln, då den var slarvigt gjord. Man förde ner henne i en varm men fuktig källare, och där såg hon tjugotals med andra unga nakna fjättrade damer längs med väggarna, alla munkavlade och med förbundna ögon, somliga medvetlösa men alla ändå vid liv."

"Varför berättar du detta för oss?" avbröt jag henne.

"Avbryt mig inte!" fräste hon ilsket till och tystade mig omedelbart. "Jag kommer till saken. Lugna dig," fortsatte hon lugnande, och jag gav mig till tåls. Patrick verkade lika nervös av spänning som jag.

"'Här är fullt,' sade den ena gorillan till den andra.

'Ja, han har verkligen fullbokat,' svarade den andra och lät förundrad.

'Vi får ta ut henne till verkstaden,' sade den förste, och de förde ut henne i natten i trädgården till ett litet uthus. Där fäste de hennes bakbundna händer vid en krok i väggen och lämnade henne sedan. Hennes ögonbindel hade lossnat och fallit av, men det märkte de inte. De läste uthuset utifrån och gick. Hon blev ensam kvar där inne.

Hon hade dubbel tur genom att ögonbindeln lossnade och genom att kvinnokällaren var full. Ensam i uthuset kunde hon slita kroken från väggen, kasta sig ut genom ett fönster och fly. Hon sprang genom skogen i natten och kom till ett hus där hon blev väl omhändertagen av en gentleman. Hon insisterade sedan på att han skulle köra henne till mig, vilket han gjorde och lämnade henne sedan, men han lade adressen på minnet. När hon senare i natten hittades död hade hon gentlemannens adress på en lapp i fickan, och genom honom, en känd filmscenarioförfattare, fick polisen kontakt med mig.

Hon förstod hela sammanhanget med flickorna i källaren och berättade allt för mig. Den playboy hon var hos samlar på flickor. Genom sina lakejer plockar han upp dem från gatan, han skämmer sedan bort dem ordentligt och har roligt med dem tills han tröttnar, och då förs de ner i källaren där de får stanna som munkavlade och ögonförbundna fångar tills de dör. Men han fortsätter att leka med dem i det tillståndet. Han är impotent men desto mera uppfinningsrik när det gäller sadomasochistiska

perversiteter. Ingen kommer någonsin att få veta allt vad han har gjort med sina förbrukade flickor eller hur många han har förbrukat."

Patrick ställde den oformulerbara frågan, men hans röst skälvde: "Är det Terry?"

Desto mer obönhörligt var hennes svar utan den minsta rörelse: "Ja, det är min son Terry."

Hennes oberördhet var kall och vass som stål. Det var outhärdligt.

"Vad gör han med dem sedan?" fortsatte Patrick.

"Hans gorillor gör av med kropparna när de är döda."

Jag insåg hela vidden av mitt förödande misstag. Jag hade rest hela vägen till New York driven av ett vanvettigt självbedrägeri, bara genom att jag fallit för bilden av en vacker ung man, som jag av någon anledning känt igen något av mig själv som mycket ung i. Jag hade förförts av det aldrig helt sloknade minnet av min egen alltför förlorade och avlägsna gyllene ungdom.

Jag reste mig.

"Vart ska du gå?" sade Gwyn genast.

"Han är *din* son," sade jag hjärtlost till Patrick. "Jag reser genast hem till Irland," vände jag mig till henne.

"Så du menar att du kom hit förgäves?" Det var något milt i hennes röst.

"Ja."

"Res då, Ian, och kom aldrig mer tillbaka."

Mildheten var ersatt av skoningslös hårdhet. Jag förstod genast vad mildheten hade betytt. Hon hade i någon mån hoppats eller trott att jag åtminstone i den ringaste tänkbara grad även hade kommit till New York för hennes skull men blivit bittert besviken.

"Han är inte min son heller, Ian," sade nu Patrick.

"Reser du också hem?"

"Nej, jag vill reda ut det här först." Han vände sig till Gwyn. "Jag vill tala med honom, Laura." Varför kallade han henne Laura?

"Tror du det kan göra saken bättre?" frågade hon kallt.

"Nej. Jag vill bara försöka förstå honom."

"Du vill ge honom en chans. Du tror ändå han kan vara din son. Ja, ge honom då en chans, Patrick. Det blir kanske hans enda chans i livet." Nu kunde jag höra det hårt underkuvade raseriet storma inom hennes bröst. Hennes kamp med sig själv var fruktansvärd, och den fajten ville jag inte se slutet av. Ej heller ville jag göra hennes livskonflikt svårare.

Så jag gick utan att säga adjö. Och jag tog för givet att jag aldrig mer skulle få se varken Gwyn eller Lord Patrick. Båda var nu bara ytterligare två förlorade skuggor i det förflutna, och jag visste att min framtid var tommare än någonsin.

Jag längtade tillbaka till fängelset.

10.

Patrick:

"Det var inte meningen att min mor skulle få veta det," sade han kort.

"Men nu vet hon det."

"Och vad tänker ni göra åt saken?"

"Ingenting. Det är polisens sak."

"Vet polisen om det?"

"Du vet hur poliser är. De arbetar långsamt men säkert. Tids nog vet de allt."

"Men inte ännu."

"Knappast."

"Hur lång tid har jag på mig?"

"Högst några dagar."

"Kom du hit för att varna mig?"

"Nej. Jag ville förstå dig."

"Vad ville du förstå?"

"Hur du har resonerat."

"Det är enkelt. Du har väl hört talesättet, att summan av ens laster alltid är konstant? Det gäller alla människor. Jag var heligare, bättre och överlägsnare än någon annan. Alltså måste jag också ha värre laster än någon annan. Jag fann mitt personliga sätt att avreagera mig på. Det var allt. De flesta gör värre saker än jag."

"Ingenting är värre än att ta livet av den man älskar."

"Så du betraktar dem som människor?"

"Vad är de annars?"

"Parasiter. Sjukdomsspridare. Minst en av sju hade Aids och hade dött i alla fall en ännu värre död än den jag gav dem. Jag lät dem leva och lät dem känna att de levde. Jag gav dem deras livs underbaraste nätter. Jag inte ens kränkte dem. Och de njöt av det."

"Men sedan avrättade du dem på det mest omänskliga tänkbara vis."

"Det fick de aldrig veta. De fick droger gratis. De bedövades ihjäl. Det var ingenting annat än barmhärtighetsmord. Jag älskade dem och lät dem njuta så länge det gick. Det är kärlekens lag: när kärleken inte varar längre måste man acceptera att den har tagit slut. De fick alla min kärlek och njöt av det. De hade inte kunnat få någon högre kärlek någonstans i livet att njuta av."

"Så du menar att du i din egenskap av högre helig varelse privilegierade dem i din nåd att få njuta av en kärlek som ingen annan dödlig kunde ge dem?"

"Ungefär så."

"Men om du var så ytterst förträfflig, Terence, kunde du då inte inse att du beredde din egen undergång? Insåg du inte att förr eller senare måste någon komma på dig?"

"Det gick för bra för mig. Jag var för bra. Min statistik gick bara spikrakt uppåt. Jag fick bara nya proselyter, och ingen ville lämna rörelsen. Det blev tråkigt när den starka medvinden aldrig tog slut. Jag behövde omväxling. Så jag började experimentera. Vad kunde jag göra mera för gott åt mänskligheten än bara visa dem den rätta moraliska vägen? En natt slogs jag av hur New Yorks gator kryllade av prostituerade. De flesta av dem var smittobärare eller narkomaner om inte båda delarna. Varför inte göra lite praktisk nytta? Så jag tog mig an dem. Jag plockade upp dem och gav dem en hänsynsfull kärlek av ett slag som ingen av dem någonsin hade fått känna på. Jag skämde bort dem. Jag hoppades kunna göra dem till bättre människor. Men vad var de? Självdestruktiva opportunisterna utan vett som bara levde för stunden. De visste hur självdestruktivt det var att snörvla kokain och injicera sig med allt möjligt, de visste mycket väl att det var en ofelbar väg mot döden, men de gav sig utför den ändå. Jag sökte oförtröttligt efter något enda undantag bland dem, någon som ville leva, någon som sökte efter något annat, någon som hade en själ som kunde räddas, men jag fann aldrig någon. Barmhärtighetsmord var det bästa livet kunde ge dem."

Dömer du mig, lord Patrick? Jag hörde att Ian gett sig iväg och övergett alla sina fadersanspråk på mig. Gör du det också?"

"Du har aldrig haft en far, Terence, och det är kanske det som gjorde ditt liv från början utan grund. Även om Ian eller jag kanske var din biologiska far blev ingen av oss din far. Man behöver en far för att få en riktig moralisk uppfostran. En moder kan ge kärlek, men det är inte allt. För en flicka kan det räcka, men en man behöver någonting extra, en utmaning, en sporre, ett ideal, en spark i rätt riktning, en manlig förebild att vilja efterlikna. Om han aldrig får det kan det aldrig bli folk av honom."

"Så du menar att jag är misslyckad."

"Du är mer än bara misslyckad. Se på dig. Du är kanske världens vackraste man. Du har din konst, du är en strålande musiker, du är en stjärna, och du har grundat Amerikas mest framgångsrika nyreligiösa rörelse. Du har haft världens bästa förutsättningar. Och allt har du spelat bort på roulettebordet för lite spännings skull. Och du kan aldrig få det tillbaka."

"Hur lyder din dom?"

"Jag dömer dig inte, men världen kommer att göra det. Din religion hade kunnat göra nytta i världen, den hade kunnat förbättra världen, men nu blir den bara som alla andra rörelser bara till ett åtlöje, precis som den där indiska håll-i-gång-rörelsen, vars högste guru försvann med alla rörelsens pengar och köpte ett slott åt sig i södra Frankrike med sin älskarinna för dem, som den där buddhistiska sex-rörelsen, vars högste sekreterare förskingrade alla den rörelsens pengar efter att deras ledare själv blivit totalt korrumberad i Amerika, eller som den där science-fiction-kyrkan, som dras med världens sämsta rykte som religion för att den är den dyraste och ständigt ställs inför rätta av besvikna offer för bedrägerier. Hur många olyckliga människor har inte fått sina själar stulna och sina liv förstörda av alla dessa moderna religioner, som bara lockat dem till deras livs självbedrägerier? Din religion hade kunnat bli det äntliga unika undantaget, och nu har du ställt den i precis samma förtappade led, du, som kanske verkligen hade kunnat göra något för världen."

"Jag är ledsen."

"Det är du inte ensam om."

Vi tystnade. Vi tycktes inte ha mer att säga varandra. Så sade han lågt:

"Jag har ingen far. Vill du fortfarande vara en far för mig?"

"Du har ingen far, Terence, och det är din tragedi. Och det är för sent för dig att skaffa en far nu, när du redan har förstört ditt liv."

Det var den grymmaste dom jag hade kunnat ge honom. Jag var medveten om det själv, och jag visste, att han kände det själv.

Jag reste mig. "Din mor vill tala med dig. Farväl, Terence. Jag reser i morgon bitti tillbaka dit var jag kom ifrån. Du ser mig aldrig mera."

Han vände sig bort. Jag kände att han aldrig mer kunde se mig i ögonen.

Jag suckade och gick. Det var ingenting jag kunde göra för honom, inte ens om jag hade varit hans far.

Epilog.

"Kära Ian och Patrick,

Det kanske är av intresse för er att få veta hur det gick för er son Terence.

Han kom till mig och bekände allt för mig, men det var för sent, för jag hade redan bestämt mig. Tjugotre prostituerades död hade han vållat. Han hade för tillfället fjorton fängslade som kunde räddas till livet, om jag skyndade mig och ringde till polisen. Jag sade honom, att jag skulle ordna med den saken när han var ute härifrån. Jag ville tala igenom saken med honom först.

Hur mogen och briljant, hur begåvad och framgångsrik han än var, så var han fortfarande bara samma stackars menlösa gosse han alltid hade varit.

"Inser du inte," frågade jag honom, "att du har dödat kvinnor av samma kategori som din egen moder? Var det mig du ville och försökte döda hela tiden?"

Detta förnekade han och försökte förklara filosofin och resonemanget bakom sina 'barmhärtighetsmord'. Jag hade inte väntat mig någonting bättre.

Jag bjöd honom inte på någon drink som jag hade brukat, utan jag bjöd honom bara på kaffe. Han frågade varför. "Du behöver nyktra till," sade jag.

Sedan sade han att kaffet smakade konstigt. Det visste jag att det skulle göra. "Var inte rädd," sade jag. "Det går snabbt." Då fattade han. Hans sista fråga förblev outtalad, men jag läste den i hans uppskärade blick. "Barmhärtighetsmord," förklarade jag. Det var det sista ord han fick höra i livet. Han fattade galoppen och dog. Det var snabbverkande cyankalium. Han fick åtminstone dö i mina armar. Hans trygga, ömma och ändlöst kärleksfulla modersfamn övergav honom aldrig även om livet gjorde det.

Mina två gorillor hade väntat på detta. Jag bad dem ordna med kroppens försvinnande. Jag visste att jag kunde lita på deras totala diskretion.

Polisen hittade honom två dagar senare i Hudsonfloden. Lika länge hade han varit efterspanad, för jag hade hållit mitt löfte och larmat polisen så fort han var borta. Alla flickorna i källaren kunde räddas, även om somliga av dem fått chocker för livet, som kanske får dem att nyktra till till ett bättre liv.

Jag var Terrys enda lagliga släkting. Således ärver jag allt – hans slott, hans miljoner och hela hans rörelse med nattklubbar och allt. Jag flyttar till slottet och fortsätter hans nattklubbar, men religionen spolar jag. Det var ju den som förstörde hans liv och förförde honom åt helvete.

Ingen av er ville döma honom, så jag fick göra det i stället. Och jag förmodar att ni inser att min rättvisa var lindrigare för honom än vad världens hade blivit.

Välkomna tillbaka om ni hittar en ny son här borta som kandidat till alla de okända barn ni förmodligen alltid kommer att fortsätta ha dåligt samvete för.

Er väninna vid behov,

Miss Flanagan från Irland, fortfarande ogift."

Del 3 : Den förlorade fadern.

En faders berättelse

1.

I allmänhet får man kännedom och inblickar i de märkligaste främmande öden bara för att dessa i sin tur skall öppna än djupare avgrunder för en i form av andra öden som överträffar de redan märkligaste.

I Dharamsala brukar jag alltid gå upp och hälsa på Alam. Han är en kashmiri som bor helt ensam i ett tält så länge han kan under året tills snöoväder i november tvingar honom till reträtt. I april, när snön drar sig tillbaka, flyttar han upp igen och lever där helt ensam i sitt tält under bar himmel med bara sporadiska bergsvandrare på besök som sällskap.

Detta är ett av de mest ödsliga och ensliga boställen man kan välja åt sig, ty han bor högt ovanför Triund, som ligger tusen meter ovanför McLeod Ganj, som ligger på mer än 1800 meters höjd. Det tar två timmar att vandra upp till Triund och ytterligare en timme till Alams boställe, som måste ligga högre än 3500 meter.

Jag var en av de få som brukade besöka honom, och han kände alltid glatt igen mig, även om det kunde ta flera år mellan besöken. Vi brukade sitta där tillsammans och dricka te som han bjöd på medan det vanligen antingen regnade eller rädde ogenomtränglig dimma.

Det var när vi satt där i allsköns ro i skydd för ett ilsket duggregn som gjorde den ogenomträngliga dimman än tyngre och tjockare som mjölk som en skugga plötsligt började framträda ur dimmorna. Det var en kutryggig och trött figur med huva som dolde ansiktet som nästan olycksbådande långsamt och försiktigt närmade sig vår lilla mysplats. "Vi får besök," sade jag till Alam. Denne betraktade skuggan som närmade sig och sade illavarslande: "Jag känner inte igen honom."

Detta var ovanligt, ty han kände i regel alla som alls visste att han existerade och var han var. Men främlingen kom närmare. Vi tilltalade inte honom. Det var han som tilltalade oss. En trött och nästan darrig stämman trevade sig mot oss:

"Det är ovanligt rätt idag."

"Vi har te här. Vill ni ha lite te?" frågade jag.

"Tack, gärna."

Främlingen kom in, satte sig ner och lade sin vandringsstav åt sidan. Han var mycket trött och genomsur. Han hade alldeles tydligt vandrat länge, var mager och hade skäggstubb men verkade seg. Några blonda lockar och ett par intensiva blå ögon utom hans välartikulerade språk förrådde att han var engelsman.

"Varifrån kommer ni?" frågade Alam.

"Jag har kommit över bergen."

"I det här vädret?"

"Det var bättre på andra sidan."

"Ni måste ha vandrat dag och natt."

"Det var månsken i natt."

"Jag vet vem du är," sade plötsligt Alam. "Du är den vandrande tulkun."

För första gången fick jag se främlingen småle.

"Ja, jag kallas så av dem som inte känner mig," sade han.

"Den vandrande tulkun?" frågade jag dumt. "Vad innebär det?" Jag fick genast ofrivilliga associationer till Fantomen och Den Vandrande Vålnaden.

"En tulku är nästan som en Buddha," förklarade Alam.

"Ja, men inte riktigt. En tulku är en lama som aldrig kan bli något annat än en lama, en lama som ständigt återkommer i nya inkarnationer men som aldrig, i vilken form han än återföds, kan vara något högre än en lama."

"Och vad är en lama?" frågade jag.

"En lama är en andlig mästare," sade Alam.

"Och varifrån kommer du, andlige mästare?" frågade jag främlingen.

Han hade gjort sig hemmastadd och värmde sig med en kopp te. Trivsel utstrålade från honom. Han var plötsligt som en gammal god vän.

"Det kan man fråga sig," sade han. "Men nu närmast kommer jag från Kashmir och Zanskar."

"Det är långt härifrån."

"Det finns vägar. Tror du jag går hela tiden?"

"Det skulle inte förvåna mig."

"Dessutom finns det ponnyhästar och mulor. Det finns många sätt att färdas i Himalaya, och de flesta är bättre än fordon, som bara går sönder."

"Men varifrån kommer du ursprungligen?"

"Ju mindre sagt om mig, desto bättre. Som Dalai Lama brukar säga: jag är bara en fattig ödmjuk munk."

"Du ser ut som en vandrare som kommit ut från ingenstans med fruktansvärda öden bakom dig och med hårresande saker att berätta."

"Jag var för en tid sedan i Rangdum, där muslimerna sköt ner tre munkar."

"Hur gick det till?"

"Ni vet ju hur lätt muslimer blir desperata och hysteriska och inte vet vad de själva gör. Se bara på talibanernas framfart i Afghanistan. En kvinna får inte ens av misstag blotta en arm när hon hämtar vatten vid brunnen utan att hon blir stenad. Islam är till och med en mer paranoid religion än judendomen och borde egentligen avskaffas, då den bara består genom förtryck, vidskepelse och våld. Det är bara renlighetsföreskrifterna som håller i islam. Allt annat är skrock och förtryck. Även Kashmirs militanta muslimer kan få fnatt för ingenting och skjuta ner vem som helst utan den ringaste anledning. Så var det med de tre munkarna. Lastbilen som muslimerna lagt beslag på förde förnödenheter till det avlägsna klostret i Rangdum, som ju ligger helt isolerat mitt i Zanskar's ödsligaste månlandskap. Utom lastbilschauffören hade muslimerna även kidnappat en tysk resenär, en vanlig ung turist med ryggsäck. När lastbilen kom fram till Rangdum skyndade fyra munkar ut från klostret för att välkomna dem och de efterlängttade förnödenheterna. Muslimerna fick då panik och öppnade eld. Tre av munkarna sköts ner medan den fjärde hoppade i vattnet och undkom. I förvirringen som följde satte chauffören gasen i botten och körde bort i vild flykt samma väg han kommit, medan tysken flydde uppåt bergen Kun och Nun. Muslimerna satte efter tysken, ty de ville ju inte ha några vittnen. Lastbilen och chauffören stoppades sedan av poliser på väg till Kargil. Då hade redan hela Ladakh förseglats med utgångsförbud för att det inte skulle utbryta oroligheter överallt...."

"Hur gick det för tysken?"

"Han hittades efter en månad vid berget Kun skjuten till döds av muslimerna."

"Jag trodde först att det kanske var du."

"Tyvärr så var det inte det. Jag beklagar."

"Men alla muslimer är inte sådana," invände nu Alam. "De flesta är mer kultiverade än västerlänningar, om än primitiva, och vill bara leva i fred."

"Du har alldeles rätt," sade vår gäst.

"Du tycks känna muslimerna bra," sade jag.

"Det borde jag göra efter att ha levt med dem i nästan halva livet."

"Då kanske du kan förklara för mig varför det är muslimer som ligger bakom allt bråk, våld, krig och terror i världen."

"Det är inte muslimerna. Allt ont kommer från Gud."

"Förklara vad du menar," sade Alam.

"Jag förstår, att mitt chockerande uttalande kräver en större utläggning. Egentligen sade jag det bara för att provocera er. Men problemet omfattar många olika fronter och problematiker.

Det är populärt att jämföra palestiniernas situation med tibetanernas, men det är helt fel. De äger ingenting gemensamt. Palestinierna har aldrig någonsin haft ett eget land, de var alltid under turkar eller araber, de har ingen historia att stödja sina krav på, medan tibetanerna både har en lång och ärorik historia bakom sig och ett land som alltid varit deras och egentligen aldrig kinesernas. Kina har ingenting i Tibet att göra, medan Israel är judarnas naturliga hemland och alltid har varit det, och de har aldrig haft något annat. Araber och turkar och alla andra tänkbara folk, från greker och romare till kristna, var inkräktare och ockupanter av deras land, och de ockuperade aldrig någon annans.

Naturligtvis förstår jag palestinierna, och naturligtvis är det synd om dem. De har rätt att kasta stenar. Ingen kan i längden förväntas uppskatta att bli behandlade som ett andra rangens folk där de ändå lever och alltid har levat. Palestinierna började konflikten, men Israel bad om den, vare sig det var medvetet eller inte. Den gamle höken Ariel Sharon hade ingenting på Tempelberget att göra, som är arabernas heligaste område. Han visste att hans besök där skulle vara en utmaning. Han var fräck och odiplomatisk. I bästa fall var han för gammal för att riktigt veta vad han gjorde. Men Palestinierna inledde sitt våld först när han avlägsnat sig därifrån. Då började skjutandet och dödandet från deras sida, medan israelerna naturligtvis såg sig tvungna att försvara sig. Ack, båda parterna skulle ha mycket att lära sig av Gandhis och Dalai Lamas icke-vålds-princip, den enda politik idag som inte kan misslyckas i längden.

Och så är våldet i gång igen i Israel, och båda sidorna passar på att i Guds namn odla sitt hat, sin brutalitet och sitt barbari igen. För vad är väl vrede om inte rent barbari och vanvett? Ingenting gott kan komma av detta. Båda sidorna är som anfrätta av samma sinnessjukdom och förblir galna då de menar sig ha rätt till att vara det i Guds namn. Det är nästan så att total ateism framstår som den enda vettiga lösningen.

Som tur är finns då buddhismen med sin gyllene medelväg, den enda förnuftiga religionen, som egentligen inte är någon religion utan bara en filosofi grundad på sunt förnuft. Men situationen för buddhismen är utomordentligt tragisk. För bara tusen år sedan var hela Indien inklusive Kashmir och ända upp till Afghanistan buddhistiskt. I alla dessa tre länder formligen utrotades buddhismen av hinduistisk och muslimsk fundamentalism, som om förnuftet skulle ha varit något skadligt och fanatism och vidskepelse något bättre. Där kommer Rangdum-incidenten in i bilden som övertydlig illustration av islams karaktär i relation till buddhismens — de bara sköt ner de tre munkarna helt blint och helt utan vett eller orsak. Så agerar muslimer helt impulsivt och nyckfullt utan att tänka sig för och drar sig aldrig för att ta till våld, och när de en gång börjat med våldet kan de inte sluta med det, ty islam berättigar och predikar våld. Det är den enda religion som gör det. Judendomen gjorde det också från början, men den har åtminstone vuxit ifrån det.

Så vad ska vi göra med islam? Det finns egentligen bara en sak att göra: att lägga ner hela den förbannade religionen. Dess enda nytta är dess mycket förnuftiga renlighetsföreskrifter och politiskt som anledning till subversiv verksamhet mot Kina. Om inte islam förenade uigurerna i Turkestan skulle de inte ha någon chans mot Kina. Som det är nu får de hela tiden mera stöd från Kazakhstan, Tadzjikistan, Afghanistan

och andra muslimska grannländer inklusive Turkiet, och därmed har de ingen anledning att ge upp.

Så programmet är, att så fort Kommunist-Kina har fallit, så gäller det att se till att islam faller som enbart skadlig världsreligion, vilket den kommer att göra lika säkert som att Kommunist-Kina kommer att falla."

"Och du tänker åstadkomma det?"

"Jag är inte ensam. Det ligger i alla förnuftiga människors intresse."

"Så vi muslimer kan bara räkna dig som vår broder så länge vi har Kommunist-Kina som gemensam fiende?"

"Ja."

"Och sedan?"

"Det gör mig det samma om jag en dag blir mördad av en kines eller muslim, vare sig det blir i Kashmir eller Turkestan, Afghanistan eller Tibet. Det vore i själva verket det logiska slutet på mitt liv: att bara försvinna i onödan ut i ingenstans."

"Du verkar trött," sade jag.

"Jag har vandrat länge."

"Lite mera te?" frågade Alam.

Båda hans gäster tackade ja.

"Jag har träffat många sådana som du," sade Alam till vår gäst från dimmornas land. "Ni vandrar omkring som spöken och tror att ni begriper er bättre på världen än några etablissemang...."

"Det gör vi också, ty vi har ingen ställning. Etablissemangen har antingen skygglappar eller är blinda, ty de måste alltid först betänka sin ställning, vilket gör dem till andliga krymplingar."

"Ja, ni kanske har rätt, men ni är alltid lika bedrövliga: slitna kläder, tovtigt hår, inpyrda i smuts, fattiga som kackerlackor...."

"Och lika överlevnadsglada. Vi klarar oss alltid. Vi blir fler och fler och behärskar överlevnadskonsten, medan alla etablissemang alltid bara förgås i ensamhet, ondska och mörker."

"Men du är ändå en av de bedrövligaste jag har träffat. Finns det inga värre?"

"Jo, det finns alltid de som är värre."

"Vem är den värsta du har träffat?"

"Du använder fel ord. Det handlar inte om uselhet. Det handlar om vem det är mest synd om och vem som förtjänar den största sympatin."

"Finns det då någon värre än du?"

"Den värste jag har träffat, Alam, eftersom du insisterar på att använda det ordet, var i tusen gånger mer beklagansvärt skick än jag."

"Det låter intressant," sade jag. "Vem var det?"

Vår främling fick något fjärrskådande i blicken. Han begav sig med ens någonstans väldigt långt bort till landet ingenstans.

"Känner ni till Lamayuru?" frågade han efter en paus.

Jag kände inte till vad han menade, men Alam sade:

"Det klingar bekant. Är det på månen?"

"Nästan. Hela Ladakh är som ett enda stort månlandskap, och Lamayuru är det äldsta klostret i Ladakh. Därtill ligger det mitt i hjärtat av Ladakhs mest ödsliga och romantiska månlandskap. När det grundades för tusen år sedan var det med avsikten att det skulle få utgöra en fristad bortom tid och rum för vilken flykting som helst vilka brott han än kunde ha begått. Således kunde till exempel en politisk mördare från Kashmir ta sin tillflykt dit och vara säker på att få bli lämnad i fred där. Precis när man kommer över det högsta passet på vägen från Kashmir till Ladakh och bara omges av

det mest obönhörligt ödsliga tänkbara månlandskap ser man Lamayuru i fjärran som ett ensamt fyrtorn mitt ute i havet. Och det är en välkomnande syn.

När jag kom dit senast började det regna. Detta är unikt för Lamayuru. Normalt regnar det aldrig där. Det var det mest stillsamma tänkbara duggregn, men det sammanföll med skyfall som drabbade hela Ladakh och sköljde bort vägar och byar, så att vägen till Manali spolades bort och två mil av den bara försvann ut i floden.

När vi satt inregnade där kom det dit en sällsam liftare. Han verkade helt förvildad. Likväl var hans ansiktsdrag behagliga och tilldragande, och allting tydde på att han hade sett betydligt bättre dagar. Det rådde ett djupt drag av melankoli över hela hans väsen, och det stod skrivet på hans panna att han hade en historia att berätta. Detta väckte genast min nyfikenhet.

Det hör till saken att han hade det längsta hår jag någonsin sett hos en västerländsk man. Bara indiska sadhus hade jag sett med håret längre. Det nådde en bra bit nedanför stjärten, och även om det var fullkomligt okammat var det buret med en viss ordning och vårdnad, så att det faktiskt pryddes honom.

Då mitt hår också var tämligen långt kunde vi känna oss som kolleger, och jag kunde tilltala honom utan någon blyghet.

'Du har kommit till rätt plats,' sade jag skämtsamt. 'Här är till och med mördare välkomna och blir lämnade i fred.'

'Hur vet du att jag är en mördare?' sade han genast på god vårdad amerikanska. Han hörde definitivt till överklassen.

'Det visste jag inte,' bekände jag genast.

'Då läste du mina tankar utan att vara medveten om det. Och då har jag verkligen kommit till rätt plats. Jag visste inte att sådana ställen fanns. Kanske jag borde stanna här för gott.'

Isen var bruten, och vi kunde tala med varandra. Dock kunde jag inte förstå honom, ty han släppte inte in mig i sitt hjärtas kammare. Vi kunde tala med varandra men bara som främlingar. Hans själ förblev lika noggrant förseglad som en sedan länge glömd och begravnen statshemlighet.

Emellertid tydde han sig till mig, han upplevde mig tydligen som beskyddande, och när jag återvände till Leh tog jag honom med mig. Jag ville ogärna slippa honom innan jag kommit under fund med honom, fått veta något om honom och fått veta vad jag kunnat för att hjälpa honom till rätta.

I Leh stod jag i nära kontakt med folket på *Ecological Centre* vars drivande kraft var den berömda svensk-engelska Helena Norberg-Hodge, pristagare av det alternativa nobelpriset "*Right Livelihood*". Hon hade omkring sig en glad skara av unga entusiaster från hela världen, mest engelsktalande länder naturligtvis men även från helt andra länder som Sverige, Israel, Chile, Italien och Indien. De brukade ibland anordna musikaliska festkvällar, varunder nästan alla visade sig kunna traktera något instrument eller sjunga eller bådadera. Jag passade på att bjuda min trasige vän till en sådan lättsam och trevlig sammankomst.

Att alla skulle uppträda var ett måste. Om man inte gjorde det självmant blev man tvingad. Det fanns även de som hade sin violin med sig, och med stråke och fela exekverades det en hel del laddansmusik och originella primitiva kompositioner med många falska toner, men det gjorde ingenting. Det var spelglädjen som var det enda väsentliga.

När det slutligen blev min väns tur att göra något ville han inte. Han trugades. När han till slut gav med sig sade han: 'Låt mig då få prova en violin.'

Det gick ett sus genom leden av alla de trettioåtta unga gästerna när en violin vandrade från hand till hand till den långhårige okände. Så fort han fått violinen ställde han sig upp mitt i rummet och kände på den försiktigt, knäppte litet på strängarna,

finjusterade stämningen på ett ögonblick och provade stråken. Alla var dödstysta. Det stod klart för oss alla genast att denne hade spelat violin förut och att vi stod inför ett sanningsögonblick.

Han började spela. Renheten i hans spel var anmärkningsvärt fullkomlig, i synnerhet som vi fått höra alltför många exempel på inte alltför rent spel tidigare. Och det som han spelade kände jag igen. Jag visste att jag hade hört det förut, men det tog en god stund innan jag kunde placera det.

Det var en ganska simpel melodi, som var just den rätta saken att ta upp om man inte spelat violin på ett längre tag: en långsam, enkel, fundamental melodi, som hela tiden upprepade sig, men varje gång den kom tillbaka uppträdde det överraskande variationer. Var hade jag hört den förut? Mina tankar gick till 1700-talet men kom inte längre.

Variationerna tilltog och blev allt djärvare och djärvare. Det var ett av violinlitteraturens mästerverk, men hur jag än försökte få det till en solopartita av Bach lyckades jag inte. Det var något annat, mera sydländskt, mera djävt.

Så lät han stråken lämna strängarna och lät den falla ner hängande slappt i två av hans fingrar. Förtrollningen släppte. I stället började nästan alla unisont ropa: 'Mer! Mer!'

Han måste fortsätta. Han hade inget val. Han skulle inte slippa undan för mindre. Han lyfte stråken igen och gjorde några svindlande kvint- och oktavhopp. Genast stod hela uppenbarelsen klar för mig.

Det finns en gammal nordisk saga om en lovande ung man med alla förutsättningar som spelar fiol men kommer på avvägar och blir fullständigt sinnessjuk. Men den dagen han på nytt får en violin på sin arm och börjar spela igen återfinner han plötsligt sin förlorade själ och blir fullt återställd. Det var en ny version av den sagan vi hade framför oss.

Och stycket han spelade var ingenting annat än Djävulsdrillssonaten av Giuseppe Tartini, en av de absoluta klassikerna i den genren och som ett preludium till Paganinis mästerskap. Jag höll nästan andan av spänning inför min upptäckt och inför denna uppenbarelse av en klar mästare på violin i dräkt av en förlorad själ som en hopplöst vilseförd hippiegalning.

Naturligtvis måste han fortsätta även efter den andra satsen. Nu släppte inte förtrollningen längre. Alla satt på helspänn och ville bara ha mer och mer. Och han bara fortsatte. Inte en ton han spelade var falsk, ehuru han tydligt led av att vara något stel i fingrarna.

Men just när han kom i gång med djävulsdrillarna på allvar kom det plötsligt ett störande biljud som fördärvade alltsammans. Med ens var förtrollningen bruten och stämningen helt förstörd. En sträng hade gått av.

Virtuosen var förkrossad och tycktes bara vilja försvinna. Han drog sig tillbaka, släppte violinen ifrån sig som ett glödande järn och sade med ångerfull skam: 'Jag är ledsen! Jag är ledsen!' Hans själ, som sluppit lös genom violinen, försökte han genast krampaktigt stänga in igen.

Men publiken gav sig inte. De accepterade inte hans återtåg. De skaffade fram en annan violin och gav den åt honom, men den här gången vägrade han. 'Jag kan inte,' sade han. 'Det är min gamla förbannelse. Varje gång jag kommer till djävulsdrillarna brister en sträng,' och han sade det som om den strängen varje gång brast i hans hjärta.

Vi måste acceptera att han inte mera skulle spela. Festen fortsatte som vanligt, och andra tog upp fiolen och andra instrument, det blev falsk och ytlig musik igen, och det var lika glömt som om han aldrig hade spelat. *The show must go on.*

Men jag skulle aldrig glömma hans överraskande framträdande. Och nu visste jag plötsligt var jag hade honom, ty det stod ju alltför klart, att om det var något jag kunde tala med honom om, så var det ju musik.

'Ja, jag var underbarn,' berättade han. 'Jag hade absolut gehör, och violinen var mitt självklara instrument redan som sjuåring. Men min familj hade lägsta sociala status. Min mor var ensam, och hon hade kunder. För att jag skulle få en framtid alls gjorde hon det klart för mig att jag bara kunde ha violinen som hobby. För min karriär och min försörjning måste jag skaffa mig något annat. Men musiken var självklar för mig. Jag kunde inte tänka mig att leva ett liv om det inte var i musikens tecken. 'Prostituera dig då, så som jag har gjort det för din skull, men se till att du tjänar pengar!' sade min hårda mor, och jag hade bara att lyda. Så jag gick in i show business. Och det var där som mitt fördärv började, ty allt glitter i show business är egentligen bara resultatet av sex, våld och droger.

Men jag hade oturen att vara både begåvad och intelligent, så det var lätt för mig att sluta pakt med djävulen och sväva ovanpå. Min karriär blev fenomenal, och min främsta motivation till min framgång var egentligen att få kunna ge min mor ett anständigt liv. Men hon genomskådade mig. Hon ville inte ha ett ansvarigt liv för mina pengar, ty hon visste att de var svartare än om alla träskets synder genom sex, våld och knark hade tvättats med dem. Jag var totalt korrumpierad, det var priset för min framgång, jag accepterade det för min mors skull, men min mor accepterade det inte. Och då började jag spåra ur.

Det slutade här i norra Indien. Jag har provat allt. Jag levde i årtal i knarkkolonin i Manali och lärde mig mycket där, en av mina bästa vänner och lärare där var Cannabispresidenten, en österrikare som levt där i 24 år och ändå fortfarande lever utan att ha lyckats förstöra sig själv. Om jag verkligen ville gå under isen och försvinna från denna världen rådde han mig att bege mig upp till Malana och Manikaran, där daturadrogen växer vild. Den finns även i Mexico, Carlos Castaneda har skrivit om den i en av sina första romaner, där kallas den "därmedelaren" ty tar man för mycket av den kan man bli fullständigt imbecill för resten av livet. Den är bra mot astma, men man måste se noga upp med doseringen. I Malana och bortom är det lätt att få för mycket av den, och då brukar man spårlöst försvinna under minst två år om inte för resten av livet. Om man har turen att komma tillbaka från trippen efter två år minns man då ingenting av de två åren. Jag var borta där i två år men njöt av det hela tiden och lyckades tyvärr aldrig förlora självkontrollen. Därför tröttnade jag och kom tillbaka, och sedan begav jag mig hit längst bort i Ladakh. Och jag har fortfarande inte funnit någon bot för mina synder.'

'Men du fick en violin i dina händer och återfann genast dig själv. Är inte det ett steg i rätt riktning?'

'Violinen var alltid min enda rena passion. Jag kunde stå och spela i timmar och aldrig tröttna. Men efter puberteten kom den i skymundan för oädlare musik, och sedan vågade jag i fortsättningen bara smygöva för mig själv när ingen annan kunde höra det. Det blev min självterapi som räddade mig under årtal. Jag kunde alltid fly till violinen bort från allt det vidriga i karriären, och genom violinterapi kunde jag samtidigt orka fortsätta hålla på med allt det vidriga i min karriär.'

'Vem var du?'

'Om du inte vet det är det bäst att du aldrig får veta det,' sade han.

Och nästa morgon var han försvunnen. Han hade tagit en buss någonstans troligen ner i Kashmir, och ingen kunde veta vart han sedan skulle bege sig. Det var hela upplevelsen av honom. Jag fick nöjet att få uppleva denna totalt förlorade själ plötsligt öppna sig och blotta en fantastisk bakgrund och skattkammare av ovärderlig begåvning

och möjligheter, bara för att genast se honom försvinna igen. Men jag tror att han en dag kommer att dyka upp igen någonstans på min väg i framtiden."

Så slutade vår märklige besökare sin berättelse, och vi hade inte märkt under berättelsens gång hur dimmorna slutit sig allt tätare omkring oss. Nu började vi plötsligt huttra, men då tog Alam till orda och sade:

"Jag har mött många sådana typer. Men de mest förlorade har alltid varit kvinnor."

"Vad menar du för kvinnor?" frågade vår vän.

"Fallna västerländska kvinnor. Här i Indien är det männen som tar tiggerstaven och går på pilgrimsfärd till svårtillgängliga ställen i vildmarken under besvärliga strapatser, medan kvinnorna stannar hemma och tar hand om hemmet; men på senare år har jag allt oftare sett västerländska kvinnor komma hit, klä ut sig i saris, vallfärda till exotiska ställen och slutligen falla under någon otillförlitlig gurus inflytande, som sedan vägrar fortsätta leva utan henne och vägrar låta henne fara hem. En sådan ensam vilseförd dam kom från England och hamnade i den situationen, att när hon ville fara hem tog gurun hennes pass ifrån henne och vägrade lämna tillbaka det. När hon då ville lämna hans hus i smyg låste han in henne. När hon försökte ropa ut till gatan till passerande poliser var det ingen som tog någon notis av henne. Kort därefter lämnade gurun ensam huset, och därefter hittade man henne ensam kvar död. Gurun hade av svartsjuka tagit livet av henne och är sedan dess efterlyst för mordet liksom minst sjutton andra heliga hinduistiska gurus."

"Ja, jag har också mött sådana ensamma sökande västerländska damer i saris som lagt sina liv i händerna på lycksökande gurus och sadhus. Det är ett dilemma, ty dessa olyckliga kvinnor vet inte vad de gör. De är förblindade av någon sorts mystisk romantik som drar dem till Indien och gör att de i blindo vågar utsätta sig för vad som helst, ty det finns ingenting mera romantiskt för dem än en gammal helig indisk man."

"Det är därför jag är här," sade jag.

"Har du förlorat din fru?" frågade gästen skälmskt.

"Nej, min dotter."

De fattade genast allvaret.

"Var var hon senast du hörde av henne?" frågade gästen.

"Ett ställe som heter Kesar Devi."

"Ett okänt ställe," sade vår gäst. "Har du varit där?"

"Givetvis. Jag åkte dit först av allt. Det är en kulle utanför Almora i Kumaon, beryktat för alla hippies som brukar hålla till där. Men jag fann inte en enda. När jag kom dit bemöttes jag argt av en flock amerikanska nunnor i hinduistiska svepningar, och det var inga skönheter precis. De var snarare som gamla käringar, och hela deras väsen och med grov amerikansk accent dessutom bröt av totalt mot de underbart romantiska och stilfulla omgivningarna. Där från Kesar Devi kan man se hela det mest magnifika partiet av det indiska Himalaya med Nanda Devi i centrum, och det måste vara en av de vackraste platserna i världen. Men området där dessa amerikanska nunnor bodde var taggträdsinhägnat, och det var svårt att hitta en väg runt det. För att alls komma vidare måste jag krångla mig in i koncentrationslägret, (det verkade som ett sådant på grund av taggtråden,) där de ohövliga amerikanska nunnorna i hinduistiska lakansvepningar mötte mig igen och jag nästan fruktade för att bli påpucklad av dem med paraplyer och handväskor under utrop av 'Otäcka karl!' och annat i den stilen. Förtvivlat försökte jag då beveka dem med att jag faktiskt var där för att söka min dotter.

De visste ingenting. De bad mig fråga andra hippies i området, vilka de menade att det kryllade av överallt i buskarna. Själva tillhörde de någon sorts heligt sällskap av Calcutta. Kanske det finns ett Calcutta i Amerika. De hade sina egna odlingar där, men det var bara grönsaksodlingar. Jag fann inte en enda haschplanta på hela området.

Däremot träffade jag flera av dessa vinddrivna hippies, som förekommer på underliga platser över hela Indien och alltid gör ett beklämmande intryck som av en sorts lägre sortens varelser. De är luggslitna och illa klädda, de går med krökta ryggar och verkar degenererade, och de flesta av dem är tiggare. Hur många av dem har jag inte mött som genast menat sig vara du med mig och som första hälsningsord sagt: *'Hey, I could do with some rupees, man!'* och sträckt fram handen. Att bli tiggare är för mig den yttersta mänskliga förnedringen, och dessa stackars ömkliga hippies har helt själva hängivit sig åt den fullkomligt frivilligt.

Men jag fick till slut ett spår av dem. 'Ja, hon var här,' sade en ovanligt normal och korthårig engelsman med glasögon. 'Jag minns henne. Hon råkade ut för en indisk guru och försvann med honom någonstans.'

Det var allt vad jag fick veta."

Det uppstod en paus. Till slut sade Alam:

"Alla västerländska kvinnor råkar dock inte illa ut. Jag känner en fransyska som kom hit för åtta år sedan. Hon blev omedelbart förälskad i Indien och fann åt sig en indisk make, som hon gifte sig med. De är lyckliga ännu idag och reser nu som bäst omkring och söker efter det rätta stället att slå sig ner i."

"Det är bara att hoppas att det inte ska gå illa," sade vår gäst.

"Du tycks ha erfarenhet av saken," sade jag.

"Om jag har. Men det ska vi inte tala om nu. Det viktigaste är att du finner din dotter, om hon ännu lever. Jag föreslår att jag och Alam hjälper dig med det."

"Tack," sade Alam, "men jag kan inte ställa upp. Jag vill inte ha något med kvinnor att göra."

"Är det för att du är muslim?" gäckades gästen.

"Nej, mina herrar. Men det finns ett ordspråk som säger,

'Olycklig är den som behöver andra människor.

Lycklig är den som endast behöver Gud.'

Jag föredrar att förbli lycklig."

Vi var tvungna att respektera Alam för detta, men jag frågade gästen:

"Är du lycklig eller olycklig?"

"Jag kan inte gärna bli olyckligare, så ännu mera olycka spelar ingen roll för mig."

Då sträckte jag ut handen mot honom. Han fattade den. Vi förstod varandra. Och vi förstod att vi skulle samarbeta väl.

Min vandrande vän från dimmorna var inte vem som helst. Det visade sig att han hade ett omfattande kontaktnät över hela Indien, och detta utnyttjade han nu för att hjälpa mig. Han bad mig ha tålamod i ett par dagar, sedan skulle han eventuellt ha något att berätta.

När han återkom till Dharamsala efter tre dagar sade han lakoniskt: "Hela Indien är fullt av förtvivlade fäder från västerlandet som letar efter sina döttrar."

"Har du funnit min?"

"Inte ännu. Men jag har funnit ett spår. Från ett högst oväntat håll har jag fått tips om ett fall som är identiskt med ditt och som hade kunnat handla om din dotter, om hon inte redan hade en annan fader. Men den flickan har vistats överallt i de värsta kronikernästena i Manali, Varanasi och Goa och vet vad saken handlar om. Hon kunde eventuellt hjälpa oss."

"Varför gör du detta för mig? Varför hjälper du mig?"

"Min vän, det finns två slag av människor. Det första omfattar 90% av mänskligheten eller mer. Det är de som bara lever för det timliga och som bara har likgiltighet till övers för det som inte angår dem. De skapar åt sig sina egna hårt

begränsade världar av inbillad trygghet och säker inkomst. Om någon skulle passera förbi dem och fråga: 'Jag har förlorat min dotter. Har du sett henne?' skulle de bara se ut som frågetecken, högst rycka på axlarna och fortast möjligt glömma hela saken, då de har viktigare saker att tänka på, som bara rör dem själva. Alla dessa människor är för mitt vidkommande värdelösa, och 90 procent eller mer av mänskligheten består av dessa renodlade parasiter på vår moder jord.

De andra, de få undantagen, är de som bryr sig. Du har kommit hela vägen från ett fjärran land i en annan världsdelen för att offra obegränsade resurser tid och pengar för att söka efter en förlorad dotter, som kanske är förlorad för gott, men du ger dig inte, utan du satsar allt även på det mest olönsamma tänkbara företag. Jag bryr mig även. Jag bryr mig om den globala miljöförstörelsen, de vanvettiga kärnvapenarsenalerna som aldrig demonteras, det omänskliga förtrycket i Kina och Tibet som Amerika backar upp ekonomiskt, och allt annat som helt i onödan gör vår värld till en sämre plats än vad den borde och kunde vara, och jag vill göra något åt saken. Jag vet inte hur många NGO-organisationer jag hjälper och tjänar som agent för, allt från Greenpeace och WWF till alla tänkbara tibetanska frihetsrörelser, ty jag bryr mig om sådana som bryr sig. Därför bryr jag mig även om dig och din dotter."

"Vad är det för ett spår du har funnit?"

"En märklig historia om en ensam dotter som flydde från sin skrämmande mäktige far för att hamna i klorna på en riktig sadhu-guru, som hade blivit hennes undergång, om inte en ännu mindre social människa kommit i hennes väg och gett henne annat att tänka på."

"Vem kan vara mindre social och mera fördärvad än en brottsligt fallen helig man?"

"En ännu djupare fallen brottsling i form av en fallen ängel från framgångens skyar till det totala droglaveriet."

"Hur kan detta hjälpa oss?"

"Jag vet inte, men parallellerna är påfallande."

"Hur då?"

"Jag har hela materialet här."

Och han visade mig en helt dokumentär korrespondens. Han tänkte just gå igenom den och hade ingenting emot att vi gjorde det tillsammans. Han var bra på att föreläsa, så jag föreslog att han skulle läsa den högt. Här är den:

"Käraste Pappa,

Tro inte att jag har glömt dig eller att jag inte älskar dig längre. Men du måste förstå: även fast jag är din enda flicka måste jag få finna mitt eget liv och på vilket sätt jag än vill. Jag har alltid fascinerats av Indien, ända sedan jag som liten flicka blev initierad i Kiplings alla mysterier i Djungelböckerna, och du må tro det eller ej, men verkligheten överträffar faktiskt Rudyard Kipling! Jag har träffat så fascinerande människor här med så märkliga öden bakom sig, att jag tror att man kan lära sig mera om livet här än någon annanstans i världen.

Och bekymra dig inte för mig. Jag vet att jag ber detta förgäves, men jag måste ändå få försäkra dig om att du faktiskt inte behöver bekymra dig för mig. Jag har här i Varanasi fått god kontakt med en mycket helig man som ämnar undervisa mig i hela Hinduismen, och ett sådant tillfälle får jag bara inte missa! Han är godheten själv och mycket mjuk, varför jag troligen kommer att följa honom så länge han ännu lever. Han ger mig så mycket, att jag faktiskt är tvungen att även ge honom en hel del.

Alla dina försändelser har kommit fram, och jag har bara använt bråkdelen av alla de pengar du har skickat, ty i Indien kan man faktiskt leva på nästan ingenting. Det sägs, att i Calcutta kan man leva på två rupier om dagen! Det är 3 1/2 pence om dagen!

Din trogna lilla flicka,"

Hon följde gurun i ett halvår. Sedan råkade hon ut för den andre:

"Ett sällsamt moln har dykt upp på min himmel. Han är så ensam och så utsägligt tilldragande genom sin så övermåttan sorgliga skepnad. Jag trodde inte sådana människor fanns. Han ger mig associationer till Dostojevskij i Sibirien, greven av Monte Christo i fängelset, kung Oidipus och den Vandrande Juden. Han skulle faktiskt kunna vara en kombination av alla dessa, men själv menar han sig ha ett djupt brottsligt förflutet. Om detta vill han dock aldrig avslöja den minsta lilla glimt, varför jag tror och hoppas att det bara är ödmjukhet, självförnekelse och självutplåning.

Säkert blir du glad åt att höra att jag omöjligt kan tjäna både honom och min guru, och jag har därför valt honom framför gurun. Min gamle mästare förstod utan svårighet och accepterade genast situationen och försvann, dock inte utan att dessförinnan välsigna mig ordentligt.

Jag har nu i stället ett stort sorgbarn att ta hand om och bekymra mig över, vars ödes ohyggliga avgrundsbrunn mycket väl kan vara utan botten, vilket man dock aldrig kan loda så länge ytan är en järnhård fastfrusen isskorpa. En utmaning!

Så här ungefär brukar våra samtal löpa:

'Varför vill du aldrig berätta något om dig själv?'

'För att jag har alltför mycket att dölja.'

'Men om du inte har något förtroende för mig kan jag inte hjälpa dig.'

'Du kan inte hjälpa mig ändå.'

'Varför har du gett upp? Är livet inte värt att du ger det en chans?'

'Jag borde inte ha fått leva.'

'Men du lever!'

'Det är enbart tack vare dig. Jag var en förlorad skugga utan namn, utan liv, utan rätt att leva, utan hopp, fördömd och förlorad. Jag var ingenting. Låt mig förbli det, ty jag förtjänar inget mera.'

'Varför?'

'Varför vill du gräva i en dynggrop som du vet att du aldrig kan finna något gott i?'

'Du är ingen dynggrop.'

'Jag gjorde mitt liv till en dynggrop.'

'Hur?'

'Genom eget förvållande, som Oscar Wilde.'

'Var du homosexuell?'

'Nej, allt utom det.'

'Så spännande! Vad gjorde du?'

'Det vill du inte veta.'

'Varför skulle jag annars fråga?'

'Jag var framgångsrik och berömd. Jag var rik och kunde göra vad jag ville. Jag kunde experimentera hur som helst med livet och vara säker på att komma undan med det. Ingenting är farligare för en människas själ än att få rikedomar som han inte förtjänar. Att födas rik är att födas fördärvad. Makt och pengar korrumperar alltid, och ingen var mer korrumpad och fördärvad än jag.'

'Var du politiker?'

'Nej, politikerna betraktade jag med hånfullt förakt, för de visste ingenting om livet, medan jag åtminstone levde.'

'Låt mig gissa. Droger och kvinnor i överflöd.'

'Ganska nära gissat. Men droger var ingenting för mig. Droger kunde man använda till att manipulera andra med, men bara idioter använder sig av droger för sin egen skull.'

'Då var du inte kriminell, ty det är inte brottsligt för en man att älska flickor.'

'Jo, om han gör det på fel sätt.'

'Om man bara älskar kan man aldrig göra det på fel sätt. Allt som händer mellan lakanen mellan två nakna människor är heligt.'

'Du är optimist.'

'Det har jag alltid varit.'

'Men berätta om dig själv. Vem är du egentligen?'

'Jag var också född rik, men till slut fick jag nog av min kvinnliga drönartillvaro och beslöt att skapa mitt eget liv. Så jag flydde till Indien.'

'Från vem? Din familj? Din man? Din ställning?'

'Nej, bara från min far.'

'Höll han dig så hårt?'

'Inte alls. Ingen har någonsin haft en bättre far. Men han var ensam och så upptagen utomlands att han bara undantagsvis dök upp hemma. Detta innebar med åren en katastrof för min utbildning, för han ville att jag bara skulle få privat undervisning hemma, men alla mina guvernanter lyckades jag skrämma på flykten. Till slut var han tvungen att stanna längre hemma bara för att organisera min undervisning. Just då lyckades han uppbringa den idealiska guvernanten. Vi blev hemskt goda vänner, och även far älskade henne och ville gifta sig med henne, men hon blev rädd och flydde utomlands. Då jagade han henne i hela världen tills han hittade henne i Indien. Han kom hem med henne, och de gifte sig. Men morgonen efter bröllopsnatten gav hon sig iväg och kom aldrig mer tillbaka. Min far var otröstlig och gav upp. Senare fick han veta att hon hade omkommit i Indien.'

'Så du tog intryck av henne?'

'Ja, mer än någonsin av min riktiga mor, för henne fick jag nästan aldrig träffa.'

'Varför?'

'Hon var alltid väldigt sjuk.'

'Så du följde din guvernants exempel och flydde till Indien.'

'Det var något så romantiskt med henne och hennes öde. Hon var en sann idealist och fullständigt ärlig och hederlig. Hennes totala raket i alla lägen var den direkta motsatsen till min far, som alltid agerat mest under bordet och under jorden.'

'Vad gör din far?'

'Det har jag alltid undrat. Jag tror min guvernant fick veta det och att det var därför hon övergav honom på bröllopsnatten. Och jag tror att hennes själ finns här i Indien någonstans och att det var den som drog mig hit, kanske för att jag skulle lösa hennes mysterium, eller kanske för att hon ångrade och hade dåligt samvete för att hon orättvist svikit mig genom att rättvist svika min far.'

Min vän avbröt läsningen här. Han sade att han inte kunde fortsätta längre.

"Varför?" frågade jag.

"Därför att jag kände dessa människor. Jag träffade den guvernanten här i Indien, och jag räddade henne till livet i Nepal. Det var jag som kontaktade flickans far, varför han kom hit och hämtade henne. Dessa öden berör mig alltför djupt personligen."

"Vi söker efter min dotter, och vi finner dina bekanta."

"Det var inte alls meningen. Går vi vidare i dessa material är risken att vi fastnar i helt andra öden än dem vi kom överens om att undersöka."

"Jag trodde du hade läst hela materialet innan du gav över det."

"Nej. Jag hade bara läst inledningen. Jag visste ingenting. Jag såg bara parallellerna till ditt fall. Jag anade inte att det skulle riva upp mina egna sår."

"Vem var hon? "

"Vem? "

"Guvernanten."

"En underbart kultiverad och välbalanserad dam i min egen ålder. Hon passade mig perfekt men jag bara utnyttjade henne. Dessutom var hon vacker — bakom

glasögonen. När hon flydde från sin man kom hon tillbaka till mig här i Indien, och vi samarbetade väl — tills hon förolyckades. Och det var mitt fel."

"Vad hände?"

"Det vill jag inte gå in på."

"Du är som den unge mannen i papprena."

"Ja, jag är medveten om det."

"Men vi kan inte lämna denna läsning halvgjord, för inleder man något måste man avsluta det. Annars är det ett nederlag."

"Du har alltför rätt. Men ingenting mer av det idag, jag ber. Jag är alltför överväldigad."

"Så du kände flickan och hennes guvernant?"

"Nej, bara flickans far och guvernanten. Flickan själv träffade jag aldrig."

"Så du kanske kan göra den flickans far den tjänsten att finna henne åt honom."

"Det tror jag inte han förtjänar. Och din dotter är viktigare."

"När du först bestämde dig för att hjälpa mig sade du att det var för att jag brydde mig. Jag bryr mig fortfarande och nu även om denna andra flicka. Men du tycks inte alls bry dig om henne."

"Så du menar att vi nu har två döttrar att bry oss om?"

"Det verkar så, – ja."

"Ingen av dem är min egen. Den ena är dock din. Om du då bryr dig om båda fastän den andra inte är din borde väl jag göra det också, då båda inte är mina?"

"Ja, det förefaller logiskt."

"Humanitär logik är oförklarlig, lika oförklarlig som den indiska. De går bra ihop."

"Så låt oss avsluta detta arbete."

Och vi beslöt att gå till botten med läsningen.

Så här fortsatte flickan sin skildring:

"Det var då han började tala om sin far.

'Jag hade aldrig någon far själv, och därför såg jag alltid upp till honom som till det absoluta idealet.'

'Vi har alla haft en far. Vem var din far?'

'Nej, om någonting är osäkert här i livet så är det vem som är din rätta far. Modern kan man alltid vara fullkomligt säker på, ingen mor föder barn utan en oförglömlig förlossning, som sätter en outplånlig stämpel på barnet för resten av livet, men vet du vad man säger i Italien?'

'Nej?'

'Det finns tre saker man aldrig kan vara säker på: vilka nunnor som verkligen är jungfrur, vilka präster och munkar som verkligen lever efter celibatet, och vem som verkligen var din egen far.'

'Men ett nyfött spädbarn lär alltid övertydligt likna sin naturliga far.'

'Det vet du väl, att regler aldrig håller? Det är den enda regeln som håller.'

'Men du tycks ändå veta vem som var din far.'

'Hans karaktär var alltid klar för mig, och en gång trodde jag mig ha funnit honom. Men han besvarade min kärlek bara med att förneka mig direkt.'

'Då kan han inte ha varit din riktige far.'

'Han hade anledning att förneka mig. Nu tror han att jag är död, och det är bäst att han får leva i den illusionen.'

'Vad gjorde du då honom som fick honom att förneka dig?'

'Ingenting.'

'Ingenting?'

'Nej. Det var vad jag gjorde min mor som fick honom att förkasta mig.'

'Och vad gjorde du din mor?'

'Ingenting.'

'Ingenting?'

'Nej. Hon var den enda jag skonade.'

'Men ändå sade du att din far förnekade dig för vad du gjort din mor.'

'Det var den skada jag vållade mig själv som var oförlåtlig i min fars ögon.'

'Men inte i din mors?'

'Nej. Därför räddade hon mitt liv fastän jag inte förtjänade det.'

Alltid återkom han till detta tema av sin egen totala självförsakelse, som om han själv och hans förflutna liv bara var gift och ingenting annat, och jag kunde aldrig få honom längre än till denna avgrund. Han var färdig med sig själv en gång för alla, tycktes det, och hans livs stora misstag och felsteg tycktes vara att han hade överlevt sig själv, som om detta innebar den totala vanäran. Det fanns bara ett ting ännu värre, och det var självmord."

Och så brevet från fadern till min hjälpare:

"Bäste John, Detta är ett axplock av min dotters förvirrade rapporter. I fortsättningen verkar hon mest avsiktligt vilja reta mig och utmana mig med att berätta om hennes och hennes luffarpojkväns eskapader och dekadenta erfarenheter bland Indiens värsta hippies i Manali, Varanasi och Goa, som om hon njöt av att plåga mig.

Du är den enda jag känner som kunde hjälpa mig, ty mitt eget inflytande har aldrig utsträckt sig till Indien, ett mänskligt trask av bara förlorade drömmar och självdestruktiva flummerier: hinduismen har för mig alltid framstått som världens mest betänkliga religion genom dess urskiljningslösa dyrkan och upphöjelse av ren vidskepelse och övertro till totalitär lag.

Jag är villig att erbjuda dig vad som helst i ersättning, om du bara kan lokalisera min dotter och utforska hennes luffarsambo och ge mig en trovärdig rapport om honom. På mig verkar han i det närmaste farligare än någon brottslig guru.

En check är utskriven på dig genom Grindleys Bank in blanco. Du får själv fylla i beloppet när jag återfått kontakt med min dotter.

Arligen, etc."

Så slutade rapporten. John, som min vän hette, var närmast förargad över den. "Han vet hur djupt detta har rivit upp gamla sår i mitt hjärta, han vet att jag inte vill ha något med pengar att göra, och ändå har han fräckheten att be om min hjälp!"

"Tänker du hjälpa honom?" frågade jag.

"Har jag något val?" Vi var båda i samma sits. Vi hade några människoliv att rädda, och eftersom vi kanske kunde rädda dem var vi tvungna att försöka.

"Vad tänker du göra med checken om du lyckas?" frågade jag.

"Ingen aning. Antingen river jag väl sönder den eller utfäster mitt arvode till exakt en paisa, varken mer eller mindre."

"Du måste antingen hata eller förakta den där människan. Vem är han egentligen?"

"En farlig och okänslig maktmänniska med obegränsade resurser. Jag begick misstaget att ta för givet att han var en vanlig människa och skulle vara mänsklig, därför överantvordade jag Beatrice i hans händer, och det blev hennes undergång. Jag borde ha lämnat dem båda i fred och låtit dem leva så långt från varandra som möjligt. I stället blev det tack vare mig ett äktenskap mellan dem, som blev en katastrof för henne, varför jag kände mig ansvarig för hennes öde och tog hand om henne, vilket blev hennes undergång. Ju mindre sagt om allt det där, desto bättre."

Det var tydligen hans känsligaste punkt. Jag aktade mig för att röra den vidare.

Bara några dagar senare fick han det stora e-målet från "den där maktmänniskan" som delgav den senaste rapporten från hans dotter. John blev djupt berörd av innehållet och lät mig läsa det:

"Jag tror att jag funnit en nyckel till min älskades hjärta. Det hände av en ren slump. Som vanligt tjatade jag på honom om att han skulle berätta något om sig själv, och jag tröttnade aldrig på att ansätta honom, ty ju mera han teg om sig själv, desto mer intressant blev hans hemlighet. Därför kom det som en överraskning, när vi talade om film, att han sade:

'För tio år sedan gjordes det en europeisk film om Händel och Farinelli. Den var det årets bästa film, och jag såg om den flera gånger. Den berättade om kastratsångaren Farinellis öde, hur han lurades av sin bror till det kirurgiska ingreppet som gjorde honom till kastrat, fastän han inte ville det själv. Han lurades till det genom att han gavs opium utan att han visste det, och när han sov opererade de honom. Därigenom blev han en halv människa för resten av livet, en hopplös freak, ett vidunder som stod utanför människornas gemenskap. Och för varje gång jag såg filmen kände jag mer igen mig själv i Farinelli, så att jag mer och mer identifierade mig med honom, fastän jag egentligen var hans motsats. Ty han perverterades mot sin vilja av andra, medan jag gjorde det helt själv.'

'Men du är väl ingen freak eller vidunder?'

'Jo, det är just vad jag är.'

Och längre än så kom jag inte. Ändå hade jag kommit längre på väg mot hans hemlighet än någonsin tidigare.

Det var när vi kom upp till Darjeeling som det blev så dåligt väder. Vi satt inregnade där och frös fastän det var långt efter monsunen och vädret borde ha varit klart.

Vi bodde då på ett mycket litet pensionat som hette 'Buttercup' som sköttes av två pyttesmå kvinnor: den ena var dvärginna. Men de skötte bra om oss, gav oss te när vi än ville och lagade förträfflig mat åt oss. Av alla ställen att sitta infrusna och inregnade på borde Buttercup ha varit det bästa i Darjeeling.

Där bodde då en flicka från Thailand utom en grupp israeler. Thailändskan föreslog en rå och fuktig kväll att vi skulle hälsa på en konstnär som just då befann sig i Darjeeling. Vilken omväxling som helst var välkommen mot den gråa våta monotonin, så vi följde genast med henne.

Det var en indisk-burmesisk familj som hyrde ett hotellrum på Shangri La Hotel nära the Mall, vilket de tydligen hade gjort sedan urminnes tider, ty deras far hade bott där tidigare. Även han hade varit konstnär och en mycket uppskattad sådan, men numera var det sonen som uppbar konstnärskapet, vilket han gjorde med den äran. Han målade och porträtterade helt realistiskt, så att man på ett skäggigt ansikte kunde urskilja varje skäggstrå. Jag hade aldrig sett så strålande realistisk bildkonst tidigare.

Det var hans syster som bodde där mest. Hon var lärarinna och mycket kultiverad och hade spelat fiol i hela sitt liv, men nu klagade hon på att hon aldrig mera fick tid att öva. Det brukar gå så. Vid en viss ålder lägger de av för att de inte orkar längre och låter sig gistna, och så skyller de på att de inte har tid. Det gjorde ju redan Franz Liszt.

Men min vän frågade: 'Får jag titta på fiolen?' Det fick han, och till min hjälp började han stämma den.

'Det är inget fel på den,' sade han. 'Den kan spelas på.'

'Kan ni spela?' frågade systemen.

Utan att svara började han spela. Han stod mitt i rummet med håret som en lejonman långt ner över ryggen och spelade som en Paganini. Jag tror att det var en solopartita av Bach han omedelbart tog upp. Vi lyssnade alla som förhäxade.

Särskilt konstnären greps genast av ögonblickets inspiration och fick något mycket piggt och sprudlande i sina ögon. 'Har ni något emot att jag skisserar er?' frågade han min vän i en paus, och det hade han ingenting emot.

Kvällen som följde blev oföreglömlig. Han spelade som en gud och flöt från det ena stycket till det andra medan den lille konstnären frenetiskt avbildade honom med glödande ögon. Han fångade bara ansiktet och dess uttryck av strängaste koncentration medan han lämnade håret därhän. Och jag satt som i trance hela tiden. Vad var det för en musikalisk gud jag hade hittat, som kunde spela så absolut rent de svåraste stycken på violin medan han samtidigt hade kommit så ytterligt vilse i tillvaron?"

Naturligtvis fattade vi båda vad det var frågan om. Violinisten kunde bara vara den samme som John redan en gång hade upplevt och berättat om. John såg på mig och sade: "Vi håller på att bli alldeles för engagerade i detta medan vi fullkomligt glömmet din dotter."

Jag försökte ta udden av hans farhåga: "Jag tror fortfarande den ena förlorade dottern kan leda oss till den andra."

"Det är bra," sade John. "Då är du åtminstone optimist."

Vi fortsatte läsningen.

"Styckena han spelade blev allt svårare, och jag blev orolig över hur han liksom hetsade upp sig medan han spelade. Så kom han av sig mitt i en partita, men han gav sig inte utan började i stället spela ett helt annat stycke. Det kände jag igen. Det var det stora violinsolot ur Mattheusp passionen, som ackompanjeras av den vackra alt-arian. Han spelade det med en så innerlig inlevelse att det var nästan hjärtskärande, och plötsligt märkte jag att han grät. Det forsade ur ögonen på honom av rörelse, och han började snörvla. Så kom det plötsligt ett skärande missljud, en komisk effekt, en total antiklimax: en sträng gick av. Det var som om instrumentet inte hade tålt den nervösa anspänningen. Han kom av sig totalt, sänkte stråken och betraktade oss uppgivet: 'Jag är väldigt ledsen,' som om det var hans fel. Det kanske det var, men givetvis var det en olyckshändelse.

Jag kunde inte bärga mina känslor, störtade fram till honom och omfamnade honom och kysste honom. Han grät fortfarande, och jag försökte trösta honom. Bara för att säga något sade jag något väldigt banalt: 'Var har du lärt dig spela så bra?'

'Hemma,' sade han enkelt.

'Var är hemma?'

'Brooklyn,' sade han.

Ännu en pusselbit. Men jag hade inte lyckats komma över mer än några stycken av flera tusen.

Den natten tjatade jag på honom igen och bad honom förklara sig. Det var på tiden nu, insisterade jag. Då sade han till slut gåtfullt: 'Det är fullmåne om några dagar. Följ med mig till Varanasi, så skall jag ge dig allt.'

Givetvis var jag med på noterna. Vi gjorde den långa buss- och tågresa till Varanasi, ett läbbigt ställe där man inte kunde gå på gatorna utan att trampa i färska våta kopuddingar, och vi tog in på ett gammalt skumraskhotell nära vattnet. Den natten skulle det vara fullmåne, och min vän beställde en båt åt oss.

Han hade planerat allting så ytterst noga och väl. Allt var beräknat. Jag anade att han hade något extra i kikaren, men det struntade jag i, för jag älskade honom och ville följa honom till världens ände.

Vi drack te där ute på vattnet, och den gamle roddaren log och nickade vänligt och förstående emot oss. Han hade nog varit med om det många gånger förut och kanske skaffat oss teet med dess innehåll.

Det var så vackert, ty floden dansade av ljus. Tusentals små flytande eldar av levande ljus hade sjösatts för fullmånens skull och förvandlade hela Ganges till ett underverk av gränslös sällsamhet. Och då förstod jag att något hade hänt med mig. Allting förvreds, de tiotusentals ljusen blev plötsligt starka som strålkastare, och floden började välva sig i väldiga oceanvågor. Jag såg hur min vän iakttog mig forskande, och

han förvandlades plötsligt till ett oemotståndligt grant lejon, medan den lille gubben i aktern plötsligt blev en torr och elak krokodil. Min vän kom över till mig och höljde mig med sitt ljuvliga hår. Jag älskade honom, och han älskade mig. Så enkelt var det. Det spelade ingen roll vad han gjorde med mig. Jag förstod att han hade drogat mig, jag förstod till och med att det var med LSD, men det gjorde ingenting, för jag älskade honom, och drogen bara förstärkte de underbara sinnesupplevelserna av denna den vackraste natten i mitt liv. Jag skulle inte ha något emot att bli hans slav och narkoman för hans skull. Han levde i helvetet, och jag skulle gärna följa med honom dit.

Kan du förstå mig, Pappa? Han gav mig den kärlek som du aldrig kunde ge mig. Jag älskade dig alltid och gör det fortfarande, men du kunde aldrig ge mig den kärlek som jag behövde och som kunde göra mig till kvinna. Jag är alltid din dotter, men ingen far kan ge sin dotter den kärlek hon förtjänar. Det kunde endast denne fallne man, detta vilddjur, denna förlorade ängel i helvetet, denna den mest olyckliga varelse jag någonsin stött på.

Härifrån far vi nu in till Nepal. Där lär finnas många knarkarparadis. Förhoppningsvis kommer jag inte att sakna möjlighet att höra av mig därifrån.

Din egen käraste dotter för alltid,

Agnes."

Sedan följde faderns kommentar:

"Du måste förstå, John, hur förkrossande upprörd och desperat olycklig denna rapport har gjort mig. Hon är mitt enda barn, min enda dotter. Jag betalar vad som helst, bara du finner henne, så att jag kan komma dit och rädda henne från ett öde värre än döden. Du vet ju hur väl jag känner till vad som försiggår i Nepal på undanskymda platser bortom tid och rum. Jag ropar till dig om hjälp. Hjälp mig och min enda dotter innan det är för sent! Min dotter får inte gå samma öde till mötes som bådars vår älskade Beatrice!"

John var tydligt tagen av brevet. "Det är första gången som han medger att han älskade sin hustru," sade han. "Tydligt håller han äntligen på att bli människa."

Men hur skulle vi kunna hitta dessa två vilsna ungdomar i det fattiga överbefolkade Nepal, där 50-tals turister försvann årligen på fullkomligt okända öden? John försäkrade mig att han hade sina kontakter. Vi skulle åtminstone försöka, hur maximalt osäkert resultatet än skulle vara.

Vi diskuterade även ingående våra chanser i sökandet av min egen dotter, men John lyckades lugna mig och var positiv. "Detta par har varit överallt i norra Indien, och hippies har en benägenhet att utveckla ett eget nätverk och hålla kontakten med varandra. Den västerländska drogvärlden i Indien är som en Ali Babas grotta till vilken alla initierade har nyckeln och där alla nyckelinnehavare är kända för varandra. De känner väl till alla drogkolonierna och vilka dess mest utpräglade och seglivade koryféer är, och denna nyckel tjänar som ett 'Sesam öppna dig' till hela Indien och framför allt till nyckelorterna Goa, Manali, Varanasi och Almora. Detta par är aktivt, reser överallt och åker nu till och med in till Nepal, som är det mest professionella hippiefolkets paradiset. Där är kolonierna mera begränsade, varken stora eller många, och där är alla ännu mer intima med varandra. Jag skulle uppskatta våra chanser att hitta detta par till 75% och din dotter till åtminstone 50%."

Detta tröstade mig alldeles oerhört och värmdde mitt hjärta, så att jag nästan började tro att våra chanser i själva verket var 100%. Situationen med den där engelska maktmänniskans oro och ångest inför sin dotters öde hade ingalunda dämpat min egen utan snarare tvärtom gjort den mera outhärdlig än någonsin. Detta förstod John, och därför tog han sig an mig och hjälpte mig. För detta var jag, precis som engelsmannen, beredd att av tacksamhet betala ett hur högt pris som helst.

2.

Han:

Min älskade, du har räddat mitt liv. Jag hade ingenting att leva för, och mitt liv var ett enda stort trask av hopplöshet, men du skänkte mig ljus och mening med att helt enkelt behandla mig som en människa. Jag var förlorad, en fallen ängel, en fördömd sate i helvetet utan hopp om återlösning, tills du gav mig din kärlek. Jag måste insistera att jag inte förtjänade den. Du vet inte vilka brott jag har begått i det förflutna, och det är din lycka, och den okunskapen får jag inte frälsa dig från, ty på den beror hela vår lycka, det bräckligaste och skiraste väsen som finns, som blott den minsta bagatell eller pust av sanningen lätt skulle förstöra. Låt oss älska varandra och glömma all sanning i världen.

Hon:

Nej, min vän, det är du som har återlöst mig och gett mig en mening i livet. Före dig var mitt liv bara en meningslös flykt från min far och alla mina olyckliga minnen, men plötsligt kom du som en stor lycka in i mitt liv. Det var jag som inte förtjänade det. Och du är inte någon fallen ängel. Tvärtom! Du kan ju spela violin! Jag är säker på, att med ditt spel skulle du kunna frälsa hela världen. Inför ditt violinspel och ditt ofattbart perfekta öra blir all övrig musik till intet, all rockmusik blir till bara trams och oväsen, all indisk populärmusik blir bara fåniga slagdängor, all fulhet försvinner och endast skönheten består, den skönhet som är din egen, den skönhet som är du och som aldrig kan korrumpas vad du än har gått igenom. Med ditt spel skulle du kunna frälsa hela världen från allt ljudmissbruk och narkotikamissbruk, ty din musik är sanningen. Det är den som är sanningen och ingenting annat. All annan sanning är värdelös, endast skönhetens sanning är det något med och är väsentlig och bestående. Allt annat kan vi glömma, ty det är bara falska dunster!

John tog hand om allt. Jag behövde inte göra någonting. Han sade till mig: "Bara ta det lugnt, och blanda dig inte i vad jag gör." Vi besökte Pokhara och Kathmandu, och det var härligt att slappna av nedanför Annapurnas överväldigande reslighet 2000 meter ovanför oss där vi satt nere vid den paradisiska sjön och drack te och avnjöt *fruit curd* medan vi helt enkelt väntade på napp. Jag förstod aldrig vad det var för krokar John hade lagt ut, jag var som doktor Watson helt ställd och rudis inför min mästares okända och obegripliga manövrer, och det var bara att passivt hänga med. Och till slut fick vi napp.

"Förbered dig för en svårare resa," sade han till mig. "Vi måste flyga till Lukla."

"Vad tusan är det för ett ställe?"

"Det får du se när vi kommer till Jiri."

"Och hur i all världen kommer man till Jiri?"

"Man tar bussen. Det är billigast så."

Och vi tog bussen till Jiri. Det var lättare sagt än gjort. Vägarna blev stadigt sämre ju längre bort från civilisationen de bar oss, och jag undrade flera gånger med ångest vad det var för en tripp min hjälpare tagit med mig på. "Det får du se när vi kommer fram," sade han bara.

Och vi flög från Jiri till Lukla. "Nu är det bara några dagars strapatser kvar," sade han, och jag visste vad detta 'några' betydde: minst tio dagar under förkrossande strapatser.

"Tror du verkligen vi kan finna min dotter på detta sättet?" vågade jag invända när vi vandrandes stretade upp för förfärliga backar i motvind och isande kyla.

"Man får inte ge upp," sade han bara.

Vårt mål visade sig vara ett kloster som hette Thyangboche, som låg vid foten av ett ytterst karakteristiskt och pittoreskt berg, som hette Ama Dablan eller någonting sådant. Det var ett fantastiskt ställe, och jag har aldrig sett någonting vackrare.

"Men var tusan är vi egentligen?" frågade jag.

"Vi är mitt i hjärtat av området med världens högsta berg. Du ser Mount Everest där borta. Om du vill kan vi fortsätta dit sedan, medan vi ändå håller på."

"Tack, men jag tycker nog att backarna hittills har varit ganska tillräckliga."

"Somliga får aldrig nog, men du nöjer dig med litet."

"Nej," sade jag, "jag nöjer mig inte med mindre än min dotter."

Anledningen till vårt besök i Thyangboche visade sig vara en gammal lama. Han påminde om Dalai Lama själv med sina humoristiska ögon, och han visade sig verkligen vara en rejäl skojare som knappast kunde mätas med mått av denna världen.

"Detta är Lama Gyalpo," presenterade John honom för mig. "Detta är min vän som förlorat sin dotter," sade han till laman.

"Jag har träffat många sådana som du, broder," sade laman till mig, "och jag har kunnat hjälpa de flesta av dem."

"Åtminstone 50 procent?" sade jag menande och blinkande till John.

"Jag håller alltid mitt ord," svarade han i samma anda.

Laman visste ingenting omedelbart om min dotter, men han hade mycket att berätta om det andra paret vi var ute efter. Han förhörde mig noga om min dotter, bad mig beskriva henne, frågade mig var hon senast hade setts, vilket jag inte visste själv, och så vidare, och lovade till slut att skicka ut en budkavle: hela Himalaya eller åtminstone halva skulle därigenom bli underrättat, lovade mig John, och laman bekräftade det.

"Det där andra paret," berättade han, "kom till mig i ett mycket märkligt ärende. De ville att jag skulle viga dem, ty de hade inte funnit och ville inte gå till en präst.

'Jag befattar mig inte med sådant,' sade jag. 'Jag är bara en enkel munk.'

Men de gav sig inte och bad mig åtminstone välsigna dem. Så mycket kunde jag göra. Detta betraktade de tydligen som lika gott som ett äktenskapskontrakt, ty därefter menade de sig inte behöva gifta sig mera. Och de levde sedan som man och hustru, precis som de gjort innan.

Vi råkade tillbringa en hel del tid tillsammans, ty de stannade vid mitt kloster, som då var ett obskyrt ställe upp mot dalarna mot Ganesh, och ville inte skiljas från min närhet.

Du vet ju, broder John, vad de trakterna handlar om. De trivdes alltför bra där. De kände sig som hemma, och de fann alltför många likasinnade där, som de snart började leva i kollektiv med, varvid de delade allt med varandra, till och med varandra."

Jag förfasades och måste ställa munken en fråga: "Men vad gör en helig man som ni i sådana sammanhang?" Jag förknippade genast hans insinuationer med ökända nästen som Manali, Sultanpur, Malana och Manikaran och vad som pågick där, var västerlänningar hängav sig åt daturablomman och försvann från världen för två år eller mera för att sedan komma hjärnskadade tillbaka utan vetskap om var de hade varit och fullständigt tömda i bollen, men han svarade:

"Tag det inte så allvarligt, broder. Ingenting är allvarligt. Höjden av förnuft är tolerans. Endast det som man inte accepterar kan skada en. Håll inte världen utanför, utan släpp in den, ty den är god, om den bara får kontakt med din själ. Endast brist på kontakt och kontaktsvårigheter är av ondo. Ju bättre kontakt, desto större kärlek, och desto mindre ondska. Ondskan existerar inte för buddhismen, ty ondskan är en lögn.

Endast godheten är sanning och består, så det är bara den som överlever. All destruktivitet är dödlig, medan allt som är konstruktivt är evigt."

Jag häpnade inför denna plötsliga undervisning och fick ett ohejdbart intresse av att få lära känna denne lama närmare. "Vi kan väl stanna här i Thyangboche?" vände jag mig till John.

"Så länge du vill," svarade han.

Det var klara solskensdagar, och luften var den klaraste tänkbara, men nätterna var isande kalla. Man fick sova med kläderna på under täcken, medan så länge solen sken under dagen man mest bara fick klä av sig, för att sedan snabbt ta på sig varmt så fort solen försvann. Det snöade inte, men varje morgon var klädd i ett fint glitter av frost, som förvandlades till svalkande leende dagg så fort solen skänkte den sina första strålar. Och jag tillbringade dagarna mest med den mycket originelle och excentriske laman.

Han var precis som sjömannen Michel Simon i Jean Vigos fragment till ett mästerverk "*L'Atalante*", som blev hans enda film. Michel Simon är där den ledande karaktären som oavbrutet fördjupas. Skal efter skal plockas av honom och avslöjar en allt intressantare karaktär, men skalen tar aldrig slut. Man kommer aldrig igenom dem eller fram till mitten, utan man får bara fortsätta bläddra i det oändliga. Så var det även med laman.

Han kom ursprungligen från Kham i östra Tibet och hade under 50-talet som ung man sällat sig till de vilda Khamkrigarna, den första gerillan i Tibet och den enda motståndsrörelsen mot kineserna. I årtal hade han deltagit i räder, ridit omkring under nätterna för att slå till mot sårbara kinesiska konvojer, 1959 hade de lyckats befria nästan hela södra Tibet mellan Nepal och Brahmaputra från kineser, men allting förändrades när Dalai Lama flydde från Tibet, ty då följde alla de bästa tibetanerna och Khamkrigarna med honom. De följde honom i hundratusenden, och bara åldringar, kvinnor och barn blev kvar i Tibet, där de ingenting hade att sätta emot en stenhårt okänslig och grym kinesisk reaktion. Folk försvann i hundratusenden utan att ett enda spår efter dem kunde spörjas. Troligen omkom de flesta i koncentrationsläger i okända massgravar, bara tibetaner, Kinas minsta minoritet, aldrig kineser. Men alla dessa omkomna tibetaner märktes ändå, ty de få överlevande bevarade deras namn och glömde dem aldrig.

Men det fanns alltid de Khamkrigare som stannade kvar och aldrig gav upp kampen i Tibet. De flesta hade sin bas i Mustang i norra Nepal, och var och varannan natt kunde det hända att de gav sig av på vilda räder över bergen mitt i natten för att slå till mot någon kinesisk mammutkonvoj, som sedan kunde bli stående obrukbar i veckor innan den kunde fortsätta, om den inte under tiden plundrades totalt. Ända in på 70-talet fortsatte gerillakriget, tills Nixon besökte Kina och beslöt att vända det fria Taiwan ryggen för att i stället satsa på den betydligt större marknaden i diktaturens Kommunist-Kina. Då var timmen slagen för den tibetanska gerillan, som ända sedan Eisenhowers tid hade backats upp av CIA. Detta skydd avbröts tvärt av Nixon utan förklaringar, "och vi visste att Amerika hade förrått oss. Hemliga uppgörelser hade träffats med ateisterna i Peking, och vi visste att Amerika tänkte överlämna oss i vårt lands förtryckares händer. Men vad vi inte visste var att Nepal, vår skyddande hamn, även gått in i samma överenskommelse och beslutat att förinta de sista frihetskämparna för Tibet.

Jag visste att vår timme var slagen, och jag försökte övertala de andra till att ge upp och ge sig av hemåt, men de vägrade ge upp. Hellre kämpade de till sista man, ty deras sak var ju den riktiga. Det var de kinesiska förtryckarna och ateisterna, som metodiskt förstörde alla våra kloster, och de västerlänningar som förrådde oss i deras händer som hade fel. Det var ju självklart. Så de flesta av oss valde att fortsätta kampen för

rättvisans sak, som var den heligaste av alla. Den måste ju segra i längden. Allting annat var omöjligt.

Men jag lämnade dem. På ensam hand red jag gråtande bort från dem, ty jag visste att jag aldrig skulle se dem mera. Jag red bort utan att någonsin vila eller rasta, jag red natt och dag och stannade bara när min gode och ende kamrat hästen tvingade mig till det, ty hästens liv var lika mycket värt och lika viktigt som mitt eget. Och till slut kom jag fram till Darchula. Då var vi båda mer än halvdöda, jag hade förlorat kanske hälften av min kroppsvikt, men vi levde, och vi hade kommit fram till Indien. Och vi visste att Indien aldrig skulle förråda oss, för Kina hade själv förrått Nehru och Indien.

Jag kom fram till Dharamsala och fick träffa allas vår självklare ledare Dalai Lama. Jag fick sitta länge hos honom och berätta för honom om mitt liv, och han rådde mig att bli munk och delta i arbetet med att organisera de tibetaner som överlevt. Sålunda återvände jag till livet."

Han hade sedan deltagit i uppbyggnaden av Tibetan Youth Congress, förkortat TYC, som var en helt demokratisk organisation som eftersträvade och metodiskt arbetade för ett helt självständigt Tibet i opposition mot Dalai Lamas linje, som bara ville ha tibetansk autonomi inom Kina. "Dalai Lamas linje var vettigare, men vi visste att vi skulle åstadkomma ett fritt Tibet förr eller senare, ty rättvisan kan bromsas men aldrig hejdas. Vi var lika säkra som alla de sista Khamkrigarna som mördades av kineserna och nepaleserna, som slaktade dem tillsammans. De gerillakrigare som inte mördades utan som i stället gav sig gick ett ännu grymmare öde till mötes. De hade lovats fri lejd och att få behålla all sin egendom om de gav sig, men när de då gav sig sattes de i fängelse och fick där svälta ihjäl eller förgås av sjukdomar och brist på hygien. De fick aldrig något tack av någon, vare sig för att de stridit för Tibet i 20 år mot omöjliga odds eller för att de givit sig frivilligt i förlitande på sina besegrades ord. Men aldrig har heliga löften svikits så brutalt som när nepaleserna på kinesernas order tog de sista fria tibetanerna till fånga bara för att beröva dem all deras egendom, frihet och liv, fastän de lovat dem att få behålla alla tre."

Till slut hade han insett hela denna världens ofantliga fåfänglighet och blivit munk. Han var då 40 år gammal och hade ännu ett långt liv kvar att leva. Han hängav sig ivrigt åt att studera alla olika riktningar av buddhismen och fastnade snart för Osho eller Bhagwan och dennes lära och begav sig under en längre period ner till deras centrum i Poona utanför Bombay.

"Osho var inte så dum som han såg ut. Han blev ju överväldigad senare av sina framgångar och galen på kuppen, varefter han dog, men dum var han inte, även om hans rörelse ledde till ganska absurda företeelser. Men jag älskade honom, ty han var god och konstruktiv och ville bara väl. Fastän han var indier hade han stor förståelse för den tibetanska saken, och vi tillbringade många nätter under ändlösa samtal och diskussioner med varandra, som alltid slutade på samma sätt: att han ville gå till sängs tillsammans med mig, men jag tackade alltid nej. Jag kan aldrig sova om jag ligger tillsammans med någon annan.

Men desto mera stöttade jag honom moraliskt. Det var där hos honom jag första gången kom i närmare kontakt med dessa exotiska västerlänningar som kallas 'hippies', och jag tyckte om dem. Jag umgicks med dem och lärde mig förstå deras mycket märkvärdiga nästan kommunistiska värderingar, men de var kommunister på rätt sätt: de var helt opolitiska. De strävade inte efter makt utan bort från makten. Hela deras val av livsföring var ett demonstrativt avståndstagande från allt vad de fann vederstyggligt i det västerländska samhället: materialismen, fulheten, dekadansen, degenerationen, profithungern, den ohälsosamma stressen, och framför allt: oandligheten och andefattigdomen. Och deras idiosynkratiska uttryck för detta avståndstagande var minst sagt sympatiskt: fantasifykt, utmanande mode, exotiska kläder i grälla och

chockerande färger, långt hår, mycket smycken med betoning på mängder av örhängen både för pojkar och flickor. Naturligtvis kan man och bör man anmärka på den betänkliga sidan av deras avståndstagande: drogmissbruket, som nästan var utmärkande för dem alla. Var man hippie skulle man röka hasch för att därpå aldrig dra sig för att även nyttja starkare droger. Det bara var så, hur skadligt, förnedrande och självdestruktivt det än var. Detta medförde å andra sidan en ljusare sida, nämligen den totala hämningsfriheten och den totala sexuella frigörelsen. De hade inga skrupler när det gällde kärlek, utan vem som helst fick älska vem som helst, och detta kunde jag bara betrakta som en fördel som övervägde alla nackdelarna med deras bisarra men charmerande hippiekultur.

Men den märkligaste hippie jag någonsin träffade var den unge mannen som du träffade i Ladakh, John. Han var så långt nedgången som man kan bli, men det var inte bara av droger. Han hade en mycket tyngre belastning än så.

Han intresserade mig, så jag såg till att vi fick privata stunder tillsammans, och till slut började han öppna sitt hjärta för mig. Vad han då avslöjade som sin värsta anfäktelse var något som fyllde mig med extrem häpnad som tibetan."

"Vad var det?" frågade John.

"Han förföljdes av ett hjärnspöke. Han hade som det heter på ert språk 'ett bi i hjärnan' eller 'ett bi i håret'. Det var en dam, men det var inte vilken dam som helst. Jag ska försöka återge bilden av den utsatta damen i knipa så troget som möjligt, så som han kommunicerade den till mig:

'Hon är i det mest fruktansvärda tillstånd, men det är inte mitt fel, ty det är inte jag som har gjort henne sådan, men jag kan heller inte hjälpa henne. Det är det värsta av allt: min totala vanmakt inför hennes situation, som om jag själv var underkastad den.'

Berätta vad du ser, sade jag.

'Hon är ung och vacker och naken och helt i mitt våld. Men hon är inte fri, för hon är hårt bunden och det på ett sätt som trotsar all beskrivning. Den som hade bundit henne hade inte bara bundit hennes händer bakom ryggen. Hon är bunden med långa svarta tunna läderremmar, som måste göra mycket ont. Han har börjat med händerna men sedan fortsatt binda och linda armarna uppåt ända fram till armbågarna, så att dessa nästan är fast vid varandra. Men han har inte slutat vid armbågarna utan sedan där slagit en knut och dragit läderremmarna uppåt runt halsen på henne, så att hon nästan är halvvägs strypt. Men inte nog med det. Sedan har han dragit dem ett varv till runt munnen på henne, så att hon är munkavlad på ett mycket plågsamt sätt, och sedan ytterligare ett varv runt ögonen, så att hon inte heller kan se. Sedan först har han avslutat med den sista knuten. Bara benen är fria, så att hon kan gå, men för övrigt är hon fullständigt förintad och helt i sin torterares våld, så att varje minsta rörelse hon gör måste göra fruktansvärt ont. Hon kan egentligen bara kvida och det nästan ohörbart. Men jag är inte hennes torterare. Varför förföljer hon då mig och plågar mig som ett ständigt outhärdligt dåligt samvete? Varför slipper jag henne aldrig? Det är som en hemsökelse. Jag kan varken bli av med henne eller hjälpa henne, jag är fullständigt oskyldig till hennes situation, och ändå är det bara mig hon plågar med sin närvaro. Varför?'

Han var helt förtvivlad och skakade, och det var uppenbart att denna bild vållade honom oerhörda plågor som aldrig lämnade honom i fred. Han satt i någons våld och hade ett trauma någonstans som han aldrig kommit till rätta med. Men det värsta var, att denna bild av denna kvinna i en sådan situation upprörde mig i mitt allra innersta. För det sätt på vilket hon var bunden, med rep lindade och hopsnörda runt armarna upp till armbågarna och sedan runt halsen, så att offret är ett fullständigt förödmjukat paket utan rörelseförmåga och under ständig ohygglig plåga, är en mycket vanlig kinesisk tortyr som ofta används på tibetaner. Och den som utsätts för den

förödmjukande tortyren är vanligen dödsdömd och kommer väldigt sällan fri från den levande. Få som utsatts för den har överlevt för att kunna berätta hur det kändes."

Denna lamans skildring upprörde i sin tur John i hans innersta. Det visade sig att han inte upplevat den själv, men väl hade han sett andra utsättas för den, inte bara oskyldiga tibetaner utan rättvist eller orättvist dödsdömda kineser över hela Kina. "Tillsnörningen runt armarna och sedan runt halsen, den plåga som armarna är utsatta för samt den inträngande kvävande strypsnaran gör att de stackars dödsdömda offren inte ens kan kvida," sade han. Tydligt hade han varit i Kina och sett offentliga avrättningar där, som ju är kända för sin utstuderat psykologiska grymhet, då exekutionen vanligen föregås av de mest omänskliga och plågsamma tänkbara förödmjukelser, som därtill dras ut på tiden så länge som möjligt.

Men det var något mera. John skakade. "Hur är det fatt?" frågade laman.

John sträckte ut sina händer framför sig. De skakade som i en jordbävning. Han kunde inte hålla dem stilla. "Det tog två månader innan jag kunde skriva något igen," sade han. "På en månad kunde jag inte hålla i en penna."

"Broder," sade lama Gyalpo, "du har gått igenom det och överlevt."

"Ja," sade John stilla.

Jag häpnade. Min vän och reskamrat hade alltså varit utsatt för den nesligaste kinesiska tortyr! Något sådant hade jag aldrig kunnat tro om honom.

Han märkte min fasa och sade: "Jag hoppas att jag inte har chockerat dig."

"Nej," sade jag. "Jag är bara förvånad."

"Kan du berätta om det?" frågade munken. "Dina erfarenheter av kinesisk fångenskap kan vara av högsta intresse för oss tibetaner."

"Jag blev ertappad utan pass," sade John. "Det var i Lhasa. Jag hade mitt falska pass, men jag hade glömt det hemma. Ertappas man utan pass är man förlorad, och även om man kan producera det i efterhand blir det då så noga utstuderat att förfalskningar måste uppdragas. Därför var det ingen idé att jag sade att jag hade passet där jag bodde. Dessutom hade det komprometterat dem jag bodde hos. Jag blev alltså för första gången i mitt liv arresterad som misstänkt för spioneri.

Den historia jag höll mig till var att jag var en dum och dumdristig turist, en vårdslös risktagare som riskerade livet för sportens skull. Det går många sådana lösa i Himalaya. Allt spioneri förnekade jag bestämt. Jag var inte alls intresserad av sådant utan bara av resandets äventyrlighet som sport.

Men min dumhet lurade dem inte. De genomskådade att jag hade mer inne i huvudet än vad som var hälsosamt för mig själv. Så de kvarhöll mig för fortsatta förhör. Under dessa framkom det ganska snart att jag förstod tibetanska. Kunde jag förstå tibetanska så kunde jag också tala det. Därmed var kineserna ganska säkra på att de hade fått en stor fisk i nätet.

Militären som fick hand om mig talade en perfekt engelska, men han talade mycket långsamt och så övertydligt att den nästan lät automatisk. Ibland lät han precis som en datamaskin. Han skulle visa sig vara omänskligheten själv.

'Det är bäst för er att ni samarbetar. Ju fortare ni avslöjar allt vad ni vet, desto mindre plågsamt blir det för er själv.'

'Jag vet ingenting,' vidhöll jag.

'Om ni envisas måste vi börja tortera er. Jag försäkrar er att ni gärna skulle slippa det, och efteråt när ni ändå avslöjat allt kommer ni att ångra att ni fick armarna ryckta ur led för ingenting.' Jag svarade ingenting. De inledde tortyren.

'Du är fördömd,' sade militärautomaten. 'Du har ingenting att vinna på att undanhålla något. Men du har allt att förlora på det. Vi tar inget ansvar för skador uppkomna på din kropp för din egen dumhets skull, och om du dör under behandlingen garanterar vi att ditt lik försvinner spårlöst. Om du är den du säger dig

vara kommer ingen att fråga efter dig, och om du är en spion, vilket vi har skäl att tro att du är, kommer man ännu mindre att ställa några frågor. Du är förlorad. Samarbeta!

'Jag har redan sagt allt.'

'Bind upp honom.'

De var professionella och hade gjort så många gånger förut. Det märktes genast, för de utförde den komplicerade uppbindningen av armarna mycket snabbt. Men de använde inte läderremmar. I stället hade de ett annat material, som var mycket smidigt och gled lätt, så att det både kunde töja sig och skära djupt in. Jag tror det var någon sorts konstsilke. Det var som en väldigt lång svart slips men smal hela vägen. De band upp armarna just som du har beskrivit, så att armbågarna drogs ihop på ett outhärdligt sätt upptill bakom ryggen. Händerna hade jag nästan genast förlorat all känsel i. Tillsnörningen var dubbel hela vägen men hårt åtdragen bara vid handlovarna. De drog till också vid armbågarna men inte fullt lika hårt, så att armarna var precis som ett par hårt tillsnörda skor. Sedan drog de upp båda lösändorna runt halsen och tillbaka ner till armbågssträckningen. Min bödel frågade då militären: 'Ska vi hänga upp honom?'

'Inte ännu,' sade han. Så de nöjde sig med en provisorisk knut vid armbågskrökningen. Svårigheten att andas gjorde att jag helt måste koncentrera mig på detta och därför inte sade ett ord.

'Vi har all makt över dig,' sade militären. 'Vi kan sparka dig och trampa på dig precis som vi vill. Du är inte mera värd än en dörrmatta, som är värd mer än du. Vi kan förödmjuka dig hur långt som helst. Vill du fortfarande inte tala? Vem bor du hos? Vem spionerar du för? Vem har lärt dig tibetanska? Vem arbetar du för? Vem är du?'

Med möda fick jag fram: 'Hur kan jag tala när jag inte kan andas?'

'Fortsätt,' sade militären till bödlarna.

Då band de för mina ögon. Jag skulle inte mer få se vad de skulle göra med mig. Mest tror jag dock att de gjorde det för att jag inte mer skulle kunna se in i deras ögon. Det kändes så. Ändå kunde jag se en hel del under ögonbindeln, ty de var slarviga med den. Sedan kastade de mig på golvet och band mina fötter. Men sedan började tortyren. De band upp mina fötter till händerna, så att fötterna och benen drogs upp bakåt och händerna och armarna tvingades neråt, varpå min hals blev ännu hårdare tillsnörd. Sedan sade militären: 'Nu kan du hänga upp honom.'

Jag förstod genast vad det handlade om. Skulle de verkligen här i Tibet använda sig av det oerhörda apartheid-sydafrikanska tortyrsättet som gick under benämningen 'flygmaskinen'? Min rörelse märktes av militären som genast sade: 'Vänta!' och avbröt bödlarna. 'Vill du tala?' frågade han mig.

'Ja, jag har något att säga er,' fick jag fram.

'Nå?'

'Ta bort strypsnaran, så att jag kan säga det.'

De tog inte bort strypsnaran, men de släppte ner benen. Det gav mig äntligen lite tillfällig luft i halsen. Jag sade: 'Jag har bara det att säga er, att jag ingenting vet av det ni vill veta, och om jag dör under er behandling är det helt på ert eget ansvar. Man kommer att fråga efter mig från Amnesty International och andra organisationer för mänskliga rättigheter. Jag är bara deras agent och ingen annans.'

'Varför talar du då tibetanska?' väste militären. 'Du ljuger! Du arbetar ensam som hemlig agent! Annars skulle du åtminstone avslöja hos vem du bor! Häng upp honom!'

Benen bands fast igen till händerna men ännu hårdare än förut. Jag trodde strupen eller ryggen skulle brista, men lyckligtvis var mina ben min starkaste kroppsdel. De var ytterst akrobatiska, och mina bödlar visste inte själva hur tånjbara de var. Jag kunde faktiskt böja dem bakåt så att det svarta silkessnöret inte var helt sträckt utan jag kunde andas.

'Häng upp honom!' skrek militären, och nu hände det värsta. De körde in en stång under snöret mellan armarna och benen och lyfte denna. Nu sträcktes linorna till maximum av min kroppsvikt, och det kändes som om kroppen skulle slitas sönder av de brutala smärtorna. De placerade stängen så att jag hängde under den. 'Gör det ont?' frågade militären.

Ändå skrek jag inte av smärtorna, för jag visste att det bara ytterligare skulle förvärra andningskrisen. Får man panik i en sådan situation är man död vanligen av hjärtslag. Jag var inte död ännu och ämnade inte dö frivilligt.

'Gör det ont?' frågade militären igen med oförskämd vänlighet. Men jag hade fått ganska mycket saliv upp i munnen. Han var tillräckligt nära, och jag råkade få in en fullträff i hans vidriga ansikte. Det var rena lyckträffen, men han tog det inte som ett skämt. 'Munkavla honom och gå vidare med behandlingen,' kommenderade han lugnt och iskallt. Han var lika okänslig som en robot. Jag undrade om han var hjärntvättad eller programmerad. Troligen var han båda delarna.

De drog nu upp silkessnörets båda fria ändar och drog dem båda runt munnen mellan tänderna, så att jag blev effektivt munkavlad. Ändå kunde jag fortfarande spotta eller åtminstone fräsa, vilket jag gjorde så att torterarna fortsatte bli översköljda. 'Han dräglar,' klagade de.

'Gör om det då. Stoppa till hans mun med en trasa.' Men nu fick de problem, ty fastän de satte in en näsduk och sedan band för igen kunde jag fortfarande spotta. De var inte nöjda. Så sade militären: 'Sätt ner honom igen. Han vill säga något.'

Stängen lades ner, och jag fick en välbehövlig andningsfrist. Lyckligtvis var mina stora näsgångar helt oblockerade. När de fått ut näsduken sade jag: 'Hur kan jag väl bekänna något när ni munkavlar mig?'

'Han bara retar oss. Fortsätt!' sade militären.

Näsduken kom på plats igen, de drog hårt åt silkessnöret igen, men för att jag inte skulle sprida saliv omkring mig mera band de också för både munnen och näsan med en större duk. Nu fick jag plötsligt andningssvårigheter även genom näsan. Och hela tiden skar den ohyggliga strypsnaran hårdare och hårdare in i halsen.

Efteråt har jag kommit fram till att vad som räddade mig var att jag fick behålla kläderna på. Jag hade en mycket varm svart thermo-polotröja som var hårt åtsittande och som var mitt bästa plagg mot kylan och isvintern i Tibet. Den var besvärlig att dra på sig och dra av sig, och när kineserna inlett sin tortyr hade de gjort ett tafatt försök men misslyckats och därför låtit den vara på. Tack vare det trängde silkessnöret inte tillräckligt djupt in i halsen för att kunna kväva mig. Jag var lika svår att strypa som en karl med tjockt och rikt skägg.

Men de hängde upp stängen igen, och nu kunde jag inte skrika ens om jag hade velat. Jag kunde inte ens kvida. Och där fick jag hänga medan jag inte kunde göra annat än genom tröga rosslanden kämpa för livet.

Då gjorde de något annat. De försökte dra ner mina byxor. 'Vi får inte upp dem,' klagade en bödel. 'Klipp upp dem då,' hörde jag militärens långsamma övertydliga röst.

De klippte upp mina byxor vid ändtarmshålet. Jag förstod genast vad de tänkte göra. Kanske det var det som räddade mig, att jag inte togs med överraskning. Att bli tagen med överraskning är i princip det enda farliga i livet man kan bli utsatt för, och kan man bara undvika det är man nästan osårbar. I nästa ögonblick kände jag den kalla stängen hårt tryckas in i ändtarmen. Sedan kom chocken. Det kändes som om hela kroppen skulle sprängas i tusen bitar."

"Det var väl en elektrisk batong?" frågade laman för att jag skulle förstå.

"Ja, en sådan som de torterar nunnor med och förstör deras vaginor med. Det var den sydafrikanska flygmaskinen för min del men i kinesisk version och kanske ännu

grymmare i sin större omänsklighet och i sin grymmare beräkning. De flesta som utsätts för den dör av hjärtslag, och torterarna kommer undan med det, ty inga andra fysiska skador kan konstateras. Men jag visste att jag skulle klara det. Jag hade inga skäl för mitt antagande. Jag bara visste det.

Och det värsta för mig var inte själva tortyren. Det värsta var bödlarnas mentalitet. De skrattade när de utsatte mig för den inre explosionen. Jag hoppade ju och dansade hängande i min stång medan mina lemmar gradvis rycktes ur alla sina gängor och jag rosslade halvkvävd efter luft, och de gjorde om det på nytt. Även militären skrattade. Det var som om denna sortens skämt var den enda humor de förstod.

Men när jag fick den tredje elchocken och jag visste att jag inte skulle tåla mycket mer hände något märkligt. Jag gjorde i byxorna. Jag kände hur det sprutade till, men det var inte urin. Det var säd. Även bödlarna märkte den anmärkningsvärda doften och reagerade genast. Även automaten reagerade. De överlade snabbt på kinesiska och satte ner mig. Plötsligt hade de kommit på helt andra tankar. Jag hade blivit intressant på ett helt annat sätt. Tydligen hade ingen fånge förut fått sädesuttömning under denna tortyr. Detta var något nytt och för dem tydligen någonting vetenskapligt sensationellt. De till och med samlade upp min spillda säd från byxorna och satte den i provrör. Kanske de skulle utnyttja den på något sätt? Man kan spekulera i ett universum av oanade möjligheter.

Men tortyren kom helt av sig genom att bödlarna fått något helt annat att tänka på: ett medicinskt fenomen. Jag är ju inte den som idkar sex regelbundet, och tydligen hade min sädesuttömning varit imponerande stor. Helt plötsligt nöjde de sig med att jag faktiskt ingenting visste, och de verkade plötsligt godta att jag bara var en dumdristig turist och lika dum som en vanlig amerikan. De befriade mig och lät mig gå. 'Alltså var du bara en dum turist i alla fall,' sade militären rent ut, som om min sädesuttömning var det avgörande beviset därpå, och lät mig gå. Tydligen litade han på att en dum turist inte skulle prata alltför mycket bredvid munnen om sådant som han inte förstod någonting av och att han åtminstone i så fall aldrig skulle bli trodd."

"Och dina skador?" frågade laman.

"De masserade mina händer så att känslan kom tillbaka och även armarna i någon mån, men helt återställd har jag aldrig blivit. Mina armar har alltid varit min svagaste kroppsdel, förmodligen genom att jag aldrig fick arbeta fysiskt som barn utan mest bara fick studera. Jag fick då röra på benen desto mera, och det gav all den goda kondition jag alltid har haft. Men armarna och händerna har jag alltid haft problem med, särskilt efter den kinesiska blodörnen."

"Blodörnen?"

"Ja, ty så kändes det. 'Blodörn' var en avrättningsmetod under vikingatiden. Den dömde bands fast mot ett träd med bröstet mot trädet. Därpå ristade man blodörn i ryggen på honom, så att ryggen skars upp och man bände ut alla revbenen. Där fick han stå tills han dog. Han dog alltid. Jag tänkte på den avrättningen när jag hängde i stången med armarna vridna ur led och granatchocken kom, som vred alla lemmarna ur led och ut och in på hela kroppen. Ungefär så borde det ha känts att få en blodörn ristad i ryggen på sig."

Efter en eftertankens allvarliga paus sade lama Gyalpo:

"Och så förvånar sig västerlänningar över att tibetaner över huvud taget kan överleva någon kinesisk tortyr och fångenskap på tjugo år under omänskliga lidanden... Du måste ha ett skelett, hjärta och lungor av stål, min broder. Att överleva den tortyr du har skildrat är få förunnat."

"Ändå är det ingenting mot vad tibetaner har fått gå igenom. Läs Palden Gyatsos bok 'Elden under snön' för en fullständigt otrolig men helt dokumentär sannskildring. Det vet väl du, lama Gyalpo, att min skildring bara är en snöflinga av isberget."

"Ja, det tibetanska isberget av lidanden är större än hela Antarktis. Det är till och med större än hela Kina och hela det kinesiska folkets lidanden, ty det är det kinesiska folket som fört dess kommunistiska ateistiska och destruktiva regim till makten. Ett isberg är naturligt, men ingen ateistisk regim har någonsin varit naturlig utan lika konstgjord och livsfientlig som hela det andra världskriget."

"Den regimen har väl fler liv på sitt samvete än hela andra världskriget?"

"Åtminstone lika många. Men om man även räknar alla aborterade barn, som mördats som foster för regimen skull, så är det hundratals miljoner fler."

"Du som vet, fader Gyalpo, hade de kunnat driva tortyren av mig ännu längre om de inte hade överraskats av att jag fick säd i byxorna?"

"Ja, min vän. De hade kunnat driva den mycket längre. De band väl ihop dina fötter med dina händer med en slinga som de band ihop?"

"Ja."

"De hade kunnat sticka en käpp i denna slinga och sedan vrida den runt, så att det hela tiden blev spändare, så att trycket mot halsen och luftstrupen hela tiden blev ett grymmare stryptag, och så att ryggen mer och mer tånjdes bakåt. När du hänger på stången i flygmaskinsställningen kan de även plötsligt sänka den hastigt så att du faller och sedan plötsligt hejdas men fortfarande hänger i luften, så att repen blir akut spända i en chockverkan. Det är nästan värre än de elektriska batongerna. Det kallas 'luftgropar', men de har oändliga variationer på sina grymma lekar. På det sättet kan man kvävas, men det är vanligare att ryggen knäcks. Då har torterarna inget annat att göra än att ge offret ett nackskott och göra sig av med liket."

Jag stod inte ut längre. Det blev för mycket. Plötsligt blev jag illamående och måste skynda ut för att kräkas. När jag kom tillbaka såg laman och John deltagande på mig.

"Låt oss tala om någonting annat," sade laman.

Det var ljuvliga fridfulla dagar där i Thyangboche. Vi hade tur med vädret, som var kristallklart hela tiden dag ut och dag in, som om det aldrig hade varit något annat. Genom att det låg högt uppe var det samtidigt friskt, ehuru man fick akta sig för att bli bränd när solen gassade som intensivast. Det var på den tredje dagen efter vår ankomst, som lama Gyalpo levererade det sensationella resultatet av sin forskning efter min dotter. Djungeltelegrafan hade gått varm i tre dagars tid i hela östra Himalaya, och fanns hon där någonstans skulle hon hittas. Och det gjorde hon. Lama Gyalpo meddelade mig att hon på egen hand hade rest in till Tibet.

"Detta är inte enbart ett glädjebudskap," sade han allvarligt. "Vi vet inte med vilka papper hon har rest in, och det är att befara att de inte är helt i sin ordning. Dessutom lär hon ha rest in till Tibet bara för att själv ta reda på hur det går med den fortlöpande kinesiska etniska förstörelsen av landet. Hon har alltså troligen riskerat sitt liv."

Men jag var bara eld och lågor. Äntligen! Hon hade lokaliserats! Det var det första och viktigaste steget. Sedan var det bara att ta upp jakten på spåret och följa det konsekvent utan att ge upp inför någonting. Hon fanns! Och hon levde!

Men tiden gick, och lama Gyalpo verkade bli mera allvarlig för varje dag. Jag visste att han ledde effektiva forskningar, men inte ens han kunde ju garantera någon omedelbar succé genast. Och en dag sade han till mig mycket allvarligt:

"Min vän, det här blir kanske svårare än vad någon av oss kunde tro att var möjligt."

"Vad har hänt?" frågade jag genast, ty jag förstod genast att något måste ha hänt.

"Bered dig på det värsta," sade han. "Det här kan ta lång tid."

"Vad har hänt?" upprepade jag.

"Din dotter har försvunnit i Lhasa. Vi har lokaliserat var hon bodde, men hon har försvunnit därifrån. Det sista någon såg av henne var att några poliser tilltalade henne,

bad att få se hennes papper och förde henne med sig. Sedan är spåret förlorat, och vi kan inte återfinna det."

"Vad kan vi göra? Är det alldeles hopplöst?"

"Vi kommer att försöka alla medel. Och när alla dörrar är stängda öppnar sig alltid en ny. Att ge upp är alltid det dummaste man kan göra. Vänta bara. En dag dyker det upp någonting."

Men det gjorde det inte. Alla spår ledde till polishögkvarteret i Lhasa, men inget spår ledde ut därifrån. Och en dag sade laman:

"Vi har försökt allt och har nu ingenting annat att göra än att vidta extraordinära och extrema åtgärder."

"Vad innebär det?"

"Jag har konfererat med John om saken. Vi har båda en god vän i Kina som undantagsvis kan åta sig omöjliga uppdrag. Det är vår mening att detta är ett sådant. Vi måste anlita doktor Sun."

"Vem är doktor Sun?"

"En god vän till mig," sade John. "Jag har känt honom i många år, han är kines, men han är fullkomligt pålitlig. Han är en av de underjordiska ledarna för oppositionen."

Detta ingav mig en säregen trygghet. Jag kände genast att ärendet i doktor Suns händer vilade i de säkraste och tryggaste tänkbara.

Min dotter skrev sedermera själv sin historia i kinesisk fångenskap. Därmed har jag redan avslöjat det lyckliga slutet, och det är kanske bäst, ty hennes väg tillbaka till min famn var sannerligen ingen dans på rosor. Här är hennes egen berättelse:

3.

"Jag vet inte varför poliserna stoppade mig, men jag tror att de måste ha märkt att jag skyggade för dem. Det är ju aldrig roligt att se varken poliser eller kineser i Lhasa, och särskilt poliser och militärer har en enastående nedslående inverkan. Jag brukade alltid undvika dem, men den här gången måste något ha tilldragit sig deras misstänksamhet mot mig. Kanske jag hade sett skuldmedveten ut eller skyggat för dem alltför märkbart.

I det ögonblick då de stannade mig och bad om mina papper visste jag att det var kört. Jag hade mina papper, men jag hade varit vårdslös med dem. "Vi måste be er att komma med oss till stationen," sade de. Jag bad genast att få sätta mig i kontakt med min ambassad. "Senare," sade de.

På stationen granskades mina papper minutiöst, mitt pass var i ordning men inte mitt visum. "Fröken," sade de, "ni har fått inresevisum till Kina genom flyg från Kathmandu till Lhasa. Men era stämplarna här säger att ni har kommit landvägen över Zhangmo. Varför har ni kommit fel väg?"

Så började det. De var kalla och formella till att börja med, men ganska snart började jag känna deras obehagliga tentakler skruva sig hårdare om mitt hjärta och tränga djupare in i min själ bara för att få komma åt den och kunna kontrollera den. Kontroll var allt de var ute efter från början till slut. De ville snart veta allt om mig, vad jag gjorde i Tibet, vad jag gjorde hemma, och vad jag än sade talade i deras ögon till min nackdel. Allt tolkade de till vad de själva önskade få det till, nämligen subversiv verksamhet.

De hämtade mitt bagage från var jag bodde. De hittade genast min videokamera och tjuvtittade på mina filmer. Där fann de precis just det som de hade önskat: bilder som för dem bevisade att jag var spion. Jag hade filmat tibetanska tiggare, kineser i färd med att riva tibetanska hus, mina egna intervjuer med tibetaner och deras vittnesmål

om det kinesiska förtrycket och den pågående etniska rensningen, sönderslagna statyer på bakgården till ett förstört tempel, kineser i färd med att lasta tibetanska timmerstockar från skogsskövlingen i Kongpo, och så vidare. Jag hade även filmat ruinerna i Ganden och det mest komprometterande av allt: kinesiska soldater i färd med att sparka en tibetan sönder och samman mitt i gatan i Barkhor.

När de hade kommit så långt i sin undersökning var saken klar för dem, och de var skrämmande belåtna. De lämnade mig i fred i några dagar och jag blev hyggligt behandlad, men de höll mig noggrant bevakad och isolerad. Jag hade aldrig fått lämna polisstationen efter att jag först hade förts dit. Jag undrade vad de höll på med och kom fram till att de fördjupade sina undersökningar om min person.

Tiden gick, och ingenting hände. Min isolering var total, och min omgivning förblev den sterilaste och dödaste tänkbara. Man gav mig mat men ingenting att göra. Min tillvaro var alltså fullständigt själsligt dödande, och det var absolut nödvändigt för mig att hitta på någon sorts terapi om jag inte skulle bli galen. Jag kom då att tänka på en väninna som jag vuxit upp tillsammans med. Vi hade delat allt under hela vår uppväxttid, och när hon med tiden blev katolsk nunna förmedlade hon sina erfarenheter av den omänskligt hårda disciplinen, där man inte fick se sig själv i spegeln, inte dricka vatten när man var törstig och inte prata med sina medsyster utan att man måste bikta allt sådant som förskräckliga synder. Jag lekte att jag var en nunna som hon, och det räddade mig. Jag gick in i en sorts mental disciplin, där jag lekte att min totala och sterila isolering var en sträng klosterregel som jag hade valt frivilligt, och jag gick igenom späkningar, oändliga bönerutiner och andra psykiska och fysiska discipliner som om jag verkligen var en katolsk karmeliternunna. Men allt detta fick ett hastigt slut, när jag fick en ny förhållningsledare.

Han var en militär officer och talade en bra och tydlig engelska men mycket långsamt och släpigt, som om han lade sig vinn om att den skulle vara fullständigt perfekt i varje minsta detalj även om resultatet måste bli motbjudande pedantiskt och nästan automatiskt som en dator. Och alltför snart fann jag att hans mekaniska automatik, som om han var en robot, dolde en bottenlös avgrund av bestialisk grymhet.

Han log faktiskt när han berättade för mig att ingen utomlands hade saknat mig eller sökt mig. Jag hade ju faktiskt begivit mig till Tibet på egen hand utan att berätta det för någon och inte ens för min far, och jag hade försökt strunta i riskerna. Detta, visade sig nu, gagnade i högsta grad mina nya herrar.

Han log också när han berättade vad de hade för planer för min räkning. De hade tagit mig på bar gärning som spion och ansåg sig därför ha rätt att göra med mig vad de ville. Min enda chans att rädda mitt liv var att samarbeta med dem utan att bråka. De ville utbilda mig och kvalificera mig för särskilda uppgifter. Jag förstod inte genast att de hade utsatt mig till att utgöra deras nummer ett bland alla deras prostituerade.

Mardrömmen började när de genomförde min debut. Jag hade inte förstått deras avsikter före det, så tvångsdebuten kom som en chock. Naturligtvis kämpade jag då vilt emot av alla krafter, så dum var jag, varpå de bara gjorde traumat värre med att binda mig och munkavla mig. Sedan var jag helt i deras våld och skulle förbli så länge.

Nunneterapin var kanske det enda som räddade mig. Jag fortsatte spela mig in i rollen av en våldtagen nunna och försökte till och med se mig själv som i nunnekläder med krucifix och allt, i långa svarta slöjor och med huvudet som i en mask, och detta mitt rollspel befriade mig från självförakt och gjorde att jag kunde fortsätta vara kvinna. Jag hade ju ändå tvingats in i detta mot min vilja, och genom att fly in i nunnerollen gav jag mig själv en sorts martyrgloria som räddade min integritet.

För att de inte skulle behandla mig grymt beslöt jag att samarbeta och uppföra mig väl. De tycktes belåtna med detta och började så småningom ge mig friheter. Den mest betydande av dessa var att min isolering bröts och jag fick träffa andra kvinnliga

slavprostituerade. Bland dem fanns faktiskt även några nunnor, men de flesta var vanliga tibetanska kvinnor. Vi fick bo tillsammans i samma barack, men vi släpptes aldrig ut därifrån. Vårt enda grönbete var en cementerad bakgård med höga murar och taggtråd från vilken det var omöjligt att fly. Våra kinesiska militära herrar tog inga risker.

Mina systrar i fångenskapen var av mest två olika slag. Dels var det tibetanska nunnor, som hade ryckts från sina kloster och som nu 'omskolades' till att bli 'vanliga redliga' kvinnor. Enda tanken bakom detta var att förnedra dem till maximum. Deras hjärtan krossades snart, och efter en tids brutal misshandel brukade de försvinna. Jag är säker på att de blev mördade och sedan förintade som lik, så att alla spår av dem försvann. Kineserna fann inget behag i dem alls, då de ju inte ens var vackra, varför de inte hade något liv att hoppas på alls. Deras ständigt mer bedrövade och förtvivlade ansikten kommer att förfölja mig så länge jag lever.

Annat var det med de andra, som var i majoritet i fängeslägret. De var de vackraste tibetanskor jag har sett, och de var ej sällan till och med glada och på gott humör och skämtade gärna om sin egen hopplösa situation. De var allesammans praktexemplar på den kvinnliga tibetanska skönheten och hade gallrats ut från de vanliga prostitutionslokalerna enkom för att tjänstgöra och vara nära till hands åt de högsta militärerna. Men de hade alla en förfärlig sak gemensamt: de var alla steriliserade. De visste att de ingenting hade att leva för utom blott för att få dö, när deras skönhet var utblommad och kineserna inte längre skulle känna för att missbruka dem och därför hålla dem levande, för att sedan efter döden i evighet få återfödas i ställningar som skulle göra det möjligt för dem att i evighet få straffa och ta ut hämnd på kineserna.

Min ställning var unik genom att jag varken var tibetansk eller steriliserad men likväl kunde tibetanska. Mina systrar var säkra på att jag skulle komma undan levande och en dag kunna berätta för världen om mina inblickar i den kinesiska ockupationen. De berättade allt för mig, hur hela det tibetanska folket gradvis förintades genom systematisk sterilisering av alla kvinnor och mödrar och hur den kinesiska massinvandringen i Tibet, sponsrad och belönad av regimen och därför materialistiskt lockande för kineserna, gradvis långsamt men säkert trängde ut tibetanerna ur deras eget land genom världens lömskaste etniska rensning, som nu fått pågå ostört under 50 år. Lhasa och Shigatse, de två största städerna, var nu redan mer kinesiska än tibetanska, och endast på landsbygden kunde ännu i viss mån den tibetanska identiteten och kulturen leva vidare.

Vi vände oss vid att våra systrar försvann en efter en. Det hette att de hade förflyttats, men vi visste alltid att de hade mött döden på ett eller annat sätt, antingen misshandlats ihjäl eller försökt något varför de avrättats såsom 'opålitliga'. Men vi tog aldrig slut, ty det kom ständigt nya bortförda nunnor och steriliserade prostituerade, som först inte visste vad som väntade dem men som gradvis skolades till insikt och föll in i samma resignerade mönster som vi andra.

Vi hade således en viss gemenskap där, som jag alltid saknade efteråt när helvetet började på allvar. En dag hämtades jag och kallades till förhör. Det var hos den samme automatiska översten som talade så perfekt engelska så släpigt och långsamt att man trodde han hade en inopererad bandspelare i halsen. Men vad han hade att säga var inte roligt.

Tydligen hade någon av oss tjänstgjort som informatör och angivare åt kineserna, ty jag förstod genast att denne omänskliga militär visste allt om vad vi hade talat med varandra om i fängeslägret. De tänkte inte längre tillåta sådana friheter och hade beslutat åtgärda saken med att avlägsna den farligaste, som var jag, västerlänningen som kunde tibetanska. Jag fick inte längre vara kvar i Lhasa. Men jag var alltför vacker

och användbar för att kunna dödas eller förpassas till något hemligt dödsläger. I stället skulle jag skickas för 'vidareutbildning' i Shanghai.

Jag tog genast för givet att detta skulle bli en möjlighet till räddning för mig, men jag misstog mig totalt. Jag skickades med militärflygplan under hårdbevakning med bindel för ögonen och bakbundna händer. Kineserna tog inga risker. När ögonbindeln äntligen avlägsnades var jag redan i mitt nya fängelse, som var Shanghai, Kinas största stads djupaste nattklubbshelvet och knarktrask, där vi kvinnliga fångar inte hade något mänskligt värde alls utom som rena sexobjekt vilkas enda funktion var att missbrukas obönhörligt ända fram till döden, vår enda möjliga befrielse någonsin.

Min chef var den fullfjädrade sadisten, den råaste tänkbara gangster, som var stolt över sina hedersuppdrag som sutenör åt höga militärer. Hans etablissemang var ett obeskrivligt haremliknande fängelse där vi kvinnor inte hade någon chans. Vi hölls både inlåsta och fastlåsta vanligen med handbojor bakom ryggen. Minsta lilla försök till frihet eller självbefrielse bestraffades med omänsklig stränghet. Mest fruktad var källaren, där man kunde hållas totalt isolerad hur länge som helst bunden till händer och fötter och försedd med både munkavle och ögonbindel med endast vatten och bröd som föda. Våra missbrukare var mycket noga med att ingen tog sig friheter eller försökte inbilla sig ha något människovärde. Under dessa omständigheter kunde jag inte ens hålla mig till nunneidealet, mitt inbillade rollspel, ty 'utbildningen' tog precis allting ifrån oss och lämnade ingenting mänskligt eller personligt kvar. Vi tvingades nämligen att bli narkomaner. Vi injicerades dagligen med heroinsprutor enkom för att vi skulle tillvänjas, bli beroende, fogliga och kunna stå ut med vilka kunder och hur många som helst. Kunderna var nämligen de bästa och största inkomster som gjordes någonstans i Kina.

Efter några veckor var man redan ett passivt vrak och fullständigt redlöst beroende som sådant. Ingenting spelade längre någon roll. Kunderna, vanligen militärer, kränkte en, missbrukade och misshandlade en, för att bli uppeggade var det inte ovanligt att de piskade oss blodiga medan vi inte ens kunde skrika genom våra munkavlar medan handklovarna skar genom vristerna bakom ryggarna på oss, men ändå gav jag aldrig upp mina planer på att rymma. Jag trodde faktiskt att det skulle kunna gå. Jag förställde mig och låtsades samarbeta, jag blev den mest exemplariska och fogliga av alla de anställda (utan annan lön än in natura och då mest heroin), och mitt goda uppförande gjorde dem faktiskt i någon mån vänligt inställda mot mig, trodde jag, så att jag nästan började känna mig respekterad. Men de var bara intresserade av att behålla mig i god form och bevara min skönhet så länge som möjligt, som om den totala utförsbacken var rätt vård av sådant.

Smickrad av att deras behandling i någon mån mjuknade försökte jag satsa på att samarbeta ännu bättre med dem och vara dem till lags i allt, vilket gav vissa oväntade resultat. En tid hamnade jag hos en officer som faktiskt älskade mig, men inte utan perversa egenheter. Han insisterade på att hålla mig bunden baktill med ett svart silkessnöre som i två varv gick runt halsen, så att jag kroniskt hotade att bli strypt, medan han samtidigt sällan tog loss min munkavle. Samtidigt var då händerna spända nertill vid ett läderbälte som i en åtta gick runt knäna, så att snaran runt halsen alltid hölls åtstramad. I detta tillstånd älskade han att våldta mig bakifrån, som om det var en sport för honom att tvinga sig mellan mina ben fastän knäna var fastbundna. Detta gjorde naturligtvis obeskrivligt ont, men ändå var detta en bättre behandling än vad jag haft på mycket länge, varför jag njöt av denna lindring. Emellertid stod jag inte ut i längden. När han en gång lättade på bandagen bröt jag samman i hysteriska utbrott, varpå han genast satte på mig munkaveln och snörde ihop mig igen och snart skickade bort mig, för att han hade tröttnat på mig. Jag tvivlade inte på att han utsatte många utvalda fnask som jag för samma behandling.

Jag hamnade i nattklubbcentralen igen, och det var min desperation som drev mig till mitt hopplösa försök att fly därifrån. Jag hade planerat det under en längre tid och trodde att jag hade säkrat en passage, men jag visste inte om alla säkerhetsåtgärder. Jag kom inte ens ut ur byggnaden. Och när jag väl var infångad som en mygga i ett spindelnät med alla utgångar spärrade insåg jag genast när jag såg mina brutala plågoandars dräglige vällustsmil att jag bara hade lyckats förpassa mig själv ännu djupare ner i helvetet. Jag skulle underkastas den grävsta tänkbara korrektionsbehandling för att lära mig att aldrig mer ens tänka på rymning.

De släppte alla blodhundar och svin lösa på mig. Det blev fritt fram för alla huliganer att göra precis vad de ville med mig, och meningen var att jag skulle tuktas en gång för alla. De band mina armar på så sätt att de först band händerna bakom ryggen men sedan lindade remmarna uppåt längs armarna ända upp till armbågarna och drog till, så att armarna nästan drogs ur led. Andarna drog de sedan runt halsen, så att jag nästan ströps, och sedan runt munnen, så att jag var hårt munkavlad och inte kunde få fram något ord. Därpå drogs remmarna runt ögonen, så att jag inte heller kunde se. Sedan vidtog en våldtäkt non stop av enbart bestialiska sadister, som alla tog mig bakifrån. En del av dem kastade sig över mig så att mina hårt sammansnörda armar nästan krossades. Några gånger svimmade jag av, varpå de väckte mig med kallt vatten i ansiktet som jag i mitt munkavlade tillstånd inte kunde få ut ur munnen så att jag nästan drucknade. Jag vet inte hur länge misshandeln pågick. Jag vet inte hur många de var. Jag förlorade räkningen genast, men jag prisade mitt öde när småningom inte bara armarna utan hela kroppen mer och mer domnade av och jag förlorade känslan överallt. Bara remmarna över strupen förblev oavbrutet lika maximalt plågsamma och kvävande, som ett strupgrepp som aldrig släppte taget utan bara klämde och klämde och klämde.

När de äntligen var klara lämnade de mig halvdöd och ensam. Jag var som en utkramad trasa, och ingen kunde längre få ut något nöje av mig. Jag lämnades liggande framstupa över ett bord utan att remmarna, som band mina armar, halsen, munnen och ögonen, lösgjordes eller ens gjordes det minsta slakare, medan jag kände hur blodet lämnade min kropp genom vaginan. Så småningom kom en läkare och undersökte mig, men inte ens han fick lösgöra eller lätta på remmarna. Han var barmhärtig nog att ge mig en effektiv injektion så att jag slocknade, för annars hade jag aldrig kunnat få någon sömn eller vila.

Det var bara början. Endast undantagsvis lösgjordes munkavlen, som när de gav mig mat, men mina armar lämnades ihopsydda med strypsnaran runt halsen. Min ohygglige bödel, som nu bestämde hela mitt liv, berättade belåtet för mig att jag nu stod inför början av min karriär. Alla Kinas värsta sadister skulle få våldta mig bakifrån med mina bakbundna armar, och det enda som på något sätt kunde göra livet lättare för mig var att jag samarbetade. Jag beslöt att samarbeta. Då började de ibland släppa efter något på min armbindning men inte mer än att jag åtminstone kunde få blod i armarna, så att de inte helt domnade bort.

De hade redan gjort mig till något av deras främsta sexsymbol och dragplåster där på stället, men nu blev jag rena publikattraktionen. De hade där ett sådant system att deras prostituerade fick passera revy över en scen medan publiken satt osynlig i mörkret framför och fick välja och vraka. Även jag fick gå över scenen och visa upp mig men alltid med armarna tillsnörda bakifrån med strypsnara och munkavle. Den enda frihet som tilläts mig var att få se så att jag inte steg fel. De hade klätt upp mig särskilt för denna parad i mycket sexiga svarta läderkläder, som framhävde kurvorna och bysten. Jag fick se, men ögonen doldes ändå av en mask, så att ingen skulle se hur jag verkligen såg ut. I detta tillstånd, maskerad, munkavlad och med hårt bakbundna armar med strypsnaran om halsen, väckte jag furore hos publiken. Alla ville ha mig,

men jag gavs bara åt högstbjudande, och det var förbjudet för någon av dem att lösgöra mina förlamande remmar. Min enda rätt som människa var att få bli våldtagen. Den enda ljuspunkten i min existens var det moment som jag längtade intensivare efter för varje dag, den förlösande dagliga heroininjektionen. Jag hade ingenting annat att leva för.

Men tack vare den kunde jag fortsätta. Jag kände mig vandra fram genom livet på rakknivsegg, och endast injektionerna gjorde det möjligt. Men till detta kom något annat, som gjorde att jag kunde fortsätta. Publikens furore över min figur och mitt tillstånd skänkte mig en känsla av makt. Jag kände att jag kunde kontrollera dem och att jag i stället för att vara mina plågoandars slav i själva verket behärskade dem. Det var de som var beroende av mig. Etablissemangen var ständigt fullsatt för min skull, och de gjorde miljoner på mig. Och denna känsla av makt, en sorts seger över just dem som höll mig plågad i bur, gav mig en annan sorts berusning som var ännu mera effektiv i att hjälpa mig än heroinets. Jag var oemotståndlig i mitt förnedrade tillstånd, och jag var medveten om det, men de stackare som inte kunde motstå mig var inte alls medvetna om att jag hade dem i min hand. Plötsligt såg jag dem som mina offer och att jag i själva verket triumferade över dem och att detta en dag helt naturligt skulle leda till min förkrossande hämnd på dem alla. Denna sista känsla blev den vissaste av alla.

Men en dag kände jag någonting främmande i lokalen. Jag kände att någon satt i publiken som inte hade något där att göra, och jag kände en ström av ömhet och medlidande skölja över mig från en okänd källa. Jag kom genast att tänka på min far, men dessa känslor attribuerade jag till min egen inbillning. Kanske jag äntligen höll på att bli galen på allvar, tänkte jag."

Doktor Sun gjorde ett utmärkt jobb. Med sina underjordiska kontakter kunde han snart luska ut att hon hade hamnat i det ökända Drapchifängelset i Lhasa och därifrån slussats in i en bordellverksamhet, som inbegrep hela Lhasa och särskilt specialiserade sig på att ta vara på sköna tibetanskor, sterilisera dem och omvandla dem till lyxprostituerade. Han lyckades ta reda på var hon hade hållits fången som västerländsk sexattraktion, men när vi skulle ingripa med hjälp av internationell diplomati och Amnesty International hade hon försvunnit. Dock lyckades doktor Sun ta reda på att hon hade överförts till ett beryktat bordellnattklubbskvarter i Shanghai, som utgjorde den tiomiljonerstadens yttersta sociala botten, ett ökänt tillhåll för gräddan av hela Kinas samlade och värsta perversitetsidkare. Markis de Sade skulle ha stått sig slätt i sådana sammanhang.

Till slut fann vi den rätta nattklubben, ett vidrigt ställe, där livegna prostituerade förevisades i olika förvridna och omänskliga maskeringar och tillstånd medan publiken osynlig i mörker kunde bjuda för dem som på auktion. Ägarna gjorde utan tvekan stora inkomster. Och där fick jag se min egen dotter träda fram, bakbunden på ett omänskligt vis med armarna kringvirade bakifrån ända upp till armbågarna och med de svarta hårda läderremmarna sedan dragna åt kring halsen och över munnen mellan tandraderna. Följden av hennes armars hårda tillsnörning var att hela bysten spändes ut, och det var väl det som var den infernaliska meningen. Men för en fader var åsynen fullständigt outhärdlig. Jag kände genast doktor Suns hand på min arm och hans lugna men mycket bestämt befällande röst:

"Inte en reaktion, eller allting är förlorat."

Jag var tvungen att behärska mig. Det var ingenting annat att göra om hon alls skulle kunna räddas. Allt var noga förberett, och doktor Sun visste precis de rätta stegen att ta ett i sänder för att åstadkomma hennes befrielse. Det var bara att följa hans noga genomarbetade plan. Varje minsta avsteg därifrån kunde bara medföra katastrof.

Efter hennes framträdande följde budgivningen. Folk var som tokiga. De bjöd vad som helst, och snart var budet över tusenlappen. Det gällde för oss att bjuda över alla

andra men diskret, så att vi inte väckte någon misstänksamhet. Till slut fick vi henne för 2150 yuan. Och det var jag som skulle få gå in till henne och vara ensam med henne. Doktor Sun skulle sköta om resten.

Det hela var för mig som en överklig mardröm. Hela omgivningen och miljön var som hämtad ur en ond dröm. Det var i hjärtat av de värsta kvarteren, en mörk gränd med dålig belysning, nattklubbslokalen indränkt i rök av både tobak, opium och marijuana, belysningen epileptiskt psykedelisk med blinkande röda och gröna, violetta och skära ljus, och rummet, där jag skulle få vara med henne ensam, skumt upplyst av en blodröd lampa. Och där lade hon sig på ett bord som på en stupstock, som om hon bad sin bödel att få bli avrättad på sedvanligt manér, lika rutinmässigt som om hon hade gjort det många gånger förut. Mina ögon skymdes av tårar, och jag drog med vrede fram min dolda kniv. Hon såg den och hann ge mig en skrämnd och frågande blick utan att hon kände igen mig eller kunde förstå någonting.... I nästa ögonblick hörde jag mig själv säga till henne: "Känner du inte igen mig, min älskade? Jag har kommit för att befria dig."

Och i samma ögonblick som jag började skära sönder hennes remmar ljöd signalen. Jag visste vad det betydde: doktor Sun hade organiserat en polisrazzia. En porrklubb av detta slag var förbjuden till och med i Shanghai, fastän den mest besöktes av de högst uppsatta officerarna i hela folkets befrielsearmé.

Min dotter kunde inte tro det först. Hon trodde att hon drömde. Det var för underbart för henne för att kunna vara sant. Hon sade om och om igen: "Är det verkligen du, pappa?" Självt kunde jag bara gråta och omfamna henne och gråta igen utan att kunna få ett klart ord över mina läppar....

Den ende som höll huvudet kallt var doktor Sun. Han var fullständigt klar i sin kallsinnighet: "Ni har fått tillbaka er dotter och måste lämna landet omedelbart. Vi beklagar mycket vad er dotter har fått gå igenom, men ni har i alla fall återfått henne levande."

"Men i vilket skick?" kunde jag då försöka protestera. "De har gjort henne till en heroinist! De har fullständigt förstört henne både fysiskt och psykiskt!"

"Men hon lever, och ni kan nu ge henne den vård hon behöver. Det är bäst för er båda att ni glömmer allt vad hon har upplevt. Denna affär har kostat mig avsevärda diplomatiska ansträngningar. Gör inte saken värre. Villkoret för att ni alls skulle återfå er dotter var att hennes historia skulle betraktas som om den aldrig ägt rum. Bara med det som löfte kunde jag få polisen och myndigheterna att ställa upp på att hjälpa er befria henne. Vi har fått nattklubben stängd, och ni har fått er dotter. Glöm nattklubben, och låt er dotter glömma allt vad hon har fått gå igenom, för hennes egen skull."

"Men hela systemet som hon fallit offer för! Det hela är ju en omänsklig korrupcion som måste avslöjas!"

"Och var har vi fått den ifrån? Vem har lärt oss etablera prostituerade, bordeller och hallicksystem med droger som medel att hålla flickorna i styr? Vem har lärt oss den profitkapitalism som håller hela denna könshandel i gång? Vem har lärt oss att saluföra och utnyttja drogernas makt? Allt har vi fått från Amerika. Avslöja gärna detta system, men i rättvisans namn måste ni då också avslöja samma system och hur det fungerar i Amerika."

Doktor Sun var fullständigt klar och rationell. Jag kunde inte argumentera emot honom. I allt vad han sade hade han rätt, jag hade bara att följa hans riktlinjer, och framför allt stod jag honom i en gränslös tacksamhetsskuld. Utan honom hade jag aldrig fått tillbaka min dotter.

Vi flög omedelbart hem, där jag omedelbart gjorde allt vad jag kunde för hennes rehabilitering. Hon genomgick en svår abstinens, men med mitt fasta moraliska stöd klarade hon sig igenom den, och gradvis kunde hon återvända till ett normalt mänskligt

liv. Men vi berörde aldrig händelserna i Tibet och Kina. Vi talade och ägnade oss bara åt framtiden.

"Men det var så tydligt, denna överväldigande sympati som flödade mot mig från ett bestämt hörn av lokalen. Det kunde inte vara min kvinnliga intuition som spelade mig ett spratt. Denna känsla var lika verklig som hjärtats slag och som smärtorna kring armar och hals, men jag kunde inte definiera den. Jag försökte skärpa mig och tänka klart, men det var svårt att tränga igenom drogernas töckendimmor med någon klar tanke. Men jag var alarmerad, och min uppmärksamhet hade väckts.

När buden kom märkte jag snart att det måste förekomma utläningar i lokalen, ty snart hade priset nått orimliga höjder. Någon ville ha mig till varje pris, och det kunde vara en västerlänning. Normalt översteg priset för mig inte mer än 1000 yuan eller allra högst 1400, men denna gång fortsatte buden upp mot 2000. Något var på gång.

När jag fått min klient för 2150 yuan gällde det att vara beredd på allt genom fullständig ödmjukhet. Mitt mottagningsrum bestod av en säng och ett bord, som var i lämplig höjd för mig för ett stående samlag, och vanligen ville herrarna ta mig på bordet. Utan att ha sett min klient lade jag mig framstupa över bordet med mitt vanliga budskap: "Gör vad du vill med mig, och du får gärna döda mig, ju förr desto bättre, ty jag har ingenting annat att leva för," ett budskap som jag inte kunde uttrycka, för jag var ju munkavlad. Men hela min attityd och utstrålning uttryckte ingenting tydligare. Till min förvåning såg jag då en kniv i klientens hand. Skulle jag äntligen bli mördad? Jag lyfte blicken och tyckte mig genom dimmorna i det blodröda halvdunklet se ett tårfullt ansikte som inte var någon annans än min egen fars. Jag trodde jag såg i syne, men hans tårar kunde inte ljuga. I nästa ögonblick bekräftade han den otroliga orimligheten genom att avslöja sig med sin röst. Det var han och ingen annan. Samtidigt hörde jag plötsligt polissirener, visselpipor och panikartat oväsen. Då förstod jag genast allt, och min far befriade mig från mitt fängelse. På ett ögonblick hade han skurit sönder alla band, och för första gången på en evighet fick jag en äntlig generös kyss som omfattade hela munnen. Det var den äntliga räddningen, den fullständiga oreserverade kärleken, som med sin värme och trygghet bara kunde vara den fullständiga säkerheten hos ens egen far.

Under dagarna som följde fick jag veta hur allt hade gått till, och jag fick träffa diplomaten doktor Sun, som hade fixat det hela genom sitt allomfattande kontaktsystem. Han var ganska kortväxt men desto mera respektingivande genom sin mycket seriösa hållning, som en kinesisk Winston Churchill. Han var sträng och bestämd men fullständigt klar och säker och visste precis hur allting förhöll sig: han kände sitt Kina utan och innan. Jag har aldrig mött en bättre organiserad man.

Men mina tankar går mest till mina tibetanska systrar, nunnorna och de steriliserade vackra kvinnorna i Lhasa, som tvingats till prostitution till döds. Jag var lycklig som kom undan, men vi får väl aldrig veta hur många av mina systrar där som inte kom undan eller ens deras historier. Genom att jag hade en far med goda kontakter som dessutom fick hjälp uppifrån blev det möjligt för oss att åtminstone få min historia dokumenterad, även om det mesta av den aldrig kan sättas på pränt, då det är alltför vämjeligt. Det skulle bli en lika outhärdlig läsning som den första rapporten om Kinas brott mot de mänskliga rättigheterna i Tibet som utgavs av den internationella juristkommissionen i Genève 1960, en värre läsning än Dantes Inferno; ty Dante kunde bara skildra de yttersta helvetesfasorna och alls få dem lästa genom skön poesi, men Kinas roll i Tibet var aldrig poetisk och kan aldrig framställas med poesi; ty dess verklighet var så grym, att den överträffar alla 1900-talets värsta fasor och kan bara jämföras med Tysklands härjningar i Polen, om ens med dem.

Jag har sagt mitt och orkar inte säga mera. Andra får ta vid när jag här nu slutar. Och jag hoppas innerligt att fler än jag kommer att belysa de tibetanska kvinnornas och mödrarnas ohyggliga situation.

4.

Patrick:

Jag visste att jag inte var välkommen, men jag hade inget val: jag måste få klarhet i vad som egentligen pågick.

Min dotter hade varit försvunnen i Indien sedan en alltför lång tid i ett slags meningslöst uppror mot sin grymme far, och med tiden hade jag fått egendomliga rapporter från min skummaste bekantskap i Himalaya, en viss grekisk-ortodox hippie vid namn John Westerberg, om att en mördad playboy från New York som kunde ha varit min son kanske inte alls var död utan kanske rentav var den som hade ihop det med min dotter.

Inte bara för min dotters skull utan även för min nyfikenhets skull var jag därför tvungen att återbesöka min före detta älskarinna i New York, Gwyneth Flanagan, bara för att få veta vad hon egentligen menade, om hon menade någonting.

Till min förvåning fick jag där veta att hon sålt sin sons betydande egendomar och skänkt hela vinsten till humanitära projekt främst till förmån för Aidsforskning och prostituerade. Det var ju hur behjärtansvärt som helst och så typiskt för Gwyn, att jag bara kunde beklaga att min kärlek för henne någonsin hade avbrutits.

Hon hade kvar sin gamla våning i Brooklyn. Det var bara att inta den och slå sig ner i soffan och vänta på henne. Förr eller senare måste hon ju komma. Det gällde att ta henne med överraskning, men det om något hade jag alltid varit bra på.

"Förlåt att jag kommer oanmäld," sade jag till henne när hon visade sig, "men jag har hört att din son fortfarande lever. Stämmer det?"

Oberörd som alltid som den alltför erfarna kvinna hon var svarade hon bara med ett fulländat pokeransikte:

"Vad rör det dig?"

"Han har i så fall ihop det med min dotter."

"Har du något emot det?"

"Bara om han är min son."

"Det vet du att du aldrig kommer att få veta."

"Jag är bara intresserad av min dotter. Men har du faktiskt lurat oss och hela rättvisan? Lät du din son komma undan?"

Hon andades ut och tände en cigarett. "Jag visste att du förr eller senare skulle komma tillbaka hit för att ställa den frågan. I årtal har jag försökt förbereda mig för den och för att besvara den. Och jag har ständigt kommit fram till samma sak: genom att Terry faktiskt kan vara din son är jag skyldig dig sanningen. Ja, jag räddade livet på honom."

"Hur?"

"Genom en tibetansk munk. Det förstår du väl, att en mor aldrig kan ta livet av sitt eget barn. Och ställs hon inför nödvändigheten att göra det skyr hon inga medel att undvika det. Hon skulle hellre offra sig själv. Och så mycket har man lärt sig av livet, att det alltid finns en utväg. En situation som schack matt existerar aldrig i praktiken. Det är bara människan själv som genom sina egna självbegränsningar uppfinner sådana situationer. Och ställs jag inför en sådan vägrar jag att acceptera den.

Jag kände några tibetaner — det finns ju en ansevärd tibetansk koloni här i New York precis som det finns hebréer och italienare, irländare och puertoricaner. En av dem var en lama som jag hade förtroende för och frågade till råds. Han förstod min situation

och lovade organisera Terrys räddning. Naturligtvis lovade jag honom rundliga ersättningar, men han ville inte ha något. Jag fick donera till några tempel i Kalifornien i stället, och det var ju ändå någonting.

Men det gällde att vidta maximala säkerhetsåtgärder. Ingenting fick gå snett, och det måste vara så verkligt som möjligt. Så jag ställde Terry ett ultimatum. Antingen gick han med på att försvinna från Amerika för gott, eller också kunde ingenting rädda honom. Det var enklare än jag hade trott. Jag hade trott att jag kände Terry, men han låg före mig. Han hade förstått att det var ute med honom, och han hade redan gett upp. När jag avslöjade arrangemanget för honom sade han: 'Mor, du föder mig på nytt.' Han var rent och slätt tacksam.

Så Terry skickades hemligen från Amerika, och några goda vänner till mig såg till att ett lik identifierades som Terry. Det var hela saken. Vem liket egentligen var var helt likgiltigt. Ett lik är inte ens en död person — han är bara död, ett ting utan mening. Det enda väsentliga var att detta lik räddade livet på Terry genom att markeras med en falsk identitet som etablerades. Terry fick välja mellan ett liv i total anonymitet antingen i Sydamerika, Afrika eller Asien. Asien var det säkraste, och han valde Indien.

Han försvann bland hippiekolonierna i norra Indien där få gör något annat vettigt än röker hasch. Han fick ett regelbundet underhåll, och det var vår enda kontakt. Han kunde telegrafera hit efter pengar, och jag kunde ombesörja saken. Det har varit vår enda kontakt sedan skandalen. Ingen av oss har någonsin ens med en suck kommenterat eller berört hans förra liv. Det existerar inte längre. Den Terry är död. Den som lever är en helt annan människa som jag aldrig träffat eller lärt känna. Jag bara gav honom livet, så att han kunde försvinna, och han försvann."

Hon tystnade och drog ett djupt halsbloss. Med all respekt i världen ställde jag henne den fråga som förtärde mitt innersta:

"Gwyn, vet du om han var min son?"

Hon var tydligen beredd på frågan. "Även om han skulle ha varit det, Patrick, har du själv förnekat och förskjutit honom. Du har ingen rätt till honom."

"Detta är viktigt, Gwyn. Min dotter har hittat honom, och de älskar varandra. Hon vet inte vem han är. Om han är hennes halvbror bör hon veta om det."

"Ian har uppgett alla krav på honom. Efter hans fall är du den enda som fortfarande kan tänka dig att han kunde vara din son. Som far skulle du inte ha någon konkurrens. Du kan ju alltid låta testa hans DNA — bara så kan saken eventuellt bevisas. Men jag tvivlar på att han ställer upp. Han hade alltid bara mig. Han har aldrig haft någon far och vill troligen inte ha det heller, men det är bara vad jag tror. Fråga honom. Låt honom avgöra saken. Om han vill ha dig till far och du vill ha honom till son kommer ingen att ställa sig hindrande emellan. Men det blir intressant att se vad din dotter säger i så fall."

Så mycket kunde Gwyn ge mig — alla möjligheter men ingenting säkert. Allt hängde på Terry själv — hans öde, hans relationer, hans framtid. Jag hade ingenting att säga till om. Jag hade bara att lyda hans minsta nyck. En far, en syster och en maka stod till hans förfogande, och han hade all rätt i världen att avstå från alla tre, om han ville.

Men Gwyn var inte färdig med mig ännu. "Hur hittade ni honom?" frågade hon.

"Min dotter råkade ut för honom i Indien. Han var fullständigt nerknarkad och oigenkännlig som människa, men hon drog upp honom på fötter. Det var musiken som avslöjade honom. Jag visste inte att han kunde spela violin."

"Det var hans första musikaliska kärlek. Men hur tydligt musikalisk han än var kunde jag inte låta honom bli musiker. Jag visste vilket träsk musiklivet här i staterna är. Man kan bara göra karriär som musiker om man har en god och stabil bakgrund med mycket pengar, så att man kan bli försörjd under en lång och gedigen utbildning. Terry hade ingen bakgrund alls, och jag levde som jag levde. Det enda han kunde bli

som musiker var av den värsta sorten, en sorts musikalisk playboy inom showbusiness med mycket sex och droger. Det ville jag bespara honom till varje pris, men han var alltför musikalisk. Därför blev han ingenting annat. Kanske det hade varit bättre att låta honom bli en fattig gatumusikant med sin ensamma violin."

Och det var det enda misstag jag någonsin lyckades uppdaga hos Gwyn och som hon bekände själv: att hon misslyckats med att ge sin begåvade son den rätta musikaliska utbildningen.

"Du skulle ha kontaktat mig," sade jag. "I England hade allt varit möjligt för honom."

"Jag vet det nu," sade hon och blåste ut en tjock rökring.

Jag hade bara en möjlighet till kontakt, men jag visste att den var pålitlig — John Westerberg. Efter åtskilliga månader fick jag kontakt med honom igen. Hans svar var lakoniskt: "Möt mig i Dharamsala. Meddela när ni kan komma, och till dess skall jag ha lokaliserat dem."

Jag ville inte uppskjuta ärendet utan reste så snart jag kunde, vilket var efter någon månad. Det var mitt i monsunen, och Dharamsala var övermåttan fuktigt och dimmigt men desto grönare. Turisterna var få, och det var lätt att få plats på vilket hotell som helst. Som John Westerberg hade lovat fann jag honom på ett ställe som hette Shangri La.

Det var tydligt att han ville ha så lite att göra med mig som möjligt. Han var mycket kort och meddelade mig bara det viktigaste: Terry och Agnes var nu uppe i Ladakh. Jag kunde få tag på dem genom ett hotell i Leh.

Men det var långt från Dharamsala till Leh, och resan dit var besvärlig. Man kunde flyga från Delhi eller ta bussen, men flyget var alltid fullbokat en månad i förväg. Bussen kunde man ta antingen via Srinagar eller via Manali. För närvarande var vägen från Manali till Leh bortregnad, så det var bara att satsa på Srinagar.

Ju mindre sagt om den bussresan, desto bättre. Ett fruktansvärt hotell vid Jammu och ett ännu värre i Kargil var de båda pauserna i en tre dygns resa. När man kom fram till Leh på 3500 meters höjd var man fullständigt slutkörd. Ändå ville jag inte uppskjuta avgörandet en enda dag.

Terrys första ord till mig var: "Du ser mera nerknarkad ut än jag."

"Jag har en tre dygns bussresa bakom mig med två sömnlösa nätter."

"Därför är dina ögon så röda. Då är vi nästan jämspelta."

Att känna igen honom var inga problem trots det en meter långa håret och de härjade ögonen, men värre var det att återse min dotter. Hon såg tio år äldre ut och var helt förfallen, hon såg helt förlorad ut med sitt tovigga vildvuxna hår och sina trasiga grällfärgade kläder med mängder av billiga smycken och krimskrams, och mina ögon tårades genast.

"Agnes, vad har du gjort med dig själv!"

"Jag är bara din dotter och har blivit därefter, men nu har jag funnit mitt liv."

"Vad betyder det? Att du stannar här som en luffare?"

"Kalla det vad du vill. Mitt liv är här, och Terry kan inte lämna Indien. Jag stannar hos Terry och delar hans liv."

"Med droger och fattigdom utan framtid och med bara mänskligt förfall att se fram emot?"

"Dina fördomar talar, far. Jag har ingenting med dem att göra."

Jag förelade dem deras möjligheter. Jag öppnade mitt hjärta för dem. Jag skulle fixa allt. Terry skulle få ett nytt liv på min bekostnad, och jag skulle adoptera honom som min son. De skulle aldrig sakna underhåll så länge de levde. När jag berörde deras eventuella halvsyskonskap avbröts jag av Terry. Han ville inte vara med längre.

"Du har själv förkastat mig som din son en gång för alla. Du kan inte ta din förnekelse tillbaka. Jag har ingen far och har aldrig haft någon, och den man som avlade mig var en förbannad skitstövel som genast övergav min mor. Jag tackar nej till allt vad du har att erbjuda, för jag känner dig inte, och genom det lilla jag känner av dig vill jag aldrig ha någonting med dig att göra. Det är mitt svar på alla dina bedrägliga anbud."

"Och du, Agnes?"

"Jag har redan sagt min mening. Jag är din dotter, och jag förnekar dig inte, men jag följer Terry. Vill du skicka mig underhåll tar jag emot det, men om det upphör är jag lika nöjd för det. Så är det, far."

Längre kom vi inte. Mitt hjärta flödade över av smärta, och jag hade ingen möjlighet att uttrycka det, ty de var inte mottagliga för mina känslor. De hade avspärrat mig och det definitivt en gång för alla, och det var ingenting jag kunde göra.

Jag drog mig tillbaka till mitt smutsiga hotellrum med dess nakna väggar och enda klara glödlampa i taket och det smutsiga loppnagda täcket och täckte mina sorger med det. Där låg jag sedan och bara grät ut i timmar för första gången i mitt liv; ty nu kände jag med en förlamande realitet att mitt livs mänskliga nederlag var totalt.

Smärtorna överväldigade mig. Allt jag ville göra var att dränka mina sorger och fly ifrån dem. Jag reste tillbaka den långa vägen över Srinagar till Dharamsala non-stop på bara 56 timmar och återuppsökte John Westerberg, som jag kontaktat redan från Leh. Jag behövde honom. När jag mötte honom lade jag mitt hjärta bart för honom. Hans gensvar var nästan grymt:

"Jag kan ingenting göra. Ni är för gammal. Ni kan bara hjälpa er själv. Om er dotter och er antagliga son förskjutit er på mänskliga grunder kan inte jag tvinga dem att ta sitt beslut tillbaka. Det enda råd jag kan ge er är att fortsätta resa och söka. Kanske ni finner något på vägen som kan ge er tröst."

Jag fattade det ena desperata beslutet efter det andra. Jag reste till Manali och uppsökte knarkarna där. Jag reste upp för Parvatidalen till Malana och andra ökända ställen, där folk försvunnit spårlöst, men blev bara besviken på alla mänskliga dårskaper och deras barnslighet. Så jag reste till Nepal.

Tillsammans med John hade vi aldrig nämnt namnet Beatrice. Det var för helig mark för att beträdas. Likväl var det hon som hägrade framför mig hela tiden i hans sällskap. Så fort jag såg honom såg jag samtidigt Beatrice, som om hon var något som oupplösligt hörde samman med honom. Däremot talade vi om en annan sak, som jag förleddes till att föra på tal just genom påminnelsen om Beatrice.

Jag frågade honom om den där sexsekten i norra Nepal som Beatrice råkat ut för och som fört henne i hans väg. Jag frågade honom vad han visste om den och var den höll till. Han visste överraskande klara besked och gav mig noggranna uppgifter exakt om hur man skulle komma dit. Först när han gett mig alla uppgifter frågade han: "Varför vill ni veta det?" Jag svarade inte på den frågan. "Bara nyfikenhet," sade jag. "Ni funderar väl inte på att uppsöka den?" Jag ljög: "Nej." Men han kanske genomskådade mig och fann, att min högsta längtan var just att begrava mig levande i någonting så absurt som möjligt bara för att komma bort från mig själv och mitt stora misslyckande som människa.

Jag följde hans instruktioner exakt, reste till Kathmandu och därifrån till Pokhara, där jag uppsökte de rätta kontakterna, som kunde ta mig till den ökända dalen. Hela företaget tog bara en vecka. Hela tiden föresvävade mig Beatrices ande och närvaro, som om hon vägledde mig mot mitt slutliga fördärv eller Nirvana. Jag frossade oupphörligt i smärtan av hennes minne. Jag reste blint mot det okända som om jag omedvetet visste att det skulle bereda mig en överväldigande överraskning.

Jag hittade dalen. Johns instruktioner hade inte kunnat vara mera exakta. Jeepföraren jag hade lyckats hyra för ett dyrt pris körde mig dit ytterst motvilligt och satte av i rivstart därifrån så fort han levererat mig.

Mitt första intryck av lägret var som av en enorm hippiekoloni, den största jag sett och mycket större än vad jag trodde var möjligt för en kommun av dessa desorganiserade parias. Men det var ingen hippiekoloni, fastän människorna såg sådana ut. En vacker välklädd man kom genast emot mig med hälsningen:

"Välkommen till den Andra Chansens Kyrka. Söker ni någon, eller kommer ni hit av er själv?"

"Både och," sade jag utan att tänka mig för. Orden bara halkade ur mig utan att jag själv förstod varför jag sagt just detta.

Jag blev ytterst väl omhändertagen. De gav mig genast ett eget tält att bo i, bjöd mig på underbart te som förbryllade mig genom att jag alltför väl kände igen dess kryddor: det var välgörande droger som jag själv hade brukat krydda mitt te hemma med. De bjöd mig sedan på den godaste tänkbara mat, varken för kryddad eller för okryddad, och mitt välmående blev genast överväldigande totalt. Jag fullkomligt flödade över av välmåga.

Naturligtvis var de nyfikna på mig. En sådan gentleman som jag var ovanlig hos dem, och vanligen förekom sådana endast på jakt efter förlorade döttrar. De förstod snart att jag var förmögen och av någon samhällsposition, varvid deras respekt för mig vidgades avsevärt. Snart var jag fullkomligt bortskämd.

Så mötte mig en syn som fick mig att tvivla på mina sinnen. Drömde jag eller var jag vaken? Var jag offer för någon drog i maten eftersom jag plötsligt hade en halsbrytande hallucination? Men synen var verklig. Jag slog mig själv i huvudet några gånger för att vakna, men synen försvann inte. Hon kom emot mig. Det var Beatrice.

Och ändå var det inte hon. Beatrice hade varit mörkblond med glasögon, men denna dubbelgångerska var helt svart. Dock var det nästan exakt samma drag: samma blandning av österländskt och västerländskt, sydländskt och nordeuropeiskt. Jag trodde inte mina ögon. Jag hade kommit till en kristen kyrka som kallade sig den Andra Möjligheten, och här kom genast emot mig en helt ny levande Beatrice, en exakt kopia av min första så när som på några detaljer.

"Vad heter ni?" frågade jag.

"Lisbeth."

"Varifrån kommer ni?"

"Danmark, men min far var italienare."

"Så ni har ett italienskt efternamn?"

"Ja."

"Kände ni möjligen en dam här som förekom för några år sedan som hette Beatrice Ravenscroft?"

"Ja, jag kände henne mycket väl. Hon var min syster."

"Er syster?"

"Vi var mycket lika varandra, så jag tog hand om henne och hjälpte henne till rätta."

"Jag är hennes man."

"Den som hon flydde till eller den som hon flydde ifrån?"

"Båda."

"Så ni är inte gifta längre?"

"Tyvärr, jag förlorade henne. Hon omkom under ett försök att hjälpa tibetanska flyktingar över bergen."

"Jag tror jag hörde någonting om det, men jag visste inte det var hon. Så ni är änkling."

"Ja."

"Och så har ni kommit till den Andra Chansens Kyrka."

"Ja."

"Och där har ni funnit mig, som kunde ha varit hennes tvillingsyster."

"Ja. Vad tror ni det är för mening med det?"

"Det kan man spekulera mycket i, men någon mening med det var det absolut." Hon tog mig i handen. "Kom, och låt mig få visa er omkring."

Det var en ljuv avgrund att flyga ner i. Utan hämningar delade vi säng samma natt, och det var som en dröm att finna sig till rätta i denna kommun av enbart unga och vackra och fria människor. Inga slipsar eller kostymer, inga vita skjortor, inga blankade skor, ingen smoking till middagen; bara vackra färggranna kläder, de vildaste tänkbara frisyren omfattande allt från rakade hjässor till knälångt hår för båda könen, bara kärlek överallt och en helt naturlig universell vänlighet. Och i hjärtat av allt detta en ny Beatrice.

Jag anade ingen oråd, för det fanns ingen anledning. Man kunde inte tro något ont någonstans hos alla dessa vackra unga människor. Jag delade deras lyckliga droger och älskade med Lisbeth varje natt, och det var bara att njuta av lyckan så länge den varade. Den var så fullkomlig att det verkade som en självklarhet att den aldrig skulle ta slut.

En dag blev jag kallad upp till ett slags lägerföreståndare eller undersektledare eller vad man ska kalla honom. Jag försökte föreställa mig alla tänkbara grunder för varför han ville se mig, och jag antog att han ville utbedja sig om pengar, men det var inte alls fallet.

"Vi förstår att ni är en betydande man, mr Seagrave, och därför ville jag prata särskilt med er. Vet ni något om vad som har hänt?"

"Det beror på vad ni menar."

"Tragedin i Nepals konungahus."

"Den vet jag ingenting om. Jag har varit utan världsliga nyheter sedan jag lämnade Europa."

"Nästan hela Nepals konungahus har blivit utrotat vid en högtidlig familjemiddag. Tronföljaren massakrerade hela sin familj för att hans föräldrar var mot hans giftermål med sin enda älskade, och därefter sköt han sig själv. Han var massivt alkoholpåverkad och även sedan gammalt som kokainist."

"Det förklarar saken."

"Men det har kastat Nepal in i en nationell kris. Kungens bror blir kung nu i stället, han är konservativ, och det pratas om honom att det var han som organiserade hela komplotten, då han var den enda icke närvarande i kungafamiljen. Det var han, sägs det, som gjorde tronföljaren till kokainist, och även hans son är det. De båda kungliga kusinerna brukade sniffa och röka och dricka tillsammans och kallades i innekretsar för de båda värstingarna eller landets ledande rucklare. Men det farliga är att denna nationella kris ger mera bensin åt inbördeskrigets flamma."

"Inbördeskriget?"

"Ja. Det pågår ett inbördeskrig i Nepal sedan ett antal år, och rebellerna är en maoistisk gerilla som är helt diktatorisk och bara vandrar Kinas ärenden. Regeringen med dess poliser och soldater har krigat mot gerillan i årtal men lidit svidande förluster själva."

"Vart vill ni komma?"

"Gerillan opererar inte långt härifrån, och vi kan komma i kläm mellan dem och regeringssoldaterna."

"Vill ni att jag ska göra något åt saken?"

"Ingen kan göra något åt saken. Ni bör bara vara bekant med situationen. Ingenting håller er kvar här."

"Så ni ville bara varna mig."

"Ja."

"Och alla de andra? Vet de om det?"

"De som bör veta om det vet om det, men de flesta struntar i det."

"Det ämnar jag också göra, ty ni har fel när ni säger att ingenting håller mig kvar här."

"Vi har alltid undrat över ert intresse för oss, en rik och väletablerad man som ni. Men ni hade visst en hustru som hade besökt oss."

"Ja. Hon flydde från mig hit innan vi var gifta, och hon hamnade här hos er. Hon blev utsatt för en fruktansvärd massvåldtäkt genom någon sorts rit som spårade ur."

"Jag vet vad ni menar, och alla som var med skändes efteråt för vad som hände. Det finns vissa extrema riktningar inom Andra Chansens Kyrka som ägnar sig åt sådana saker, men ingen utsätts för det utan att ha velat det själv. De kallar sådana övningar för 'prövningsgrader', och tanken är att genom att genomgå sådana prövningar man skall upptas till en högre grad av insikt och erfarenhet. Men i er hustrus fall spårade ceremonin ur så totalt att den bara blev en erotisk rit som urartade till perverst missbruk."

"Hon dog nästan på kuppen."

"Men tydligen klarade hon sig emedan hon blev gift med er."

"Ja, men hon lämnade mig genast när hon kom till insikt om att det var sådana som jag som försåg era anhängare med era speciella droger."

"Vi har ingen rätt att stoppa någons drogmissbruk, lika litet som vi har någon rätt att påtvinga något någon form av drogmissbruk eller medicinmissbruk. Somliga mår bra på te, andra mår bättre på kaffe, somliga är gladast med alkohol, andra föredrar hasch, och så vidare. Att få droga sig med det som passar en själv bäst är en mänsklig rättighet. Hur förnuftigt det är är sedan en helt annan sak, och när religioner som hinduism, buddhism och islam förbjuder droger och alkohol är det enbart förnuftsbetonat och därför värt att respektera. Allt förnuft är heligt."

"Jag är glad att ni säger så. Men hur uppkom er Andra Chansens Kyrka egentligen? Vad är er förhistoria, och vad är det för grund ni bygger på? Det är ju knappast Bibeln."

"Jag tänkte väl att vi skulle komma fram till det. Jag skall gärna initiera er i våra värderingar. Den huvudsakliga grunden är den buddhistiske Rasputin Oshos läror, han som predikade att allt som främjar livet bör främjas, och därmed menade han först och främst kärleken."

Jag var välbekant med denne gurulibertin, som på sin tid samlade anhängare över hela världen och blev så populär, att han blev så omåttligt rik, att han flyttade till Amerika och där blev så fullständigt korrumberad, att han kände att han måste köpa sig en ny Rolls Royce varannan vecka. Hans lavinartat expanderande rörelse ansågs till slut av FBI och CIA som farlig för Amerikas säkerhet och i synnerhet då Osho själv, som arresterades och sattes i fängelse. Han påstod själv efteråt att han i fängelset utsatts för radioaktiv förgiftning i avsikt att oskadliggöra honom. Han utvisades ur Amerika och återvände till Indien men dog där blott några år senare efter en långvarig okänd sjukdom, som mycket väl hade kunnat ha haft sin upprinnelse i en avsiktlig radioaktiv förgiftning.

Så det var denne Osho som låg bakom allt, hela denna kärlekskyrka som ville ge alla som förlorat kärleken en andra chans, hela denna överväldigande ungdomliga skönhet överallt, detta jordiska paradiset.

Och hit hade Beatrice sökt sig, blivit bränd, räddats och för ett ögonblick blivit min hustru, bara för att sedan råka ut för Hatet i stället.

Jag ville följa henne. Jag ville genomgå hennes egna prövningar bara för att i möjligaste mån få dela hennes öde och rensa mig från mina skuld känslor för hennes skull en gång för alla.

Därför började jag söka efter de extrema kärleksritsmakarna i lägret.

Naturligtvis hörde Lisbeth till dem. Hon var kanske mera insatt än någon annan och hörde till de mest initierade. Jag blev inte alls förvånad. Det blev däremot hon när jag förklarade mitt intresse. Hon blev genast allvarlig. "Du vet inte vad du begär," sade hon. Sedan utforskade hon noga hur seriöst mitt intresse egentligen var. Jag var helt öppen. Jag berättade allt om Beatrice och min motivering. Hon beslöt att höra sig för.

Resultatet blev att jag välkomnades hjärtligt. Det var ont om nya proselyter och nya kandidater för provningar in till den högre skolan. Jag blev genast hälsad hjärtligt välkommen som provande men blev samtidigt varnad: "Du vet inte vad du ger dig in på, och du bör veta att det kan bli hur tufft som helst." Jag tvekade inte. "Jag är redo när som helst," sade jag.

Det skulle dröja ett tag, ty den rätta månen måste inväntas. Under tiden hölls jag i fullkomlig ovisshet om vad som väntade mig, men jag fortsatte att leva och njuta och älska med Lisbeth som vanligt som om ingenting hotade vår existens. Ändå måste Lisbeth ha vetat hela tiden vad som förestod henne.

När dagen kom blev jag formellt hämtad. Det lät nästan fånigt när de helt formellt gav mig en sista chans: "Det är din sista möjlighet att dra dig tillbaka från provningen. Om du vill fortsätta finns det ingen återvändo."

"Inget larv, please," sade jag. "Kör hårt."

Genast blev jag överfallen bakifrån och munkavlad med ett glatt men tunt läderbälte som hårt drogs till och spändes i nacken. Jag kunde inte få fram ett ord mer. Händerna blev hårt bakbundna.

"Hädanefter skall du bara lyssna och tiga. Detta gör vi bara för att du ska hålla dig lugn och höra på vad jag säger utan att avbryta, ty jag har mycket att säga dig." Det var Lisbeths röst bakom mig. Jag försökte vända mig om för att få se henne, men mitt huvud riktades genast hårt framåt igen med bältet-munkaveln, som användes till att styra mig.

Nu fördes jag bort ett längre stycke till en glänta i skogen, där marken var bar. Där var några grova pinnar nerhamrade i jorden. Där väntade de andra. Jag fick genast en chock när jag såg dem, ty jag kände omedelbart igen dem alla. Frukantvärda frossbrytningar och svettpärlor bröt fram. Detta var ögonblicket jag hade väntat på i hela mitt liv, ty alla dessa för mig nu helt okända och oidentifierbara människor var svartklädda från topp till tå och totalt maskerade i svart, så att bara ögonen syntes. De hade svarta dukar för nedre delen av ansiktet, men i stället för svarta glasögon hade de svarta masker med öppningar för ögonen. Detta var det enda som inte stämde. Annars var dessa trettiotal människor totalt identiska med de spöksyner jag haft av liknande varelser i hela mitt liv.

De klädde nu av mig medan jag bara fick behålla mina underbyxor. Jag hade fått noggranna instruktioner om att de inte fick vara vita eller färggranna utan svarta, och jag hade lytt dem blint.

Jag lades på marken på rygg mellan de tre pålarna. Vid två av dem bands mina händer fast och vid den tredje fötterna, så att jag låg där som en Kristus korsfäst på marken. Jag väntade bara på spikarna men visste att de inte skulle komma, då de var onödiga.

Nu framträdde Lisbeth framför mig, och hon var den enda som inte var maskerad. Hon hade samma svarta kåpa som de andra men ingen maskering, och hon hade till och med sitt långa mörka hår utslaget så att det föll ner över bröstpartiet ner till magen. Hon hade aldrig varit vackrare.

"Nu skall vi äntligen tala allvar, Patrick. Jag har fått våra bröders och systrars tillåtelse att göra vad jag vill med dig, så det är jag som sköter hela ceremonin ensam. De andra är bara med för att vara med."

Var hade jag sett dessa kläder förut? Det var inte vanliga kåpor utan snarare som nunnedok, och plötsligt slog det mig: det var ju vanliga *burkhas*! I dessa långa svarta heltäckande svepningar hade jag sett iranska kvinnor kommenderade av Khomeini och efterföljande mullor öva pistolskytte och prickskytte för att kunna vara till nytta vid heliga krig och som utsända martyrer, alltså terrorister. Alla dessa vittnen till min invigning hade inte dessa långa svepande heltäckande *burkhas*, men det var påtagligt hur många som hade det.

"Du har aldrig älskat mig, Patrick. Du har bara älskat den andra, den som var före mig. Mig har du aldrig känt och kommer du aldrig att lära känna förrän i kväll när det är för sent, för sedan skall du aldrig mera se mig. Vi ville ge dig en andra chans, men du tog den inte då du hela tiden klamrade dig fast vid den förlorade första, som du aldrig har förlorat, ty hon har alltid funnits kvar hos dig, och jag har aldrig kunnat ersätta henne. Du förlorade en vit svan som du älskade, och i stället föll du för en svart i tron att det var den samma fast maskerad. Men som du ser är jag inte maskerad, utan jag är svart och naken i min svarthet ända in i själen."

Nu öppnade hon sin kåpa och trädde ut ur den naken, men hon var målad med alla satanistiska symboler. Det upp-och-ner-vända pentagrammet var målat svart över varje bröst, och nere vid könsorganet.... Plötsligt började det vända sig i magen. Hade jag verkligen gått på vanlig billig satanism? Menade de verkligen allvar? Tänkte de verkligen offra mig?

Nu först, när Lisbeth stod där satanistiskt sminkad över hela kroppen och naken, tog hon på sig en mask, men det var en vanlig svart ögonmask med hål för ögonen.

"Nu har avslöjandets stund kommit," sade hon och tog fram en lång spetsig dolk. "Vi tror på det eviga livet men i negativ bemärkelse. Vi tror på den eviga makten men bara som någonting ont. Vi tror att vi återföds i liv efter liv, och detta utnyttjar vi till att skaffa oss makt över evigheten. Därför offrar vi då och då våra egna medlemmar men bara sådana som egentligen inte hör hemma hos oss. Din Beatrice var en sådan. Hon skulle ha offrats av oss men det misslyckades då hon överlevde och räddades. Meningen var att vi skulle ha älskat henne ihjäl. Men du är en man, och med män tar vi inga risker. Du skall offras nu för vår totala ondska på det att din själ när den återföds alltid skall förbli länkad till oss och stå till vår tjänst, den eviga ondskan, som styr och behärskar allt mänskligt liv för evigt. Du är vår nu och för evigt, och du skall alltid tjäna ondskan genom oss."

Hon höjde dolken. Hon menade allvar. Det var inget tvivel om saken. Hon tänkte skära ut mitt hjärta som i regelrätt satanistiskt människoffer. Ändå tvivlade jag på det. Hon kunde inte mena allvar. Det skulle ju bara vara en prövning. Men jag tvivlade nu även på detta.

Men samtidigt slog det mig plötsligt: Vad hon var magnifik! Jag kunde inte hejda mina översvallande känslor av hänryckthet inför denna imponerande dramatiska teaterföreställning. En kvinna hade inte gärna kunnat göras sexigare. Först nu, kände jag, att jag älskade henne på allvar, och jag kom på mig själv med att be en stilla bön: "O Gud, låt detta ögonblick få fortsätta! Låt det pågå litet till, så att jag får njuta därav, ty detta är den fullkomliga njutningen: att få bli offrad till evigheten av just den som man älskar mest av alla, och då spelar det ingen roll hur ond hon är, – hon får fast vara den yttersta ondskan – det spelar ingen roll, bara detta magnifika ögonblick får dröja kvar och fortsätta litet till! Låt det bli min evighet!"

Och det var tydligt att hon själv njöt av denna ceremoniella orgie i magisk vällust utan någon sexuell futilitet inblandad – hela situationen, trots dess ytterst sexuella karaktär, var helt på det astrala planet om dock denna totala magi var mera satanistisk än någon tänkbar inkarnation av Den Onde själv.

Vi glömde de övriga. De var vår publik. Det var hennes föreställning, och jag, som skulle offras och dö, njöt därav. "Låt det bara få pågå litet till. Jag tillhör er gärna för evigt, detta är min invigning till ett evigt liv i er ljuvliga kärleksondskas tjänst, men förljuva gärna ceremonin med att förlänga den bara litet till! Låt detta ljuvliga ögonblick inte sluta med någon trivial upplösning!"

Knappt hade jag tänkt det så hände det. Plötsligt bröt det ut skottsallvar ur buskarna. Plötsligt bröt det verkliga allvaret ut. Detta var ingen ceremoni längre. Det var verkliga k-pistar och granater som brakade fram ur snåren och med extrem övertydlighet markerade att kriget hade kommit rakt in i vårt läger, och ingenting underströk denna övertydlighet mera än de 30 vittnenas förvåning och omedelbart utbrytande panik. De började besinningslöst fly häller om buller om varandra och störta sig handlöst ut i snåren och buskarna. Detta var inte planerat utan panisk improvisation.

Jag förstod genast vad som hände. Det var maoistgerillan som beslutat sig för att inta vår strategiskt viktiga dal. Medan den Andra Chansens Kyrkas sektmedlemmar flydde åt alla håll eller mejades ner och förblödde och dog dök det fram ruskiga djungelgerillakrigare med härjade ansikten och fanatiska blickar ur snåren, som om de kom direkt från helvetet men verkade ha kommit fel, då de verkade som främlingar i detta andra för dem helt obegripliga helvete, som inte liknade något helvete som de var vana vid. Men de ryckte skoningslöst fram och förstörde allt i sin väg och dödade alla som flydde för dem. Jag hörde plötsligt ett helt krig omkring mig på alla håll och såg hur det började brinna överallt och kände den stickande brandlukten i näsan.

Till slut kom några av dem fram till mig. De betraktade mig länge först som om de inte trodde sina ögon. Så skrek någon argt en order, och man skar upp mina rep och avlägsnade äntligen läderbältet från mellan mina käftar. "Vad är det för galningar som haft sitt tillhåll här?" frågade de. Jag låtsades vara fullkomligt okunnig.

Knappt hade de lugnat ner sig och börjat befästa sina positioner när det plötsligt uppstod nya granatattacker och k-pisteld. Samma sak upprepade sig igen men från andra hållet. Jag var bara trött, ruskade på huvudet och kröp in och gömde mig bland buskarna medan maoistgerillan paniskt började skjuta åt alla håll och retirera.

Det var regeringssoldaterna den här gången. Snart hade de intagit hela lägret, där det låg på sin plåtå med god utsikt över dalen, och inte en enda levande maoistdesperado fanns kvar. De hade skjutit ihjäl ett trettio-tal och själva förlorat femton. Men det låg även ett antal civila döda omkring spridda överallt bland buskar och i snåren, och alla dessa var västerlänningar. Man försökte samla ihop dem, men man fruktade att det låg fler döda i buskarna än vad som någonsin skulle kunna återfinnas.

"Vad var detta för ett läger?" frågade officeren mig.

Jag sade som det var. "Jag höll just på att ta reda på den saken när först gerillaattacken kom och sedan ni, som förstörde allt. Nu får vi nog aldrig veta det, ty jag fruktar att ni skrämt de få överlevande på flykten för gott."

Jag undrar ännu idag om Lisbeth faktiskt avsåg att sätta slaktarkniven i mig. Hon hittades sedan inte bland de döda och ej heller den unge kultiverade lägerföreståndaren, men de hittades heller aldrig bland de levande. Kanske de bytte identitet och började på ny kula någon annanstans. Bara cirka 30% av alla sektmedlemmarna återfanns levande eller döda. Av de andra måste majoriteten ha klarat sig och flytt. Av de få som återfanns levande hade ingen hört till de trettio som samlats omkring mig, utan de förfäktade bara oskuld och fick sekten att framstå som ett naivt hippieexperiment. Kanske man stöter ihop med några av de svartklädda på nytt någon annanstans i annan form. Sekter som använder sig av döden som symbolik i

hemliga ceremonier ämnade att främja livet fast genom luttring har alltid funnits och kommer väl alltid att finnas.

Jag ville inte lämna Indien utan att ha träffat John Westerberg ännu en gång. Till slut nedlät han sig till att besvara min e-mail. Hans svar var typiskt lakoniskt: "Möt mig i Lamayuru mot slutet av månaden." Var tusan låg Lamayuru? Jag visste ingenting om något sådant ställe men lyckades omsider ta reda på att det låg på bussvägen mellan Srinagar och Leh.

Jag förstod varför han ville träffa mig där när jag kom dit. Det var Ladakhs äldsta kloster och det mest legendariska, ty hit hade genom seklerna vilka förjagade brottslingar som helst kunnat ta sin tillflykt och kunnat känna sig säkra, då Lamayurus privilegier från kungen av Kashmir garanterade en fristad åt vem som helst. Som en sådan fredlös botgörare kände jag mig när jag kom till Lamayuru för att träffa min biktfar John Westerberg.

Vi hade mycket att tala om. Jag berättade allt om upplevelserna i Nepal och skrädde inte orden. Det mest fasansfulla av allt hade inte varit att jag känt igen alla de svartdraperade och maskerade ceremonivittnena från alla de mardrömmar som förföljt mig i hela mitt liv, utan att sedan se dem flyende massakreras av maoisterna och se deras svarta svepningar plötsligt slå ut i blodröda flammor och explosioner när de genomgick blodbadet och träffades av kulorna. Majoriteten hade klarat sig och flytt, men bara att se en enda helt svartklädd plötsligt få sin kåpa helt missfärgad av blod som bara spred sig likt en skenande smitta, hur hans eget blod spred sig överallt på hans svarta kläder, var något som jag aldrig ens hade drömt om. Det var ett trauma jag hade svårt att komma över. Jag frågade honom vad han egentligen trodde om sekten och dess eventuella kontinuitet. Han var helt saklig.

"Sådana sekter tål inte dagsljus. Kommer någon på dem, som i det här fallet både gerillan och regeringstrupperna, försvinner de spårlöst. Jag tror att bara ett fåtal av dem stupade, kanske 10%, medan de enda som sedan påträffades levande var de oskyldigaste, de som inte visste vad sekten handlade om, medan alla de andra gick under jorden för att dyka upp på nytt igen senare någon annanstans och börja bedriva nya underliga riter i mörk undanskymdhet där de får vara i fred tills de börjar väcka uppmärksamhet igen. Endast förlorade människor går med i sådana sekter, och av dem som dog kommer troligen ingen att saknas. Nepals myndigheter är vana vid att människor försvinner i Nepal, särskilt västerlänningar, och de tio som kanske dog vid din befrielse kommer lätt att försvinna i statistiken. Om omvärlden struntar i dem, vilket den vanligen gör, så gör Nepal det också. Alla de som försvann kommer man att låta vara försvunna. Om någon blir saknad hemma i till exempel Japan och blir efterlyst så sätter polisen upp efterlysningen, som sedan hänger på väggen på olika polisstationer i Nepal i ett antal år, men de hittas i regel aldrig, då de heller aldrig aktivt söks."

"Men om man försvinner i Indien blir det ett ramaskri över hela världen, och där ger man aldrig upp förrän man hittat den förlorade."

"Ja, ja," sade John, "men låt oss hålla oss till saken. Ditt problem var ju Beatrice. Hade du inte känt henne hade du knappast blivit kär i danska Lisbeth och gett dig åt henne, men hon genomskådade att det var Beatrice du älskade i henne och inte henne själv. Blev detta ett problem för dig?"

Jag blev förvånad själv när jag plötsligt insåg att det inte var det. "Nej," sade jag enkelt.

"Jag tror att i det här fallet Lisbeth var ett slags ödets inkarnation av Beatrice. Kanske Beatrice själv sände henne i din väg just för att du skulle luttras och renas och bli färdig med Beatrice. Och att Lisbeth lämnade dig är inte att undra på. Det gjorde ju faktiskt Beatrice också."

Han fick mig att se saken från en helt annan och mer neutral synpunkt än min egen, och detta kändes ytterst välgörande. Beatrice hade lämnat mig chockartat utan någon förklaring båda gångerna, men Lisbeth hade lämnat mig med en full förklaring. Hon kunde inte ersätta en död kvinna som jag fortfarande älskade fastän hon var död då Lisbeth ville och hade full rätt att få vara en levande kvinna. Jag ville bara återskapa en död, och det hade jag ingen rätt att göra med en levande. Det var att förneka den levandes liv.

"Är det någonting jag kan göra för dig innan jag lämnar Indien?" frågade jag slutligen.

"Jo, det är det faktiskt," sade han som om han hade väntat på den frågan. "Du skulle kunna samarbeta med mig."

"Hur då?"

"Du har allt det som jag saknar. Jag har i hela mitt liv arbetat i fullständig fattigdom och bara levt genom andras nåd. Jag har faktiskt aldrig förtjänat pengar själv utom för att genast förbruka dem. Ideella frågor har varit mitt hela liv, och därför är jag sedan nio år i Himalaya. Mitt största engagemang är i den tibetanska frågan, för den övervärderliga tibetanska kulturen, dess överlevnad och Tibets självständighet."

"Är det pengar du behöver?"

"Nej, jag begär mer än så. Jag vill att vi två tillsammans skapar en ny världsordning."

Han var helt lugn när han presenterade sina önskeplaner för framtiden, som om det helt sakligt handlade om något ingenjörprojekt, dess möjligheter och dess eventuella praktiska förhinder.

"Vi borde känna världen ungefär lika väl, du och jag, du från den etablerade kapitalismens översida och jag från dess stora armods undersida. Men kapitalismen har spelat ut sin roll. Det har visat sig, att den kapitalistiska vulgärkulturen är ohållbar i längden. Man kan inte som dess världsledare George W. Bush gynna oljeindustrier och fortsätta grovexploatera naturen och kräva accelererande energiförbrukning och miljöförstöring för den egna ekonomiska trygghetens skull och blunda för växthuseffekten och tro att man i längden skall komma undan med det. Det går inte att exploatera världens tillgångar i all oändlighet och göra pengar därav utan att det blir bakslag i form av framför allt miljöförstöring och sociala orättvisor. Detta insåg redan Karl Marx och drog sina egna felaktiga slutsatser av problemet och utnyttjade situationen till att skaffa makt åt sina älskade proletärer. Det skapade en ohälsosam motsats i den kommunistiska diktaturen, som lever än idag i Kina med sin totala centralstyrning och sitt intoleranta bekrigande av alla ideologier och idéer utom den kallt och cyniskt materialistiska. Materialismen är grunden både för kapitalismen och för marxismen, dess extrema motsats. Materialismen infördes kanske av filosofen Sir Francis Bacon, samtida med Shakespeare, när han hävdade att människans materiella välfärd var viktigare än hennes andliga välfärd, som följaktligen kunde ignoreras. Men det är alltid farligt att bortse från någonting mänskligt över huvud taget.

Både kapitalismen med det hårda hänsynslösa samhälle som den har lett till har misslyckats liksom kommunismen med dess omänskliga förljugenhet och diktatur. Kina kallar fortfarande sin ockupation av Tibet 1950 för 'en fredlig befrielse' av Tibet, en fredlig befrielse som innebar en hittills 50-årig förföljelse och förtryck och försök till utplåning av tibetanernas identitet, kultur och religion, en massiv förstörelse av 6246 av Tibets 6259 kloster och tempel, överlagt mord på 1,2 miljoner tibetaner eller en femtedel av hela dess folk, och en massinplantering av kineser i tibetanernas land bara för att undantränga tibetanerna och med våld sinofiera Tibet, så att Tibet aldrig mera skall kunna bli tibetanskt. Detta är den kommunistiska diktaturens verklighet: en

nationalegoistisk hänsynslöshet och omänsklighet utan gränser, precis som Hitlers nationalsocialistiska Tyskland och Stalins Gulag-Sovjetunion.

För att rädda sig själv tillgriper nu Kina desperat kapitalistiska medel för att föra sin sak vidare, så att Kina nu tvångskapitaliseras i forcerat tempo, så att allt hastigare de nya sociala orättvisorna i Kina växer kommunistpartiet över huvudet. Det gäller inte bara förföljelserna och försöket till utrotningen av meditationsrörelsen Falun Gong, det gäller hela fackföreningsrörelsen med dess förgreningar över hela Kina, det gäller Kinas största religion buddhismen, det gäller alla kristna, och framför allt gäller det alla Kinas bönder, som utsätts för ett allt absurdare skattetryck som de måste reagera emot. Det röda skynket som alla kommer att resa sig mot är den av kommunisterna framforcerade kapitalistiska korruptionen.

Detta var nu en exposé över det stora vansinnet, kapitalismens och kommunismens självdestruktiva materialistiska återvändsgränd. Världen behöver något annat. Världen behöver kärlek och framför allt förnuft för att kunna bemöta de globala problemen i form av överbefolkning och miljöförstöring.

Vad har vi för alternativ? Naturligtvis är det självklara alternativet till materialismen religionerna, men vilka religioner är förnuftiga? Islam, med dess fixeringar och predikningar av heliga krig med utstuderad och organiserad terrorism i följe? Ingen förnuftig människa vill ha något med islam att göra. Hinduismen, med dess kaotiska myller av mytologisk symbolik utan någon logisk ordning alls? Både islam och hinduismen kräver att alla kvinnor skall gifta sig och få barn, ju fler desto bättre, annars är det något fel på dem som kvinnor, och de utesluts ur samhället. Detta är inte förnuftigt. Ingen förnuftig människa vill bekänna sig till islam eller hinduismen utom möjligen av lojalitetsskäl till den egna familjen.

Judendomen med dess hävdande av att endast de själva och ingen annan är Guds utvalda folk? Detta har aldrig tagits väl emot av andra folk. Judendomen har från början begränsat sig själv genom sin stränga konservering, och därigenom har den i motsats till alla andra religioner överlevt intakt genom alla historiska skeden men samtidigt aldrig kunnat bli en världsreligion. Genom sin lagstadgade folkegoism är den begränsad till bara det egna folket.

Återstår buddhismen och kristendomen. Båda har en unik företeelse gemensamt: klosterväsendet med celibat som huvudregel. Detta strider mot det naturliga förnuftet men är å andra sidan mänskligt sett ytterst förnuftigt, både ur ekonomisk och ur miljösynpunkt. Jag tror att framtiden kommer att domineras av kristendomen och buddhismen som de ledande världsreligionerna. Naturligtvis måste den gamle påven tänka om och sluta sabotera all barnbegränsning och flirta med islams vanvettiga familjepolitik, men han är gammal, och den galenskapen må förlåtas honom. Men för övrigt är buddhismen och kristendomen de enda helt förnuftsbetonade världsreligionerna. Kanske är vi på väg in i en ny sorts Medeltid med klosterväsen som ett av samhällets viktigaste element, där kunskap och bildning värderas högre och ges en rättvisare plats i samhället än hänsynslös kapitalism och vulgariserande massmedia.

Vad tror du om saken? Kan vi samarbeta mot en sådan framtid? Du har inflytande och resurser. Jag har bara ideal och moral. Men tillsammans kanske vi kunde åstadkomma något."

Hans fråga gav mig mycket att tänka på. Jag lovade honom ingenting men insisterade på att vi skulle stå i fortsatt kontakt.

"Du vet var jag finns," sade han, "på cybernetet. *Call me any time.*"

Och med hans oförglömliga Lamayuruförslag ständigt återkommande i mitt sinne lämnade jag Indien.

Slut på tredje delen.

Fakta om kinesisk praxis vid tvångsabort och -sterilisering av kvinnor.

"Ungefär en halv miljon aborter i nionde månaden genomförs i Kina varje år. De flesta av dessa spädbarn är vid liv när de dödas, och samtliga dessa aborter genomförs i princip mot moderns vilja. Kvinnorna bryts ner systematiskt, hålls vanligen inspärrade, hjärntvättas och vägras mat tills de bryter samman och går med på abort. De faktiska metoderna som läkarna tillämpar som praxis i utförandet av proceduren är brutala. Injektion av Rivalor, "giftsprutan", leder till en långsam död för spädbarnet som kan ta två eller tre dagar, varefter det förlossas livlöst. Ren formaldehyd kan också injiceras direkt genom den mjuka delen av barnets skalle, eller så krossas skallen av doktors tång. Läkare i Kina är kända för att alltid ha några "strypare" i fickan. Dessa är som sopsäckssnören men längre. De appliceras runt barnets hals och vrids, så att barnet effektivt stryps. Två andra abortmetoder är att dränka det nyfödda barnet i en hink med vatten inför moderns åsyn, och att stoppa igen munnen på barnet med våta handdukar medan doktorn täpper igen barnets lilla näsa. Dessa två metoder används i synnerhet som "lektioner i lydnad" och som påminnelse om att Folkrepubliken Kina har strikta familjelagar som måste åtlydas av medborgarna.

Man beräknar att mellan 4 och 20% av alla tibetanska mödrar har tvångssteriliserats av kineserna. En enda tvångssterilisering av en moder är en för mycket."

– ur en rapport från *Human Rights Watch/Asia*, övers. från engelskan.

Fjärde delen :

Fäder och söner

1.

Morgan var som en helt vanlig pojke. Det var bara det, att han var mera så än andra.

Det finns ju inga trevligare människor än unga pojkar, när de är helt sig själva. Morgan var inget undantag. Men han var ännu trevligare än alla andra.

Följden av detta blev, att han blev oerhört populär bland alla i skolan, både bland klasskamrater och lärare. Alla älskade honom. Men det ensidiga i att han blev så uppburen var inte hälsosamt för honom. Han fick inte hybris, men han fick något annat, som var fullkomligt oberäkneligt, och som med tiden skulle visa sig farligt.

Jag har grubblat över problemet i årtal, men dess lösning ligger längre ifrån mig än någonsin, som om den för varje gång jag kom på något nytt som förklarade något, problemet bara flyttade sig längre ifrån mig. Det enda jag kan komma med är teorier och spekulationer.

Jag tror att det hände någonting i Morgans liv, just när han var i sin allra bästa ålder innan puberteten satte in, som totalt förändrade hela hans föreställningsvärld. Men det är omöjligt för mig att ens kunna spekulera i vad som kan ha hänt.

Men det var som om han var två helt olika personligheter före och efter. Han blev aldrig mer det alltigenom trevliga och älskliga barn med enbart positiv charm, som han varit innan. Något hade vaknat till liv hos honom som inte bara var kritiskt mot omvärlden utan direkt fördömande. Och denna latent fördömelse av omvärlden och hans medmänniskor, som aldrig kom till uttryck utan som egentligen bara visade sig i avståndstaganden, var fruktansvärd. Den var helt utan nåd.

Som lärare var mitt ansvar också fruktansvärt. Jag var hans privatlärare i ett antal år, jag kände hur han förändrades till karaktären med åren, han kände att jag förstod honom, och följderna blev att jag kände mer ansvar för honom och hans öde än för någon annan elev. Dock aktade jag mig noga för att favorisera honom eller ens visa att jag hade ett särskilt öga till honom. Jag visste att det var det sämsta och dummaste en lärare kunde göra sig skyldig till. En lärare måste vara fullkomligt neutral och rättvis om han inte vill förlora all sin trovärdighet. De flesta lärare gör det, och deras enda räddning är att de lyckligtvis aldrig får ha samma klass för evigt.

Kanske bidrog det till att jag bättre än andra lärare klarade av att bibehålla både auktoritet och tolerans, den svåraste och nödvändigaste av alla en lärares balansgångar, genom att min grundinställning till yrket var idealistisk. Jag hade känt lärarjobbet som det enda område där jag hade kunnat ha en uppgift att fylla, jag ville som ung upplysa alla barn och reformera hela skolan, jag ville verkligen ge något av bestående värde åt så många barn som möjligt och göra mig minnesvärd därigenom, jag visste att jag kunde uträtta något väsentligt inom undervisningsväsendet, och därför blev jag inte bara lärare utan en god lärare. Även mina kolleger respekterade mig och frågade mig ofta till råds. Jag fick snart rykte om mig att vara en god psykolog och att jag förstod svåra elever bättre än de flesta, varför min ställning både blev oumbärlig för de andra och vansklig. Till och med rektorn frågade mig till råds i svåra ärenden, och vanligen kunde jag hjälpa honom, hur svårt det än var. Men alla gick bet på fallet Morgan.

"Sjukdomen", som jag skulle vilja kalla det, medan andra föredrar att kalla det "epidemin", började med viskningar. Det började cirkulera rykten. Onda rykten började

få makt med inte bara eleverna utan även med folk i nejden. Ett obehagligt inflytande började spridas, och det fick nästan omedelbart den mest olämpliga av etiketter, bara för att ingen begrep sig på vad det egentligen handlade om. Det odefinierbara kallades för 'rasism', det farligaste av alla sociala ord.

Det tog lång tid innan vi kunde definiera det och härleda dess ursprung, men till slut ledde alla spår fram till Morgan. När det visade sig att han hade initierat ryktesspridningen och satt som en spindel i nätet av diskriminerande prat var vi tvungna att ställa honom mot väggen och ta reda på vad han egentligen menade. Det var då alla fick en chock, ty han talade fritt ur hjärtat och hade ingenting att dölja.

Det var inte någon vanlig rasism, utan det var en sorts dold fiendlighet av intelligentaste slag. Han hade själv noggrant analyserat och dragit logiska slutsatser, och till vår stora förfäran fann vi att hans argument inte kunde vederläggas. Vi kunde inte rå på honom. Han var inte bara en mönstermänniska som alla lärt sig att se upp till med rätta, utan dessutom var han intelligentare än alla andra. Och en ungdoms intelligens när den väl är skarp kan inget vuxet förstånd rå på.

Vi kunde inte rubba honom. Vi kunde inte påverka honom. Vi kunde inte avstänga hans inflytande. Vi kunde inte göra det minsta åt hans chockerande makt. Vi kunde bara låta honom vara och fortsätta med vad han höll på med.

Mitt slutliga råd till rektorn var ungefär: "Låt honom bara hålla på. Det är ingenting annat vi kan göra. Bara om han en dag går för långt, vilket han måste göra med den kurs som han är inställd på, kan vi då ingripa med lagens hjälp, men till dess kan vi absolut ingenting göra utan att själva komma i konflikt med lagen."

Detta mitt slutliga råd var rent instinktivt. Jag var ingen jurist och kunde inga lagtexter, men jag kände på mig hur det förhöll sig. Då visste rektorn en hel del mera om lagen och dess bokstav, och han tänkte inte vänta tills Morgan gick för långt. Han tänkte inte finna sig i att Morgans överlägsna men fördömande intelligens korrupperade hela hans skola, när det var han som var rektor över den. Alltså relegerade han Morgan. Skäl: rasism.

Där började problemen. Där började bekymren. Dittills hade Morgan varit en resonerande och didaktisk begåvning, men relegeringen innebar i praktiken att han fick rätt. Sedan var han definitivt enkelriktad. Han hade gjorts till martyr, och alltså hade han haft rätt hela vägen även i alla sina mest extrema uppfattningar.

Hans farbror blev förbannad och stämde hela skolan inför rätta. Tydligt kände farbrodern bättre till lagen än rektorn, för lagen gav farbrodern rätt och rektorn med skolan fel. Då sade rektorn upp sig. Han menade sig inte ha någonting annat att göra. Om samhället gav honom fel för att han sagt till en elev: "Om du vill ha gratis undervisning och utbildning så får du följa skolans regler," om eleven inte följt skolans regler och om rektorn då varit konsekvent nog att relegera eleven, och samhället gav honom fel för detta, så hade han ingenting i samhället som rektor att göra. Och skolan blev utan rektor, och förvirringen blev total.

Under tiden försvann Morgan. Han var sjutton år gammal och alltså inte ens myndig. Till slut kunde han spåras upp. Man fann honom i Köpenhamn i Christiania som en ung nerknarkad hippie. Jag såg honom när han kom tillbaka, och jag var en av de få som ännu kunde känna igen honom. Jag måste medge, att det såg omöjligt ut att kunna rehabilitera honom eller återbörda honom till verkligheten. Omöjligast av allt verkade det att få honom återanpassad till samhället.

Och han lyckades få det sagt till mig, när ingen annan var vittne: "Jag tänker rymma igen. Ni kan aldrig få in mig i ert samhälle mer, ty ni har en gång för alla kastat ut mig."

Och han höll sitt ord. Den cirkus som följde, med alla dessa massiva uppbåd av krafter som mobiliserades för att få honom att ta sitt obefintliga förnuft till fånga och slutföra sin skolgång, med kuratorer, psykologer, konsulter, lärare, släktingar, målsmän, vänner och anhöriga i kö om att få bearbeta honom, varvid han naturligtvis bara blev hopplösare och oknäckbar som fall, misstänker jag mer och mer att han själv upplevde med löje, att han faktiskt hade roligt åt den fåfänga världens hejdlöst fåfänga bemödanden om att få honom att bete sig normalt, vilket han en gång för alla bestämt sig för att aldrig göra mer.

Så han rymde igen, hittades igen, försvann igen, blev ett fall för den ena kuratorn mera inkompetent än den andra, inklusive parodiska hjärnskrynklande, som mycket väl visste att de hade ett hopplöst fall om hand och därför bara desto mer bemödade sig om att krångla till det ytterligare – de hade ju betalt för det.

Av alla dessa odågor var jag olyckligtvis den enda han litade på. Med tiden insåg jag att han faktiskt hade förtroende för mig, och att jag var den enda. Alla andra, inklusive sina egna målsmän, hade han skrotat.

Därmed kände jag mitt ansvar växa och bli något av en skavande tyngd, ty ingen kunde dela mitt ansvar. Hans liv och själ låg i mina händer, och bara jag kunde styra dem i en någorlunda positiv riktning, som bara det nästan var omöjligt. Han var ju ung och galen och därtill överlägset intelligent och begåvad, det värsta av allt, när man är ung och galen.

"Men kan du inte åtminstone upphöra med att umgås med de där skinnskallarna och nazisterna? Ingen tror något ont om dig, men det är ditt sällskap, som du själv väljer, som gör att folk drar öronen åt sig."

"Varför blev jag i så fall relegerad från min första skola?" var hans helt logiska svar, som var omöjligt att besvara.

"Men inser du då inte att dessa ungdomsbrottslingar och råskinn är kriminella?"

"Vad är det att vara kriminell? Är det att ställa sig utanför lagen att vara kriminell? Men jag har valt rättvisan framför en orättvis lag. Hela samhället styrs av orättvisa och ojusta lagar som bara gagnar de rika och etablerade, medan vi som valt en friare existens bland uteliggare och narkomaner, hippies och motorcykelgäng inte har någon chans till rättvisa bara för att vi föredrar laglös rättvisa framför laglig orättvisa. Kan du i rättvisans namn sätta dig till doms över oss och fördöma oss, så som hela det orättvisa samhället gör?"

Jag var svarslös inför sådana formuleringar, och han visste det och njöt av det. Han visste att jag förstod honom och att jag därför var svarslös. Jag kunde inte låta bli att delvis hålla med honom, och det kände han, och det var balsam för hans själ.

Han hade rymt igen och varit försvunnen igen en längre tid i vanlig ordning men en mycket längre tid än vanligt när en dag den nya redan magsårsdrabbade rektorn med några kolleger sökte upp mig med unisont dystra miner. Jag anade genast att de kom med nyheter om Morgan.

"Vi har funnit Morgan," sade de.

"Har han kommit hem?" frågade jag i hopp om att det skulle finnas något positivt i vad de hade att komma med, men det fanns det inte.

"Ja, han har kommit hem," sade min närmaste lärarkollega och tittade deltagande på mig. Jag kände mig som C.S.Lewis när han fick beskedet om att den sjuka amerikanskan självsvaldigt ämnade gifta sig med honom.

"Och hur är det med honom då?" frågade jag uppförande. Rektorn öppnade då käften och talade som en fältskär eller bödel inför förestående amputation eller avrättning:

"Han har nu lyckats bli inblandad i ett mord."

Jag reagerade genast. "Så unga män begår aldrig mord. Antingen är det dråp eller någon olyckshändelse."

"Det är därför vi är här," sade min kollega. "Du kanske kan reda ut saken."

"Är inte det polisens sak?"

"Polisen kan inte tala med honom, och ingen vill skicka honom till rättspsykiatrisk undersökning utan att någon vet vad som har hänt," sade rektorn.

Det visade sig att en färgad man hade blivit minst sagt ihjälsparkad i Skåne av ett okänt och oidentifierbart antal ungdomar, av vilka Morgan var en av de misstänkta. Men ingen av de misstänkta ville säga ett ord om vad som hade hänt. Antingen beskyddade de alla varandra, eller också var de alla oskyldiga. Men det senare var svårt att acceptera, då den färgade mannen, en somalier, faktiskt var död och faktiskt hade misshandlats ihjäl. Och då ville lärarna och rektorn att jag skulle utreda saken, ty jag var den enda som kunde tala med Morgan, som tydligen var den enda av de misstänkta ungdomarna som alls någon kanske kunde tala med.

Dum som jag var axlade jag uppgiften och gick bet på den, ty visserligen kunde jag tala med Morgan, men att få någonting konkret ut av honom var en helt annan sak.

Det visade sig när jag talade med honom att han i själva verket inte ens hade varit närvarande vid incidenten.

"Men varför i all fridens namn har du då ljugit för polisen och sagt att du var med?"

"För att göra det svårare för polisen och för att göra det lättare för mina vänner att komma undan genom att öka förvirringen."

"Du beskyddar alltså dessa mördare?"

"Vad har du för rätt att kalla dem mördare utan att någonting har bevisats?"

"Du vet alltså inte ens själv hur det hela gick till eller vem som gjorde det?"

"Nej. Jag vet i själva verket ingenting."

"Förnekar du till och med att det var ett rasistdåd?"

"Vad är rasism? Definiera det för mig."

"Det är att diskriminera andra raser än den egna."

"Och kan du med absolut tvärsäkerhet påstå att den vita rasen, med dess långa kultur och historia, icke är klart överlägsen alla andra raser genom sin logik och sin intelligens?"

Jag vägrade låta mig ställas mot väggen av sådana argument.

"Och vad har du för bevis för att den vita rasen är det?"

"Det räcker med att studera kalla fakta. Den semitiska rasen är långt före den vita i utveckling men växte aldrig ifrån en felaktig inexakt månkalender och har aldrig kunnat resa sig ur den monoteistiska övertrons och vidskepelsens fatalistiska träsk. Den gula rasen skapade visserligen en framstående och bestående och enastående statsbildning genom det kejsrerliga Kina, Mittens Rike, som dock idag är världens största och värsta diktatur och terrorstat med världens högsta dödsstraffsstatistik, och Japan har knappast varit bättre tidigare under 1900-talet. Och vad är den svarta rasen värd? Vad har den någonsin lyckats åstadkomma? Fastän de alltid bott runt Afrikas kuster kunde de aldrig ens komma på själva att navigera! Alla konkreta bevis talar för den vita rasens överlägsenhet, och du kan inte förneka det. Men jag är inte rasist. Jag företräder bara den högre moralen och det högre förnuftet i kontrast mot de andra rasernas övertro, vidskepelse, fatalism, irrationella och misslyckade politik och odugliga primitivism."

"Och det menar du att rättfärdigar att ett gäng vita sparkar ihjäl en svart somalier?"

"Det har jag inte sagt."

"Men du hävdar den vita rasens överlägsenhet!"

"Ja, men jag kan aldrig försvara dess missbruk av sin överlägsenhet. Våld är aldrig berättigat. Våld är alltid fel. Jag vet inte varför mina vänner dödade negern eller vem av dem som gjorde det, men de hade ingen rätt att bruka våld. Men jag har rätt att försvara dem på den grund att deras brott inte kan bevisas då ingen kan bevisa vem som gjorde det."

"Men kan du försvara dem moraliskt?"

"I högsta grad, och det med kristendomens högsta auktoritets egna ord: 'Förlåt dem, Herre, ty de vet inte vad de gör.'"

Ingenting kunde fälla Morgan i denna sak. Jag måste erkänna att jag var ställd. Jag fick honom att i princip upprepa samma utsagor för polisen, och även polisen blev ställd. Delinkventerna kunde inte fällas, vad de än hade gjort och hur grymt det än var. De blev alla satta på fri fot, och Morgan sade till mig:

"Du kan aldrig omvända en asocial till att bli lojal mot samhället om han en gång bestämt sig för att vara asocial. Det är lika bra att du erkänner det genast för dig själv att jag är ett hopplöst fall."

Jag undrade i mitt stilla sinne: "Ett hopplöst fall av vad? Kriminalitet eller outsiderskap?"

Det var den springande punkten, men jag visste, att om det var kriminalitet skulle jag aldrig få honom till att erkänna det.

3.

Det händer ju egentligen aldrig särskilt mycket i den här avkroken av världen. Alla känner alla och vet allt om alla, och endast undantagsvis nås vi av rykten från den yttre världen, grannbyn, slättfolket, grannsocknarna och aldrig något bortom dem. Ingenting kan i regel rubba vare sig vårt yttre eller inre lugn. Var och en håller sig till sin gård och sin läst, sköter sina egna affärer, gör vad han är skyldig sitt eget och andras fromma, betalar sin skatt utan att klaga och arbetar regelbundet som ett outslitligt urverk. Så har det alltid varit.

Det var nazistmordet som väckte oss alla upp ur slummern. Visst hade vi hört talas om att det fanns nazister och rasister, men vi betecknade dylika förekomster som absurt och löjligt. Endast vilda omogna ungdomar kunde syssla med sådant, sådana odågor som gick och välte gravstenar på pin kiv. Okynnig ungdom. Ingenting annat. Man växte ifrån det. Vi hörde även talas om att det bildats medborgargården i grannsocknen och ute på slätten, som bevakade det hederliga arbetande folkets intressen och tog lagen i egna händer mot ungdomsvåld, nazister och gravskändare. Vi tyckte inte om det. Skall sådant vara nödvändigt? undrade vi.

Så kom nazistmordet som ett plötsligt bombnedslag från en helt annan värld än vår egen. Det var en av de värsta skinnskallarna i länet. Alla kände till honom och tyckte illa om honom. Han var en buse som inte gjorde någon människa glad. Han hittades en dag död i ett åkerdike, men i vilket tillstånd! Det värsta var inte att han var död utan det obeskrivliga sätt på vilket han hade dött.

Det var självaste kommissarie Karlsson som fick hand om utredningen, och det vill inte säga lite det. Han fick bara hand om de allra bistraste fallen, och hans första kommentar till liket var betecknande: "Den här saten fick mycket mer än vad han tålde!"

Monstret hade bakbundits och tydligen fått båda armarna slitna ur led. Han hade munkavlats ordentligt med svart tejp som ännu satt kvar på liket och tydligen misshandlats rejält, hängande bakbunden med båda armarna ur led. Han hade verkligen fått känna att han levde, som kommissarie Karlsson sade.

Alla fattade genast vad det handlade om: Medborgargardet! Jaså, det var sådana saker de sysslade med! Hela medborgargardet samlades in och förhördes. Det var mellan ett dussin och ett tjog personer, allesammans duktiga hederliga män, lantbrukare och postiljoner, veterinärer och skomakare. Men ingen visste någonting. Alla blånekade. Alla erkände att de tyckt mer än illa om skinnskallesvinet, men ingen kändes vid någon kännedom om omständigheterna kring hans förpassning ur deras tillvaro.

Då började även andra förhöras. Man förhörde alla som över huvud taget känt den ökände busen, och många angav och skyllde på varandra, men alla skyllde ifrån sig. Man började fråga andra skinnskallar och motbjudande varelser som inte haft något emot den i ofrid avsmnade utan som rentav kunnat med honom och hållit av honom. Och då uppstod plötsligt ett mönster. Det började framkomma spår som pekade mot Morgan.

Det var bara lösa indicier. Det var inte ett enda konkret spår. Men detta tycktes endast stärka de allmänna misstankarna.

En dag kom kommissarie Karlsson själv till mig. Han verkade mycket besvärad av sin belägenhet. "Du känner ju Morgan," sade han.

"Finns det något som anklagar honom?" frågade jag.

"Absolut ingenting. Men folk pratar. Det går rykten. Det verkar som om folk ville låta Morgan få bära ansvaret. Och de tycks mena att det inte spelar någon roll om han är skyldig eller inte."

"Men det kan väl inte accepteras?"

"Jag kan inte ta in Morgan. Jag har ingenting att sätta fast honom för. Jag vet att han tidigare misstänkts som inblandad i liknande fall, men ingenting har kunnat bindas vid honom. Det är samma sak nu. Liket visade inga spår som kunde härledas till någon, hur brutal misshandlingen till döds än var. Jag vet, att om jag förhör Morgan så kommer det inte att leda till någonting. Därför frågar jag dig, som känner Morgan bättre än någon av hans andra lärare, om du för gammal vänskaps skull ville hjälpa mig och tala med pojken. Bara sondera terrängen. Vad tusan är det som pågår egentligen?"

"Jag har talat med honom om sådant förut. Men jag tror inte vi blir klokare för det."

"Försök i alla fall."

Jag lovade försöka.

Jag bjöd hem Morgan till mitt ringa tjäll, en liten enkel villa med stor rymlig trädgård och bortom synhåll från resten av samhället. Jag hade alltid varit en enstöring som skattat friheten högt även om dess pris blev högt i form av ensamhet. Ingen kan vara fri i sällskap, men alla finner ensamheten ett för högt pris för riktig frihet, utom jag. Och jag hade böcker. Hela mitt hus var fullt av böcker. Så jag var aldrig ensam.

Jag bjöd Morgan på te och smörgås så att han skulle känna sig som hemma och slappna av. Men han genomskådade mig obönhörligt med sin överlägsna intelligens. "Det är det där nazistsvinet, eller hur?"

"Vet du något om saken?"

"Vad har ni att klaga över? Bygden har blivit av med sitt värsta rötägg. Vem som än gjorde det står hela byn i tacksamhetsskuld till, eller hur? Därför håller sig alla undan. Ingen vill ta något ansvar eller medge sin delaktighet, för alla vet att det var en välgärning och inte ett brott."

"Men sättet! Bakbunden och munkavlåd! Armarna dragna ur led! Sparkad och bränd under fötterna! Testiklarna i trasor! Vem gör sådant utom psykopater?"

"Han var den värsta psykopaten själv."

"Det är ingen tröst om hans död gjort andra till värre psykopater. Glenn må ha varit vårt värsta rötägg, men han var ingen mördare."

"Han hade kanske blivit det om han inte hade mördats i tid."

"Vet du något om saken?"

"Ingen vet något om saken."

"Hans mördare måste veta något om saken."

"Fråga dom då."

"Jag frågar dig."

Han såg mig stint i ögonen.

"Jag har ingenting att säga."

Som jag hade förutsett kom jag ingen vart. Morgan hade inget mer att säga mig.

När jag från fönstret såg honom lämna min tomt uppstod en konflikt i min själ. Morgan hade prövats men befunnits varken skyldig eller oskyldig. Jag måste ta ställning. Jag måste bestämma mig för att antingen satsa på hans oskuld eller tro att han hade någon skuld. Som en god advokat fattade jag det enda möjliga beslutet. Jag beslöt att satsa helhjärtat på hans oskuld.

När jag träffade kommissarie Karlsson sade jag rent ut till honom, att mitt samtal med Morgan bekräftat mina misstankar att Morgan var helt oskyldig och inte visste någonting om saken. Detta lade kommissarie Karlssons panna i djupa veck.

"Ingen hjälp alltså. I så fall kan de fortsätta göra vad de vill och även fortsätta kallblodigt mörda vem som helst."

"Glenn var en brottsling, Karlsson."

"Ja, men hans mördare kommer undan med mord. Är det bra, tycker du?"

Det var en ledande fråga. Givetvis hade jag inget svar.

4.

Morgan förekom mindre och mindre i bygden, och själv var jag intuitivt tacksam för detta. Jag var dock helt konsekvent i min Morgan-politik: jag försvarade honom alltid och bedyrade min fullständiga tillit till hans 100-procentiga oskuld i vilka sammanhang hans namn än nämndes. Men jag var pinsamt medveten om att det fanns kammare i Morgans hjärta till vilka jag ej hade något tillträde och som kunde innehålla obehagliga hemligheter. Jag var instinktivt rädd för att få mina illusioner om honom spräckta. Därför var jag tacksam ju mindre han förekom i bygden, ju mindre det talades om honom och ju större avståndet var mellan honom och mig.

Jag hade arbetat på min doktorsavhandling i tre år och kommit ungefär halvvägs när den avgörande förändringen kom. Jag hade gått och lagt mig som vanligt men hade svårare att somna än vanligt på grund av en film under kvällen som fått mig att fundera – det mycket oroväckande mästerverket "*Candyman*" med Virginia Madsen, en av mina favoritskådespelerskor. Jag låg som bäst och grubblade över allt okänt mellan himmel och jord när jag hörde ett misstänkt ljud nerifrån. "Nej, det är inte sant," tänkte jag. "Sådant händer inte här, inte mig."

Det fick inte vara sant, just emedan det var sant. Jag hade en inbrottstjuv i huset. Det var sådant som bara hände vem som helst annars och egentligen bara i främmande länder eller åtminstone främmande landskap.

"Vilken idiot!" tänkte jag om den stackars tjuven. "Jag har ju inget värdefullt hemma, och inte ens min dator har något marknadsvärde längre!" Ändå hörde jag honom rota där nere. Vad tusan skulle jag göra? Min telefon var otillgänglig där nere precis där han höll på att rota. Skulle jag låta honom få rota i fred, bringa oreda i mina papper, dra in smuts i mattorna och sedan låta honom få gå tomhänt? Eller skulle jag försöka sätta fast honom? Det kunde jag aldrig lyckas med. Jag var ju på väg att bli gammal och skröplig. Men vad som segrade var min mänskliga nyfikenhet. Jag hade

aldrig tidigare haft med en sådan människa att göra. Vad var han för typ? Jag beslöt att gå ner och ha ett samtal med honom. Kanske vi båda kunde lära oss något på kuppen.

Så jag smög mig ner i morgonrock och tofflor och fullkomligt obehäpnad. Jag såg tjuven bakifrån. Han hade svart luva och rotade med ficklampa efter vad som helst som kunde vara stöldbegärligt. Plötsligt tände jag belysningen och sade som till en elev ertappad mitt i ett försök till fusk: "Och vad håller vi på med här då?"

Mannen vände sig blixtnabbt om. Han var klädd i svart läderjacka, hade svarta handskar på sig och en svart luva som var träd över ansiktet med hål bara för ögon och mun. Jag förstod genast att han var professionell. Men innan jag hade hunnit säga något mer hade han blixtnabbt fört sin hand till en innerficka och fått fram en revolver med ljuddämpare. Han var genast litet för professionell för min smak.

"Inte ett ljud, professorn. Sätt sig bara lugnt i stolen här. Vad fan kunde ni inte låta mig vara i fred för?"

Jag hade bara att lyda. Hade jag flytt upp för trappan hade han kunnat följa efter och skjuta mig i tron att jag hade en telefon där uppe. Jag hade genast förlorat det lilla initiativ som jag hade haft. Med sin alltför övertygande revolver med den fasaväckande ljuddämparen hade han situationen helt i sin egen kontroll.

"Jag äger ingenting av värde," sade jag.

"Nej, jag märkte just det och tänkte ge mig av, när du var dum nog att trampa in i mitt revir. Seså! Sätt dig ner!"

Jag lydde. "Vad tänker du göra?"

"Jag måste tyvärr binda fast dig. Det gör inte ont."

"Ge dig iväg. Jag tänker inte skvallra."

"Jag är professionell. Jag tar inga risker."

"Du kan lita på mig."

"Men kan du lita på mig?"

"Jag vet inte ens vem du är."

"Det är det jag menar. Har du verkligen ingenting av värde? Ingen plånbok? Ingen gammal frimärkssamling?"

"Ingenting. Och min dator är urmodig."

"Ja, jag ser det." Utan att blinka sköt han sönder den. Det lät som en barnslig knallpulverpistol.

"Det där var väl ändå onödigt."

"Hade du varit modernare hade jag tagit den med mig. Hade det varit bättre?"

"Du sköt ju sönder min hårddisk!"

"Det var meningen."

"Vad håller du på med egentligen? Varför kom du hit? Jag är fattigast i byn."

"Ja, men ditt hus är det mest isolerade. Och du är ensam. Du var dömd att få påhälsning förr eller senare."

"Kan du inte bara gå?"

"Varför kom du ner?"

"Jag var nyfiken."

"Hade du bara bullrat där uppe hade du skrämt iväg mig. I stället kom du ner och ställde dig till mitt förfogande. Vad skulle det vara bra för?"

"Jag är inte van vid sådana här situationer."

"Nej, tydligen är du inte det."

Jag hade nödgats lyda hans skjutvapens indikationer och fann mig nu sittande i min arbetsstol medan han tejpade fast mina vrister och fotanklar vid armstöd och stolsben. Det var mycket obekvämt.

"Det här är onödigt," sade jag.

"Det är bättre än att jag skjuter dig."

"Vem är du?"

"Tror du att jag talar om det för dig?"

"Jag känner ju ändå inte igen dig."

"Det tror fan det. Vi har ju aldrig setts förut."

"Varför hälsar du på mig då?"

"Ställ inte så dumma frågor. Jag är inte färdig med dig ännu."

"Vart vill du komma?"

"Jag vill inte gå härifrån tomhänt."

"Jag är rädd att du inte har något val. Här finns ingenting att hämta."

"Och tror du verkligen att jag kan acceptera det?"

Nu började situationen bli mer och mer obehaglig.

"Jag beklagar, men du har faktiskt dragit en nit. Du har gjort inbrott i det minst vinstbringande huset i Västra Götaland." Jag försökte vara rolig. Det hade motsatt effekt mot den avsedda:

"Håll käften! Jag måste ändå tejpa fast munnen på dig."

Han gjorde detta. Det var den yttersta förödmjukelsen. Nu kunde jag inte ens försvara mig muntligt längre.

"Är du nöjd nu?" frågade han. "Vad är detta?" Han gick till min förstörda dator. "Jaså, du är en lärd herre." Han såg den färdigskrivna delen av min doktorsavhandling. "Du skriver alltså böcker. Vad handlar det om? Snusk?" Han försökte läsa men begrep ingenting av ämnet Giordano Bruno. När han kommit så långt, att han begripit att han inte kunde begripa något av det, satte han hela manuskriptbunten under armen och sade: "Intressant."

Jag upplevde situationen som ständigt tilltagande i obehaglighet, och jag började undra om min objudna besökare var psykopat eller schizofren. Han måste vara någondera eller bådadera.

Han satte sig på skrivbordet framför mig och sade, precis som om jag var huliganen i sammanhanget: "Vad är det du håller på med egentligen!" Jag kunde bara pipa bakom alla mina tejpade munlås. "Jag glömde. Du kan ju inte prata," sade han och rev loss tejpén.

"Vad tänker du göra med mitt manus?" fick jag fram.

"Jag vet inte riktigt. Det är för högtravande för min smak. Betyder det mycket för dig?"

"Allt i världen!" ville jag skrika, men jag sansade mig och var försiktig. "Det är värdelöst," sade jag. "Det är bara för förståsigpåare. Det är inte ens värt pappret det är skrivet på, och du kan aldrig ha någon glädje av det."

"Någon glädje ämnar jag dock få ut av mitt besök här. Någonting vill jag ha med mig härifrån som minne. Jag ämnar inte gå ifrån ett lyckat inbrott tomhänt."

"Hur kan du säga så, att ditt inbrott var lyckat, när här inte finns en enda värdesak!"

Han höll fram manuset. "Det här då?"

"Det är bara papper!"

"Pengar är också bara papper. Du vill tydligen få mig att skona ditt manuskript. Betyder det så mycket för dig? Det är kanske hela ditt livsverk? Jag har redan skjutit sönder datorn för dig. Din hårddisk är fördärvad. Har du tur har du hela arbetet på reservdiskett. Men så försynt har du troligen inte varit. Du har kanske tänkt på att göra en reservkopia, men du fick aldrig tummen ur röven. Folk av din sort får aldrig det. Och den här bunten är säkert den enda kopian som finns. Den skulle kunna vara fullkomligt ovärderlig för en gammal tråkig torrboll som du. Men jag ska inte ta den med mig. Vi ska ha ännu roligare än så."

Hans blick gick mot ett bestämt håll. Jag följde den med fasa. Dess riktning var mot den öppna spisen. "Du har skräp i brasan, ser jag. Varför har du inte eldat upp det? Ville du enkom invänta min ankomst?"

Jag kände kallsvetten börja forsa fram både i pannan och längs ryggen när han tände brasan. Han kunde inte mena allvar. Ändå visste jag mycket väl att det var just vad han gjorde.

"Det är tre års arbete du har under armen!" kunde jag inte låta bli att utropa.

"Så mycket bättre," sade han lugnt. "Då får du äntligen frid när du får se det avslutas."

"Huligan! Du är ju precis som de galna afghanerna, som när de inte längre har fiender att kriga mot i landet vänder sina vapen och bomber mot sitt historiska kulturarv!"

"Inser du inte vitsen?" frågade han. Hela tiden var han oförskämt och odrägligt lugn, som om jag var ett uppstudsigt barn som måste uppfostras. "Du har ingenting av värde i hela huset, inga värdepapper, ingen plånbok, inga juveler, inte ens några tallrikar på väggarna eller något silver. Men jag går inte tomhänt från ett genomfört jobb. Det är mot mina rutiner. Du har bara en enda sak som jag kan ta. Du har en själ. Den ämnar jag ta med mig."

"Gör vad som helst, men förstör inte mitt arbete! Jag ger dig lösen! Säg vad du vill ha! Jag kan skriva en check!" Jag var desperat. Han fick gärna för mig ta mitt liv, men han fick inte förstöra den sista rest jag hade kvar av allt vad jag hade levat för.

"Nej, det här är mycket roligare." Han tejpade för min mun igen så att jag inte mer kunde få ut ett pip. "Trodde du verkligen att jag skulle kunna kompromissa med dig, din bildningshögfärdige ärkeborgare? Du representerar allt det som jag aldrig kunde få i livet: utbildning, titlar, ställning, akademiskt renommé, kunskap och en mening med livet. Nu får du se hur det känns att leva utan allting sådant." Och han började metodiskt elda upp mitt manuskript, blad för blad, medan han intresserat betraktade mig och bevakade mina reaktioner. Han var precis som en laboratorieassistent som njuter av att plåga och långsamt döda djur för forskningens framstegs skull. Men försöksdjuret var den här gången en människa, och det var jag. Och det var inte alls roligt.

Jag trodde jag skulle krevera, men tyvärr så tuppade jag inte av utan förblev vid medvetande hela tiden medan jag tvingades åse hur mitt livsverk gick upp i rök. Det var mitt livs största ansträngning som här eldades upp av en vanlig psykopatisk huligan och brottsling bara för hans eget sadistiska nöjes skull. Tretton års forskning gick till spillo för hans lägsta möjliga nöjes skull. Jag trodde jag skulle bli galen.

"Lugna dig," sade han med sitt odrägliga lugn, "det är bara papper."

Sedan minns jag ingenting mer.

När jag vaknade var allting mörkt. Endast skräcken fanns kvar, ruvande med sin krypande tystnad. Kvar av elden i brasan var bara litet falnad glöd. Tjuven hade avlägsnat sig utan att säga adjö. Allt var tyst och dött. Endast jag fanns kvar, ett levande kadaver, en patetisk rest av mig själv, fastbunden till händer och fötter vid en stol och utan förmåga att skrika. Alla mina skrik hade stängts inne.

Det var som om jag var död. Mitt liv hade runnit ifrån mig, och jag var helt tom – urtappad. Jag skulle aldrig kunna göra färdigt doktorsarbetet. Allt hade funnits där i de papper han hade bränt upp, referenser, minnesanteckningar, ovärderliga fotnoter och länkar till andra verk, och datorns hårddisk var förstörd. Hela mitt liv kändes förfelat. Varför hade han inte skjutit mig i stället för datorn? Det hade varit viktigare att min kunskap fått överleva än att jag fått leva.

Plötsligt kom jag att tänka på Morgan och fick en bestämd känsla av att han måste vara inblandad. Kunde han rentav vara hjärnan? Det saknades ett motiv. Jag var

troligen den enda av hans lärare som han inte skulle ha haft någon anledning att skada. Teorin höll inte. Men känslan satt kvar.

Jag fick gott om tid på mig att reflektera över mitt misslyckade patetiska liv där i min sorgliga belägenhet i nattens mörka kalla timmar. Då och då tuppade jag av och vaknade till igen med mördande nacksmärtor, då det var omöjligt att sova bekvämt och huvudet lade sig i de mest omöjliga ställningar. Men när det äntligen började ljusna hade jag i princip kommit fram till följande:

Jag kunde inte fortsätta som hittills. Jag måste finna ett nytt liv, helst en ny identitet. Jag kunde inte fortsätta längre ens som privatlärare. Mitt akademiska liv var över. Avhandlingen skulle ha varit dess krona, och nu när den var likviderad var hela mitt liv ohjälpligt förfelat.

Och jag kom fram till en slutsats till. Jag måste kontakta Morgan. Jag måste få klarhet i om han hade någon delaktighet alls i det inträffade eller inte.

Klockan nio såg jag några poliser kika in genom fönstret. Snart hade de tagit sig in och kunde åtgärda min prekära belägenhet. De hade tipsats av en anonym skojare om att inbrott begåtts hos mig och att jag kunde behöva hjälp. Någon hade varit obarmhärtig nog att döma mig till ett fortsatt liv efter att ha tagit min själ ifrån mig. Jag kunde aldrig mer bli den samme. Jag var som ett träd som ryckts upp med rötterna och aldrig skulle kunna planteras i någon jord igen. Det hade hänt förut, men nu hade det hänt en gång för mycket.

5.

Det var inte långt efter detta som katastrofen inträffade, som vände upp och ner på allas vår tillvaro för alltid. Det var mycket värre än katastrofen i Åmsele och för vår del nästan jämförbart med Estonia-katastrofen, i synnerhet i beaktande av de så långt gående följderna, att smärtan därav aldrig kan upphöra utan bara tillväxa.

Jag ska försöka beskriva vad som hände så torrt och sakligt som möjligt, även om jag inte kan tänka på det eller tala om det utan att jag blir överväldigad av känslor och min blick försvinner i ett hav av tårar.

Det var dagen för den årliga lussefesten, årets festligaste dag för vår skola, när alla elever och lärare samlades tillsammans bara för att ha roligt och trivas. Vid denna sammankomst var nästan alla klädda i folkdräkter, och många folkdanser uppfördes – det var en urgammal tradition i vår skola. Varje klass hade sin egen folkdans och uppvisning, och musiken presenterades av bygdens pålitliga gamla spelargarde, framför allt vår nästan ofelbare spelman, som med sin urgamla och luggslitna fela aldrig missade en ton eller kom bredvid – han hade absolut gehör och var legendarisk för att aldrig i hela sitt liv ha kunnat spela falskt.

Det var mitt i Oxdansen som det hände. Det var de äldsta gymnasisternas dans, som bara genomfördes av pojkar, och det var alltid det roligaste momentet i hela folkdansprogrammet före Nääsmarschen, den avslutande folkdansen, som alla deltog i tillsammans. Mitt under Oxdansen kommer det diskret och ljudlöst in tre objudna gäster. Ingen märkte dem först, för just Oxdansen är den av alla folkdanser som tilldrar sig den största uppmärksamheten genom sin munterhet. De tre objudna gästerna var otvivelaktigt före detta elever men mycket unga sådana, som antagligen slutat skolan före gymnasiet. De var nästan identiska med varandra, de var likadant klädda, alla tre var blonda, men ingen kände säkert igen dem. Man kunde bara gissa på vilka de var. De bar svarta glasögon, långa nästan fotsida läderrockar och svarta polotröjor. De var motsatsen till skinnskallar, ty bara en av dem var kortare klippt, och till och med han var nästan långhårig. Den andra hade hår ner till axlarna, och den tredje var mycket

långhårig. Det är möjligt att ingen observerade dem förrän de satte i gång. Om de som satt närmast ingången märkte dem när de kom in så brydde de sig inte om dem utan återvände genast med sin uppmärksamhet till Oxdansen. Men när de tre unga männen öppnade eld påkallades allas uppmärksamhet.

Frågan är vad som var det mest fruktansvärda. Kanske var det deras träffsäkerhet, ty de missade inte med ett enda skott. Deras gevär var professionella, och de associerades genast med sådana vapen som yrkesmördare brukar använda. Den första som sköts var rektorn själv, som sköts i magen och reste sig blödande kraftigt ur munnen när det andra skottet träffade hjärtat. Sedan följde massakern. Lärare efter lärare sköts ner medan kaoset bröt ut i en tornado av hysteri och galltjut. På grund av kaoset kunde de tre mördarna aldrig urskiljas klart, och något signalement kunde aldrig preciseras. De försvann snabbt och omedelbart när kaoset och chocken i salongen nådde en höjdpunkt och alla var som mest paralyserade. De kunde till och med alla tre ha haft peruker. En av dem verkade väl svartmuskig i ansiktet för sin blondhet, observerade en som såg honom. Sammanlagt sköts sju lärare, tre till döds, två så att deras tillstånd blev kritiskt medan endast två sårades lindrigt. Utom rektorn mördades adjunkt Andersson, lärare i kemi och fysik, samt magister Niklasson, lärare i matematik och naturkunskap. Fröken Olsson, lärare i franska och engelska, kommer aldrig helt att återhämta sig efter två skott i lungorna, och magister Stendahl, modersmåls lärare, fick ett skott i ljumsken och ett annat i magen. Gymnastikläraren klarade sig med köttår i benet, och även tyskaläraren Gottwald kom undan med ett ytligt sår i armen.

Men det makabraste av allt, och det har jag hört från vissa elever själva, var, att det var många elever, mest pojkar, som skrattade när lärarna sköts ner, som upplevde det som en glad överraskning, så att man nästan kunde misstänka att de hade känt till det på förhand. Det var de hårdaste och mest auktoritära lärarna som sköts, som om de hade utvalts på förhand. Lektor Larsson, lärare i latin och grekiska, satt mitt emellan två lärare som sköts med flera skott, men han klarade sig. En elev har uttryckligen sagt att han upplevde det som att hans kamrater njöt av massakern, som om det hade varit ett jippo.

Jag fick ingenting veta förrän dagen efter när jag fick besök av polisen. De förstod genast att jag ingenting visste och inte kunde ha vetat något på förhand. Ändå utsattes jag för pinsamma förhör som aldrig tog slut, ty då först fick jag veta att jag hade rykte om mig att ha haft alltför intimt umgänge med vissa elever, främst problematiska sådana, som senare avbrutit sin skolgång. Det var därför jag blev intressant i polisens undersökningar till min egen ohyggliga fasa. Därmed blev jag inblandad utan att ha varit det.

Detta bragte mig till förtvivlan. Jag fick upprepade utbrott i polisens närvaro, de visste ju hur jag själv utsatts för övervåld av en okänd person, men ju mera jag bedyrade min oskuld, både beträffande förbjudna förbindelser med problematiska skolpojkar och beträffande någon kunskap om vad avhoppade och försvunna elever sysslade med, desto mer obönhörligt blev jag misstänkt i deras ögon. Sedan började de pumpa mig om vad jag visste om Morgan, och då blev jag rädd. Då vidrörde de mina egna tystnadspliktsområden, och jag tvingades helt på defensiven och upphörde helt med alla självutjuttelser.

Detta mitt försök till en sorts dokumentation av mitt eget fall håller mer och mer på att urarta till en sorts självplågares dagbok, då jag mer och mer kommer in på de mest outhärdliga pinsamheterna i fallet. Inte för att jag någonsin hade haft något större förtroende för någon polis, snarare hade jag alltid av ren överlevnadsinstinkt undvikit ordningsmakten och särskilt poliser, men deras skändliga övertramp i mitt fall befäste mina mest vanvettiga fördomar. De var inte bara klumpiga i sin dumhet utan direkt sadistiska i sin närgångna grymhet.

Jag ska be att inte få gå in på detaljer. Låt mig bara illustrera på ett ungefär hur ett förhör kunde gå till.

De inte bara krävde att jag skulle uppoffra min värdefullaste tid till att sitta hos dem och låta mig bli plågad, utan de satte i system att förlänga denna tortyr i det oändliga.

"Men vi vet ju att ni känner Morgan och att ni länge stått på intim fot med honom. Det är allom bekant. Hela bygden talar om det. Ni kan inte förneka det. Tala bara om för oss hur vi kan finna honom."

"Men jag vet ju inte det," insisterade jag envist. "Jag har ju inte haft kontakt med honom på nästan ett år."

"Vi har skäl att tro att ni ljuger och att ni vill skydda honom. Försök inte dölja något. Vi vet allt om er. Ni var den enda lärare Morgan hade förtroende för, och hela er skola talade om ert förhållande. Rektorn själv trodde ni hade förfört honom. Det kanske var så. Det spelar ingen roll. Ni behöver inte bekänna det. Vi vill bara veta var han är."

"Jag har sagt sanningen, och jag tänker fortsätta säga sanningen. Jag vet inte var han är. Ni får söka honom utan min hjälp."

"Ert envisa förnekande hjälper er inte, och det bara befäster oss i vår uppfattning att ni vill skydda honom. Ni kanske rent av vet att han var delaktig i skolmassakern. Det är kanske därför ni vill skydda honom."

"Jag vet ingenting om skolmassakern."

"Ni var den enda av de anknutna lärarna som inte var närvarande. Det var kanske därför ni inte var där. Ni visste att det skulle ske. Ni var kanske delaktig i planerna. Ni visste om pojkarnas beslut och vågade inte bekänna er delaktighet med att varna någon. Ni är nog bara rädd, rädd för att någon ska få veta sanningen."

"Ni bara inbillar er saker. Jag vet ingenting."

"Och det vill ni vi ska tro på? Ni skulle höra er själv. Ni låter mindre och mindre övertygande ju mer ni framhärdar i att dölja sanningen. Ni kanske hade ihop det med fler pojkar. Hur många förförde ni egentligen? Alla pojkar i skolan som haft kontakt med er har älskat er och sagt att skolan var värdelös i jämförelse med er undervisning. Hur bar ni er åt för att värva så många för er privata rörelse? Är det en sekt ni har bildat tillsammans med era unga juvenila offer?"

"Ni bara spekulerar."

"Vi vill bara veta sanningen, och ni måste veta mer än vad ni vill berätta. Det faktum att ni har något att dölja skvallrar i himmelens sky om att ni om någon vet mer än någon av skolans lärare."

"Jag vet ingenting. Jag blev ju själv ett offer för ett inbrott av en av dessa huliganer."

"Vi vet, och ni blev märkvärdigt skonad, ingenting stals hos er, som om tjuven för sent upptäckt att han brutit sig in hos fel man, en som han kände och borde ha vetat att inte ägde något värdefullt. Ni har aldrig avslöjat vem inbrottstjuven var. Är det för att ni kände honom och vill skydda honom som tack för att han lämnade ert hem orubbat?"

"Ni vet mycket väl att han förstörde mitt livsverk."

"Er berättelse därom är alltför fantastisk för att verka trolig. Vi tror att ni har hittat på den för att skydda delinkventen. Fram med språket nu, så kan vi alla äntligen gå hem. Vi är alla trötta på det här."

Och så höll de på och mal om och om igen timme efter timme. Till slut blev de hotfulla:

"Vad har ni att vinna på att dölja vad ni vet? Ert rykte är redan förstört. Hela bygden vet vad ni har brukat ha för er med era skolpojkar, och ert rykte blir inte bättre av att ni skyddar massmördarna. Vill ni få resten av ert liv förstört av hela bygdens hat och förakt för en gammal ful gubbe som skyddar hänsynslösa mördare?"

Då vägrade jag säga ett ord längre. Jag blev som paralyserad av sådana utfall och kunde inte längre försvara mig. De drog sig inte för någonting i sina utpressningsförsök. Till slut insåg de väl att de bara avtrubbade mig och fick mindre och mindre ut av mig. Till slut släppte de ut mig. Det var då nästan midnatt, det var helt kolmörkt, och de gav mig inte ens någon skjuts hem. Jag fick stappla hem i mörkret på egen hand. Det var grått och mulet och mycket fuktigt och rått. Då fattade jag mitt beslut. Jag hade ingenting mer att göra här på hemmaplan. Jag måste resa bort till vilket pris som helst, och ju längre bort, desto bättre.

6.

Det var strax därefter som pensionärsrånarna började uppträda. Jag hörde bara lösa rykten om saken och brydde mig inte mer om det än om alla den morbida storstadens andra kroniska själssjukdomar, men dessa unga brottslingar bara fortsatte och upprepade sina skändliga brott utan att åka fast, så att det blev tjatigt. Till slut, när en bekant till mig blev nära berörd av ett sådant brott, kunde jag inte längre avskärma mig från fenomenet.

Det var artiga unga män, väluppfostrade och belevade, som talade god svenska fastän de kom från utlandet. De var flera fastän de bara uppträdde en åt gången, för signalementet som offren gav stämde aldrig överens med andra offers. Den unge gentlemannen dök upp när någon gammal person eller ett äldre par behövde hjälp och hjälpte dem vänligt med att bära kassar, över trösklar med deras rulatorer, in genom portar och in i hissen, där de då följde med. Överfallen ägde vanligen rum inne i hissen. Utan förvarning tillgrep den så högt uppskattade hjälparen våld och lämnade offret bakbundet och fastbundet vid räcket i hissen, ibland även med fasttejpade mun eller förtejpade ögon eller bådadera, och berövad alla sina värdesaker, vanligen endast portmonnän, då det var den enda värdesaken. Två gånger hände det att ett gammalt äkta par påträffades i detta tillstånd i hissen helt paralyserade och illa medfarna av skräck och ej sällan i ett betänkligt chocktillstånd. Alla dessa brott hade samma förfärliga drag av cynisk övertänkheter över sig. En gammal dam påträffades bakbunden och fastbunden inne på sin egen toalett sittande på stolen med en strypsnara som fastgjorts i röret ovanför. En annan hittades munkavlad och bakbunden i en bagagelucka.

Till slut fick man fast en av de misstänkta till dessa makabra brott. Han erkände nästan genast men vägrade skvallra på sina medbrottslingar. Men polisen hade i alla fall fått tag på en länk i kedjan, som kunde leda till att också de andra länkarna kunde hindras i sin vidare verksamhet. Av en händelse var det en bekant till mig som fick sköta en del av förhöret, och efteråt, när vi träffades, var han helt chockerad.

"Jag förstår inte denna nya omänskliga cynism bland de unga. Denne brottsling är en högt utbildad och begåvad ung man med god uppfostran bakom sig och med ett gediget förråd av *savoir faire* i bagaget, med hjälp av vilket han kunnat nästla sig in i de gamlas förtroende. Hans intelligens var säkert bortåt 140, och han talade flera språk flytande. Han skämdes inte det minsta för sina brott. Han bekände utan vidare tre stycken och kunde till och med försvara dem. 'Det var bara gamla struldbruger som låg samhället till last,' sade han. 'Om de hade dött på kuppen hade jag gjort samhället en tjänst. Då hade staten sluppit betala trettio års pensioner till ett gammalt par som var fullständigt odugligt utom till att äta och sova. Naturligtvis ångrar jag ingenting. Jag behövde pengarna bättre än de. Den svenska staten har vägrat ge mig ett jobb som motsvarar min utbildning. Alltså tvingas jag tjäna svenska staten på ett effektivare sätt i stället.'"

Jag kunde inte heller förstå en sådan mentalitet. Och det värsta var att ingen visste hur många av samma sort det var som gick lösa i staden och fortsatte med sådana omänskliga övergrepp.

Det gick för långt när Calle Kolmodin påträffades död. Han var min egen gamle modersmållärare och hade bott ensam de senaste trettio åren i en ganska skabbig lägenhet på nedre botten i stadens mest förorenade kvarter. Man ville ha någon som känt honom som kunde identifiera honom och avge vittnesmål, och min polisvän kontaktade mig. Jag kom genast ner till Göteborg.

Poliserna hade inte rört någonting för att inte störa brottsutredningen. Gamle Calle satt på toaletten med en svart duk över huvudet som en strypsnara runt halsen höll på plats. Under den var han munkavlad. Han hade handklovar bakom ryggen som var fastgjorda vid spolhandtaget på klosetten. Strypsnaran var, som i ett tidigare av dessa fall, fastgjord vid röret ovanför. Men brottslingarna hade inte räknat med vad som skulle komma att hända. Calle hade svimmat och säckat ihop och därigenom strypt sig själv.

Jag blev fullständigt iskall och förlamad av smärta inför denna syn, ty något sådant hade jag inte tvingats bevittna på mer än trettio år, och förra gångens ohyggliga fasor visade sig i all sin outhärdlighet fortfarande kunna plåga mig med samma kraft som för trettio år sedan. Jag kunde inte få ett ord över läpparna.

"Vi skulle inte ha tagit honom hit," sade någon. Jag hörde en annan röst: "Så magstarkt är det väl ändå inte."

När jag inte kunde göra annat än sitta ner och ta av mig glasögonen frågade mig poliserna om jag ville ha litet vatten. Det ville jag gärna, men till och med det var svårt att få ner genom den brännande och krampsmärtande strupen, som om jag blivit strypt själv. "Kan ni identifiera honom som Carl Kolmodin?" frågade mig slutligen en myndig kommissarieröst. Det kunde jag. Jag nickade, och det rådde inget tvivel om saken. Till slut fick jag fram:

"Vet ni något?" Jag erfor en lättnad bland poliserna över att jag visade något livstecken. De utbytte menande blickar med varandra

"Det är därför ni är här," sade kommissarien. "Vi vet ingenting. Den mördade förde en tyst och anonym tillvaro och var knappast känd alls av sina grannar. Hans enda vänner bodde långt härifrån, och ni var en av de få vi kunde få någon kontakt med. Dessutom har vi hört att ni tidigare haft kontakt med ungdomsgång av den här sorten, att ni kände en viss Morgan som är efterlyst och att ni vet mer än vad ni någonsin erkänt er veta vid något förhör. Därför hade vi dubbel anledning att tillkalla er."

Nu började blodet väckas till liv i mitt innersta. "Så ni misstänker också att jag haft homosexuella kontakter med före detta elever som sedan blivit ungdomsbrottslingar. Ni tror också att jag kände mördarna från massakern i Druvåsskolan. Jag är alltså huvudmisstänkt då ni inte har någon annan. Då ni inte kan få fatt på brottslingarna ansätter ni mig, som ni tar för givet att vet allt om dem, bara för att jag förfört dem som elever i skolan. Detta tar ni för givet utan att veta någonting alls om mig. Ni vet ingenting. Ni är blindare än denne döde. Ni famlar alla i mörkret som Hans Holmér. Inte ens min kollega som tipsade er om att jag kände Calle visste någonting när han fick mig hit. Tyvärr måste jag tala om för er, att min egen hustru mördades för trettio år sedan på ett liknande sätt som denne min gamle lärare. Detta är för mycket." Och plötsligt började jag gråta. Det var som en sprängd fördämning. Det bara forsade. Jag stortjöt och kunde inte hejda översvämningen, som bara jag själv drabbades av.

Poliserna tittade på varandra. "Kör hem honom," sade någon. "Vi behöver honom inte längre."

En yngre och mindre polis tog hand om mig och körde hem mig hela den långa vägen. Han var mycket vänlig och tog även hand om mig när vi kom hem. Han kokade

kaffe åt mig och frågade om det var något han kunde göra. Jag bad honom att hålla mig sällskap litet till, om han kunde. Han ställde genast upp.

Jag kunde inte lämnas ensam efter dagens chock, och det tycktes han förstå. Jag måste ha någon att prata med. Så vi hamnade hemma hos mig över oändliga koppar kaffe och hade mycket att tala om.

Det var allt vad jag behövde: någon som kunde förstå mig. Och det var mitt livs största lycka för ögonblicket att jag hade råkat ut för en polis som inte saknade empati.

7.

jag Varför njuter överheten av att plåga mig?

polisen Ingen vill plåga er och allra minst vi.

jag Ändå gör ni det. Vill ni inbilla mig att ni gör det omedvetet? Här har under ett pinligt förhör diverse poliser hetsat mig och insinuerat att jag skulle ha förfört gossar och uppfostrat dem till delinkventer som tar livet av folk bara för skojs skull på det brutalaste tänkbara vis och försökt göra mig medskyldig till de vidrigaste brott som begåtts i vårt land under senare tid. Och ni påstår att överheten inte besvärar mig.

polisen Jag ber om ursäkt om någon av mina kolleger sårat er, men vi har ett svårt jobb att sköta och som måste skötas.

jag Givetvis, men syns det inte lång väg att jag är komplett oskyldig till den allra ringaste tänkbara delaktighet i något som helst brott? Ni vet ju att jag själv blev utsatt för ett brutalt övergrepp nyligen.

polisen Alla vet inte om det.

jag Naturligtvis inte, men som polis som sköter en undersökning borde ni ju informera er om vad jag har för bakgrund.

polisen Våra datorfiler avslöjar inte allt.

jag Hur kom ni då på idén att jag skulle ha haft dåligt inflytande på någon av mina elever? Grep ni den misstanken ur luften från ingenstans? Det måste ni nästan ha gjort.

polisen Det vet inte jag. Det var en av mina kolleger.

jag Ja, ja, ni är lika oskyldig som jag, och därför sitter vi här tillsammans och groggar och gaggar. Men ni måste ju ändå ha vetat om att jag var änkling.

polisen Det tycks verkligen inte ha fallit min kollega in.

jag Men det faller honom in att jag förför skolpojkar. Jag borde nästan åtala er för skymflig behandling och psykisk tortyr, så som jag blev grillad i dag för ingenting och med de psykologiskt mest grymma tänkbara metoder.

polisen Så farligt var det väl ändå inte.

jag Ni ska veta, att min egen hustru blev mördad på liknande sätt som jag idag blev beskylld för att ha inspirerat dessa huliganer till att ha avrättat åldringar. Och detta demonstrerar de mig rätt upp i ansiktet utan att jag har någon möjlighet att ens försvara mig.

polisen Det visste de säkert inte om. Något sådant kan de inte ha varit medvetna om. Hade de vetat det hade de absolut inte gjort det.

jag Det är lätt att säga efteråt. Faktum är att de gjorde det, och nu har mina djupaste hjärtresår rivits upp från rötterna. Och det är ett blodflöde som ingen polis kan stilla.

polisen Jag beklagar.

jag Det var inte ert fel. Lyckligtvis kan vi sitta här och ta igen oss och prata öppenhjärtlig skit med varandra. Kanske jag med er hjälp småningom tack vare detta

kan komma över det. Men det var för jäkligt. Jag får tacka er för att ni följde mig hem och för att ni är mänsklig.

polisen Det är mitt jobb. Alltför många av mina kolleger är det inte.

jag Ja, jag har märkt det.

Och vi fortsatte att grogga medan vi småningom blev någorlunda hemtama med varandra, vilket jag aldrig hade trott att jag kunde bli med en polis.

8.

Det var ett halvår senare som Morgan besökte mig, och som så många gånger förr slog han mig med förvåning. Naturligtvis var jag nyfiken på varför han hedrade mig med ett besök. Han bara plötsligt var där. Jag har fortfarande ingen aning om hur han kom in, då jag alltid låser dörren efter mig. Vi kom så in i vår gamla kontakt genast att jag inte heller brydde mig om att utreda saken.

"Så du har kommit och hälsat på mig igen, Morgan."

"Det ser inte bättre ut, eller hur?"

"Vad vill du den här gången? Vill du att jag ringer polisen?"

"Du tror väl inte på allvar att jag varit inblandad i något av alla de brott som polisen står som handfallna frågetecken inför?"

"Det är alldeles tillräckligt om du alls känner till något om dem eller någon inblandad för att kontakta polisen om saken."

"Du får fråga mig i polisens ställe. Ställ mig vilka frågor som helst, och jag ska svara uppriktigt på dem allt vad jag vet."

"Nej, Morgan, jag tror inte på allvar att du varit insyltad. Men jag ska gärna pröva dig ändå. Vad vet du om åldringsmorden i Göteborg?"

"Inte mer än du eller polisen. Men jag förstår förövarna. De är inga dumbommar. De är intelligenta och har någon uppfostran och har inte ställt till med sådana brott utan att först ha tänkt igenom saken. Antagligen har de någon erfarenhet av sjukvård. Det är samma resonemang bakom dessa brott som bakom de skötare som tar livet av paketpatienter på långvården som ändå aldrig mer kommer att bli medvetna om att de lever. Låt mig försöka gissa mig till hur de tänker. 'Den här gamla varelsen är i kronisk utförsbacke och kommer aldrig att fungera som en livskraftig människa längre. Hon har bara döden att se fram emot och hon kan aldrig mer göra någon nytta som levande. Hon är bara i vägen för samhället och en belastning för skattebetalarna. Alltså gör jag bara samhället en tjänst om jag påskyndar hennes ofrånkomligt raka väg ner i graven. Men jag vill inte ta livet av folk i onödan. Det räcker om jag tar hand om något av det överflöd som hon ändå inte behöver. Jag behöver hennes värdesaker bättre än hon själv. Alltså tar jag hand om dem, innan hon dör och tar med sig allt i graven, som då bara kommer staten till del i arvskatt om det inte går till snikna anhöriga, som ingenting har gjort för att förtjäna dem.' Och med ett sådant resonemang går de och plundrar gamla medellösa och orkeslösa senila samhällsbelastningar och struntar i om de därmed påskyndar deras hädanfärd. Om de gör det är det bara ett extra bonus.

Visst är det omänskligt att resonera så, men är man tillräckligt intelligent sätter man lätt intelligensen högre än det mänskliga hänsynstagandet. Vad tror du själv? Har jag rätt?"

Han hade fullkomligt och skrämmande rätt, och han visste det. Jag behövde inte kommentera hans utläggning.

"Och morden i skolan? Kan du ursäkta dem också?"

Då blev han allvarlig.

"Nej," sade han, "det kan jag inte, ty en av de mördade lärarna hade kunnat vara du."

"Det gläder mig att du finner sådana våldshandlingar fullständigt oförsvarliga, även om några av mina avrättade kolleger var ganska vedervärdiga som sådana. Men inte ens jag kunde glädjas åt deras oförtjänta hädanfärd. De hade förtjänat sin pension genom många års trogen tjänst. Nu slapp staten betala deras pensioner, vilket var orättvist. Men då måste du också vara konsekvent och fördöma varje slag av våld."

"I princip, ja. Dock kan saken diskuteras. Om till exempel Irak har atomvapen som det tänker använda mot Israel skulle alla medel vara tillåtna för att förhindra sådana eventuella övergrepp."

"Men om det inte kan bevisas att Irak har atomvapen?"

"Då finns ändå risken att Irak har det, och Saddam Hussein är en såpass inpiskad och obotlig skurk att egentligen alla medel skulle vara tillåtna bara för att få honom eliminerad."

"Då resonerar du i alla fall som åldringsplundrarna och lärarbödlarna. För mig finns det bara ett sätt att resonera: den som tar till våld måste med ödets lag och rätt förgås genom våld."

"Det är därför jag är här. Du låter precis som en vis gammal buddhist eller hinduist. Jag ville erbjuda dig att komma med mig när jag nu reser utomlands. Jag kan resa ensam, men två reser säkrare än en."

"Vart skall du resa?"

"Vi far först ner till Köpenhamn. Där fixar vi visum. Sedan tar vi första bästa flyg till Delhi och utgår därifrån till exempel upp till Dharamsala, där Dalai Lama bor, eller till Nepal, där det finns många paradiser att besöka."

"Känner du folk där?"

"Du vet mycket väl att jag är i behov av att försvinna och gå under jorden. Du vet att polisen söker mig. Jag vill inte ha med polisen att göra. Jag vill vara fri. Jag erbjuder dig, min gamle lärare, att dela den friheten med mig."

Han förvånade mig som alltid, och hans erbjudande var oemotståndligt. Som om han inte visste det själv fortsatte han:

"Du har ingenting att förlora på saken. Här sitter du bara hemma och möglar med din trasiga dator och får aldrig mera tummen ur röven. Du är död om du stannar här och frossar i din självömkan och dina melankoliska minnen. Jag erbjuder dig livet."

"Morgan, du har aldrig upphört att förvåna mig. Men vad ska polisen säga?"

"Säg ingenting till polisen, så har polisen ingenting att säga till om."

"Men jag måste meddela någon var jag är någonstans."

"Varför? Du har ju inga anhöriga och knappast några vänner. Du sitter fast i det svenska anonymitetsträsket, där ingen får lov att vara något, för om han inbillar sig att han är något är det ett tecken på att han är sinnessjuk, enligt samhällets sätt att se på saken. Så fort du lämnar Sverige blir du någon, ty utomlands har man ett människovärde."

"Vad har Sverige gjort dig för att du skulle bli så bitter?"

"Sverige har skitit i mig."

Jag hade inget val. Han hade rätt, och jag följde med honom.

Vi tog bussen till Köpenhamn, och där tog han mig med på förevisning av Christiania. Märkliga var hans kontakter där. Det imponerade på mig att han faktiskt hade ett nätverk av kontakter i hela den europeiska underjorden. Jag kunde inte ha fått en bättre eller säkrare reskamrat och vägledare.

Att få visum till Indien tog bara någon dryg vecka. Sedan fick vi snabbt plats på ett flygplan och flög i luften och kom inte ner igen förrän i New Delhi, som genast överväldigade mig med sina sensationer av fullständigt nya och berusande exotiska

halvtropiska dofter. Jag kände genast att jag hade kommit till en helt annan värld, där man kunde lära sig mycket och få helt nya inblickar i det mänskliga livet som man tidigare aldrig ens hade kunnat drömma om.

9.

På nattåget upp till Pathankot hade jag en förunderlig dröm. Jag råkade ut för en svår trafikolycka som ledde till att jag låg i koma i två år. När jag vaknade upp efter denna långa och faktiskt välgörande sömn märkte jag till min stora förvåning att de som skulle ha skött mig under tiden inte hade gjort någonting för att vårda mitt yttre. Det vill säga, de hade nog hållit mig ren och även rakat mig, men under dessa åratal hade de inte klippt mitt hår, som, när jag reste mig upp från sängen alldeles pigg och kry och med alla muskler och förmågor i perfektaste form, nådde mig ända ner till midjan. Och det märkvärdigaste var att jag var åtskilliga decennier yngre. Jag fann mig plötsligt vara i min egen bästa tjugoårsålder.

Och jag hade samma problem med mitt långa vackra och vällustiga hår som jag hade haft som ung man, nämligen det här med benan, så att den högra hårhalvan hela tiden ville glida ner framför ögonen på mig. Ändå var det en njutning att jag igen efter alla dessa år hade min praktfulla hårväxt tillbaka från de år då den varit som frodigast.

Jag berättade drömmen för Morgan. Han hade också sovit gott trots tågets skakningar och oväsen, då han liksom jag hade kört med öronproppar, och skakningarna hade på grund av tågets konsekvent låga hastighet inte varit värre än sjögång eller gungandet i en vagg. Han fann min dröm intressant och kom genast med en förklaring:

"Du har fått kontakt med ditt eget överjag. Det är ett avgörande friskhetstecken. Det att du kände dig ung på nytt i drömmen understryker detta. Du håller på att bli ung på nytt i själen, och detta känns i hela kroppen, då det är själen som dominerar kroppen hos en frisk människa medan det endast hos sjuka människor är kroppen som dominerar över själen.

Det är inte alla som får kontakt med sitt eget överjag, och de flesta som får det får det ganska tidigt redan i ungdomen och ej senare än vid 25. Har man inte fått kontakt med sitt överjag vid 25 får man det knappast någonsin, och så är tyvärr fallet hos de flesta. Men i synnerhet hos män är fallet, att de som tidigt får kontakt med sitt överjag därav blir våldsamt sexuellt stimulerade, så att de blir promiskuösa. Man känner sig helt enkelt för frisk, och den stora risken med överstimulans är att man skenar iväg och inte bara förtar sig utan råkar ut för nervösa sammanbrott som leder till svåra depressioner och ibland till och med till självmord. Många avreagerar denna farliga överstimulans med att bli kroniska masturbanter. Det är en kanalisering av den sexuella överloppsenergin som inte är att rekommendera men som åtminstone har det goda med sig att man slipper missbruka andra. Ingen far illa av det utom en själv.

Men att du nu har fått kontakt med ditt överjag vid så avancerad ålder tyder på något ovanligt i din egen personliga utveckling. Kanske du står inför ett avgörande skede i ditt liv som helt kommer att bryta dina gamla levnadsmönster."

Han visste inte hur rätt han hade. När vi kom fram till Dharamsala ville han genast presentera mig för några av sina vänner där, men jag bad honom att för Guds skull ta det lite lugnt. Kunde jag inte få sova ut först åtminstone? Jet-laggen med dygnet förskjutet i fel riktning var fortfarande plågsamt besvärande. Han gick godmodigt med på mina krav. Han var ju så mycket yngre, för honom var jet-laggen en bagatell, och han sade:

"För all del, här har vi ju äntligen all den tid som hemma bara skulle gå förlorad."

Min första natt i Dharamsala hade jag en högst märkvärdig dröm. Det var mitt öde som kallade på mig men på ett ytterst märkligt sätt. Jag helt enkelt ställdes öga mot öga med mig själv och tvingades konfrontera mina egna värsta traumata. Det var outhärdligt, men på något sätt tvingade jag mig själv omedvetet igenom det, tills jag kom ut på andra sidan.

Jag tvingades åse hur min fru mördades. Jag var själv närvarande i vår lägenhet i centrala Göteborg när inbrottet inträffade men såg det hela som från ovan, som om jag svävade i rummet i osynlig form. Var det en verklig resa jag gjorde i tiden med själen lössläppt från min kropp tillbaka till det mest avgörande skeendet i mitt liv, som om jag av försynen fått en ny chans att gå igenom det och äntligen klara av det? Det kändes så. Vi hade varit lyckligt gifta i två år, och min hustru väntade sitt första barn – vi visste redan att det skulle bli en flicka. Men havandeskapet syntes inte alltför tydligt på henne, hon hade en förmåga att kamouflera det, och visste man inte om det skulle man knappast ha gissat det. Visserligen var hon rund om magen, men inte rundare än att det kunde ses som en vanlig vällevnadsrondör. Jag är säker på att våra besökare aldrig fattade att hon bar ett extra liv i skötet.

Hur många gånger hade jag inte gått igenom allt detta förut, försökt förstå det, analyserat det, lagt ihop de olika detaljerna till olika pussel, grubblat mig sjuk intill vanvett över det och förgäves försökt få ett grepp om denna absoluta höjd av obegriplighet! Och så plötsligt i denna dröm framstod allting som så självklart och kristallklart att det naturligtvis inte hade kunnat vara annorlunda.

De var bara ute efter pengar. Det var vanliga simpla inbrottstjuvar, unga män alla tre, maskerade naturligtvis med rånarluvor så att bara ögonen syntes och även för övrigt helt klädda i svart med svarta läderhandskar. Jag var bortrest då till ett seminarium i Uppsala, det var mitt livs största misstag som jag skulle få ångra för alltid, men vem hade kunnat ana följderna av det innan? Min fru vaknade av något försiktigt och oavsiktligt inbrottsbuller och steg upp för att se vad det var. Det skulle hon förstås aldrig ha gjort.

De märkte genast att de hade väckt någon och gömde sig när hon gjorde entré. Sedan överföll de henne, bakband henne och tilltöppte hennes mun innan hon hunnit skrika. De ville bara veta var våra värdesaker fanns. Vi hade inga värdesaker. Hon kunde bara skaka på huvudet. När hon envist fortsatte med detta tappade de kontrollen och började misshandla henne. Av rädsla för att hon skulle skrika vågade de inte låta henne öppna munnen. Hon munkavlades med ett bälte som spändes hårt, och över det satte de ett kraftigt plåster.

De var alla tre narkotikapåverkade. De hade tagit rohypnol och hade inga hämningar alls och hade förlorat och förträngt all sin mänskliga känslighet. När hon förtvivlat fortsatte att bara skaka på huvudet lade de henne på matsalsbordet, och medan två höll fast henne tog den tredje en ölflaska och använde den till den brutalaste tänkbara tortyr: han körde halsen av den in och ut genom vaginan på henne. När hon började blöda av detta missbruk och tappade medvetandet av smärtorna satte de henne på toaletten (på sitsen, som blev alldeles nerblodad,) band fast de bakbundna händerna vid rören och, för att hon skulle hållas upprätt, band även ett rep runt hennes hals som de sträckte upp till vattenbehållaren. Sedan stängde de dörren och lät henne vara där medan de vände upp och ner på hela våningen.

De fann inga värdesaker. De fann bara mina (för dem värdelösa) ovärderliga böcker, som alla revs ut ur hyllorna och lämnades i total oordning. De gick tomhänta därifrån utan att befria min hustru och utan att ens ha öppnat dörren mer till toaletten.

När jag kom hem morgonen därpå fann jag vårt hem i ruiner, men jag fann inte min hustru. Jag ropade på henne, men ingen svarade. "Hon har säkert gått till polisstationen för att göra en anmälan," tänkte jag och gick in på toaletten. Där fann jag henne.

Jag kunde inte fatta det först. Det tog en lång stund för mig att förstå att hon faktiskt var död, att hon hade strypts av den infernaliska snara som delinkventerna riggat upp i klosettanken. Hon hade tydligen aldrig vaknat upp ur sin medvetlöshet utan långsamt och omedvetet strypt sig själv.

När jag slutligen ringde till polisen skakade mina händer så kraftigt att jag knappt kunde hålla i luren. Jag slog fel nummer gång på gång, då mitt finger inte hölls i nummerhålen. När jag slutligen nådde fram kunde jag knappt tala redligt. Jag bara stammade och snyftade. Lyckligtvis kom polisen genast.

Mitt totala nervsammanbrott hade redan börjat. Det tog sedan månader för mig att bli frisk. Jag var sjukskriven i sex månader och var sedan för svag och nervös för att någonsin kunna sköta min tjänst mer. Jag var ofta helt frånvarande i långa stunder och kunde aldrig få tillbaka min fulla koncentrationsförmåga. Det fanns bara en sak att göra. En psykiater fick mig förtidspensionerad, då mitt tillstånd av akut melankoli var obotligt.

Så småningom började jag komma någorlunda på fötter igen, så att jag åtminstone kunde ge privatlektioner. Jag flyttade ut på landet till en avlägsen håla utanför en småstad kallad Bygdebol, som hade rykte om sig att då vara den minst kriminellt hemsökta platsen i landet. Det skulle en sådan ort till för att jag skulle kunna känna mig i någon form av säkerhet. Några gamla vänner var lärare på skolan där, och de hjälpte mig med en så översvallande hjärtegodhet att jag äntligen började känna fast mark under åtminstone ena foten igen. Jag hade ju alltid haft god hand med mina elever, jag blev ganska snart eftersökt som privatlärare då den statliga skolundervisningen gav så mycket övrigt att önska, och min utbildning var tillräckligt mångsidig för att kunna komplettera elever i de flesta ämnen. Särskilt hade jag haft god hand med pojkar och i synnerhet problematiska sådana. När sålunda Morgan en dag kom in i mitt liv var han ingalunda den förste av den sorten vars tillgivenhet och förtroende jag lyckats vinna.

Naturligtvis var det i ett syfte som jag särskilt ägnade mig åt pojkar med anlag för snedsteg och kriminalitet. Omedvetet sökte jag alltid efter min hustrus mördare, men jag fick aldrig ens skymten eller hoppet om något spår efter dem, lika litet som polisen någonsin fick det. Fallet förblev ouppklarat, det var alltför unikt i sin extremt chockerande grovhet, de brottslingarna måste noga ha aktat sig för att någonsin försöka upprepa något sådant, och jag och min hustru fick aldrig någon rättelse för våra tre förlorade liv. Ett oskyldigt barn hade mördats, oavsiktligt men dock mördats, genom att min fru hade mördats, och jag hade oskyldigt blivit straffad för mordet genom att tvingas överleva dem.

Mitt svåra och nästan hopplösa nervsammanbrott aggraverades ytterligare av att vi båda hade arbetat hårt och oupphörligt på ett gemensamt projekt i årtal. Detta projekt var Giordano Bruno. Vi hade samlat forskningsresultat om denna den störste av humanister och fritänkarmartyrer som fyllde ett helt rum, men med min hustru död och även detta rum hopplöst vandaliserat för oöverskådlig framtid dog projektet. Giordano Bruno skulle aldrig få sin välförtjänta upprättelse så länge vi inte fick det. Det var som en förbannelse. När jag heroiskt återupptog projektet nästan trettio år senare hade jag en bestämd förkänsla av att det återigen skulle sluta med katastrof.

Jag ville gråta ut mitt hjärta
blott för att bli av med all min smärta
om det icke var för det att jag väl visste
att hur mycket jag än grät för att befria mig
från sorgens bittra avgrundsdjup av ändlös smärta
jag därmed blott skulle öka och fördubbla den.
Jag blir ej av med minnet, som blir tyngre blott
ju mer jag önskar lätta mig från bördan av dess tyngd.
Så släpar jag mig fram med tyngre fjättrar för vart år,
alltmedan mina fötter varar sig av minnets skavsår
utan att det finns den minsta lindring någonstans i världen,
ty min själ blir jag ej av med, och där är det såren sitter
för att vara sig evinnerligen och förblöda
utan att jag ens mig själv kan döda.

Jag lyckades börja om från början igen som lärare och kom en bit på väg – tills jag fick min nattliga besökare, som framtvängde en nattlig doktorsdisputation alldeles för tidigt och på ett sätt som ledde till avhandlingens oreparerbara och totala förintelse. Då brast de sista ambitionssträngarna i mitt hjärta, och jag hade ingenting kvar att leva för.

Och här var jag nu i Dharamsala bortom tid och rum och återupplevde hela min tragedi i drömmens dimension, som slutade med att min hustru leende kom emot mig på en blomsterprunkande högfjällsäng i Himalaya – jag visste att det var Blommornas Dal i Garwhal – och hälsade mig välkommen hem och omfamnade mig. Och bakom henne väntade en person, som jag ännu inte kunde se, men hon sade till mig:

"Äntligen är vi förenade igen, och jag har även funnit åt dig vårt förlorade barn."

Sedan vände hon sig om för att presentera personen som väntade bakom henne, men jag fick aldrig se den personen, ty jag vaknade fullständigt yr och omtumlad och berusad av drömmens överväldigande känslösvall och helt svettig, medan jag frossade i fullständigt nya lyckokänslor inför någon ny mening med livet som väntade på mig bara runt hörnet....

När jag såg Morgan på morgonen kände jag att jag måste tala ut med honom. Nattens upplevelser hade varit en uppenbarelse av en annan hemlighetsfull dimension, som ställde hela det normala perspektivet mot verkligheten på kant. Plötsligt hade min rent intuitiva känslövärld aktualiserats och min medvetenhet därom fördubblats i skärpa. Jag hade kommit över ett krön av mitt liv, på andra sidan om vilket öppnade sig en annan värld av nya perspektiv, insikter och uppenbarelser, som om jag hade kommit över ett högt bergspass och såg en ny värld av skönhet och klarhet öppna sig på andra sidan.

"Varför har du egentligen fört mig hit?" frågade jag honom.

"Är något på tok?" frågade han. "Längtar du redan hem?"

"Det är inte det, men jag tror att du vet mera, Morgan, än vad du ens vågat ge mig en skymt om. Jag tror att du vet vem det var som bröt sig in hos mig och förstörde min doktorsavhandling. Jag tror att du kände till de unga cyniska brottslingarna i Göteborg som hänsynslöst plundrade åldringar och struntade i om de omkom på kuppen. Och jag tror till och med att du vet vem som mördade min hustru."

Han ville säga något, men jag ville tala färdigt först.

"Nej, Morgan, vad jag har att säga dig är viktigare än vad du har att säga mig. Det spelar ingen roll vad du har gjort. Det är mig likgiltigt om du varit inblandad i alla dessa brott eller inte. Jag struntar i om du vet vem som massakrerade lärarna på din gamla skola. Det är jag som är skyldig dig en ursäkt."

Han lyssnade fascinerad. Jag återfann mig helt i rollen som den ärlige läraren som aldrig hade några disciplinsvårigheter med sina klasser och som kunde trollbinda eleverna med min undervisning då jag alltid hade något att säga som var precis vad eleverna var där för att få höra.

"Jag vet att du har skuldkänslor mot mig och att det är därför du velat hjälpa mig och velat visa mig ditt Dharamsala och presentera dina intressanta vänner för mig. Men du har ingenting förbrutit mot mig och har ingen rätt att känna den minsta skuld. Tvärtom är det jag som i egenskap av representant för det samhälle som haft ansvaret för din och andra vilsekomna elevers fostran som är skyldig dig och tiotusentals andra elever en ursäkt.

Var inte förvånad. Jag ska förklara hela situationen för dig.

När jag var ung och fattade mitt avgörande beslut att hoppa av politikerbanan för att i stället koncentrera mig på pedagogiken var det i en nästan smärtsam resignation för att rädda åtminstone något av mitt ärliga uppsåt och min konstruktiva vilja. Jag hade då gått emot diverse tåg och blivit överkörd ett antal gånger av de omöjliga förhållandena i vårt samhälle som styrt in det på en så galen kurs att inte ens jag med mitt bästa uppsåt i världen och de högsta ambitionerna i världen kunde föra in det på rätt kurs igen. Jag ska förklara vad jag menar.

Samhället vilar på fyra grundpelare. Det är familjen, skolan, politiken och religionen. Endast om alla fyra pelarna håller kan samhället kallas stabilt och kan det överleva och även utvecklas positivt. I nästan hela det västerländska samhället har alla fyra pelarna falerat och svikit människorna.

För det första splittrades familjen genom kvinnoemancipationen. Kvinnorna skulle tvingas ut i förvärvslivet vare sig de ville det eller ej. Deras likställdhet med männen skulle genomföras praktiskt till varje pris. Men kvinnorna är inte som männen. De är skapta på ett annat sätt och för en annan sorts liv, och deras absolut viktigaste uppgift, som de mest av allt är skapta för, är moderskapet. Om de inte kan ta hand om sina egna barn är deras viktigaste livsuppgift berövad dem, och de är reducerade i sin kapacitet. Samhällets utveckling gick därefter, att kvinnorna skulle arbeta lika mycket som männen, med den påföljd att barnen rycktes hemifrån och placerades på dagis vid så tidig ålder som möjligt för att där tillbringa hela dagen bland främlingar och stök och utan mamma tills de hämtades ut igen till kvällen, då de efter middagen placerades framför TV:n eller datorspel eller andra hjärntvättningssapparater. Därmed tillintetgjordes hela familjekonceptet, som skrotades och tilläts rinna ut i sanden utan ersättning. Barnen tvingades växa upp utan hem, utan stabilitet i tillvaron och utan trygghet. Följaktligen har vi idag en skenande ungdomsbrottslighet och en diskotek- och ravekultur som bara är nedbrytande och resulterar i missbruk av alkohol, tabletter och droger.

Samtidigt svek skolan. Det gamla skolsystemet och -konceptet bröts systematiskt ner, kraven på studenterna nivellerades till bara det nödvändigaste medan alla verkligt utbildande ämnen, som historia och religion, nästan fullständigt skrotades. Skolan blev ett nödvändigt ont för jakten på betyg, och om man bara fick papper på att ha klarat en examen spelade de verkliga kunskaperna ingen roll. Den arbetsamme studenten som drevs av sin vetgirighet till att sitta uppe om nätterna för ren kunskaps och andlig odlings skull försvann och ersattes av streber-roboten, som struntade i om han fick sina läxor gjorda av andra eller om han fuskade, bara han fick papper på att ha passerat den examen som kunde ge honom jobb, stipendium eller ej återbetalningspliktiga studielån. Därigenom fostrade samhället sina elever till att konstituera ett fusksamhälle, där allt egentligen bara handlade om provisorium och fusk. All stabilitet och vederhäftighet försvann.

Det var politikerna som genomdrev detta, och därigenom svek de samhället och människorna. En enklare skola med mindre utgreningar skulle bli lättare för politikerna att kontrollera, trodde de, och med samma målsättning uppmuntrade de även de massmediala hjärntvättningssystemen genom TV, skräptidningar och annan skräpkultur. Att de i stället fick accelererande problem med kriminalitet och ungdomsbrottslighet var ett problem som de överlämnade åt framtiden, ett uttryck för en mentalitet som alltid gjort alla däri deltagande politiker till samhällets värsta brottslingar, då det är ett svek mot det ansvar som de är till för att förvalta.

I allt detta försvann religionen. Den ansågs onödig och rationaliserades bort som ovidkommande barnsligt trams, men däri berövades människan den andliga dimensionen av livet, som är exakt lika viktig som den materiella. Människan kan inte leva av bröd allenast. Förtrycker man religionen kränker man därmed människans själ, som är det sista som får kränkas. Och när den kränks hämnar det sig alltid. Vi har idag alla dessa skumma och ofta kriminella sekter, vanligen amerikanska svindlarsekter, som folk låter sig uppslukas av då staten och den sekulära kyrkan berövat dem möjligheten till själslig förkovran och gjort dem besvikna. Andra söker sig till satanistiska rörelser av ren rebellust mot det samhälle som lurat dem, eller till kriminella rörelser. Andra finner sitt religiösa alternativ i droger då samhället stängt dörrarna för dem till all vettig religiös själströst.

Du är inte ensam, Morgan. Vi i samhället har lurat er alla på livet och på möjligheter i livet till ett mänskligt liv i sundhet och själslig förkovran genom att upplösa familjen, förstöra skolan, omvandla politiken till en tävlan i ansvarslöshet och förkväva religionen. Samhällets yngre generationer idag består därför nästan bara av rotlösa barn och förlorade söner. Du är en av dem, och det är inte ditt fel. Vi ber dig om ursäkt."

"Det är tyvärr för sent," sade Morgan. "Mitt liv är redan förlorat och fördärvat. Men det finns alltid hopp även för oss. Det var därför jag tog dig med mig hit, för att du skulle få träffa några av mina vänner. Här finns både de som är värre än jag, som du kanske kan undervisa och tala till rätta lika bra som du gjort det med mig, och de som kanske rentav står på samma nivå som du, fastän de tillhör en yngre generation."

"Du får visa vägen, Morgan, för mig till den yngre generationen. Du är min vägvisare. Om jag kan få kontakt med den och visa den till rätta skall jag gärna göra allt vad jag kan för att tillfredsställa den. Men vänta dig inga mirakler."

10.

En av hans vänner var skandinav. Morgan hade slutit avtal med honom att vi skulle träffas på en viss gammal restaurang vid en av gatorna, och när vi var på väg dit längs denna leriga och pittoreska gata såg vi en gestalt komma emot oss. Morgan ryckte mig i armen och sade: "Där har du vår man."

Redan på långt avstånd gjorde han ett förvånansvärt trygghetsingivande intryck. Han vibrerade kraftigt av en sorts fantastisk trygghetskänsla, som om man kunde förtro honom med vad som helst. Jag hade aldrig i mitt liv tidigare mött en så omedelbart förtroendeingivande människa. Han var lugn och måste även han genast ha känt igen oss som dem han skulle möta, hela hans väsen hade en direkt mycket lugnande verkan, men han var samtidigt mycket allvarlig. Vi släppte inte varandras blickar och möttes precis framför restaurangen, där han hälsade oss med orden: "Morgan med sin lärare, förmodar jag?"

Han talade med en finlandssvensk brytning som fick mig att skälva i mitt innersta. På ett ögonblick mönstrade jag honom och iakttog alla hans drag. Hans ansikte var fint

utmejslat, och jag visste genast att jag hade sett de dragen någonstans förut. Han var blond och ganska lång även om han gjorde ett blygsamt och nästan litet intryck, ty han var påtagligt mycket underviktig och nästan utmärslad. Hans stora ögon var klarblå, och så kom jag på var jag hade sett de fina ansiktsdragen förut: de var som direkt hämtade från Michelangelos Kristusgestalt i hans första pietágrupp, som om Michelangelo hade haft denne man som modell för tjugo år sedan. Men samtidigt var det också något annat nästan alltför välbekant med hans utseende, som om jag alltid hade känt till det.

Morgan observerade min skarpa mönstring av hans äldre vän och märkte även någon sorts liknande reaktion hos skandinav. Han frågade mig genast i en spontan reaktion: "Har ni träffats förut?"

"Jag tror inte det," svarade vår vän, och därmed släppte alla eventuella spänningar. Jag var dock inte lika säker på saken, men jag vågade inte med ett ord ge uttryck åt de överväldigande innersta tankar som uppfyllde mig med sådana stormflodskänslor att jag inte kunde förstå eller definiera dem – ännu.

Vårt samtal på restaurangen förlöpte sedan tämligen avslappnat och utan att gå in på djupare spörsmål. Det var ju vårt första möte med varandra, och även om vi båda kanske genast förstod att vi hade intressanta och möjliga hemligheter att diskutera så uppsköt vi deras blottläggande till senare som genom en hemlig ömsesidig telepatisk överenskommelse. Men på något sätt tycktes Morgan även ha känt av detta, ty efter vår preliminära måltid reste han sig plötsligt och sade: "Jag måste gå ut en sväng, men jag föreslår att ni stannar kvar och fortsätter så länge så att ni lär känna varandra." Och han gick.

Skandinav och jag var tysta en stund. Till slut frågade jag rakt på sak:

"Vem är du?"

Han var tyst en ganska lång stund innan han svarade, som om han noga måste tänka över det. Jag fann denna långa betänketid besynnerlig men förstod den bättre när hans kryptiska svar kom:

"Jag är rädd att jag inte kan besvara din fråga, ty jag vet det inte själv."

Denne unge man vidrörde mitt innersta, och jag kunde inte för mitt liv alls förstå det till en början eller varför, även om hela saken egentligen måste ha stått klar för mitt undermedvetna genast. Men jag saknade alla fakta och hade ingenting att gå efter. Ej heller kunde jag börja pumpa honom eller pressa honom på hans egna livsuppgifter. Då skulle han bara rygga tillbaka och undra vad jag hade för avsikter. Det fanns bara ett sätt att ta sig fram längs denna nya obanade forskningsväg: att dela med mig av mig själv med honom och därigenom frambesvärja ett ömsesidigt förtroende. Om han fick veta vem jag var kanske även jag skulle få veta vem han var och sålunda kanske få alla mina undermedvetna misstankar bekräftade.

Morgan tycktes genast förstå att det låg något omedvetet samförstånd mellan denne hans vän och mig och tycktes själv vilja dra sig ur det och lämna oss åt oss själva. Till min lättnad tycktes denne John inte ha något emot att bli lämnad ensam med mig.

"Ditt fall kommer att intressera honom," uppmuntrade Morgan mig och lämnade mig i främlingens vård. Följaktligen gav jag honom hela mitt fall. Jag berättade om alla mina kontakter med Morgan, om hur jag förföljts av inbrottare och poliser och om min följdenliga flykt under Morgans vägledning till en helt annan värld.

"Varför berättar ni allt detta för mig?" frågade John leende. "Har ni något motiv därmed?"

Jag var ställd och kunde inte svara. "Ursäkta om jag gått för långt," sade jag, "men Morgan förespeglade mig att ni skulle vara intresserad av min historia."

"Men ni har gett så intimt detaljerade inblickar därav att jag nästan känner mig generad. Ni har gett ert liv i mina händer, och det är tyvärr ingenting jag kan göra med

det eller ens återgälda er översvallande öppenhjärtlighet. Mitt eget liv är nämligen bara tomhet. Jag har ingenting att erbjuda er i gengäld. Det enda jag skulle kunna ge er är en kortfattad självbiografi, som jag gjorde mig skyldig till för sex år sen. Den ger er säkert ingenting, det är mest bara fiaskon, men den kanske åtminstone kan förklara för er varför och hur jag är renons på livet från början."

Och han gav mig sin självbiografi, som tryckts i en tidning i Sverige. Han hade inte kunnat infria mina vildaste förhoppningar på ett mera tillfredsställande sätt. Den besvarade alla mina frågor. Han var verkligen den jag hade misstänkt honom för att vara. Så här löd hans fragmentariska men ändå uttömmande självbiografi, som han tydligt skrivit nästan som i brevform till en mångårig kollega och god vän:

"Den heliga tystnadsplikten

av J.B.Westerberg.

1. Läroår

Som vanligt, broder: Skriv av och släng!

Det är med stor sorg och bestörtning jag måste ta del av ditt sorgebud att du inte kommer till Indien i år. Indien har landssorg. Indien behöver dig. Att du i stället skickar mig din kortfattade självbiografi är en klen tröst. Jag läste den på två dagar, och därefter blev saknaden av dig större än under hela vårt 17-åriga gemensamma liv.

Det kanske mest imponerande intrycket av din självbiografi är hur du har lyckats sprängfylla den med människor, som du känt och alltjämt känner, så att den nästan mer handlar om andra än om dig själv. I centrum står naturligtvis den mycket gripande redogörelsen över din uppföljning av människoödet Berndt Lindholm och hur er vänskap utvecklades under 27 år i en ständigt alltmer innerligt konstruktiv riktning. Du har ofta berättat om honom, men jag träffade honom tyvärr aldrig själv.

På något sätt manar mig din självbiografi till att skriva en pendang. Fastän detta bjuder mig instinktivt emot, då jag aldrig egentligen har velat befatta mig med mig själv, känns det ändå som att det skulle finnas fog för ett sådant företag, mest för att en gång för alla avliva alla tänkbara myter om mig själv.

Emellertid kommer min självvranssakan att i mycket skilja sig från din. Jag har ingen släkt- och familjebakgrund. Medan din självuppgörelse är kryddad med glädjeämnen och saftiga humoristiska episoder måste min i sanningens namn bli tämligen humorfri och i det närmaste helt olycklig.

De olyckligaste sakerna har vi emellertid gemensamt. Det gäller framför allt de mycket negativa erfarenheterna av allt som har att göra med det sexuella. Detta helvete om något har vi överväldigande gemensamt. Du drar dig inte för att i brutal realism gå in på dina värsta erfarenheter i detalj, och även om mina skiljer sig elementärt kan jag komplettera dina med mina. Att det är viktigt att gå till botten med sådant är en självklarhet som det kanske var professor Sigmund Freuds största och mest heroiska insats i historien att poängtera. Genom att erkänna traumata kan man både bli av med dem och hjälpa andra att bli av med sina.

Medan du frodades med din lyckliga familj i Argentina tultade jag omkring i en tröstlös värld av övergivenhet och djurisk lusta, där min enda lycka var min totala

omedvetenhet om dess ondska. Enligt min mor var jag ständigt sjuk, vilket hon försvarade sitt giftermål med min så kallade styvfar med, då hon inte kunde klara sig och få mig att överleva om hon inte helt och hållet släppte in honom i våra nödlidande liv. Jag stiftade bekantskap med livets ondska betydligt tidigare än du, då mitt livs första tydliga minne är hur min så kallade styvfar satt och grälade vid vårt ohyvlade köksbord på min mor, slog nävarna i bordet, slog sönder saker och bar sig åt i antagligen tämligen berusat tillstånd. Men den tydligaste förnimmelsen av detta minne är min första medvetenhet om att det var jag och ingen annan som förargade honom och den pinsamma vissheten om att *om jag inte vore där och i livet så skulle varken han vara arg eller min mor vara ledsen.*

Min mor var alltid ledsen. Men det må sägas till hennes tillgodohavande, att hon älskade mig. Jag tror att hennes enda ljuspunkt i livet var den lilla tröst som hon fann i min existens, därför att jag var det enda hon hade kvar av min far.

Jag hade inga syskon och fick aldrig några halvsyskon. Jag växte upp i total isolering med min mor och hennes brutale grovhuggare till man, som nästan aldrig var hemma, och när han var hemma var han alltid till sin nackdel: arg, på dåligt humör, berusad, smutsig, illaluktande och aggressiv. Han talade alltid bara finska, men ensam med mig talade min mor alltid bara svenska. De talade finska tillsammans, men genom hans sätt fick jag en så grundläggande aversion mot språket, att fastän jag inte kunde undgå att lära mig tala det flytande, så lyckades jag aldrig lära mig skriva det. I stället lärde jag mig desto tidigare att skriva ren svenska, genom att min mor i alla fall hade böcker och inte var helt olitterär. Hon hade Runebergs och Zacharias Topelius samlade arbeten, som jag med innerligt och stort intresse metodiskt arbetade mig igenom, och framför allt hade hon en gammal underbar stor svensk Bibel. Jag har aldrig kunnat skriva denna boks namn utom med stor bokstav. Det finns bara en Bibel, så varför skulle den inte skrivas med stor bokstav med samma rätt som Koranen? Påfundet att skriva Bibeln med liten bokstav är en rikssvensk socialdemokratisk politisk idé som sanktionerats i avsikt att nedvärdera det tryckta ordet och den kristna religionen.

Denna Bibel i 1917 års översättning med Gustave Dorés illustrationer gav mig det svenska språket. Senare fann jag samma underbara språk hos sådana underbara idealister som Selma Lagerlöf och Verner von Heidenstam och även i viss mån hos Gustav Fröding och Viktor Rydberg men inte hos Strindberg eller Tegnér, som annars haft det största ryktet bland svenska diktare. Detta svenska skriftspråk blev min egendom för livet på ett tidigt stadium och kanske min enda värdefulla egendom någonsin, som jag åtminstone själv satt värde på.

Och det kuriösa är, att hur många språk jag senare än lärde mig och väl, så har jag aldrig kunnat skriva på något annat språk än svenska. Jag talar ryska perfekt och kan växla om mellan dess olika dialekter, så att varken en storryss eller en lillryss kan vara säker på om jag är det ena eller det andra, men skriftligt kan jag bara uttrycka mig tillfredsställande på svenska.

Min bekantskap med Bibeln och dess framför allt moraliska innehåll gjorde mig mer och mer medveten om hur verkligheten skilde sig från mina gryende moraliska ideal. Medan min växande litterära värld uppfylldes av sådana föredömliga exempel som Josef, Jakob, Samuel och Jesus med hans lärjungar, så dominerades min verklighet totalt av min brutale alkoholiserade styvfar och min ständigt gråtande mor, som med åren allt mindre kunde dölja för mig hur livet för henne bara var en ständigt alltmer outhärdlig plåga. När jag var åtta år var jag redan till fullo insatt i vidden av min styvfars misshandel av henne, då jag med våld däri blivit insatt av fanskapet själv.

Mitt svenska språk
min klippa och min sång
den enda fasta grunden i mitt liv
det enda jag har att stå på
du dyra ord som är min själ
mitt blod och hjärta,
ty ordet är all grund för allt liv.
Bortom ordet finns det inget liv.
Det är det enda som berättigar människans existens.
Det är där hennes mänsklighet börjar.
Det är där allting slutar,
ty då ordet tystnar har ordet förlorat sin själ.
Mitt svenska ord var allt jag fick i livet
som gav mig liv och något att leva för,
ty alla andra språk,
världsspråket engelska,
den exakta franskan,
den pedantiska men systematiska tyskan,
den passionerade spanskan och den vackra italienskan,
den sunda grekiskan och den djupa ryskan,
den hårda manliga finskan och den feminina polskan,
alla andra språk byggdes blott på dig,
mitt modersmål, min grund i livet,
mitt enda halmstrå i en ocean av bara turbulenser.

Jag var väl sju år när jag en gång hörde hur mor grät extra högljutt och vilt inne i sängkammaren medan min styvfar lät som om han slet ihjäl sig av fysisk ansträngning. Jag gick då dit för att se vad som stod på. Jag var i nattskjorta och barfota, när jag kom in i sängkammaren och till min förvåning fick se hur min styvfar låg och arbetade på min mors kropp medan hon grät och skriade hejdlöst med händerna fastbundna bakom sig över sitt huvud vid sängryggen. Jag gick helt stilla fram till dem och frågade: "Varför gör ni så?" på ren svenska, ty jag visste att det skulle reta min styvfar.

Han förvandlades då till ett rytande vilddjur, om han inte redan varit det tidigare. Min mor blev helt hysterisk, men min far befriade henne inte. I stället körde han ut mig ur huset och låste dörren för mig. Jag fick tillbringa den natten utomhus i bitande kyla i nattskjorta och barfota. Jag försökte knacka på rutorna, men fönstren var stängda, för det var kallt, och han öppnade inte ens ett fönster åt mig. Vårt hus låg ensamt ute i skogen, och det var mörkt, så jag kunde heller inte gå hem till närmaste granne, för jag skulle knappast ha hittat dit i mörkret. Dessutom trodde jag att jag i alla fall skulle bli återinsläppt till slut, men så blev inte fallet. Emellertid noterade jag att min mor hade tystnat. Jag gick då och kikade in i deras fönster. De hade inte släckt ljuset, och jag kunde se hur min styvfar ännu höll på och arbetade i sitt anletes stinkande berusade svett. Min mor var fortfarande fastbunden, men därtill hade min styvfar bundit sin stora stinkande snusnäsduk om hennes mun som en munkavle. Det var därför hon inte skrek längre, men hennes tårar flödade konstant ner för hennes kinder, och hennes lidande uttryck var utsägligt. Jag stod länge där ute i mörkret och tittade på dem utan att de kunde se mig. Först när kölden började gripa för hårt om mina fötter slet jag mig därifrån, anmodad av naturen att ombesörja min överlevnad. Den natten i mörkret förlorade jag den lilla barndom jag hade haft.

Liknande scener kom sedan att höra till vardagen. Det är onödigt att upprepa dem. En gång blev jag själv bunden inne i rummet medan han höll på att misshandla henne. Av ren soninstinkt hade jag försökt ingripa och i alla fall göra något för att försöka komma till min mors räddning. Han hade redan bundit henne vid sängen då, och som tack för min räddningsaktion blev jag själv bakbunden och lämnad stående att iakttaga det hela. Jag kunde inte röra mig eller lägga mig då mina händer var hårt bakbundna till dörrhandtaget, och för att jag inte skulle ge något störande ljud ifrån mig munkavlade han mig även. Så blev min mor och jag båda munkavlade offer för hans sexuall lekar. Finnarna skryter med att de har världens bästa spermier. Jag tror för min del att spermier blir såsom man gör bruk av dem. Hur mycket han än missbrukade min mor lyckades han aldrig göra henne med barn. Den natten somnade han rosslande ifrån oss och lämnade oss munkavlade och bundna, halvkvävda och halvt medvetlösa, till morgonen därpå, då han fick sitt enda straff i form av en lindrig baksmälla. Ändå menade han att vi hade sluppit billigt undan och att det kunde bli värre för oss en annan dag om vi inte skötte oss.

Trots denna omilda behandling i form av en oavbruten utsäglig Golgatavandring knäcktes inte min moder. Hon log aldrig, men det må sägas till hennes tillgodohavande, att hon aldrig gav upp. En dag frågade jag henne: "Varför har jag inte en riktig far?" Då bröt hon samman och omfamnade mig och vaggade med mig av och an under det att hon bara grät och grät och grät, förtvivlat, hjärtskärande, i all oändlighet. Hon måste ha hållit på så i timmar, krampaktigt omfamnande mig, medan jag inte kunde annat än gråta med.

Mästaren sade: Alla synder kan förlåtas, blott icke den.
Alla brottslingar kunde han förlåta, blott icke barnaförföraren.
Och det hemska är, att detta det enda oförlåtliga brottet
har tusentals olika manifestationer.
Att förföra barn med sex är blott en om dock den grövsta.
Min styvfar tvingade mig som sjuåring att dricka sprit.
Allt kunde jag förlåta honom, blott icke den förödmjukelsen,
som *fick mig att känna mig ovärdig mitt eget liv för alltid.*
Barn kan även förföras genom bortskämmelse,
och det är kanske den vanligaste förförelsen av dem:
de uppmuntras till självdestruktivt självsvåld.
Men vilken form detta det grövsta av alla brott än tar sig,
om det är genom sex, genom sprit eller narkotika,
genom pornografi eller bortskämmelse,
så förblir det det skändligaste av alla brott,
ty barnet är höjden av oskuld och mänsklighet.
Barnet är livets chans och hopp om en ny början och framtid.
Allt gott finns hos barnet.
Det grövsta av alla brott
är att förstöra godheten hos barnet,
ty godheten är aldrig större eller mera löftesrik än då.

Gradvis blev jag insatt i vem min far hade varit, men hon kunde aldrig tala om honom utan reservationer. I samband med hans fall kom jag första gången i kontakt med det mystiska fenomenet tystnadsplikt. Jag förstod att han levde men att han var försvunnen och att hon varken visste var han var eller hade någon som helst kontakt med honom. Endast på en punkt var hon helt utan reservationer: han var världens vackraste och generösaste man.

Jag har aldrig fått mer än ett mycket begränsat antal pusselbitar till ett ganska omfattande pussel. Av någon anledning belade min far min mor med tystnadsplikt angående sig själv. Jag förstod att huvudanledningen var att han var gift och hade en egen familj och dessutom var av god familj och hade en god ställning. Min mor fick alltid ett drömskt uttryck när hon talade om honom, som om han varit ett slags prins som stigit ner till henne i nåd och tagit sig an henne.

Den skissartade helhetsbild jag har idag är ungefär som följer: min mor hade kommit vilse i tillvaron och blivit en fallen kvinna. På rekommendation hade hon sökt sig till en frireligiös rörelse och där träffat min far. Endast en konkret ledtråd har någonsin funnits till hans identitet: det ganska vanliga familjenamnet Westerberg. Den ledtråden fick jag aldrig av min mor, som alltid noga förteg hans namn för mig, men vid något tillfälle hade hon försagt sig inför min styvfar, och av honom fick jag namnet. När jag senare lät henne veta att jag visste att min riktige fars namn var Westerberg kunde hon inte förneka det, men jag fick aldrig veta hans förnamn.

När denne min riktige far fick veta att han gjort min mor gravid hade det tydligen vållat honom en kris, ty därefter hade han försvunnit. Genom det frireligiösa sällskapet fick min mor veta att han lämnat landet. Det var allt. Om han kom tillbaka till Finland skulle de underrätta henne. Hon hörde aldrig något mera om honom eller av honom.

Men det märkligaste är att han hade givit henne mycket precisa instruktioner för mitt vidkommande om jag blev en son. Jag skulle uppfostras så långt från alla storstadens styggelser som möjligt, helst långt ute på landsbygden, och om möjligt undanhållas samhället och i stället ges ett liv helst inom den ortodoxa kyrkans hägn. När min far bara försvann såg min mor dessa bestämmelser som hans testamente, som det var hennes plikt att infria. Och till hennes tillgodohavande måste det anföras, att hon lyckades infria alla hans önskemål. Jag föddes i vildmarken och fick inte ens en dopattest, så jag kom aldrig in i folkbokföringen i Finland. När det sedan gick för långt med min styvfars misshandel av henne, så att han även började misshandla mig, ansåg hon tiden vara inne att uppfylla återstoden av min fars önskan och överantvarada mig åt klostret.

Detta hade hon redan förberett i årtal. När de vänliga munkarna tog emot mig hade de redan förberett min uppfostran och utbildning. Allt gick fullkomligt smidigt och naturligt till. När jag kom in i klostret kändes det som att jag äntligen fått ett hem.

Min kallelse hade också bekräftats på ett säreget sätt genom mig själv. En av de författare som min mor ägde och som jag tyckt särskilt mycket om var Jarl Hemmer, en djuplodare som skrivit mycket i Leo Tolstojs anda. En av hans böcker hette "En man och hans samvete" och handlade om en präst som för att blidka sitt eget samvete efter inbördeskriget bytte plats med en livdömd i fängelset och lät sig själv avrättas i stället för honom. Den boken hade gjort ett mycket djupt intryck på mig, och efter dess läsning hade jag sagt till min mor: "Hur kan jag göra för att bli en sådan präst som Johan Samuel Bro?" Hon hade omfamnat mig och sagt med ett ovanligt stärkande lugn: "Du får se, min son."

Du har i din självbiografi namngivit nästan alla personer du någonsin känt och noggrant angivit geografiska platser och orter för skeenden i ditt liv ofta med exakthet. Jag måste göra motsatsen. Jag kommer inte att namnge en enda jag känt och inte ens

precisera mina geografiska hemvister. Anledningen till detta är den heliga tystnadsplikten.

På klostret fick munkarna snart upp ögonen för hur lätt jag hade att snappa upp saker och ting, framför allt kunskaper, och hur gott minne jag hade. Jag hade bara varit två år i klostret när jag fick veta att jag skulle smugglas in i Sovjetunionen för vidareutbildning där. Jag kunde redan ryska i någon mån, då flera munkar i klostret hade detta som modersmål, men munkarna bestämde att jag skulle lära mig ryska perfekt. Att de därmed hade någon avsikt för min framtid förstod jag och hade ingenting däremot.

Det kloster i Ryssland vid vilket jag sedan fick min huvudsakliga utbildning kan jag inte namnge här, men vad jag måste berätta är något om min vägledare, som med åren blev min närmaste lärare och den människa som jag kanske mer än någon annan kom att älska här i världen. Femtio års förtryck av den ortodoxa kyrkan i Ryssland hade i denne man förädlat och härdat de kanske mest unika och allomfattande kunskaper och erfarenheter av den världsdelen som dåvarande Sovjetunionen var, som jag någonsin träffat på hos en enskild man, till den mest kostbara och ovärderliga koncentration av renaste diamanter i form av mänsklig vishet. Han överträffade Dostojevskijs starets Sosima med många hästlängder. Och han mer än någon annan invigde mig i de djupaste mysterierna med den heliga tystnadsplikten. Han lärde mig förstå, att med den står och faller hela kyrkan, hela kristendomen, ja, all konstruktiv, skapande och konserverande mänsklig verksamhet över huvud. Därför kan jag inte ens avslöja detta den ortodoxa kyrkans i vår tid kanske största helgons okända namn. Hans ödmjukhet inför den heliga tystnadsplikten förbjuder det, och det är min plikt att hedra honom genom att föra hans tradition vidare.

Mycket i denna absoluta tystnadsplikt var dock politiskt beräknande. Min vägledare hade i sin hand alla trådarna till Rysslands mest utbredda underjordiska underrättelsetjänst, som riktade sin udd och spioneriverksamhet mot etablissemanget, det vill säga hela kommunistpartiet. Han hade även kontakter utomlands, men dessa var han mera försiktig med. Han hävdade alltid, att hans verksamhet uteslutande ägnade sig åt Rysslands framtid och välbefinnande, som bolsjevikerna krossat genom sitt diktaturinförande 1917. Han arbetade på 60-talet metodiskt redan för Ryssland efter 1989.

Vad som gjorde att han tog mig så djupt in i sitt förtroende var min fallenhet för att lätt uppsnappa främmande ord och språk, mitt goda minne och min förmåga att snabbt sätta mig in i och förstå främmande mentaliteter och situationer. Han visade mig alltid en väg vidare genom mina studier och drog sig aldrig för att hänsynslöst försöka knäcka mig genom att ständigt belasta mig med extra volymer att plöja mig igenom och lära mig utantill. Det enda han krävde av mig i utbyte för sitt massiva kunskapsförråd var disciplin, och det gav jag honom gärna. Utan hans handledning hade jag nog aldrig vinnlagt mig om att lära mig arabiska, studera Koranen och sätta mig in i även de olika turkiska språken i Centralasien.

När jag fyllde 15 år våren 1967 överraskade han mig med att skilja mig ifrån sig. Han menade att jag för att utbilda mig vidare även måste bekanta mig med västvärlden. Jag skulle aldrig sakna medel genom de fonder han hade till förfogande utomlands (för till exempel smuggling av Biblar in i Ryssland), och som avskedsgåva av honom fick jag ett helt kontaktnät att hålla mig till. Detta blev av ovärderlig betydelse för mig, och hans gåva blev i själva verket kunglig. Jag hade försetts med ryskt pass men hade även finskt, av vilka båda var falska men kunde förnyas vid behov. Föga anade jag den verkliga anledningen till att han skilde mig ifrån sig. Inte ens ett år senare avled han knappt åttioårig, och han hade inte velat belasta mig med sentimentaliteten av hans gradvisa deklining, försämrade fysiska och mentala hälsa och pinsamma bortgång.

Fastän han älskade mig förekom det aldrig någon sentimentalitet mellan oss. Redan när jag kom till honom var jag en hård och kall pojke, fysiskt härdad till ansenliga kroppskrafter och mentalt våldtagen av en obefintlig barndom, vilket alstrat en nästan förbjudande personlighet, vars skador han genomskådat och vars härdade stål han respekterat, varpå han i stället för att försöka åtgärda skadorna använt stålet till att föra personligheten vidare, och det hade han lyckats med. Han hade aldrig blivit som en far för mig men väl som en förmyndare. Och i hans hänsynsfulla och väl avvägda vård hade jag vuxit upp till en sällsynt välskapt och iögonfallande yngling. Där på klostret klippte inte munkarna sitt hår, och mitt var blont med en mörkgyllene anstrykning. Min hårväxt var dessutom särdeles rik och kraftig, och det hela utvecklades till en ganska imponerande lejonman. "Min son," sade min lärare, "du håller på att bli för vacker för ett kyskt kloster. Jag tror att jag har lärt dig det viktigaste. Res nu ut och ta världen i besittning, så att du sedan kan göra något åt den!"

Det var hans sista ord till mig. Jag skulle inte få se honom i livet mera, vilket jag aldrig misstänkte då. Men hans sista oändligt långt skådande blick i de stora uttrycksfulla ögonen har jag aldrig kunnat slita mig ifrån. På något sätt känner jag att han följer med mig ännu idag.

Fem år hade jag gått i lära hos honom. Med de två klosteråren i Finland var det min enda värdefulla skolutbildning någonsin.

2. Vandringsår

I västvärlden väntade mig bara kallduschar, och den värsta var Finland. Min mor, som jag inte sett på fem år men dock troget brevväxlat med, hade fullständigt alkoholiserats av min styvfar, som lämnat henne för två år sedan. Även han hade sedan försvunnit. Det låter fruktansvärt hårt och omänskligt, men jag dömde min mor för hennes eget öde. Hon hade låtit sig bli beroende av en alkoholist så till den grad att hon hade gift sig med honom, hon hade låtit sig misshandlas av honom under alla deras tio år tillsammans utan att ens försöka bryta sig ut ur sitt slaveri, och slutligen hade hon låtit sig alkoholiseras av honom så till den grad, att hon nu, bara några och fyrtio år gammal, var på gränsen till senilitet. Det var nästan så illa att den sista plikt jag vidare kunde uppfylla mot henne var att få in henne på en institution. Detta vägrade jag emellertid att göra. Det som överskuggade allt och som jag inte kunde förlåta henne var hennes metodiska, frivilliga, självmedvetna, självdestruktiva självförnedring. Jag sade det inte till henne när jag lämnade henne, men när jag gjorde det var det för att aldrig mera uppsöka henne. På rikssvenska skulle man kunna säga att jag skrotade henne, men jag tror att hon såg själv att det var det enda jag kunde göra. Det var nästan något av vansinne i hennes ögon när hon vid mitt avsked grep tag i mitt tjocka rika hår och nästan vällustigt sade: "Du har samma underbara hår som din fader. Du är hans son. Följ honom och kom inte tillbaka."

Tre år senare hörde jag att hon supit sig till delirium tremens och nästan med våld lyckats hindras från att skära ådrorna av sig. Hon kom på en rehabiliteringsklinik men dog 1973 av hjärtslag. Jag såg henne aldrig mer och vet inte ens var hon ligger begravnen. Min styvfar hörde jag lyckligtvis aldrig mer något av.

Det var sedan med försiktiga steg jag nalkades det västerländska samhället, och jag umgicks till en början nästan bara i frikyrkliga kretsar. Jag renodlade min finska tills jag kunde känna mig säker på den och kom sedan till min egen förvåning fram till det livsavgörande beslutet att ta hyra som jungman på en lastbåt. Jag hade inte behövt göra det med de kontakter och möjligheter jag hade, men jag såg i det steget den stora möjligheten att på bara några år bekanta mig med hela världen. Jag blev sjöman, som

Joseph Conrad, Jack London, Frederick Marryat och fann där ett nytt underbart universitet med obegränsade möjligheter. Den döda tiden ombord kunde jag fördriva med hänsynslösa självstudier, besöken i främmande länders hamnar kunde jag utnyttja till att inhämta nya språk, och dessutom var det friska sjölivet med grovt fysiskt arbete enbart hälsosamt. Jag smälte bra in i miljön och blev populär bland mina kamrater för mina outtömliga kroppskrafter och min käckhet. Endast två saker kunde jag inte dela med dem: sprit och kvinnor. Barndomen hade gjort mig nästan totalt allergisk mot allt vad alkohol heter, och även kärleken hade min barndom givit mig en nästan obotlig aversion mot. Ändå lyckades mina kamrater få mig med in på en bordell i Hamburg, där jag förlorade min svendom. Jag gjorde det nästan bara av solidaritet med mina kamrater. Jag tyckte synd om henne, ett professionellt fnask utan framtid, helt fast i fångelset av sin egen vilshet, och njutningen var inte större än att befria sig från avföring.

Utan att gå in på många års vidlyftiga resor kan jag i förbifarten räkna upp mina favorithamnar. En stad som jag fann särskilt tycke för var Antwerpen. Det var något med den staden som kändes mera hjärtvärmande än någon annan västeuropeisk hamnstad. Ställen som Rotterdam, Le Havre, Hull, Liverpool, Hamburg och Bordeaux var mest bara ett nödvändigt ont medan Antwerpen skilde sig från mängden som en sällsynt trevlig oas. Även Lissabon var en hamn som man kunde trivas i mest för de underbara portugisernas skull. Där träffade jag för första gången på ett språk som jag fick fonetiska svårigheter med då dess diftonger tvingade en till en helt annan sorts teknik för att tala. Lika hemmastadd fann jag mig sedan i nästan alla medelhavshamnar – Barcelona, Marseille, Genua, Livorno, Neapel, (världens näst största stad ännu så sent som på 1700-talet, då dess största var Paris,) Messina, Bari och Pireus vid Athen – överallt kände man sig hemma som sjöman. Beirut och Haifa var något annorlunda men fullt godkännbara, liksom det makalösa Istanbul och Smyrna, men de arabiska hamnarna i Nordafrika var mera problematiska. Alexandria var den bästa med Tunis som tvåa, men nästan alla andra var under all kritik. Tyvärr fick jag ett från början dåligt intryck av araberna, som tyvärr blev bestående. De var världens skickligaste tjuvar och mest egoistiska fanatiker, men deras fanatism var desto lömskare genom att den var kollektiv. Mitt första direkta möte med den islamska världen var en chock inför verkligheten av en fanatisk massegoism utan motstycke. Det enda jag kunde jämföra den med var vad jag hade hört om 1917 års bolsjeviker. Den var samtidigt motbjudande och medryckande, förfärlig och oemotståndlig. Och jag hörde alldeles tydligt inom mig min gamle lärare som sade: "Även alla dessa måste du göra till dina egna bröder."

Värst var de i södra Arabien på platser som Aden, men bortom det arabiska havet öppnade sig en ny bättre värld. Mitt första intryck av Bombay och Indien var av ett förbryllande kaos. Det fascinerade och trollband mig inte, men jag insåg, att bortom "*The Gate of India*" fanns en hel vidunderlig värld som jag en dag måste utforska. Annars var de asiatiska hamnarna mest bara smuts och elände, men en håla jag trivdes i var Sydney i Australien. Dess operahus var inte färdigt ännu när jag kom dit utan gjorde sig egentligen bara bemärkt tills vidare som en bisarr nagel i ögat på alla som inte var vana vid sådant som var originellt och individuellt. Men jag tyckte om dess fullständigt fel riggade segel, som stod ut som spinnacres åt alla håll utom det rätta. Numera är väl Sydneys operahus den asiatiska världshalvans mest sevärda spektakelhus utanför Indien.

Söderhavsöarna gav mig en viss dallring i knäveckan av spänning inför deras enastående vackra för att inte säga unika skönhetsvärld och människor. Sydamerika erbjöd nästan samma exotiska spänning, men priset togs av San Francisco.

Kvinnliga biktfäder

Kvinnliga biktfäder finns i varje hamn
och sjömännen är deras gladaste biktbarn.
De är inte bara mer effektiva än vanliga biktfäder.
De kan dessutom vara ypperliga lekkamrater.
När sjömannen går i land är han en uppdämd fördämning
av passioner och lust och den gladaste entusiasm och energi.
De kvinnliga biktfäderna vet ingenting bättre.
Fastän de saknar kyrkans respektabilitet
är de kvinnliga biktfäderna också egentligen något mycket heligare,
mera hederligt, respektabelt och förtroendeingivande,
ty de ljuger aldrig, och de känner människan.
Det finns inga bättre människokännare,
och vanligen har de genomskådat dig innan du klätt av dig.
Men deras genomskådande är barmhärtigt och varmt.
De dömer dig aldrig och straffar dig aldrig,
och din enda bot blir din förlösning.
När man lär känna dem förstår man bättre ordet,
att bara den som prostituerar sig känner mänskorna.
Endast den kan rädda människor som känner dem,
och bästa sättet att lära känna mänskorna
är att prostituera sig gratis.

Här måste jag göra en djupdykning ner i mer ljusskygga domäner av vår samtidsvärld. Redan i mitt första möte med det fria Europa, Sverige, London, Hamburg och Frankrike, hade jag slagits av dess ganska desillusionerande dekadans och morbidity, som om fria människor fann en njutning i att vara självdestruktiva. Mitt första möte med England gav mig bara chockerande upplevelser av dess tröstlösa storstadförslumning, det enda fransmännen tänkte på var alkohol och sex, och det enda tyskarna ägnade sig åt var vulgaritet. Men svenskarna var värst. De tyckte så illa om sin demokratiska frihet och välfärd att de till varje pris tycktes sträva efter att vilja förstöra den med att vilt hänge sig åt vänstervridning åt en socialistisk diktators håll med Olof Palme som ledare under ett falskt sken av idealism. Och denna dekadans i hela västvärlden fann sin definitiva kanalisering i ett fenomen som aldrig har upphört att fascinera mig: den destruktiva självhängivelsen åt droger.

Redan när jag först besökte London och sökte upp F.O.G:s kontor satt jag länge där och diskuterade enbart denna sak, som jag redan då såg som västvärldens allvarligaste problem. Våra diskussioner blev ytterst animerade, och de ville att jag skulle stanna där och ta tag i saken, de erbjöd mig till och med en tjänst och möjlighet att studera i Oxford, men jag måste avböja, då jag ännu hade hela världen kvar utanför Europa att bekanta mig med.

Men i San Francisco fördjupade jag mig i problematiken. Eftersom jag hade förtjänat ganska mycket pengar redan, och då jag var både sparsam och föga slösaktig, kunde jag ta mig en längre tids ledighet och gick in för att ta det amerikanska narkotikaproblemet på pulsen. Vad jag fann i San Francisco mot slutet av den värsta hippieperioden var en modern motsvarighet till vad Jack London fann i London i sin beskrivning av "Avgrundens folk".

Jag har alltid tagit folk på deras egna villkor. Jag kan aldrig ta avstånd från dem vad de än håller på med. Således lärde jag känna narkomanerna från deras eget perspektiv på tillvaron. Jag inte bara levde med dem natt och dag, utan jag satte mig även in i exakt hur de levde. Jag blev alltså en av dem.

Vad jag febrilt sökte efter i detta helvete var någon ljusning, någon mening med det hela, någon förklaring och Guds avsikt till att de frivilligt gick igenom sådana extrema mardrömsfasor och kom igenom dem förstörda för livet bara för att hänge sig åt nya och göra dem värre. Jag tänkte att det kanske fanns någon positiv verkan också med droger, eftersom de gjorde unga friska människor till sådana fanatiska proselyter på livstid. Sprit hade jag alltid känt avsmak för, det äcklade mig direkt, och cigaretter hade jag bara haft förakt till övers för – finns det något dummare än att avsiktligt slagga igen lungorna? Men droger var något annat. Här var en ny företeelse som människorna ännu inte kommit till rätta med. Det var ännu delvis ett otestat område, där fanns nya främmande världar att upptäcka, och det hade även sina lockelser, då det alltid är spännande att se hur långt på en farlig väg man kan gå. Vissa droger var ju även sexuellt upphetsande, och jag hade alltid lidit av hämningar på det området och vägrat acceptera mig som definitivt asexuell.

Det första jag kom på det klara med var att jag inte riskerade att bli beroende. Jag kunde hålla den viktiga distansen. Jag kunde när som helst tända på men även när som helst avbryta och lägga av. Abstinenser bekom mig inte. Och det var bara gott sällskap som kunde få mig att dela på en pipa eller ta gemensamhetstrippar. Det heter ju att alkohol bara är farligt om man dricker ensam. Det är exakt samma sak med narkotika. Det är bara när man upplever ruset tillsammans med andra som det kan ha någon uppbygglig effekt alls. Alla ensamhetstrippar är snedstrippar. Det finns inga undantag från den regeln.

Effektivast och mest njutbar av alla droger fann jag utan konkurrens heroinet vara, då det injeceras direkt i blodet. Då förlöstes något av mina sexuella hämningar, då kunde jag känna en vällust och ett välbefinnande som jag aldrig kunde känna annars, och endast då kunde jag koppla bort från det liv som min mor och min styvfar hade givit mig som en sorts förbannelse snarare än ett liv. Men jag var samtidigt mycket försiktig med denna drog. Den var dyr, och det var den enda drog jag var rädd för, ty jag visste, att det var den enda drog jag skulle kunna bli beroende av.

Jungfrudomen

Jungfrudomen är en illusion,
ty det finns själar som föds redan våldtagna.
Men illusioner är alltid heliga,
vare sig de handlar om lycka eller trohet,
dygdens renhet och jungfrulighet
eller något annat man tror sig ha
och som just därför måste bli våldtaget och rövat.
Mest ironiskt av allt jungfruligt
är den mytomspunna jungfrusilen,
den yttersta symbolen för den yttersta illusionens dårskap,
hur allt jungfruligt förvandlas till en last.
Jag har känt narkomaner som har betecknat jungfrusilen,
den första injektionen av heroin, som livets höjdpunkt,
varefter allt naturligt försvann som oväsentligheter.

Kvinnor och barn blev värdelösa, karriären skrotades direkt,
 allt offrades för den yttersta egotrippen
 att förlora sin själs jungfrudom genom den första kanylen heroin
 som måste bli hopplöst vanebildande.
 Men så stor var illusionen om denna jungfrudoms uppoffrande
 att de gärna slungade sig ner i detta svarta hål
 för blotta illusionens skull, som hade större makt
 än någon sexual- eller naturkraft.
 Akta er för illusioner. Allt är illusioner.
 Att droger är vanebildande, att hjärntvätt kan fungera,
 att man måste komma till antingen himmelen eller helvetet,
 att Gud måste finnas eller inte finnas,
 att man antingen dör totalt med kropp och själ eller överlever sig själv totalt,
 allt är myter och illusioner, föreställningar och självbedrägerier.
 Bättre är det kanske ändå då att födas som en färdigt våldtagen själ.

I detta sällskap kom jag också med tiden fram till verkligheten bakom de romantiserade drogdrömmarna av falsk idealism och fatal verklighetsflykt. Jag lärde känna mänskorna som stod bakom att denna värld fanns till, narkomanernas leverantörer och profitörer. Jag trodde att jag redan hade sett djupets botten av mänsklig ondskas i Sovjetunionen hos vissa etablerade kommissariers omänskligt cyniska dubbelmoral; men de amerikanska kapitalisterna, som hänsynslöst roffade åt sig miljardförmögenheter på att ruinera oskyldiga människors liv genom att förslava dem, var faktiskt värre genom sin totalt öppenhjärtliga hämningslöshet. Det var som om de njöt av att göra sig delaktiga i så många narkomaners död som möjligt, och att legitimiteten i detta låg i att det gick med vinst. Cynismen var total och människovärdet obefintligt. Särskilt, menade dessa profitörer, var det lämpligt att härja bland negrerna, som gick under benämningen *asfaltens ogräs*. Den obeskrivliga cynismen var i regel parad med en lika gränslös rasism. Vita narkomaner var det befogat att hålla vid liv med artificiella medel, så att de sedan kunde få återfalla, men inte negrer. Ju snabbare sådana knarkade ihjäl sig, desto fortare var man av med dem.

Och denna mentalitet var fast förankrad och totalt skyddad av Amerikas ekonomiska ryggrad. Utan att nämna sådana namn som Rockefeller och Eli Lilly kan jag dock utan omsvep i förbifarten nämna att denna inställning hörde till kärnan av det republikanska partiet företrätt av sådana som Barry Goldwater, Nixon och Ronald Reagan.

Och de kom alltid undan med det. De var aldrig ens rädda för att åka fast, ty de visste att de var bergsäkert skyddade och stod på fast mark. Det var de som var Amerika. De kunde till och med öppet tala om det och då komma med bisarra ursäkter i stil med: "Det är ju bara samma *racket* som Hollywood: vi ger amerikanerna drömmar, och de behöver drömmar. Vi ger dem medel att drömma, och det är bara mera effektivt än bio. Det handlar bara om snabbare tempo och högre tryck."

En annan hög *tycoon* sade till mig: "Filmen ersatte litteraturen, TV:n ersatte bion, och nu ersätter knarket filmerna. Om vi går till botten med det och rensar ut alla rötägg med att låta dem knarka ihjäl sig kanske vi sedan kan återgå till litteraturen."

Ett annat bisarrt alternativ till dessa förvillelser var *the Church of Scientology of California*. De menade sig erbjuda bättre trippar än LSD-trippar och ett bättre beroende än drogberoende. Det var bara det att deras *racket* kostade tiotusentals dollar mer. Om de var bättre än filmer och droger så var de också dyrare än både filmer och droger, och

ut ur den kyrkan genom bakporten (ofta utsparkad) kom man inte förrän man var mer än ruinerad.

Då var narkomanerna i sina pittoreska fantasivärldar av vilseförande idealismer som science fiction åtminstone mera sympatiska. De var åtminstone mänskliga, som offer i regel är, i motsats till dem som offerar dem. Och något gott tyckte jag mig ändå finna i dessa drogillusioner. Min helhetsbild är att drogflykten inte är något annat än en protest mot den oacceptabla delen av verkligheten, atomåldern med dess ständiga terrorhot och förödande miljöförstöring, den kortsiktiga kapitalismens hårda inskränkthet och återvändsgränd, den fula materialismens förlamande andefattigdom och den moderna vulgaritets-slit-och-släng-kulten av Coca Cola, *junk food* och pornografi som ersatt alla tidigare bättre kulturer. Drogerna erbjöd en annan verklighet än denna av fantasi och drömmar, av ett slags lyrik och romantik, av all den andlighet som det moderna samhället i kortsynthet rationaliserat bort. Deras attraktionskraft förhöjdes ytterligare genom att de fördes fram av ett nytt mode som var vackert och positivt: alla dessa hippies med hur långt hår som helst och hur färggranna kläder som helst, med hur mycket smycken och örhängen som helst för båda könen, med 'tillbaka till naturen' på programmet (vilket var enbart sunt) och med en filosofisk distans till livet med miljövänlig inriktning och fred som strävan gjorde ett oemotståndligt intryck av positivitet och livsbejakelse. För ett sådant bättre alternativ än den grå och svarta storstadsöken av asfalt och betong kunde det faktiskt vara värt att bara för den goda sakens skull knarka ihjäl sig.

Synd bara att detta skulle leda till förtjänster som hamnade i fel fickor. När jag stiftade bekantskap med dessa etablerade profitörer stod det redan helt klart för mig, att dessa skulle bli de nya förslavare och tyranner som skulle ta över världen när väl alla kommunistiska diktaturer efter alltför mycket tid och ansträngning hade besegrats.

I min iver att komma så in på dem att jag kunde förstå dem lika väl som alla San Franciscos hippies och narkomaner, råkade jag ut för väldigt bisarra erbjudanden från båda hållen. Min distans till "*the biggest racket in the world*" väckte profitörernas beundran för mig, så att de erbjöd mig att få vara med och dela på kakan. De försökte få mig med i maffian och lovade mig miljardvinster på längre sikt, om jag bara gjorde som jag blev tillsagd. Samtidigt fick jag ett erbjudande från en hippierörelse att bli något slags LSD-överstepräst för dem, då jag gjorde mig så bra i rollen och hade rätt distans. Jag skulle få vara med och grunda och leda en världsomfattande drogsekt. LSD prövade jag bara en enda gång och aldrig mer, ty den drogen förvände synen på mig, så att jag såg alla människor som nakna skelett med bara tomma kranier kvar av ansiktena, vilket var ganska obehagligt. För den skull vågade jag inte se mig i spegeln under hela den trippen. Naturligtvis tackade jag nej till båda erbjudandena. Jag var sjöman och föga intresserad av pengar, karriär eller ledarskap, så jag skyllde på det och återvände till sjöss för att aldrig mer sätta min fot i San Francisco eller i Amerika.

Du har bett mig berätta litet mera om minnesvärda människor jag mött på min väg. En sådan var en person som under sin tid var legendarisk under beteckningen "*Bull's Eye*", då han var efterlyst överallt och tidvis alla ville skjuta ihjäl honom; han var *target* för alla, både poliser och narkotikalangare. Det var en märkvärdig man. Han var från början en välutbildad narkotikapolis och var vig som en ninja – han hörde till de högst kvalificerade poliserna i Kalifornien när det gällde människojakt och risktaganden, och han klarade sig alltid. Han fick i uppdrag att sätta fast några av de mest eftersökta narkotikalangarna i Kalifornien, men för att kunna göra detta måste han officiellt byta sida – han måste bli narkoman själv. Han tog denna risk, och han lyckades göra sig accepterad i den undre världen i egenskap av ensamvarg som inte hade något att förlora sedan han avskedats ur polisen på grund av narkotikabrott. Han spelade så

skickligt sin roll som avhoppad polis som tog parti för den undre världen mot samhället, att alla dörrar i den undre världen öppnades för honom. Han kunde ju avslöja mycket om polisväsendet som langarna kunde ha nytta av.

Vad ingen av hans överordnade poliser anade var, att det snart inte längre var ett rollspel från hans sida. Han kom med tiden verkligen att byta sida av egen övertygelse, och det var inte till följd av drogernas påverkan. När han lärde känna den undre världen och förstod, att dess drogindustri egentligen bara var en verklighetsflykt kombinerad med ett slags protest mot samhällets tilltagande omänsklighet, fattade han plötsligt en gränslös avsky för det våldsinriktade liv han dittills hade levat. Han beskrev det själv för mig som ett slags Pauli omvändelse. Han tog därpå radikalt parti för Kaliforniens alla drogätande pacifister och hippies mot Richard Nixons mot oskyldiga vietnameser krigförande våldssamhälle och fattade en sådan intensiv avsky mot vad han betecknade som det etablerade våldssamhället att han förrådde hela polisväsendet åt de laglösa. Och han specialiserade sig metodiskt på att omvända andra poliser från våldsrörelsen till fredsrörelsen, ofta med hjälp av polisiärt tvång, så att särskilt utvalda poliser kunde kidnappas, hållas fjättrade och manipuleras med droger och övertalning tills de, som "*Bull's Eye*" själv, var omvända och tagna i laglöshetens tjänst. De försvann spårlöst och antog liksom "*Bull's Eye*" nya identiteter. Hela denna verksamhet blev aldrig känd för polisen, men när myndigheterna kom den på spåren sattes det inofficiellt ett pris på "*Bull's Eye's*" huvud.

Jag fick träffa honom därför att det var han som ville träffa mig. Han hade hört talas om min karriär i San Francisco och de erbjudanden som jag tackat nej till, vilket hade väckt hans intresse.

När jag träffade honom var han kanske Kaliforniens hårdast efterlyste man medan alla hippies och narkomaner och laglösa hade intresse av att skydda honom. Jag fick träffa honom i en mörk källare nästan som i en bunker, som bevakades hårt men hemligt av motorcykelknutar. Vad som förvånade mig vid vårt samtal var att han var en bildad man med ett vårdat språk.

Utän att gå in på vårt långa samtal åstadkoms den största effekten på mig av hans bilder på sig själv och sitt liv från det förflutna. Jag fick se honom själv som perfekt och klanderfri polis, välrakad, välklippt, tuffast i Kalifornien med mössan käckt på sned, med en trotsig *he-man*-uppsyn som kunde rycka in i vilken *fight* som helst och vara säker på en seger genom blotta knytnävarna, och tillsammans med kolleger och kompisar, lika propra och rena, lika mönstergilla *machos*, lika ståtliga gorillor. Och jag såg på honom nu. Hans nästan svarta raka hår gick ner till midjan, han tog aldrig av sig sina svarta glasögon fastän det var mörkt med rött ljus som i ett mörkrum, han tvättade sig aldrig mera med tvål eller med shampoo, hans kläder var fantastiska franska indianaktiga hippie-kläder, och hans sätt var den fanatiska anarkistens – karaktärsförändringen från den exemplariska polisstilen var total för att inte säga extrem.

Jag minns att jag frågade: "Varför gör du det?"

"Bara droger kan rädda Amerika från Vietnamkriget och våldet. Det är en stark medicin men den enda som på lång sikt kan hjälpa."

Detta var hans motivering som för honom berättigade vilka medel som helst – och som rättfärdigade den totala laglösheten. Och jag kunde inte direkt påstå att han hade helt fel, även om jag hade mina invändningar, som jag emellertid föredrog att hålla inne med.

Det var han som rådde mig att lämna Amerika och inte komma tillbaka. "Det här är inget land för dig. Under en yta av teknisk briljans är vi alla bara *fucking barbarians*, värre än om vi levde under stenåldern. Res hem till Europa eller till mer civiliserade länder i Asien som Indien eller Kina." Han hade ingen tro alls på *the American way*, som

han avfärdade som enbart lögner och hyckleri, bedrägeri och tomma filmstudio-kulisser. "På ytan är vi bäst i världen, men denna fernissade yta är bara det fikonlöv som vi krampaktigt försöker skylla vår nakenhet med, det faktum, att vi i själva verket är sämst i världen. Och efter att vi klarat oss ut ur Vietnamkriget om kanske fem år har vi världens längsta väg tillbaka till vanlig rumsrenhet."

Så talade en polis om sitt Amerika, som han förrått för att bli narkoman, drogspridare och underjordisk ledare för laglöshetens korståg mot samhället. Man kan bara förstå honom mot bakgrunden av Richard Nixons Amerika, det Amerika som mördade president Kennedy och som president Lyndon B. Johnson organiserade till en massiv krigsmaskin mot ett litet skyddslöst Vietnam.

Jag fick senare höra att han försvann in till Navajo-reservatet i Arizona, där han förmodligen kom ifrån allt vad droger heter och kanske till och med ifrån Amerika.

"En annan fullständigt utflippad buckanjär var grundaren av den rörelse jag nämnde i förbifarten. Rörelsen hade gjort ett visst intryck på mig genom sin mondialism och sina kategoriskt uttalade ambitioner att frälsa hela världen. De var fast beslutna att ta hand om hela mänskligheten och inordna den i sin struktur och var därigenom världens ambitiösaste rörelse, vilket var nog för att jag alltid skulle hålla mig informerad om deras mått och steg. Jag fick tillfälle att träffa deras grundare en gång på ett fartyg i Medelhavet genom en förtrolig kontakt jag hade, och anledning till att han ville träffa mig var mina försänkningar i Ryssland och kontakter med USA:s undre värld. Mitt första intryck av denna organisation, som hade sin högsta central på detta skepp, var av ett flytande sinnessjukhus: de hade inga kvalificerade sjömän, de kunde inte ens navigera, och fartyget löpte ständigt risk att driva på grund, vilket det gjorde ett antal gånger. Jag ville dock vänta med ett slutgiltigt omdöme tills jag hade träffat grundaren. Tyvärr bekräftade detta möte alla mina djupaste misstankar och överträffade dem.

Denna grundare av världens rikaste och mest expansiva nya religion var en mycket osund människa. Han led svårt av övervikt fastän han kedjerökte. När jag senare kom i kontakt med några av hans avpolleterade närmaste medarbetare fick jag erfara att han i årtal levat högt på både droger och alkohol, fastän han själv officiellt brännmärkte allt sådant. Hans lära var i själva verket den extremaste tänkbara paradox i sin formidabla blandning av buddhism och science fiction, av religion och kapitalistisk girighet, av euforisk idealism och järnhård diktatur, av globala filantropiska ambitioner och den råaste vulgaritet och småaktighet. Som författare av tusentals volymer var han fullständigt simpel, omänsklig och barbarisk. Han var inte utan fantasi, men denna var helt odisciplinerad, som om den berättigade till vilka förväxlingar som helst mellan den absurdaste science fiction och verkligheten. Han var ett vrak av självöverskattning och självsvald. Han hade haft nästan alla tänkbara sjukdomar och framför allt magsår sedan 30-årsåldern, och hela religionen handlar egentligen bara om hur man skall bekämpa sina egna sjukdomar, varför den inte är för friska människor. På mig verkade han som inte bara hopplöst sjuk utan även som hopplöst olycklig. Jag fick vid mitt möte med honom associationer till ett antal liknande fall, först och främst Randolph Hearst, så som han framstår i Orson Welles bekanta film: den gamle helt desillusionerade överrike mogulens som gjort sin förmögenhet på att bedra allmänheten och som begravt sig levande i sin egen absurda skapelse, som han själv blivit offer för. Jag fick även associationer till Mao Tse Tung, den framgångsrike diktatorn som urartade till 1900-talets förfärligaste monster av omänsklighet. Vad jag hade framför mig var inget annat än en religiös diktator, och en religiös diktator är värre än en vanlig diktator. I allmänhet dukar diktatorer under för resultatet av sitt eget omänskliga livsverk, det började redan med Herodes den store, som ju som bekant rutnade inifrån. Även

Napoleon råkade ut för detta liksom Hitler; och denna fula, uppsvällda, patetiska, groteska och till kropp och själ fullkomligt osunda amerikanska religionsmiljardär var inget undantag. Han hade redan hemfallit åt diktatorers allvarligaste förfallssymptom: att tro sig kunna manövrera sitt imperium genom fjärrkontroll. Han hade lämnat sina landorganisationer och helt övergett fotfolket för att bara sitta på sin lustjakt i medelhavet och tro sig kunna sköta allt på tryggt avstånd. Samma gjorde Karl XII när han stannade i Turkiet i sju år och när Napoleon lämnade sin Grande Armée åt sitt öde i Ryssland under återtåget från Moskva. Även denne uppblåste översittarmiljardär med fjollhalsduk på medelhavet var en förlorad själ av infernaliska dimensioner.

Av rent mänskligt intresse höll jag dock god min och stod till hans tjänst med vad information han var intresserad av, och jag kunde meddela honom en hel del om tillståndet i Sovjetunionen och ställa andra politiska diagnoser på olika förhållanden i världen. Jag aktade mig noga för att ta risken att reta honom, han var just en sådan människa som gått så långt i sitt diktatoriska moraliska fördärv att han kunde bli förbannad för ingenting, och hans närmaste blev dagligen utsatta för vettlösa raserianfall för de futtigaste bagateller. Han var så bortskämd att han tålde ingenting. Han hade ständigt omkring sig unga vackra flickor som stod till hans förfogande tjugofyra timmar om dygnet och hela tiden passade upp på honom, satte fram en stol när han än behagade sätta sig, samlade upp hans cigarettaska när han rökte och till och med tjänstgjorde med sex. Denna organisation var ett flytande sinnessjukhus, och han, dess diktator, var den galnaste av alla.

Jag fortsatte att följa med denna firmas utveckling och började samla uppgifter om den. Det var frågan om århundradets största religiösa bedrägeri, och dess enda grund var science fiction, som grundaren fantiserat ihop och småningom omvandlat till religiös dogmatik. Han hade tjänat pengar som författare av science fiction, men han hade gått över till religiös förkunnelse av science fiction när det stått klart för honom att det skulle ge större utdelning. Science fiction gjorde honom till miljonär, men i religiös förklädnad gjorde det honom till miljardär. För att genomföra detta bedrägeri var han helt beroende av lojala medarbetare, som gick på hans bluffar och kunde ställa upp för dem offentligt. De medarbetare han samlade under ett trettio-tal år bestod nästan uteslutande av vilsekomna individer som haft problem med samhället, ofta drogmissbrukare eller psykfall, som han kunde ha någon hake på. Det har skrivits böcker om detta, så jag behöver inte gå in på detaljer. Men vad som upprörde mig mest var att alla hans proselyter, miljoner människor över hela världen, faktiskt var hans aningslösa offer, som utan att själva vara medvetna om det fick sina liv ihjälutnyttjade av honom och förstörda. Han levde på att hans proselyter hölls okunniga om sanningen. En proselyt som vunnits för organisationen befästes i den genom någon hållhake och isolerades sedan systematiskt från det öppna samhället. Lojala organisationsarbetare fick inte läsa dagstidningar eller se nyhetsprogram på TV, de hölls så hårt bundna av arbetet under svältlön att all deras fritid i praktiken omintetgjordes, de tvingades in i ett liv av kronisk ignorans, och all information utifrån stämplades som farlig. Denne grundare betecknades av sin egen andra hustru, med vilken han hade en dotter, som en paranoid schizofreniker, men han var värre än så, ty han var medveten om det själv och var det helt avsiktligt och använde sig metodiskt av sin paranoia och sin schizofreni till att lura och utnyttja andra. Hans paranoia var skrämmande lik Stalins: han kunde vara hur förbindlig som helst ena dagen för att nästa dag förkunna din avrättning. Hans hänsynslöshet var utan gränser, han var helt utan empati, han hade ingen distans till vad han själv höll på med, han var självklart den enda ofelbara människan i världen, och när hans äldsta son begick självmord vid 22 års ålder betecknade han honom som en förrädare. Han var helt oförmögen till någon mänsklig medkänsla.

En sådan paranoid organisation lovar ingenting gott för framtiden utan borde tvärtom bara varnas för som en sjukdomshärd för en ny diktatorisk världsepidemi i stil med fascismen, nazismen och kommunismen.

Här är några uppgifter som alla hans medarbetare konsekvent hållits okunniga om, och om man nämner något om dem för dem betecknas man som lögnare.

Grundarens första hustru hette Margaret Louise Grubb. Han kallade henne Polly, och de fick två barn 1934 och 1936, en son och en dotter. Sonen fick samma namn som sin fader och lämnades arvlös vid faderns bortgång. Han tog avstånd från sin faders kyrka 1979, men all hans kritik emot den tystades ner.

Han gifte sig andra gången medan han ännu var gift med Polly, och den andra hustrun var Sara Northrup, som han gifte sig med 1946. De fick en dotter 1950 som också sedermera lämnades arvlös. Då de aldrig var lagligt gifta, eftersom han fortfarande var gift utan att ha talat om det för Sara, ansåg han att hon aldrig hade någon rätt att göra sig lagligt gällande. Det var hon som betecknade honom som en paranoid schizofreniker, men även hon tystades ner.

Sin äldsta son i sitt tredje äktenskap ställde grundaren allt sitt hopp till. Han fick den högsta utbildning man kunde få i organisationen, och grundaren såg det som en självklarhet att sonen med tiden skulle ta över hela rörelsen. Men sonen var mjukare än sin fader och saknade helt dennes hänsynslöshet och okänslighet. Han försökte flera gånger rymma från organisationen men återbördades varje gång, och vid 22 års ålder 1976 såg han ingen annan möjlighet att komma ifrån rörelsen än genom att begå självmord.

Självmord har inte varit helt ovanliga inom rörelsen. Alltid har rörelsen fritagit sig från allt ansvar i sådana fall och tvagit sina händer. Ibland har det till och med hänt att proselyter mördats av misstag. Organisationen har varit okänd för sina hårda för att inte säga brutala metoder, i årtal var det praxis att proselyter som begått misstag kastades över bord från flaggskeppet och kölhalades, men i fallet Susan Meister 1971 rörde det sig om ett skott i pannan från ett långpipigt gevär, som hon alltså inte kunnat avlossa själv, fastän den officiella förklaringen var självmord "eller något annat". Hon var 18 år gammal.

Hur många som fått sina liv förstörda genom organisationen går inte att uppskatta, då de är oräkneliga. Man kan bara ta upp individuella fall. David Mayo var grundarens lojalaste medarbetare från 1957, och 1981 etablerades han officiellt som den högste ansvarige och grundarens arvtagare. Ett år senare vände sig grundaren emot honom och fockade honom, och i februari 1983 stämplades han som rörelsens fiende för alltid. Han hade då givit organisationen 26 år av sitt liv.

Somliga var dock kloka och lyckliga nog att själva avgå i tid. Bland de klokaste var rörelsens främsta dragplåster, den av grundaren själv utnämnde "förste påven" John McMaster, en alltigenom sympatisk och kultiverad människa, som utnämndes till att ha blivit den förste att nå toppen av utbildningsprogrammet 1966, men som själv avgick i november 1969 för alltid, kuriöst nog samtidigt som du själv som adertonåring valde att distansiera dig från rörelsen för gott.

Grundarens egen hustru fick dock bittert betala för sitt livslånga engagemang. Hon anförtroddes det högsta ansvaret över organisationens kontrollavdelning, hämtade sig aldrig efter äldste sonens självmord, och skrotades av sin make och rörelsen 1980. Som så många andra utsågs hon till syndabock för organisationens förseelser och lagöverträdelser, som ägt rum genom grundarens direktiv, varpå hon samman med många andra högt uppsatta koryfärer blev dömd av laglig domstol och satt i fängelse. Grundaren ville aldrig träffa henne mer så länge han levde. Hon hade gett honom fyra barn.

Men det som jag själv finner svårast att förlåta hos denne århundradets störste charlatan är hans prostituerad av buddhismen. Han betecknade sin religion som en modern version av buddhismen, vilket är en ohygglig förolämpning mot buddhismen, som är en ren filosofi närmast besläktad med kristendomen i sitt predikande av självupppoffring och människokärlek, fattigdom och kyskhet, medan denna nya religion gör tvärtom: den tar hutlösa priser för sina tjänster som egentligen bara miljonärer kan ha råd med, och den är lika promiskuös som Hollywood. Dess enda etik går ut på att klämma folk på pengar.

Vad som dock förbryllat mig mest är hur folk över huvud taget kunnat gå på något sådant. För mig är science fiction avskräckande av naturen, då den är fullständigt artificiell och onaturlig från H.G.Wells framåt, och en religion baserad på science fiction måste då bli en enbart löjeväckande absurditet. Ändå har intelligenta och goda människor fallit för detta och inordnat sig i dess hänsynslösa diktatur helt okritiskt och offrat sina liv för saken, som aningslösa får, som alla Stalindyrkare i Sovjetunionen, som alla de judar som troskyldigt lydde när de kommenderades att ta tåget till Auschwitz. Detta är för mig det ofattbaraste av allt i denna fråga, samtidigt som alla dessa oräkneliga offer för en enda mans överlägsna hänsynslöshet fyller mig med gränslös sorg.

Nästa värld jag tog i tu med var Israel. Jag arbetade där i mer än ett halvår på olika kibbutzar och vinnlade mig om att bemästra hebreiskan, både den gamla och den nya, och samtidigt knyta kontakter inom så många olika läger som möjligt och helst motsatta. Bäst vänner fick jag naturligtvis inom de olika ortodoxa kyrkorna, bland assyrier och syrianer, bland armenier och druser och kopter, men jag fick även en viktig vän då redan i den lille ortodoxe rabbinen, som du sedan hann träffa 1994 strax innan han dog.

Emellertid var spänningen i Israel outhärdlig. Det var Guds land, men Gud var inte lycklig. Det var som om ett Damoklessvärd hängde över världen som måste resultera i våldsamma vapenbråk när det ramlade ner i form av en blixt från klar himmel, och jag ville inte vara i Israel när det hände, ty på något sätt kände jag att det måste vara där som krisen måste inträffa. Araberna hade aldrig kommit över skammen av sexdagarskriget och bara väntade på sin efterlängttade revansch. Jag förstod araberna och palestinierna, deras bitterhet och svåra underlägsenhetskänsla, den bittra surdegen att behöva äta upp varje dag att ständigt göras medveten om att man var en lägre klassens medborgare som egentligen var utesluten från hela samhället men ändå bestods ett halvdant människovärde för syns skull, men jag kunde aldrig ta deras parti mot Israel. Min Bibel hade trängt för djupt in i min själ för att jag skulle kunna ta den minsta ställning mot någonting i den medan jag just för min djupa rotfasthet i Bibeln måste betrakta Profeten som en påflugan och grov inkräktare i den klassiska vitterheten. Det kanske största skälet till att jag avbröt mitt intressanta liv i Israel var att jag ville slippa ta parti i det hemska krig mellan Israel och araberna som måste komma.

Det var kanske denna feghet som straffade mig. I södra Indiska Oceanen i augusti 1973 tjänstgjorde jag på ett fartyg som drog mig ner i mitt livs största skeppsbrott. Det var ett riktigt skeppsbrott, ty fartyget bröts bokstavligen i tu av orkanen. Där försvann alla mina böcker och allt vad jag dittills samlat på mig av minnen av mitt liv hittills. Det var inte mycket, men det var ovärderligt. Det var mina tio biblar på tio olika språk, det var alla mina böcker, det var alla mina brev, det var min kamera och alla mina bilder, och det var allt vad jag hade skrivit. Absolut ingenting kunde räddas och endast med nöd själva livet. För första gången fick jag uppleva människor kämpa för sitt liv mot naturens fullständigt frisläppta rasande vredeskrifter. Därvid kom människornas rätta jag i dagen. En märklig lärdom och erfarenhet infann sig. De svagaste blev de största

egoisterna och kämpade för sina liv hänsynslöst mot de andra för att komma först och få en plats på räddningsbåtarna och gick under genom ren desperation och förtvivlan och överansträngning, medan de starkaste tog det lugnt och hjälpte först de andra, dem som de kunde hjälpa. Om man kan hjälpa andra kan man hjälpa sig själv. Om man vägrar hjälpa andra kan man aldrig hjälpa sig själv.

Naken och frusen bland andra blottställda mänskliga vrak i mörkret av den vildaste delen av den Indiska Oceanen upplevde jag det som att Guds vrede hade slagit till mot världen. Det skulle bli värre. En dryg månad senare utbröt Jom Kippur-kriget med en ekonomisk världskris som följde. Och min enda tanke var att jag måste hem tillbaka till Ryssland.

3. Barfotaåren

Det är egendomligt hur våra liv ganska samtidigt spårade ur fullständigt 1973-74. Vad jag särskilt måste beundra i dina memoarer är hur du kortfattat berör hela världar av händelser och skeenden med några få ord för att liksom koncentrera dig på bara det av alla intrycken som var av bestående värde. Så vill jag också göra. Men du hade musiken kvar efter 1973. Jag hade absolut ingenting. Allt var mig likgiltigt. Jag hängav mig åt en flummartillvaro utan sans eller ändamål. Jag bara drev omkring i världen som ett vissnat löv för vinden. Allt tråkade ut mig. Jag köpte aldrig mer en bok, och gjorde jag det var det bara för att efter läsningen skänka bort den. Jag fortsatte förkovra mig i olika språk men utan entusiasm. Jom Kippur-katastrofen skadade mig mera än hela min barndoms alla traumata hade gjort, för det var en teologisk katastrof som förintade mitt innersta. Det var Gud i hatiskt envig med Gud, som om Han plötsligt blivit schizofren.

Araberna anföll Israel på Israels heligaste och mest uppbyggligt religiösa helgdag i akt och mening att driva alla judar ut i Medelhavet och förinta dem, som Hitler redan hade försökt 35 år tidigare. Med berätt mod och i överlagd avsikt trampade de den judiska religionen under sina fötter i avsikt att förinta judendomen, och de höll på att lyckas, ty hela världen teg och höll nästan med dem. Judarna har aldrig varit så ensamma som när Jom Kippur-kriget bröt ut 1973. De var helt utlämnade och prisgivna åt den mest infernaliska tänkbara destruktivitet och ondska. Psykologiskt var situationen lika förtvivlad som under Warszawaghattets dagar.

Och likväl bjöd mig min egen religion att räcka araberna handen, hjälpa dem och behålla dem som mina vänner. Det gick inte. Jag härdade inte ut. Det blev kortslutning. Min Gud höll inte inför sådana påfrestningar. Jag flydde precis som Jona.

Mina läroår i Ryssland hade följts av mycket givande vandringsår till sjöss som sjöman, men nu avlöstes dessa av barfotaåren. Jag blev fotvandrare och tiggare. Jag slog följe med nomader och beduiner. Jag följde med karavaner och klädde mig i turban och andra maskeradkostymer av trasigt slag som för att glömma bort min identitet. Och det var som en sådan vilsen och oigenkännlig, smutsig och erbarmlig vandrare jag första gången kom till Indien, även om det då inte var längre än till Pakistan, med persiska och andra nya språk i bagaget. Urdu lärde jag mig tala men inte skriva, medan jag senare lärde mig både tala och skriva sanskrit och hindi. Men jag går händelserna i förväg.

Efter allmänt haschande och dagdrivande i Pakistan kom jag karavanvägen via Hunzadalen tillbaka till Sovjetunionen. Jag skaffade mig nya pass och kunde i viss mån organisera mig inför ett nytt liv. Men det tog tid, och jag förlorade mycket tid på att tappa greppet om tiden och inte återfå det på ett par år.

Bland Rysslands muslimer och ortodoxa kloster och kyrkor kunde jag sedan i viss mån rehabilitera mig. Jag vandrade och färdades överallt. Jag var ständigt på pilgrimsfärd men kom aldrig fram till något mål. Så intresserade en gammal munk mig en dag för att närmare utreda eventuella kvarvarande spår av Jesu eventuella verksamheter i Indien. Med detta som definitivt reseledning begav jag mig på min första målinriktade resa till Indien. Jag utforskade Kashmir och vandrade genom hela Hindustan och fastnade en tid bland Nepals hippies och blev återigen oigenkännlig, tills jag kom fram till att det i den delen av världen fanns alldeles oerhört mycket kunskap att hämta inom mitt område, då jag fann en påtaglig länk mellan Kristus och buddhismen. Men allt detta vet du redan. Men när jag kommit fram till övertygelsen om buddhismens och kristendomens intima samband hade jag funnit en ny teologisk grund att stå på och var nöjd och kunde fortsätta därifrån. Jag kunde nu äntligen återvända till Ryssland, bli europé igen och fullborda arbetet med att rehabilitera Ryssland religiöst till samma moraliska standard det haft före 1917 och fortsätta verka för nedbrytandet av den politiska skiljemuren mellan öst och väst. Jag visste, att när det var gjort kunde jag återuppta mina studier i Indien.

Jag kom tillbaka till Finland och började äntligen närmare bekanta mig med Sverige. Jag arbetade en tid i Uppsala och hade en del kontakter med dess universitet men blev aldrig formellt inskriven. Mest studerade jag musik, ett område och språk som jag försummat å det allra grövsta.

Jag besökte även Stockholm och Lund innan jag kom till Göteborg, där jag fann en viss trivsel i de gamla trähusbebyggelserna i stadsdelarna Haga och Majorna, och så råkade jag en junikväll i ett av dessa gamla arbetarkvarter vid en gårdsfest möta en landsman av det ovanligare slaget, en finne som inte kunde finska.

Då du själv ingående har beskrivit vårt möte kan det säkert intressera dig att jag ger en motsatt beskrivning. Du beskriver mig som en proper akademiker med oantastlig yta av kultiverad mognad utan att ana vilka år av tiggartliv, elände och fattigdom jag hade bakom mig som nästan professionell nomad. Jag uppfattade dig som en högt stående musiker som kommit fel i tillvaron. Jag fann dig malplacerad. Du spelade Schubert och Beethoven med utsökt känsla och finesse vid gården av rivningskåkar där det mest bara huserade vänsteraktivister och ockupanter. Din plats var vid en flygel i ett konserthus eller vid katedern i en högskola eller varför inte universitet, och så spelade du för dessa *misfits* och var inneboende hos en lesbisk *freak* till fetlagd satmara, om än hon var i samma ålder som vi om dock hon såg avgjort äldre och värre ut. Hur hade en så lovande konstnär kunnat komma så på avigan i tillvaron? Ditt öde intresserade mig från första stund.

Resten vet du. Vi har hållit kontakten i alla år, och vi har knappast förändrats sedan den dagen i juni 1979. Världen har förändrats desto mera. Nästan på dagen tio år senare började östridån blotta sina första vidgande sprickor när ungrarna öppnade gränsen mot väst och lät östtyskar sippra ut den vägen. Det var som att öppna en holländsk damm. Naturen gjorde resten. Atlanten gick inte att hålla tillbaka. Allt måste rivas ner av de sedan 44 år uppdämda naturkrafterna.

Sedan uppstod det stora vacuumet efteråt, när till och med Ryssland plötsligt blev genomdemokratiserat efter det aborterade kuppöversöket i augusti 1991, nästan på dagen tjugo år efter att du blivit underjordiskt aktiv politiskt åt det hållet, som du skildrat själv. Då ställdes jag inför min första stora kris efter Jom Kippur-kriget. Vad skulle jag göra sedan min rysk-ortodoxa kyrkas högsta förväntningar och största ansträngningar plötsligt hade givit resultat och realiserats? Min kyrka behövde mig inte längre som den jag hade varit, och jag måste se mig om efter ett nytt fotfäste.

Då återvände jag till Israel och återupplivade alla mina kontakter där, så att vi kunde ordna Kairo-konferensen i februari 1992, som i princip beslöt islams undergång.

(Detta är Johannes egna ord. Vi föredrar att kalla summan av konferensen ett "ifrågasättande av islams ofelbarhet". red. anm.) Detta motiverade alla islams fundamentalister till att sätta i gång och härja, vilket bara ökade hastigheten med vilken islam började gå mot sin ideologiska undergång. Konferensen blev formellt ett fiasko genom sin totala upplösning genom kanske främst den enda kvinnliga deltagarens manövrer och skicklighet med kvalificerat vänsterprassel, men informellt måste jag betrakta den konferensen som en historisk milstolpe. Järnridån hade raserats, men islam återstod, och vi hade gett signalen till rätt kurs.

Först därefter kunde jag äntligen återvända till Indien. Genom Lhasa-konferensen i juli 1993 gav vi även startsignalen till desarmeringen av Kina. Den har ännu inte lyckats, och islams fundamentalister biter ännu ifrån sig, men vi är på rätt väg, och den senaste framgången att notera var det totala kärnvapenprovstoppet i år (1996). Indien grep initiativet och ville gå händelserna i förväg och även få ett avtal till stånd för en total desarmering av alla kärnvapen, och heder och ära åt Indien för det. Men det var tills vidare alltför orealistiskt. Men även genom detta Indiens initiativ har en signal och kurs givits, som det bara är att följa.

Nu har jag skyndat händelserna i förväg och utlämnat allt av personligt intresse. En sak som jag måste ta fram till sist är vårt eventuella släktskap. Det är teoretiskt möjligt att din morbror, som lämnade Finland för gott 1954, kan ha varit min riktige far, och hans engagemang i MRA talar för detta. Men vad som talar mot detta, och det är obestridligt, är att min riktige far gav min mor instruktioner om att jag skulle överantvaras åt den ortodoxa kyrkan. Din morbror var intresserad av katolicismen men aldrig av den ortodoxa kyrkan. Det fanns en finlandssvensk familj Westerberg som var ortodoxa. Om dennas upplösning och försvinnande vet vi intet, men det är tyvärr troligare att jag kommer från denna familj med så tydligt ortodoxt engagemang än från din lutherska familj med mera katolskt engagemang. Där står vi idag. Må den som vill forska vidare.

4. Karma

För att nu krydda min ego-tillställning med någonting helt annat vill jag nedlåta mig till att berätta något som du inte haft en aning om. 1994, det året du inte var i Indien, tilldrog sig här ett märkvärdigt skeende av ett slag som bara är möjligt just i Indien. Jag vill berätta det mest bara för att åskådliggöra hur det andliga livet i denna världsdal kan bära sig åt och fungera rent praktiskt.

Jag hade en natt en märkvärdig dröm som gjorde att jag vaknade utan att kunna slita mig från drömmens skönhetsupplevelse. Det var som om jag hade fått det angenämaste tänkbara sällskap av en gud eller något liknande, vilken plötsliga kontakt hade upphöjt mig till en högre rang och kast och andlig status. Och denna känsla lämnade mig inte. Den pågick i veckor, och då jag minst av allt vill få några Jesuskomplex eller andra storhetsvansinniga idéer om mig själv vände jag mig till en *sadhu*, som kunde förstå vad jag talade om, då han hade erfarenhet av sådant. Han lyssnade uppmärksamt till redogörelsen för mina symptom och nickade instämmande som en klok doktor. Till slut sade han: "Saken är mycket enkel. Du har blivit havande."

"Vad menar du?" protesterade jag förnärligt.

"Det händer mycket sällan men alltid då och då. Du har blivit uppsökt av en *bodhisattva* eller kanske rentav en *buddha*. Det att du inte slipper honom tyder på att han inte är någonting mindre."

"Men vad vill han av mig, om det är en han?"

"Det är mycket enkelt. Han vill födas av dig."

"Men hur skall det gå till? Av alla världens tänkbara fäder är väl jag den allra sämsta, jag, som inte ens tycker om kvinnor!"

"Det är mycket enkelt. Du har bara att finna dig en kvinna, så blir du av med honom."

"Och om jag inte gör det? Om jag vägrar?"

Sadhun log vänligt överseende mot mig och sade: "Min vän, det kan du inte göra."

Längre kom jag inte med honom. Han hade gett sin diagnos och gett mig recept på kuren, och det kunde han som yrkesman inte gå tillbaka på.

Jag försökte glömma hela saken, men jag slapp inte den där egendomliga känslan av en extra helighet, som egentligen var mig väsensfrämmande. Jag kan tänka mig att mitt tillstånd kunde jämföras med en konstnärs eller författares, som grips av en övermäktig inspiration men som drar sig för att befatta sig med den rent praktiskt och omvandla den i konkret form, på grund av svårigheterna och mödorna på vägen.

En vecka besökte jag då en hippie-koloni. Det var en alldeles vanlig sådan, den skilde sig inte från andra, och jag beblandade mig med den som vanligt, pratade med dem, lärde känna dem, rökte med dem och försökte hjälpa dem. Det var som vilken annan hippie-koloni som helst.

Bland dem var då en flicka i alltför ung ålder som envisades med att klä sig i *saree* och enbart dessa lätta indiska kläder, som västerlänningar så snabbt förkyler sig i så att de får lunginflammation och lätt dör på kuppen. Denna flicka var en äventyrerska från västra Europa som ville pröva på allt. Det var typiskt en sådan som villigt kunde begå vilka dårsaker som helst i ett desperat försök att fly från sig själv, som måste misslyckas i längden. Det är just sådana som behöver hjälp. Det gäller då att ta reda på vad det är i dem själva som de försöker fly, som de inte klarar av, och hjälpa dem klara av det.

När hon märkte att jag försökte närma mig henne accelererade hon bara sin verklighetsflykt. Hon berusade sig värre än alla andra och gjorde sig helt ansvarslös för sitt liv. När jag då blev ännu enträgnare i mina försök att hjälpa henne lämnade hon byn och flydde in till närmaste stad. Jag visste att hon ensam i den staden aldrig kunde klara sig, så jag följde efter henne, eftersom den möjligheten fanns att det bara var jag som kunde rädda hennes liv.

Hur ogenomträngliga och kaotiskt myllrande indiska städer än kan vara är det alltid lätt att hitta en försvunnen västerlänning däri, i synnerhet om hon är en blond och blåögd kvinna, ty alla hinduer observerar henne. Det är helt omöjligt för en vit man att dölja sig i Indien, såvida han inte helt lyckas uppgå i den lokala befolkningen. Därför fann jag flickan ganska snart.

Hon hade då gett sig i lag med en grupp tvivelaktiga muslimer, hon hade redan börjat röka med dem, det var alltför klart att de såg fram emot att få njuta av henne, och hon hade precis börjat dansa för dem, som en annan Salome, när jag störde sällskapet. Jag tog bara strängt hennes hand och sade: "Kom!" i en ton som var obeveklig. "Vem är du?" frågade någon av muslimerna. Jag svarade på urdu: "Hennes bror." Då respekterade de mig för detta och ansåg mig vara i min fulla rätt.

Jag hade kunnat vara hennes bror, ty jag var lika lång, blond och blåögd om än ett tydligt antal år äldre. Jag drog henne med mig till mitt hotell och talade strängt till henne som en riktig bror skulle ha gjort. Då mjuknade hon och blev till den mest obeskrivligt oemotståndliga skönhet jag någonsin sett. Jag behöver inte säga mer än att det bara kunde sluta på ett sätt.

Det var en sådan kärleksnatt som man kanske bara upplever en gång i livet. För första gången i livet gjorde jag något dumt som jag inte kunde ångra efteråt. Allt var bara eld och lust hela natten, och därtill kom kryddan att hon var oskuld. Hon hade varnat mig för det innan vi gemensamt beslöt att dela samma säng och bett mig vara

försiktig med henne. Jag hade varit så mycket extra försiktig jag bara någonsin kunde, och det var märkvärdigt hur mycket detta förhöjde och förlängde njutningen. Om det finns något sådant som ett perfekt samlag så kom vi åtminstone näst intill det den natten.

Först följande morgon och dag lärde jag känna henne. Hon medgav att hon burit sig dumt åt, varit "*recklessly irresponsible*" och att hon skulle följa mitt råd från gårdagens predikan och återvända hem till de sina. "Men inte förrän jag vet om du gjort mig havande."

"Det är bäst," sade jag då, "att du avreser innan du vet det."

Hon var mig lydig. Hon var oerhört vacker i sitt långa blonda lockiga hår med de stora guldringarna i öronen och de leende kinderna med de daggfriska glittrande ögonen. Jag såg henne aldrig mer. Jag såg till att hon kom till Delhi och hem och tog för givet att jag sedan aldrig mer skulle ha någon kontakt med henne, men jag bedrog mig.

Några veckor senare fick jag ett förbluffande brev från henne. Hon avslöjade sig som dottern till en högt etablerad aristokrat och att hennes familj inför beskedet om hennes havandeskap kvickt hade skaffat fram en man åt henne, som jag inte tvivlade på att gärna skulle ta hand om henne, så förtjusande som hon var. Hon blev gift efter en kort förlovning med en adelsman av hög rang. Hennes familj och hennes barn var räddat. Det andra brevet från henne kom efter sonens födelse, då hon meddelade mig att "den bästa tänkbara sonen i världen till den finaste fadern i världen nu även hade fått den bästa tänkbara fadern i världen." Hennes lycka verkade vara fullkomlig då hon tycktes ha fått två förträffliga fäder till sin son, född till en god ställning med ärftlig titel.

Några veckor efter att vi skilts hade jag begett mig på pilgrimsfärd upp i bergen både för att rena mig efter intermezzot och förbereda mig för höstens Kathmandu-konferens, som sedan ägde rum i Darjiling. Under denna pilgrimsfärd kände jag en dag plötsligt hur den där extra heligheten hade lämnat mig. Då visste jag redan: "Det blev en son."

Sålunda fick till slut horungen från Finland, som aldrig ens fick veta vem hans far hade varit, som levde bland knarkare i San Francisco, som gjorde skeppsbrott av sitt liv som vanlig sjöman, som haschade tvärs genom hela det muslimska Asien, som gjorde sig bemärkt som "hippie-prästen" i Nepal, även kallad "den hemliga gurun", "tibetanernas landsflyktige vän", "den kristne buddhisten" med mera, vars enda formella utbildning var i ett underjordiskt ortodext kloster i Ryssland under en tid då all religiös verksamhet var stämplad som "landsförrädisk parasitism" av en bildnings- och kunskapsfientlig tid och värld, så fick till slut denne horunge en son av hög rang och börd med en säker ställning i livet från början, vilken son han dock aldrig får se, och vars far denne son ännu mindre själv någonsin får se eller lära känna.

Men jag känner honom. Han har aldrig lämnat mig helt. Och det märkliga är, att han föddes på min egen födelsedag. Vi har alltså samma födelsedag med 43 års åldersskillnad.

Hon skickar mig fortfarande brev ibland, men jag får aldrig svara på dem. Bara att skriva till henne för att säga henne hur farligt det är av henne att skriva till mig vore att riskera allt för henne och hennes son.

Detta borde jag nu inte ha berättat. Men gjort är gjort, och jag har konsekvent hållit mig till den heliga tystnadsplikten: intet namn och inte ens någon geografisk plats har jag avslöjat, som kan spåras till någon person eller grupp. Så det må vara hänt att detta kommit på pränt. Du får som vanligt redigera och använda efter eget skön, om du vill, om du bara förstör originalet, så att den möjligheten aldrig skall kunna uteslutas, att allt bara är lögn och jag själv aldrig ens existerat, som ju egentligen är fallet med hela den så kallade verkligheten.

Jag vill dock hålla den möjligheten på glänt, att jag kan lockas eller inspireras till att sätta fler episoder ur min förflutna erfarenhet på pränt i framtiden.

Kärlekens anatomi

Kärleken är den största illusionen,
det yttersta självbedrägeriet
och höjden av oemotståndlighet.
Det finns ingen kärlek utom kärleken till sig själv,
och därför är kärleken så absurd och idiotisk.
Kärlekens anatomi är, att man kan identifiera en annan med sig själv
så till den grad att man känner igen sig själv i den andra.
Denna självidentifiering är vad som kallas kärlek,
då man erkänner sig själv i den andra,
ger sig själv det erkännande man alltid behöver men aldrig får
genom att erkänna den andra,
som man inte fattar att bara speglar en själv.
Så uppstår den så kallade kärleken.
Den dör när man hos den andra upptäcker vad som inte är av en själv.
Den dör då man vill ha kvar sig själv hos den andra
och forcerar denna vilja, så att den andra reagerar
på liknande sätt – så att båda avlivar varandras illusioner
om sig själva hos den andra.
Därför är kärleken aldrig bestående.
Men om någon inte kan älska sig själv kan han aldrig falla för kärleken.
Därför är de flesta som verkligen älskar sina medmänniskor
de renaste celibatisterna.
Det finns ingen kärlek som leder till sex utom kärleken till en själv,
och den sexuella leken är bara den yttersta egoismen.

.....

Frågor och svar

Fråga: Hur överlevde du den natten du blev uteläst av din styvfar? Varför slog du inte in ett fönster om du en gång kunde klättra upp och kika in?

Svar: Jag har aldrig kunnat ta till våld. Det har vi gemensamt. Jag ville inte ytterligare provocera min styvfar och göra honom ännu vredare. Hade jag slagit in ett fönster hade han kanske slagit ihjäl mig. Men min mor hade en gris i en liten stia. Den grisen var jag god vän med. Jag gick och lade mig hos honom, och han hade ingenting emot det, då vi värmdes varandra. Den grisen var mycket bättre sällskap och mycket mänskligare än min styvfar.

Fråga: Du skriver vad du vet om din far och hans namn, men du nämner aldrig din mor vid namn. Vill du inte avslöja hennes namn?

Svar: Nej.

Fråga: Din styvfar?

Svar: Nej. Jag vill aldrig nämna hans namn i något sammanhang, höra talas om honom eller forska i hur det gick för honom. Om jag skulle möta honom på nytt i livet skulle jag vägra kännas vid honom. Jag skulle förneka honom. Må han vara glömd och helst levande begravd.

Fråga: Har du någonsin velat hämnas på honom?

Svar: Jag vägrar besvara frågan.

Fråga: Hur gick din utbildning till? Vad fick du lära dig? Hur bedrev munkarna sin undervisning?

Svar: Min utbildning var egentligen ytterst bristfällig utom på ett område. All undervisning jag fick centrerades kring det skrivna ordet. Min utbildning blev därför ensidigt humanistisk. Min språkundervisning i först svenska, finska och ryska och sedan inom Ryssland i andra språk var den bästa och noggrannaste tänkbara. Den slarvades aldrig med. Naturligtvis var mycket litteratur liturgisk och religiös, extrem vikt fästes vid kyrkoslaviska, men det fästes även mycket hög vikt vid min historieundervisning. För dem var det viktigaste kapitlet i hela världshistorien konflikten mellan tsar Peter I och raskolnikerna, de gammaltroende, då de menade att alla Rysslands senare politiska problem hade börjat där. Vad som grovt försumrades var alla naturvetenskapliga ämnen. Jag fick ingen undervisning alls i fysik eller kemi, matematiken ansågs inte så viktig, och till och med biologin var satt på undantag. I stället fick jag alla de viktigaste språken och hela världslitteraturen. Min vägledare menade att den enda riktigt viktiga kunskapen i livet var kännedomen om den mänskliga naturen, och den kunskapen kunde man bara få genom det skrivna ordet och det levande livet.

Fråga: Beklagar du att din utbildning blev så bristfällig i de naturvetenskapliga ämnena?

Svar: Inte alls. Tvärtom. Jag fick den bästa tänkbara skolning. Vad behöver man naturvetenskap till om man inte skall bli vetenskapsman eller ingenjör? Man behöver naturligtvis kunna räkna, addera, subtrahera, multiplicera, dividera, räkna med procent och annat sådant som man kan ha praktisk nytta av och som ryms inom ramen för förnuftig träning i logik, men högre matematik är för mig som abstrakt musik och kan jag inte se någon mening med. Biologi kan man naturligtvis alltid ha stor nytta av, i synnerhet om man reser mycket, medan fysik och kemi för mig är slutna områden som hör till instängda laboratorier med ohälsosamma preparat. Och är det inte vetenskapsmännen och ingenjörerna som har fördärvat och förfulat hela världen med sin miljöförstöring, framdrivandet av befolkningsexplosionen, de omänskliga industriöknarna, funkisarkitekturen, de livsfientliga storstäderna, asfaltdjungler av kriminalitet, sociala problem och miljöproblem? Den sköna nya världen av global miljöförstöring frambragtes inte av humanister utan av vetenskapsmän, ingenjörer och profitörer.

Fråga: Du skriver att din lärare var 80 år när han dog. Han måste då ha varit född på 1880-talet. Leo Tolstoj dog först 1910, och han hade en hel del med den ortodoxa kyrkan att göra. Berättade din lärare någonsin något om Leo Tolstoj?

Svar: Denna fråga bereder mig glädje. Leo Tolstoj, den störste av ryssar, blev djupt besviken på den ortodoxa kyrkan för att den helt ställde sig bakom tsarens politik utan någon kritik. Han fördömde därför sin egen kyrka. Följden blev att kyrkan bannlyste honom och varnade hela Ryssland för honom. Ändå var Leo Tolstojs egen syster nunna i kyrkan om inte rentav abedissa, och i andlig mening övergav Leo Tolstoj aldrig kyrkan. Han vallfärdade som pilgrim till olika kloster långt in i ålderdomen. Min lärare var särskilt engagerad i affären Leo Tolstoj då han upplevde honom som ung man. Han beskrev honom livligt för mig. Det var en sällsam blandning av alla de mest ryska oförenliga motsatserna, höga aristokratiska later med smaklös simpelhet, hög vishet

med bondsk dumhet, en fantastisk människokärlek med förödande taktlöshet, stora visioner med en fatal ansvarslöshet. Leo Tolstoj var det mänskliga idealet och samtidigt allt det som man bara inte fick vara.

Min lärare beklagade Leo Tolstojs fall mycket. Han gick kanske för långt då han i princip gav Leo Tolstoj ansvaret inte bara för den ryska bolsjevikrevolutionen, (Lenin beundrade Leo Tolstoj kolossalt,) utan för både första och andra världskriget, hela stalinismen och till och med den tyska judeförintelsen under andra världskriget. Det sista försvarade han med, att det var Leo Tolstoj som gav anledning till bolsjevikismen, och att det var bolsjevikismen som gav anledning till Adolf Hitler.

"Men var inte Leo Tolstoj då engagerad för judarnas sak?" kunde jag invända.

"Jo, i högsta grad. Han studerade själv för en rabbin i Moskva. Men många judar var bolsjeviker, främst Leon Trotskij. Och liksom Leo Tolstoj delvis gjorde sig medskyldig i ansvaret för de båda världskrigen och judeförintelsen, så ledde också delvis hans direkta engagemang för judarnas sak till Sionismens stadfästelse och till grundandet av staten Israel år 1948."

Egentligen borde jag skriva en hel bok bara om min lärare.

Fråga: Tidigare har du berättat om att du var i Prag våren 1968. Du säger ingenting om detta i dina memoarer.

Svar: Innan jag gick till sjöss gjorde jag en resa genom Baltikum, Polen till Berlin och Prag. Jag vill inte avslöja några detaljer med denna utflykt, men det var när det stod klart att Bresjnevs och Husaks kontrarevolution i Prag skulle genomföras som jag fattade beslutet att gå till sjöss.

Fråga: Du kan väl naturligtvis heller inte namnge någon av dina republikanska kontakter i Kalifornien, som du påstår att organiserade mycket av narkotikatraffiken?

Svar: Omöjligt. Men jag vet vilka de är, och jag bevakar dem noga ännu idag. Det intressanta är, att jag vet vilka de är, vad de gör, och jag har dem under uppsikt, men de vet ingenting om mig eller var jag är och kan aldrig nå mig.

Fråga: Vet du något om "*Bull's Eye*" och hur det sedan gick för honom?

Svar: Jag försökte faktiskt behålla någon form av kontakt med honom, men det var svårt. Det sista jag hörde om honom var 1973, att han hade lämnat Kalifornien och begivit sig till Navajo- eller Hopi-indianernas reservat för en längre tid, kanske för alltid. Det var efter Watergate.

Fråga: Varför vill du inte veta säkert att min morbror inte var din far genom ett DNA-test?

Svar: Jag väntade mig en sådan fråga av dig. Du vet att det är min svagaste punkt. Själv finner jag det föga sannolikt att din morbror skulle ha varit min far på grunder som jag upprepade gånger redogjort för. Men du vill gärna spekulera i att det ändå kan ha varit så. Det får du stå för själv. Jag vill inte göra dig besviken med att prestera ett DNA-test som skingrar alla tvivel och din illusion. Kanske jag själv även gärna vill ha kvar föreställningen att det kan ha varit så som ett slags reservmöjlighet, om min riktiga pappa aldrig skulle bli känd. Men jag känner på mig att han lever. Detta är en hemlighet vad jag berättar nu, men en av avsikterna med att jag låter mig publiceras av dig med allt vad jag skriver under namnet Westerberg är i viss mån ett hopp om att det kanske en dag skulle bli internationellt känt och kanske läst av min far, som då skulle ge sig till känna. Detta är något av mitt livs önskedröm. Om han var högst 30 år när jag föddes, troligen yngre, skulle han idag inte vara mer än omkring 75 år. Men denna chans minskar med åren. Därför uppmuntrar jag med all kraft dina publikationer och anstränger jag mig för att berika dem.

Fråga: Får vi publicera dina memoarer?

Svar: Du får publicera mina memoarer på villkoret att de föregås av dina egna och att du då publicerar båda på samma villkor. Om du inte vill stryka något från mina memoarer får du heller inte stryka något från dina egna.

Fråga (från en läsare): Herr redaktör, i er tidning nummer 44 utgiven i mars 1996 på sidan 5 längst ner berättar ni att Johannes B. Westerberg som den förste fått läsa hela redaktörens självbiografi. Likväl skrev inte JBW sin självbiografi som pendang till Er förrän ganska sent under hösten 1996, som om han först då fått läsa den. Finns det en förklaring till detta?

Svar (från redaktören): Ja, det gör det. Tyvärr händer det ibland att post kommer bort på vägen till Indien, även om det är ytterst sällan det händer. I detta fall visade det sig att Johannes aldrig mottog redaktörens självbiografi under våren, varför han skickade ett nytt exemplar under hösten, varför Johannes inte fick läsa den förrän då.

Fråga (från en irländare): Mr John Westerberg's memoarer är det intressantaste som ni hittills har publicerat. Emellertid har jag några invändningar mot hans näst intill alltför perfekta personlighet. Mitt främsta invektiv gäller hans största käpphäst "den heliga tystnadsplikten". Det är min övertygelse att endast bakåtsträvande underjordiska skumma sällskap, såsom satanistiska sekter, verkligen behöver en sådan tystnadsplikt för att dölja sina egna lögner. Den främsta bevararen i världen idag av denna religiösa "tystnadsplikt" är islam: fundamentalistiska terrorister avslöjar aldrig någonting; medan man bara kan lita på och ha någon tillit till vad som är öppet och tillgängligt för undersökning, mottagligt för kritik och öppet för noggrann granskning och diskussion. Därför tror jag inte att Mr Westerberg's "heliga tystnadsplikt" är något hållbart. Han använder denna skylt för att gömma den svagaste av alla tänkbara punkter: en blotta, kanske ett svart hål. Vad är han rädd för att ska komma fram?

Svar: Som svar vill jag antyda något av hemligheten bakom "den heliga tystnadsplikten". Vi rör oss här enbart med teorier. Ingenting kan bevisas. Fastän både amerikaner och ryssar i 50 år har haft olika UFO-undersökningsprojekt har fortfarande efter 50 år inte en enda UFO-manifestation i hela världshistorien kunnat bevisas. Det enda säkra med UFO är att teorierna om UFO existerar, och alla dessa ytterst olika UFO-teorier kan inte bortförklaras. Många har man kunnat vederlägga, de flesta kan bortförklaras, men det återstår alltid en liten del som inte kan bortförklaras utan vidare.

Vi har Nazca-platåerna i Peru med deras oförklarliga hemligheter. Vi har det historiska faktum att likadana jättepyramider plötsligt byggdes samtidigt i Egypten, Babylon och Mexico. Vi har de outrotliga berättelserna om Atlantis, Mu, Lemuria och andra försvunna civilisationer. Inget av allt detta ämnar jag ta upp. I stället vill jag gå längre bort och längre tillbaka i tiden till andra planeter i vårt solsystem.

Längre bort från solen än Jorden ligger den mindre planeten Mars, som är mycket lik Jorden, i det att den har atmosfär och vatten. Men atmosfären är mycket tunn, och vattnet är på upphällningen. Det går inte att bortse från teorin att planeten Mars en gång haft mera vatten och tjockare atmosfär. Detta verkar till och med troligt. Det ligger mycket nära till hands att förmoda att Mars för mycket länge sedan varit som Jorden med hav och vatten och bördiga kontinenter men att vattnet tagit slut och atmosfären tunnats ut, som nu sker på Jorden genom ökenspridningen och ozonhålen över polerna.

Vi har mellan Mars och Jupiter ett antal små himlakroppar som kallas asteroiderna. Det finns ingen annan förklaring till dessa asteroider än att de en gång varit en planet. Hur kunde då denna planet ha blivit så många så små asteroider? Teorin ligger kusligt nära till hands att den en gång varit en planet som Jorden med teknologi som Jorden som begått misstaget att trycka på utlösningssknappen till ett atomkrig och därigenom sprängt sig själv i tusen bitar. Jorden har haft denna kapacitet och har det fortfarande. Denna teori om asteroiderna skulle också förklara den annars oförklarliga planeten Plutos existens i en skev bana långt utanför solsystemet, dit den skulle ha kunnat

slungas från en tidigare bana närmare solen av denna X-planets självmord genom atomsprängning till asteroider.

Konsekvensen av dessa teorier är att den önskvärdheten uppstår, att inte även Jorden spränger sig till asteroider eller blir en döende planet som Mars. Vi har ju inte så många levande planeter i detta solsystem, det verkar nästan som om vi bara hade en enda, för Venus är inte att lita på. Alltså är det angeläget att Jorden inte råkar ut för atomkrig, havsuttorkning eller någon oreparerbar atmosfärförlust.

Hur kan då detta undvikas? Kärnvapenkrig har med nöd kunnat undvikas 1962 och sedan dess med allt större framgång mer och mer kunnat avstyras, men risken föreligger fortfarande, om än förebyggingsprocessen fortsätter att gå åt rätt håll. Det största riskmomentet är diktaturerna, främst Kina och Iran. Att först och främst dessa diktaturer omvandlas till demokratier är en nödvändighet för att kärnvapenkrigsrisken ytterligare ska kunna förebyggas.

Världshaven hotar inte direkt att torka ut, men ozonhålen över polerna genom vilka atmosfären riskeras med att livsfarlig strålning från solen släpps in beror på den globala miljöförstörelsen. Denna måste hejdas. Man måste sluta förstöra regnskogarna genom avverkning och dammbyggen. Man måste hejda befolkningsexplosionen. Man måste hejda den värsta ökenbildningen av alla: de monstruösa tiomiljonstädernas okontrollerade tillväxt, som Mexico City, São Paulo, Bombay, Calcutta, Delhi, Cairo, med flera. Dessa monsterurbaniseringar är gifthärdar för hela mänskligheten och frambringar en ny sorts mänskligt odjur som är helt denaturaliserat och artificiellt och miljöskadat från början. Jag betecknar de monstruösa slumstörstäderna som den största faran för mänskligheten och världen idag, och hur detta problem ska kunna lösas vet ännu ingen.

Först och främst måste väl störstäderna humaniseras. Miljöer som Los Angeles och New York, Tokyo och Johannesburg är inga mänskliga miljöer utan monstermiljöer som frambringar gangstervälde, våld, sterilitet, ödslighet, cancer och vad som värre är. Sådana miljöer bidrar till en dehumanisering av mänskligheten, större godtycke och ansvarslöshet, större likgiltighet och apati och större ovilja att göra något åt saken.

I mitt avsnitt om San Francisco förekommer några mycket kritiska rader mot L. Ron Hubbard och dennes religion. Som penningbaserad religion är hans rörelse förkastlig, men man kan inte frånkänna honom en uppriktig god vilja att rädda planeten och ett globalt ansvarskännande som de flesta människor annars tyvärr bara vill blunda för och slippa.

Vad står då i vägen för detta nödvändiga allomfattande ansvarskännande, som alla människor borde delta i, som lever på denna planet, då deras blotta närvaro på den kräver att de tar ansvar för den? Det största hindret är den mänskliga egenkärleken. Denna egenkärlek är i praktiken människans högsta lag. Den som på minsta vis sårar någons egenkärlek bryter mot denna lag och utesluter därmed sig själv ur den mänskliga gemenskapen.

Därför måste man göra rent hus med denna egenkärlek med alla dess yttringar genom prestigetänkande, ideologier, självförhävande religioner, girighet, makttörst, positionsfixeringar, partiskhet med mera. Till detta krävs det en allomfattande världsrevolution som skulle bestå i vars och ens privata uppgörelse med sin egenkärlek, som bara är narcissism, som i sin tur bara kan leda till självmord, undergång och upplösning.

Min hemlighet, för att i någon mån svara på vår irländares fråga, är därför kanske min självförnekelse, som jag anser att alla människor borde genomföra för att på lång sikt rädda livet på planeten.

(De ovan anförda teorierna om Mars och asteroiderna har tidigare även framförts av Jules Verne och Dennis Wheatley bland andra. Om det ligger något i dem torde ett av framtidens intressantaste yrken bli planetär eller rymd-ärkeologi. red.anm.) (24.2.1997)"

Slut på Johannes självbiografi.

11.

Jag mindes hans mor blott alltför väl, den enkla innerliga kvinnan från landet, den fullständigt självupppoffrande modern, som hellre gick under själv och tog på sig sitt enda barns intensivaste förakt för livet än underlät att ge honom en under omständigheterna hopplöst omöjlig chans i livet. Jag hade varit ung och oansvarig på den tiden, jag hade fått en lysande chans i Finland som hade i utsikt en lång och framgångsrik karriär, om jag bara skötte mina kort väl. Men jag var ung och vidlyftig och slarvade bort mig själv på alltför många kvinnor. Mitt enda sätt att kunna hålla dem separata var att insistera på att de bevarade sina förhållanden med mig som en hemlighet. Därmed framstod jag för dem som bara desto mer hemlighetsfull och underbar som sagoprins. Jag hade tre sådana enkla trofasta kvinnor i Finland på en gång, men bara en av dem, just Märta, blev havande och bekände det för mig. Jag blev alldeles ifrån mig. Ett oäkta barn var det sista jag ville ha då det ofelbart kunde riskera karriären. För att få henne på så långt avstånd från mig som möjligt hittade jag på en historia om att jag var gift och att jag omöjligt kunde ta något ansvar för hennes son. Jag anbefalldes henne att ge honom åt den ortodoxa kyrkan, som var den enda institution som kunde ge honom ett någorlunda strukturerat liv. Som oäkta son till en ensamstående moder skulle annars hans ställning alltid förbli omöjlig.

Och så hette han Westerberg. Alltför väl kom jag ihåg vårt resonemang om saken. "Du får inte ens ge honom mitt efternamn, Märta. Det är judiskt. Inte heller Wagners far kunde ge ett judiskt namn i arv åt en oäkta son. "

"Vad ska jag kalla honom då?"

"Jag känner en familj Westerberg. Det är en ansedd familj i Svenska Folkpartiet, namnet ligger ju nära till hands, och det kan ge honom den aura av säkerhet han kommer att behöva."

Och hon lydde mig till punkt och pricka och till och med fanatiskt. Mitt ord blev till ett gudsord för henne, och inför sin son skapade hon denna idealbild av mig som den hemlighetsfulle men idealiske och romantiske fadern, en fadersgestalt som han lärde sig dyrka och som blev det enda han fick i livet att kunna hålla fasta på, medan det i själva verket var modern som var hjältinnan, som för hans skull gifte sig med första bästa man som ville hjälpa henne, vilken visade sig vara en brutal alkoholist, som hon dock aldrig kunde överge för sitt eget trogna modershjärtas skull. Hon var den absoluta troheten medan jag för mina egna ögon framstod som den absolute skurken. Så effektiv var idealbilden av mig som fadern som hon målade upp för honom att han lärde sig hata och förakta alla kvinnor för livet.

Jag insåg genast att jag måste ta mitt straff. Jag kunde aldrig ge mig till känna för honom. Han måste få fortsätta ha sin idealiska fadersbild i fred. Han fick aldrig ens misstänka att hans riktiga fader genom en ödets outrannsaktliga mekanism hade återfunnit honom.

Men vilken glädje det var för mig att få uppleva honom, i synnerhet efter alla dessa år! Han var det enda barn jag hade lyckats producera, hur många kvinnor jag än i min vildaste ungdom hade älskat samtidigt, min karriär hade runnit ut i stöpet och jag hade fått söka mig ut på landsbygden som en avdankad lärare med svansen mellan benen

och aldrig kunnat visa mig i storstaden längre, min politiska karriär som börjat så lysande med världens bästa kontakter i Finland hade slutat i skandal och katastrofer, och mitt eget slutgiltiga äktenskap hade förblivit barnlöst. I stället för med barn hade mitt äktenskap slutat med att jag fått se min hustru skändad och avrättad på brutalaste vis av delinkventer som aldrig kunnat sättas fast för dådet. Jag visste vem som låg bakom det, men de visste att jag aldrig kunde sätta fast dem eller ens hämnas. Förhoppningsvis skulle de lämna mig i fred med att ha fått ut sin hämnd. Det var som en hemlig telepatisk överenskommelse, oskriven men övertydlig, som faktiskt respekterats sedan dess. De hade skickat på mig sina gorillor för att jag svikit dem och deras överambitiösa rörelse, gorillorna hade gjort sitt jobb alltför väl och förstört mer än bara mitt liv, varefter jag hade blivit lämnad i fred. Det var inte samma sorts hänsynslösa skurkar som sedan förstört min doktorsavhandling och massakrerat mina kolleger. Dessa var helt okända ungdomsbrottslingar vars mentalitet jag inte förstod mig på. I ett försök att få något begrepp om dem hade jag kultiverat förbindelsen med Morgan, en tänkbar kandidat till delaktighet i fenomenet. Och Morgan hade omedvetet fört mig till min egen okände son, en utomordentligt ren blomma helt osynlig i skuggan av det omätliga Himalaya med dess egen överväldigande värld av religion, politik och dramatik.

Jag hoppades kanske naivt att han inte skulle se den övertydliga likhet mellan oss som jag såg. Han var min egen avbild för trettio år sen. Lyckligtvis hade jag åldrats och förgrovats, blivit av med hår och förgubbats, medan han var i sin skönaste mannaålder. Ingen flint hade börjat uppträda i hans hårväxt som inte ens börjat glesna ännu, (hur han hade lyckats med detta förklarade han för mig senare,) hans fåtaliga rynkor var bara en mogen mans och ingen åldrings, intet grått hårstrå störde finheten i hans skägg eller rytmen i hans böljande blonda lejonman, vars fåtaliga gråa hårstrån bara förhöjde blondhetens ljus, och inget misstag, självförakt eller misslyckande i livet beslöjade hans klarblåa och strålände ärliga blick. Han hade haft det svårt i livet, han hade fått kämpa på botten av tillvaron hela tiden utan hopp om att någonsin kunna komma fram, men det skralla pund han fått med sig från början genom hans moders heroiskt självuppoffrande idealbild av mig hade han förvalt och lyckats omvandla till rent guld. Om någonsin någon fader fått en son som han kunnat känna stolthet över var det jag, och denna visshet verkade oomkullrunkelig. Men den kunde bara bestå om jag kunde bevara hemligheten för honom om mitt faderskap.

Det verkade inte som om han misstänkte någonting. Han kunde aldrig ana att jag någonsin varit i Finland. Alltså fanns det ingen grund för någon misstanke från hans sida. Alltså såg det hoppfullt ut. Det gällde bara att hålla den från början bestämda kursen med osviklig konsekvens.

Han presenterade för mig en av sina mera säregna vänner, en ung amerikan-irländare-engelsman, (det var svårt att säga vilket,) som såg minst sagt härjad ut. "Jag ger honom till dig," sade John. "Du har mera erfarenhet än jag. Se vad du kan få ut av hans fall."

Denne Terry bar på djupa mörka hemligheter och var medveten om det själv. Samtidigt var han utomordentligt tilldragande och fascinerande. Han var något av den klassiska "grubblande hjälten", en mycket svårmodig Hamlet, som man kunde misstänka både för åtskilliga mord på sitt samvete och mångårigt djupgående drogmissbruk.

Ändå kände jag att jag kunde lita på honom, just för att jag var så gammal som jag var. Jag kände samma ledighet inför honom som med Morgan. Och av en ren impuls berättade jag att jag hade bevis för att jag var Johns far men att jag aldrig kunde avslöja mig för honom som hans far. Då vaknade Terry.

"Jag hoppas bara att du kan låta bli att avslöja det för honom, för din egen skull. Min far kom tillbaka efter tjugo år och avslöjade sig som min far. Jag hade aldrig kunnat förlåta honom. Nu när han uppträdde kunde jag ännu mindre förlåta honom. Allt jag kunde känna inför honom var vild ursinnig vrede och blint hat. Han är död nu."

Jag kände att jag råkat in på farligt område. "Dog han en naturlig död?"

"Nej, han blev mördad."

Jag vågade inte ställa honom fler frågor.

I stället vände jag mig till John och frågade honom när jag fick tillfälle i enrum:

"Vad vet du om Terry egentligen?"

"I stort sett allt men ändå ingenting. Här har du historien om vårt samröre."

Och han gav mig en kopia av en rapport som han skrivit till sin kollega hemma i Sverige. Här är den:

"Det är mycket svårt för mig, som bara undantagsvis skriver på mitt modersmål svenska, att ge en någorlunda klar beskrivning av den personlighets öden som jag har att befatta mig med som en av mina skyddslingar ehuru den största särlingen av dessa, och jag kan inte göra mer än så gott jag kan. Historien är kuriös, men då du redan känner förhistorien kanske dess sekvens ändå inte höjer dina ögonbryn alltför högt och kanske rentav bara det ena. Min historia baserar sig på mina egna samtal och möten med honom jämte hörsägen från andra, som naturligtvis rigoröst har behövt vaskas för att få fram några sanningskorn ur en flod av myter. Döm mig inte för mina tafatta försöks tillkortakommanden, och döm inte heller fallet för vad han har gjort, han vet själv att han kommer att bli dömd kanske fler gånger i framtiden än hittills av sitt eget öde, utan materialet är bara att betrakta som den dokumentation det är.

Det var väl ett halvår efter att jag träffat Patrick Seagrave i Lamayuru som han helt överraskande blev mördad hemma i England under mycket mystiska omständigheter. Han hade mottagit en främling under sitt tak, en tydligen fullkomligt obekant person, fastän han var omgärdad av noggrann säkerhetsövervakning och visste att många stod honom efter livet i synnerhet från irländskt håll. Vakterna hade observerat honom ta emot gästen med en ovanlig hjärtlighet, och han hade till och med sagt till en av vakterna att det var helt i sin ordning. Gästen, en helt ung man men märkt av livet, hade stannat hos sin värd i tre timmar och därefter lämnat huset som om ingenting hänt. Huset, ett radhus i två våningar vid en av Londons tystaste och mest anspråkslösa gator i de västra stadsdelarna, hade haft en trappa och marmorfasad med två pelare omkring ingången, alltså ett normalklassiskt patricierhus, och gästen hade verkat närmast hemtam med omgivningarna och passat in i miljön som en vanlig ung man ur societeten. En av vakterna skildrade hans sorti sålunda: "Han verkade lättad som om hans ärende hade mötts med tillfredsställande framgång och avlägsnade sig med raska steg men utan brådska, som om han klivit ut ur ett flygplan snarare än om han var på flykt." Följande morgon hade larmet gått när Sir Patrick varken svarade i telefon eller öppnade dörren inför påringning. Vakterna kunde bara snopet konstatera att kvällsmörkret omöjliggjort något fastställande av något signalement på besökaren. En ung man, högst 30, mager men spänstig, alldagligt men prydligt klädd med hatt som dolde håret, uttrycksfulla och levande ögon, men varken ögonfärg eller hårfärg kunde fastställas. Längd cirka 177 centimeter.

Sir Patrick hade bara en arvinge, en dotter som var försvunnen i Indien, men eftersom jag haft kontakt med både fadern och dottern kontaktades jag för att jag skulle spåra upp dottern och meddela henne att hon ärvt en betydande förmögenhet, det mesta i hemliga papper utomlands, som endast Sir Patricks advokater kunde göra tillgängliga för arvingen och som eljest förblev otillgängliga för alla.

Således fick jag anledning att återuppta kontakten med Agnes och hennes musikaliske kavaljer Terry, som hon fortfarande hängde fast vid. Det var lätt för mig att

spåra upp dem då jag aldrig egentligen förlorat dem helt ur sikte. Jag hade med flit bevarat en vilande kontaktlänk med dem kanske mest i medvetande om att deras historia med Sir Patrick inte var slut med att båda klippt av kontakten med honom och förnekat honom. När vi träffades i Rishikesh och jag berättade vad som hänt verkade hon inte alls förvånad.

"Vi visste att det skulle hända förr eller senare," sade hon. "Det stod skrivet i hans ansikte senast vi sågs. Han arbetade i hela sitt liv för det själv med sina gräsliga affärsförbindelser. Han var precis som Lord Louis Mountbatten, som de sprängde i luften när han var gammal och ofarlig och hade alla sina brott långt bakom sig. Är man inflytelserik och britt kommer man aldrig undan sitt öde. Min far slutade som han levde: helt kringsluten av sitt eget mysterium. Men det är inte bara jag som får arvet."

"Har ni syskon?" frågade jag förvånad.

"Nej, men Terry och jag är lagligt gifta sedan fyra månader. Allt mitt blir alltså även hans."

Jag betraktade Terry. Han visade heller ingen förvånning. Snarare verkade han skyggt skamsen över förhållandet, som om han ville be om ursäkt för situationen.

"Ni är alltså sterlingmiljonärer båda två och det fastän det aldrig har fastställts att ni är barn av samma far. Jag förmodar att ni har gift er av kärlek." Hon ville säga något, men jag insåg genast vad. "Nej, jag vet det, och det finns ingenting att tillägga. Men ni måste gå igenom de juridiska rutinerna för att få tillgång till arvet."

De hade ingenting emot detta, vilket smått förvånade mig, eftersom jag visste hur de kategoriskt hade avböjt all materiell hjälp från Sir Patrick så länge han levde. Det var kanske detta som väckte min första misstanke. Agnes var dock utesluten från varje misstanke, medan jag visste att Terry egentligen var förmögen till vad som helst, precis som Sir Patrick egentligen hade varit. Och plötsligt såg jag likheten mellan dem båda. Jag kunde inte ta fel. Terry var Sir Patricks son. Det rådde inte längre något tvivel om saken för min del. Han var förhållandevis snygg nu, han hade klippt sig och höll sig även välrakad, och hans kläder om dock anspråkslösa var inte slitna utan snarare snygga. Denna snygga måttfullhet och anspråkslöshet i klädedräkt och ansiktsvård påminde mig påfallande om Sir Patrick. Men det avgörande var ett tvetydigt leende kring munnen men bara med ena mungipan, som uttryckte ett slags roat hån. Det var inte elakt men inte heller snällt men i högsta grad tvivelaktigt och förrådde eller gav åtminstone en förrådsk inblick i hur vederbörande inte hade några moraliska skrupler alls. Han hånade hela världen och brydde sig bara om vad som roade honom. Det var det berömda Kim Philby-leendet, som bara avslöjade locket till en avgrund av en svindlande egoistisk hänsynslöshet.

De juridiska formaliteterna var förvånansvärt lätt avklarade, och de kom omedelbart i kontakt med de hemlighetsfulla advokaterna i London som ägde ansvaret för att röja upp Patrick Seagraves affärer och förvalta dem på rätt sätt, men jag aktade mig noga för att avslöja den ringaste skymt av min misstanke för Terry. Det var kanske därigenom de fick förtroende för mig, och särskilt Terry ville inte förlora kontakten med mig. Kanske anade de att jag misstänkte något och uppskattade att jag inte började snoka. Men jag visste, att förr eller senare måste mitt umgänge med dem leda till åtminstone fragment till svar på mina frågetecken.

En fråga var dock oundviklig, och om jag inte hade ställt den hade det framstått som mycket förunderligt. "Vad tänker ni göra med era obegränsade medel?" undrade jag en dag helt naturligt.

"Det är just därför vi har varit så angelägna om att behålla kontakten med dig, John," svarade Terry, "för du kanske just är den rätta personen att hjälpa oss."

Och han avslöjade till min synnerliga förvånning att han sökte kontakt med den sekt i Nepal som deras far och Beatrice hade råkat ut för. Jag visste att sekten var upplöst

och att den knappast längre existerade utom i spridda fragment. Då framlade Terry sin ambition: "Jag vill församla dessa fragment och göra någonting bättre än bara en sekt av dem." Det var hans idé, men Agnes var fullkomligt med på dessa noter. Deras ambition var att bygga en församling som var bättre än alla tidigare församlingar – och de inbjöd mig att delta som sakkunnig, som teolog, som buddhistisk expert och som gammal vän till familjen.

"Jag vet vilken kontakt ni hade med Anges far," sade Terry, "och han talade mycket högt om er. Ni var kanske den enda människa han såg upp till. Om vi lyckas bygga upp ett nytt hållbart religiöst förbund vill vi inte göra det utan er. Med er kan vi lyckas, men utan er vore det dödfött," sade han. "Ni skulle få vara något av en Merlin för oss."

Det var en ren och generös inbjudan utan reservationer. "Och var vill ni göra detta?" frågade jag.

"Varför inte börja i Nepal, där både pappas älskarinna och han själv nästan martyriserades," sade han. Jag noterade att han för första gången nämnde Sir Patrick som sin far.

"Det är ett otroligt företag ni lockar mig till," började jag, "men det är några punkter jag måste ha klarhet i innan jag kan acceptera."

Terry avbröt mig. "Låt mig genast få klargöra några punkter, som ni kanske har undrat över. Sir Patricks pengar är Agnes pengar och inte mina. Jag har ingen rätt till en cent av dem. Företaget håller bara så länge hon backar upp mig. Hon kan backa ur precis när som helst när hon behagar. Vi är gifta katolskt i Naini Tal, men hon har all rätt att skilja sig från mig när som helst. Jag ingick äktenskap med henne bara på det villkoret att hon aldrig skulle känna sig bunden till mig ett ögonblick längre än hon själv ville."

"Det var en helt annan sak jag ville ha klarhet i," sade jag. "Var var du, Terry, när Agnes far mördades?"

Det hade de inte väntat sig. Terry var svarslös. Till slut sade Anges:

"Terry var tillfälligt bortrest."

"Vart?"

"Var var du, Terry?"

Terry var uppenbart ställd mot väggen och visste inte vad han skulle svara. Till slut sade han:

"Du får ursäkta mig, Agnes, men det kan jag bara diskutera med John i enrum."

"Jag förstår," sade Agnes resignerande. Hon var tydligen van vid att Terry hade hemligheter.

"Jag ser fram emot att få höra vad du har att berätta," sade jag till Terry.

"I sinom tid, John. Försök ha tålamod. Det finns mycket i mitt förflutna som jag har kvar att brottas med."

Frågan ajournerades, men jag var nöjd med att den hade kommit på tal och nu skulle förbli aktuell i mina mellanhavanden med dem ända tills den hade lösts.

Inte ett ögonblick trodde jag att Terry begått mordet eller ens varit inblandad i det. Min enda misstanke var att han visste något om det.

Agnes sade då: "Finns det något du kan berätta, Terry, i min närvaro om din resa? Det enda jag vet om den är att när du kom hem var du helt förändrad."

"Jag reste till Irland, Agnes. Jag kunde bara resa på villkoret att resan var absolut konfidentiell. Jag fick inte ens berätta någonting för dig. Det var min mor som bjöd mig på resan. Jag kunde inte besöka henne i Amerika, men jag kunde besöka hennes släktingar i Irland. Ytterligare ett villkor var förknippat med resan. Jag fick lova min mor att uppsöka och se efter hennes gamle vän Ian O'Brien, även om han skulle bli svår att finna."

"Fann du honom?" frågade jag.

"Ja, jag fann honom genom min mors släktingar. Han är helt pacificerad och har absolut inget som helst intresse av vare sig politik, irländsk frihetskamp eller gamla hämnder. Han är tämligen utbränd."

"Vad gjorde du mer i Irland?"

"Mest bara skaffade jag mig kontakter, och jag fick många sådana. Men det intressantaste var vissa inblickar jag fick i den gamla keltiska naturreligionen med de Arthuriska legenderna och föreställningar om Avalon, de saligas och de mest upphöjdas eviga boningar enligt druidismen, ett begrepp ungefär som antikens 'de saligas öar' eller Elysium. Mycket händer på den fronten. Det skrivs böcker om den merovingiska traditionen att den merovingiska konungaätten i Frankrike härstammade direkt från Jesus och Maria Magdalena, som kommit havande till Provence i sällskap med Josef av Arimatea och där grundat en kristen koloni. Detta kungliga blod från Jesus och kung David som gick vidare genom merovingerna var 'Sangréal' eller den heliga Graal. Merovingerna dog ut men inte blodets släktskap, som fördes vidare under förvaltning av Tempelriddarna under medeltiden, som vid sin bannlysning och förföljelse av påvekyrkan tvingades ta sin tillflykt till Skottland på 1300-talet, där de småningom gav upphov till frimurarna och Rosencreutzarna. Det heliga kungliga blodet från Jesus och kung David anses ha gått vidare genom kung Arthur till det skotska kungahuset Stuart, som ännu företer lagliga tronpretendenter till Englands konungakrona. Den aktuella heter Alexander IV och är bara 44 år gammal, lika gammal som kung Arthur var när han som kristen kung stupade i slaget mot sin son Sir Modred, som representerade den gamla keltiska naturreligionen i det ytterst tragiska inbördeskrig som beseglade Englands öde och gjorde det möjligt för den anglosaxiska barbarinvasionen att lyckas vid mitten av 400-talet."

"Menar du att du skulle ta Sir Modreds parti mot kristendomen?"

"Nej, jag vill åstadkomma en synkretisering. Båda hade rätt, men bakom kung Arthur stod romarrikets militärväld och påvekyrkans förvrängda etablerade version av kristendomen som en dogmatisk diktatur, vilka båda hade fel. Både Arthur och Modred stupade som offer för intoleransens konsekvenser."

"Du verkar väl påläst. Och du var aldrig över i England?"

Terry teg.

"Vet du något om mordet på Agnes far?" frågade jag försiktigt.

"Vad vet du själv?" frågade han efter en stund.

"Polisen har inget signalement på mördaren, som var en vanlig ung man av medellängd, som verkade vara välkommen i Sir Patricks hus. Ingen av hans fiender passar in i bilden av den unge mannen, som försvann spårlöst. Man har inget annat spår av mördaren än det enda skott som träffade Sir Patrick mitt i hjärtat från nära håll av troligen en automatpistol med ljuddämpare. Avrättningen har klassats som professionell. Polisen lutar åt teorin att det var en lejd mördare."

Jag studerade Terry. Han visste uppenbarligen något som var av en sådan natur att han inte kunde avslöja det, i synnerhet inte i Agnes sällskap.

"Vet du något om det, Terry?" frågade Agnes.

Terry tänkte sig noga för innan han svarade.

"Min mor ställde ytterligare ett villkor för min resa till Irland. Vad jag än fick höra där om politiska hemligheter och kontakthemligheter skulle jag lova att aldrig föra det vidare till någon."

Alltså visste han något.

"Inte ens till mig?" frågade Agnes.

"Inte ens till dig – ännu."

"Detta 'ännu' räddar dig, Terry." Och hon böjde sig till honom, de kramade varandra och utbytte en innerlig kyss. Det var uppenbart att deras kärlek var äkta. Allt kunde ställas i tvivelsmål angående Terry utom detta.

Föga tillfredsställd av Terrys ofullkomliga svar till min fråga var jag tvungen att ställa mina villkor för att gå in på hans förslag.

"Ingen form av våld får förekomma eller ens förespråkas i någon form. Jag har levt med den tibetanska problematiken i halvtannat decennium och sett våldet på nära håll i Tibet. Det finns ingenting föraktligare i västvärlden än dess äckliga sympati för det röda Kina från 60-talet och dess vidriga Maokult. Medan Mao utplånade folk och byar och satsade på storskalig etnisk rensning i Tibet med högt utvecklat brutalt militärvåld mot ett folk som inte kunde försvara sig och som inte hade något annat än sin uråldriga buddhistiska kultur, som Maos armé av gangsters just därför med nitiskt och systematiskt våld ägnade sig åt att fullkomligt förstöra och utrota, slickade västvärlden smickrande alla kinesiska kommunister om händerna och ägnade den lilla röda boken, den enda tillåtna i Kina under kulturevolutionen, en sliskig vördnad som kultskrift. Medan Mao metodiskt och överlagt förstörde hela Kinas kultur och mer än 6000 kloster och tempel i det hårdhänt ockuperade och förslavade Tibet föll även Amerika för frestelsen att smickra in sig hos Mao för att få göra lönsamma affärer med honom genom Nixons och Kissingers initiativ. Dittills hade Amerika som det dominerande bålverket mot ondska och diktatur i världen hjälpt Tibets frihetskämpar mot kineserna, men genom att Nixon och Kissinger tänkte om och beslöt att kyssa Maos toffel och göra affärer med så stora skurkar som möjligt (inkluderande även skurkarna Suharto och Pinochet bland andra) förråddes Tibets frihetskämpar och Tibets goda och rättvisa sak genom ett svek lumpnare än Chamberlains mot Tjeckoslovakien 1938. Kommunistregimen i Kina har våld, svek och lögn som sin enda grund. Allt vad de säger är lögn, och de vägrar att lyssna till något annat än sina egna propagandistiska lögn. Säger någon sanningen till dem, som tibetanerna brukade göra som sitt enda försvar, så gör de som de gjorde med tibetanerna: dödar dem genast. Fråga frihetskämparna från Kham. Kineserna mördade 450,000 av dem för att få uppfylla deras land med maotrogna kinesiska insekter.

Jag har under de senaste tio åren oförtröttligt arbetat för att underminera Kinas kommunistregim för att få bort den och bereda vägen för Tibets och Turkestans självständighet. Jag tänker fortsätta med detta oförtröttligt men bara genom diplomatiska fredliga medel. Pekings kommunistregim måste bort, den är en vidrig stinkande kräfttumör för hela världen, och jag struntar i hur den avlägsnas bara den avlägsnas, men jag ämnar aldrig själv ens slå en enda kines på käften. Möter jag skurkar går jag ur vägen för dem och ignorerar dem hellre än att ha någonting med dem att göra, medan jag naturligtvis inte har någonting emot att de försvinner genom andras åtgärder, som jag dock vägrar befatta mig med själv.

Med den kinesiska kommunistregimen fördömer jag alla politiker i världen som samarbetar med den och betecknar dem alla som lika stora skurkar som de skurkar de samarbetar med och därmed ger legitimitet åt. Allt som har med Kinas kommunistiska regim att göra är ruttet, och jag vägrar befatta mig med politisk rutenhet.

Under de senaste tjugo åren har Kina patetiskt försökt stryka ett streck över Mao-epoken genom att införa marknadsekonomi, och de säger till väst: "Se, vi har infört marknadsekonomi, nu är allt på rätt väg i Kina, kom och gör affärer med oss, Mao är ett avslutat kapitel, och vi bör alla glömma och förlåta." Så lätt kommer de inte undan. Det är lätt att förlåta men omöjligt att glömma, och det är samma regerande kommunistparti i Peking nu som under Maos dagar, samma gubbar sitter kvar och hyllar fortfarande samma omänskliga materialistiska principer, och de får inte och skall inte komma undan, lika litet som nazisterna gjorde det. Och vad de kinesiska

kommunisterna gjorde i Tibet var minst lika grymt som vad tyskarna gjorde i Polen. Skillnaden är att tyskarna hindrades till slut medan kineserna fortsätter med sin fördolda systematiska etniska rensning i Tibet ännu idag 52 år efter deras brutala invasion och ockupation av detta helt fredliga kulturfolk och deras land."

"Så talar min Merlin," sade Terry, och hans ögon glänste. Han var betydligt nöjdare med mig än vad jag var med honom. Ändå ville han ha mera. Han sade:

"Kan du nämna något för att vidimera din oförsonlighet mot regimen i Peking?"

"Låt oss som exempel ta klostret i Lithang," sade jag. "Det var ett stort och betydande kloster i Kham men bara ett kloster med betydande egendomar, men inom klostret tjänstgjorde och bodde även en hel del kvinnor och barn. Ett tibetanskt kloster är ju inte bara kloster för munkar och nunnor utan även skola och universitet för alla åldrar. Tibets klostersystem är egentligen det enda skolsystem Tibet någonsin har haft, men det har varit mycket effektivt och stabilt samtidigt som det varit världens kanske bästa uppfostringsinstitution.

1956 fordrade kineserna av klostret att det skulle teckna upp alla sina tillgångar inklusive landegendomar och värdeföremål i klostret. Detta ville klostrets munkar inte göra. Varför skulle de, celibatära förvaltare av religiösa traditioner och upptagna med enbart böner och undervisning, underkasta sig främmande ateisters befallningar? De rådgjorde med män i bygden, som fattade beslutet att stunden var kommen att börja bjuda de inkräktande kineserna motstånd. Så de gjorde en räd mot en kinesisk förläggning och tog deras vapen. Sedan, när kineserna tog upp klappjakt på dem, tog de sin tillflykt hos munkarna i klostret. Kineserna krävde att munkarna skulle utlämna dem. Munkarna hävdade klostrets egenskap av fristad och menade att de inte kunde utlämna någon som sökt skydd hos dem. Kineserna föreslog då, att om de utlämnade rebellerna skulle inga nya tvångskollektiveringar införas på två år. Munkarna nekade.

Då bombade kineserna klostret från luften. Bombplan var en okänd företeelse på den tiden för folket i Kham, så de var fullständigt utlämnade. Sex tusen människor befann sig i klostret i tron att de skulle vara skyddade där, de hade alltid brukat vara skyddade just där om någonstans, varför de vägrade lämna det, medan kineserna bombade det till grus och ruiner. Fyra tusen av de sex tusen dog, mest kvinnor och barn, åldringar och munkar.

Inte ett ord om detta nådde utanför Kina. Världen hade då all uppmärksamhet på Suezkrisen, liksom den 1950, när Tibet ockuperades av Kina, hade all sin uppmärksamhet på Koreakriget, som var "viktigare".

Lithang var bara en episod av många och långt ifrån det enda kloster som flygplansbombades av kineserna. Ganden och Tsurphu, två ledande kloster i hjärtat av Tibet, är två andra exempel. Under andra världskriget bombade och förstörde de allierade det berömda italienska klostret Monte Cassino söder om Rom, men de hade inget val, då tyskarna förvandlat det till en strategisk försvarsfästning. Kineserna flygplansbombade och totalförstörde mer än 6000 kloster i Tibet bara för att de med sin andlighet utgjorde något främmande för kinesisk ateistisk etablerad materialistisk kommunism och därför ansågs fiendliga. De kinesiska kulturmassakrerna i Tibet var precis lika grymma som nazisternas väl överlagda utrotningsförsök mot judarna 1933-45 med den skillnaden, att kineserna fortsätter ännu idag fast med listigare medel: i stället för att direkt och konkret utrota tibetanerna med våld försöker de dränka den tibetanska befolkningen i en systematisk tvångsöverflyttning av kineser till Tibet, så att Lhasa inte längre är en tibetansk stad. Två tredjedelar av alla tibetanska hus har rivits, och hälften av Lhasas hela befolkning är nu kinesisk, medan tibetanerna berövas mer och mer mänskliga rättigheter. Nu får de inte längre vallfärda till sitt eget heliga berg Kailash utan dyra specialtillstånd, och självklara saker som utbildning och jobb förnekas dem medan kineserna privilegieras. Samtidigt kostar en kines i Tibet

Pekingregeringen lika mycket som fyra kineser i Kina. Peking har i Tibet gjort sin sämsta affär och det med våld.

Frågan är: hade munkarna i Lithang rätt att förvägra en främmande ockupationsmakt deras klostrets tillgångar eller inte? Om de inte hade rätt att säga nej har enligt samma prejudikat ingen någon rätt att motstå något övervåld eller tyranni. Om de hade rätt att säga nej, så måste man ta Tibets parti mot Kina – tills Kina har lämnat Tibet."

Terry nickade. Vi var överens."

Slut på Johannes B. Westerbergs rapport om sin överenskommelse med Terry.

John visade mig i samband med detta brev även andra intressanta dokumentationer rörande framför allt Terrys öde, vilket bidrog mycket till min oro och mitt engagemang i fallet.

12.

Morgan tänkte resa vidare, och jag fick tillfälle att ha ett avskedssamtal med honom. Det var i själva verket han som ville träffa mig innan han begav sig.

"Jag har lärt mig se upp till er som till en far," bekände han, "och det är jag tacksam för. Jag hade aldrig någon riktig far. Mina föräldrar bara slogs och söp tills de skildes, sedan fortsatte morsan att supa tills myndigheterna tog mig bort från henne. I princip har jag fått stå på egna ben sedan jag var elva år. Min räddning blev en gammal onkel, som tog hand om mig ekonomiskt och gav mig ett hem, men han blev aldrig en far för mig. Jag tyckte han var enfaldig och bara utnyttjade honom. Min första lektion i livet och den svåraste och nästan enda var, att jag aldrig kunde lita på någon annan människa. Inte ens er har jag någonsin vågat lita på.

Men jag gör det nu, och jag vill att ni ska veta, att ni är den enda som någonsin trott på mig. Jag var aldrig inblandad i något av alla de brott som drabbade er och vår hembygd under de senaste åren, men jag kände många som var det. Jag umgicks med dem men vägrade delta i deras övningar och absurda ideologier. De lärde mig att vara allergisk mot allt sådant. Jag skulle kunna ange ett dussin professionella ligister och mördare i min egen ålder, men genom att jag själv hållit mig fri från deras brott och vägrat delta i deras ideologier känner jag att jag är fri från ansvar och således inte har någon skyldighet att ange dem. Er hustrus mördare var inte de samma som plundrade pensionärer i Göteborg det senaste året, men de unga delinkventerna av idag hade lärt sig av er hustrus mördare: det var samma skola. Jag beklagar, magistern, men jag har ingen skyldighet att ange dem."

Jag hade redan kommit över allt mitt grubbel över allt sådant och ville inte diskutera det mera, jag ville bara lämna allt sådant bakom mig. Framtiden var viktigare.

"Och vad tänker du göra nu?" frågade jag.

"Jag tänker stanna här i Indien. Johannes har lärt mig en hel del. Han tänker aldrig själv återvända till Europa, och med åren har han lyckats skaffa sig permanent uppehållstillstånd här. Indien är en hel världsdal och fri som sådan, man kan gömma sig överallt, och man kan upptäcka nya världar överallt, inte minst på intressanta metafysiska områden. Jag ger fan i er korrupta och rika västvärld. Jag vill bara glömma den och allt det onda som den gav mig. I princip fick jag aldrig något gott eller konstruktivt ut av den, utom genom kontakten med er."

"Vart tänker du resa?"

"Jag tänker ta mig upp till Parvatidalen och uppsöka platser som Manikaran och Malana."

"Det är farliga ställen. Inte alla kommer tillbaka därifrån."

"Jag vet. Men jag försvinner gärna på ett tag, och det kan kvitta hur länge."

Han menade allvar. Han tänkte aldrig återvända till Sverige. Han tänkte börja experimentera i Indien med olika läror och förmodligen ganska snart bli som en av dessa talrika oigenkännliga hippies med hurdana vilda utseenden som helst. Han var förlorad för vår civilisation och trodde sig ha funnit ett bättre alternativ. Och det var John som hade visat honom vägen.

När jag nästa gång träffade Terry frågade jag honom:

"Varför dödade du honom?"

Han verkade tagen på sängen.

"Dödade vem?"

"Din far. Varför lät du döda honom?"

Han hade nu hämtat sig och var helt på defensiven.

"Du har inga bevis," sade han.

"Naturligtvis har jag inga bevis, och jag anklagar dig inte heller. Jag är bara mänskligt intresserad. Jag känner din sort. Jag har haft att göra med många som du. Ni drar er inte för någonting och kan kallblodigt genomföra vad som helst om ni bara känner er moraliskt berättigade till det. Lagen betyder ingenting för er om ni känner att ni har rätt. Och speciellt om ni sedan kommer undan med det är det inget mer för er att diskutera. Men som far är jag mänskligt nyfiken och vill därför gärna veta varför du gjorde det."

"Du kan aldrig få mig till någon bekännelse."

"Det bryr jag mig inte om heller. Jag är bara mänskligt intresserad."

Då presterade han faktiskt en full bekännelse. Han måste ha känt sig övertygad om att jag varken tänkte eller kunde sätta fast honom. Men han hade faktiskt besökt vissa släktingar på Irland bara för att därifrån ta sig över till England och genomföra det överlagda mordet på sin egen far – under fullkomlig säkerhet. Ingen hade ens behövt känna till det. Det var en fullkomligt spontan och improviserad personlig handling.

"Jag hade aldrig någon far. När han utgav sig för att vara min far var det för sent. Jag hade hela mitt liv fått växa upp med föreställningen att han hade övergett min mor så fort han gjort henne gravid. Hela mitt liv kände jag aldrig min far som något annat än som min moders fega bedragare.

Men min mor var helt oskyldig. Hon varken uppmuntrade mig eller visste något om det. Men på Irland sökte jag även upp min alternative far, en gammal uv i motståndsrörelsen, som varit min riktige fars dödsfiende. Även denne gamle irländare, en viss Ian O'Brien, hade i ett visst skede trott sig vara min far, då även han varit min moders älskare, och jag beklagade att han inte var min riktige far. Det kanske han var i alla fall. Det får vi aldrig veta nu. På min anmodan berättade han hela historien om vad Patrick Seagrave egentligen haft för sig i Nordirland, vilka politiska mord han legat bakom, vilka intriger och kupper, och så vidare. Men det var inte för alla hans brott jag dödade honom. Det var bara för att han svek min mor och mig."

"För att ha dödat honom så kallblodigt måste du ha dödat förut."

"Jag är en ostraffad massmördare som helt och hållet har min mor att tacka för mitt liv. Hon ordnade med min arrangerade död. Därför spelar det ingen roll vad jag gör. Jag är redan död, och därför är det inte jag som mördar när någon dör för min hand."

"Men är du inte gift med din fars dotter, din halvsyster?"

"Jo, men hon får aldrig veta det. Hon har ingenting med mitt andra liv att göra. Hon får dock ärva honom. Själv vill jag inte ha något."

"Men allt hennes är väl ditt?"

"Jo, men jag bryr mig inte om det."

"Vet John om det?"

"Jag vet inte. Han har nog misstänkt mig, men jag vet inte hur mycket han vet."

"Tydligt vet bara jag och möjligen han om det. Men vi är båda diskreta män. Hela bördan av saken vilar på dig."

"Jag vet."

"Kan du verkligen leva med det?"

"Det struntar jag i. Det får vi se."

"Jag tvivlar på det."

"Värre skurkar än jag har kommit undan med värre brott än jag."

"Skurkens eviga ursäkt: 'Det finns alltid de som är värre än jag. Vad jag har gjort är ingenting mot vad andra har gjort.' Det håller inte, Terry. Det är ändå bara du som gjort vad du har gjort."

"Tror du inte jag vet det?"

"Är du fortfarande musiker?"

"Ibland."

"Det vore intressant att få höra hur den musiken låter."

"Strängar brukar brista när jag anstränger mig."

"Det gjorde de även för Paganini och Franz Liszt."

Jag ville inte pressa honom längre. Samtidigt ville jag behålla en någorlunda god kontakt med honom av rent mänskligt intresse. Och prospektet att kanske bara jag kände till hans brott smickrade min fåfänga. Jag kände att jag småningom började komma till rätta med alla dessa vilda självsvåldiga unga män.

Men han förbluffade mig med att ställa följande fråga:

"Är det säkert att ni inte anklagar mig ens i era tankar? Ser ni mig som en mördare?"

"Men min bästa vän, du har just bekänt att du mördat din far, och så frågar du mig om jag ser dig som en mördare. Hur skulle jag kunna se dig som någonting annat? Att utsläcka liv är alltid det grövsta av alla brott mot livet. Därför är till och med lagligt dödsstraff förkastligt även om det utdöms mot massmördare. Det är ett betydligt värre straff att låta honom leva med sitt brott och aldrig låta honom glömma det. Vad jag inte kan förstå är hur en ung och vettig människa kan bringa sig till att mörda sin egen fader."

"Jag ser det ännu kallare än ni. Han var dödsdömd sedan trettio år tillbaka i tiden. Han var redan död. IRA har sina egna lagar, och när de utmäter dödsstraff är det för att överleva själva. Men naturligtvis krävs det råg i ryggen för att verkställa det. Som det föll sig var jag den enda som var tillräckligt motiverad. Dessutom var jag juridiskt död, så jag kunde göra det i fullkomlig säkerhet."

Han gjorde ett djupt intryck på min mor. De älskade varandra verkligen. När han sedan bara försvann fick hon aldrig veta varför. Hon tröstade sig med många andra, och jag fick växa upp som en horunge. Det fick jag heta hela mitt liv, tills plötsligt två fäder presenterade sig för mig på en gång efter tjugo år. Han var den ena, och jag accepterade honom när den andra svek. Det var i mitt livs svåraste kris när jag behövde honom som bäst. Just i det ögonblicket tog han allting tillbaka och skrotade mig. Han behandlade mig mera kränkande än han redan behandlat min mor. Jag skulle ha dött då, men jag beslöt att leva vidare för en enda sak: för att ge honom döden som skälig betalning för de liv utan människovärde som han från början dömt mig och min mor till. Det var den skäligaste tänkbara återbetalning.

Det finns många medel att stävja sig inför en svår mission. Det mest pålitliga och utvecklade medlet i vår tid heter droger. Soldaterna i Vietnam använde det, de ryska soldaterna i Afghanistan var alla narkomaner, och jag råkade vara en expert på det genom mångårig utbildning och erfarenhet. Jag visste alla kombinationer och kunde nyttja den lämpligaste för att mobilisera just det totala kallsinne som krävdes för att avrätta min far."

"Rohypnol?"

"Inte ensamt. Ensamt är det okontrollerbart. Det behövs den rätta kombinationen."

"Så du gick bara dit helt kallt och hälsade på din far och mördade honom och gick igen som om ingenting hade hänt?"

"Riktigt så enkelt var det inte. Vi hade en konversation."

"Så du gav honom en chans?"

"Nej, vi hade en konversation."

"Vad pratade ni om då? Vädret?"

"Nej. Jag ville höra hans förklaring. Jag berättade att jag träffat Ian O'Brien i Irland och att han inte längre hade något att frukta från irländskt håll, varför jag bad honom förklara alla hans förräderier i den irländska frågan. Jag kände till varje fall individuellt, och han kunde ge mig tillfredsställande svar på alla punkter. Han var glad över att få förklara hela saken för mig. Han hade haft siktet inriktat på framtiden och freden och låtit dessa ändamål styra alla hans handlingar. Jag förstod honom och var till och med nöjd med hans förklaringar. Sedan kom vi till frågan om min mor och mig. Det var en helt annan sak. Han kunde varken förklara sig skyldig eller försvara sig. Han urskuldade sig halvskrattande med att säga: 'Men snälla Terry, sånt händer ju varje dag. Du är ju ung och i den åldern själv. Har du då själv aldrig övergett en flicka som du tröttnat på?' Men det hörde inte till saken. Han hade gett mig livet bara för att förstöra det genom att förstöra livet för min mor. Två på livstid förstörda liv är något annat än att bara tröttna på en flicka. Han hade en position, han var en personlighet, och han gav oss allt bara för att ta allting tillbaka. Så gör man inte. Då genomförde jag domen och gick därifrån."

"Försökte han inte vädja? Förstod han inte att du tänkte döda honom? Var han inte rädd?"

"Först trodde han inte sina ögon. 'Terry, du skojar,' sade han. Men jag skojade inte. När han insåg allvaret började han resonera. 'Men Terry, kommer du hit efter alla dessa år för att göra upp nu? Är du så långsint?'"

'Vi dömde dig för länge sen.'

'Vilka vi? Du och din mor? Är det hon som skickat dig på detta sällsamma ärende?'"

'Nej, jag kommer helt själv. Hon vet inte att jag är här. Hon tror att jag är på Irland, och det är jag, om någon skulle undra. Mitt alibi är vattentätt.'

'Men Terry, du kan inte mena allvar. Kom igen nu. Lägg bort de där dumheterna. Visst bar jag mig skamligt åt, men det är ju mer än tjugo år sen. Du har ju till och med fått min dotter på kroken, och ni har båda förskjutit mig. Är inte det straff nog åt en gammal blödig pappa?'"

'Nej, far, det är inte straff nog. Om det inte var för dig hade jag inte blivit vad jag är.'

'Och vad är du annat än en vilsen själ med en osedvanlig musikalisk begåvning?'"

'Min moders son: en horunge, som genom trakasserier blev pervers från början och utvecklades till manlig prostituerad, till hallick, till narkoman och till massmördare. Och allt har min mor och jag dig att tacka för.'

'Du är då sannerligen inte tacksam. Du gjorde en sensationell karriär med din röst.'

'En karriär som förstördes av att min karaktär var förstörd från början.'

'Du låter som en hopplös masturbant som skyller sin impotens på sitt påbrå. Men det är bara han själv som befläckar sig.'

'Du befläckade min mor med dåligt rykte, och det dåliga ryktet fördubblades när det blev mitt. Du smutsade ner oss så omsorgsfullt från början att vi aldrig kunnat bli rena.'

'Förlåt mig.'

'Varför skulle jag göra det? Du förstörde och förgiftade våra liv.'

'Du är hopplös.'

'Tack vare dig.'

Och jag sköt honom. Därmed hade jag ingenting mer där att göra, så jag gick."

"Och så har du fått inleda en ny karriär här som karismatisk guru i en ny väckelserörelse med min son John som moralisk ryggrad. Känner du inte att du har förfört honom?"

"Vi samarbetar bra, han klagar inte, och vår verksamhet är konstruktiv."

"Och du har inga skelett i garderoben?"

"Vad menar du?"

"Jag tänker på risken med din karriär. Ashi, alias Charmian, världens mest framgångsrika guru, tjänade miljoner och blev helt korrumpierad och köpte sig en ny Rolls-Royce varannan vecka medan hans sekt övergick till att bli en lössläppt sexsekt. Sri Bubu åkte fast när han förförde alltför många barn: även han föll i sexfällan. Kali Indras högsta guru övergav sin rörelse och stack med 300 miljoner dollar som han köpte ett slott i Provence för. Och du hade en liknande rörelse i Amerika som var framgångsrik och vars profet du var, men du samlade på prostituerade och blev tagen på sängen av din egen mor. Vad får dig att tro att du ska klara dig den här gången?"

"Din son Johns uppbackning."

"Och din rika hustru Agnes? Vet hon om att du mördat hennes far? Du var inte helt säker på att han var din far, det tvivlet kan aldrig skingras, men han var förvisso hennes far. Kan du dölja dådet för henne i längden? Kan du dölja för henne alla de prostituerade du hade i källaren i USA? Kan du i längden dölja ett enda skelett i garderoben för henne?"

"Vi tar en dag i sänder. Det är bäst att ni går nu."

"*Call me anytime,*" sade jag och gick. I bästa fall hade jag gett honom något att tänka på.

Det kändes mycket olustigt, och jag var inte alls tillfreds med situationen, mest på grund av att John var allierad med denne man. Det var en osannolik förening, nästan som mellan Gud och Satan, en moraliskt överlägsen man med fläckfritt liv, som dessutom var min son, med denne fullkomligt morallösa och skrupelfria labile psykopat.

Jag måste tala med John om saken, även om det var mycket svårt att göra det utan att avslöja sig själv. John tog det mycket lugnt:

"Jag känner honom bättre än du. Var bara lugn. Jag vet vad han går för. Jag ser det mest som ett intressant experiment. Om det går att göra en fullständigt bra människa av denna totalt förlorade själ, så vore det värt att göra det. Det är min utgångspunkt."

Och så lugnt lade han fram saken för mig, att jag faktiskt trodde honom om att kunna lyckas.

"Men varför är du så engagerad i detta?" frågade han mig. "Vad har du med saken att göra?"

Det var naturligtvis omöjligt att besvara, så jag sade bara:

"Även jag vet mera om honom än vad du gör, John."

Det var en helt annan Terry jag träffade följande dag. "Tack för samtalet igår," sade han.

"Jag hoppas att jag inte sade något fel."

"Tvärtom. Du sade precis vad jag behövde höra, och det kanske kan intressera dig vad jag har fattat för beslut. Jag tänker skrota rörelsen och avsluta samarbetet med John."

Jag blev tagen med överraskning.

"Du har rätt," fortsatte han. "Jag är inte värdig ett sådant ansvar, och jag har inte råd att riskera ett återfall. Min avrättning av Patrick Seagrave var i själva verket en avrättning av mig själv, ett försök att befria mig från mitt förflutna och framför allt alla

mina laster och min ärftliga belastning. Nu har jag ingen far, och det är bäst så, men jag kommer aldrig att riskera Agnes framtid. Jag känner ingen ånger över mordet på Patrick, han var en etablerad beräknande skurk som struntade i vilka och hur han offrade dem för sina intressen, men minnet av alla de andra kommer alltid att förfölja mig. Jag har begått förfärliga brott, och det vill jag gottgöra i mitt förhållande till Agnes. John gav mig chansen och en hållbar plattform till att lyckas bli en bättre människa, och därför måste jag lämna honom. Han har lyckats, jag har lärt mig mycket av honom, men för att inte svika honom måste jag lämna honom."

"Du har det åtminstone väl förspänt genom Agnes arv från sin far som genom ert äktenskap nu även tillhör dig."

"Jag tänker aldrig röra det. Det tillhör enbart Agnes, och ej heller hon kommer att röra det. Det existerar som en säkerhet för henne väl investerat i räntebärande fonder, och inkomsterna därav kommer alltid att överträffa våra gemensamma utgifter. Även min mor är rik genom arvet från mig, så vi behöver verkligen inte mera pengar. Det får vara.

Och till dig säger jag det samma som till John: försök inte följa oss eller spåra oss. Vi är förlorade för världen och lever våra egna liv. Jag ska offra allt för henne i hopp om att med tiden kunna sona något av min hopplösa skuld.

En sådan trohet hos en hänsynslös cyniker kanske förvånar dig. Jag har behandlat kvinnor som smuts, jag har betraktat dem som lägre varelser, i allmänhet har jag funnit dem vara hopplöst ytliga och dumma, beräknande och opportunistiska, okänsliga och tarvliga offer för sin egen egoisms nycker och impulser, men jag hoppas Agnes är ett undantag, och det tänker jag satsa mitt liv på. Jag betyder ingenting, men Agnes betyder allt. Och glöm aldrig, professorn, att jag varit förklarad död redan i ett antal år och följaktligen inte existerar."

Därmed reste han sig och gick, och jag hade skäl att anta att jag aldrig skulle få se honom mera.

När jag senare pratade med John om saken visade han att han också tagits med överraskning av Terrys plötsliga beslut. "Hans rörelse var positiv och löftesrik. Nu rinner allting ut i sanden som ett konstruktivt företag som börjat framgångsrikt och kunnat göra mycket nytta men som kapsejsade för att kaptenen övergav skeppet och ville i land igen. Jag som styrman har bara att föra skeppet tryggt i hamn igen så att alla kan lämna det skadeslösa, medan den förlovade resan bara blev en omaterialiserad men desto möjligare paradisdrom.

Alltså måste jag göra något annat i stället. Jag har beslutat att satsa på Afghanistan. Efter talibanernas fall börjar allt om från början igen med framför allt skenande opiumhandel. Utom den gyllne triangeln är Afghanistan världens största drogkälla, och det här med droger är civilisationens svarta hål, som allting hotar att finna sin undergång i. Där det finns droger finns det bara ruin, undergång och död. Allting strandar på drogerna. Gyllne triangeln är för het för mig, jag tål inte det regntropiska klimatet, men i Afghanistan finns det mycket jag kan göra. Så om du ursäktar lämnar jag dig här och reser till Afghanistan för att göra lite nytta."

Alla visste att Afghanistan fortfarande var ett av världens farligaste länder tillsammans med Kashmir, Israel och Kaukasus. Jag revolterade instinktivt mot hans föresats. Hela mitt väsen reste sig emot det. Jag fick inte förlora honom nu, när jag just hade vunnit honom.

"Om du hade haft en far hade han vädjat till dig om att inte resa." Så mycket kunde jag inte låta bli att säga.

Han såg rakt igenom mig med sina stora klarblå, strålande ögon.

"Jag har ingen far," sade han enkelt, "och har aldrig haft någon. Därför har det alltid varit så enkelt för mig att fatta beslut, och de har alltid varit de rätta. Jag har ingen

familj som binder mig. Jag är fri. Och," tillade han hemlighetsfullt, "hade jag haft en far hade jag förnekat honom som en omöjlighet."

Hans blick släppte mig inte utan utforskade mitt innersta. Aldrig hade jag varit säkrare på min sak. Han var min. Men hur mycket gissade han? Det grubblar jag dagligen över ännu idag: vet han om det eller inte?

Och han kanske undrar något liknande om mig.

Ingen av oss får någonsin veta vad den ena undrar om den andra. Det enda säkra är att ingen av oss kan någonsin erkänna sanningen för den andra.

Han reste mot Kashmir, men innan han reste överlämnade han denna dokumentsamling åt mig att förvalta och publicera, om jag kunde. En del var på engelska, en del var på svenska, men jag har försökt överföra allting till svenska så pietetsfullt som möjligt utan att omtolka eller falsifiera någonting.

Kanske han en dag får läsa det och då får visshet i vad han misstänkt om mig. Jag hoppas icke, för i så fall kommer han konsekvent att hålla sig undan mig för alltid. I så fall kommer vi aldrig att kunna se varandra i ögonen mera.

Jag kunde bara få träffa honom som okänd, och mitt enda hopp om att någonsin få återse honom är att jag då för honom har förblivit okänd.

er förbundne,

Josef Weiser,

Athen den 31.10.2002, Allhelgonaafton.

Slut.

Femte delen

Requiem

Sanningens ögonblick

Det var på den gamla goda tiden i Kristianstad, när man var ung och hela världen var ett paradiset som inte kunde bli bättre. Jag var nyförlovad på den tiden och nybakad student med bättre betyg än vad jag ens vågat hoppas på själv, så jag gick omkring i en konstant berusning och vandrade salig från fest till fest och dansade mig igenom den ena studentbalen efter den andra och hänförde all min lycka och salighet till min skyddsängel, min inspirerande musa till käresta, mitt livs enda älskade, som jag då trodde....

Ty då visste jag ännu inte att livet är till för att ständigt bereda en överraskningar. Det var sent en kväll som jag kom hem från en fest, varken måttligt eller omåttligt berusad utan fullt i stånd till att kontrollera mitt eget liv och allt vad jag företog mig, och hängde prydligt av mig min sidenfodrade svarta slängkappa och min vita sidenscarf samt satte min cylinder på sin rätta plats i boxen i mitt hattskåp och ämnade just förbereda mig för natten i anständig ordning, när en dov knackning på dörren gav sig till känna. Då jag aldrig haft skäl att frukta för någon svarade jag omedelbart utan att tveka spontant: "Stig in!" och menade det av hjärtat vem det än var. Min första reaktion när gästen steg in genom dörren blev därför något främmande för mitt väsen, när jag för mig själv konstaterade, att detta hade jag inte väntat mig. In steg nämligen en dam, men det var inte vilken dam som helst. Det var en maskerad dam.

Jag kunde inte för mitt liv gissa vem hon var. Likväl var det uppenbart att hon måste känna mig och ganska väl. Hon betedde sig nämligen helt som hemma, som om hon vuxit upp i min närhet, ty hon intog min lilla studentlägenhet som om det var en självklarhet att hon var född för att härska där. Jag var stum av förundran medan hon ställde sig mitt i centrum belyst av den lilla takkronan och nästan uppträdde som från en scen med en imponerande vältalighet:

"Jag vet att du är nyförlovad, Göran, men jag är beredd att ge dig en chans. Jag är din för livet, Göran, om du vill ha mig. Men du måste bestämma dig nu. Om du tackar nej till mig i detta ögonblick försvinner jag omedelbart för alltid ur ditt liv. Men om du tackar ja lovar jag att göra allt för dig så länge jag lever som din tillgivnaste och hängivnaste slav. Du måste då givetvis omgående slå upp din förlovning, men jag tror det är värt det, ty ett erbjudande sådant som detta lär du aldrig få mer i detta livet."

"Ge mig betänketid," stammade jag fram, lamslagen av obeslutsamhet.

"Du har betänketid nu i detta ögonblick! Tänk dig noga för! Jag kan aldrig upprepa mitt förslag."

"Men," fortsatte jag stamma, "jag ser ju inte ens vem du är."

"Det räcker att jag vet vem *du* är, och jag är säker på min sak. Nöj dig med att veta, att du inte kommer att ångra dig när du får veta vem jag är."

"Men.... jag kan inte bara slå upp en förlovning så plötsligt!"

"Du kommer att förlora henne ändå. Det vet jag. En förlovning kan klara sig i högst tre månader. Se mitt förslag som ett erbjudande om något bättre och säkrare. Mig kan du lita på. Det garanterar jag."

"Men.... ge mig åtminstone morgondagen!"

"Du har mig nu och aldrig mer. Du kan få mig nu eller aldrig."

Jag hade aldrig varit så knäsvag i hela mitt liv, och jag kände hur benen liksom rann ut i sanden för mig. Bara kvinnor kan försvaga en på det sättet. Jag kunde inte acceptera min egen svaghet. I ren desperation måste jag dumt nog göra motstånd, och jag fick till äventyrs ur mig de första ord jag någonsin ångrat i mitt liv:

"Jag är ledsen, men jag måste visa min fästmö den hänsynen att jag inte kan skrota henne utan att ens få veta vem jag bestämt mig att skrota henne för."

Då kom hennes mördande, sista ord:

"Jag beklagar dig verkligen, Göran."

Och hon vände tvärt om på klacken och gick ut.

Hon höll sitt ord. Jag såg henne aldrig mer. Och precis tre månader senare sprack min förlovning.

Hela mitt liv har jag sedan grubblat över vem denna okända maskerade kvinna kan ha varit, men jag har aldrig lyckats få någon klarhet i det. Det var ett unikt sanningens ögonblick, då jag kanske kunnat göra min lycka och vinna hela världen i ett svep, som jag i min hänsynsfulla dåraktighet bara lät mig gå förbi i min skamlösa oerfarenhet av hur kärleken verkligen verkar enligt ödets outrannsaktiga lagar.

Det var en bitter läxa, och jag kom aldrig över den. Min förfallsperiod började just där. Jag fick aldrig någon förklaring till varför min fästmö plötsligt gjorde slut utan anledning, och chocken därav blev inte bättre av att jag hängav mig åt det vildaste tänkbara sjukliga grubbel i desperat melankoli, som fick mig att börja tömma fler glas än vad som var nyttigt för någon. Naturligtvis började jag fullkomligt strunta i mina studier, och ingen väntade sig längre att jag skulle dyka upp vid föreläsningarna. Föräldrarna betalade min studentlägenhet utan att ställa några frågor, varför jag även lugnt kunde strunta i allt det ekonomiska så länge jag fortsatte uppbära studiemedel. Det dröjde länge innan någon uppmärksamgjorde mig på att jag inte kunde få nya studiemedel om jag inte avlade någon examen eller ens fixade någon tentamen. Naturligtvis spökade också hela tiden *hon* i bakgrunden, den okända damen, vars uppenbarelse förebådat min ruin, vars upprinnelse jag hänförde till den episoden just emedan jag aldrig kunde bli klok på den, lika litet som jag någonsin kunde bli färdig med den. Som mitt livs mest fatala ofullbordade kapitel spökade hon ständigt för mig i mina drömmar, som långsamt men säkert drev mig vansinnig.

Några välmenande studiekamrater lyckades slutligen få mig därhän att jag tog mig samman och insåg att jag åtminstone måste förtjäna pengar för att överleva. Den mest välmenande av dem alla gav mig ett svartjobb, som gjorde att jag kunde leva länge på att arbeta litet. Så hankade jag mig fram och trivdes mindre och mindre med detta sätt att leva, tills jag äntligen tog mig själv i kragen och övergav Kristianstad och hela mitt reguljära, välordnade och ordningsfullt välutstakade liv, som jag ändå totalt hade lyckats fuska bort, som om jag i misstag hade spolat ner hela min förmögenhet på toaletten.

En äldre släkting förbarmade sig över mig och gav mig den tröstsysselsättningen att börja skriva löjliga kåserier i hans tidning i Jönköping. För några löjliga dikter och andra struntcollage som gick under benämningen "filosofiska betraktelser över livet" unnades jag en allmoselön som jag tillfälligt kunde klara mig på. Se själva hur löjliga mina dikter var:

Gröna alger

Fisken simmar i vattnet
ännu är inte tiden förbi
fågeln flyger i luften
bläckfisken fläckar älskogens vatten
blodet droppar
än är inte tiden förbi.

Ung videung

Vatten droppar i vattendroppar
Ugglan ugglar i ugrisk ek
Ekorren leker med ekollon i eken
Minnet svinner, soppan rinner
Karin Boye lever för hoppet
Men kung Videung är alltid ung

Våt tö

Snödroppen dryper av droppar
Mormor är inlagd med dropp
Själv åker man bara på proppar
Man saknar livets toppar
Men vad gör det när det töar?
Då ser man sig om efter knoppar
Ur snön snödroppen hoppar
Ty aldrig att fåren floppar.

Driftens driftighet

Humorn är billig i drift
Driv med drygheten och fördriv den
Låt drivans blommor smälta ner och dö
Ett gott skratt fördriver döden
Driven galghumor dräper döden med sin dråplighet
Dronten drog och dog bort i drömmar
Driven dramatik driver med livet
Dra åt skogen, alla neddragna mungipor!

Fryntliga rynkor

Vad gör det att russin är skrynkliga
när de blott är desto sötare
ju mer förtorkade, gamla och skrumpna de är?
Försök inte med att det bara är unga som lever –
tvärtom lever man desto mera ju längre man lever,

ty mognaden tar aldrig slut.
Den blott utvecklas i det oändliga.
Så om du söker en vän bakom rynkorna
och han själv skäms för sitt skrynkliga yttre förfall,
så är det inte mer att förakta
än gammalt och vällagrat vin, som med mognad och ålder
nu äntligen uppnått sin rätta bouquet.

Gruvligt gräväder

Gravarnas gruvliga grogrund
gräver sig ner i minnenas dal
Gräsligt är gräset som växer så svart
i den dånande trumhinnans sal
Man grämer sig ensligt i gråhetens kvart
Vålnader vrålar i skarornas kör utan tal
Så dammas man av uti dimmornas samfund
och inget blir kvar av logikspelets lathund

Retorisk erotik eller erotisk retorik?

Det ena utesluter inte det andra.
Även oratorer är verksamma i sängen.
Men kan erotik och retorik praktiseras samtidigt?
Det kanske inte är att rekommendera.
I intima sammanhang blir retoriken tröttsam,
och partnern blir bombad och plomberad i stället för tvärtom.
Ingenting är mera outhärdligt än monotologi,
och i sängen är den helt förfelad,
ty vad är sällskap i sängen utan dialog?
Kanske det är klokast att förpassa retoriken till parlament och predikstol
och hålla erotiken därifrån.

Kul julstrul

Vad gör det att det bara regnar hela julen?
Granen är lika grön och grann och barrar lika förbannat ändå.
Vad är en jul utan julgransbarr upp i halsen?
Tack vare barrplockningen varar julen ända fram till midsommar,
när det äntligen börjar gå mot mörkare tider och lider mot jul igen.
Vad är jul utan julbord varje dag, så man får chansen att storkna flera gånger dagligen
och anledning till ständiga återvisiter på dass
för både munvighetsövningar och bakhåll?
Och vad är julefrid och julefröjd utan ordentligt snökaos
så att vattnet fryser, strömmen går och bilen står
kvaddad av mekaniska köldskador hela julen?
När börjar vi äntligen gå mot mörkare tider och juletid igen?

Så höll jag på, och till min ofantliga förvåning blev sådana dikter uppskattade och populära och till och med citerade. Hur kunde folk tycka om så dålig poesi? frågade jag mig och fick ännu mer att grubbla över. Och småningom började det gå upp för mig, att vad jag behövde var en semester. Jag behövde äntligen för första gången i mitt liv komma ut ur landet och uppleva något alldeles nytt, så att jag äntligen kunde börja lära mig något av livet.

Några goda vänner skulle till Indien, och jag hängde med. Det blev en vådlig resa med ett billigt flygbolag över Centralasien med mellanlandning i någon obeskrivlig republik, om det nu var Uzbekistan eller Turkmenistan eller något liknande, där det dessutom blev fel på planet, så vi måste byta plan, men det nya, bättre planet var ännu sämre och dessutom överbokat, så överloppspassagerarna måste stå i gången. Det säger ju sig självt att det var fullkomligt absurt och omöjligt. Det medgav också flygplanets personal, men först när vi var uppe och flög i luften kom de med sina mesyrer. Vi bands helt sonika fast vid golvet och fick ligga där tills vi kom fram. Bara om vi behövde på toaletten fick vi komma loss, men toaletterna var ständigt fulla av folk som rökte där, så det var ingen idé. Det enda som fattades på den resan var att toaletten skulle vara belägen ute på vingen, men säkert hade de extra avloppshål där. Om någon ville gå ut dit och hämta frisk luft var han säkert välkommen att försvinna för gott samtidigt.

Men ner kom vi, som man trots allt alltid gör med ryska flygbolag. Vi landade sex timmar försenade i New Delhi, där folk väntat i tolv timmar på vårt flygplan, då bolaget inte haft några andra flygplan där att ställa till kundernas förfogande. De var mycket arga, passagerarna alltså. Själva var vi bara innerligt tacksamma för att vi alls fått komma ner.

Mina kamrater tog mig sedan med på en hejdlös överdriftsorgiastisk turné runt alla Indiens mest lössläppta ställen, som Osho-paradiset i Poona, där alla laster och välluster var tillåtna och välkomna och man formligen ombads hänge sig åt dem, och hippie-paradisen upp mot Manali och Manikaran, där världens farligaste droger odlades och konsumerades med förkärlek av världens främsta experter på lössläpphet. Jag behagade dem alla med att med hjärtans lust vara deras mest hängivna och läraktiga lärjunge och lärde mig nog alltför mycket alltför snabbt men hade ingen direkt anledning att klaga på tillvaron, då jag fortfarande var ung och tålde vad som helst.

Här följer en liten summering av mina lärdomar av mina första sex år i Indien:

Himalaya uppdaterat

1.

I Himalaya säger man, att "om människan skall ha en framtid alls måste hon förstå sig själv och sitt eget förflutna." Det är kanske därför jag ständigt återvänder till Himalaya: inför de högsta, renaste och vackraste bergen i världen står man naken, själsligt naken, och man nödgas konfrontera sin egen absoluta nakenhet och noggrant betänka sin situation. Därigenom tvingas man förstå sig själv bättre.

Människan är mycket mer än bara sitt historiska förflutna. Den huvudsakliga attraktionen hos Indien är för mig hennes själsliga djup och gedigenheten i hennes kultur. Den indiska civilisationen är troligen den äldsta i världen, den är omöjlig att datera, men hinduismen är definitivt världens äldsta levande religion, och hennes främsta avkomma är buddhismen. Men hinduismen föddes uppe i Himalayas berg.

I djupet av det stora Himalaya ligger en dal som kallas "Gudarnas dal". Den ligger i hjärtat av det land som anses vara Vishnus eget land, men de geografiska orterna här är

snarare uppkallade efter föregångarna till de välbekanta indiska gudarna Brahma, Vishnu och Shiva, nämligen Rudra, Karna, Indra och andra. Dessa dalar och underliga platser finns i Garwhal, västra delen av Uttaranchal, där Ganges rinner upp, och där man också finner de heliga vallfärdsorterna Gangotri, Kedarnath och Badrinath, som alla markerar olika källor till Ganges, Indiens heliga flod.

Men hur heliga dessa platser än är, så utgörs för många den huvudsakliga heliga attraktionen i Indien av Dharamsala i Himachal Pradesh på grund av Dalai Lamas närvaro där. Han representerar mycket mer än bara tibetansk buddhism då han där förestår en exilregering för det undertryckta Tibet och det förföljda tibetanska folket, som idag står inför vad judarna ställdes inför under det andra världskriget. Jämförelsen är inte långsökt, om det dock finns skillnader: judarna hade inget eget land när den nazistiska förföljelsen satte in, men tibetanerna hade ett eget land som aldrig hade tillhört någon annan, när kineserna ockuperade det genom militärt våld och tvingade många tibetaner till att välja mellan exil eller undergång. Många som valde att stanna kvar gick under i tortyrkamrar eller fångarbetsläger, minst 500,000, troligen många fler. Det hör inte kinesiska rutiner till att föra offerstatistik.

Genom denna mycket speciella situation för Dalai Lama och tibetanerna framstår han som världens ledande frihetskämpe tillsammans med den inspärrade Aung Sang Suu Kyi i Burma, speciellt som båda agerar strikt enligt icke-vålds-principen. Deras metod är vishet och tålmod mot den världsliga politikens grymhet och dårskap.

Man känner denna inspirerade frihetslängtan över hela Dharamsala uppblandad med bittra minnen och en smärtsam melankoli, men optimismen finns även där. Liksom naziterrorn blev till en drivande kraft för judarna med deras största dynamiska expansion sedan konung Davids och Jesus tider som resultat, så kommer den kommunistiska-ateistiska förföljelsen av buddhismen och den tibetanska nationen och kulturen att omvandlas till kanske den största dynamiska expansionen av tibetanism och buddhism i historien – för första gången håller buddhismen på att spridas över alla delar av världen.

En bit längre bort i Himachal finner man en annan sorts paradys, där man påträffar cannabis växande vilt omkring i hela naturen runt Manali, Kulludalen och Manikaran. De som finner det värt att njuta av livet genom droger kan här finna talrika hippieparadis i de östra delarna av Himachal.

Längre söderut ligger Simla, britternas sista sommarhuvudstad, som fortfarande vidmakthåller sin stil och är ett trevligt ställe att tillbringa några dagar vid. En annan sådan plats är Mussoorie ovanför Dehra Doon, en av de trevligaste hillstationerna, som fortfarande är nästan exakt som den var när britterna lämnade Indien. Längre ner ligger Rishikesh vid Ganges, en helt och hållet vegetarisk stad med många heliga män: man kan inte hitta en enda droppe alkohol eller någon bit kött att äta i hela staden. Jag har aldrig träffat någon som inte trivdes i Rishikesh.

Men låt oss röra oss upp längs Ganges mot dess källor och mot Gudarnas dal. Om man följer floden uppåt västerut kommer man till slut fram till Gangotri, kulttemplet vid den egentliga källan till den heliga floden. Men denna flod kontrolleras nu genom en mycket kontroversiell damm: flera städer och byar har dränkts, exempelvis Tehri, och folk har vägrat lämna sina familjehem sedan generationer tills de tvingats flytta till helt främmande platser. Om det här inträffar en jordbävning och dammen spricker kommer hela Rishikesh att spolras bort.

Då är den östra flodarmen mera intressant. Den heter Aliknanda, och uppåt längs den finner du ett rikare landskap med blomstrande byar och samhällen i mycket högre utsträckning än vid det egentliga Ganges. En annan flodarm leder upp till Gaurikund, varifrån man kan gå upp till templet vid Kedarnath på 3500 meters höjd, en annan av Ganges källor. Det ligger vid foten av vilda berg mitt i snön och är ett fantastiskt ställe.

Men om man fortsätter att följa Aliknanda motströms kommer man slutligen fram till Gudarnas dal, där den lilla staden Joshimath ligger i de kanske mest vilda och dramatiska omgivningar som världen känner. Det ligger precis mitt i det stora Himalaya, där floden spränger sig genom bergen i klyftor som man inte kan se botten på, medan bergen reser sig nästan vertikalt rakt upp mot skyn till 7000 meter och mera. Ett av bergen här är Nanda Devi, Indiens högsta berg, på 7800 meter. Det är en skarp topp med en puckel som en kamel, ett mycket spektakulärt berg och nästan omöjligt att bestiga. Man ser det bäst från Auli, en liten by ovanför Joshimath på 3000 meters höjd.

Det finns naturligtvis många ställen här runt omkring där man kan dra sig tillbaka och filosofera i lugn och ro, som Gandhi gjorde i Kausani, där han skrev sin självbiografi. Det finns ett ashram där i hans namn med ett museum, det är ett mycket fridfullt ställe idealiskt för reträtter, och man kan därifrån se hela Garwhals stora Himalaya med alla dess högsta toppar.

Längre ner och mera aktivt ligger Almora, den gamla huvudstaden för denna del av världen, med sanktuariet Kesaar Devi strax intill, ett annat hippieparadis; men för mig är Almora för modernt och hektiskt. Jag föredrar då den underbara oasen Naini Tal, en liten sommarstad byggd runtom en sjö, som var britternas första sommarhuvudstad på 1820-talet. Den tidens charm och stil är fortfarande kvar. Det är ett fantastiskt ställe med kristna kyrkor, hindutempel, moskéer och ett tibetanskt buddhistkloster som alla existerar tillsammans utan några som helst problem; men stadens centrum är ett imponerande cricketfält precis vid vattnet. Där pågår alltid matcher, och högtalare förkunnar för hela staden hur spelet går. Tillsammans med Dharamsala och Darjeeling är detta mitt favoritställe i Indien.

Darjeeling ligger öster om Nepal och är geografiskt egentligen en del av Sikkim. Britterna arrenderade Darjeeling från Sikkim på 1840-talet för att börja odla te där, och efter Indiens självständighet 1947 fortsatte Nehru arrendekontraktet med Sikkim och fördubblade till och med frivilligt avgiften. Inte förrän Indien formellt ockuperade Sikkim 1974 blev det onödigt att fortsätta betala hyran för Darjeeling till Sikkim.

Huvudanledningen till att Indira Gandhi beslöt att avsluta Sikkims självständighet var hennes farhåga att Kina annars skulle göra det. Inte förrän i år har Kina erkänt Sikkim vara en del av Indien, medan Indien samtidigt formellt har accepterat Tibet som en del av Kina. Man kan inte låta bli att dra sig till minnes försvarspakten 1939 mellan Nazi-Tyskland och Sovjetunionen innan de styckade upp Polen mellan sig.

2.

Mjukhet markerar Sikkims landskap och mentalitet. Det är ett mjukt och rikt grönskande land som helt domineras av det heliga majestätiska berget Kanjenjunga, som generöst sprider ut sina kullutgreningar i alla riktningar mot öster genom grandiosa gröna dalar och ett ytterst tilltalande landskap som inte kan liknas vid någonting annat. Denna geografiska harmoni markerar också folket, som kanske är det vänligaste i hela Indien. Det var ett oberoende konungadöme i många århundraden tills Indien beslöt att inkorporera det i den indiska unionen för att försäkra sig om att Kina inte skulle invadera det. Tidigare hade Sikkim bara haft problem med Nepal, som ganska regelbundet begått aggressioner mot Sikkim, och Sikkims huvudsakliga befolkning är idag nepaleser, medan det Sikkimesiska ursprungsfolket, Lepchafolket, mer och mer har dragit sig tillbaka till en ganska obskyr minoritet.

Geografiskt tillhör Darjeeling Sikkim om dock dess karaktär är helt annorlunda. Namnet 'Dorjeling' betyder 'åskans hemvist', och Darjeeling kan beskrivas som en av Indiens mest dramatiska platser inte bara för sitt ständigt omväxlande och överraskande väder – i Darjeeling lär man sig tala tyst om vädret, man kan ha strålande

solsken i ena ögonblicket för att i det nästa bli insvept i dimma och plötsligt befinna sig mitt i störtskurar med åska och blixnar. Huvudspråken är nepali, bengali och hindi, men det främsta språket är engelska. Mer än någon annan ort i Indien har Darjeeling behållit sin engelska prägel, och när Gandhi ville separera Indien från britterna (och även orsaka separationen av Pakistan, Burma och Ceylon) var Darjeeling inte intresserat. Flera av de små delstaterna öster om Darjeeling delade denna oförmåga att låta sig imponeras av Gandhi, och några håller fortfarande på med att slåss för att bli av med hinduisk dominans. De nordöstra territorierna är de mest bekymmersamma i Indien efter Kashmir, och utlänningar får inte resa dit utan specialtillstånd. Folket är vanligen kristna och besläktade med de burmesiska folken.

Nepal, som frambringade det brittiska imperiets bästa soldater, de berömda Gurkha-soldaterna, och som alltid samarbetade väl med britterna fastän de aldrig blev koloniserade, genomgick en väldigt traumatisk tragedi härom året, när tronarvingen sköt ihjäl hela sin familj utom sin farbror, som nu är kung. Bakom detta våldsamma familjegräl låg mycket mer än bara tronarvingens missnöje med att hans föräldrar inte ville låta honom få den flicka som han hade kär. Han gick på droger, främst kokain, som hans farbror hade lärt honom att använda, och den fruktansvärda familjetragedin bör ses som ett utslag av en drogpsykos hos arvingen, som avslutade massakern med att vända sitt skjutvapen mot sig själv. Sedan dess har läget i Nepal varit instabilt. Kungen, den tidigare farbrodern är konservativ och har föga till övers för sitt folk. I egenskap av ortodox hindu tycker han inte mycket om kristna och buddhister, och under hans regering har det knappast blivit bättre. Tvärtom har maoistgerillans inbördeskrig tilltagit, och det är inte säkert för någon att färdas på landets vägar. Överallt har polisen sina säkerhetskontroller som förorsakar mycket besvär och dröjsmål, trafiken fungerar inte nattetid på grund av utgångsförbudet, och till och med turister har blivit rånade av banditer.

Kina spelar tydligt någon roll i detta, då hon officiellt stöttar den nepalesiska centralregeringen och dess kungahus medan hon samtidigt förser Maoistgerillan med vapen. Detta har jag hört från flera olika källor. Kina förnekar det, men gerillans vapen är kinesiska. Kina hävdar att det är tibetaner som smugglar dem över gränsen, eller att det är indiska kommunister som gör det; men det enda tänkbara motivet bakom detta måste vara Kinas ambition att få större makt och inflytande i Nepal, som hon har över Burma, där militärdiktaturen håller landets ekonomi i ett stadigt grepp genom sitt drogmonopol främst på heroin. Det är bara den kinesiska regeringen som har erkänt den burmesiska militärdiktaturen som en regering, som den backar upp med vapen. Man kan märka hur den kinesiska kontrollen över Nepal tilltar: hon vill stoppa flyktingströmmen av tibetaner över Himalaya till Nepal, och Nepal har börjat skicka tillbaka tibetanska flyktingar till Kina i trots mot Förenta Nationernas internationella överenskommelse beträffande politiska flyktingar. Nepal sitter i kläm mellan giganterna Indien och Kina utan några andra angränsande länder än dessa hotfulla mammutstater. Naturligtvis fruktar hon båda och har en svår diplomatisk balans att försöka hålla där det gäller att inte reta någon av dem. Men vad Nepal än gör för att behaga Indien retar det Kina och vice versa, så Nepal kan inte göra något för att förbättra relationerna med någon av dem utan att någon av hennes överväldigande grannar börjar komma med hotelser igen.

Å andra sidan har jag aldrig träffat någon resande i Burma som inte har prisat landet och dess folk. Grejen i att besöka Burma är att inte växla några pengar på flygplatsen utan att spara alla utgifter åt folket, så att militärregeringen inte får något. Det är lätt att resa på egen hand i Burma, människorna är mycket hjälpsamma och vill gärna tala engelska med dig, det är idealiskt för en studerande av buddhismen, en dyrkare av naturen och en älskare av idyller; och den militära diktaturen kommer

naturligtvis att falla förr eller senare för att lämna plats åt den demokratiska oppositionen ledd av den högst beundransvärda nobelfredspristagaren Aung Sang Suu Kyi, som ägnat sitt liv uteslutande åt att tjäna och hjälpa sitt folk. Burma (Myanmar) är definitivt ett framtidsland.

Om det är problem i Nepal så är problemen inte mindre i Indien, vilket tydligt framgick när jag reste genom Bihar. Samma strejker som paralyserar trafiken i Nepal inträffar även i Indien. Jag fick vänta sju timmar i ett tåg för att en lokal politiker hade känt sig förolämpad och i vrede organiserat lokalpolisen till att stoppa alla tåg tills han erhållit en ursäkt; och när jag reste med buss låg det ett lik på vägen, som också fick polisen att stoppa all trafik på huvudvägen till de nordöstra territorierna under flera timmar. Bihar är den mest ökänt kriminella delstaten i Indien, det är lågt utvecklat med hög analfabetism, det är svårt att finna någon som kan tala engelska, så för oss är det väl bäst att undvika området. Problemet är att det är Indiens hjärta, så det är svårt att undvika.

Huvudstaden Patna var en gång huvudstad i det indiska imperiet när det nådde sin största utsträckning långt in i Afghanistan under den buddhistiske konungen Ashoka, som hörde till generationen efter Alexander den Store. Staden kallades då Pataliputra och är ännu idag en respektingivande metropolis på 3,5 miljoner invånare; men ingenting återstår av den antika buddhistiska prakten – utom oasen Bodhgaya 10 mil söderut strax utanför Gaya.

Detta är en fascinerande mötespunkt för hela Asien – här finner man alla asiatiska nationaliteter med sina egna buddhistiska tempel från Ceylon till Japan inklusive alla länder där emellan. De två vackraste templen är de tibetanska, men också Thaitemplet och det bhutanesiska templet är slående arkitektoniska mästerverk. Hit anländer pilgrimer från hela världen och även från väst för att meditera, studera eller bara njuta av friden kring Mahabodhi-stupan, som byggdes före 700-talet vid det ställe där Buddha hade sin förklaring eller upplysning, buddhismens heligaste plats i världen. Det är omöjligt att här inte bli tagen och imponerad av den allmänna stämningen av hängivenhet, fromhet och respekt.

3.

Vad skall man då säga om Tibet och Kina? Låt mig anföra ett uttalande av en god vän till mig i Darjeeling:

"En annan självklarhet är fenomenet Kina och dess absurda politiska existens som en ensam extrem monsterstat i en för övrigt nästan helt demokratisk värld, men de ledande demokratiska ländernas politiker och affärsmän är så dumma att de backar upp och investerar i och kryper fjäskande för Kina i den befängda illusionen att de kan tjäna pengar på Kina, att Kina är världens främsta guldkalv att ösa snabba pengar ur, medan i själva verket hela det kinesiska samhället vacklar och dess ekonomi när som helst kan kollapsa. Dess valuta är övervärderad, de satsar tiotals miljarder i storhetsvansinniga miljöförstörelseprojekt i stället för att åtgärda landets brister, järnvägen till Tibet, dess största projekt någonsin, kan aldrig löna sig och är lika absurt som Nazi-Tysklands koncentrationslägersprojekt, och det näst största, den stora dammen för Yangtse, kan när som helst sprängas genom jordbävning så att alla städer längs floden spolats bort, medan tiotals miljoner vanliga kineser tvångsevakueras för de makthavandes fåfängas och omänsklighets skull. Tibet är det svåraste utslaget av Kinas vanvetthysteri. Kina gör allt för att utplåna det tibetanska folket och kulturen för att ersätta den med en kinesisk för att för alltid befästa Kinas herravälde över Tibet, medan det bara väcker accelererande protester över hela världen, som visar på Kinas katastrofala miljöförstörelse av Tibet. Kina vet att det anstränger sig för att förstöra Tibet

fullkomligt och gör det avsiktligt, bara för att den skurken Mao satte Kina på den kursen, denne Mao, som hela västvärlden hyllade och kröp för bara för att Amerika bar sig illa åt i Vietnam, medan alla villigt blundade för hur illa Maos Kina bar sig åt i Kina och mot sitt eget folk, vars offer uppskattas till mellan 150-200 miljoner. Kina öppnade till och med eld mot sitt eget folk på Himmelska Fridens Torg mitt i huvudstaden Peking den 4 juni 1989, aldrig har Kinas regerande partis grymhet och omänsklighet tydligare visat sitt rätta nakna ansikte av bara cynisk omänsklighet och fåfänga, och ändå fortsätter kineserna att hylla och dyrka Mao och följa sitt djuriska regeringsparti, som om de vägrade inse självklarheten i dess fullständigt oacceptabla kriminella existens."

Så problemet är inte Tibet. Problemet är Kina, som Tibet orättvist fått lida för.

Men det finns ett land till i Himalaya, som jag inte nämnt och ännu mindre besökt – Bhutan. I en vanlig indisk servering för enbart infödda mötte jag en ung ensam tysk flicka med glasögon som hade varit i Bhutan men inte som turist utan på en särskild inbjudan för en särskild uppgift, varför hon kom undan den besvärliga bestämmelsen för utlänningar att nödgas betala \$200 om dagen för att få vara där. Hon beskrev Bhutan som det sista Himalayaparadiset, fortfarande helt avskuret från världen och obesudlat av modernistisk nedsmutsning, massturism och massimmigration liksom helt fritt från inbördeskrig och politiska kriser – monarkin innehar fortfarande all makten, och det är troligen bäst så. Det är bara att hoppas att landet skall få behålla sin intakta mödom och leva vidare enligt sin egen stil så länge som möjligt.

Så det finns fortfarande gömda och okända Shangri-Lan kvar i Himalaya om man dock måste leta efter dem och de blir allt svårare att finna. Men de kommer alltid att finnas där, de var alltid i grunden otillgängliga, då de alltid var reserverade för endast sådana som verkligen anstränger sig.

Men den kanske främsta av alla mina lektioner i Indien upplevde jag helt ensam, och det var den lilla episoden som först fick mig att vakna till liv inför Indiens fantastiska möjligheter inom det absurdas ofattbara gränser. Det var ett erotiskt äventyr av sällsynt intellektuellt slag, som med ens öppnade mina ögon för ödets hemlighetsfullaste mekanismer:

Fimpen

Jag kunde ha strypt den djäveln. Men dessa indiska affärsmän är så förbannat smarta, så de kan lura på en vad som helst. Jag trodde jag hade råkat ut för allt – tungskrapare, öronrensare, palmister, vibrationsterapeuter, gengångare, men den här tog priset. Poserna var helt enkelt oemotståndliga. Och så har man ju råd med vad som helst i Indien, då allting är så oförskämt billigt. Här hade man hela Kamasutra i praktisk beskrivning, en halv kortlek med utförlig förevisning av alla de mest raffinerade samlagsställningarna, så att man bara måste tappa hakan inför alla dessa akrobatiska möjligheter. Jag hade fått den för 50 rupier, men när jag gått igenom den noggrant med delvis dreglande mun (det medges) ångrade jag affären och ville bara slänga kortleken i närmaste kloak, storknande i äckel och förargelse över mig själv. Jag kände mig som en ertappad smygtittare.

Så det var med en viss lättnad jag klev på tåget för att bli av med den fördömda staden. Det var ett helt vanligt tåg, överknökat med 200% fler människor än vad som fick plats, andra klass, rena koncentrationslägerståget där man satt instängd och inklämd i detta myller av stojande hinduer, tills man måste kämpa sig igenom folkhopen för att komma ut i Varanasi någon gång, om man kom fram dit.

Vad som tilldrog sig på tåget är värt en närmare beskrivning, ty det handlade om ödets precisionsmekanismer i sin prydno. Först i efterhand har jag kunnat rekonstruera exakt hur allting gick till. Jag tände en cigarett i ett krampaktigt försök att slappna av och glömma min förargelse över att jag fallit för den pornografiska kortleken. Det var en fullständigt oskyldig handling. Jag hade inga avsikter därmed. Jag rökte upp den och slängde ut fimpen genom fönstret. Alla hinduer på tåg slänger ju vad som helst ut genom fönstret. Men tåget gick ju inte fort, det snarare kröp fram i en sakta vaggande lunk, så fimpen försvann inte omedelbart ur sikte. Tåget beskrev just då en kurva, och till min förvåning såg jag hur vinden grep tag i min fimp och blåste in den i vagnen bakom oss. Där förlorade jag den ur sikte. Jag kunde bara hoppas att ingen fått den på sig och att min förargelse därmed inte skulle fortplanta sig.

Men ack vad jag bedrog mig! Efter att ha förlorat fimpen ur sikte förträngde jag den och glömde den medan min förargelse ändå fortfarande hängde över mig som ett åskmoln, men fimpen skulle göra sig påmind.

Ingen fick fimpen på sig, utan den hamnade i en bagagehylla. Men just i den bagagehyllan låg någons gamla malättna uttorkade sängtäcke, som fimpen sökte sig in i, och då den inte var helt släckt fann den grogrund för överlevnad. Ingen märkte när det började ryka, varför fimpen lugnt fortsatte utveckla sin framfart. Plötsligt slog täcket ut i full låga, panik utbröt i hela vagnen med alla dess 500-tals passagerare, och någon drog i nödbromsen. Under vild kalabalik släcktes tågbranden, varvid tåget försenades ett antal timmar. Jag vet inte hur det kom sig, men jag var den enda utlänningen i tåget, och någon hade sett mig slänga ut fimpen. Alltså fick jag hela skulden, och jag kunde inte annat än erkänna mig skyldig. Där stod jag ensam och utlämnad inför flera tusen ursinniga vilda hinduiska tågpassagerare, som blivit fem timmar försenade för min skull. Men när jag närmare kom in i deras argumentering fann jag till min förvåning, att det inte var tågförseningen som förargade dem så mycket som det faktum att en hindu fått sitt sovtäcke förstört på grund av mig. Alltså gällde det för mig att på något sätt gottgöra denna enda hindu, så skulle alla i tåget bli nöjda.

Men hur i all sin dar gottgör man en hindu för någonting sådant? Jag hade inget eget täcke jag kunde ge honom, och när jag grävde i fickorna efter skrynkliga sedlar, som bara skulle göra honom argare, fick jag upp kortleken. Några hinduer såg genast vad det var, och min kränkte fiende blev tyst när hans vänner uppmärksamgjorde honom på vad jag hade. Han bad att få se på kortleken. "Det är bara skräp," försökte jag säga urskuldande när jag motvilligt överräckte den, men när han synade den samlades en flock av nyfikna omkring honom med samma andäktiga intresse för bilderna som han. Min förundran blev stor när det framkom, att den förorättade skulle känna sig fullständigt nöjd om han fick överta min pornografiska kortlek, och att därmed hela tåget med dess glödande harm skulle kunna pacificeras och fortsätta sin framfart som om ingenting hänt. Det var nästan för bra för att vara sant. Jag blev både av med kortleken och slapp böter och lynchning eller dueller med fem tusen arga passagerare, som lät sig blidkas av några solkiga pornografiska kamasutrabilder, som för dem tydligen var värda mer än vad några pengar kan vara.

Jag upphör ännu idag aldrig att förundras över dessa olika moment i incidentens intrikata ödesmekanismer makalösa precisionsprocess.

Nu tycker ni väl att jag håller på att bli tokig, men fullt så enkelt är det inte då jag måste hålla mig till sanningen. Det begav sig inte bättre än att jag mötte min mästare på Ganges, och han tog mig ut på en resa som ganska snart fick håren att resa sig på mig. Ta det nu lugnt bara! Låt mig först få beskriva honom.

Det var en vacker man från Skandinavien som bott i Indien i många år och gjort det till sitt definitiva hemland – han räknade med att aldrig mer återvända hem. Dock stod

han i ständig kontakt med hemlandet och stod till och med till tjänst med artiklar för en obskyr underjordisk tidskrift som utgavs av en likasinnad kollega sedan många år.

Samtidigt som han var oemotståndligt skön var det något vilt och avskräckande över honom. Han var mycket långhårig och blond, och då han även för övrigt var välskapt och kraftig, lång och smärt var det något oemotståndligt över hans uppenbarelse, men samtidigt var han inte ung längre. Det fanns gråa silverslingor i hans hår, och även ansiktet bar spår av umbäranden och hårt leverne som ristat djupa fåror: han hade lika stränga näsrotsrynkor som Jean Sibelius, om vilken det ju hette att han fick en ny sådan för varje ny symfoni han fullbordade.

Han tog mig ut på en båtutture på Ganges, som man ska göra, under fullmånens och stjärnornas fullaste strålgång medan hela Vintergatan badade och glittrade i Ganges. Naturligtvis var jag nyfiken på vad han kunde veta för nytt om bruket av droger i Indien och vad han med sin högst sannolikt vida erfarenhet kunde ha att rekommendera.

"Jag kan inte rekommendera dig något, men jag kan informera dig," sade han. "Egentligen spelar det ingen roll alls vilka droger du tar. Om man ska nyttja dem över huvud taget gäller det att umgås med dem på rätt sätt, vara noga med i vilket sällskap man nyttjar dem och att inte ta dem på allvar. Man kan inte umgås med droger alls om man inte har och behåller distans till dem."

"Men du måste väl rekommendera något," insisterade jag.

"Skyll dig själv," sade han. "Men om du då vill ägna dig åt dårskap så gäller det för dig att kontrollera den. Man kan gå hur långt som helst med sin dårskap och åstadkomma vad som helst med den om man bara kontrollerar den. Så länge du vet vad du gör klarar du dig. Initiativet är allt. Så länge du behåller initiativet är du herre över ditt liv. Men om du då vill skona dig i ren dårskap måste du ha en lämplig vägledare."

"Kan jag ha en lämpligare än du?"

"Är du villig att förtro dig åt mig?"

"Jag är beredd att pröva din vägledning."

"Då är nästa fråga: vad önskar du dig?"

"Höjden av häftighet."

"Vill du pröva och konfrontera det värsta genast?"

"Gärna."

"Du skulle passa i en sekt som håller till uppe i bergen som ägnar sig åt vilka galenskaper som helst för deras egen skull men som ändå på något sätt lyckas kontrollera sin galenskap."

"Är du med i den sekten?"

"Inte alls, men då jag känner dess ledare har jag kontakt med den och känner jag ett visst ansvar för vad den ägnar sig åt, som en sorts beskyddare och vägledare eller rentav övervakare."

"Brukar inte sådana sekter spåra ur?"

"De gör det alltid. Men den här har åtminstone överlevt."

"Det vore roligt att stifta bekantskap med ett sådant förryckt sällskap. Kan du förmedla kontakten?"

"Vi måste in till Nepal i så fall."

"Vem leder den?"

"Ett engelskt par. Hon är förmögen och har obegränsade medel medan han är flykting från sitt eget brottsliga förflutna."

"Ett romantiskt par."

"Ja, en aning för romantiskt."

"Hur känner du dem?"

"Det är en lång historia."

"Antyd konturerna."

"Jag kom i kontakt med hennes far genom att jag fick ta hand om hans fru när hon flydde från honom här i Indien. Hon råkade illa ut genom sekten jag talade om."

"Övertog du henne?"

"Jag hade gärna gjort det om hon inte hade dött."

"Jag beklagar."

"Jag också."

"Så hennes man hann upp henne?"

"Nej, även hennes man dog. Han mötte en våldsam död, varför hans enda dotter ärvde allt. Även hon hade flytt från honom hit till Indien och stannade här."

"Intressanta förvecklingar."

"Var glad att du inte vet allt."

"Hur var det nu. Vilken drog skulle du bjuda mig på?"

"Om du insisterar skulle jag helst bjuda dig på den bästa boten mot all hjärntvätt."

"Förklara vad du menar."

"Alla västerlänningar lider av hjärntvätt. Det kan vara av massmedia, av stress, av indoktrinering, av invanda tankemönster och fördomar eller av ens egna rutiner. Alla droger har den fördelen att de motverkar alla former av hjärntvätt. De tenderar att lyfta ut dig ur rutinernas, indoktrineringens och massmedieskvalets hjärntvätt med den stress som är deras resultat och världens största sjukdom. När man motverkar västerländsk hjärntvätt med droger gäller det bara att inte fastna för drogerna i stället. Många gör det tyvärr och går förlorade i dem. Vad man än ägnar sig åt gäller det att inte fastna i det. Man måste kunna kasta loss och bryta sitt mönster när som helst. Annars har man fastnat och förlorat sin själ."

"Börjar det inte bli dags att skrida till verket?"

Han bjöd mig då på någonting att röka, och jag rökte det. Jag kände mig som Adam som tog emot äpplet av Eva. "Rök i lugn och ro," sade han, "och slappna bara av. Ju lugnare du tar det, desto bättre."

Jag tittade på honom medan jag rökte och betraktade hans stora vackra öronringar av silver, som sken som månskäror i det glittrande mörkret. Med ens var det som en öronbedövande explosion men utan ljud, och jag kände en överväldigande befrielse samtidigt som jag ställdes inför tusen nya problem. Jag kände inte längre min kropp medan jag samtidigt upplevde mig som en helt ny människa och en helt annan personlighet, som om jag lämnat mitt forna jag bakom mig som en puppa, men samtidigt fanns denna kvar och levde. Jag hade bara plötsligt fördubblats eller splittrats i två som genom en celledelning. Det var underbart och hisnande, oroväckande och fasaväckande på samma gång.

"Hör du mig?" hörde jag honom fråga.

"Ja," tycktes jag svara, men det var som om jag reagerade genom fjärrkontroll.

"Ta det alldeles lugnt. Jag är med dig och ledsagar dig. Låt dig inte skrämmas. Det är främmande men inte farligt. Kan du beskriva vad som händer?"

"Jag tycks ha lämnat min kropp och fått en ny personlighet."

"Det är bra. Du kan tala. Det är huvudsaken. Du har flippat ut men ändå inte tappat kontrollen. Det var just det som var meningen. Hur känns det? Flyger du?"

"Ja, jag flyger, och jag känner att jag kan flyga fritt hur och vart som helst."

"Försök att inte kasta loss riktigt ännu, då du tills vidare saknar erfarenhet och utbildning. Kan du höra mig tydligt?"

"Ja."

"Du är fri nu. Du är reducerad till din egentliga natur, ditt medvetande, din ande, som du befriat från allt slagg och onödigt nonsens som hör din dödliga kroppshydda

till. Se det som en storstädning och tillfällig evakuering. När du kommer tillbaka är du en reseerfarenhet rikare, och du kommer hem till ett vädrat hus, som mått bra av din utflykt. Det är allt."

"Jag tackar."

"Inget att tacka för. Kan du se ditt forna jag, ditt forna liv och alla dess onödigheter och oegentligheter?"

"Jo, faktiskt. Jag brukade alltid grubbla och gräla för mig själv på alla mina forna översittare och misshandlare i det förgångna, främst inom familjen, men nu tror jag att jag kan skilja på mitt arga, grälände, falska och irriterade jag från mitt verkliga jag och min egentliga strävan."

"Se det som så att du har fått frukt från kunskapens träd och därigenom lärt dig skilja mellan gott och ont. Det är viktigt att du tar med dig den kunskapen hem."

"Jag ska försöka."

"Det är det viktigaste. Om bara viljan och föresatsen finns där är allting möjligt. Ge aldrig upp i din strävan."

"Aldrig."

"Välkommen tillbaka."

Vips satt jag som vanligt i båten igen och hade alla mina kroppssinnen i behåll. Det var rena miraklet. Hade han styrt mig genom hypnos? Det verkade nästan så.

"Hur känns det?" frågade han.

"Finfint."

"Jag gav dig en mycket liten och försiktig dos då det var första gången. Jag ville inte mer än ge dig en möjlighet att få känna dig helt fri. Kalla det en försmak av din utbildning."

"Det var chockerande men välgörande."

"Det är bara att lära sig av erfarenheten och gå vidare. Vad du än gör, så förträng ingenting, utan ta vara på allt. Varje erfarenhet, vare sig de är chocker eller traumata eller vad negativt som helst, är utvecklande och berikande för själen och är värd att ta vara på. Vad var det som var så chockerande?"

"Det att jag bytte personlighet. Det att jag plötsligt blev två i stället för en. Jag kände mig naken och ställd inför en avgrund av skräckinjagande mörker."

"Vi föddes alla nakna och kom från mörkret ut i ljuset. Mörkret är ingenting att vara rädd för. Vad människor fruktar i mörkret är inte mörkret i sig utan ensamhetskänslan. Men man är aldrig ensam. Det finns alltid någon man kan älska om inte annat så i tankarna, och även om man inte har en levande själ i närheten kan man alltid umgås med de döda."

"Vad menar du?"

"Andarna. De finns alltid omkring dig överallt och i närheten. Allt du behöver göra är att erkänna dem, och du får automatiskt kontakt med dem alla på en gång om du vill. Vad mera?"

"Vad mera vad då?"

"Vad mera var chockerande?"

"Som jag sa, det att jag inte längre var mig själv utan en annan."

"Som sagt var, du lade bara av dig dina masker och blev dig själv. Du består i själva verket av ett oändligt antal personligheter. Det är bara att välja. Du kan vara vem som helst, då alla egentligen bara är roller att spela. Det finns inget riktigt jag. Det finns bara roller att spela. Vi ingår alla i överjaget som omfattar och ingår i vartenda levande väsen. Först när du funnit dig ställd inför detta absoluta väsen har du funnit ditt eget riktiga jag, ty det kommer därifrån."

"Menar du Gud?"

"Kalla det vad du vill. Andra kallar det demiurgen. Jag skulle vilja kalla det världssjälens, urkällan till allt liv, som omspannar hela universum. Men även detta är jaglöst och bara bakgrunden till allt liv, en bakgrund som döljer sig bakom allting. Det är också den yttersta ödmjukheten som just i sin ödmjukhets absoluta väsen innehar den högsta makten, den skapande makten, i vilken allt liv har sin källa."

"Du talar som en profet."

"Jag är bara teolog."

"Teologi betyder läran om Gud."

"Jag skulle hellre kalla det läran om det gudomliga."

"Förnekar du alltså existensen av någon personlig Gud?"

"Nej, det kan jag inte göra. Mänskligheten klarar sig inte utan existensen av en personlig Gud, han måste finnas, men han tillgripes och åkallas bara i yttersta nödfall. De flestas övertygelse om Gud som personlig allmakt härrör från sådana upplevelser, som när de klarat sig undan döden på ett hår när, överlevt otroliga olyckor eller genomgått verkliga mirakler."

"Alltså finns det en personlig och allsmäktig Gud."

"Var försiktig med det där maktbegreppet. Jordisk makt är en olycka som nästan alltid bara leder till tragedier, medan all verklig makt är enbart andlig. En drömmare är exempelvis mera mäktig än någon politiker. I det material som drömmar vävas av ligger den verkliga makten, ty däri ligger skapelseprocessens hemlighet förborgad, och all verklig makt är kreativ, aldrig destruktiv."

"Men hur får du då läran om Gud att gå ihop med själavandringsläran, för jag antar att du inte kan förneka den heller?"

"Jag kan inte förstå hur någon kan se något problem med den saken. Som odödliga själar har vi alla del i den ursprungliga gudomliga själen som är upphovet till allt liv. Guds existens upphäver inte *karma* och själavandringshypotesen. Tvärtom ger Gud kraft och legitimitet åt dem genom sitt eget överandliga och högsta rättvisa väsen."

"Vad är då *karma*?"

"Läran om den överjordiska rättvisan, att man får allting tillbaka vad man givit och gjort, att både synden straffar sig själv och att det lönar sig att vara god, att eventuella brister i den jordiska rättvisan alltid kompenseras av en högre rättvisa."

"Du får det att låta så enkelt."

"Det är meningen."

"Tänk att jag skulle råka ut för dig av alla människor."

"Det var kanske någon mening med det."

"När ger du mig nästa tripp?"

"När du är mogen för det. Ta nu och smält dina intryck för den här gången i lugn och ro först."

Och stjärnorna blänkte trolskt i den magnifika Ganges medan ljusen från staden tindrade på avstånd med sin ljuvliga hemtrevlighet. Jag befann mig mitt i paradiset och kände mig mera lycklig än någonsin förr i mitt liv, som om jag äntligen för första gången hade fått kontakt med min själ, som denne sällsamme vägledare hade plockat fram åt mig och gett mig som en livets högsta gåva. Jag kunde bara njuta och för första gången i mitt liv känna mig riktigt levande.

Du är alltid där, min älskade, min vän,
som jag har alltid älskat och betraktat som min enda älskade,
min trognaste och evigaste kärlek,
du underbara ljuvliga gudomlighet,
min högsta lycka, sinnlighet och fagraste inspiration,
min vän, som aldrig jag får nämna eller avslöja,
då detta vore att förråda dig
och att förråda det mest heliga av allt: vår kärlek.
Därför så förblir den desto mer konstant,
bevarad ren och intakt genom åren och decennierna
som mitt livs hemlighet och största gåta,
mera väl bevakad och med större säkerhet
än Towers kronjuveler och allt guld i Fort Knox;
ty mera värd för oss är denna kärlek och förbindelse
som ger oss båda mera evigt liv än vi kan ana.

Så är jag då din slav men tacksam för det,
ty jag älskar dig och njuter av mitt slaveri,
ty du har gett mig hela världen och än mer därtill.
Och varför skulle jag då inte ge mig hän åt detta paradys,
åt denna livsbejakande totala sinnlighet
som dock är väl reglerad och får förekomma
under kompetent bevaknings säkerhet?
Den grundar ju sig på den mest förnuftiga av religioner,
den nyktra och kallt genomskådande Buddhismen,
som genom Osho, sinnlighetens hängivne förryckte guru,
givit en mer livsbejakande och sinnlig form
än Buddhas strikta klosterstränghets celibat
och dess begränsningar;
ty dygden är ett fängelse, och människan har rätt att vara fri.
Så låt mig ge mig hän åt dina livsbejakande livsfrämjande
lycksaliggörande och andlighetsodlande droger
och din sekts totala sinnlighet med öppenhet för allt;
ty vad är livet om ej vägen ut till att omfatta det
med alla dess fria möjligheter och gudomliga frivola euforier,
då ju livet icke har en mening om man ej får ge sig hän åt sina känslor?

Tro inte att jag skriver för att behaga någon.
Jag är ingen publikfriare och föredrar
mot allt som kan behaga den obehagligaste sanning,
ty det attraktiva och tillrättalagda ljuger alltid
och är bara till för att föra en bakom ljuset;
skenet bedrar alltid,
och endast det som får folk att rygga tillbaka,
det fränstötande och kontroversiella,
det som inte bara smakar socker,
det som retar sinnena snarare än behagar dem
är sant och äger giltighet som blir bestående,
ty de svåraste och djupaste intrycken

är de som aldrig glöms
medan allt det som glöms,
det lätta, ytliga och insmickrande
är lika meningslöst som anonyma skrattkörer
som bara gör sig hörda för att glömmas och passeras
och aldrig mera återkomma.

Det har sagts, att hela hippie-kulturen bara är narcissism,
att hippie-modet bara är egenkärlek och fåfänga,
men hos dig finner jag bara motsatsen.
Din skönhet är av evigt klassiskt slag,
och ditt ädla sinne har intet spår av fåfänga över sig.
Narcissismen är morbid av naturen
och lika självdestruktiv som varje narkomani och mani,
medan du bara är konstruktivitet och skönhet.
Behåll du ditt långa sköna gyllne hår
och dina praktfulla öronringar,
ge inte avkall på din frihet i hur du uppträder,
klä ut dig som du vill,
i ju mer extravaganta kläder desto bättre,
och låt oss beundra dig för detta
och icke avundsjukt klandra dig för narcissism.
Låt oss beklaga dem som aldrig vågar
vara fria och klä sig som de vill,
som aldrig vågar odla långt hår eller pröva något nytt,
som aldrig sticker näsan utanför sina begränsningar,
utan som håller sig instängd i sina hämningars tvångströja,
som med åren blir allt solidare för att till slut
utmynna i en naturlig likkista.
Men du dör aldrig, ty du är icke fåfäng
utan endast skön och vis och fri,
tre gränslösa dygder,
som jag förbjuder dig att någonsin ge avkall på.

Fastän vi trivdes så bra tillsammans och jag kom att älska hans värld av skönhet och frihet, – hur lössläppt hans sekt än var med excesser åt alla håll så fann jag den ändå på sitt sätt vara den idealiska praktiska religösa manifestationen – så anmodade han mig ändå att resa hem igen. "Vi behöver krafter hemma i Norden som känner till oss och har delar av sitt hjärta kvar hos oss, och som tänker på oss ibland. Det är ju faktiskt vår enda länk kvar med hemlandet. Så återvänd till grottekvarnens kneg om du kan, och försök arbeta vidare, så att vi har en agent hemma som kan upplysa folk om att det finns friare alternativ som är bättre."

"Men om du insisterar på att jag ska åka hem och fortsätta jobba för det samhället, varför stannar du då själv kvar här och vägrar komma tillbaka någonsin mer?"

"Du har ju träffat vår vän Tony från Eskilstuna, en glad prick som aldrig kan förlåta Sverige dess förmynderimentalitet. Det finns många sådana här. De flesta är engelsmän, men fransmän, tyskar och svenskar är inte helt ovanliga heller. Det finns de som inte kan stå ut med den svenska formalismen och själsmördande materialismen, det hemska kalla nordiska klimatet och instängdheten. Man har ju ingen kraft att andas där, då

svenskarna med sin överdrivna välfärd och skyggglappsförsedda trygghet i princip uteslutit fantasin ur sina liv. Men utan fantasi kan man inte leva, då den är skapelsens innersta och viktigaste princip. Utan fantasi är ingen skapelse möjlig. Och jag tror det är därför seriöst skapande författare och kompositörer har så svårt för att komma fram i Sverige, då sådana ansträngningar bärs av fantasins skapelses vingar, medan svenskarna bannlyst fantasin från sin överinrutade tillvaro.

För min del var det avundsjukan som tvingade mig bort. Vad jag än gjorde blev jag avundad, och därför kunde jag inte uträtta något. Den lilla svenska världen var för liten för mig och krympte dessutom sig själv genom sin kungliga avundsjuka. Det låg *red tape* överallt. Allting var omöjligt, som Strindberg sade, medan i Indien allting är möjligt, och det bara genom att fantasin tillåts besjåla allt liv här. Även i Kina har man avskaffat fantasin, varför det är ett döende land som gradvis torterar sig självt ihjäl genom att ständigt själv allt hårdare snöra ihop sin egen tvångströja.

Somliga står dock ut med att leva i Sverige, sådana som slipper avundsjukan genom att leva liv som ingen kan avundas dem, som till exempel en fattig musiker som genom en olycka ådragit sig handikappade fingrar eller fått obotligt tinnitus på örat. Många musiker är i den sitsen men lyckas överleva som musiker just för att de klarar sig undan all avund. Mozart avundades ihjäl av sin samtid, ingen kunde tåla hans överlägsenhet, medan det var det motsatta förhållandet med Beethoven genom hans dövhet, som ingen kunde avundas honom. Därmed kunde han skapa sin oöverträffat dynamiska musik, den påtvingade tystnaden motiverade honom till en desto skönare ersättningsvärld av toner och klanger, och på samma sätt kan andra fattiga konstnärer som lider av handikapp åstadkomma mirakler. Myndigheterna har kört ner alla fria andar i skiten, men där kan somliga i lönnedom triumfera över dem genom att med sin fantasi skapa bättre världar av skönhet och mänsklighet än det fasansfulla formalistiska samhällets mördande inskränkthet. Och det är kanske just en sådan funktion du kan ha där: att genom din högre kunskap och konst spränga inskränkthetens samhälles tvångströjas universella självmordstendens."

Han bad mig alltså återvända till grottekvarnens fängelse, och jag gjorde det med dock den vissheten, att jag när som helst kunde återkomma till hans bättre värld bland världens vackraste berg uppe i undanskymda hemliga dalar i det bortersta Himalayas legendariska månländer.

Men föga anade jag att jag hemma skulle ställas inför mitt livs svåraste prövning, och allra minst kunde jag ha någon aning om denna prövnings utsägligt smärtsamma natur, som skulle komma att överträffa varje tänkbart fysiskt lidande....

Skall jag då bli sådan igen?
En rucklare och hämningslös vivör,
en oförbätterlig utsvävare,
offer för min egen ansvarslöshet
och frossande i självdestruktiv tygellöshet?
Frestelsen är där och oemotståndlig,
och jag kanar liksom utför berget
mot en avgrund utan botten,
där jag bara kan försvinna.
Jag har varit sådan förut,
och jag njöt av detta infernaliska självplågeri,
som bara gav skuld och sjukdomar,
isolering och självförakt

och lärde mig endast hata mig själv.
Skall jag då bli sådan igen?
Vem kan hindra mig?

Hon hälsade mig välkommen tillbaka till helvetet,
min grymma förförerska,
men jag hade bara mig själv att skylla,
som föll för henne ännu en gång
och lät mig våldtas av henne
i dubbel vällust och med dubbelt sadistisk masochism,
som om självplågarens martyrium var en paradisfröjd
att störta sig ner i med glädje
och inte bara en dubbel död med dubbel baksmälla.
Men vad tillåter inte kärleken?
Kärleken är aldrig ett brott vilka uttryck den än tar sig,
tvärtom är den bara källa till liv och förnyelse
vilka uttryck den än tar sig,
om man så riskerar livet för kärlekens skull
och även om den verkligen leder till döden.
Kärlek till döds är den högsta formen av lycka och liv,
och den dör salig som får dö i kärlekens fullkomnings ögonblick.

Vad är man mer än en droppe i havet?
Vad du än gör i livet, stort eller betydelsefullt,
vad du än skapar och vad du än tror dig åstadkomma
så är det ändå ingenting utom blott en ödslad droppe i strömmen
utan mening, utan resultat, utan den ringaste effekt
utom för din egen timliga fåfänga.
All din möda är bortkastad,
ty du måste ändå bara försvinna
utan att lämna ens så mycket som ett vinddrag efter dig;
och även om du lämnar minnen kvar
är även minnen endast till för att glömmas,
även om minnen tar längre tid att dö än människor.
Vad lever du då för? Vad är livets mening?
Bara din egen timliga fåfänga.
Det finns absolut ingenting annat.

Min älskade, din man gör anspråk på dig.
Vad har jag då att komma med?
Jag är ju blott en narr som älskar dig,
som i min dårskap försökt bortse från din man
och glömma att han existerar,
men han älskar dig ju lika väl som jag.
Då kan jag bara resignera som den narr jag är,
ty han var först och har allena ägt dig.
Var lycklig då med honom om du kan,
och lät honom bli lycklig med dig om han kan,

ty jag är tillräckligt förtrogen med hur kärleken fungerar
för att väl vara medveten om hur maktlös man är mot den
när den vandrar sina egna vägar
för att trotsa alla älskares och själva ödets egna lagar.

Ge mig vingar
men inte av guld
utan bara av ljus,
så min flykt kan övergå solens
och slå ut den med större glans
än hela världsrymdens samlade härar av stjärnor.
Ett enda fattigt vingpar är tillräckligt,
de må vara lappade och tilltufsade,
bara de bär min fantasi
bortom den yttersta dimensionen,
ty den kan aldrig få nog ändå.
Lär mig leva
men bara på flyktens vingar,
ty jag vägrar att någonsin stanna,
och det enda eviga livet
är den eviga flykten.

Ja, jag vet.
Jag har förlorat dig.
Jag hade ingen chans från början.
Kärleken var född i mörkret
dömd till motvind hela vägen
utan någon chans till verklighet
och utan annat liv än poesin.
Men låt den leva då åtminstone
i denna undanskymda poesi
då den ju ej får leva annars.
Detta är min kärleks sista bön,
men den har evighetens giltighet
och skall ej tystna
för så länge som det än får höras
oförskämd och ärlig poesi.

Grävlingars gräsliga gräl i gruvliga gryt
grämer angränsande grannars grannsämjas grogrund
till vederlag för vädurars vedervärdiga väderlek
som släpps med slappaste lössläpphet.
Det gäller att inte hänga läpp för att man blir hängd
offentligt i den officiella orättvisans blindhets namn,
då man åtminstone kan sprattla ordentligt i snaran
till förtjusning för gamar, gorillor och grannar,
skräcködlor och andra drakar,
som bara drillar drucket när de vädrar skadeglädje –

låt oss inte glömma, att offentliga avrättningar
var forna tiders främsta folknöje
som alltid drog större massor till sig
än någonting mindre barbariskt, fult och gräsligt.
Vad vill jag därmed ha sagt?
Ju mindre sagt därom, desto bättre.

Så kom plötsligt katastrofen:

Requiem

Dialog med döden

Hugo Arnolds hemlighet

Man ställdes hänsynslöst inför *fait accompli*. Plötsligt bara var dödsannonsen där i tidningen. Ens bästa vän från ens bästa skoltid var död, 51 år gammal.

När man undersökte saken tycktes samma chock ha drabbat alla som kände honom, även dem som känt till hans sjukdom. Det var en sorts hudcancer som satt sig i tarmen och där utvecklade sig aggressivt. Han hade bekämpat den med framgång och kunnat återgå till jobbet i höstas, bara för att sedan få budet att den återkommit och definitivt.

När jag senast träffat honom sommaren 2001, när han målade om sitt hus, hade han inte sagt någonting och som vanligt verkat kärnfriskheten själv. Han hade ju alltid levat mycket sundare än jag. Vi hade pratat på glatt som de goda vänner vi alltid varit och kunnat konstatera att egentligen ingenting förändrats under de 42 år vi känt varandra. Vi var båda desamma, i princip oförändrade, sedan vi blivit bästa vänner som åttaåringar bland en hopper invandrabarn i den katolska skolans ruggiga lokaler i Östra Hagaskolan, en skola för utvecklingsstörda, mest mongoloida barn, där den missionerande katolska skolan fick inhyra sig på nåder....

Denna katolska skola på den tiden var säkert Göteborgs mest sällsamma skolmiljö. Det var barn till SKF-arbetare från Italien som bodde i barackerna i Sävenäs (där också Hugo med sin bror växte upp), det var flyktingbarn från Ungern (1956), Polen, Tjeckoslovakien och Baltikum, (Hugos och Erios far är estländare,) vi hade även en fransk flicka i klassen och några mycket bråkiga och stökiga rödhåriga irländare, (den vilda familjen Engberg var ökad för sin extrema livlighet,) och det var några Lanciariar, som kom nästan direkt från Argentina. Undervisningen förmedlades handfast av några fantastiska nunnor från Tyskland, vars pedagogik var så effektiv, att mina tre år i katolska skolan var nästan de enda skolår som lärde mig något av vikt. Hugo och jag hörde till de frivilliga kvarsittarna på lördags-eftermiddagarna, då skolsystrarna gav extraundervisning i tyska för dem som ville vara med.

Då alla dessa barn i regel kom direkt från kriget, då deras föräldrar flytt därifrån eller från dess ruiner, förhärskade en mycket stark anda av beslutsam konstruktivism i denna skola. Dessa familjer hade kommit till Sverige för att skapa en ny och bättre värld, ohyggliga lidanden i det förflutna hade gjort dem till erfarenhetsguldgruvor av vettig moral, och Hugo kom dessutom liksom jag delvis från österled: Finlands och Estlands erfarenheter av Stalin ingick i våra personligheter. Hugo hade den starkaste

integriteten i klassen, han var alltid rättvis men aldrig dominerande, och brutalitet och våld var helt väsensfrämmande för honom. Min familj bodde då i villa i Utbynäs medan Erio och Hugo bodde i det största höghuset i Kortedala, de kom till mig ibland och hälsade på och vice versa, det var ju faktiskt inte så långt ifrån; men senare i livet fick Hugo med sin familj hus i Långedrag medan jag som eländig obotlig arbetsnarkoman hamnade i slummen, så det jämnade ut sig med åren.

Så intensiva och lärorika var dessa tre korta år i katolska skolan, att man sedan i Samskolan kände sig helt malplacerad. Där fick man plugga vad man redan lärt sig i katolska skolan något år tidigare, undervisningen gick mest ut på 'enskilt arbete' som innebar att var och en fick göra vad han ville, alltså inte lärde sig någonting, och i stället för exotiska invandrar- och flyktingbarn fick man till klasskamrater söner till bankdirektörer och ledande affärsmän, snobb-barn som man aldrig fick någon varm kontakt med. Lyckligtvis fanns det också några läkarbarn och judar – annars hade Samskolan varit hopplös som snobbskola.

Erio gav en underbar karakterisering av sin bror, som inte kan göras bättre. Hugo var något så sällsynt som en alltigenom god människa och därtill sällsynt välskapt – hans vackra moders skönhet gick igen hos honom men i helt maskulin version. Han var en boren atlet med ett hjärta av guld kombinerat med en naturfilosofs klokhet. Han tyckte om att ta hand om folk, han gav dem villigt all den tid i världen de behövde utan några reservationer, hans hjälpsamhet var ett fenomen, och sådan var han hela livet – redan som åttaåring när vi hamnade i samma klass. Samtidigt var han fullständigt anspråkslös – han krävde aldrig något tillbaka utan var närmast ensidigt generös och det mot alla som kände honom.

Varför skulle han då drabbas, han, den bästa av oss alla? – var frågan som riktades mot den maximalt orättvisa försynen. Under begravningsakten i kyrkan var den tryckande tystnaden fruktansvärd just genom denna himmelskriande fråga, som alla kände men ingen kunde uttrycka, då den bedövade bedrövelsen var för paralyserande. Prästen överraskade dock alla positivt med att, utan att ha känt Hugo alls, bara genom inkännande kunde lägga just de rätta orden.

Fastän våra vägar skildes 1962 fortsatte vår kontakt, utan att vi egentligen sökte upp varandra. Vi stötte på varandra då och då slumpmässigt och konstaterade då att allting var i sin ordning och att ingenting förändrats. Emellertid uppstod en kris i bådas våra liv 1970-71, som åter förde oss samman intimt som ynglingar. Hugo gick då ut skolan och började arbeta på bank, vilket han snart kände att var helt fel. Han kom då i kontakt med christologerna, som erbjöd honom ett alternativ. Jag hade precis då distansierat mig från christologerna, fastän alla mina syskon och min mor förblivit engagerade, och jag vågade avråda Hugo från att fortsätta den vägen. Han tog mitt råd på allvar och slog in på en annan väg, han blev hantverkare och lärare och en mycket duktig snickare och fick med tiden tjänst på Rudolf Steiner-skolan. Från christologerna i min familj fick jag höra att jag givits skulden för att Hugo lämnat den vägen, men jag förebråddes aldrig för saken. Valet hade sista slutligen varit Hugos eget.

Men då fick jag första gången inblickar i Hugos privata tankevärld, hur oerhört skeptisk han var mot hela tillvaron, hans tvivel och hans alltid otillfredsställda sökande. Det var som om han var alldeles för bra som människa både till kropp och till själ för att någonsin kunna bli nöjd med sig själv, som om hans tillvaro var för bra för att vara sann och som om han därför inte riktigt kunde tro på den, hur mycket han än kunde njuta av den. Under den fulländade godhetens och skönhetens yta var han en orolig skeptiker och djupt spörjande melankoliker.

En gång när vi träffades, som vi brukade göra, helt apropå, på Östra Larmgatan, då vi inte setts på åratal, började han genast tala om sina kroppsliga bekymmer. Jag kunde inte ta det på allvar, ingen var ju friskare än han, och jag attribuerade det till en sorts

hypokondrisk överdriven oro för sin hälsa. I själva verket var det något som gick djupare än hälsan. Han var så bra och en så idealisk människa, att han inte kunde fatta vad det var för fel på honom – som om det måste finnas något fel bara för att han var så bra och hade det så bra.

När sjukdomen kom tog han det med fulländat jämnmod: fortsatt som vanligt, ingen förändring, festen fortsätter, låt den inte rubbas. Desto brutalare kommer så den chockartade bortgången.

Hur ska man förklara och förstå den oerhörda sorg som uppstår när en så kär vän går bort? Det hjälper inte att analysera och förklara bort det hela – sorgen består och kan inte förträngas. Vad är det som händer egentligen?

Ibland har man fått höra sällsamma vittnesmål om hur det står till på den andra sidan. Sådant kan ju inte vetenskapligt utrönas och måste sorteras bland rena teorier. Men om man utgår från, att livet fortsätter efter döden, så är det inte helt ologiskt att tänka sig, att den avlidne själv måste känna en oerhörd saknad av alla dem som han känt och älskat. Känslor går genom och över alla dimensioner, och det är inte orimligt att anta, att de kvarlevande kan känna den avlidnes känslor av saknad på den andra sidan, om de stod honom tillräckligt nära och har anlag för empati. Det är antagligt att sorgen helt enkelt är både den avlidnes och de kvarvarandes ömsesidiga känsla av saknad av möjligheten till den konkreta kontakten med varandra.

Hur skall den då bearbetas? Det finns bara ett sätt, och det är det som i regel alla helt naturligt ägnar sig åt: att helt enkelt fortsätta umgås med den avlidne på det enda sätt som går, alltså i tankarna. I bästa fall kan det uppstå telepatisk kontakt. Något sämsta fall finns inte, då denna praktik av fromhet gentemot bortgångna aldrig kan skada.

Enligt judisk uppfattning är den högsta välgärning man kan göra i livet en välgärning för en avliden, ty det kan man aldrig få någon lön eller något tack för. Det kostar ingenting heller. Bara en god tanke är en sådan välgärning. Det är på något sätt att helt enkelt bara odla vanlig mänsklig godhet, då det aldrig kan finnas något ont på den andra sidan.

Sorgearbetet

Min bästa vän

1.

Min bästa vän, hur kunde du dö?
Hur kunde det sluta så fruktansvärt illa?
Först efteråt infinner sig frågorna och förebråelserna,
alla de obefintliga grälen och allt det outtalade,
som vi borde ha talat om medan vi ägde varandra –
vi hade ju faktiskt varandra i mera än fyrtio år!
Och vi delade allt såsom barn, vi var de bästa vänner,
och fastän vi skildes så återförenades vi igen senare
i vårt livs höjdpunkt, i ynglingaårens fullkomning,
som innebar för oss två båda vårt livs värsta kris
genom både nerdykandet och återvändandet från
förra århundradets värsta religiösa svindel

och dess mest fatala förförelse-förräderi.
Dessa så överväldigande ljuva minnen
av alla de stunder vi hade tillsammans
allenast av glädje och välbehag –
– aldrig att vi någonsin var i disharmoni.
Endast en gång i skolan så visade du faktiskt svartsjuka
för att jag gav mitt förtroende även till Valdemar,
som sedan omkom i alkoholism –
men jag kunde snart lugna dig –
– du var den ende jag litade på.
När jag "räddat" dig från Christiology
efter att först ha befriat mig själv därifrån
kom vi bort från varandra
i vad som blev våra livs längsta skilsmässa –
vi sågs aldrig under de svåraste åren,
de åren jag kallade "svältåren", det bittra 70-talet,
förrän du fann dig en hustru.
Då hade vi bara respekt för varandra.
Jag ville ej störa din familjelycka
och höll mig på avstånd –
du hade själv givit din hustru all förstahandsrätt,
vilket jag respekterade.

2.

Nu kan det frågas: hur mycket egentligen
älskade vi två varandra?
Det var aldrig något sexuellt mellan oss,
men det var ändå kärlek emellan oss.
Den var för helig dock för att den skulle få kränkas,
vi kom aldrig ens på idén,
och sålunda förblev det.
På så sätt förblev vi och vänskapen helig.
Men nu, när det blivit för sent,
bör det frågas: hur riktigt egentligen var det?
Hur ärliga var vi? Var tystnaden tillräcklig?
Borde vi visat varandra mer öppenhet?
Kanske. Åtminstone borde nog jag ej ha undvarat dig
och försummat dig med tanke på hur det gick.
Om jag ägnat mig mera åt dig hade du kanske klarat dig bättre,
ej fallit för melankolin, ej ha tvivlat på din egen godhet
och kanske ha sluppit din sjukdom.
Det får vi ej någonsin veta,
men jag kan ej frikalla mig från det ansvaret.
Genom att jag ändå räddade ditt liv från svindeln
och kanske därmed lät dig slippa få ditt liv förstört
blev jag ansvarig för ditt liv även i fortsättningen,
vilket ansvar jag ej levde upp till.
Jag råkade själv i misär under svältåren,
och du fann tröst hos din hustru och son.

Ja, min bästa vän, fastän vi råkades sedan så litet som möjligt,
så råkades vi ändå ständigt, ty kärleken dog aldrig mellan oss.
Den levde vidare sitt eget liv, den var fast etablerad hos oss
när vi redan var barn, och den höll oss tillsammans
totalt oberoende av min misär och din sjukdom;
och nu, när vi alla förlorat din närvaro
finns denna kärlek blott desto mer tydligt kvar
som den blev inbränd från början i den oförgängliga själen.

3.

En amputerad man kan känna smärtan av den lem som ej finns kvar.
Det gör förbannat ont i det ben som är borta.
Detta är ett känt och oförklarligt fenomen.
På samma sätt, när någon nära anhörig går bort,
är det alldeles som om en del av en själ och av ens egen själ
blev grymt och smärtsamt amputerad från en själ.
Ack, om jag ändå kunde återbörda dig till livet,
likvidera och avskaffa din passion och bortgång
och så få ditt himmelskriande oacceptabla slut helt rättvist annullerat!
Om blott dessa rader kunde få dig levande igen,
så skulle jag då gärna därför bara producera dem i tegelstensromaner!
Din tystnad om din sjukdom inför mig,
när vi då senast sågs blott sexton månader före din död,
– var den avsiktlig? Ville du ej göra mig orolig?
Var det bättre att då ställa mig inför en färdig plötslig dödsannons,
det mest brutala slag jag fått i livet?
Nej, min vän, jag tror ej att du trodde att du skulle dö.
Du tog för givet att allt skulle fortsätta som vanligt,
att vår fyrtioåriga vänskap skulle hålla på i fyrtio år till minst
och att ingenting i världen skulle kunna ändra på vår harmoni.
Och du fick rätt. Fast du är död är du mer levande än någonsin,
fastän vi ej kan nå varandra mer står vi nu närmare varandra än i livet,
och ingenting i vårt förbund har ändrats eller påverkats
men endast tillskräpts, accentuerats och med ens förhöjts högst avsevärt.
Min vän, du är ej död. Du är mer levande än någonsin.
Det är i stället jag som nu är död, ty det är jag som har förlorat dig.

4.

Jag minns nu i en dröm, att jag blev åkallad av dig.
Du sade att du skulle dö, det var din egen tanke
som avsiktligt eller ej kom fram till mig
och varnade mig för vad som nu skulle hända.
Men jag slog det bort från mig och sade mig
att det var omöjligt, att det var blott min egen fantasi
som spelade mig fula och oacceptabla spratt,
och jag förträngde varningen
i det att jag då omedvetet hoppades att synen var min egen lögn.

Det var för nio månader sedan förra våren,
och du hoppades då kanske själv att krisen hade klarats,
att det värsta hotet undanröjts och att du skulle överleva.
Var det mina sjukdomar som du tog på dig?
Alltid var jag magsjuk, redan som sexårigt barn
gick jag med dagliga magplågor, och min bror
var dödligt anfäktad av tarmvred, så det låg nog i familjen.
Han blev opererad, men jag utvecklade magsår
tjugosju år senare och slapp det ej på tio år.
Först nu, de sista åren har det börjat kännas bättre,
och då lägger du dig ner i värre plågor av besläktat slag,
som om du övertagit dem från mig.
Det står nu klart för mig: vi borde aldrig någonsin
ha släppt kontakten när jag flyttades ifrån vår skola.
Jag försökte hålla vår förbindelse vid liv,
jag minns vid ett kalas att jag nödvändigt ville bjuda dig,
men ni var utan telefon: jag kunde inte ringa dig.
Och så gick åren, tills vi fick en andra chans:
den farliga religiösa krisen, som sänkte mig till självmord
och till att du också kanske fått ditt liv förstört.
Vi klarade oss båda två och kanske just genom varandra,
och ändå så släppte vi kontakten, nu för sex-sju år.
Var det av skamsenhet för att vi båda kände,
att vi kanske höll för mycket av varandra?
Ingenting var ju mer noggrant inpräntat i oss
i vår så överexemplariska katolska skola
än just känslan för det hederliga, ädla och anständiga.
Min vän, vi var för ädla för varandra.
Bättre är det dock att tala ut nu när det är för sent
än att ej någonsin få klarhet i den viktigaste sanningen av alla:
den som skapas genom en bestående och ärlig relation.
Jag kunde längta efter dig som tioåring redan,
jag skrev upp det till och med i mitt livs första dagbok,
och nu fyrtio år senare är den längtan bara desto starkare
för att den ej någonsin nu mer får stillas.

5.

"Eftervärme – är det den vi njuter nu?
Solen har gått ner
men långt efteråt
är stenhällen ännu varm."
Den dikten valde dina egna,
det är Ulla Olins ord,
så enkla och ändå så uttrycksfulla
och så fullständigt på pricken.
Ty det är ett fenomen du lämnat efter dig,
just denna eftervärme,
som är varmare än solen
i en mera gyllne strålgans

än all Medelhavets och all mänsklighetens skönhet.
Det har ofta sagts, att umgänge med minnen av den döde
kan blott göra saken värre, håller såret färskt och blödande
och hindrar tårefloden från att lindrande koagulera.
Nej, låt mig hellre gråta fritt besinningslöst
som en besatt och galen,
ty den skönheten av minnet av dig
är för vacker för att någonsin jag skulle avstå från den.
Stanna hos mig, fastän du är död,
det spelar ingen roll, så nära var vår vänskap
att det att du finns på andra sidan
med livets barriär emellan oss –
– en evighet av dimensioner som en avgrund mellan oss
betyder ingenting, ty du är hos mig,
och jag frossar i att ha dig där i närheten
på andra sidan evigheten.
Det är viktigt, kanske viktigast av allt
att gå till rätta med en relation just efter döden
när den är som naknast, som mest reducerad
till den absoluta nollpunkten,
där allting framstår såsom renast.
Där kan man om någonsin och någonstans
få reda på den absoluta sanningen
om något som har varit,
(eller åtminstone någon del därav):
hur relationer innerst inne verkligen fungerar
när den nakna själen ställs som naknast
inför allt vad som finns kvar
när allting utom blott den själv berövats den.
Det är ej spiritism, det är ej andeskåderi,
det är ej spökenforskning eller annat hokus pokus –
ty det kan analyseras.
Det finns ej någon mera utsökt väv
än själslighetens känslighets eteriska anatomi,
ett filigranarbete mer sofistikerat än den intrikataste
mest snillrika dekokt av DNA-kombinationer.
Själen finns, det dummaste som man kan göra
är att påstå något annat, den är evigt individuell,
det suveränaste som finns
och tillhör samtidigt den stora gudomliga helheten:
här är den absoluta paradoxen:
varje själ är både ingenting i allt och allt i ingenting.
Varenda en är Gud och ändå ingenting mot Gud.
Du lever, Hugo, och jag vittnar därom inför evigheten
i triumf! Ty själen finns blott för att ständigt triumfera
genom livet, över livet
och i livet fastän den ej finns i livet.

6.

Min stora galna sorg blir alltmer onkontrollerbar.
Jag vaknar upp i natten, och jag börjar genast gråta.
När jag går och lägger mig går sorgen gråtande med mig i sömnen,
och var morgon när jag vaknar är min första morgonbön
blott tårarnas återuppståndelse och sorgens nyupprivna sår.
Jag hade alltid anlag för självplågeri –
två älsklings-sagor som jag alltid frossade med tårar i
var H.C.Andersens "Historien om en moder"
jämte Oscar Wildes "Rosen och näktergalen",
sagan om hur fågeln tvingade sig sjunga ständigt vackrare
med att forcera rosens tagg och vrida om den i sitt bröst.
Men det är viktigt att få gråta ut.
Ett annat sätt att odla sorgen och dess masochism
är genom alkoholen. Den är då ett utmärkt sätt
att få fördämningarna effektivare att brista
så att översvämningarna flödar mera generöst.
Nu blir jag alltmer egoistisk i min sorg,
men det kan kanske roa dig att se mig skämta svart om saken,
och det kanske även kan få dig att skratta något där på andra sidan graven.
Det kan vi behöva, vi som aldrig mera får ha roligt nu tillsammans.
Var och en i ensamhet med tankarna sardoniskt hos den andra –
tänk att vi två skulle sluta så?
Jag ångrar allt med bitterhet, min käre vän,
att vi två ej tog bättre vara på vårt liv tillsammans.
Just när chansen kom till vår kamratliga återförening –
vi beslöt ju nästan att slå oss tillsammans i gemensamt 50-årsfirande,
det var vad vi diskuterade när vi för sista gången sågs –
så blev du sjuk och teg om saken för mig.
När du aldrig hörde av dig tänkte jag att du fått något nytt program,
jag for utomlands och firade avskedet till ungdomen där
och anade ej varför du var tyst och höll dig borta.
Kanske det var bäst så och att det var som du ville,
men det kan jag aldrig någonsin förlåta mig
att jag gick på den lätte.

7.

Det sägs, att man bör lägga sorgen sin åt sidan
som en egoistisk självförhåvelse och sjuk förmätenhet,
och det är ju i och för sig en rationell förklaring och rättmätig undanflykt;
men sorgen blir man inte kvitt så lätt.
Det sägs med rätt att man bör koncentrera sig på livet och de levande
och icke låta sorgen över avslutade liv ta överhanden över livet.
Ja, allt det är nog så rationellt och riktigt,
och det låter ju så övermåttan snusförnuftigt,
men är det så enkelt?
Jag försökte gömma sorgerna i goda vänners lag
i sund homeopatisk reguljär förtunning

utspädd i gränslösa generösa mängder alkohol,
och grät blott desto bittrare, min vän, blott över dig,
ditt orättvisa öde och förlusten av dig, som minsann all världen vet
att jag ej varit ensam om.

Det spelar ingen roll, min vän, hur ifrån andra sidan graven
du försäkrar mig om att du alltid står bredvid mig vid min sida
och förblir vid mig som troget stöd för alltid:
det gör icke saken bättre. Ditt liv är förlorat,
och det kan jag aldrig någonsin gottgöra eller vinna åter.
Allt vad jag kan göra är att likaledes förbli trogen dig,
åkalla dig evinnerligen som min bästa vän och aldrig glömma dig,
du underbare trofaste stabile själ och ödesbroder,
och sålunda hålla fast vid vårt gemensamma ideal:
vår Hektor, vår musik, vår ädelhet, vår heder och vår stolthet,
vår närhet till naturen som det enda hållbara i existensen,
du käre älskade, du skönaste av alla ideal,
du gode vän, den ende, som jag har förlorat.
Tyck ej synd om mig, förakta mig ej
för min bittra oupphörliga och innerliga gråt,
ty den är blott ett offer på ditt altare
för all den skönhet och den trofasthet
som var min bäste vän, min älskade,
den ende som jag kunnat lita på i kärlek,
då vår kärlek göts i barndoms oskuldsfullhets oförgängligaste renhet.
Det har sagts, att ens livs första kärlek är den enda som beständigt varar,
och om något så har du bevisat det nu genom din martyrdöd.
Det är ej för mycket sagt: jag älskade dig,
vackre vän, för evigt utsägligt.

8.

Nu klagar jag igen. Jag vet, jag borde skratta,
livet är ett skämt och döden endast vitsens kulminering,
ingenting är allvarligt, och den slutgiltiga befrielsens utlösningsskratt
är löjligast av allt, ett hån av allt och särskilt av allt heligt,
som om hela livet var en bluff. Men likväl måste jag anklaga dig
med frågan: Varför måste du väl dö ifrån mig?
Det fanns ingen anledning, du hade allt att leva för,
och vi var lyckliga, och ändå denna nesliga, onödiga,
omöjliga, störtlöjliga totala platta tragedi
som något av den mest absurda antiklimax som var tänkbar.
Jag ser ej någon mening med din hädanfärd.
Jag kan blott klaga bittert över den.
Jag vet, ej inbjöd du din sjukdom,
ingen vill ju drabbas av den hemskaste sjukdomen cancer,
livets avskyvärdaste mest ovälkomna gäst,
men hur i all sin dar var det då möjligt?
Kanske att du undrar över samma sak och så förblir osalig i all evighet
som jag, som ej kan acceptera, ej förlåta, icke tolerera detta omänskliga öde
som du minst av alla var förtjänt av.

Det är som en Jobshistoria, där den stackars slagne Job, så orättvist berövad hälsa, egendom och alla sina barn i stället för att få ett lyckligt slut med rättvis och total återupprättelse blir mördad nesligt av den nedrigaste usling i total vanära. Nej, jag kan ej acceptera det. Du är ej död, min vän, så dör man inte, hellre ser jag dig för evigt som osaligt spöke mitt på ljusa dagen, hemsök mig och lämna aldrig mig i fred, men acceptera aldrig en så vidrig orättvisa. Jag förbjuder det, allt universum protesterar, detta går ej an, jag släpper icke dig ifrån mig, detta måste överklagas inför Gud och evigheten outtröttligt! Det finns de som hävdar att man ej får cancer utan orsak, att man inbjuder sin ruttne mördare psykosomatiskt genom vällevnad, bekvämlighet och slapphet, att man när man ledsnar på sitt monotona liv inbjuder vilken omväxling och provningssinekur som helst om blott man slipper fastna i uttråknadens stagnering, att man faktiskt kan omedvetet inbjuda sin egen kroppsörruttelse genom att så lida av sin instängdhet i vällevnadens välgångsfängelse att man önskar vad som helst för att få bli befriad: "Själens är en fånge i sin kropp som hela livet skriker efter sin befrielse, som alltid är allt mänskligt livs slutgiltiga yttersta strävan och summering." Men vi alla som fann oss beroende av din personlighets betagande välsignelse och älsklighet och godhet? Varför måste vi berövas detta som vi älskade? Vad tusan gjorde vi för att förtjäna detta orättvisa öde som var ditt? Nej, jag blir inte klok på detta vidriga problem. Jag kan ej acceptera det, och jag får nöja mig med att få ha dig kvar i anden som min gäst och gäst, som har den stora godheten att spöka för mig oupphörligt.

9.

Mina tårars offer gjuter jag beständigt. Tag emot det, käre vän, med ousinlig generositet, ty jag kan inte tröttna på att gråta av tillgivenhet och kärlek, fromhet och förtvivlan. Jag förstår dig på ett sätt nu som jag aldrig gjorde tidigare, men nu är det ju för sent. Det är den gamla floskeln, den evinnerliga kärlekstragedin i all sin eländiga tjatighet: för sent! För helvete, för sent! Det vill jag skrika ut i vilt ursinne inför evighetens vanmakt så att hela universum rämnar i ett värre dån än hela big bang-teorins mest utflippade överdrifter! Det var självbehärsksningen som tog ditt liv: din kärlek och passion var så dynamiska att de tog ut sin rätt i motsatt riktning när du tvingade dig till att underkuva dem av ren behärskning, ja, av hänsyn bara till det liv och den omgivning som du älskade. Jag minns det alltför väl hur illa och hur rasande du kunde bli inför en orättvisa, och tyvärr blir livet ständigt bara mera orättvist ju längre man står ut med det, ju längre man får leva. Det blir outhärdligt och ju mera så ju mera känslig man är själv förr eller senare. Om man då lider av en högt utvecklad självbehärskning

vänder sig ens undertryckta harm emot en själv och blir försåtligt frätande självdestruktiv. Så har jag observerat fenomenet i ett antal klassiska extrema orättvisa cancerfall: en alltför god natur med alltför ädel självbehärskning oförmögen att ge utlopp åt en outhärdlig harm som undertryckt blir mera skadlig i självdestruktivitet än naket våld. Förbli hos mig, min vän, jag älskar dig ej mindre fastän du är spöke, tvärtom: nu först känner jag dig närmare. Tillsammans var det alltför mycket som vi aldrig kunde uttrycka ordentligt för varandra, men när nu den fullständiga tystnaden fått överta vårt språk förstår vi plötsligt allt och även det mest utsägliga.

10.

Det hemskaste med sorgen är dess ensamhet.
Ej någon annan kan förstå den.
Du kan aldrig gråta fritt och hämningslöst
om du ej är i absolut fullkomlig säkerhet och ensamhet.
En annan kan ej någonsin förstå hur djupa dina känslor är.
Om du försöker avslöja din sorg, beskriva den och dela med dig av den
framstår du som löjlig och din sorg inför dig själv som lika löjlig.
Friheten är aldrig fri i sällskap.
Känslorna är aldrig äkta utom då du är helt ensam med dem.
Förevisade i sällskap blir all exponerad känsla bara falskhet.
Gör dig inte löjlig. Håll din sorg bevarad och begravd i ensamhet,
ty endast så kan du bevara den som helig.
Heligheten finns allenast i den absolutaste privatisering,
allt offentligt är prostitution, vulgarisering och förnedring.
Göm dig väl med dina känslor, så får du behålla dem.
Så låt oss gråta osynliga för all världen,
så att våra tårar må förbli så heliga som deras källa är,
den känslan av gemenskap som finns blott emellan oss två,
jag som din kontakt med det liv och den värld som du har lämnat,
du som mina känslors värmehärd i min sorgs ohyggliga ensamhet.

11.

Sorgen som mentalsjukdom:
man kan bli galen av sin sorg,
så att man helt försjuncker i dess mörka stämningsträsk
av till orimlighet förstörade privata känslorvall,
som får så digra proportioner, att ens ego uppförstoras
till att framstå som betydligt större än all världen.
Men är då det en sjukdom? Det kan bli det,
om man i processen tappar verklighetskontakten och förlorar all distans.
När detta händer så beror i allmänhet dock sorgen på helt andra orsaker
än bara sorg. Då är det skuldkomplex och dåligt samvete som kanske ligger bakom.
Om det föreligger något som min sorg är fri från
är det dåligt samvete gentemot dig,
ty vi var alltid blott harmoniska gemensamt.

Allt jag ångrar är allt det blott som vi underlät att göra när vi var tillsammans. Vi tog icke hand tillräckligt om vår vänskap när vi hade den men lät den rinna ut i sanden i sin flämtande sparlåga. Det var nästan kriminellt ur mänsklig synpunkt. Nej, det är för mycket sagt: vi hade ju alltid varandra även när vi inte träffades, men det var sorgligt att vi inte träffades kontinuerligt hela livet som vi gjorde dagligen som klasskamrater. Nej, min käre vän, min sorg är icke sjuk. Den är helt ren som sorg och därför enbart helig.

12.

Cancer är en av de hemskaste av alla sjukdomar, en smygande försåtlig lömsk förruttnelse som kommer inifrån helt utan förvarning och utan att manifesteras på något sätt. Först när det är för sent uppträder den med dödlig skadeglädje, när det inte finns mer någon återvändo; och när patienten då i trots mobiliserar alla sina krafter för att ta upp kampen med den, och han segrar över den, så kommer den tillbaka sedan i retur än mera dödlig för att triumfera när patientens krafter tagit ut sig. Cancern bara lurar sina offer till att tro att de har vunnit, och i allmänhet går de på självbedrägeriet och tror sig ha triumferat medan döden hänler och introducerar sista rondan. Många har jag sett gå under i den ojämna och orättvisa kampen som ej lämnar offret någon chans men bara krossar honom bit för bit tills ingenting är kvar och ej ens själen i det slutgiltiga yttersta totala nederlaget. Döden kommer sedan som den plågsammaste tänkbara tortyr som dras ut i en grym oändlighet med ständigt högre plågor som blott kan bekämpas med bedövningsmedel, droger, falska illusioner om att smärtan ljuger och att kroppsförruttnelsen ej äger rum, ett grymt bedrägeri som bara desto säkrare för rakt in i den svarta döden. Vem förtjänar sådant? Varför händer det? Hur kan det ske? Hur kan Gud tillåta en sådan orättvisa och omänsklighet? Och varför straffas just de bästa, de som minst förtjänat det? Det forskningsområdet är för oändligt, och de bittra frågorna är för otaliga i sin rättmätighet. Men en sak tror jag jag har märkt: att tro sig skönja skuld i frågan är ett misstag. Sjukdomen har ingen lag, och ingen har gjort sig förtjänt av den. Man hör om folk som anklagar varandra för dess utbrott, "det var ditt fel att hon dog i cancer då du gav henne ett helvete," och sådant, och ej något kan då vara mera fel, ty det är ingens fel, och elaka beskyllningar kan bara göra saken värre. Tig och lid – det är det enda som kan lindra, eventuellt. Och enda trösten är att det blir bättre sedan, kanske, på den andra sidan.

13.

Min älskade vän, vad kan jag mera göra för dig
 än att fortsätta att älska dig igenom mina tårar?
 Jag vill hjärtans gärna ta i tu med dina närmaste
 och trösta dem, men de har ännu ej hört av sig.
 Jag kan inte göra mycket mer så länge den konkreta närkontakten saknas,
 och det är väl säkert ock i ditt intresse att vi alla kommer över sorgen
 så att vi kan börja leva, njuta och ha roligt någon gång igen.
 Att bara älta sorgens smärta blir ju enformigt i längden, eller hur?
 Dock hör jag talas om speciella fall
 där de kvarlevande i all oändlighet fortsätter underhålla kär kontakt med sina döda
 även fast de dog när vederbörande var bara sex år gammal.
 Det finns goda spöken tydligen som gärna fortsätter beskydda sina närmaste
 i all oändlighet långt efter att de skilts från livet,
 och det är ju inget ont i det. För mig får du så hjärtans gärna hålla på –
 vi vet ju mycket väl att ingen levande kan ha det minsta ont av saken.
 Tvärtom – det kan blott förädla livet, godheten, förhöja alla goda egenskaper,
 höja konstruktiviteten och allt positivt och ödmjukt tänkande;
 och till och med de bittraste mest smärtofyllda tåreflöden
 kan befrukta livet och ha enbart god effekt på allting skapande.
 Det sägs ju att världsoceanerna kom till genom Guds tårar,
 och om Gud kan gråta och ha sådan positiv effekt på skapandet
 igenom sina salta tårar, ja, då måste vilket gråtande som helst
 blott vara höjden av välsignelse och konstruktivitet.

14.

"Förlåt mig att jag svikit dig."

Nej, käre vän, det är ej du som svikit någon.
 Det är livet som har svikit dig, ja, alla svek dig
 som ej hårt mobiliserade allt universums övervåld och krafter
 för att dra till storms därmed mot orättvisans överhet
 som krävde utan rätt ditt liv som offer för sin grymhets gudlöshet!
 Vad finns det mer för anledning att leva när du ej är med oss längre?
 Vad berör mig vackra flickors skönhet inför vårens knoppning,
 vad betyder ljusets återkomst och fågelsångens trevande
 gradvisa ljuva återfödelses musik,
 vad fan betyder hela livet för mig nu, när du är borta?
 Jag är bara likgiltig och led, allt ger mig bara äcklig avsmaks smärta,
 bitterhetens klagan är min enda röst,
 och allting vissnar i mitt värkande och sjuka bröst
 då hjärtat bara klagar tjutande på bristningsgränsen.
 Mitt liv balanserar på smärtgränsens outhärdlighet,
 och jag vill bara falla över och förgås för att få återfå ditt sällskap.
 Ja, jag är en dåre, jag blott överdriver, jag har ju ditt sällskap
 fastän du är död och fastän jag är kvar i livet, varför klagar jag?
 Men sorgens ensamhet är outhärdlig i sin överväldigande storhet,
 och min enda tröst är tårarna, som aldrig sviker mig,
 min enda lättnad är min pålitliga nederbörd,

det enda väsen som ej sviker mig; ty när nu livet svikit dig
så är jag även sviken och förrådd av livet.

15.

Oblidkliga öde! Du var ännu ung och grann
när du fick nöjet att få skiljas från det här förryckta livet
i all dess groteskhet, fulhet, vidrighet och meningslöshet
medan du nu lämnar mig att ensam åldras i en vissnande tristess
dömd att beständigt urarta i fulhet, dysterhet och pekoral erbarmlighet.
Nu börjar jag bli gammal, medan du kom billigt undan,
och jag avundas dig bittert. Vad har jag nu att se mera fram emot
än ålderdomens öken i en ständigt värre bitterhet av ensamhet
då den som gladast och beredvilligast delade mitt liv
när det ännu gav löften och var strålande i barndomen
så bryskt har ryckts ifrån mig mitt i livets middagshöjd!
Din bortgång är så mycket mera upprörande och oacceptabel
då du var så vacker både till din kropp och själ,
en kung i hjärta och en ängel i din själ.
Så lämnar du mig ensam att för resten av mitt liv
blott gråta över att få vissna ensam in i vinternattens mörknande
i ömklighetens narraktiga gaggiga patetiskhet.
Skratta åt mig från din himmel
med din varma smått beslöjade charmfulla röst,
alltjämt det som mest lever kvar av dig i mitt tydliga minne,
skratta åt min dårskaps yttersta narraktighet att fåfängt leva kvar.

16.

Vi slipper aldrig våra gengångare.
Vi är beroende av dem liksom de är beroende av oss.
Vi kallar oss till dem i nattens timmar,
och det är ingen slump att midnattstimmen är den bästa.
Då, när mörkret är som tätast, ser man bäst i mörkret
och genom mörkret till den andra sidan.
Då ser man allt det bäst som aldrig syns i dagsljus.
Somliga ser spöken mitt på ljusa dagen, det är ingenting ovanligt,
i synnerhet om man råkar ut för för många begravningar,
och det är inget ont eller sjukt i det,
men klarast ser man genom mörkret och till andra sidan
just när mörkret är som allra djupast
och de flesta sinnen sover i nattens tystaste stunder
då livet gärna håller andan av andakt inför mysteriernas påträngande verklighet.
Det är ett sätt att umgås liksom alla andra.
Det är ingenting märkvärdigt alls i det.
En del har gjort det hela livet och förblir orubbade ändå i klarsynthet –
tvärtom är denna bara desto mera renodlad och utvecklad och raffinerad då.
Det är ej självbedrägeri det handlar om. Det handlar blott om harmonier
och om själsliga balanser, om att öppna redan öppna sinnen ännu mer

och motverka självinskränkningar och självbegränsningar.
En avliden som kände oss i livet känner oss precis lika väl efter livet –
det är bara formerna i umgänget som ändras.
Att förtränga det är lika dumt och elakt som att ignorera en god vän.
Låt kärleken få blomstra fritt med alla medel,
ty det är blott det som kärleken kan leva på.
Och har man bara öppnat ögonen och accepterat de nya umgängesformerna
så är allting så enkelt och naturligt som när vi var barn.
Miraklet mellan oss är detta:
allt som hände efter att vi skildes och som skilde oss
är som försvunnet, upplöst, som om den historien aldrig funnits.
Vi är åter som vi då var: tioåriga små underbara pojkar
i sin bästa ålder, oskuldsfulla, utan ungdomens komplex
och utan pubertetens karaktärsförändringars komplikationer.
Den helt fria neutrala ostörda naturliga och innerliga kärlek
som då dagligen var mellan oss som det naturligaste självklara i världen
har nu plötsligt helt spontant infunnit sig på nytt, som om den aldrig upphört
under dessa fyrtio år. Naturligtvis så finns ej lekarna nu längre,
skolbänken är borta liksom kunskapsörsten och kamraterna och diskussionerna,
vi leker inte längre kurragömma eller jämför våra ideal,
men samvaron och harmonin är där och fullständigt densamma
som ett underbart symptom på tidlöshetens dimension.
Du kanske läser vad jag skriver nu och tycker det är roligt –
sådana är våra nya lekar, lika underfundiga som då
men på ett mycket högre och intelligentare och mera avancerat plan.
Vem behöver då bevis och tecken för att spöken finns?
Man kan ej ignorera och förneka och förtränga sina egna själsliga upplevelser
och allra minst analysera dem med hänvisning till inbillningens värld
när man ju vet att ingenting är mera omöjligt än att förneka sina egna känslor
som man ju känner själv att är den högsta sanningen.
Självuggestion och inbillning? Nej, kärleken kan aldrig ljuga för sig själv,
ty om den kunde det så skulle den ej existera.

17.

Efter sorgen kommer vreden, frustrationen, fan-anamma-attityden,
nätterna förutan tal förutan sömn av bara bittert grubbel
och de oundvikliga rättmätiga anklagelserna mot den gudomliga orättvisan.
Det är alltför tydligt här att någonting ej stämmer.
Varför ska man då bekymra sig om sina vänners välbefinnande när det ej hjälper,
när den sundaste går under i den smärtorikaste av sjukdomar?
Och varför ska man vara klok och leva vettigt själv
när den som var den klokaste blir drabbad av den galnaste av sjukdomar?
Och varför ska man hålla sig väl med försynen och den store anden
när den godaste och ädlaste bland människor
så blir drabbad av den gudomliga oförsynen?
Här finns bara argument för ateism och bitter gudsbespottelse,
ej något gott och inget konstruktivt, här föreligger bara infernalisk ondska
och det enbart på den metafysiska nivån, ty ingen människa kan anklagas.
Men gudomen kan ej ta på sig någon skuld, ty han är evigt fri från ansvar

då man aldrig ens kan få det minsta svar från honom.
Återstår blott då att anklaga sig själv.
Ja, jag är skyldig, käre vän, och jag tar på mig skulden
för att jag ej skötte bättre om den ljuvliga kontakt vi hade,
för att jag ej hörde regelbundet av mig,
för att jag ej kände till att du var sjuk.
Men det berodde kanske på att du själv ville ha det så.
Du hade kunnat ringa mig och säga något.
Eller var du såpass utsägligt god
att du själv ville bära allt allena och icke låta mig
få ta den minsta del av den yttersta orättvisa ondskan
förrän allt var över och du burit hem din seger över den helt själv?

18.

Mina frågor är ett antal. Den mest angelägna är:
fanns det för mig en möjlighet att rädda livet på dig?
Jag har ju kontakt med framstående cancerläkare, som kunnat rädda liv förut.
Jag vet, att jag om någon kanske hade nyckeln i min hand
till räddningen för dig, men du förteg din sjukdom och visste inte själv
om mina möjligheter och förstod ej att inviga mig i saken,
som om du själv inte ville att problemet skulle lösas.
Ty om viljan bara finns kan den uträtta vilka underverk som helst.
Det är en självklarhet. Men du fördolde hemligheten för mig
som om den var någonting att skämmas för.
Och jag kan inte tro att du själv ville skiljas från ditt liv.
Du hade ju allt på det torra: en god hustru med en idealisk grekisk släkt,
en god son som du älskade och som i mycket var dig lik,
din bror och hans familj som älskade dig innerligt som de gjort hela livet,
många vänner och elever som på samma sätt uppbar dig högt,
du måste såsom lärare ha varit mycket älskad för din godmodiga harmoni,
och som hantverkare som kunde göra allt med dina händer,
som en snabb och smidig snickare var du exceptionell.
Det fanns ej någon som ej hade anledning att uppskatta dig högt,
och du var nog den siste jag har känt i livet som kunde göra fiender.
Vår vänskap blev blott fyrtiotre år gammal men fortsätter efter döden
som kompensation för allt det som vi inte hann med under fyrtiotre år.
Livet räcker aldrig till. Det krävs en tidlöshet
för att man alls skall kunna komma på det klara med
det minsta här i livet, som dock är det mest väsentliga:
en relation.

19.

Det är tungt att samla på sig patienter.
Överallt så ser jag bara tragedier, och det är omöjligt
att åtgärda alla. Det är till och med omöjligt
att åtgärda ens den minsta av dem.
Ty de bara uppstår oförklarligt,

vanligen av misstag, alltid ofrivilligt,
och för sent blir folk medvetna om
att de har fastnat i dem och så blivit offer.
Sedan är det bara att i bästa fall försöka överleva dem.
Det kanske i sällsynta fall är hälsosamt att skratta åt dem.
Sorgen till exempel stiger lätt de sörjande åt huvudet
så att de börjar tävla eller skryta om vem som är den som sörjer mest,
som om en annan sörjandes demonstrationer
vore förolämpande och otillbörlig konkurrens.
Den verkliga och innerliga sorgen är den mest privata dock av alla angelägenheter
och syns aldrig utåt, ty den gråter bara inåt.
Den kan ingen dela. Den kan heller aldrig förevisas,
ty då blir den prostituerad och fördärvad
genom att de som ej kan förstå sig på den får besudla den:
det blir en ovärdig vulgarisering,
som när kärlek övergår från samlag till okänsligt gruppsex.
Så kan sorgen bli till något löjligt.
Heligast är sorgen när den ägnar sig åt att försöka lindra den för andra.
Därför tröstar sörjande varandra bäst,
men den sorg är den djupaste som måste sörja ensam.

20.

Vagga mig i ro i dödens ljuva värme,
låt mig sova i den eviga vänskapens drömmars ömhet,
unna mig den glädjen att få dela din serenitet i evigheten,
ty den bittra verklighetens lidande påfrestningar
med alla sina tragediers utsäglighet
kan ingen människa stå ut med,
och därför dör vi, medan vi som ännu lever
därför avundas er som har kommit undan
och som redan funnit vila i en evig salig sömn.
Jag vet, du kommenderar mig: lev kvar,
sköt dina plikter, du har mycket kvar att göra,
du har många människor att ta hand om,
många öden att dokumentera,
mycket skön musik att göra tillgänglig och skriva ner,
allt sådant som du ej kan göra i mitt sällskap.
Ja, du kommenderar mig, och din befallning är min lag.
Så jag är alltså dömd att leva vidare
och klaga vidare och gråta vidare
och suktande gå varje natt till sängs
till tårars bittra ackompagnemang
i ständigt tilltagande sorg och saknad av bortgångna vänner
som jag aldrig mer får träffa.
Är det konstigt då att jag är nekrofil?
Nu skojar jag. Man kan ej älska lik,
men de avlidnas själar kan man faktiskt älska mer
än vad man kunde älska deras fysiska närvaro när de levde.
De kan vara mera verkliga som döda själar än de var i livet,

mera levande, mera påtagliga och mera älskvärda som andar än som kroppar.
Är det dårskap att umgås med de immateriella?
Inte alls, ty all den dårskap som alls finns
finns enbart i den materiella världen.

21.

Hur mycket kan en sorg fördjupas?
Oceanen har ett djup, men äger tårars källa någon botten?
Efter regnet kommer solsken, men kan sorgens tårar någonsin ta slut?
Min ädle vän, jag vet, jag borde ägna mig i stället åt de levande,
men all min glädje finner jag allenast i min sorg.
Jag ser dig le, jag ser dig som den gladaste av alla,
medan hela världen bara gråter i elände,
ryser inför Bushmannen i Washington och hans besinningslösa krigshets,
drar sig undan och ihop sig inför det eventuella kriget
i en universell fruktan, små och ensamma och rädda,
medan endast du är suverän i döden som en triumfator
med ett härligt liv bakom dig av blott ädelmod och goda gärningar.
Du är det vackraste som finns där du nu existerar
bortom hela världens fulhet och groteska raseri
som intaktheten själv i underbaraste integritet och fläckfrihet,
den renaste och godaste av alla, och – det som jag nu är stoltast över –
den som en gång var min vän.
Vi var tillsammans mera samförstående än bröder –
aldrig att jag skulle kunna komma dig mer nära än din broder,
men ni var dock olika, kontraster, och ej långt ifrån varandras motsatser;
men vi två var som samma själ tillsammans,
åtminstone i gränslösa avseenden.
Min vän, låt oss förbli så alltid,
även om vi måste leva åtskilda ett slag framöver nu,
tills vi kan mötas åter och igen förenas
för att aldrig mera skiljas där i evighetens dimensionslöshet
när jag har blivit fri från livets dödlighets begränsningar.

22.

Är då döden livets enda goda som man har att hoppas på?
Nej, livet finns i livet, ej i döden,
men i dödens skönhet kan man finna livet.
Hur är detta möjligt?
Döden renar livet från allt fult och oegentligt.
När en själ befrias från sin dödlighet
så framstår endast allt det goda, sköna, ädla av hans liv,
och detta blir bestående.
Döm aldrig någon lycklig förrän han har dött,
så sade redan grekerna, och isländsk visdom var av samma mening:
endast domen över död man håller.
Din dom, Hugo, är den vackraste som jag har upplevt

sedan Berndt dog, lika suverän och lika triumferande
i enbart positivitet och härlighet, men du har ytterligare en dimension
av skönhet och av ädelhet och godhet, medan Berndt var mera kärv.
Vi ägde samma ideal gemensamt, och vi hade samma svaghet för det grekiska,
denna egendomliga idiosynkrasi som var gemensam för oss framstår nu först efteråt,
och jag vet ännu inte vad den kan ha att betyda praktiskt för vår framtid.
Kanske blir det ändå någon sorts fortsättning på vår saga
här i livet med dig kvar hos oss
som främjare av livet för oss alla,
som om du manipulerar ödets krafter bortom graven,
varför det just därför kanske då är desto viktigare för oss
att i outtröttlighet fortsätta hålla denna sällsamma kontakt
med dig ej som gengångare och ej som spöke
men som blott den mest beständiga, pålitliga och trognaste av vänner.

23.

Hur har ni det där på andra sidan?
Er existens är förknippad med både vissa fördelar och nackdelar.
En klar fördel är er rörelsefrihet:
ni har inga fysiska begränsningar utan kan röra er fritt
utan fysiska medel vart som helst när som helst.
Ni kan resa på mindre än en sekund från en plats till en annan,
hemsöka en anhörig och fara till nästa på ett ögonblick,
så ni slipper minsann sakna underhållning och omväxling.
Er största nackdel är dock att ni aldrig får sova.
Utan det fysiska behovet av vila är ni kroniskt vakna
och därmed oroliga och rörliga och faktiskt osaliga,
och detta får den känna på som står i kontakt med er:
er osalighet och ständiga vakenhet smittar av sig,
så att den som känner de döda aldrig får någon sömn.
Han tillbringar sina nätter med att liggande grubbla över er oro,
hans deltagande med er måste medföra hans egen osalighet,
och detta är ett klart problem, både för honom och för er.
Ni behöver denna kontakt, och han kan inte släppa den, då han känner ert behov.
Den ständiga oron på andra sidan är värre än någon oro här i världen,
och därför är faktiskt denna världens oro och bekymmer att föredra,
för den kan man koppla av från, somna bort ifrån och vila upp sig från.
Så sömnen är den stora fördelen med livet:
den finns ej på andra sidan, där den verkliga ångestoron finns
som de odödligas enda verkliga och ofrånkomliga helvete –
eller åtminstone upplevs det så av de levande.

24.

Min käre vän, du gyllne prins av blodet, ödesbroder,
det var värre än jag trodde. Jag har nu i kväll fått träffa Gunilla,
din älskade, och äntligen fått veta sammanhanget.
Därmed framstår nu mysteriet som bara desto mera mystiskt och otroligt.

Utan anledning så drabbades du av ett tarmsår fullständigt identiskt med mitt eget. Mitt var såret, min var skadan, men du drabbades av innebördens fasa utan att du kunde fatta något av dess väsen.

Då jag aldrig informerades om vad du drabbats av så kunde jag ej heller informera dig om skadans upphov och förklara den för dig. Som ett ofattbart ont så grep det kring sig i din sköna gudomliga underbara kropp, när jag var den som kände hemligheten om det ofattbara onda djävulska och fasansfulla ursprunget, som du, då du ej kände till det, icke kunde värja dig emot. När vi för sista gången träffades så visste du om vad du led av, men du sade ingenting, du såg ej någon anledning därtill, då du ej alls bedömde det som något farligt.

Det var lappri, blott en bagatell, en liten sak att övervinna, och så bar du på det i två år utan att ens kunna tänka dig att det var så fatalt. I olika omgångars kval besegrade du infektionen om och om på nytt, men alltid återkom den med förnyad kraft mer djävulsk i sin nya form än någon av de tidigare.

Först den allra sista tiden började ni umgås med den möjligheten att det kunde leda till ett annat slut än segern, och in i det sista trodde du på segerns möjlighet och gav ej upp din tro på den och kampen för den förrän sista veckan före slutet.

Jag besökte Gunilla i kväll förvissad om och med bekännelsen på mina läppar att jag kunnat rädda dig om jag fått veta om det.

Men naturligtvis så hade du ej kunnat ha en aning om min möjlighet och mina insikter i just en sådan skada, varför du höll tyst om saken.

Nu är det för sent. Nu kan vi bara konstatera, att vårt ödesbrödraskap bekräftats genom detta ytterst egendomliga förhållande att jag, precis när vi blev åtskilda av ödet nu för fyrtioett år sedan, ådrog mig en skada genom livets yttersta tänkbara ondska som förföljt mig hela livet sedan dess

och som du sedan utan anledning långt senare fick en exakt kopia av som efter två års utveckling och utan att du kunde fatta dess natur och upphov blev din död.

Min vän, vi var oskyldiga, precis lika fullständigt oskyldiga bägge två, jag drabbades, men du blev offret,

jag har överlevat hittills då jag kunnat fatta tragedins natur, men du, förskonad från mitt öde, kunde icke fatta det och kunde därför icke överleva det.

Naturligtvis kan andra ej förstå en sådan ödesmekanism som så har sammanlänkat oss i dödens lek med livet, och naturligtvis skall somliga försöka bortförklara saken och förfäktat att jag blott inbillar mig absurditeter, men ett fåtal skall förstå och lära sig och kanske kunna dra en fördel av erfarenheten som jag nu tills vidare är ensam om i livet, då den enda övriga som kunnat vara invigd i den samma intrikata kunskapen om denna ödesmekanism, du själv, min ende ödesbroder, du gyllne prins och gudomlige skönhetsjäl, har lämnat mig i ensamhet att i den ständigt i otröstlig sorg förtvivlat envist oupphörligen åkalla dig, min följeslagare från tidslösheten in i tidlöshetens eviga kontinuitet.

25.

Sorgens ljuvhet skänker tårars tröst och bitterhetens skönhet.
 Nej, vi känner ingen bitterhet, fastän den är befogad,
 men just därför är den ock så skön.
 Ditt minne lyser i förklarad gyllne skimmer
 som en dyr klenod, som bara tillhör dem som stod dig nära
 och som njuter privilegiet att få sakna dig.
 Det extraordinära i din tragedi är just den fullständiga saknaden av något ont –
 det finns blott godhet och allenast godhet och fullödlig sådan
 i din helhetsbild, och den är därför värd att vårda och bevara
 som det dyrbaraste oförgängligaste konstverk.
 Ja, du var allenast god, den bästa av kamrater,
 trots ditt djup, din dynamik, dina passioner och ditt pathos
 var du alltid fullständigt human,
 och aldrig att jag såg dig obehärskad – bara entusiastisk.
 Men du hade djupa glödande passioner, och du hade dina grubbel,
 liksom solen äger nödvändiga fläckar hade även du din oro,
 din förtvivlan och din sårbarhet i all din överlägsenhet.
 Det intressanta var just denna din självklara överlägsenhet
 humant och fysiskt, som du aldrig kunde missbruka.
 Med dina kraftresurser kunde du ha blivit vad som helst –
 din inflytelsekraft var oförneklig, och jag tror varenda en som kände dig
 nog knappast skulle kunna glömma dig,
 just för din överlägsenhets naturliga och suveräna självbehärskning –
 du var mänskligt suverän och samtidigt naturligt ödmjuk.
 Så försöker jag nu karakterisera dig och rekonstruera dig i efterskott
 i ett försök att hålla kvar dig och bevara dig i närheten och levande –
 ett tafatt, fåfängt, kanske dumt försök, som dock är ärligt
 och fullständigt uppriktigt i den vänskapliga tillgivenhetens gränslöshet.

26.

Välkommen, kära gäst, och stanna gärna länge;
 ja, du har all frihet att förbli hos mig som stadig gäst
 så länge du behagar enbart för ditt sällskaps skull.
 Jag vet, du är bekväm, du äter inte, du behöver ingen säng,
 du kan ej störa, och samtidigt utgör du ett idealiskt sällskap.
 Det är de nyss hädangångna, läs befriade och utskrivna,
 patienternas och själarnas mest smärtsamma problem:
 att inte kunna få kontakt med dem de älskat.
 Har de tur så finns det något undantag, en överkänslig eremit
 med sinnet inställt på det själsliga och mest övernaturliga
 som då är mottaglig för den akuta smärtan hos de nyligen avlidna.
 Den chock som du utlöste hos mig med din död var nog en hjälp därtill:
 jag ramlade med cykeln efteråt och slog mig värre än jag någonsin har gjort,
 slog upp mitt knä och armbåge och skuldra och förstörde ytterligare ett finger
 för en månad: efter fallet låg jag stilla mitt i gatan utan att ens kunna röra mig
 tills chocken av akuta skadorna och smärtan släppt.
 Så illa har jag aldrig skadat mig ens när jag krockat med bilister.

Men hur fungerar då ett spöke? Kan han se dig? Kan han höra dig?
Kan spöken se på TV, njuta av musik och känna doften av god mat?
Det är besynnerligt nog mycket enklare än så.
Han delar helt enkelt med dig, på din inbjudan, dina egna sinnen.
Han kan använda din syn och dina öron och därmed ock dela dina tankar.
Ja, han kan, om du blott låter honom, göra samma bruk av din kropp som du själv.
Och därmed kan den lättaste tänkbara samvaro och kommunikation friktionsfritt äga rum.
Det kan ej uppstå missförstånd. Men det villkoret gäller,
som en självklarhetens logiska naturlag, att i samma ögonblick
du ej vill ha honom som din gäst längre, överger han dig och kilar vidare.
En nyss avliden människa står inför den mest överväldigande tomhet
när han ej ser någon möjlighet till någon mer kontakt med dem han känt och älskat.
Men om någon känner honom och är öppen för kontakten och inbjuder honom
kan ett motsatt fenomen som ett mirakel äga rum:
kontakten, samvaron och kärleken kan då bli ännu bättre än den var i livet.
Ett rätt medium kan dessutom förmedla på ett rätt sätt
denna underbara gengångarkontakt till de anhöriga,
som han ej mer kan få kontakt med på naturligt sätt.
Ja, det är dina sinnen han använder, det är dina ögon han kan se med,
det är dina filmer som han ser, och han kan dela dina tankar
automatiskt utan att förklaringar behövs. Det är den renaste telepati.
Nu tror ni jag är schizofren och fnoskig och har blivit gaggig eller något värre,
men det kan ni ej bevisa. Ja, jag vet, ej heller jag kan alls bevisa
mina hypotesers sanning, men ni kan ej vetenskapligt bortse från
den möjligheten att vartenda ord jag talar här är sant.

27.

De döda vet och känner mer än vi förstår.
De vet precis vad de kan utöva för dragningskraft
på dem de har kontakt med bland de levande,
hur de kan suga med sig dem som de har lämnat kvar,
då de har större makt som fria andar än vad någon dödlig har.
Men samtidigt har de ett nytt och avancerat omdöme
som kroppsbefriade än vad de hade med sin fysiska begränsning,
och de vet, att deras kraft är oerhörd och drar sig därför från att bruka den
och göra väsen av den, då de ännu mindre än de levande vill skada något levande.
Ty livet framstår såsom allra heligast och värdefullast
när man ser det från ett livslöst perspektiv från andra sidan graven.
Därför spökar inte vem som helst för vilken levande som helst,
av hänsyn till de levande, och av naturlig fruktan för sin egen makt
och dess eventuella inflytande på de alltjämt levande.
Jag är ej rädd för döden, jag har aldrig fruktat någon död
och umgås lätt med andra sidan som med ett naturligt element,
som med det vilda havet eller med de svåra bergen
eller något annat överväldigande stort.
Välkommen bara att hemsöka mig och stanna hos mig,
särskilt du, min tragiskt förolyckade och bästa vän,
den vackraste person jag kände – och den trognaste,
den djupaste, den mest samhörige och tolerante

och den klokaste och mest naturliga.
Jag säger ej farväl till dig.
Jag säger blott välkommen.

28.

Dina bilder visar dig som du förvisso var i verkligheten, men de ljuger, ty de visar ingenting av verkligheten bakom verkligheten. Man kan skönja något av din själ i bilden av dig där du allvarligt och kritiskt ställer dig akut och intensivt tillspetsat frågande till tillvaron, men inte ens den allvarsbilden ger ett sannskyldigt porträtt av dig. Jag har dig hellre immateriell och ren i endast själen där personligheten fyller hela bilden så att denna utplånas och blir helt oväsentlig. Ja, ditt varma leende förvisso, dina vackra goda ögon och din sköna kropp, allt fysiskt i all ära, men det är allenast själen som består, som dröjer kvar hos mig och som allena är väsentlig.

29.

"State my case, please."

"Är det inte bäst att du gör det själv?"

"Hur då? Jag behöver en översättare i så fall."

"Det blir aldrig helt korrekt i översättning."

"Men du kan lägga orden. Det kan inte jag. Var mitt medium. Det är min enda chans."

"Allt kommer ifrån dig. Ingenting kan komma från mig."

"Du har ju själv den där förbaskade skadan i stjärten. Du vet ju hur det känns. En liten irriterande bagatell som oroar. Men du är utan familj. Du har kunnat focusera hela din uppmärksamhet på den och kunnat kontrollera den. Det var det jag inte kunde.

Kanske mitt misstag var att bry mig om den och låta den bli undersökt. Men vad skulle jag göra? Den började ju blöda, och det gick inte att hålla det hemligt. Vi måste diskutera saken, Gunilla och jag, och naturligtvis måste det då bli undersökning.

Därmed hade den första stöten mot lavinen satts i gång. Ingen anade först att den rörde sig. Jag blev undersökt men fick inte veta någonting. Vi väntade. Det fortsatte att blöda. Ingen sade någonting. Vi väntade. Vi undrade varför det tog så lång tid. Det tog månader. Och så kom beskedet: cancer.

Men prognosen var god. 90% av alla fall kan botas. Jag var kärnsund annars. Jag hade världens friskaste kropp, och du minns ju hur jag som tioåring frivilligt sprang 1000-meterslopp på idrottsarenan där i Lysekil och med spurt på slutet. Jag kunde alltid behärska min kropp till fulländning. Jag hade inte kunnat få en bättre kropp. Så visst skulle jag väl kunna besegra en liten struntsak som en liten cancerfläck?

Men vi hade ju redan förlorat nästan ett halvår. Att diagnosen lät vänta på sig så länge var ousäktligt, och det gav naturligtvis anledning till oro. När diagnosen kom var den inte ägnad att stilla oron.

Så kom strålningsbehandlingarna och operationerna. Det såg ut att gå bra, och varje gång kom jag till synes återställd genom behandlingen, men så kom nya metastaser, så

allting måste göras om från början igen. Det blev jobbigare för varje gång. Men jag tvivlade aldrig på att jag skulle komma ut på andra sidan. Jag trodde aldrig att ett nederlag var möjligt. Det gjorde ingen annan heller. Vi kämpade på segt och envist i förvissning om slutmålets slutgiltiga segers självklarhet.

Och varje gång verkade jag bli frisk. När Laura tog studenten förra året var jag helt i form, och vi trodde nästan att segern var vunnin. Men så kom det tillbaka igen. Nya strålningsbehandlingar, och så plötsligt avbröts de. Läkarna hade gett upp. Först då, och det var allra första gången, framstod nederlaget som en möjlighet, men bara som en teoretisk möjlighet. I ett och ett halvt år hade vi kämpat hela tiden förvissade om segern, och så ställdes vi för första gången inför det perspektivet att vi borde ha prövat andra metoder från början. Vi prövade dem nu, men det var för sent. Jag fortsatte arbeta på på skolan, det var det som höll mig uppe, inte förrän min kropp ramlade ihop under mig skulle jag sluta med det, och jag höll nästan ända fram till julen. Först då insåg jag att kriget var förlorat.

Det hemskaste var fiendens osynlighet. Jag kände honom hela tiden, från den första lilla blödande fläcken, och han växte hela tiden, men han var hela tiden oåtkomlig för mig. Jag kunde aldrig få honom klart definierad. Jag kunde aldrig förstå honom. Han kunde bara besegra mig genom att jag aldrig fick ett klart grepp om honom. Det var som att slåss mot en osynlig, som just genom sin osynlighet hela tiden har överhanden och utnyttjar detta på det mest infernaliska vis till att bit för bit överta din kropp cell för cell på det mest smygande plågsamma tänkbara vis. Det var inte en känsla av att jag ruttnade inifrån. Det var en känsla av att en osynlig fiende bit för bit övertog min kropp bara för att förtära den.

Så tappades jag på livet cell för cell. Läkarna gav upp och lämnade mig åt mörkret. Men jag skulle aldrig acceptera döden. Det har jag aldrig gjort. Och jag visste att ingen som kände mig skulle göra det heller. Självklart skulle jag leva vidare. Jag måste bara acceptera det ytterst orättvisa faktum, att denna ljuvliga, underbara, idealiska, sköna kropp, som jag fått till skänks av min mor, måste jag lämna ifrån mig och överge. Den var ett sjunkande skepp, och allt vad den tillhörde måste sjunka och förgås med den, medan jag ensam inte kunde förgås med den.

Och här är jag nu, berövad min kropp, men jag är hos er fortfarande, och jag älskar er mer än någonsin, och det kanske ni alla känner. Jag kan inte längre ha fysisk kontakt med er, men åtminstone kan jag göra mig påmind genom den själsliga kontakten, där denna är möjlig. Och det är jag tacksam för så länge det går. Så länge ni håller kvar vid mig, så länge stannar jag hos er.

Det är så spöken fungerar. Så länge de erkänns har de ingen anledning att överge sig själva och anta nya skepnader.

Men det var mitt fall jag skulle framlägga. Det räcker med det. Det egendomligaste är, att ingenting har förändrats. Min kärlek har endast gått igenom en kris och förändrats och luttrats och till och med vuxit, men genom förlusten av kroppen har jag blivit av med allt slagg, alla orenheter, alla oegentligheter och alla oväsentligheter. Kvar är bara själen och dess renaste kärlek, min enda del i evigheten, som bara tillhör mig själv så länge jag fortsätter att älska, ty det är min enda kraft. Mina fysiska krafter var bara fåfänga, men desto mindre fåfäng var min kärlek.

Ta hand om de mina så gott du kan. Det är min enda bön till dig. Vi fortsätter hålla kontakten, som alltid."

Döden är en vän. Hon är den yttersta befriaren som genom sin förlossning renar oss från allting oegentligt, oväsentligt, falskt och orent, fåfängt och förgängligt, medan bara det väsentliga, det eviga och det egentliga blir kvar. Men när man sålunda lär känna döden som en vän så framstår hon som alltmer attraktiv och som en fresterska. I ett fall som jag kände innebar en nära god väns död för hans då närmaste väninna ett så oemotståndligt sug, att hon själv tog sitt liv det samma året: en märkvärdig dubbeltragedi. Och det är faran med den goda döden: i intimt vänskapligt umgänge med henne kan hon bli oemotståndlig, mera så än någon innerlig förälskelse, så att man intet annat kan än ge sig hän. Och det är därför som det händer, att de närmaste ibland blir galna av sin sorg. De saknar positiv kanalisering av den, vilket är nödvändigt om man alls ska komma över den och klara av den. Somliga vill ha den kvar och aldrig komma över den, de sörjer passionerat hela livet, som miss Havisham i Dickens praktroman, och även liksom änkan uti Windsor, drottningen Viktoria, som isolerade sig efter makens död och undandrog sig all offentlighet. Det måste inte vara skadligt. I Viktorias fall drog England bara fördel av det. Men det är viktigt för ens egen överlevnad att man bearbetar sorgen och helst praktiserar och konkretiserar den. Att låta tårarna få flöda ut i skapandet av konstverk är väl det mest konstruktiva och det bästa sättet. Bästa trösten är det fortsatta intima och privata umgänget med den förlorade och då bäst genom de konkreta minnen han har lämnat kvar, i skrift, i bilder, i hans livsverk och de relationer som förblev bestående. Det sämsta sättet är, som somliga tyvärr gör, att förtränga minnena och till och med avlägsna dem, förkasta dem och rensa ut dem ur sitt liv. Då kommer de tillbaka blott i mera plågsam form. Nej, bearbetning är det enda raka, frossa i de levande reminiscenserna, bevara dem och pränta ner dem, gör ett altare av alla bilderna och redigera minnesböcker, skriv om honom, allt konkret av den som inte längre är konkret är gott. Sjung om honom, odla minnena och värna om hans levnads sanning, prata om honom ad infinitum, festa till hans minne, sorgen måste ut, ty det är inte acceptabelt att en kär förlorad vän ska få förbli förlorad.

Kärleken är blind, men i sin blindhet ser den desto mera. Blindast är den helt förändligade kärleken, den omöjligaste, mest abstrakta, mest absurda – ja, ju mer omöjlig och orimlig kärleken är till sitt väsen, desto mera ser den i sin blindhet, desto mera hör den i sin dövhet, desto mer förstår den i sitt vanvett, desto visare är den i sin oegennyttighet. Hur kan väl någon älska bortom livets, gravens, dödens och förgänglighetens gränser?

Det är lätt, för en som kände dig och lät sig bli till ett med dig som barn
i oskuldens jungfruligaste renhets barnavärld
av bara kärlek, skönhet, generositet och romantik.
Då trodde man på allt och älskade man allt,
och heligast av allt var vänskapen,
som också var en större makt än hela världen:
vad var väl Dag Hammarskjölds martyrium mot vad som hände mellan oss?
Och vi fanns alltid kvar där för varandra
nästan såsom tvillingbröder, omedvetet troget
med en så förödande dynamiskt mäktig kraft
att först när döden skilde dig från mig,
så framstod hur reell och oupplöslig för att inte säga oundgänglig
vår pakt hade varit. Ja, din bror var mer för dig,
och tjugonio års harmoniskt äktenskap hänvisade mig till att vara överflödig,
men det var till mig du kom när endast själen återstod av livet.
Detta må förbrylla framtida intelligenser,
men för mig framstår det fullständigt som självklart.
Det är inget snack om saken.
Det var vi två – alltid, särskilt efter döden.

32.

Naturligtvis, min vän, har jag ej rätt att ställa anspråk.
Vad var jag mot dina bättre relationer, med din mor och bror och med din hustru?
Men just det var kanske styrkan med vår relation, att den var så neutral.
Vi blev ej nånsin subjektiva i den.
Vi gav aldrig efter för den känslsamhet som dock låg i den.
Vi var för goda båda två i självbehärskning.
Alla andra i vår klass, och även flickorna, gav ofta efter
för hysteriska rabiata utbrott, alla kunde de bli galna,
till och med den gode Simon gav i puberteten efter för förryckta moden,
men vi två höll alltid stilen som harmoniskt fulländade diplomater.
För min del tog alltid känslsamheten mot dig sig uttryck
genom att jag alltid saknade dig när du hade lämnat mig,
och det just har nu efter din abrupta bortgång helt förintat mig.
Jag kände genast att jag hade kunnat rädda dig.
Gunilla har förnekat det; att cancer tog hem spelet, menar hon,
berodde på det ousäktliga fatala dröjsmålet vid första diagnosen,
och naturligtvis så har hon rätt.
Men ändå tror jag det är möjligt att jag hade kunnat rädda dig.
Jag kan ej hävda detta med bestämdhet,
men jag tror att möjligheten fanns.
Åtminstone så är det säkert, att om du fått rådgöra med flera
och om jag fått konsultera mer sakkunniga experter,
så hade dina chanser absolut förbättrats.
Och vi kan ej bortse från den märkliga situation som uppstod:
du fick cancer, du höll detta hemligt för mig,
du var säker på att du själv skulle klara av den,
dina läkare försummade dig, schabblade, misslyckades,
kom med första diagnosen alldeles för sent och avbröt strålbehandlingen

som för att demonstrera att de hade givit upp – det kallas patientuppmuntran – medan hela tiden jag hölls okunnig om vad som pågick, medan jag samtidigt hade tillgång till expertkunskap på området i Lund. Och jag fick inget veta förrän du var död. Naturligtvis så kunde du ej veta vad jag visste, men ni kunde ha förtrott er åt mig och kontaktat mig. Nu står vi där hur efterkloka och förståndiga som helst men med ett oförnekligt resultat av bara fiaskoartad katastrof. Naturligtvis är du förtvivlad och förbryllad, orolig, desorienterad och vill veta svar på alla frågor när det är för sent, men allt vad jag kan göra är att fortsätta att älska dig – för sent.

33.

Vår relation har mest att göra med de mest fundamentala mänskliga värderingar. I den låg kärnan av det mänskliga förkroppsligad i ett sannings ögonblick då vi gemensamt delade de kanske mest fundamentala dygderna och vad som mest nog underlättar mänskligt samarbete: godhet, ödmjukhet och tålamod. Förbundet mellan oss var som en grund för konstruktiviteten i all mänsklig existens, den var så stark, att den sporadiskt blott behövde uppdateras och förnyas – därför gjorde det ej något fast det kunde gå sex år emellan varven då vi inte sågs, men ändå, när vi sågs, så var det som blott efter någon dag. Just detta innerligt fundamentala mänskliga i vårt förbund fick sig en knäck igenom din brutala bortgång, all min existens omskakades i en kataklysmatisk jordbävning av outhärdlig chock och smärta, som var svår att överleva, men samtidigt innebar den chocken en högst angelägen och väsentlig påminnelse om vårt förbund och dess natur och dess ursprungliga betydelse, som om jag hade glömt det, aldrig helt, men dock i stora stycken. Plötsligt kom all barndomen tillbaka med all dess dynamiska omätlighet av positivitet, den kärlek som kan uppstå barn emellan är kanske den starkaste som alls kan finnas, vilket Dickens demonstrerar i de finaste av sina verk, och ingenting kan vara mera heligt och bestående. Den grunden finns där alltjämt kvar, omskakad kraftigt av din tragedi men desto mer förnyad och förstärkt av krisen, som om plötsligt vi två slungats fyrtio år tillbaks i tiden för att tvingas återgå till livets viktigaste grunder och de enda helt solida och bestående moraliska hållbara förutsättningarna för all konstruktivitets kontinuitet i den mänskliga existensen.

34.

Saknadens bitterhet blir bara tyngre, den multiplicerar sig själv, liksom tårarna genom sin egen naturkraft från enstaka droppar utvecklas till rännilar, som blir till bäckar, till åar, till älvar, till floder, som utmynnar i oceanen,

som dock bara är som en pöl i sin povra begränsning
då sorgen är djupare än den mest milddjupa grav
och då all världens hav ej kan rymma
en enda mans sorg efter sin bästa vän.
Mot sorgen och tårarna är till och med oceanerna
bara begränsade struntpölar, hur salta de än må vara,
men inte ens saltheten i Döda Havet går upp mot den bitterhet,
som den uppriktiga saknadens frätande tårar kan få
även stenhjärtan att vittra sönder och smälta.
En isbit har fastnat i hjärtat på mig och förstoppat mitt liv,
jag kan ej tänka klart, all min kraftenergi har gått över i vanmaktens slöhet,
och likgiltigheten förklarar all initiativkraft.
Det spelar ej mer någon roll hur det går här i världen,
när den som förtjänade bäst att få leva
blev mördad av den mest onödiga och meningslösa och grymma av sjukdomar.
I all min fåfänga vanmakts sorgs paralyserade passivitet
kan jag blott protestera med näven mot Gud och försynen och ödet
och allt som av hävd anses ha högre makt över livet
och anklaga i evigt ursinne och oförsonlighet
all högre makt och gudomlighet för det gudlösaste mord,
och jag kallar dig därmed, o Gud och försyn, för besinningslös Mördare
inför den domstol som är evigheten.

35.

Att du inte tröttnar på att bara se oss gråta.
Tråkar inte våra klagovisor ut dig?
Nej, jag vet, du blev ju lika fäst vid oss som vi vid dig.
Du kan ju inte bara lämna oss och överge oss utan vidare.
Du känner ansvar, och det är så mycket som du har att göra upp med.
Det är en av meningarna med att låta en avliden använda din kropp
och dina sinnen: han kan aldrig bli din herre eller herre över kroppen,
men igenom att han generöst får låna dina sinnen och ta del av allt vad du upplever
kan han manas, tränas, lockas och förövas till att anta nästa kropp.
Det är att hjälpa honom på det enda sätt du kan på traven,
tills ni båda känner er fullmogna och kan skiljas från varandra
fysiskt och definitivt – tills en dag kanske du får möta honom i ett barn.
Den övergången är det svåraste momentet,
det är vad tibetanerna benämner *bardo*, det vi kallar limbo,
landet ingenstans emellan liv och död och mellan existenserna,
den stora tomheten då du är ingenting men allting tränger på dig
och du måste ta ditt ansvar för vad du vill göra med ditt ödesarv och din personlighet.
Att hålla den avlidne kvar med affektion, telepati och tankar är det bästa sättet
att förmildra övergången och uppgörelsen med sitt förflutna liv för honom.
Inget ont kan därav komma, bara gott.
I bästa fall kan resultatet bli, att han förblir hos dig och i din närhet
så att ni får mötas snart igen när han blir barn på nytt.
Om din medvetenhet kan acceptera detta med alerthet
ökar chanserna betydligt.

36.

Du var min tvillingsjäl, vi hade samma utblick och disposition,
vi hade samma mysticism och samma kritiska inställning
till den timliga bedrägliga förgänglighetens världsfåfånga,
och vi hade samma dygder, tyckte lika litet om vulgaritet
och älskade det ädla och det sköna.
Godheten stod högst, det var den främsta självklarheten,
självbehärskningen och tålmodet ingick i dess väsen helt naturligt,
och du var den jag bäst, naturligast och lättast
kunde diskutera metafysiska mysterier med.
Vår mysticism var samma, och vårt spörjande
ifrågasättande av existensen var det samma.
Existentialistiska problem och frågor var vår specialitet,
och när du nu är borta saknar jag det mer än något annat
att vi aldrig fick ordentligt prata ut. Jag fick ej bearbeta dina tvivel,
dina frågor fick jag aldrig utförligt besvara,
därmed tar du med dig i din grav ett ofullbordat oskrivet kapitel
som framstår nu som det mest viktiga av alla.
Det är katastrofen, och jag tar mitt ansvar för den
och förklarar mig till fullo skyldig.
Ja, ditt öde var mitt eget, och jag känner mig till fullo skyldig för det
och vill ta den skulden på mig hur omätlig den än är.
Vi kanske kan få göra upp en dag inför en efterlängtd och gemensam evighet.

37.

Mysteriet mellan oss är detta:
jag fick aldrig veta om din sjukdom,
du såg ingen anledning att informera mig därom,
och därför kan vi aldrig nu få veta
om jag hade kunnat rädda dig med de kontakter som jag ägde.
Som jag sade tidigare: om du informerat mig
så hade chanserna åtminstone förbättrats.
Och gåtan är, att vi ej heller någonsin får veta
varför du ej ville informera mig.
Var det din stolthet? Delvis troligen åtminstone.
Du var ju säker på att klara krisen.
Denna illusion, att vägra ta den andra möjligheten i beaktande,
att blunda för en allmänt realistisk synpunkt och bedömning
och ta för givet att allt skulle lösas positivt
var misstaget som blev fatalt. Det kunde kanske jag ha avvärjt.
Nu känner vi förlusten av dig alla som en katastrof,
men du var den som måste genomgå den största sorgen
långt i förväg, långsamt grymt accelererande
intill den absoluta outhärdlighetens transcenderande av varje smärtgräns.
Och jag sörjer uteslutande din förlust.
Vi kämpade ju båda som rebeller för en rättvis sak,
vi var rättfärdiga som humanister som gjorde motstånd mot det hårda samhället

och allting i det som dess värre var omänskligt.
Vi var kritiker och tvivlare som såg med klarsynthet på samhällets förvillelser
och ganska ensamma i denna klarsynthet, som blott var humanistisk kärlek.
Skurkarna finns alla kvar, ty de tar aldrig slut,
men den mest ovärderliga av motståndsmännen mot det onda har nu stupat,
den mest konstruktive humanisten och representanten för begreppet kärnfamiljelyckan
har ryckts bort ifrån oss på det grymmaste och mest brutala vis,
och vi är fullständigt otröstliga. Och aldrig har jag känt mig mera ensam.

38.

Hur fungerar livet där på andra sidan? Minns du vad vi minns?
Vi lever ju på våra minnen, vi har därav en skattkammare av ousinlig rikedom,
men vad har du? Du kanske liksom vi blott frossar i de minnens skörd
som kanske du fick rättvist med dig från ditt orättvisa liv,
och ingenting i så fall vore mera rättvist.
Ovissheten är dock vad som mest förenar oss.
Vi vet ej längre var vi har dig, och vi har ej något annat
att ta fasta på av dig förutom just de rent konkreta minnena,
som du dock måste sakna. Eller kanske delar du dem med oss
genom oss? Det vore inte helt ologiskt och omöjligt.
Säker är dock vår kontakt: trots allt fungerar den,
och den är lika vacker efter döden som den var i livet
om ej kanske ännu vackrare igenom sin förfining.
Ty allt fysiskt som stod mellan oss i det konkreta livet,
som din sjukdom, finns ej längre kvar.
Och det var kanske just vad din groteska sjukdom var:
en manifestation av allt det som kom mellan oss
och som ej borde någonsin fått komma mellan oss.
Den är avlägsnad nu, och du är fri.
Och jag är fri med dig nu i din återvunna frihets hälsa
där du nu får triumfera i din gudomliga evighet.

39.

Inte konstigt, käre vän, att du är så osalig och hemsöker mig.
Ditt slut är ju ej något annat än en himmelsskriande skandal.
Det var ett mord, ej illa menat, genomfört av slentrian,
helt omedvetet, av en olyckshändelse och bortförklarad
eufemistiskt genom "den mänskliga faktorn"
synonymt med slarv, försumlighet och skriande inkompetens.
Du gjorde vad du kunde, lade in dig när du misstänkte en kris
och undersökte dig, men sedan? Undersökningsresultatet glömdes bort,
blev lagt på is, och efter först ett halvår blev du meddelad en diagnos,
att det var cancer.
Detta halvårs dröjsmål blev fatalt och dömde dig till döden
utan att du informerades om saken, utan att du visste det,
och vad som återstod för dig blev sedan en utdragen ojämn kamp
där utgången var given utan att en enda av oss kunde ana det.

Du kämpade, du segrade i ronder, du gav inte upp,
och aldrig trodde du att segern var dig utom räckhåll.
Först när läkarna gav upp, som svikit dig från början,
uppstod misstanken att utgången ej var så säkert positiv.
Behandlingarna ställdes in, och du blev lämnad ensam åt ditt öde,
ensam åt att reflektera över alla de åtgärder som du borde ha vidtagit
hellre än att överlåta dig åt sjabblande doktorers godtyckes inkompetens
och som du nu var helt fri att vidta när det var för sent.
Så lämnades du ensam åt det stora mörkret och det fasansfullaste av allt:
att ryckas bort från barn, familj och vänner mitt i livets höjdpunkt.
Finns det skäl att göra rättssak av det? Jag har ställt den frågan
nu till läkare och advokater, och jag väntar mig ett svar.
Moraliskt skäl finns det förvisso, orättvisan i ditt fall
är ju så uppenbar och himmelsskriande i självklarhet.
Men finns det tillräcklig juridisk grund för att det kunde vara värt det?
Det är nästa svåra fråga.

40.

Så är vi bittert reducerade till nollor
av ett samhälle som i vinsthungrig rationalisering
hänsynslöst irrationaliserar bort all mänsklighet
så att en cancerpatient får vänta i sex månader på diagnosen,
som då blir en hemlig infernaliskt underförstådd dödsdom.
Läkarlarv? Förvisso, och den omänskliga faktorn.
Individualitet, personlighet, unikheter, oumbärlighet och godhet
förekommer ej i statistiken, där allt reduceras rationellt
till nollor eller ettor, för att det skall passa i datorerna.
Så går vi under och försvinner, okända och anonyma,
vad vi än har gjort och vad vi än har varit.
En diktare som skickar in sitt mästerverk anmodas deklarerera
om han önskar manuset tillbaka efter refuseringen.
Han svarar ja och väntar på sin refusering.
När den kommer påminner han om förlagets löfte om retur.
Förlaget svarar ytligt känslolöst att manuset förstörts
då diktarens deklARATION ej tydligen nått fram.
Om man försvarar sin integritet är man ej mer än en Quixote,
den mest fåfänga av narrar, som bekrigar sina egna fantasier,
den mest sorgliga av skepnader, ett melankoliskt dårhushjon.
Då är det bättre och det enda riktiga att låta sig omhändertagas,
undersökas noga, överlåta hela sig åt läkare och myndigheter
och med tålamod snällt vänta hur länge som helst på resultatet,
diagnosen, som i bästa fall ej är försenad mera än ett halvår
men som lika fullt då i det finstilla är hemligt dödlig.

41.

Så är vår sköna nya värld och detta samhälles perfekta ordning
reducerad till en automatisk grottekvarn där mänskovärdet är ett skämt.

Mot världens ordning och hur den fungerar är vi alla utan mänskovärde.
Är då livet blott ett lotteri? Om man har tur så har man framgång,
och då kan man duga nånting till, men om man inte slår igenom
är man ingenting och kan man aldrig bli nånting,
hur hårt man än arbetar, vad för kunskap man än har,
vad man än går för och vad man än gör.
Ens ideal är bara drömmar dömda till att krossas mot den krassa verklighetens lag:
att ingenting är något värt om det ej kan ge pengar.
Därigenom har affärsmännen nu blivit världens kejsare och enväldshärskare,
ty de bestämmer allt, då de bestämmer över marknaden,
som styr all världens liv då alla är beroende av dess otillräknelighets totala nyckfullhet.
Och dessa mäktiga affärsmän kan blott överleva
genom egoismens hänsynslösa gränslöshet,
och därför är de alla blott professionella smutsiga skitstövlar.
Var då vår idealism som barn ej något värt?
Var då naturlighetens ädelmod och godhet bara någonting att trampas ned för världen?
Nej, det goda som förenade oss två kan aldrig ignoreras,
det var mera värdefullt än hela världen,
den är det som alltid går åt helvete, men vi två visste bättre,
ty vi var naturliga och goda.
Fattigdomen, anspråkslösheten, förnöjsamheten,
det är det som alltid förblir positivt och leder världen vidare
trots alla egoister som i ursinne och hysteri
i alla tider insisterat på att krampaktigt få leda den åt helvete.

42.

Vi hade en oskriven lag mellan oss
som vi aldrig behövde förklara i ord.
Den var underförstådd i sin självklarhet:
vi fick ej någonsin utnyttja den andras godhet.
Om det uppstod kris, var den andre den siste vi skulle kontakta:
som män skulle vi klara av allting själva.
Det skulle ej nånsin ha fallit mig in under mina perioder
av hundår och svältår och helvetesår att kontakta dig
för att be dig om en handräckning eller den ringaste hjälp,
ty vår vänskap stod över allt sådant, det världsliga och temporära.
På samma sätt delgav du aldrig för mig ditt problem med din sjukdom:
den var ju av högst oväsentlig och övergående natur.
Vi behövde varandra för högre och svårare syften och prövningar,
och för den saken så sparade vi oss i samförstånd undermedvetet och klokt för varandra.
Nu när du är död har den verkliga krisen uppkommit,
och nu minsann krävs de extraordinära resurser
som vi aldrig nödgades tillgripa i våra futtiga materiella problem.
En ny resa har börjat som vi gör tillsammans,
en resa som vi aldrig vågade drömma om medan du levde
och som icke någon av oss har den ringaste aning om var eller hur den ska sluta.

43.

Rätten att få sörja i fred
 är inte bara oantastlig men även högst väsentlig.
 Sorgearbetet är tyngst av alla arbeten
 mest för att det är det mest ensamma av arbeten,
 men man kan bara klara av det ensam.
 Låt den gråtande få gråta ut i ensamhet,
 ty annars blir han aldrig av med sina tårar.
 Det är det brutala receptet, hästkurens formel,
 det hårda bandagets lag i sorgearbetet.
 Naturligtvis är det då lättare om flera delar samma sorg,
 de kan då trösta sig tillsammans,
 men om man är ensam om sin sorg
 kan ingen trösta en och ingenting
 förutom endast sorgen själv och den man sörjer.

44.

Så stängs den ena dörren för min sorg efter den andra,
 man kan inte tala om dig eller skriva om dig utan att varenda en som kände dig
 kreverar, kommer i upplösningstillstånd, blir uppriven intill chocktillstånd
 och ber dig hålla dig på avstånd, inte komma nära, lämna de bedrövade i fred,
 och så har nu de närmaste till dig stängt dörrarna för mig:
 jag får ej prata eller skriva om dig mera inför dem.
 De kan inte konfrontera det och uthärda sin egen sorg.
 Så jag får sörja ensam, har ej någon att få gråta ut hos,
 ingen att få dela saknaden och sorgen med,
 och endast du är kvar, ditt spöke, i ditt mörkers ödslighet
 och tvingar mig fortfarande att gråta.
 Denna din sortis mänskliga katastrof
 har drabbat alla så i grunden att de är förintade i själen,
 ty du utgjorde på något sätt essensen av allt mänskligt och humant,
 av godheten och det väsentliga i livet, allt det som var värt att leva för.
 Din vänsällhet var oerhörd, ty alla som fick känna dig
 upplevde vänskapen med dig mer djupt och innerligt än med "normala människor".
 Nu har de alla, som fick känna dig, förlorat marken under sina fötter,
 och de skälver, rämningar och kollapsar och kan inte omfatta din tragedi
 och liksom jag ej acceptera den. Så står vi inför denna oerhörda risk
 att endast kunna komma över saken genom feg förträngning,
 att lägga locket på och sätta oss på locket, städa undan skiten under mattan
 och fortsätta leva under låtsnad av att ditt kapitel avslutats.
 Nej, låt då hellre tunnan stinka, vädra ut all skiten inför världen,
 demonstrera hur i ditt fall den mänskliga faktorn du
 blev likviderad av den omänskliga faktorn,
 skrik ut tragedin med grekisk kör, och låt publiken darra inför demaskerandet
 av dödens fega bortförklaring och förträngning och dess skamliga tabubeläggande.
 Jag håller fanan högt och kan stoltsera endast med ditt öde,
 ditt exempel som en människa och tragedi av oerhörda dimensioner
 som förintar allt av denna världens skamliga ingredienser

i form av omänsklighet och hyckleri, feghetens tabunonsens och det etablerade konventionella samhällets totala hjärntvätt och förljugenhet.

45.

De är förlorade, ty de begraver sorgen levande.

Det är det sämsta man kan göra, men vi måste dock förstå dem:

de har arbete, familj och egendom att underhålla och försörja,

de har timliga bekymmer och förtränger därför evigheten

för att hålla kvar vid flärden, fåfången, förljugenheten och sandbyggeriet.

Låt dem stänga sina dörrar. Om de gör det kan vi inte öppna dem.

Men därmed blir min sorg fördubblad, då jag ej kan dela den med någon.

Detta är det tyngsta: att bli tvingad till att gråta endast inombords,

att ej få utlopp, inget stöd i vacklandet och ingen alls förståelse.

Vad skall vi göra med dem, dessa ignoranta misslyckade människor,

som befolkar hela världen till fördärv för den och till förbannelse?

Vi två var kloka som förmådde genomskåda detta helvetes bisarreri

med dess förljugenhet och artificiella galenskap och vidrighets förställning,

men det hemska med all klokhet är, att ju mer klok den är, dess ensamare är den.

Jag kan inte hålla fast vid dig nu längre. Du är fri att fara vidare närhelst du vill.

Om jag ej kan få ha kontakt med dina närmaste, hur kan jag då väl trösta dig,

hur kan jag visa dem det lyckliga i att du lever kvar hos mig

och är dig själv hos mig fortfarande om de blott stänger dörren,

refuserar mig och stänger sinnet och ber mig att inte ta kontakt?

Vi två förstod varandra alltid utan ord. Är då vänskapen sådan

och är det en relationslag, att man antingen förstår varandra utan ord,

eller så kan man ej förstå varandra ens med ord?

Jag är besviken och så infernaliskt bitter

på de läkare som dröjde med att meddela din diagnos sex månader,

som därför sedan bara kunde bli en underförstådd dödsdom,

och på dina närmaste, som ej förstod att bättre taga hand om dig

än att du måste insjukna och dö. De må förlåta mig min bitterhet,

vilket de måste göra om de är lika förtvivlade som jag,

men man får ej cancer utan anledning.

Den egna bitterheten och besvikelsen kan vara helt tillräckligt för att gnaga hål i en

så att man ruttar inifrån, i synnerhet om man ej får uttrycka vad man känner

eller undertrycker det av hänsyn till de närmaste.

Jag tror ej de förstod dig och att du i saknad av en som förstod dig,

till exempel jag, gick under i desillusioner.

De må som sagt förlåta mig min förtvivlan med sin egen.

Döden blev då vännen och befriaren, men saken blev ej bättre:

nu står vi inför den omfattande katastrof

som drabbat alla djupt personligt som fick känna dig

då icke någon av dem icke står och skälver hjälplösa och nakna inför avgrunden

berövade all marken under fötterna blott för att du, en människa,

en kunnig sådan och en grund för all humanitet i din omgivning

plötsligt har behagat lämna in om avsked

från vår hopplösa inkompetensvärld.

Av alla dumma lögner och vidskepelser är döden väl den värsta som det stolligaste skräckbelagda tabut, som om döden var ett slut och något att förfasas inför såsom någonting förskräckligt, när det bara är en början och en helt naturlig övergång till ett nytt liv. Så är ej döden något slut, ej något slocknar, det är puppan som läggs av för att dess fjäril skall få triumfera, och ett lik är blott ett avlagt och kasserat skal att likvidera. Varför då en sådan skräck för döden, varför denna vidskepliga feghets ynkliga föraktliga och infantila fruktan, varför dessa omskrivningar och undvikningar som bara är en löjlig fördom och rent käringaktigt skrock? Man måste kunna tala ut om döden och den döde, tabu är det orättvisaste som finns och det oklokaste, ty med att frukta ämnet, sky det och förtränga det så bygger man sig bara egna murar som man murar in sig bakom såsom i ett fängelse av ömklighet och feghet, stollighet och barnslig rädsla. Låt den döde leva! Livet börjar när han dör! Låt honom hemsöka dig, bjud honom som gäst och njut av att få underhålla honom, han skall stanna hos dig såsom tacksam gäst så länge du behagar, och han lämnar dig så fort du bara önskar. Att förtränga dödsprat och allt umgänge med döda är att såsom strutsen sätta huvudet i sanden för att slippa se och höra något obehagligt av ren stollig feghet. Skjut fördomarna i sank, utrota dem och spräng åt fanders alla tabun! De är bara till för att begränsa mänskligt tänkande och hålla mänskan ner i vidskekelse och skrock, när allt vad döden egentligen handlar om är endast frihet.

"Jag beklagar den oersättliga förlusten av din barndomsvän. Jag förstår att hans bortgång plötsligt kastat in dig i för dig helt främmande tankedomäner och -spekulationer om död och sorg m.m. Detta är förvisso ett intressant område men lika outrannsakligt djupt som Marianergraven. Några tips:

Ingenting kan vara privatere eller känsligare än sorgen. Därför är det enda förnuftiga att göra med den att slå vakt om den och inte exponera den. Inga människor är lättare att såra än de som sörjer. Samtidigt är de lättduperade, vilket gör dem extra sårbara.

Därför har spiritismen lyckats etablera sig. Det mesta av den är förstås humbug. Jag vet att somliga, i synnerhet änklingar, gärna förspiller årtal på seanser för att få kontakt med sin avlidna älskade, men vanligen, tyvärr, blir det enda slutresultatet att han inser att han har lurat sig själv, i synnerhet om mediet har tagit betalt, vilket de vanligen gör. Spiritism är därför inte att rekommendera. Bara om sådana fenomen uppstår helt naturligt och opåkallat kan de vara tillförlitliga. Telepati med en avliden kan givetvis fungera och bra, men det är sällsynt, mycket sällsynt."

Vi vill närmast kommentera Johannes ord om sorgen: "[de som sörjer] är lättduperade, vilket gör dem extra sårbara", som är helt fel. Sorgen har en märkvärdig förmåga att drastiskt karaktärsförändra en person. Mera sårbar blir man förvisso men också mera klarsynt: i stället för att bli mera lättduperad blir man mera genomskådande, man kan verka mera lättduperad för andra, men ofta är ingen bättre på att genomskåda bedrägerier än just de sörjande. De får förlängda antenner.

En annan märkvärdig förmåga som sorgen har är att den förädlar och förändligar. Ofta till exempel förhöjs kärleken genom sorgen. Detta kan i sin tur ha den negativa konsekvensen att en sörjande fullständigt stänger in sig med sin sorg. Så gjorde en änkling i åtta år varunder han i princip förblev okontaktbar. Detta är naturligtvis inte hälsosamt hur förstäeligt det än kan vara.

Många upplever att kontakten med sörjande är svårare än vanliga kontakter. De ställs ofta inför det problemet, att vad man än gör eller säger till dem upplevs som sårande. Irritationen är ofta maximerad. Det enda man kan göra åt detta är att inte släppa kontakten. Har man en gång engagerat sig måste man acceptera att förbli engagerad. Att släppa kontakten är lika illa som för den sörjande att förtränga, förneka eller på annat sätt göra våld på sin sorg, dvs. på sina egna känslor. Det är onaturligt och direkt skadligt.

Andra menar, att sorgen är egoistisk, att sörjande människor egentligen bara gråter över sig själva: de gråter över sin egen förlust, vilket ej sällan går till överdrift, så att sorgen blir en ursäkt för ett vältrande i att tycka synd om sig själv. Man måste därför vara vaksam mot sorgen: är den äkta? Vad gråter jag för egentligen? Vem tänker jag mera på: den avlidne eller mig själv? De flesta tänker inte alls på den avlidne utan bara på sig själv, om de inte helt enkelt gråter över skönheten i att njuta av gamla minnen, som chocken kan resultera i att plötsligt börjar flöda fram utan att man kan kontrollera dem eller känslorna.... Den sorgen måste man få unna sig, ty det är viktigt att sådana floder får uttömma sig. De kan lika litet dämpas upp som sorgen själv.

Det största problemet är emellertid vanmakten: man har lidit en orättvis skada som inte går att gottgöra. I detta fall rörde det sig om rent läkarsjabbel: efter undersökningen dröjde de ansvariga i sex månader med att meddela cancerdiagnosen. I beaktande av den senare utvecklingen innebär detta att diagnosen, när den meddelades efter sex månaders dröjsmål, var en underförstådd dödsdom. Fallet är solklart, det är inte den mänskliga faktorn som spelat in utan den omänskliga faktorn i form av hårresande försumlighet, det värsta som kan finnas inom vården, varför vi har ställt frågan om det borde göras rättssak av ärendet. Frågan är viktig och borde debatteras. Vi har endast fått ett klart svar och det negativt med god underbyggnad på rent mänskliga grunder. En resning i målet skulle bara förvärra skadan genom att såren skulle förbli upprivna för oöverskådlig tid medan den lidna skadan, hur mycket den än ersattes, ändå aldrig skulle kunna gottgöras.

48.

Blev vi för bortskämda av din godhet?
Är det därför vi nu gråter tröstlöst i självömkande ursinne?
Du var den som ville leva och förjänade att leva,
därför fick du den mest lömska sjukdomen av alla
medan här en annan går och endast leds vid livet,
har förlorat allt han trodde sig ha levat för
och tvingas därför leva vidare i intighet, i limbo,
utan mening, i ett vacuum av tristess och ilsken bitterhet,

helt utan egoismens entusiasm och bara arg på hela livet
för att det har svikit en från början.
Men du hade allt att leva för och måste ryckas bort och dö
i den mest vansinniga orättvisa,
medan en kollega, en god vän och miljonär,
som hade egoismens vilja till att entusiastiskt breda ut sig här i livet
ligger tvångsintagen och inspärrad som ett djur på sitt mentalsjukhus
och ökar bara instängdhetens skoningslösa lås' massivitet
med att försöka ta sig ut med våld och under skrämmande protester
mot sin grymma personals totala omedgörlighet
som ställer sig helt oförstående mot hans rättmätiga och gudlösa protesters hädelser.
Där har vi livet inspärrat och rasande i aggressivitet,
och du blev fråntagen ditt liv i hårresande orättvisa
för att du mer än nån annan hade allt att leva för;
och jag går här i bottenställd exil likgiltig inför livet
utan någonting att leva för och ännu mer likgiltig inför döden,
och min dom är att jag måste leva i allt detta nonsens.
Kan då livets ironi och grymhets orättvisa bli mer absolut i sin absurdhet?
Jag kan ställa frågan blott till dig,
ty endast du kan ge mig enda rätta svaret, som är tystnad.

49.

Min vän, jag vet nu att jag kunnat rädda dig,
ja, det visste jag från början när jag först fick veta att du dött.
Det enda, käre vän, som fattades dig var att du ej hade rätt person att tala med.
Dina problem var helt psykosomatiska,
de började långt innan dina undersökningar begynte,
och jag förstår precis nu hela sjukdomens utveckling.
Att du aldrig tog kontakt med mig!
Men ack, hur kunde du väl veta att jag satt med lösningen!
Jag borde själv ha lyssnat till ditt nödrop, men jag tog det ej på allvar.
Det var ingens fel. Vår relation falerade på grund av kommunikationsfel,
då vi båda missade att underhålla den, och det berodde på en mänsklig faktor.
Aldrig att vi ville utnyttja den andra, någon av oss,
aldrig att jag ville störa dig i din familjelycka,
och du respekterade mig alltför mycket.
Och nu sitter vi med denna härva,
din familj berövad sin omistliga och underbare far,
och jag berövad den mest trogna ibland vänner.
Stanna kvar, jag ber dig, och jag ska försöka reda ut problemet.
Ge mig bara tid och tålamod, så skall vi klara ut det.
Jag har facit nu, men tragedin förblir ohjälplig och oåterkallelig
då du ej nådde fram till mig förrän det var för sent och du var utom räckhåll.
Desto skönare framstår du i din ädelhet och din personlighet
när nu det fysiska problemet suddats ut av döden och allenast livet återstår.
Men det har jag nu lärt mig, att en vänskap kan man aldrig uraktlåta.
Vänskapens förbund är heligare och mer varaktigt än livet,
och om man försummar vänskapens förpliktelse
blir straffet helt naturligt att det livet måste man förlora.

50.

Problemet är att ingenting är roligt längre.
Vad behagar mig en dålig film med taffliga effekter och bedrövligt trams?
Förr kunde jag se vilken film som helst med god behållning,
men all positivitet har upplösts i ett intet.
Inte heller får man tala om det. Döden är ej någonting att skämta om,
ty den är så allvarlig att man ej får prata om den.
Allt allvarligt är ju bannlyst genom att det är så tråkigt.
Inte heller får man vara öppet negativ och våga kritisera något,
ty det är ju negativt och därför bannlyst genom att det är så tråkigt.
Inte heller får man säga något ont om något som är fult,
man får ej stämpla atonal musik och rockmusik som oljud,
ty det är att förolämpa och diskriminera den:
den har ju som musik all rätt att höras, och man får ej säga något ont om den,
hur djävligt den än låter. Inte heller får man förolämpa någon annan form av modernism.
Den har ju samma existensberättigande som all realism och all ordentlig konst,
hur mycket den än skiljer sig från det som kan förstås,
och man får inte avfärda bluffmakeri som nonsens, ty det är diskriminering.
Och så vidare. Allting är tabu, yttrandefriheten är ett skämt,
ty sanningen är alltid förolämpande och måste därför vara tyst.
Stäng in allt seriöst som skrivs i byrålådan, så att aldrig det får höras eller ses i ljuset,
ty sanningen är förolämpande då den diskriminerar lögnen.
Det är strängt förbjudet att förlöjliga och avslöja auktoriteter,
ty de kan ta illa vid sig, och ja-sägarna och anhängarna kan därvid bli sårade.
Smek Kina medhårs hur det än förtrycker
tibetanerna och Falun Gong och alla oliktänkande
och saboterar Internet och härskar genom våld och lögner
och avrättar i förväg dömda syndabockar utan rättegång
som högt uppsatta lamor: ju mer respekterade och älskade de är,
dess mera skyldiga och tacksamma att ställa inför rätta är de med en självklar dödsdom.
Respektera alla skurkar och banditer som ju håller vår affärsvärld levande
igenom sin energiska beslutsamhet, som bara är opportunism och egoism:
förvisso håller de i gång det västerländska samhället
igenom att med hänsynslöshets blindhet köra över alla som är mjukare.
Man får ej kritisera sådant. Då är man en kverulant,
och sådana finns det ej plats för i ett progressivt moraliskt samhälle
där mänskovärdet och dess odling genom kunskap och kultur
för samhällets maskineris och ordnings skull
nödvändigt måste vara av en sekundär betydelse,
ty pengar är ju allt.

51.

Du har ont fortfarande fastän du är död.
Jag vet, det är ett besynnerligt problem.
Och du kommer till mig för att få din dom och diagnos?
Hur kan väl jag då vara kompetent att ta pulsen på de döda?

Ja, jag känner dina smärtor, och jag delar dem,
men mer än så kan jag ej göra, och mera kan du ej begära.
Skulle jag anklaga någon av de dina överlevande som sörjer dig?
Så säger psykologen till patienten: "Vem är det som gör dig sjuk?"
Den enda diagnos som jag kan ställa är på vad som hände mellan oss.
Vi borde aldrig ha släppt kontakten.
Vi borde aldrig ha accepterat vår skilsmässa som barn.
Vi borde ha hållit ihop som bröder fastän vi var skilda åt.
Vi hade en chans att återförenas som ynglingar,
när du kom till mig för att få råd om christologerna,
men när jag givit det rådet och räddat dig och givit dig ett helt liv
så släppte du mig, och därmed var det kört.
Men jag kunde ej ge dig av mina problem då, som var desperation intill självmord.
Jag kunde blott rädda dig och gjorde det gärna och vet idag att jag gjorde rätt.
Men sedan, när vi sågs på åttiotalet, och du kom med ett nödrop
så tog jag ej fasta på det, och det var mitt brott.
Din stolthet förhindrade dig att någonsin upprepa nödropet,
och så förlorade jag dig efter att du heroiskt stått ut med en mångårig kamp.
Hur skall nu denna skilsmässa på fyrtio år repareras,
när du stuckit över till den andra sidan och jag lämnats ensam i livet?
Jag kan icke lämna det nu, ty jag själv måste liksom du kämpa till döds
innan jag har förtjänat min frihet och kan ta ledigt liksom du.

52.

Jag kan icke bråka. Jag kan bara gråta.
Jag förstår nu ert dilemma, ni på andra sidan graven,
jag förstår nu alla ni som trakasserade Yvonne för nio år sen
när Estonia förläste och ni alla var total desorienterade
och sökte desperat förtvivlat efter medier, vilket medium som helst,
som kunde orientera er i katastrofen. Hon var en av dem
som fattade vad saken rörde sig om och som rördes av er,
kunde se och känna er och sålunda hantera situationen.
Jag har bara en förvirrad gäst hos mig, en gammal vän
och därför desto kärare, en som jag alltid älskade
och som därför givetvis är välkommen att stanna.
Det märkliga är detta, att vi har en lättare kontakt nu
än vi nånsin hade tidigare – ja, vi är nu såsom barn på nytt
beroende på hans metamorfos till existens på andra sidan
utan kropp där själen därför desto tydligare framgår i sin karaktär
som mera renodlad än någonsin i livet, ty han har ju facit nu
och ser allt klart som han ej kunde se i livet med sin ögonsyn.
Han är hos mig, jag känner honom hela tiden, och jag rapporterar detta
genom dessa dialoger med en död, för att dokumentera fenomenet.
Inget ont i det – det är ju bara lärorikt, och vi har båda glädje av det,
då vi liksom när vi levde tjarar med varandra, diskuterar,
djupanalyserar mänskliga problem och resonerar,
inte alltid alldeles begripligt, då kontakten, liksom en sorts radiokortvåg
störs ibland och grumlas, men den återkommer alltid i full klarhet.
Bäst är kommunikationen nattetid och tidigast på morgonen.

På dagen är jag störd av buller, arbete och jäkt och är då mindre koncentrerad, men en sak kan vi nu göra, som vi aldrig kunde medan vi var män. Nu har vi ingenting att blygas för varandra med och skämmas för, ty han är bara själ, och jag kan bara umgås med honom som själ. Det underlättar saken. Därmed är förhållandet fullständigt fritt men desto heligare i sin renhet, så naturligtvis är jag diskret om saken. Ingenting får avslöjas av detta spioneri på andra sidan förrän det ej längre är aktuellt. Men tidlösheten är ju alltid aktuell, och denna relation är tidlös. Risken är då att förhållandet och fenomenet blir bestående.

53.

Sorgearbetet är över. Jag vädrar nu morgonluft. Tack för din kärlek, min vän, och för allt vad du givit mig under din tröstfulla närvaro här i mitt tröstlösa liv i din frånvaro genom en omistlig påtaglig samvaro långt bortom tillvaron. Om något kan kallas kärlek så är det ju vänskapen, och denna kärlek är blott desto större och högre ju renare vänskapen är. Allra renast är vänskap som ej kräver ord för sitt samförstånd, och just så ren har naturen av vår vänskap varit alltsedan vi skildes i småskolan, men denna sistlidna tid har den accentuerats och tillspetsats, skärpts och fulländats av den helt naturliga krisens akuta och självklara trauma som för att beredas och härdas inför evigheten. Vi vet ingenting om vår framtid, men facit av gårdagen har vi, och det är tillräckligt för att göra nuet till mer än en evighet.

54.

Naturligtvis är det korrekt att vara kritisk mot det mystiska förhållandet emellan oss med alla dess förunderliga manifestationer, men vi kan ej bortse från fundamentala fakta: alla dina sjukdomars symptom var helt identiska med mina: ändtarmssåret och dess blödande, och alla magproblemen med dess plågor. Skillnaden var endast den, att det som började psykosomatiskt gick till överdrivna manifestationer hos dig, så att de konkretiserades och blev till faktiska groteska och osannolika sjukdomar, alltmedan jag dock lyckades bevara de psykosomatiska problemen under hård kontroll på den psykosomatiska nivån och därför aldrig gick och undersökte mig och underställdes medicinsk kontroll och undersökning. Därför tror jag att du hade klarat dig om du blott uppsökt mig, så att vi kunnat resonera genom saken och analyserat den tillsammans, mest av allt det underliga faktum att vi led av fullständigt identiska symptom. Men vi hade detta samförstånd emellan oss, en hemlig och oskriven vänskapslag, att aldrig utsätta den andra eller alls besvära honom med småaktigheter, oväsentligheter, petitesser eller materiella brydsamheter som ej hörde till det viktiga i vårt förbund och samförståndet mellan oss:

den djupa, självklara och innerliga harmonin.

Allt materiellt var oväsentligt för vad som var mellan oss.

Det var ej stolthet, således, som gjorde att vi aldrig uppsökte den andra med problem. Det var medvetandet om att vår vänskap och vårt samförstånd stod över allting sådant, att den var för god och alltför helig för att fläckas av det andefattiga, således, att den helt naturligt hörde evigheten och ej denna timliga fåfänga världen till.

55.

Min käre vän, din inåtvändhet blev din undergång.

Din överlägsenhet och underbara yttre var en maskerad blott som bedrägligt dolde en orolig överkänslighet av sällan skådad ömtålig natur, ty dina känslor var för stora och för hjärtliga, din godhet var för överväldigande för att, när de skadades och sårades, du skulle kunna smälta det och tolerera det, men samtidigt var du så självbehärskad, att du inte kunde visa känsluskador utåt.

Hellre blödde du invärtes och förblödde du till döds i själen, men när själen tagit skada måste det manifestera sig i kroppen, och då uppstår helt naturligt gåtfulla och onaturliga sjukdomar.

Vem ska jag nu kunna tala med om själens hemligheter och dess dunkla djup, om liv och död och mysticism, ödets hemlighet och livets tragedi?

Nu har jag ingen annan utom ditt stillatigande spöke, som är blott förbindlighet och tyst förståelse,

och visserligen har vi samförstånd och kan vi resonera och argumentera, men jag föredrog dock att ha min filosofie tvillingsjäl i mera påtaglig gestalt, så att vi kunde komma till konkreta konklusioner.

Ta det inte som ett klagomål på din natur.

Jag bara skämtar. Jag har levererat nu de senaste utredningsresultaten av ditt fall till dina närmaste. Om de vill göra något åt det eller avstå från att göra vad som ännu kunde göras i ditt fall är deras sak. Jag har gjort allt vad jag kan göra för dig.

Nu är ditt framtida öde här i sinnevärlden helt i deras händer.

56.

Hur är det på den andra sidan? Kan du höra min musik, när den genljuder triumferande öronbedövande i skallen på mig? Kan du se vad vi ser, hör du vad vi hör, och känner du vad vi nu känner inför vårens ankomst med de friska fläktar ifrån havet, som förfriskar livet för oss i så ständigt mera njutbart högre grad? Antagligen så är det mycket enklare än så.

Du är ju fri, och vi är icke fria.

Vi är ju beroende av våra kroppar, att försörja dem och äta oss till slöhetssjukdomar och dricka oss fördärvade, så att vi missar allt det andligas väsentligheter som ni där på andra sidan äger som det enda ni består av.

Ack, min vän, kanske att det är en befrielse att dö i cancer, kanske att du längtade själv efter döden efter ungdomens förlust, för ungdomen var ju det enda som betydde något för dig, undervisningen av unga, att få taga hand om dem och ge dem av dig själv,

det var din lycka, annars var du mera melankolisk av dig;
och vår intensivaste samvaro, när vi båda två var ynglingar,
var både som en melankolisk svanesång till ungdomen och dess triumf
och en invigning inför döden, ty jag gav då allt till dig
förvissad om att jag inom en månad skulle vara död.
Nu blev det inte så. Jag levde vidare, du fick ditt liv
med kär familj och en idyllisk idealisk tillvaro,
en sådan just som du mest önskade dig och var som perfekt för,
medan jag fick leva för att se dig gå förlorad för oss alla.
Ja, min vän, det är alldeles outhärdligt, jag förstår varenda läsare av dessa rader
som ej härdar ut med deras skärande melankoli.
Men det är tidens tecken: runt omkring oss dör det bara vänner,
plötsligt rycks de bort i hjärtslag eller cancer,
och vi som är kvar får mer och mer den känslan
att vi är de enda som är kvar.
Så blir vårt liv alltmera outhärdligt,
och vår enda tröst är att få umgås med de döda.

57.

Du talade till mig idag. Är hybris då den enda meningen med livet,
att få höja sig över det vanliga och hänge sig åt övertro och optimism förutan gränser,
att få tro på alltings möjlighet och på sin egen okränkbara suveränitet,
och att vi två tillsammans verkligen då vore osårbar som union?
Din nu totala andlighet gör denna hypotes fullt möjlig,
och det enda som behövs och krävs är tron.
Du var så överlägsen med din skönhet och din fysiska beskaffenhet
att du var något av ett mänskoideal, och för mig kunde det ej finnas någon bättre vän.
Men vi kom från varandra; men ännu långt senare,
när vi på åttiotalet träffades och du beklagade dig pessimistiskt
över hur din kropp nu sviktade och svek dig
kunde jag ej tro det om dig: du stod över sådant,
och jag vägrade att acceptera det, precis som jag nu vid din död
blankt vägrade att acceptera den. Då dök du upp hos mig här i mitt hem
och har alltsedan dess fungerat vid min sida som en sällskapsbroder
omistlig i närhet, samförstånd och resoneringssällskap
som den ödesbror och tvillingsjäl du en gång var från början.
Schizofrent? Patetiskt? Ömkansvärt? Senildement?
Bevisa det! Det kan ni icke göra. Sorgen helgar detta sällsamma förhållande
och gör det osårbart; – så det kan faktiskt hända, att du verkligen har rätt.

58.

När Mumin fann en fågel död, som flugit mot fyrtornets ljus och slagit blint ihjäl sig,
grät han floder och lät klä sig upp i sorgband och Snorkfröken med i sorgflor
medan de högtidligt arrangerade en sorgprocession för att begrava pippin.
När de gick så med den lilla kistans likbår över holmen och grät sönder sina ögon
i sin överväldigande sorg för den omkomna fågelns skull,
så fann de snart, att där låg hundra andra döda fåglar över ön,

som alla flugit emot fyrens ljus på samma sätt och bränt ihjäl sig.
Så har jag nu sörjt mig mer än halvt fördärvad över en person,
som förolyckats genom läkarvårdens grovaste försumlighet,
alltmedan en dåraktig president i USA vill genomföra krig
och utan att ens blinka offra hundratusentals för sin politiska fåfänga.
Ack, vad är då sorgen för en fåfäng möda, som en droppe i en ocean av tårar!
Ändå vet jag att min sorg för din person är större än all världen,
ty en enda god person som du är värd mer än all världens intiga fåfänglighet.
Är det då skönhetsens och romantikens lag,
att livet skall bli desto mera tragiskt ju mer vackert uttryck det har tagit sig?
Du var den ädlaste och skönaste av alla vänner som jag kände,
och så ådrog du dig just den grymmaste av alla sjukdomar
och måste orättvist helt oplanerat tvingas ta farväl av livet,
fastän ditt liv blivit till ett sådant konstverk av harmonisk fulländning och skönhet,
vilket smärtfyllda farväl blev till en outhärdligt utdragen och plågsam dödskamp –
nej, jag kan ej tänka på det utan att mitt sinne förblir upprört i sitt innersta
och blöder tårar kroniskt i den innerligaste bedrövelse.
Och likväl står du där, seren och god och glad i all din skönhets harmoni
för att du övervunnit allt och alltjämt dröjer kvar hos oss
måhända för att hjälpa oss i sorgen och berika våra liv
med din personlighet, som dröjer kvar och aldrig låter sig förglömmas.
Käre vän, dröj kvar, ty vi behöver dig och klarar oss ej utan dig,
ty din omistlighet framstod i all sin tydligaste underbarhet
i det ögonblick just som du lämnade oss för den andra sidan.
Det är ett mirakel att vi har dig kvar, ett underbart mirakel,
och vi kan blott ha denna stilla nåd att bedja om:
dröj kvar, ty du är fortfarande oss så ljuvlig.

59.

Saxofonisten tutade så klagande på din begravning
flera gånger, alltid lika bittert klagande och entonigt bedrövligt.
Det var hans sätt att ge uttryck åt och demonstrera sin bedrövelse.
Jag fruktade för att bevista din begravning, ty jag visste
att det skulle vara något bottenlöst och hemskt.
Det var den hemska begravning jag har upplevt,
ty den var så realistiskt och brutalt illustrativ av din så fruktansvärda tragedi.
Den var ej ovärdig och skrymtande, men den var falsk ändå
som samtliga begravningar ju är, ty man är inte anständig om man ej gråter.
Det skall synas att man sörjer, och man skall gå fram till den där kistan
och offentligt demonstrera ett bedrövligt avskedstagande
som om det döda stoftet där i kistan var en död person att ta farväl av för all evighet.
Vad är väl det för lögn och hyckleri och skådespeleri?
Nej, du är inte död för mig, ty jag vet alltför väl hur väl du lever
och hur glad och frimodig du är nu i din nya och serena harmoni
där blott din sjukdom är ett avslutat kapitel – allting annat lever än,
har överlevt och har du tagit med dig in i nästa existens.
Men jag får inte tala om hur du nu lever,
ty då skrämmer jag blott folk från vettet
som ej tål att höra om hur vålnader betar sig

och kan ha än bättre kommunikation och närkontakt med levande
än vanlig fysisk sådan, som ju alltid är så otillräcklig.
Vi kan vara lugna – ingen stör oss i vår samvaro, ty ingen tror på den.
Vi kan ha den helt för oss själva utan insyn;
och så fortsätter din hemlighet, som du bar med dig hela livet,
in i döden och bortom dess gränser över till den andra sidan
där jag delar den med dig i fromhetens extas och oförgängligen.

60.

Liksom såret måste självt få rensa sig och rena sig
igenom att få blöda ut ordentligt –
ty när såret blöder endast blir det rent –
så måste sorgen även fullt få rasa ut
så att det djupa hjärtetsåret kan få tvättas rent
och så att själen kan bli fri från alla infektioner.
Därför är det märkligt, käre vän, hur dina närmaste betar sig,
hur de stänger sina dörrar för en som blott önskar hjälpa dem
och hur de liksom utesluter möjligheten av en annans sorg och lika stor som deras.
Ja, jag vet, de är ju din familj och dina närmast sörjande,
jag hörde aldrig till familjen, jag var blott en utomstående
och fattig dessutom i slummen utan stadgad position och misstänkt ensam,
så naturligtvis har de all rätt att utestänga mig och vägra ha kontakt med mig.
De har ju all rätt i världen att liksom jag själv
stänga in sig med sin egen sorg och utestänga allting annat
i en sorts självplågeriets egoistiska privilegium.
Men det var inte så du ville ha det.
Jag var dock en trogen vän som älskade dig varmt,
och jag har gett dem och dig även möjlighet till rättelse så långt som det kan gå.
Du gjorde väl ifrån dig, lämnade ett liv fulländat som ett konstverk
och gick hädan mitt i kulmen av din bana och din lycka
så att alla som stod nära dig och i kontakt med dig
ej kunde komma undan den tröstlösa innerliga saknaden och sorgen.
Ja, jag vet, det var ej meningen, du minst av alla ville ha det så,
men om du själv gjort något för att underhålla vår kontakt
och inte hållit mig på avstånd utanför familjen, exkluderad all information,
så vet jag att jag hade kunnat rädda dig.
Det kan jag säga nu när jag fått veta allt och det dessvärre är för sent,
och det gör inte saken bättre. Jag beklagar.
Men är det då bättre, och kan det då göra mindre ont att hålla tyst?
Nej, såret måste blöda ut och flöda,
ty det kan ej annars någonsin bli rent och läka sig
och upphöra med sin ohyggligt gnagande och outhärdliga tortyr.

61.

Vad kan man annat säga än att denna tragedi,
som är din egen, är den värsta i mitt liv?
Vi älskade dig alla, du var som ett helgon för oss,

alla var vi omedvetet helt beroende av dig,
av din godmodiga natur och överlägsna godhet,
men vi såg ej bortom djupare ner i din själ, vad som fanns bakom.
En gång endast blev du arg på mig och vägrade att tala med mig mera
när vi gick i skolan, och det var av svartsjuka allenast:
det var inte acceptabelt för dig att jag även var förtrogen med en annan.
Detta bråk, vårt enda, var blott småaktigt och barnsligt,
och jag blev förvånad över din passion, att du ej kunde smälta
att du icke var den ende för mig, fastän jag var det för dig.
Men det var blott ett missförstånd: du hade aldrig någon konkurrens.
Du var den ende, men jag visade det aldrig öppet.
Hur som helst, det dröjde bara några dagar,
så var vi försonade igen, jag övertalade dig till att fortsätta vår vänskap,
och du gjorde det, som om det aldrig funnits något tvivel.
Men denna ursinniga passion av svartsjuka hos dig för ingenting
förvånade mig storligen, och det gör den än idag,
ty den avslöjade ett känslodjup hos dig av gränslös dynamik
som kunde vara farlig och självdestruktivt förtärande.
Jag vet ej ännu något om hur din besynnerliga sjukdom började,
men jag kan tänka mig ett stressymptom av något slags psykosomatiskt upphov
som just kan ha börjat med okontrollerbar känslostorm
förmodligen av frustration och vild besvikelse.
Jag kan blott spekulera.
Du vill säkert själv förstå det
och komma till rätta med problemet som utmynnade i sådan grym fatalitet
i form av dödlig sjukdom av den mest outrannsackliga natur,
då du så efterhängset dröjer kvar hos mig vart jag än vänder mig
och vill ha svar på frågor som jag inte ens har möjlighet att ställa.
Det är bara för oss att fortsätta diskutera denna smärtsamma problematik
tills jag har följt dig i dess avgrund och så kommit ut med dig på andra sidan.
Är det verkligen din mening? Nej, jag tror att du helst också vill
att vi kan komma här till rätta med problemet
medan jag är levande tillräckligt att förmå dokumentera intrikateriet
i all dess förbålda utsäglighet.

62.

Dödens attraktionskraft kan man inte ägna sig åt utan dåligt samvete,
ty döden är ju ohjälpligt så tyst.
Vad hjälper denna dialog med döden när den aldrig svarar?
Är det orättvist av mig att dialogisera sålunda med dig och döden
när det ju ändå är säkert att jag aldrig kan få något gensvar?
Aldrig har jag dock begått den orättvisan heller
att jag tagit dina svar för givna eller lögnaktigt lagt orden i din mun.
Din tystnad har jag givit fullständig rättvisa.
Det enda du kan tala och uttrycka är ju nu det utsägliga,
och det har jag försökt att tolka och i någon mån måhända lyckats därmed.
Men vad kan man då få ut för positivt av denna dödens tystnad?
En god vän igår bad mig uttryckligen att ägna mig åt levande i stället för de döda,
och han har ju rätt: de dödas väg är blott en återvändsgränd bort från livet.

Ändå vet jag att jag ännu åtnjuter ditt sällskap, och jag njuter av det:
 våra filosofiska debatter, våra metafysiska problem och spørsmål,
 allt det innerliga djupaste som man ej kunde diskutera med de dödliga.
 Vi fick tre år tillsammans varunder vi var de bästa vänner,
 vilket blev en alldeles tillräcklig grund för hela livet:
 därmed hade vi varandra alltid,
 och nu har det fortsatt efter döden:
 endast starkare, intimare och innerligare har vår vänskap därmed blivit,
 ty nu är ej kropparna i vägen för oss längre
 med deras lekamliga problem och drifter, krämpor, hänsyn och besvär.
 Mer ren kan ej platonisk kärlek bliva.
 Dåligt samvete var spørsmålet:
 är det vad som får dina närmaste att stänga dörren för mig,
 klippa av förbindelsen med mig och inte unna mina brev ett svar?
 Det kunde tolkas som oartighet, men man vill ju förstå vad som kan ligga bakom.
 Plågas de av att de inte kunde rädda dig, att de ej gjorde mera,
 att de inte konsulterade en annan läkare, och att de köpte det oacceptabla faktum
 att en cancerdiagnos meddelades ett halvår efter undersökningen?
 Din egen optimism och godlynta personlighet dessvärre bidrog till er illusion
 att det var blott en bagatell som kunde övervinnas lätt,
 och när du hade chansen underlät du att avslöja någonting för mig.
 Nu är du där på andra sidan mera naken än som nyfödd,
 och jag ser dig klart och känner närheten till dig mer innerligt än någonsin,
 nu står här vi tillsammans nakna såsom andar avklädda inför varandra inför evigheten
 och har aldrig förr förstått varandra bättre,
 men vi talar endast genom tystnad.
 Den kan ingen annan utom vi förstå.
 Jag kläder tystnaden i ord, de är bristfälliga naturligtvis,
 de är såsom en torftig tolkning av en utsökt dikt i översättning,
 ingenting kan vara mer otillfredsställande och ohjälpligen bristfälligt.
 Men det är ändå något. När ej ord kan tala
 så kan tystnaden i stället vara desto mer vältalig
 i sin utsägliga andlösa andäktiga sanning.

63.

Fallet står nu klart för mig i hela sin bedrövligt grundläggande mänsklighet.
 Det var en bidragande anledning för mig att aldrig ens försöka tränga mig
 in i ert intima familjeliv, då det ju var så uppenbart
 att du helt överlämnat dig och anförtrott ditt liv åt din livspartners händer,
 så att hon fått monopol och ingen annan kunde påstå något.
 Det insåg jag den enda gång för tjugo år sedan då jag var hemma hos er.
 Aldrig att jag sedan ens försökte komma in mer,
 allra minst som jag ej någonsin fick någon inbjudan.
 Hon ägde dig och hade ensamrätten till ditt liv,
 och nackdelen med detta framkom när du angreps av din sjukdom.
 Det var bara mellan er två allting avgjordes och konfererades om
 medan alla andra hölls på avstånd, helst ovetande om saken.
 Därför, när vi träffades, så ville du ej bryta sekretessen
 och höll hemligheten mellan dig och henne strängt försluten,

därmed uteslutande all möjlighet till ingrepp av ett bättre vetande.
Nu är du död, ni klarade ej krisen, det problem ni trodde vara lättlost
visade sig växa er med tiden över huvudet, och ändå fick jag inte veta något.
Din kropp och ditt liv förblev i hennes ägo intill slutet,
men när slutet kom fanns ingenting som mera kunde hålla kvar din själ
och ingenting som mera kunde tysta sanningen.
Nu framstår det som självklart att det hade funnits andra vägar,
att det funnits annan sakkunskap som vetat bättre och som kunnat göra mera.
Detta kan nu varken hon eller din broder någonsin förlåta alls sig själva,
och av samma anledning kan de ej heller uthärda sitt dåliga samvetes manifestation,
mig själv, din barndomsvän, som konsekvent hölls utanför
och helst skall hållas utanför för alltid.
Vilken ironi då att jag ensam är intim med dig då efter döden
och har tillgång till din själ, som om jag alltid ägde den
och aldrig någonsin egentligen riskerade ens detta ljuvligaste monopol.
De har förlorat dig, men jag har vunnit dig.

64.

Hur känns det, käre vän, att vara död?
Hur är det där på andra sidan att ha allting kvar,
identitet och minne, alla sinnen skärpta och fördubblade i klarhet,
självkänslan total och skörden fullbordad, summerad och komplett av livet,
och allenast sakna eller vara utan kroppen, det konkreta,
medlet till att leva och kommunicera?
Ja, man vägrar fullkomligt att vara död,
man vägrar acceptera det då man ej är det,
det är självklart, döden är den fullkomliga lögnen,
man blott driver vidare ifrån en existens till nästa,
från en fest till nästa, med blott en transport emellan,
som ger anledning till reflektioner.
Det är inte konstigare än att somna in och vakna –
skillnaden är endast den, att när man vaknar
saknar man den kropp man hade när man somnade.
Det är förvisso häpnadsväckande sensationellt
men inte alls märkvärdigt – bara helt naturligt.
Så är du där kvar alltjämt fullfjädrad som dig själv
och mera så än någonsin, och klarare än någonsin
lär jag sålunda lära känna dig, som den du var ursprungligen,
fast närmare och mognare och ädlare än någonsin,
och finner dig som vän en närmare person än vad du var i livet.
Visst är det märkvärdigt. Men man vänjer sig,
och småningom lär man sig acceptera det
som något fullkomligt naturligt –
det är inte konstigare än att drömma
och att vara medveten om vad man drömmer.
Det kan hända vem som helst,
och det är kanske just det enda som du saknar nu:
att kunna drömma, då du inte längre sover.
Men å andra sidan är ju nu din existens

ej något annat än just bara äntligen den ljuvligaste dröm
att kunna njuta av och vara fullt medveten om i vaket tillstånd.

65.

Jag är skyldig. Jag bekänner det.
Jag kände nog hur illa du tog vid dig
när jag vågade berätta hos min dam igår
hur jag associerade med dig på andra sidan
fritt och utan förbehåll och utan svårigheter alls,
och du förmanade mig för en sådan uppenbart riskabel och fatal indiskretion,
och jag naturligtvis har bett dig innerligt om ursäkt;
men jag lovar dig att hon är pålitlig,
ty hon umgås med gengångare själv på heltid,
och för henne är det inget konstigt alls.
Då är det mer befogat att förmana mig och klandra mig
för mina laster, att jag vågar dricka och berusa mig
med vodka i så kopiösa mängder,
som ju måste ruinera och riskera min koncentration och kommunikation med dig.
Jag vet. Det var ej endast oförsiktigt men dessutom oförsvarligt.
Men vad gör man inte för en ensam kvinna, som behöver tröst?
Du är ju ej den enda som gått bort i cancer,
din fru är ej den enda änkan, och igår tog jag mig an en annan,
lika sörjande och lika ensam, lika utblottad i livet
genom sin gränslösa sorg och saknad av en annan älskad man.
De sörjande betecknar sig som halva människor,
ty de har förlorat hälften av sig själva,
den del som de delade med den de älskade
och som genom den avhållnes död de har förlorat
och berövats orättvist ohjälpligt och för resten av sitt liv.
Kanske jag är lycklig då som alltid varit ensam
och aldrig löpt den risken att förlora någon bättre hälft
men då i stället bättre kan förstå och associera
med just sådana som blivit halva och behöver tröst
och som just genom denna ensamhet
kan ha kontakt, intimitet och närförståelse
för dem som hänger kvar och ej kan överge de älskade
fastän de tvingats över till den andra sidan.
Många är de avlidna som dröjer kvar och ej kan slita sig,
i synnerhet om de ej ville själva lämna in för tidigt
utan tvingades därtill av orättvisans oförsyn.
Så är du kvar hos mig, men kanske även du är kvar hos din familj
som var beroende av dig och älskade dig närmare,
alltmedan jag i stället ju förbröt mig mot vår vänskap
med att lämna den därhän för att du gifte dig,
som kanske indirekt med tiden innebar din död.
Det kan vi aldrig någonsin få veta,
men det vet jag, att jag själv ej någonsin kan bortse från mitt ansvar
att just genom att vi såsom barn var så oändligt goda vänner
det helt visst var brottsligt av mig mot dig att ej mera underhålla vår kontakt

när vi blev fullvuxna som män.

Förlusten av min levande intima vänskap kan ha resulterat i ett trauma hos dig som din hustru aldrig kunde kompensera, vilket ledde till din död.

Den möjligheten kan jag aldrig bortse från,
om dock det endast aldrig kan bli mer än blott en teori.

66.

Det onämnbare i vår relation är även odefinierbart.

Närmast är det väl en vänskap som helt enkelt fortsatt efter döden, levande och oavbruten, snarare pånyttfödd och reforcerad än krisdrabbad, oförneklig i sin psykiska påtaglighet och sannings underbarhet.

Många upplever att de vid en kär anhörigs förlust får nya starka krafter andligen från honom, som kan upplevas rent fysiskt som ett fenomen.

Så även jag av influenserna från dig,

som om du nu i döden äntligen var fri och frisk och suverän i underbar god hälsa, som om kroppen som du blivit av med bara var en sjukdom.

Skillnaden emellan oss var att du band dig vid en kvinna och var konsekvent i genomförandet av ett materiellt och stadgat liv, alltmedan jag förblev fullkomligt fri i konsten och musikens skapande.

Men som den andliga personlighet du var kom du då i konflikt med det lekamliga, du fick problem med kroppen som blev anfrätt av psykosomatiska besvär som i din vällevnads familjetrygghet tog sig manifestationer genom infektioner som med åren blev fatala, medan jag i frihets armod levde knapert och ej någonsin fick vällevnadsbesvär.

Är cancer alltid vällevnadsbesvär? Det har man ej bevisat, men till stor del kan det vara det.

Miraklet är dock det att du är friskare och mera levande som död än vad du var i livet, och att efter döden värmen i vår vänskap fortsätter med större energi än någonsin att alstra kärlek.

67.

Sorgen får ej bli ett enkelriktat introvert självändamål.

Om sorgen sätter upp blockader, stänger dörrar, avbryter kontakter, stänger ute ljus och glädje och blir egoistisk såsom manifestation, då är den sjuk och rutten och behöver opereras bort.

I sorgen finner man varandra, man avskärmar sig ej från medsörjande, man stänger inte in sig i ett fängelse av bitterhet och grämelse; tvärtom så söker man sig utåt för att finna andra att få dela sina känslor med, det är en kris som kräver sällskap och förståelse och reunion och samarbete; ty det bittraste av alla arbeten, sorgearbetet, är som ensamjobb det mest omänskliga av alla i sin tyngd och outhärdlighet.

Så dölj ej sorgen, gå till togs med den, bär sorgband, skryt med den, så att folk fattar att du inte saknar känslor utan desto mera lever för dem.

Ty det är vad sorgen är: en provosten för känslolivet.

Om man är en människa så har man känslor, och då ger man genom sorgen sig fullkomligt hän åt dem.

Om man begravder dem i stället och förkväver dem är man ej mänsklig, och då dömer man sig själv till det mest outhärdliga och svåra utav allt: att ensam plåga sig till döds, tills sorgen för en samman med den sörjda.

68.

Det är ej lätt att rätt förstå vår relation, och mesta arbetet och umgänget består i detta just: att komma under fund med saken, att förstå det ofattbara och försöka få ett någorlunda formulerbart och begripligt slags begrepp om detta högst ovanliga osannolika och outrannsakliga mysterium. Men jag tror mycket ligger i det faktum att vi blev så goda vänner och så klart intima tvillingsjälur medan vi var små. Jag minns den första gång då jag förstod hur nära vänner vi re'n blivit: det var ännu när du bodde i barackerna i Sävenäs, vi var då åtta år, vi hade sällskap varje dag till Bellevue med spårvagnen, och därifrån gick du då över ängarna till Sävenäs. En gång så stannade du mycket långt ifrån var jag befann mig, kanske avståndet var näst intill fem hundra meter, bara för att vinka mig farväl. Jag vinkade tillbaka, glad, naturligtvis, ja, jublande av lycka, ty då visste jag med säkerhet att vi två blivit vänner av det finaste, det mest unika och det lyckligaste slaget: vänskapen som ingenting i evighet kan rubba. I en sådan barndom är man såsom åttaåring ännu helt sig själv, fullkomligt ofördärvad, ren till karaktären, och då sätter allting djupa spår; och finner man då en sann vänskap så förblir den där inpräglad och bestående för alltid, ty den renheten hos barnet är för hela livet den personens bästa och mest konstruktiva jordmån. Nu när du är borta finns den kvar alltjämt, och ingenting är rubbat eller ens förändrat, bara intensifierat och förädlat liksom för att ytterligare befästa denna vänskap inför evigheten.

69.

Är då allt förlorat, bara för att du är död?
Är allt vi talade om, alla våra filosofiska resonemang, allt vi kom fram till genom diskussioners underbara umgänge, allt vi var tillsammans med om, våra ideal och livsuppfattningar, vår idealiserande och varma människouppfattning – måste allt då anses som förlorat, för att du ej mer kan bära vittne om det underbara resultatet av vår vänskaps filosofiska gemenskap?
Nej, jag vägrar vara ensam kvar om dessa kunskapsskatter. Säg att du fortfarande bär med dig skörden av vår vänskap till den andra sidans högre form av salighet och att där förekommer en rättvisare förvaltning

av de högre värdena av det mänskliga livet
än vad jordiska fåfånga sjukdomar kan medge!
Rättvisan kan inte vara död för att du är det.
Nej, man måste bära med sig allt det oskattbara in i evigheten,
om det så blott tar sig form av medvetandets bilder och mentala drömmar.
Oförgängligheten kan ej vara en omöjlighet,
ty eftersom den finns som ord så finns den och kan ej förnekas.
Om den icke fanns så skulle vi ej heller någonsin
ha kunnat uppfinna den blott som ord.

70.

Visst lever du fortfarande.
Du lever väl hos alla dem som kände dig,
som du förmedlade din ande och personlighet åt,
och hos vilka denna sådd mångfaldigas och övermåttan väl förvaltas,
så att du multipliceras hos varenda människa som kände dig....
Så kan man smickra dig och kanske glädja dig med näring åt förhävelse och fåfånga,
men du stod över sådant,
och det du har lämnat kvar är mycket djupare än bara minnen.
Ty du talar till oss från vårt eget innersta,
det är djupt inifrån jag känner dig och hör dig,
och din tydlighet som röst från djupet av ens innersta
är oförneklig i sin nästan påtagliga närvaro och innerliga ärlighet.
Jag kan blott tala för mig själv, men dock jag måste hålla det för troligt
att du även håller liknande kontakt på samma sätt
med alla andra som du kände och som kände dig.
Det vore intressant att en dag undersöka hur det faktiskt har förhållit sig
med dina vänners och anhörigas kontakt med dig de senaste två månaderna.
Jag tror därmed att det faktiskt kan bevisas att du lever och i högsta grad är aktiv
mest med umgänge, deltagande i deras liv du kände,
ingripanden i deras känsloliv och tankevärld och kanske någon manifestation,
som här hos mig, när jag kom hem från din begravning
och fann dig helt sonika som gäst hos mig som om ej något hade hänt.
Jag vet hur väl du mår nu där på andra sidan och hur illa alla andra mår
som fortfarande lever här på jorden släpande på välfärdsplågor,
fångslade i fysiska begränsningar och plågande sig själva med bekymmer
alstrade allenast av den egna egoismens fåfånga och laster.
Ja, vi äro nyktra, Hugo, ty vi genomskådar livet
då vi icke delar sandbyggarnas fåfånga och materialistiska småaktighet.
Vi håller oss ifrån den världsliga begränsningen
och flyger fria mot idealismens skapande och andens tankevärld,
som ensamt är vad som kan rädda världen
och trots all politisk dumhet föra denna framåt
från den inskränkta småaktigheten som är döden
till den andliga förädlingens i evighet fortgående utveckling och process,
som skänker liv och frihet i ohämmad kontinuitet och suveränitet för evigt.

71.

Jag hade alltid god kontakt med döden och de döda.
 Det var inte konstigt alls, och jag är alltid redo att dö när som helst.
 Det finns egentligen ej någon skillnad mellan liv och död.
 De flyter samman och är ett, de är beroende och lever på varandra,
 livet leder endast in i döden, och det enda döden är är livets eviga förnyelse.
 Så det är inte konstigt alls att vi nu umgås efter döden
 lika obehindrat och naturligt som om du ej alls gått vidare.
 Så är det: *business as usual*, inget har förändrats,
 du finns kvar i våra medvetanden lika fullt som om du ännu levde,
 vilket du ju gör, om än ej mer i påtaglig gestalt
 men kanske desto mer i andlig och förnimbar –
 det krävs känslor för att känna vad som finns på andra sidan,
 där det enda som än lever just är känslor hos de döda,
 men de är då desto mera levande och intressanta.
 Ja, dröj kvar, så länge som du vill, det är ej något märkvärdigt med det,
 vi tar det helt naturligt och fortsätter umgås med dig alldeles som vanligt,
 ty du finns ju kvar. Det är ej något snack om saken.

72.

Visst är det befängt, och vad skall väl folk säga?
 Att jag som min bästa vän umgås med en som är död
 och mest kommunicerar med honom beständigt var natt och var dag
 som med en som jag levde tillsammans med varje sekund av mitt liv
 är en absurditet och otrolig som sådan för de allra flesta,
 om de alls fick något nys om detta underliga för att ej säga skumma förhållande.
 Men jag kan icke förneka det. Jag kan allenast bekänna mig skyldig.
 Jag står för vidunderligheten och tar på mig ansvaret,
 ty ett så sällsamt förhållande medför det omdömeskrävande ansvaret
 att man slår vakt om dess sällsamhets intimitet genom sträng diskretion.
 Jag har noga bevarat vår hemlighet hittills, och inte löper den just någon risk
 att bli känd eller omtalad eller ens det allra minsta förstådd.
 Vad som äger rum mellan oss känner vi endast till,
 och det finns ingen annan som äger tillträde till denna vår hemlighet
 som endast vi själva fattar och alls kan förstå,
 ty vi känner den genom att känna varandra.
 Blott genom att ge uttryck för den i dikter som denna
 och kläda den i, som en vän sade, mera didaktisk än lyrisk poemdiktning
 kan jag alls hoppas på att få den nånsin förstådd och begriplig.
 Åtminstone är dessa diktningar fullkomligt ärliga uttryck
 för vårt relationsfenomen bortom graven och döden,
 och de skall som sådana utgöra mitt monument till vår vänskap
 varmed du för min del skall alltid förbli lika kär,
 lika hedrad och lika varmt älskad för evigt.

73.

Döden innebär ett slut för livet men ej för en relation.
 Det har bevisats intill tjatighet av själva döden,
 upprepade gånger, om ej rentav varje gång den inträtt.
 Relationen kan ej dö, ty den är själva livets hemlighet
 och orsaken till dess kontinuitet och mystiska magi vars namn är evighet.
 Det sägs och spekuleras i, att om vi aldrig skilts som barn
 och fortsatt odla vår intima relation som ynglingar och upp i vuxen ålder,
 om vi aldrig släppt kontakten men i stället gett den fria tyglar
 ditt liv blivit annorlunda och kanhända räddats.
 Det kan man spekulera i, men det är lika möjligt att det ej förändrat saken alls,
 ty vänskapen emellan oss gick djupare än så.
 Ty vi var tvillingsjälur.
 Därför var vi alltid genuint förenade i samförstånd i en gemensam ande,
 och då hade ej konkret kontakt egentligen betydelse.
 Det har manifesterat sig nu in flagrantia med övertydlighet
 just genom tragedin din död, som just bevisat
 att vår vänskap och kontakt är oupplöslig.
 Ja, min vän, jag känner dig och uppfattar vad du kommunicerar
 även om de fysiska fem sinnen i den kontakten uppträder som störningar
 och mycket går förlorat i förmedlingen och översättningen
 från tankespråk till bokstäver och ord.
 Dock är jag hederlig och gör mitt bästa, och vår pakt är klar:
 vi skall ej skiljas, jag skall alltid hålla mig till dig,
 och du skall aldrig sakna sällskap och behöver ej nytt liv
 förrän jag släpper dig, ty just kontakten mellan oss
 ger både dig och mig mer liv än vad den ivrigaste sexualitet kan skapa.

74.

Din bortgång föranledde en djupdykning utan like ner i själslig forskning
 i vad som egentligen här hände mellan oss och vår psykologi.
 Först var jag blott totalt desorienterad och var ej förmögen till förståelse,
 då jag ej visste något om din hemlighet, då du tog med dig den i döden
 utan att ens ha avslöjat eller antytt att du hade någon.
 Jag var oförstående och ett förstummat frågetecken.
 Vad jag därefter fick veta om din sjukdom och dess märkliga förlopp betydde ingenting.
 Vad som betydde någonting var vad som hände mellan oss.
 Det började när jag kom hem från din begravning,
 då jag nedskrev vad som hänt och vår historia och då jag redan fick kontakt med dig.
 Därefter började jag skriva dessa dikter mest som uttryck för min sorg
 men sedan ständigt mer som uttryck för långt mera,
 som en dokumentation av vad som dagligen nu försiggick emellan oss.
 Och sedan dess så har det bara rullat på.
 Och det är blott för oss att låta det så rulla på
 då ingen av oss kan förlora något på det,
 men tvärtom, vi kanske båda har att vinna mer än vi kan ana.
 Vad som säkert är i denna relation och dess fungerande
 är först och främst, att hälsan har en stor betydelse i detta.

Det är som om du nu efter att du överlevt din sjukdom
var desto mera bara hälsa nu i stället, vilket smittar av sig,
så att jag dig känner bäst nu när jag är som friskast.
När jag inte känner dig så är jag nere och begränsad,
kanske påverkad av alkohol och kanske däst och deprimerad;
men bäst känner och förnimmer jag dig när jag njuter mest av livet själv.
I sällskap är det svårare att nå dig, då jag givetvis då är okoncentrerad,
distraherad och mer splittrad i uppmärksamheten;
men i ensamhet och nykter och välmående
så framstår du som självklarheten själv
och därmed även vår förunderliga relation i all dess häpnadsväckande fantastiskhet.
Jag är blott en dokumentär författare och diktare
som gärna skriver om det mer ovanliga i livet
mest för att dokumentera och bevara
men ock för att utforska och förstå vad som ej kan förstås så lätt,
som till exempel just det märkliga förhållandet emellan tvillingsjälur
vilkas relation blott ökar i intensitet och blir förhöjd
när en av dem går bort, så att en dödens skiljemur uppstår
som krampaktigt vill skilja dem – med endast motsatt resultat,
som klart bevisar dödens maktlöshet mot livet och mot relationer.
Hur man än må söka bortförklara detta och avfärda det som nonsens
går det inte, ty, det kan jag lova er, att jag försökt
med självkritik och tvivel och all världens argument
som bara lyckats fastslå fenomenets absolutaste omöjlighet till bortförklaring.

75.

Är det ensidigt av mig att bara uttrycka min egen sorg?
Men det skulle kännas för förmätet att gå även in i andras.
Vad vet jag om hur du sörjer själv på andra sidan,
frisk och fri men dock förlustig så oändligt mycket gott –
en ljuvlig hustru, exemplarisk och perfekt,
och två begåvade minst lika underbara barn
med ett imperium av allt det du älskade:
din arbetsplats, din skola, dina vänner,
din avhållne bror och dina kultiverade föräldrar;
och vad vet jag om hur kanske du på samma sätt som jag nu sörjer dig
måhända även sörjer mig och ångrar allt vad vi ej gjorde,
allt vi missade tillsammans fastän vänskapen gav alla och unika möjligheter.
Men du slipper gråta där på andra sidan medan det nu kommer an på mig
att fästa känslorna på papper och dokumentera vår förbindelse,
bevara den, rekonstruera den och göra av den nu i efterhand
allt det som vi försummade när vi som tvillingsjälur
här i jordelivet på gemensam basis hade chansen.

Förlåt min öppenhet och ärlighets uppriktighet,
 men livet är ett helvete och blir beständigt bara värre,
 så att det att gråta tycks snart vara det mest konstruktiva
 man har kvar att göra här i livet, då allt annat bara skadar,
 irriterar, upprör, väcker ont blod och bemöts av bara motstånd
 eller fiendskap om inte sabotage och hopplöst missförstånd.
 Har jag då ingen annan vän i livet som jag kan gå in på djupet med
 än dig, en hopplöst avliden, förlorad och nu för all framtid tystad själ?
 Är allting annat i den mänskliga gemenskapen då bara hopplös ytlighet?
 Det verkar så. Du var den ende vän jag hade som var filosofisk av naturen,
 djup och tvivlande och spörjande och kritisk emot allt och outsägligt melankolisk.
 Jag vet ingen annan. Du var ensam som jag kunde dela detta med,
 och dig har jag förlorat. Du finns endast kvar som vålnad,
 stum och obönhörlig i din tystnad som en gruvlig sfinx,
 orakelmässig i din fullständiga vaghet och oidentifierbarhet som Gud
 men likväl full av möjligheter – det är möjligt att du faktiskt lyssnar och förstår.
 Vi var de bästa vänner och fick en unik kontakt som filosofer
 just när vi fullfjädrades som ynglingar, men sedan bröts kontakten –
 nästa gång jag såg dig var du redan gift, och därmed var det kört –
 jag kunde icke mera göra anspråk på din fullständiga vänskap,
 då du funnit dig en annan. Du presenterade ej heller för mig
 någonsin din son, din dotter eller din familj,
 som om du ville hålla mig på avstånd utanför den
 eller ha mig kvar som en försäkring, om din lycka som familjefar
 ej skulle hålla. Allting brast, din fulländade existens och lycka
 och din idealiska tillvaro som familjefar och lärare blev krossad
 av en obetydlig infektion, som ingen kunde ana utvecklingen av;
 och efter döden och din existens' orättvisa förintelse,
 som om det var ett straffbart brott att vara lycklig och att bygga upp ett gott liv,
 har du inget annat kvar än mig, din trogne vän,
 som suktande nu efter döden finner dig att allt ännu se upp till
 som en bättre vän än någon kvar i livet.
 Är det inte för ohyggligt?
 Så är livet blott ett narrspel,
 och vi som går in i det och lever det och strävar i det är blott dårar,
 som blott lever för att ständigt överträffa oss och livet och varandra
 i att ömkansvärt förnedra oss patetiskt i erbarmlighet.
 Så är då livet bara en patetisk korsvägskomedi,
 där den som mest kan göra sig avhånad, löjlig, fånig och erbarmlig
 får högsta priset genom de mest högljudda och skrånande applådåskornas skadeglädje.
 Då är det måhända bättre att som du gå hädan och försvinna
 för att kvarstå endast som ett saknat helgon
 för de misströstande att ännu mer patetiskt klamra sig fast vid
 i brist på något annat hållbart och trovärdigt här i livet.

Hur mera skall jag prisa dig? Du kanske finner det besvärande att jag ej tröttnar på att älska dig i tanken fastän du är död. Det är måhända tvillingsjäalars öde: att ej någonsin få umbära varandra, att den andra hänger med i lust och nöd och död och kanske evighet på gott och ont, så att förhållandet blir ett bestående beroende för alltid. Du kanske smickras av min trogna trohet, kanske finner du den aningen befängd, kanske är det en absurditet att jag här bara umgås med de döda medan jag försummar alla levande som älskar mig; men tiderna är helt absurda, med ett krig i tvåflodslandet som helst hela världen bara vill förtränga och ej låtsas om att äger rum, som detta nya århundrades värsta och befängdaste absurditet, då världen ju var säker på att den passerat barbariet och var diplomatiskt överlägsen både i sin mognad och historiska erfarenhets samlade vishet. Allt är möjligt, både det mest underbara och det mest osannolika, det mest överkliga och det mest groteska, som detta krig, din helt absurda sjukdom, och vår relation trots dödens yttersta brutalitets förfärligaste ingrepp, som det mest omänskliga och onaturliga tänkbara avbrytande av naturen. Jag kan icke acceptera det. Och därför lever du i mina rader liksom vår intima innerliga relation, pånyttfödd och samtidigt oförändrad sedan vi var små och följdes åt var dag i skolan genom hela världens äventyr i form av människans mest underbara upptäcktsfärd: igenom barnets nyupptäckta universum av den rena kunskapen och dess möjligheters underbara och berusande oändlighet. Den upptäckte vi två tillsammans under tre års tid från åldern åtta fram till elva, och därmed var vi förenade för livet i det högsta av mysterier: den grundläggande kunskapen om mänskossjälens, ty allt handlade om det. Det var den enda kunskap som egentligen var av intresse för oss, och vi fann den, och vi ägde den gemensamt. Båda blev vi lärare men i ganska olika men kompletterande aspekter: jag privat inom musiken och som fri lans även som skribent och du i filosofisk skola med den intensiva människokontakten som din största styrka. Vilken skada att vi inte fick fortsätta sålunda på skilda håll men dock i samma riktning, för att leda världen vidare och framåt genom renodlad konstruktivism – det var vi båda bäst på, ty, och det var kanske just vår hemlighet, vi var experter som konstruktivister och som sådana unika.

Vi reste varje dag tillsammans under tre års tid en timme hem med spårvagnen sex dagar varje vecka, och det var nog dessa resor mer än något annat, stora reseföretag för två små pojkar, som för alltid svetsade oss samman, ty det var då samtalen och diskussionerna kom fram,

meningsutbytet, reflektionerna, summeringarna efter arbetsdagen,
utbytet av drömmarna och idealen.
Märkligt levande framstår de efter fyrtio år
och mera levande än någonsin:
jag minns din jacka med din krages färg i vitt och rött
och vad du älskade att läsa mest en gång när jag kom på dig ensam.
Har vi då ej kommit längre? Står vi kvar på samma punkt,
är lika entusiastiskt och idealistiskt strävande mot mänskoidealet,
lika ofördärvade av världen trots dess katastrofers turbulenser,
lika varmt uppskattande av livet, lika ensidigt okritiskt konstruktiva?
Det ser inte bättre ut. Det grundläggande hos var människa förändras aldrig,
inte ens, så verkar det, när döden klipper av hans liv.
Tvärtom. Då spurras karaktärens ande mera intensivt än någonsin
och plötsligt med en maximerad motivering.

79.

Min bästa vän, att du ej tröttnar på mitt sällskap.
Men du gjorde aldrig det. För dig var sällskap livet,
att ha folk omkring att ta hand om, gärna yngre,
så att du fick exercera din omåttliga medkänsla,
som var den som gav dig liv.
Vad var det då som gav dig motsatsen?
Vem stötte bort dig, vem var det som tröttnade på dig,
vem vägrade dig medkänsla och empati, vem stängde dörren för dig,
så att du blev tvungen till att öppna den på nytt
igenom att helt sonika ta grymt farväl av livet?
Det är det mysterium, som du tog med dig som din hemlighet till andra sidan
och som vi här aldrig kan bli kloka på och ej ens gissa.
Dock sitter du framför mig, och vi konverserar,
och vi har det trevligt här tillsammans genom blotta samvaron,
men allvarsfrågan har du lämnat bakom dig, ty du är fri,
och därför har du ingen skyldighet nu längre att besvara frågor.
Jag kan endast ställa dem, och vi har att i bästa fall
betrakta dem som sina egna svar, och/eller ännu bättre:
svaren är onödiga, då de är antingen underförstådda eller självklara.

80.

Vi växte upp på 60-talet när Vietnam var aktuellt och hela världen vänstervreds
inför amerikanska formidabla fiaskot,
då Amerika tillkännagav sin diplomatiska politiska inkompetens
inför en häpen världs uppvaknande inför en supermakts moraliska bankrutt.
Historien upprepar sig alltid, och nu gäller det Irak, men med en skillnad:
då var det moraliskt acceptabelt och försvarligt att bekriega kommunismen,
men det finns ej någon kommunism i Irak att bekriega.
Man har ingen fiende alls utom den kärvännliga diktatorn själv,
och man riskerar blott att göra hela den muslimska världen till sin fiende,
en femtedel av mänskligheten, med resurser som Al Qaida och fanatisk fundamentalism.

Kort sagt, man bara trampar i klaveret.
Men det var nu 60-talet som jag nämnde, när vi växte upp
i en moraliskt upplöst värld där inga normer höll
och där vi båda fann att det mest viktiga vi kunde göra i förhållande till samhället
var att inte ha med det att göra,
utan att ta avstånd från dess ständigt mer urartande inkompetens.
Så blev du snickare, antroposof och lärare i Steinerskolan
och fann slutligen en insats värd att göra med att ge eleverna rätt datorkunskap,
så att de åtminstone fick möjlighet att själva lära sig vad de behövde.
Jag gick en mer metafysisk väg genom musiken och gav hellre upp eleverna
än att jag kompromissade med våra ideal,
som var min ledstjärna och som jag vägrade att nånsin släppa.
Båda var vi bittert desillusionerade
av samhällssveket mot de grundläggande mänskliga värderingarna
genom främst amerikaniseringen av skolsystemet,
vilken innebar dess uppluckring och undergång.
Vi kunde ej förlåta överheten hur den skrotade det svenska skolsystemet
och hur kärnfamiljen undergrävdes och bortrationaliserades ihjäl.
Du valde att ändå heroiskt genomföra ett personligt kärnfamiljsprogram
och genomdriva någon mening med en vettig undervisning genom Steinerska alternativet
medan jag blott koncentrerade mig på att överleva
som fri konstnär och med mina ideal som humanist.
Jag överlevde medan du gick under. Ändå gjorde du ej några fel,
din linje var fullständigt hederlig och fläckfri, medan jag var den som gjorde alla misstag.
Här är någonting som inte stämmer, och allt jag kan göra nu i efterhand
är att just framhålla ditt exempel med dess underbara heder.

81.

Min vän, det känns som om det var min skyldighet att överta ditt liv
och leva nu för dig, att alltså börja leva nu det liv som du ej mer fick leva.
Du får gärna leva vidare i mig, jag formligen inbjuder dig,
och på så sätt så vet jag att jag aldrig mer skall sakna sällskap.
Dessutom så vet jag ju av fyrtio års erfarenhet att det ej finns ett bättre sällskap
än just ditt. Om du har valt mig som din kontinuitet
så väljer jag dig även och med förkärlek.
Så res med mig, var med mig alltid, träffa mina vänner,
var med mig i mina tankar, läs dem,
dra dig ej för att analysera allt jag tänker, säger, gör,
mina motivationer, mina reflektioner, konklusioner och visioner,
var min kritiker och granska mig, och jag skall vara mera lyhörd
inför dina invändningar än inför mitt samvete.
Det finns ej någon gräns för mänskligt samarbets möjligheter
när det så går över gränserna för både liv och död.
Välkommen, partner, vän och framtid,
och vi skall nog båda tjäna på att sålunda ha fyra fötter
fast förankrade i både jorden, himlen, livet, döden,
verkligheten, andevärlden och naturen,
som egentligen dock är det enda viktiga.

82.

Är jag då en narr som bara umgås med de döda, frambesvärjer spöken,
återkallar dem till livet genom deras andar och gör mig förmätet till ett språkrör för dem
genom mina sjuka fantasiers brist på självkritik, distans och vanlig sundhet?
Är jag då en narr som Swedenborg och Conan Doyle,
fast ingen har bevisat att de hade fel?
En sådan fråga är berättigad men kan ej någonsin besvaras.
Jag dokumenterar blott och bryr mig ej om att bevisa med belägg vad jag dokumenterar.
Det må andra diskutera som de vill. För mig är saken klar och ingenting att diskutera.
Kärleken är där och kan ej tystas ens igenom döden.
Vi är alla dödliga men icke kärleken och själen.
Det om någonting är kraftigt genom dessa dikters vittnesbörd manifesterat
och kan icke motbevisas eller vederläggas.
Sedan lämnar jag därhän den möjligheten att måhända andra även
efter döden haft en liknande kontakt med dig som jag,
och därmed kunde kanske något av vad jag här skrivit om bekräftas.
Men om ingen annan vidimerar möjligheten står jag ensam inför evigheten vid din sida,
men i så fall står vi bara dubbelt starkare,
ty vi står kvar då även fastän alla andra vikit.

83.

Vår kontakt är som en brusande berusning
och egentligen kan ord blott göra saken orättvisa.
Glädjen som besjälar oss i denna samvaro är odefinierbar,
men att den besjälar oss är huvudsaken och det enda viktiga.
Så transcenderar denna harmoni allt mänskligt definierbart
och förståeligt för dödliga, ty det är själva evighetens och odödlighetens hemlighet
som därmed uppenbaras, men blott för oss två.
Jag njuter av ditt resällskap och kan blott hoppas att du kan avnjuta samma glädje.
Ingen vet hur länge den kan vara – liksom sorgen gäller det för glädjen
att blott ta en dag i sänder och helst inte veta någonting om morgondagen.
Så är stundens lycka fullständig och suverän mitt i den djupa sorgen
som ett ljus i mörkret och som en oas i öknen
men i sin blixtkraft av evighetens ögonblick
tillräckligt för en livskraft för en livstid.

84.

Hur är det att dö? Det är bara att drömma sig bort
och att avstå från kroppen och sinnena och hålla fast blott vid drömmarna
och deras sanning och aldrig mer vakna ifrån deras skönhet.
Så enkel är döden: att ej mera avstå från sanningen
och endast avstå från lögnen, allt det som bedrar,
medan endast det inre, det innersta och allt som finns där består.
Allt som kommer från den inre världen, från själen, är sanning
och tillhör din egen personliga evighet, som endast är allmän egendom,

medan allt yttre, som sinnena står för, blott är sken och bedrägeri,
vanlig dödlighet, lögn och förvilleelser.

Minnet består av de känslor och bilder du fotograferat i själen,
det är ditt kulturarv som du bär med dig för evigt och ständigt förkovrar,
alltmedan det minne som endast är manifesterat i kunskap och färdighet
endast är fåfänga. Håll dig till drömmarna.

De visar vägen till vad du för evigt har kvar till att leva för
medan din dödlighet bara är summan av allt ditt livs fåfänga,
timlighet, flärdens förgänglighet och allt förutom din kärlek.

85.

Du finns alltid där. Det är det underbara.

För mig är det ett mirakel. Kanske finns du alltid där
för alla som höll av dig och som älskade dig,
men vem kan väl mer ha älskat dig än jag?

Så tänker de väl alla, var och en,
din bror, din fru, din dotter och din son
och kanske alla dina vänner.

Käre vän, jag är dig bara tacksam

för din närvaro och din personlighet och för dess underbarhet,
och att denna sällsamma kontakt igenom döden endast börjat om igen
från början med en ny och bättre fart än någonsin,
som om allt ditt materiella liv allenast varit oss i vägen.

Är vår kärlek då förbjuden genom dess orimlighet,
en levande själ med en död i trots mot alla livets lagar?

Jag tar icke ställning till vårt fenomen, och ej bör någon annan heller göra det.
Jag endast konstaterar vad som försiggår och fromt dokumenterar det,
ty det är dock det minsta som en vän kan göra för en vän.

86.

Avskedets kärlek är definitiv.

I ditt livs sista ögonblick avgöres allt,
då summeras ditt liv, och om summan blir kärlek så har du gjort rätt för dig,
då har du lyckats, då har du ej något att förebrå dig och ej något att ångra,
och då kan du lugnt lämna allt och gå vidare
via en tillfällig fullständig frihet i ljuset till nästa lektion på din evighetsväg.

Men märk väl, att just det ögonblicket,
det sista, är allt vad du äger att leva för.

Det ögonblicket blir avgörande för ditt liv, och det sätter din stämpel på livet
för de efterkommande, dem som du kvarlämnar, de som har känt dig,
dem som du uppgått i och lämnat kvar något hos av dig själv,
alla dina bestående minnen. Och det är din mänskliga plikt
att de ensidigt färgas av ett enda ord, som är kärlek.

Om du endast lyckas med det har du visat dig värdig ditt liv,
och då blir ditt livs slutliga avsked ditt livs högsta njutning och kärleksakt.

Doktor Sandy sade till mig: "Ditt senaste brev oroade mig. Vad var det för två vänner till dig som dog?"

Rutger Andersson, en briljant arkitekt och god vän till mig, hade plötsligt gått bort i en hjärtinfarkt vid bara 57 år. En vecka senare hade jag förlorat min bästa vän från mina bästa skolår. Även han hade gått bort plötsligt ehuru han varit sjuk länge men totalt förtigt sin sjukdom för mig, då han i det längsta trott att det bara var en kris som han skulle klara. Jag var inte den enda som ryckts upp med rötterna av detta dödsbud, chocken hade drabbat hela Göteborg och alla som känt honom och naturligtvis mest hans närmaste. Men det var efterdyningarna efter bortgången som affekterat mig djupare än någon baksmälla som aldrig gick över men som bara blev värre genom manifestationerna av det fenomen som visat sig genom det faktum att han varit min tvillingsjäl. Inte ens när min far gått bort och inte ens när Berndt Lindholm lämnat oss, som jag sörjt som min bästa vän, hade de känslomässiga konsekvenserna varit djupare.

"Min vän, du är i fara," sade doktor Sandy sakligt. "En död förföljer dig och drar i dig. Förklara symptomen."

"Vilka symptom?"

"Det som du kallar 'tvillingsjäl'. Hur visar sig symptomen? För resten, hur nära varandra stod ni egentligen? Förtro dig åt din doktor. Jag är den tryggaste tänkbara då min enda strävan i mina undersökningar, vare sig de gäller kropp eller själ, är att hålla mig till sanningen." Han förstod att det inte skulle bli lätt för mig, men jag gjorde ett försök.

Hugo och jag hade stått så nära varandra alltsedan barndomen att vi alltid förstått varandra mer än väl utan ord. Vi hade haft samma ideal, tänkt samma tankar, haft samma filosofiska strävan, haft samma förkärlek för Italien och Grekland och varit lika jordnära som naturnära. Genom att vi alltid haft samma filosofiska kontakt hade vi inte direkt behövt umgås efter att vi skilts som klasskamrater, utan alltid när vi träffats apropå hade kontakten ändå alltid förblivit den samma. Vi hade aldrig behövt förklara oss för varandra.

Det kanske märkligaste av allt var att vi fått samma hälsoproblem med magen och med blödande ändtarm. Jag hade klarat alla mina magsårskriser och undersökt ändtarmssåret redan 1986 och då fått instruktioner om hur det skulle skötas. Han hade undersökt sig femton år senare och fått en cancerdiagnos efter en ännu outredd och ousäktlig väntetid på sex månader. Naturligtvis hade han inte kunnat ana att jag haft samma problem. Hade jag fått veta om hans problem genast vet jag att jag kunnat rädda honom.

Doktor Sandy avfärdade detta. "En tredjedel av alla människor får cancer idag. Det har blivit vår kanske allra vanligaste sjukdom, och det finns många sjukdomar som är skamligare. Ändå reagerar de flesta patienter som får cancer på sin sjukdom som om det var det skamligaste man kunde råka ut för och som om det måste vara helt och hållet ens eget fel. Det är det sällan. Ingen sjukdom är så omgärdad av negativ vidskepelse och fördomsfullhet som cancer idag och det helt i onödan och orättvist, då det är en fullständigt oskyldig och orättvis sjukdom, som de flesta som får den aldrig gjort något för att förtjäna."

Han ställde närmare frågor om de speciella symptomen i detta sjukdomsfall och sade: "Förre kungen av Marocko hade samma symptom och dog därav, men han var gammal. Det är mycket ovanligt att man får något sådant vid så unga år. Din väns cancer måste ha varit mycket sällsynt. Det finns två möjligheter. Antingen var det slarv från läkarnas sida, och i så fall är det som du säger oförlåtligt. Men troligen var de snarare så osäkra på diagnosen, då maligt melanom i rectus är extremt ovanligt, och

att de därför väntade så länge. Även i så fall är det dock oförlåtligt av dem. Alla läkare vet, att om möjligheten till en cancerdiagnos föreligger måste detta fastställas eller vederläggas genast, då minsta dröjsmål kan vara livsfarligt. Det andra alternativet, som ej kan uteslutas, är att diagnosen var felaktig och att din vän fick dödlig cancer av behandlingen. Sådant händer oftare än vad någon läkare vill eller vågar tillstå.

Det viktigaste av allt är att man behåller initiativet själv, ty ingen kan känna bättre en patient och hur han känner sig än patienten själv. Själv är alltid bästa läkare. Om man överlåter initiativet åt andra minskar ens chanser genast drastiskt. Det egna initiativet är det egna livet, och något annat liv har man inte.

Så kommer vi till fenomenen post mortem. Jag vet många fall av tvillingsjälur, där den ena förlorat den andra, med alltid intressanta men alltid olika fenomen som följd. Det är vanligare hos kvinnor än hos män och särskilt vanligt i förhållanden mellan mor och dotter. Mellan män kan det bara uppstå om båda männen varit mer än vanligt känsliga. Ett fall som jag aldrig glömmet inträffade i andra världskriget. Båda var officerare av olika grader, och båda hade mycket känsliga magar. De följdes åt i livet genom skolan och genom hela karriären. Båda deltog i invasionen i Normandie, där den ena stupade. Efter det upphörde den andras magproblem. Det fanns ingen förklaring, men han menade själv att han satt inne med förklaringen. Jag tror inte att han någonsin avslöjade det för någon annan än för min far, som var hans läkare och enda förtroendemän.

"Steve kom till mig direkt när han var död," sade han till min far, båda hade druckit whisky då, "och jag välkomnade honom. Jag var berusad av invasionens framgång och av whisky, och jag hälsade Steve välkommen att dela min kropp med mig hädanefter. Steve tackade för min generositet och genmålde att han i gengäld skulle tillföra mig all den hälsa han återvunnit efter döden och som jag saknat hela livet, om jag bara inte släppte kontakten med honom. Följaktligen, doktor, finns det inga skäl till att jag någonsin skulle släppa kontakten med honom."

Min far delgav mig detaljerna i detta fall när jag själv blivit läkare, och han bad om min mening. Historien var så märklig att jag bad honom upprepa den. Han upprepade den utan att förändra en enda detalj. Jag kunde inte förklara den eller kommentera den.

Min far menade att en psykiater omedelbart hade stämplat officeren som schizofren. "Vad du än blir, så bli aldrig psykiater, Sandy. De har alltid fel och vet ingenting. Det är mycket intressantare att som vanlig läkare helt enkelt samla på fenomen och betrakta dem i sig utan att försöka analysera eller rubricera dem. Att låta andra leva som sig själva är det bästa sättet att leva själv."

Jag vet inte om din tvillingsjäl uppvisar liknande tendenser, men med detta vill jag egentligen bara ha sagt att fenomenet inte är ovanligt, även om det egentligen bara kommer till tals i mycket intima sammanhang."

88.

Kärleken är bara känslor,
och de känslorna är eviga, ju mera ren din kärlek är.
Det renaste av alla språk är känslornas,
och när din kärlek blott är känslor är det evighetens eget språk,
som lever och fungerar över alla gränser även efter döden.
Det är den transcendentala kärleken som aldrig dör,
vars kraft går över allt vad människor kan förstå
tills de får egen verklighet på den igenom vad de själva får uppleva.
Finns det äkta känslor så kan kärleken ej bli mer äkta

och då bär den evighetens egen stämpel
som ej någonting och ej ens evigheten själv kan utplåna.
De känslorna är levande emellan oss
nu efter döden som igenom ett mirakel
och kan aldrig mer fördunklas
eftersom ej själva döden lyckats mer än med att höja dem
till fixstjärnornas egen högsta himmels evighet.
Det är ej någon överdrift. Det är bara trohet.

89.

En människas mänsklighet mäts i hans tårar.
Den som ej kan gråta är ur mänsklig synpunkt en uttorkad brunn,
medan den överkänslige, som lätt blir rörd och lätt faller i tårar,
har kunskapens rötter långt inne i människohjärtat
och är såsom källa till kunskap och liv ousinlig.
Så är överkänslighet, blödighet, lättörddhet, ömhet,
romantiskhet, fallenhet för svärmeri, drömmerier och sentimentalitet
inget negativt eller föraktligt men bara livsfrämjande positivt.
Så begravnings tårarna, frysnings inte ner dem
men öppna ditt hjärta i stället för känslorna, låt dem få vädras,
låt dem få flyga i frihet, och låt dem få ersätta fördomsfullheten,
fixeringarna, den kallhamrade intoleransen och negativismen, förnekandet,
stängandet av dina dörrars ventiler och de förutfattade meningarnas dogmatik.
Den som bland alla människor har mest rätt i livet är den som mest lider,
det gråtande offret,
alltmedan hans plågare, de empatilösa, bara är okunniga i sin självmordsdrift
mot sina själar, sitt livs möjligheter och mot sitt livs upphov och urkälla:
sitt eget känsloliv.

90.

Visserligen har du rätt i din sympatiska och mänskliga filosofi:
"Vad rör oss döden? Livet lever och dess fest får aldrig avbrytas,
den måste alltid rulla vidare som om ej döden fanns,
så glöm att jag är död och borta. Bara festa på som vanligt."
Nej, det kan jag inte acceptera, ty så ytligt får ej livet vara.
Du blev offer för den grymmaste tänkbara orättvisa genom ödet,
genom slarv av läkare och genom underlåtelser av himmelsskriande och oförlåtligt slag,
kort sagt, av mänsklighetens gissel ignorans, omänsklighet och dumhet.
Skratta åt mig om du vill, men jag svär dessa fiender odödlig fiendskap
och skall bekämpa dem med hat och oförsonlighet tills jag är lika död som du,
fast det betyder: lika levande som du är i all evighet fastän du är död.
Så släpp mig ej och övergiv mig ej i detta mitt livs korståg,
så skall jag ej heller någonsin förglömma dig men alltid vara med dig,
så att vi är två oöverbanneliga segrare tillsammans i det ädlaste av alla syften:
att berika mänskligheten med mer mänsklighet och kunskap och förståelse.

All den kärlek som du givit till en annan är den säkraste av alla investeringar, ty efter livets fullbordan summeras räkningarna, och då får du all den kärlek du har givit bort tillbaka med en bonusränta mera underbar än vad du vågat drömma om, ty kärleken förräntar sig och lönar sig långt mer än något annat. Kärleken är aldrig orättvis, ty när den väl är given frivilligt och uppriktigt så dör den aldrig men ger endast utdelning och återbäring i oändlighet. Den kan ej påverkas av inflation och marknadskriser men är starkare som kapital än ens det rena guldets. Var ej därför någonsin försiktig eller rädd att investera kärleken i vänskap, relationer eller vanliga kontakter, ty ju mer du ger av den, dess mer förräntar och multiplicerar den sig, och allt vad du ger i kärlek kommer alltid i överraskande form tillbaka när du som minst väntar det och alltid i den form som du förtjänar.

Ringo kom att berätta om ett häpnadsväckande fenomen i samband med hans livs kärlek. De hade varit tillsammans i nio år, varefter hon hade dött, men de stod fortfarande i daglig kontakt med varandra – efter 25 år! Han berättade alltså rätt upp och ner som den självklaraste saken i världen att han fortfarande umgicks dagligen med sin enda älskade, som dog 1978, som om ingenting förändrats och ingenting hänt. "De älskade dör inte förrän man låter dem dö genom att man glömmet dem. Så länge man bevarar dem levande inom sin egen själ kan man aldrig förlora kontakten med deras egna levande själar. Vi kommer alla från en och samma själ, den själen är statistiskt odödlig, och den del vi har i den genom våra egna själar är lika odödlig. Själarnas samvaro och umgänge upphör aldrig så länge de älskar varandra." Jag kunde bara ge honom rätt i allt.

Detta var kanske just hemligheten med hans liv. Han var ett fenomen av ungdomlighet i sitt sextionde levnadsår och fullkomligt överväldigande som energiknippe. Han sprudlade av energi och livsglädje och erkände själv att han kanske hade väl mycket överloppsenergi. Han var fortfarande en flitig fruntimmerskarl som hela tiden fann sig nya damer och hela tiden fick problem med nödvändigheten att klara sig från äktenskap. Han gjorde inte barn, men han älskade kvinnor passionerat och med respekt. Han kallade sig själv en nomad, som aldrig kunde stanna länge på samma ställe och aldrig kunde rota sig. Det hade han gjort till en levnadskonst, och hans liv var en enda färgsprakande explosiv mosaik av erfarenheter, nya kapitler, nya länder och nya experiment. Han letade efter någon som kunde hjälpa honom skriva hans självbiografi, då han med rätta menade att hans erfarenheter kunde ha något att lära envar. Och detta enormt rika liv hade han konsekvent genomfört med ena foten på andra sidan, med en grundligt genomtänkt andlig livsfilosofi närmast färgad av buddhismen och i oavbruten kontakt inte bara med sin avlidna älskade sedan 25 år utan också med sin mor, märkligt nog alltså bara med kvinnliga "spöken".

Din bortgång var ett sabotage mot båda våra liv och allas liv som kände dig, en irriterande oacceptabel olycka, liksom en jordbävning, en mänsklig katastrof för mig och framför allt för dig och för de dina, som ej ingick alls i någons planer, som jordbävningen i Kobe. Liksom vrak och chockade kvarlevor efter katastrofen går vi kvar som spöken irrande och letande helt desorienterade och finner blott att du allena oberörd finns kvar intakt, seren och helt lugn efter katastrofen. Men du är blott en astralkropp med dess fördelar och nackdelar. Du slipper mera skämmas för dig själv, din kropp och dess besvärligheter, efter döden är man alltid välklädd utan att man mer behöver tänka på att klä sig, och fastän man icke klär sig är man aldrig naken: nakenheten är ej ett problem. Å andra sidan saknar man all syn och hörsel, lukt och smak och fysisk känsel medan allt i stället i ens väsen blott består av själens känslighet och dess förnimmelser. De osynliga antennerna är allt, men de är alldeles extremt och fruktansvärt vid liv och aktiverade. De känner därför allt vad man ens tänker om dig om det bara kommer ifrån själen. Därmed kan det uppstå en kontakt som man kan bygga på. Den har vi funnit, den fungerar, och så verkar vi med växelverkan. Jag kan ge dig allt jag känner och upplever, och du verkar som inspiratör och samvete då du ser mer och genomskådar vad jag inte själv kan se med ögat. Och så har vi blott att hålla på och fortsätta gemensamt. Pakten håller, samarbetet inte blott fungerar men utvecklas dessutom, och det kan inte just bli bättre. Det är all compensation som jag kan finna och som alls i någon mån kan trösta mig för det brutala ödessabotaget, som jag aldrig kan förlåta eller acceptera.

När livet inte räcker till och empatin tar slut, skall man då bara resignera? Skall man acceptera nederlaget, säga till den älskade att man ej orkar älska längre, duka under för de överväldigande motgångarnas övermakt och acceptera ödet som sin överman och döden som en ond besegrare? Nej, aldrig. Man kan alltid lägga in en högre växel. Pessimismen är en ursäkt för att slippa kämpa mer, en undanflykt för att feget slippa livets ständiga överansträngning, som är nödvändig för överlevandet och för allt livets strävan. Och att avstå därifrån är det definitiva nederlaget och ett andligt och moraliskt självmord och som sådant det mest livsfientliga och dumma man kan göra. Vägra acceptera döden, unna livet att få överleva döden, låt din död blott bli din tröskel till din evighet, och du skall triumfera alltid liksom livet självt, som då skall alltid strida för dig vid din sida.

Det var alltid svartsjuka emellan oss – vi tyckte om varandra alldeles för mycket. Du blev svartsjuk på mitt umgänge med Valdemar och sade upp min vänskap i en rasande dramatisk och demonstrativ uppgörelse i öppenhet och var mot mig såsom en sten tills jag med vänlig övertalning övertygat dig på nytt om all min trohet; och när du tog hem mig till din fru så fann jag genast att hon aldrig kunde dela och förstå vad vi två haft gemensamt. Därför höll jag mig ifrån ditt hem i alla år: din vänskap ägde jag från barnaåren, som hon aldrig kunde veta något om. Så hon fick rå om dig fullständigt under tjugonio år tills döden skilde er, och under all den tiden såg jag dig ej mer än sex-sju gånger varav tre väsentliga, en gång vart fjärde-femte år. Det var för fattigt och ej acceptabelt. Så jag började att ge dig min journal mer regelbundet varje månad och du visade dig vara helt pålitligt trogen som prenumerant. Det var vår enda och ensidiga kontakt de sista nio åren tills vi möttes och du redan drabbats av din sjukdom som du då förteg för mig, en kroppslig vidrig sjukdom av det mest förnedrande och orättvisa slag som aldrig dock kom vid din själ, som kämpade sin kamp mot kroppen tills du triumferande besegrade den vidriga belastningen och framstod skönare och friskare än någonsin i din befriade astralkropp. Sådan ser jag dig: seren och lika klart oemotståndligt skön som när vi båda var små gossar. Men, ack, detta blir för tjatigt. Jag står inte längre ut med denna nostalgis melankoli. Det leder bara till den bittraste självömkan i kvadrat, då den blir dubbel, medan framtiden är allt med livet och de alla som vi älskade och kände och som lever kvar. Dröj kvar hos mig som dubbelgångare och tvillingsjäl och älskare, skyddsängel och inspiratör, men låt mig ej förfalla till försummelse av mitt livs ansvar blott för all den skönhets evighet i drömmarna vi ägde och alltjämt har att förvalta och gemensamt föra vidare.

En stund med dig, min vän, är mera värd än något annat mänskligt sällskap. Men hur är det möjligt då, när du är död? Min vän, vi hade bara goda stunder någonsin, vår vänskaps renhet var total, och därför kan den aldrig dö, och därför lever alltid våra stunder kvar evinnerligen som ett kontinuerligt stadigt sällskap som ej någonsin kan dö men alltid blott förblir det bästa och i sin odödlighet fullkomligen naturligt. Hur ser du på mig, min vän? Jag ser dig alltid framifrån med all din uppmärksamhet på mig och med varm och öppen blick. Jag ser dig aldrig i profil, din baksida, din rygg och aldrig med ett bortvänt öga utom kanske just i sådana mer väsentliga lägen då du samlar dig för att bemöta min och ge mig av din egen kommunikation. Vår öppenhet var alltid gränslös tills vi skildes och det som kom mellan oss var kropparnas begär – ej något annat. Därför blott har vi nu återfunnit den kontakt vi hade innan

och fortsätter nu som om ej något hänt och ej förändrats under fyrtio år,
vår renhet återfunnen och intakt och du befriad från din kropp
och jag mottaglig lyckligtvis för andra sidans företeelser och dess signaler.
Din signal var som ett SOS – "Vad är det som har hänt mig?"
och jag besvarade den genast när jag lyckats väl lokalisera dig och orientera mig
i vad som hade hänt. Men var det jag som kom till din undsättning,
eller var det du som kom till min? Förmodligen så kom vi båda till varandras.

97.

Den största smärtan var att vi ej fick en chans till ett farväl.
Du rycktes bort, och vårt farväl blev därigenom maximalt brutalt.
På så sätt blir ett avskedstagande en evighet av smärta
men samtidigt en tillgivenhet och värme som ej någonsin kan avta.
Avskedet blev avklippt, oavslutat, aldrig genomfört och aldrig ens manifesterat.
Därför är du kvar: du fick ej ta farväl.
Så glöm det avsked som vi aldrig fick,
dröj kvar för evigt med vårt goda minne,
och ditt sällskap skall ej någonsin mer bli försummat.
Så förevigas vår vänskap i ett evigt anti-avsked,
och jag släpper aldrig taget om en dröm som hör till evigheten.
Så i stället för ett avsked hälsar jag dig varmt välkommen
som en ärad gäst att alltid stanna kvar i hjärtat
i mitt hem och med mitt liv som hädanefter även ditt.

98.

Du försummades ihjäl. Så är det med en känslig själ.
Den kärlek som hon en gång fått och njutit av
blir till en kontinuerlig pliktuppfyllelse som aldrig mer får avta.
Kärleken är ansvar först och främst, den handlar ju om känslor endast,
och det finns ej någonting mer känsligt, ömtåligt och bräckligt.
Jag tar ansvar för mitt livs försummelse av dig vid mogen ålder,
och mitt straff blir att jag aldrig kan förlåta mig.
Men troheten finns kvar, och den har överlevt förlusten och mitt brott,
och det finns inget mera säkert tecken för sann kärlek än troheten oförminskad
vad som än inträffar. Vi har drabbats i vår relation av absoluta katastrofen,
men därav har troheten allenast utgått mera stärkt och underbar.
Det vet vi: du finns alltid där, och jag finns alltid här,
vi har varandra mera efter döden än vi hade innan,
renheten i vår passion har utgått renare än någonsin efter din död
som i triumf, och troheten är trognare än någonsin.
Det kanske just är livets mening: att allting kan övervinnas
om man bara ständigt lägger in en högre växel,
vilket man ej någonsin får dra sig för. Ty livet är en sport
med ständigt högre utmaning, med ständigt större svårighet,
som kräver ständigt större ansträngning och mod.
Så länge man ej drar sig för att lägga in en högre växel,
så länge klarar man sig vidare, så länge fortsätter man leva,
så länge övervinner livet allt och även döden.

99.

Givetvis, min vän, är ingenting så säkert
som den kärlek som består och övervinner döden.
Endast sådan vänskap är det värt att samla på.
Man kan ej någonsin få nog av vänskap som ej någonsin tar slut,
en tvillingsjäl är mera värd än hela världen,
och det finns ingenting som säger att de är begränsade till en.
Naturligtvis kan jag ej finna någon annan såsom du,
men jag var väl en knöl om jag ej älskade och delade min kärlek
frikostigt med andra människor som visade sig värda den.
Men du består, du var min första fasta vänskap av sann evighetskarat,
och tro ej att jag någonsin kan avstå ifrån någonting så värdefullt
som aldrig senare har överträffats ens av någon äkta kärlek.

100.

Kärleken är evig och det enda som är liv.
Så länge som man älskar är man levande och endast då.
Det spelar mindre roll vem eller vad man älskar,
bara det är någon annan än sig själv.
Ty egoism och egenkärlek är den enda säkra döden,
livets återvändsgränd och dess mardrömsfälla,
som kan karaktärsförändra den mest obestickliga och goda själ till motsatsen.
Du har ej någon viktigare uppgift i ditt liv än blott att älska,
allting annat är högst oväsentligt, ovidkommande och dumt;
den enda röda tråden i ditt liv är att du älskar någon annan än dig själv,
den enda meningen med livet och din enda ursäkt för att leva.
Kan du uppfylla den uppgiften, som är ditt livs utmaning,
måste ditt liv bli en strålande succé vad du än gör,
och att ej klara detta är omöjligt, om man en gång lever och kan fatta
att man bara är en människa.

Andra delen.

101.

Kärleken bör alltid vara snygg och genomföras oklanderligt.
Romantiken existerar inte om den inte är estetisk.
Äktenskapsbrott är ej äktenskapsbrott om de genomförs med stil.
Svartsjuka är ej blott en sjukdom men en svårartad mentalsjukdom,
ett grovt symptom på att all kärlek löpt sin kos och fullkomligt urartat.
Ingen älskare har råd att slösa bort sin kärlek med att vara possessiv.
Man kan ej äga kärleken och ställa krav på den man älskar.
Kärleken blott ger och älskar, njuter och försvarar, bygger upp och vårdar.

Destruktivitet i kärleken är inte längre kärlek men dess motsats.
Jo, jag älskar dig, men jag vill aldrig få din man att känna sig bedragen,
ty jag älskar även honom. Låt oss älska varmt varandra alla tre
som syskon, jag, den äldste, och din man, den yngste,
med dig, vår bedårade och dyrkade, emellan oss
som syster, kejsarinna och gudinna. Ja, jag vet att det är svårt
då vi nu ej får se varandra mer på månader, kanske ett halvår,
men vår kärlek finns dock där och kan ej mer förnekas.
Låt oss vårda den och ömt beskydda alla tre varandra
i ett heligt själs- och tankekollektiv som aldrig mer kan skiljas
som tre själar i en enda själs gudomliga treenighet.

102.

När en kvinna börjar manövrera är det dags att dra sig ur.
Hon börjar aldrig manövrera förrän hon tror hon har vunnit
och hon känner sig ha blivit säker på sin sak.
Det misstag hon begår och som hon aldrig inser själv
är att hon genom sina manipulationer och manövrer bara gör sig avskyvärd.
Hon tappar all sin glans, förlorar all sin skönhet och sina behag
och framstår bara i all nakenhet som en i snikenhet förlorad själ.
En toffelhjälte är en man som aldrig genomskådat denna snikenhet och egoism
men fallit undan för den, blivit hennes manipulationers offer
och gått med på att bli manövrerad intill sitt fördärv och egna undergång.
Men samtidigt är varje man försvarslös inför kvinnans manipulationer och manövrer,
ty vad är en man som bjuder kvinnor motstånd?
Han är ej en man men möjligen en mes och dum som sådan.
Nej, den enda vettiga försvarsåtgärd mot kvinnor som har börjat manövrera
är att fly och överge den kvinnliga intrigen fullkomligt och genast.
Annars fastnar man ohjälpligt i ett spindelnät av träskbeskaffenhet,
och det är klokare att fly och dra sig undan än att slåss mot omöjliga odds.

103.

Min kärlek är absurd då den är dubbel, kluven och orimlig.
Den är delad mellan en som nu är död och en som är en god väns hustru.
Båda älskar jag och utsägligt, men jag kan ju aldrig nå dem,
någon av dem. Min avlidne vän kan jag ej få tillbaka mera någonsin,
och min väninna, hustrun till en så god vän till mig,
kan jag ej någonsin beröva honom eller låna ifrån honom,
och så bor hon dessutom ett antal hundra mil långt härifrån.
Så skiljs min narraktiga och hopplösa dubbla kärlek grymt ifrån mig
av den skiljelinje som finns mellan liv och död
och av ett geografiskt astronomiskt avstånd utom dessutom en svår moralisk nöt.
Men kärleken finns ändå där, och den fungerar!
Jag kan känna att de även älskar mig – åtminstone i tankarna –
och det är helt tillräckligt – för mig räcker kärleken med andlig vällust,
telepatisk närhet, godhet, värme och tillgivenhet i all oändlighet

som därför trotsar tid och rum och liv och död och icke kan begränsa sig.
Om kärleken så lever kan den aldrig dö, och då är den tillfyllest.
Vad behöver jag då fysisk stimulans, erotisk tillgjordhet,
krampaktighet och paroxysmer, när jag har den kärlek
som går över allting kroppsligt och som varar?
Jag föraktar all den kärlek som ej är transcendental,
ty det är endast den som tillfredsställer mig,
och har man den, den bästa, kan man aldrig mera nöja sig med mindre.

104.

Det händer, att när någon avbryts i sitt liv av orättvist förlopp
emot sin egen vilja innan han är redo, genom sjukdom, olyckshändelse och krig
förblir han vanligen närvarande i sinnevärlden som i limbo
med ett ouppklarat öde, brottandes långt efter döden med sin orättvisa
utan att få klarhet eller något svar på sina frågor.
Oron dröjer kvar och kan ej stillas,
och den kan allenast stillas genom kvarlevandes deltagande i den,
deras inkännande och förståelse; ty fastän han är kvar i sinnevärlden
kan han inte ses men endast kännas.
Desto tydligare kan han kännas om man koncentrerar sig på känsligheten,
och då kan man även telepatiskt och transcendentalt kommunicera.
Det kan bli ett evigt argument, ty den problematiken är olöslig:
orättvisans grymhet och problem, det ofullkomna livet,
livet som man ej fick leva, känslorna man ej fick ge,
det outtryckta, kärleken som bromsades och stoppades,
ett skri av desperat förtvivlan, frustration, desillusion och vanmakt
som i styrka, makt, moralisk kraft och giltighet
har rätt att ljuda och att höras i oändlighet och i all evighet.

105.

Du gav mig Rudolf Steiner såsom tröst,
en sällsamt skarpsynt metafysiker och tolerant profet,
en idealisk vägvisare för en obegränsad framtid,
högaktuell och evig i sin klarsynthet och klokhet,
mänsklig i sin religiositet och djup som pedagog och social förkunnare,
som reformator inom andens rike kanske seklets störste och mest viktiga nydanare,
en man inom vars religion varenda religion får plats med rymlighet
förutan att buddhism och hinduism, den kristna läran eller judendomen
utesluter någon av de andra, kort sagt, ett universellt geni
som lämnade en skola, en filosofi, en rörelse, en praktisk levnadsvisdom
och en religion av bara sundhet efter sig.
Den fann du före mig och lämnade åt mig att överta,
att utforska, uppmuntra, underblåsa och exploatera
till blott fördel för varenda människa som kommer i kontakt med den.
Jag tackar dig för denna gåva och beklagar
att jag aldrig kunde ge dig något liknande.
Vår vänskap var förvisso i den riktningen, vi var helt överens

om reinkarnationens möjlighet och trolighet, vi hade inget tvistemål däröver, men vår självklara överensstämmelse kom aldrig vidare, och därigenom blev det tankekontinenter kvar att diskutera, katedraler av filosofier som vi aldrig tog oss in i och som väntar på oss än.

Du gav mig allt men lämnade mig ensam, medan jag helst hade gett dig allt och hade allt att ge, men när jag nu vill ge det finns du inte kvar att ta emot det. Alltså får vi klara oss med denna sällsamma nödlösning: att kommunicera över alla gränserna för liv och död; och så väsentligt är vårt argument, att ingenting kan hindra det från att bli ventilerat föga tillfredsställande på grund av gravens tystnad men dock omisskännligt ekande öronbedövande igenom hela evigheten: du är inte död, ty jag, din vän, och vår filosofi och Rudolf Steiner lever.

106.

Var det därför du dog? Brist på tålamod med oss försoffade tröghjärnor, som inte fattade vad livet handlade om och vad du var i färd med på väg in i djupare insikter om livets innersta mening som du inte kunde få över till oss utom genom att rycka oss upp och det ytterst brutalt och totalt utan att lämna någon rot kvar? Även om detta inte direkt var din mening blev det resultatet; och allt vad jag då kan känna är tacksamhet för ditt livs offer, ty det har då sannerligen väckt upp mig och satt fart på mig in i eteriska världar och deras ockulta fördoldheter där allting väntar på att bli uppdagat och utforskat. Tack för ditt ledarskap och denna vägledning. Därmed har du nu för mig blivit som en Vergilius för Dante fast ej ner i helvetet utan tvärtom upp i himmelens eviga sanningar.

107.

Vad allt vi icke gjorde kan vi ännu göra. Enda skillnaden är att vi ej kan göra det nu i praktiken. Men i stället kan vi göra det med desto större innerlighets välbehag i drömmarnas förklarade idealisms romantiska beständighet; och det är ingenting att skratta åt, ty ingenting är sannare och verkligare än just allt som sker i andevärldens ideella värld. Vi kan fortfarande umgås och diskutera, utbyta erfarenheter, trollbinda varandra genom filosofiska förunderliga argument och andemeningar; ty inget språk är mera uttrycksfullt och har mer möjligheter än telepatin. I den är allting klart och omöjligt att missförstå, ty drömmars språk kan man ej taga miste på, då det är bara rena känslor. Sanningen är bara känsla. Fakta är dess resultat, men känslans tanke är upprinnelsen till sanningen

och till den verklighets konkreta oförneklighet som utgör resultatet.
Ingenting är falskt i känslans och i tankens värld,
ty ingenting som tänks kan någonsin förnekas.
Så vistas vi tillsammans i den renaste filosofin,
den högsta renhetens och godhetens,
gudomlighetens paradiset av idel tankens känslspråk
som i sin skönhet dominerar och omvälver hela världen
i en högre grad av universalism än hela universum.

108.

Min vän, hur nära vi än står varandra
och hur ledigt än kontakten mellan oss fungerar
i en öppen hjärtlighet och innerlighet utan motstycke
som överträffar allt som alls kan förekomma mellan två som lever,
är dock ändå saknaden det största mellan oss,
det faktum, att vi aldrig fick ordentligt tala ut som vänner
och att allt det mest väsentliga vi borde ha fått fullborda tillsammans
ej ens blev inlett eller diskuterat eller ens planerat.
Vi lever nu det liv vi aldrig fick tillsammans,
men i brist på verkligheten kan det aldrig bli
vad det i verkligheten kunde dock ha blivit.
Vi får leva nu för saknaden av allt det
som ej ägde rum emellan oss men blev uppskjutet
till en framtidsutopi av enbart drömmar.
Men ändå är denna verkligare än en verklighet,
och vi kan dela våra drömmar och idealism
mer innerligt och ärligt med varandra
än vi kunde instängda i jordelivets konventioners hänsynstaganden,
och detta måste dock betecknas som en avgörande seger,
som om vi först nu har lyckats finna hemlighetens hjärtpunkt hos varandra
som förblev fördold så länge som vi levde,
som om din död demaskerat oss och avslöjat vår relation
som något mycket underbarare än vad vi kunde drömma om
så länge vi satt fast i livets konventioners dödlighet.
Så blev ditt livs befrielse min egen,
och förklaringen av detta blev din själs befrielse också.
Men detta är för underbart och för ockult för dödliga
att kunna fatta – endast vi två delar hemligheten,
och den ene av oss är ju död. Men det är hemligheten –
relationen överlevde döden med den äran
för att därigenom överträffa själva livet och sig själv.

109.

Du lyssnar tålmodigt till vad ej någon annan orkar höra
med en outtröttlig vänlighet som icke är av denna världen,
men hur orkar du? Hur kan du tåla alla mina felslag,
hur jag fastnar i tangenterna med mina ofullkomliga förvridna fingrar,

kommer av mig, hakar upp mig, stapplar, snubblar, stammar fram
utslitna stycken på det risiga antika pianot, som ej låter något vidare,
och hårdar ut med vad jag spelar varje dag i olidlig oändlighet.
Men tålmodet utmärkte oss båda två – vi var det som stod ut,
behärskade oss och höll god min när de andra bara rasade, kreverade
och hade sina utbrott utan mening för att göra bort sig på trivialiteter,
medan vi såg bortom timligheten, njöt av perspektivet och stod ut.
Vi kunde sovra ut väsentligheterna i livet och slå vakt om dem
och glömma allt det andra, ignorera allt det världsliga
som bara dumt var i sin meningslösa intighet
för att ha siktet kvar beständigt på det meningsfulla,
varigenom vi behöll varandra – aldrig att vi släppte någonsin
den andra helt ur sikte. Kommunikationen och kontakten var den lösaste tänkbara,
men den höll, förbundet höll och varade beständigt
för att efter döden bli bekräftat och med övertydlighet reforcerat
för att leda in i en långt gåtfullare framtid än vi någonsin alls kunde föreställa oss
var möjligt, hur fantastisk världen än i början redan tedde sig för oss.
Nu står vi där vid en ny början – och har åter ingen aning om
vad som kan vänta oss, precis som då för fyrtio år sedan.
Så rullar evigheten på i ständigt samma cirkel,
och det gives inget slut förutan en ny början
med en ny värld öppnad mot ett nytt oändligt perspektiv
av möjligheter, kärlek, upptäckter, utveckling
och en ständigt mer förunderlig förkovran
när det gäller andligheten i vår verklighet.

110.

Är det fel av mig att anlita dig som mitt samvete och spegel?
Det känns som att du ger mig klarsignal, och du är effektiv dessutom.
Sanningen består av nio tiondelar tvivel, sade någon,
och det är den luttring livet och vi alla väl behöver
för att kunna överleva alls med någon bibehållen självrespekt,
den ständiga personlighetsrenhållningen, som oavbrutet kräver dödens närhet
för att kunna sporras till förnyade ansträngningar för livets skull.
Så stanna gärna kvar och flåsa i min nacke, död, och påminn mig
om livets angelägenhet helst oavbrutet,
även om det innebär personlig isolerings ensamhet till döds
i hypokondriska neuroser, psykopatologiska inbillningar
och andra hallucinationer, som ej dödliga kan se
som annat än som schiziga idiosynkrasier;
men dödens närhet och umgänget med den är ej annat
än en helt naturlig kontinuitet, precis som dagliga klosettbesök,
förutan vilken renande process ens liv blott vore
dödliga förstoppningar och stampande på samma ställe,
stagnation och själsligt självmord, kort sagt, dödlig andefattigdom.

111.

Jag tar mig ut till någonting jag vunnit,
men min vinst är bara någonting jag funnit.
All min tid förrunnit,
ingenting jag hunnit,
jag har bara brunnit.
Så har allt försvunnit.

112.

Den största, djupaste mest äkta smärtan är de tårar som man gråter inåt,
som ej syns och märks men som man känner själv
som smärtan som får hela universum till att dåna.
Djupast känner denna smärta de avlidna,
särskilt orättvist avlidna, som blev ryckta från sitt liv
av orättvisans öde, eller alltför unga, eller mitt i väsentligt engagemang.
De kommer åter och förblir kvardröjande vid ofullbordat liv
och hänger över sina närmaste och vakar över dem
för att uppfölja sina öden, se dem fullkomnas, få svar på sina frågor
eller få igenom en rättmätig hämnd.
Jag känner er, ni osaliga andar i familjen,
och jag följer med er vakandes med er
och släpper aldrig er ur sikte med min fromhet, mina böner och min empati.
Jag fick kontakt med dig, min morbror, redan 1974,
då du sökte upp mig i min ensamhet på stranden
för att dela med dig av din ensamhet och din förtvivlan
sjutton somrar efter din passionsdöd, och jag känner dig fortfarande.
Min far, du grubblar ännu tio år efter din död på din familjetragedi,
jag delar den och jag förstår den och rannsakar dagligen problemet än
med dig, ty det är bådas vårt outhärdliga trauma.
Men min vän och klasskamrat, du ljöt den grymmaste mest orättvisa hädanfärden
alltför ung och frisk på krönet av ditt liv och mot din vilja.
Du är den mest levande osaliga av alla, och jag håller med dig,
och kontakten med dig är den spiritistiska kontakt som nu betyder mest för mig.
Håll ut, ni osaliga andar, giv ej upp men grubbla vidare,
 förfölj det grymma orättvisa livet med era olösta frågor,
och vi skall ej ge oss förrän ni fått frid och alla era livsproblem
har fått sin lösning och avslutning. Det är inte mer än rätt,
och jag står på er sida emot livet och skall kämpa för det mänskovärde
som berövades er utan sak av livets orättvisa dumhet.
Jag är med er, fastän hela världen skulle vända sig mot mig
för att befästa ytlighetens överhöghets lättsinnes vulgaritet
som något viktigare och mer giltigt än odödlighetens ande hos en människa
och hennes rätt till den.

113. Visshet

Jag vet att du lever
och mera än det: du är nära,
alldeles i närheten, ja, ännu närmare:
inom mig, utom mig, överallt
var jag blott har mina tankar.
Ty jag är en expulsiv människa:
jag lever mest genom tanken och sinneshärvaron,
betänkandet och eftertankens försiktighet
och inte alls genom impulsiv handling.
Ty denna så kallade synliga sinnevärld är blott en lögn,
en kuliss och en hägring för syns skull,
förställningens såpopera, en absurd underhållning
för fåfängans skull – kanske Guds egen fåfänga.
Allt det väsentliga ligger där bakom
fördolt i osynliga tankars kulisser,
där allt äger rum och är konstruktivt, långsiktigt
och har betydelse och leder till resultat.
Och det inte minst viktiga där är de långt gående relationerna
som består efter döden och fortsätter att vara verksamma
rent telepatiskt och aktivt i anden och kreativt.
Där är du kungen, den helt dominerande och suveräne,
den främsta av vänner och vänliga andar.
Om du rycktes från oss av undermedvetetens sjukdom,
av att känna dig överflödig och ringaktad
var det blott för att du var desto mera värd,
vilket nu uppskattas efter din död och blir erkänt
och definierat och väl konstaterat med lyskraft
som det kanske mest ovärderliga stöd som jag har
i min egen olycka och kris.

114. Smärtgränsen

Det finns ingen smärtgräns.
Det vet alla de som har lärt känna smärtan
och sett den i vitögat i all dess ohyggliga realism.
Ty det finns ingenting mera tånjbart än smärtgränsen.
För varje gång man får anledning odla ny hjärtesorg tänjs gränsen ut.
Första gången man erfar en chockartad smärta
blir man genast medveten om den ohyggliga smärtgränsen
som är ett slags mekanism och försvarsåtgärd för att förtränga den.
Men varje gång ett nytt trauma förlamar ens liv är det längre till smärtgränsen,
som ständigt utvidgas mer och mer ju större anhopningen av ens smärtoskörd
lagras i hjärtat och själen och fyller dem med mörkrets ångestförtvivlan
i skriande bitterhets vrede som aldrig kan bli förlöst.
Den kan bara växa konstant inom ramen för den ständigt längre utvidgade smärtgränsen
som aldrig känner av någon begränsning.
Där sitter vi alla som fångar i livssmärtans fångelse och det på livstid
alltmedan dess rörelsefrihet ironiskt nog blott expanderar

på livstid med smärtan inom det med åren allt mera svåröverblickbara
oändliga lidandets fält, som man vänjer sig vid
att blir alltmera oöverkomligt i sin bitterljuva
till slut icke mer existerande smärtgräns förskräckliga brist på begränsning.

115.

Du är död, men du lever.
Jag lever men är död.
Det borde jämna ut sig,
men tvärtom är det den totala obalansen.
Jag är död för att du inte lever,
men du lever för att jag ännu lever
fastän jag är död, för att du är död.
Måste jag då leva för dödens skull,
för att du som död skall besegra döden?
Men även jag är dödens, som vi alla.
Du kom först i mål, och det är orättvist,
ty tävlingen gällde att komma sist i mål, inte först,
om det var en tävling, vilket det inte var,
ty det gällde ju bara att leva.
Men vad är det för ett liv utan den som vi alla älskade
och som mest förtjänade att få leva
bland alla dem som älskade dig?
Det orättvisa är att kärleken förbytt till sorg
genom en skilsmässa som ingen ville –
en påtvingad, brutal skilsmässa, som ingen var ansvarig för.
Följaktligen måste jag klaga och protestera
mot höjden av oacceptabilitet
och det i evighet.

116.

Den trötta tröstlösheten förbättras knappast av
att man inte har någon att gråta ut hos.
Ditt musikinstrument responderar inte till brustna fingrar,
och din stolthet låter dig inte gråta så det syns.
Dina relationer är för sorgliga,
då de alla bara stänger dörren,
och dina enda verkligt goda vänner är döda.
De svarar inte heller.
Du har dem inom dig, där kan du älska dem i fred,
men de kan inte svara, bara tiga.
Återstår då endast Gud, den mest tigande av alla,
den mest vanvettiga av tröster,
det yttersta storhetsvansinnet,
den befängdaste av idéer,
som likväl inte kan avvisas med någon säkerhet.
Din ensamhets livstids fängelse är du själv,

din personlighets bur, ditt inlåsta innersta,
som aldrig kan bryta sig ut ur sin naturliga isolering
förrän kanske genom döden.

117.

Hur kan man skriva komedier
när livet blott är tragedier
som skriker dig i ansiktet varenda dag
med ständigt tilltagande mörker
byggande sig upp omkring din själ
så att du snart ej kan se något annat
i din ständigt krympande och mörknande
mer skrämmande och avskyvärda värld?
Drag något gammalt över dig,
gå hem och lägg dig,
sov ihjäl dig där i verklighetsflyktsdrömmar
frossande i självömkan och patetism.
Det är den enda sanna självbefläckelsen,
att erkänna sig vara den man är,
ett fiasko, att bekänna sig besegrad,
att ge upp med alla sina ideal
av skönhet, sanning, ärlighet och disciplin
inför det fula, låga, populistiska, vulgära, billiga,
barbariska och medelmåttiga,
det tarvliga inkrökta dagfjärilssamhället
med dess hjärntvätt och miljöfientlighet
i form av en kultur av bara sopor.
Tyck synd om dig, ty du kan inte göra något annat,
då allt annat, vad det än kan vara och vad du än gör
blott är en suck att nära mänsklighetens likgiltighet med.

118. *Återkomsten*

Välkommen tillbaka, min älskade.
Välkommen åter, ni flödande tårar
av värme och äntlig befrielses rening.
Jag vet nu att du kommer alltid tillbaka,
ty din kärleks godhet var allt livets yttersta pålitlighet,
och kontakten emellan oss är inte mindre för att du är död,
utan snarare motsatsen: intensifierad, förädlad och renad.
Om kärleken finns där finns du där,
och kärleken fullkomnad är du personifierad.
Det kan knappast bli mera enkelt,
och därmed har vi livets fundamentalaste sanning,
att endast den älskade innebär liv.
Detta är nu bevisat i underbarhet
av din närhet som kärlek fastän du är död.

119. *Requiem*

Utan karta, utan kompass
står man helt ensam i världen
utan de enda som kunde leda en rätt
de enda man var beroende av
de som älskade en mest.
Mina fyra bästa vänner
har alla passerat över gränsen
för att aldrig mera återvända
men blott för att småningom kalla en till sig.
Det enda rättvisa i livet i världen
är att vi alla måste dö,
att döden även måste drabba de onda
hur nedrigt de än kom undan
oberörda av allt det onda de förorsakat andra
som aldrig glömmet sina lidanden
men alltid måste leva vidare med dem
så länge som de lever.
Ni har det bra,
ni offer där bland skuggorna,
som redan lidit färdigt
och som väntar på att få välkomna
oss till er ljusa frihetsvärld
från det lidandets rike i mörkret
som vår skuggtillvaro är
här bland ruinerna
av era ljuva minnen.

120. *Elegi*

Vart har ni alla tagit vägen
som släppte kontakten
som övergav mig i mörkret
som dog ifrån mig utan förklaring
som bara försvann ut i mörkret
utan att säga adjö
i den mest mördande distansiering
den som aldrig förklarar sin tystnad
den yttersta döden
det apatiska försvinnandet
självuppgivandet i självförintelsen
utan förklaring och utan anledning.

Jag fruktar inte döden, men jag fruktar tystnaden
hos grymheten i det yttersta tigandet
som berövar en allt inklusive en själv
i den långsammaste tänkbara död
av en ständigt accelererande förtvivlan och vanmakt

inför förlusten av allt
som gjorde det värt att leva
mera för andra än för sig själv.

Kan man bli mera död
än då själen är död fast kroppen lever?
Nej, det är den yttersta döden.
Hellre då en död kropp
om bara själen får leva.

Jag stod inte ut. Jag lämnade allt och återvände till de underbara vilda bergen i Himalaya och återuppsökte min mästare som inte alls var förvånad över att jag så snart var tillbaka.

Jag njöt av hans närhet och uppsökte den alla dagar, och även om han alltid höll distansen var han inte besvärad av min efterhängsenhet. Till slut tog jag mod till mig och genomförde en bättre intervju med honom:

"Min mästare, får jag ställa dig några frågor?"

"Fråga precis vad du vill."

"Du har ju ganska många år på nacken. Men hur i all sin dar har du kunnat hålla dig så ung? Det är svårt att fatta i synnerhet mot den bakgrunden att du levt ganska stormigt och måste ha gått igenom ganska svåra saker..."

"Min vän, det kommer inte an på det fysiska. Hälsan är inget fysiskt problem. Det räcker att man ska bli fixerad vid sin kropp så blir man sjuk. Det har jag aldrig varit. Från början uppfostrades jag till att betrakta mig som uteslutande en själ där kroppen bara utgjorde ett undgängligt bihang, en puppa att en dag lägga av sig för att ge fjäriken, alltså själen, dess rättmätiga vingar."

"Är alltså själen viktigare än kroppen?"

"Inte bara viktigare. Själen är allt. Kroppen är ingenting."

"Men likväl har man ju en kropp."

"Det kan inte förnekas. Men har man hälsan så har man även distans till kroppen."

"Men många betraktar sig bara som kroppar och är helt omedvetna om att de har en själ och menar sig rentav inte ha någon."

"Det är mänsklighetens allvarligaste sjukdomssymptom. Ingenting är sjukare än den rena materialismen, som utesluter alla andra möjligheter än den absoluta dödligheten. Hälsan kräver distans till kroppen. Ingen är friskare än den som känner sig leva utanför kroppen."

"Hur många gör det?"

"De flesta gör det åtminstone alltid någon gång, men det medges, att väldigt få är medvetna om det. Men här i Asien är det en allmänt utbredd vetenskap att mänskligt liv mycket väl kan vara verksamt utanför kroppen och till och med understundom fungera bättre utanför än innanför."

"I Amerika skulle du bli inspärrad på sinnessjukhus för en sådan tes."

"Det visar bara hur sjukt Amerika och hela västvärlden är. Min vän, vad gör du när du sover? Har du aldrig upplevt drömmar på ett sätt att de framstår som mer verkliga än verkligheten?"

"Det har kanske hänt nån gång."

"Problemet är att det kroppsliga minnet i hjärnan och det själsliga minnet är två helt olika saker. De kan förenas i kroppen, men utanför kroppen måste det själsliga minnet klara sig utan det kroppsliga. Därför minns man inte tillbaka i kroppen vad man

upplevt utanför kroppen. Det är inte så att kroppens minne utesluter det själsliga, men alla kroppens sinnliga förmågor överröstar de rent själsliga och blir dominerande, så man kan tro att det bara är de som gäller. Men människor med utvecklat medvetande är alltid medvetna om de själsliga känslornas och det rent andliga medvetandets större roll i livet, ty det är själen som är själva livet. Allt fysiskt är bara tillfälliga verktyg för livet som måste slitas ut som vanliga verktyg."

"Du menar alltså att det att vara kroppsfixerad är sjukligt?"

"Absolut. Själen har av naturen vingar och är därför flygkunnig medan kroppen inte är det. En frisk själ flyger alltid även om kroppen inte kan göra det. En sjuk själ låter sig bindas av kroppen till jorden."

"Kan man alltså frigöra själen från kroppen utan att dö?"

"Absolut. Alla barn gör det tills de växer upp och slås ner till jorden av sin våldtäktsbenägna omgivning. Själen kan ändå fortsätta flyga på sina naturliga vingar genom fantasins flykt, genom drömmarna, genom kreativitet, genom andliga övningar, främst meditation – ingenting är hälsosammare för själen än ren meditation, då meditationens mening just är att skaffa själen distans till kroppen och det fysiska – det har vetenskapligt bevisats hur hälsosam den rena meditationen är och hur framför allt koncentrationen och alla mentala förmågor därigenom förbättras, det tydligaste av alla hälsotecken – vidare genom strävandet efter universalismen, den gudomliga enheten i allt, den allomfattande själsliga universalgemenskapen, allt levandes universalgemenskap, vidare genom associationen och umgänget med andar, främst de avlidnas. Det finns många övningar varmed man kan frigöra själen från kroppen men ändå behålla kroppen, men de jag nu nämnde hör till de lättaste och viktigaste."

"Kan du själv lämna kroppen utan vidare?"

"Precis när jag vill. För mig är det en självklarhet, och det har det varit så länge jag levat. Jag uppfostrades till det redan som barn."

"Kan du då till exempel resa och spionera och ha samma sinnen som flygande ande som du har i kroppen?"

"Min vän, det märks hur litet utbildning du har. Det handlar här om olika dimensioner. Den andliga verkligheten innebär ett helt annat sätt att tänka och existera än vad du gör genom kroppen. Fråga hur de blinda kan se genom ett sjätte sinne som de med synen i behåll saknar. Fråga hur Beethoven kunde höra i sitt inre den musik han skapade och hur den skulle låta fast han var döv. Fråga hur Helen Keller kunde lära sig läsa och tala fast hon var blind och dövstum från början. Allt är möjligt. Själens innersta hemlighet kan kanske formuleras som så, att allt vad du över huvud taget kan tänka är rent praktiskt även möjligt. Endast det som du inte kan tänka dig, som du inte kan förstå och inte kan fantisera fram är heller inte möjligt för dig. Men allt vad tanken kan formulera i sinnet är även konkret möjligt i verkligheten."

"Så du reser inte och spionerar inte och flyger inte från den ena världsdelen till den andra som frigjord ande fastän du har kroppen kvar i behåll?"

"Du vet inte vad du talar om. Men jag kan uppsöka vem jag vill på den andra sidan och ha direkt telepatisk kontakt med vem som helst som jag känner och som jag vet och känner att har samma själsliga medvetande som jag."

"Oberoende av var han finns och om han är död eller levande?"

"Ja."

"Det är imponerande. Och denna själsliga medvetenhet menar du att är hemligheten bakom din oförstörda ungdom, fastän du måste vara närmare femtio år?"

"Jag har tyvärr ingen annan förklaring. Jag har ägnat mig åt allt. Jag har prövat alla droger, jag har associerat med alla världens fallnaste människor, jag har levt i rännsten och som tiggare, jag har utsatt mig för omänskliga fysiska strapatser, jag har varit otaliga gånger i Tibet, men jag har inte lyckats skada min kropp på något avsevärt sätt,

som du själv kan se, jag har till och med kunnat behålla mitt hår fastän de flesta av mina jämnåriga är åtminstone flintskalliga, jag har faktiskt i många avseenden missbrukat mitt liv i synnerhet som ung, men jag har alltid slagit vakt om min själ. Jag har alltid hållit mig till min själ och föraktat kroppen. Därför har jag heller egentligen aldrig haft någon beroendeframkallande sexuell drift. Jag har kunnat njuta sexuellt när jag har velat, men jag har aldrig haft behov av det. Genom att mitt själsliga medvetande från början befästes hos mig har jag alltid genom att slå vakt om detta behållit en sund distans till min kropp och aldrig förslavats av denna och därigenom faktiskt alltid kunnat hålla mig nästan fullständigt frisk.”

”Hur har du kunnat behålla din praktfulla hårväxt? Du är ju fortfarande blond, och man skulle kunna ta dig för en trettioåring. Jag känner åtskilliga trettioåringar som förlorat mycket mera hår än du och som aldrig skulle kunna odla det så långt utan att se löjliga och stripiga ut.”

”Det var naturligt för mig. Jag höll det alltid rent genom kamning, vilket tyvärr inte alla som bär långt hår gör.”

”Men varför bär du öronringar?”

”Varför kommer du in på så materiella frågor? Vad spelar mitt utseende för roll? Håll dig till saken, det vill säga till själen. Det är bara den som är intressant. Om kroppen är vacker och intressant så är det bara en manifestation av själens hälsa.”

Det var det intrycket han gav genom sin praktfulla vilda men ändå disciplinerade skönhet, sina skarpa men ingalunda sönderslitna drag, sin klara blåa blick, sin blondhet som de grå nyanserna endast verkade berika med ännu större blondhet, och som bara framhävdades och framstod som ännu härligare genom att han höll håret så extremt långt och dessutom glänste med praktfulla silveröronringar. Han var definitivt i sin bästa ålder hur gammal han än var fastän han inte alls var ung längre men ändå verkade på något sätt yngre än de flesta.

”Kan man attribuera något av din påfallande väl bevarade friskhet och ursprunglighet till det faktum att du aldrig gjort dig delaktig i det etablerade samhället?”

”Där slog du nästan huvudet på spiken. Jag har alltid aktat mig för lagen, ty den är fullständigt urartad i världen idag och tjänar bara till att sätta fast människor i helvetet genom paragrafernas återvändsgränder. Dickens skrev sin kanske största och åtminstone sin mest lästa roman om detta fenomen, jag tror den hette ”*Bleak House*”, om hur lagen och all mänsklig involvering i den måste sluta med katastrof i botten av en helvetesavgrund utan ände, som fungerar ungefär som ett svart hål i världsrymden. Där har du det mänskliga samhället, som regleras av lagen, som är en enda stor Kafka-process. Det är bättre att stå utanför lagen och ta konsekvenserna därav genom totalt utanförskap och underjordiskt leverne än att någonsin utsätta sig för faran att råka få en släng av dess dödliga sjukdom.”

”Så du förkastar hela samhället?”

”Bara i den mån som det är skadligt för människan och hennes frihet och naturlighet och mänsklighet. Tyvärr har det blivit så i ständigt allt större omfattning. Människor sätts fast i skulder och lån och blir beroende av banker som de aldrig slipper och tyngs ner av meningslösa skatter genom statlig utpressning och fastnar i en grottekvarn reglerad av lagar som alla går ut på förbud mot att någonsin sluta trampa i grottekvarnen. Alla revolutionärer av alla slag (utom de som tar till våld) utgör ett bättre och mera hälsosamt alternativ. Alla som på något sätt kritiserar samhället har i grund och botten rätt. Det är en sjukdom. Enda sättet att kureras den är att återgå till att sätta människan och individen i första rummet och låta samhället bli en rent teknisk och sekundär fråga.”

”Samhället tenderar att bortse från själen och bara ta hänsyn till det materiella.”

"Just det. Där har du dess främsta sjukdomssymptom. Det finns kurer mot alla sjukdomar, men samhället tvingar människorna att inta mediciner mot dem, så att sjukdomarna blir värre i stället och multipliceras genom bieffekterna. Den viktigaste vetenskapen borde i stället vara den om människans sanna väsen, själva livet och dess varande och mysteriet därmed, som man faktiskt bäst kan komma till rätta med genom analyser av livet utan materiella bihang, alltså människans erfarenheter av sin egen själsliga existens oberoende av kroppen."

"Nu är vi där igen."

"Det är ett ousinligt ämne och kanske det allra viktigaste i hela det mänskliga livet, ty däri ligger livets hemlighet, vars självklaraste axiom är hur varje form av död är en lögn. Sjukdom leder till död, och därför är även sjukdom en lögn, ty livets sanning och hemlighet får all sjukdom och död att försvinna, liksom allt mörker försvinner inför ljuset."

"Du berörde ämnet sex. Somliga menar att den sexuella akten är som ett tillfälligt besök hos döden för att undgå livets förnyelse."

"Så kan man beskriva det. Den sexuella akten är verkligen som ett slags självmord, varefter man måste inse att man trots allt lever och att livet måste komma efter döden, att döden bara är en väg till livet."

"Är det samma sak med droger?"

"Varför frågar du det?"

"Ursäkta mig, men allt som har med din personlighet att göra fyller mig med kärlek och beundran utom just din drogliberalism, och du har själv erkänt att du ofta och gärna använt droger och till och med spridit dem. Därför frågar jag om de har haft samma betydelse för dig som den sexuella driften gjort de flesta andra beroende...."

"Jag var aldrig beroende av droger."

"Nej, jag vet, du hade alltid distans till dem, men icke desto mindre har du brukat dem och alla sorter."

"Många har brukat droger på samma jakt som andra tagit sin tillflykt till fantasin, till konstens kreativitet och till religionen. Många har sökt sig till droger just för att pröva på själens oberoende av kroppen. För många har drogexperimenten blivit av avgörande betydelse för deras andlighet och idealism. Jag medger att det är kontroversiellt. Snedtrippar är det värsta man kan råka ut för, och därför bör man aldrig ägna sig åt droger i ensamhet. Farligare droger bör aldrig nyttjas utom under kvalificerad översyn. Jag har själv mest använt droger bara när jag blivit bjuden, och vanligen har jag hållit mig till hasch. Med måtta är det fullständigt ofarligt. Idag skulle jag dock aldrig rekommendera någon att använda någon drog alls, lika litet som jag skulle uppmuntra någon till att börja röka. Dock är de karaktärsförändringar och de hallucinationer som droger sägs ge upphov till inte alls så farliga som de okunniga menar. Alla de spektakulära effekter som droger kan resultera i främjar fantasin och den andliga medvetenheten. Det vet alla som upplevat dem, och det kan ingen veta som inte upplevat dem. Droger är på gott och ont. Under strikt disciplin kan de rentav vara enbart till godo, men övermått måste göra dem enbart destruktiva för både kropp och själ."

"Så du menar att alla de syner och vanföreställningar droger kan ge upphov till är hälsosamma?"

"Det har jag inte sagt. Jag har sagt att de främjar fantasin, och fantasin är aldrig skadlig. Tvärtom. Ingenting är hälsosammare för själen. Och det viktigaste med fantasin är att allt vad man föreställer sig och upplever i sitt inre alltid är sant. Själen ljuger aldrig. Det förekom för några år sedan en film om en matematikprofessor i Amerika som blev schizofren och upplevde inbillade människor i sin fantasi som lika verkliga som verkligheten, så att han inte kunde skilja sina fantasifoster från verkligheten. Men

dessa inbillningsfoster, den hårdkokte agenten och den hjärtlige studiekamraten med sin dotter, kan mycket väl ha varit verkliga, om de i så fall så bara var andliga varelser. Mycket tyder på det, eftersom dottern inte åldrades. Hans psykiater försökte bota hans umgänge med dessa andliga varelser med mediciner och elchocker men lyckades aldrig. I stället botade professorn sig själv med att bara låtsas ta medicinerna och gömma undan dem, medan han resolut gick in för att själv göra upp med sin inre verklighet och lyckades därmed så att han fick Nobelpriset. Det är en mycket upplysande sannsaga om hur det förhåller sig med den andliga verkligheten, som aldrig kan förnekas. Den finns alltid där, den kan ta sig vilka uttryck som helst, man kan hålla den på sparlåga genom enbart nattliga drömmar, och man kan låta den slå ut i full blom i verkligheten med att välkomna den in i den materiella verkligheten. Det värsta man kan göra är att förtränga den, ty då gör man våld på sin egen själ, och det om något kan göra en allvarligt sjuk."

"Menar du då att till exempel Ernst Josefssons, Gustaf Frödings, Strindbergs och Swedenborgs förvirrade fantasier var en sann andlig verklighet?"

"Det var bra att du tog med Swedenborg på slutet. Han om någon är ett praktexempel på hur oförneklig den andliga verkligheten är. Han kunde umgås med den på rätt sätt och diskuterade sannolikt på fullt allvar med alla de andar han menade att han träffade bortom denna världen. Han förblev klartänkt till slutet, och ingen kunde någonsin ifrågasätta hans andliga hälsa."

"Det är inte heller något fel på din hälsa. Du är klokheten och klarheten själv, och fastän du väl är mer än medelålders strålar du av ungdomlig hälsa och vitalitet. Då måste jag fråga dig: varför har du inte låtit dina gener gå vidare? Varför har du undanhållit kvinnorna din underbara kropp? Har du aldrig känt för att låta reproducera dig?"

"Min vän, jag har haft förhållanden. Vad jag aldrig kunnat göra har varit att binda mig till någon särskild kvinna. Naturligtvis älskar jag kvinnan. Det måste man göra som man. Men för mig var det av någon anledning omöjligt att fästa mig vid någon enskild människa utan att ödet kom drabbande emellan, som om det var förutbestämt att jag alltid skulle förbli ensam, som om jag var speciellt ämnad för endast det som blev mitt livs mission."

"Vad blev ditt livs mission?"

"Låt oss först avsluta den aktuella frågan. Närhelst jag älskade en kvinna och var på väg att binda mig inträffade märkliga saker som trädde hindrande emellan, exempelvis naturkatastrofer, sjukdom och död, en trafikolycka eller något annat drastiskt och avgörande i negativ riktning, som om Gud själv var svartsjuk på mig och inte ville dela mig med någon kvinna. Ja, det kan låta löjligt, men det har samtidigt varit ett högst kusligt fenomen. Jag kan inte förklara det närmare. Det har bara aldrig gått eller fungerat för mig att binda mig vid en nära mänsklig och fysisk relation."

"Ännu mindre med män då naturligtvis."

"Naturligtvis. Jag har älskat många kvinnor, men jag har aldrig haft ett homosexuellt förhållande."

"Du är med andra ord högst naturlig."

"Jag är rädd för det."

"Tillbaka nu till min sista fråga. Vad blev ditt livs mission?"

"Det vill jag helst inte gå in på då den ännu inte är fullbordad."

"Var den politisk eller religiös?"

"Kanske något av båda. Tyvärr hör politiken och religionen intimt samman med varandra, så att de nästan är oseparatorbara. Ingen har någonsin kunnat vidmakthålla någon makt utan en religiös eller ideologisk grund att stå på. Ju starkare tro, religiös eller ideologisk, desto starkare makt. När ideologin eller religionen bakom ett politiskt

etablissemang har strandat har den politiska makten aldrig kunnat överleva. Den har kollapsat totalt. Så kommer att ske även med Kina, där nu den kommunistisk-ateistiska ideologin håller på att disintegrera. Luften håller redan på att sippra ut ur ballongen, men dess fall kommer att bli långt och stort."

"Är det din mission?"

"Nästa fråga."

"Många som sysslar med enbart andliga saker och fördjupar sig i det rent psykologiska blir lätt deprimerade. Jag tänker till exempel på Johannes av Korsets *"Själens dunkla natt"* och annat sådant. Blir du aldrig deprimerad om du bara sysslar med sådant?"

"Det blir man inte om man har rätt distans till det. Man måste ha distans till både livet och det andliga för att kunna verka i det andliga för livet. Som Paulus sade, 'störst är alltid kärleken', och det är väl livets enda absoluta måste. Utan kärlek kan man inte leva, vare sig som människa eller som själ. Om man inte har någon att älska är man förlorad, ty att älska sig själv är alltid en återvändsgränd. Visserligen säger ju Bibeln, att 'du skall älska din nästa såsom dig själv', men det betyder inte att man måste älska sig själv. Det betyder egentligen bara att man just ska älska sin nästa, och det utesluter att man skulle älska sin nästa mindre än sig själv. Det måste vara mer än sig själv eller minst lika mycket. Men livets kanske innersta hemlighet ligger just i den absoluta livsnödvändigheten att komma ut ur sig själv och älska ett annat liv än sitt eget. Om detta om, om något, är väl alla religioner och filosofier som någonsin funnits överens. Det är väl det om något som förenar dem alla, medan allt och alla som påstår motsatsen är sjukt, destruktivt och ont."

"Du beskrev tidigare kärleken i dess sexuella form som något snarligt ett kort gästbesök hos döden. Om vi nu vänder oss till det största onda, hur skulle du vilja dö?"

"Omärkligt. Helst skulle jag bara försvinna spårlöst, som Moses och aposteln Johannes."

"Vid vilken ålder?"

"Spelar ingen roll. Så länge jag har hälsan har jag ingenting emot att få hålla på litet till. Men om hälsan sviker är det bara att släppa taget, och ju fortare då desto bättre."

"Du beskriver döden som något ganska futtigt. Är du då inte alls rädd för döden?"

"Nej, det har jag aldrig varit. Jag är beredd att dö precis när som helst. Det dummaste man kan göra är att fästa något avseende vid livet. Det är bara en suck som försvinner. Själens hälsa och förkovran är det enda av betydelse i livet, och den fortsätter alltid oberoende av om och hur kroppen tar slut."

"Mera likgiltig inför döden kan man knappast vara."

"Det är bara en högst odramatisk sluss – ingenting annat."

"Betyder det att du till och med skulle kunna tänka dig att dö i ensamhet?"

"Jag tror nästan jag skulle föredra det. Sentimentala avsked är det vämjeligaste som finns. Ingen skulle sörja mig ändå. Låt mig bara försvinna, ju omärkligare och mera mystiskt, desto bättre."

"Var det inte någon som en gång förutspådde dig en våldsam död?"

"Det är möjligt. Jag har hört många spådomar i mitt liv, och inte en enda har slagit in."

"Det är nästan som om du betraktade livet med förakt som något som det snarare skulle göra gott att få slippa än att få dröja kvar vid...."

"Du läser mina tankar. Jag skrev faktiskt en dikt om den saken en gång. Jag har den här någonstans...."

Här letade han efter ett papper och hittade det nästan misstänkt snabbt. Dock hade han inte så många papper att hålla reda på, han brukade alltid vara noga med att rensa

bort allt obehövt som då nästan alltid var allt, men denna dikt hade han tydligen behållit, som kanske ett "Memento mori":

Tvångströjan

Livet är en tvångströja
som oavlatligt snörs hårdare åt
i ett slags sadistiskt skruvstäd av pina
som oavlatligt stegras och blir värre med åren
i ett slags Självplågarens Paradis.
Den som njuter av livet är en självplågare
medan alla realister blott kan finna lidande,
lidande och åter lidande så länge de lever,
ty verkligheten är aldrig vacker.
Livets glädjämnen och skönhetsämnen
är begränsade till blixttönblick av oaser,
som drömönblick som omedelbart tar slut
och går över i den vanliga mörka natten igen,
som alltid dominerar och aldrig tar slut.
Nej, jag älskar inte livet,
detta mardrömsfångelse av plågor,
denna oändlighet av uselhet och låghet,
fulhet och ondska, grymhet och förtryck,
där det minst onda av allt
paradoxalt nog är just det oändliga lidandet,
som är det enda som håller livet i gång.

"Jag har aldrig upplevat maken till dödsförakt."

"Take it or leave it. Du måste inte omfatta det själv."

"Tack för det. Jag tror nog jag föredrar att inte ta ställning."

"Det klokaste ställningstagandet av alla."

"Var det det svenska samhället som gjorde dig så bitter?"

"Nej, det västerländska."

"Var det någon särskild händelse som blev avgörande för din totala negativism?"

"Kalla det inte total negativism. Kalla det absolut realism. Min vän, jag växte upp som en fri man ute i skogen och lärde mig umgås med naturen lika intimt som en fri och ensam varg. Min senare uppfostran och utbildning i ett kloster tog vara på min naturliga oförstördhet och uppmuntrade den. Min lärare var speciellt noga med att just denna del av mig skulle tillvaratas. Därför blev jag aldrig nergjord eller nedslagen eller på något sätt förnedrad av dem som blev ansvariga för min utveckling. Men min huvudsakliga lärdomstid var inne i Ryssland under den sovjetiska tiden, och allt som hade med myndigheterna att göra och kom från dem var ensidigt ont från början till slut. Min första erfarenhet av någon politisk överhöghet alls var av det ruttnaste och mest djävulska av alla system, den sovjetiska totalitarismen i dess mest livsfientliga och själsmördande form. Av rent naturliga skäl fattade jag ett totalt hat till den som aldrig skulle släppa greppet förrän den hade gått under.

När jag sedan kom till västerlandet och fick bekanta mig med dess alternativa samhällsstrukturer slogs jag till min fasa av det faktum att det inte var mycket bättre. Det var samma godtycke som behärskade myndigheterna, det var samma polisvåld, det var samma samhällsröta som avsiktligt genomförde justitiemord och tvingade

oskyldiga ungdomar till kriminalitet, våld och droger, det var exakt samma totala samhällssjukdom i form av etablissemangets självgodhet som i egoistisk maktörst och girighet och blind egenlystighet resulterade i hela samhällsstrukturens rättsröta. Det räcker med att en gång ha blivit utsatt för ett justitiemord för ingenting, och man grips av hat till allt etablerat för resten av livet, i synnerhet samtliga politiska system. Sitter man fast i systemet som en dess tjänare märker man inte själv hur man gradvis förvandlas till en robotiserad zombie som inte vet vad han gör. Det enda sunda sättet att leva är att en gång för alla ta fullständigt avstånd från hela det mänskliga samhället."

"Det är ganska radikalt. Är det inte rena anarkismen?"

"Nej, att bara ta avstånd är inte anarkism. En anarkist går in aktivt för att bekämpa samhället. Jag bekämpar bara rena diktaturer, som jag bekämpade Sovjetunionen intill dess bittra slut och den säkert var död. Jag har haft många vänner och kontakter inom rent samhällsomstörtande element och verksamheter, direkt kriminella personer och drogspridare, men jag har aldrig själv gjort mig aktivt delaktig i deras destruktiva verksamhet, hur mycket jag än ibland kunnat sympatisera med den genom att förstå den och vad som legat bakom, som vanligen har varit rent myndighetsmissbruk från samhällets sida. Min vän *Bull's Eye* i Amerika var en sådan, och han lärde mig mycket, men jag blev aldrig som honom. Han gick systematiskt in för att undergräva och underminera hela samhället, liksom jag och många andra gick in för att på samma sätt gräva Sovjetunionens grav inifrån som mullvadar, men jag blev aldrig kriminell enligt lagen, även om jag lärde mig hata allt etablerat bruk, som var missbruk, av lagen."

"Har du någonsin varit åtalad?"

"Nej. Jag har aldrig stått inför rätta. Om man någon gång försökte ställa mig inför rätta för någon struntsak eller rena misstanken såg jag alltid till att försvinna totalt, vilket jag alltid haft lätt för att göra."

"Anser du att Jesus gjorde fel i att ställa sig till översteprästernas förfogande i Jerusalem, fastän han visste att de skulle förgöra honom?"

"Vad är det för en befängd fråga?"

"Du är ju faktiskt kristen teolog ursprungligen. Borde Jesus också ha 'försvunnit'?"

"Nej, det borde han inte, ty han hade en mission att uträtta, som han inte kunde genomföra utan att först bli fastspikad på Golgata."

"Så du menar ändå att Jesus var en seriös religiös auktoritet?"

"Ja, men bara som människa."

"Moses, Buddha och Muhammed då?"

"Moses etablerade den första monoteistiska religionen. Man kan diskutera om det var klokt eller inte, om det var mer på gott eller på ont, men åtminstone så möjliggjorde det den första israeliska statens storhetstid med dess unika bidrag till världskulturen, i första hand Bibeln. Han var kontroversiell men i högsta grad betydelsefull som i praktiken grundaren av både judendomen, kristendomen och islam. Jesus var minst lika viktig, då hans insats ledde till att hela västerlandet blev kristet och därmed pseudojudiskt, ty kristendomen är helt och hållet ursprungligen judisk. Mest kontroversiell av de tre var Muhammed, som inte hade rent mjöl i påsen, då han menade sig etablera en religion på judisk-kristen grund som i praktiken vände sig emot både judar och kristna. Islam började förfölja judar redan under hans livstid. Ändå är större delen av Koranen ett rent plagiat på Gamla Testamentet. Muhammed är den enda av de tre som klart måste underkännas som kvalificerad bedragare, vilket bevisas av det faktum att hans religion bara kan bestå genom intolerans och diktatur. Dock var Buddha den vettigaste av alla fyra som den store reformatorn av hinduismen, vars kastväsen och övertro han förkastade till förmån för barmhärtighet och sunt förnuft. Buddhismen är den religion som först inför klosterväsen och celibat som ett föregångsexempel för all civilisation genom pacifism och respekt för allt levande."

Buddhismen står faktiskt över alla andra religioner genom att den i praktiken inte är någon religion utan egentligen blott en praktisk levnadsfilosofi som konsekvent genomför det bud som ingen annan religion lyckats vidmakthålla, nämligen "Du skall icke döda". All monoteism faller inför buddhismen genom att monoteismen aldrig lyckats bringa fred medan buddhismen ensam bland religionerna varit konsekvent i sin absoluta pacifism."

"Bör då alla religioner ersättas av buddhismen?"

"Det är inte nödvändigt, men alla religioner skulle vinna på att lära sig av buddhismen."

"Vad tror du om framtiden? Hur skulle du vilja ha den? Har du några visioner?"

"Vad menar du? Politiskt eller socialt, ideologiskt eller religiöst?"

"Jag tänker till exempel på Jesus domedagsprofetior. Har du liknande apokalyptiska föreställningar?"

"Jag tror att den värsta faran är över i och med Sovjetunionens fall och det kalla krigets upphörande, men det betyder ingalunda att alla faror är över. Tvärtom står vi kanske inför faror som är oöverskådliga i sin väldighet. Jag tänker då mest på miljön. Om det värsta som kan hända händer smälter polerna, och världen dränks i stigande hav och förintande klimatförändringar till följd av växthuseffekten, som inte kan ignoreras, fastän idioter som president Bush krampaktigt försöker göra det då han styrs av den mördande oljeindustrin, som kanske utgör det värsta hotet mot världen idag. I bästa fall kan växthuseffekten hejdas, men jag tror bara det går om man finner ett alternativ till fossila bränslen, helst solenergi, som är den största och mest obegränsade energikälla världen åtnjuter. Alla andra faror som hotar världen kommer i lä av växthuseffekten. Jag bedömer att både islam och Kina håller på att upplösas inifrån. Det viktigaste för mänskligheten blir alltså att finna en alternativ energikälla till förbränningsenergin, och den vettigaste vore en kanalisering av solenergin. Hela mänsklighetens framtid kan bero därav."

"Du ser inte befolkningsexplosionen som ett hot?"

"Naturligtvis, men även den är ett mindre hot än miljöfaran. Befolkningsexplosionen är redan åtgärdad i Europa och alla välfärdsländer medan bara u-länderna fortfarande lider av den."

"Och president Bush?"

"Lyckligtvis är hans tid begränsad. Senast år 2008 är den faran över."

"Tror du Kina kan starta ett nytt världskrig?"

"Hur dumt det än är i sin vanvettiga diktatur tror jag inte det är så dumt. Om Kina anfäller Taiwan betyder det slutet för Kinas diktatur."

"Iran och Nordkorea?"

"Mindre faror, hoppas jag."

"Med all den gedigna kunskap du har om världen och dess framför allt politiska och religiösa problem, varför har du aldrig engagerat dig i någon institution eller något internationellt organ så att du kunnat utöva något inflytande?"

"Tror du inte jag har försökt? Jag har ju aldrig haft någon ställning, någon förmögenhet, någon titel eller någonting alls utom mig själv. Det enda jag lyckats med har varit helt underjordiska rörelser."

"Kan det vara anledningen till din bitterhet – att du aldrig fått någon chans?"

"Jag har gjort det bästa av saken."

"Du vill alltså inte erkänna att du är bitter och besviken på livet."

"Jag har gjort det bästa av saken. Mer kan jag inte säga."

"Kan du då stå oberörd inför det faktum att du aldrig haft något liv, att du aldrig fått känna på någon riktig kärlek eller ömhet eller familjelycka, att du aldrig fått känna

någon ekonomisk eller social trygghet, att du aldrig blivit erkänd och aldrig fått något hem?"

"Jag har gjort det bästa av saken."

"Du bara upprepar dig. Något måste du väl känna efter en hel livstid av utanförskap."

Han återgick till sina papper och letade fram en annan dikt. Det tog några minuter, men till slut fann han vad han sökte. Sedan sade han mera sordinerat till mig:

"Här är en annan dikt som en kollega en gång skrev till mig. Varsågod. Det är kanske svaret på din fråga."

Och här är dikten, som hette

"Raseriet"

Hans raseri är farligare än någon annans
ty han ger det aldrig något utlopp.
Det är som en ständigt mer sjudande tryckkokare
men utan ventil.
Det gränslösa raseriets outhärdliga svarta förtvivlan
är som en orkan instängd i en vulkan
som i stället för att få explodera
riktar sig mot sig själv
och förbrinner inombords i självförtäring
mera plågsam än något helvete.
Och det är bara att låta honom brinna
i hans ensamhets isolerade förtäring
i den fasansfullaste av vredesstormar
vars infernaliska raseri är så våldsamt
att han aldrig kan dela det med någon annan."

"Besvarar det din fråga?" frågade han sedan stillsamt.

Jag kunde inte få ett bättre svar på min fråga. Jag nickade.

"Jag tror vi avslutar intervjun här," sade han sedan.

Jag hade ingenting att tillägga.

Järnhans

Den lokala sektledaren var i många avseenden lik min mästare, och man kunde nästan se vilket djupt inflytande han hade haft på honom. Ändå var han en fullständigt annorlunda person. Till det inre var han nästan min mästares rakaste motsats, skulle det visa sig när jag lärde känna honom närmare.

Ty om min mästare var skönheten själv både till det yttre och till det inre så var hans proselyt den märkvärdige sektledaren en djupt sargad själ som nästan aldrig log och nästan ständigt ägnade sig åt ett nästan sjukligt grubblande, så att man måste betvivla hans själsliga hälsa eller åtminstone få anledning att oroa sig för den. Han var inte en frisk själ och åtminstone inte en lycklig själ, utan hans inre sår var alltför tydligt obotligt öppna och blödande.

Det tog en längre tid innan jag kom närmare inpå honom, och det hade aldrig gått om jag inte hyst ett personligt intresse för honom och vilka problem han kunde ha. Han brottades oavblåtligt med sitt inre som aldrig gav honom någon ro utan ständigt plågade

honom som ett inre helvete. Ja, han gav mig mer och mer med tiden det intrycket att han direkt levde i helvetet.

Min mästare hade tagit sig an honom sedan länge men förnekade allt ansvar i hans fall och menade, att hans inflytande över den olycklige endast var ytligt och flyktigt. Han tvådde direkt sina händer för alltid för den olyckliges fall medan han egentligen bara observerade honom och hans göranden och låtanden från ett säkert avstånd och definitivt från en högre nivå.

Han levde samman med en nästan lika trasig syskonsjäl, en ung flicka som dock var betydligt yngre än hon såg ut, ty även hon hade levt ett uppslitande liv som härjat runt ordentligt i hennes själ och märkt den för livet kanske med fasor som hon aldrig kunde tala om med någon. Hon var typiskt en sådan bräcklig men modig och beslutsam kvinna som hellre bär allt sitt lidande under tystnad och ständigt självplågeri än att hon nämner ett ord om saken för andra. Först efter en längre tid fick jag veta att de faktiskt var halvsyskon.

Han bar sitt hår ännu längre än min mästare och höll det dessutom hennafärgat rött, så att det första intryck han gav mig var av bröderna Grimms sagohjälte Järnhans, vildmannen som de grymma myndigheterna tvingade in i en liten järnbur på livstid, som han fick lillprinsen att släppa ut honom från, varpå han gav lillprinsen ett liv av mirakulösa äventyr och framgångar som tack. Järnhans kallades så just för att hans midjelånga hår var rött som rostigt järn, och det var precis samma färg som denne olycklige strandade sektledare hade givit sitt hår med eller utan avsikt. Jag förklarade parallellen för honom, och det var första gången jag fick se honom le. Det var ett mycket hjärtligt och förbindligt leende som genast gjorde honom många år yngre. Det blev samtidigt nyckeln till vänskapen mellan oss. Efter det gillade han mig och uppsökte gärna mitt sällskap och förblev alltid glad åt det.

Det var så jag fick honom att börja öppna sitt hjärta. Liksom min mästare var han väl insatt i det ockulta och andevärldens alla hemligheter, och naturligtvis kom vi in på dessa så småningom. Första gången han förbryllade mig på allvar var då han fällde det märkvärdiga yttrandet: "De döda är mycket lättare att umgås med än de levande, ty det blir aldrig några konflikter med de döda."

Var det verkligen så säkert? Nej, med tiden medgav han att de döda minsann kunde erbjuda betydligt mer avancerade komplikationer åt de levande som frivilligt uppsökte deras sällskap än vad levande bråkstakar någonsin kunde göra, ty de levandes affärer var alltid ytliga och futtiga i jämförelse med de dödas, som alltid gick på djupet och handlade om väsentligheter, varför om det då uppstod problem dessa var betydligt allvarigare och nästan omöjliga att göra sig av med.

Då var vi redan ute på djupa vatten, och det var då han kom in på att börja berätta om sin far.

"Min far är död," sade han. "Det var jag som dödade honom. Men efter hans död har vi blivit vänner, och numera umgås jag varje dag med honom. Han undervisar mig i mycket, men därigenom har jag också fått ärva hans problem. Han hade problem med de ondaste andar som någonsin funnits, som han aldrig kunde bli av med då de samtidigt beskyddade honom, och dessa onda andar är det enda i livet jag fruktar, liksom min far gjorde det. Han kunde anfäktas av dem intill vanvett, och just dessa anfäktelser blir också oavbrutet svårare för mig."

"Vad är det för anfäktelser?"

"Vem kan förklara det? De är mäktiga, och liksom alla döda vet de mer än några levande, och de vill gärna överföra sin kunskap till sådana levande de får kontakt med, men få levande är i stånd att kunna uthärda denna kunskap. Jag både fruktar dem och dras till dem, jag fascineras av dem och försöker samtidigt utestänga dem från mitt liv,

så det är ett ytterst kluvet förhållande som oavslutligt leder till en ständigt större klugenhet i min egen själ."

"Vad tycker din fru om detta?"

"Hon är inte min fru. Hon är min syster." Det var första gången jag hörde detta. "Vi lever tillsammans men som bror och syster. Det är hon som äger alltsammans då hon ensam fått arva vår far. Självt äger jag ingenting utan lever bara på nåder, liksom vår gode vän din mästare, och det är bäst så. Jag vill inte ha det annorlunda för att slippa inledas i frestelse. Vår far ägde för mycket och var för mäktig. Därför förlorade han sin själ. Det enda som kan rädda mig ur alla de fällor jag försatt mig i under mitt liv genom självsvåld och utsvävningar är bevarandet av min själ, och det är eftersträvandet av att återvinna den som i princip är det enda jag har att leva för. Om jag därigenom kan finna någon frid och tillfredsställelse är det det enda jag begär och kan jag sedan dö nöjd och försonad. Jag eftersträvar inget annat."

"Men er utomordentliga sekt, som är så framgångsrik och börjar locka proselyter från hela världen...."

"Det är bara samma recept som Osho. Det är ingenting nytt. Kärlek och skönhet, andlighet och frihet, byggt på gamla buddhistiska vishetsgrunder, det är allt, ingen makt, ingen fåfänga, ingen materiell fixering, inga pretentioner eller tricks som Sai Baba, inget skådespeleri, bara livets fundamentala värden och koncentrationen kring dessa, inget publikfrieri, inga åthävor, bara livet själv. Det är mycket enkelt och mycket konstruktivt."

"Är det du eller min mästare som leder sekten?"

"Den leder sig själv. Jag är mycket tacksam för att John aldrig släppt kontakten med mig utan fortsätter att se efter mig, men, som han säger själv, han har inget inflytande över mig. Jag har gett mig helt åt min syster, hon kommenderar mitt liv, och jag lyder henne i allt. Självt påstår hon att det är försynen som leder vår sekt, att den är organisk och helt enkelt följer sin egen strömfåra som vatten, att den är en naturlig företeelse och en egen naturkraft, och det kan mycket väl vara just så. Ingen gör något för att leda den eller kontrollera den eller behärska den, utan den följer sig själv, sina egna riktlinjer, sina traditionella lärare som Buddha och Osho och några till och kanske några impulser från John. Men jag och Agnes är helt oskyldiga till allt som har med sekten att göra."

"Ändå är det ni som äger den och står för dess ekonomi."

"Vi är inte slösaktiga utan lever enkelt. Därför har sekten råd med sig själv. Man behöver inte skjuta till mycket pengar. Många tiggarmunkar ingår. Egentligen lever hela sekten på bara allmosor och barmhärtighet."

"Jag tror hemligheten bakom dess framgång är dess anspråkslöshet."

"Må den i så fall alltid förbli lika anspråkslös. Kärleken och godheten och hänsynstagandet är allt. Vegetarianismen är ingen plikt men väl en klar fördel. De flesta i Indien är vegetarianer och mår bättre än några köttätare."

Försiktigt ställde jag honom frågan:

"Vet din syster om att du mördade din far?"

"Vi pratar aldrig om det," svarade han kort, och därmed var det ämnet avslutat. Naturligtvis tvivlade jag starkt på att han verkligen hade gjort det, men samtidigt var det mycket av hans oro och olyckliga inre som klart tydde på att han åtminstone brottades med samvetsproblem över saken.

"Tror du inte jag saknar mina gamla vänner? Varför skulle inte jag kunna gråta? Vem är så omänsklig att han inte kan gråta och sörja? Den människan finns inte. Ingenting är mera fundamentalt mänskligt än att sörja. Det måste alla göra förr eller senare."

Varför tror du jag har så långt hår? Det är bara sorg, ingenting annat. Den uttrycker den ständiga tårefloden som aldrig kan torka och aldrig kan upphöra, vars ymighet är den största och rikaste i världen. Jag har aldrig förstått mig på dem som rakar sig flintskalliga. Det kan bara göra dem mera brutala till sitt yttre och mindre mänskliga. Håret är en mjukhet som förädlar och förhöjer känslolivet och framhäver detta på ett bättre och mera värtaligt sätt än någonting annat i ens yttre kan göra. Man kan komplettera med ringar i öronen och på fingrarna och andra smycken, men håret är den största mänskliga rikedom och manifestationen av ens känsloliv av alla. Vad är en häst med stubbad svans eller med rakad man? Vad är en naken hund? Hur vämjelig är inte en katt utan hår? Och ingenting är naknare än en fågel utan fjädrar. Fågeln behöver sin fjäderdräkt för att kunna flyga, och på samma sätt nästan behöver människan sitt hår för att kunna känna sig anständig och mänsklig. Liksom kläder är det något att skyla sig med mot olämplig insyn. Ju längre hår man har, desto säkrare kan man känna sig själv.

Nästan alla mina vänner är döda, nästan alla som jag någonsin älskade har jag förlorat, och det känns orättvist av mig att leva vidare kvar utan dem. Många av dem förbrände sig själva. Jag var ju i underhållningsbranschen, och där lever man i regel ohälsosamt och brinner snabbt slut. Nästan alla mina kolleger var missbrukare. Det brukar vara så i populärmusikbranschen. Det hör till. Man börjar med sprit och går sedan över till häftigare medel, och ganska snart är man utbildad kokainist. Sedan följer andra värre preparat. Många av dem blåste ut sina hjärnor med LSD, och flera av dem som fortfarande lever sitter på hospitalet med permanenta hjärnskador och är knappast ens medvetna längre om att de lever eller att de har levat. De är som levande döda och skulle antagligen inte känna igen mig om jag kom på besök. Det är lättare att ta en överdos än att hålla sig till måttet, och förr eller senare tar alla en överdos. Har de tur överlever de den utan att tappa huvudet på vägen, men ofta har de oturen att överleva sig själva och att ha tappat huvudet på vägen, som de aldrig mera kan återfinna. Jack Kerouac och hans vänner var bara de första som visade den galnaste av alla vägar, och alltför många följde den åt helvete. Jack London nöjde sig med att dricka och dränka sin hjärna i sprit, men för flertalet av hans efterföljare gick det fortare med effektivare medel. Den roligaste festen i livet blir lätt, om man bara accelererar den tillräckligt med konstgjorda medel, också den sista. Och riktigt roliga fester är det farligt att vakna upp igen efter då baksmällan kan bli bestående som men för alltid.

Ack, hur många begåvningar har jag inte sett gå ner sig den breda vägen och sluta som lallande idioter! De hade alla förutsättningar i livet, briljanta hjärnor, fantastiska talanger, som de hällde ut i rännstenen och lät drunkna i fyllan och villan och förtunnas i drogkemikalier så att det bara blev mos kvar i huvudet, och där sitter de nu på ålderdomshemmet eller värre hem i fyrtioårsåldern och är senildementa Parkinsonanhängare eller värre Alzheimerare än president Reagan i förtid. Så många förlorade själar, som kunde ha blivit och uträttat så mycket! Jag upphör aldrig att sörja över alla dem som ännu lever men som inte längre har hjärnan kvar i behåll ens att kunna sörja över sina egna förspilda liv, då de inte ens är medvetna om sin egen tragedi.

Så har vi då dödsriket som nästa anhalt och som betänkelig tröst. Många begår självmord med jublande heroism, många blir spiritister och ägnar resten av sina liv åt andevärlden, många blir verklighetsflyktsflummare genom att bli ensidigt andliga och saliga som sådana som andra flinande idioter och inser inte hur de bedrar sig själva. Jo, många inbillar sig att de umgås med andar när de bara flyr från verkligheten. Då andarna aldrig manifesterar sig i verkligheten kan de aldrig bevisas, och därför är det säkert att ägna sig åt dem, ty deras bluff kan aldrig genomskådas. Ingen kan förneka vad som inte kan bevisas. Därmed förnekar jag inte deras existens, o nej, det kan ingen

göra, ty ingen har ju sett att de inte existerar då de är osynliga, men det är viktigt att vara nykter i denna berusning och inte låta fantasins blåa dunster bli till stadfästa ofelbara dogmer. Så skapade Paulus den kristna kyrkan på bluffen om Jesu materiella återuppståndelse, som aldrig någonsin kunnat bestyrkas. Jo, de döda finns, och man kan umgås med dem och lära sig av dem, men man måste vara noga med sanningen och inte lura andra med att försöka återge den på begripligt sätt. Ju svårare sanningen är, desto noggrannare måste man vara med den. Man kan inte fuska med andliga saker, fastän de flesta gör det, och det slutar alltid illa och vanligen med falsk dogmatik och intolerans och obotlig skada för folks verklighetsuppfattning. Jag har min kontakt med min far och vet hur både riskabel och känslig den är och kan endast bibehålla denna kontakt med att bibehålla greppet om dess känslighet och risk. Ingenting är farligare än att förfälska sanningen när den rör sig på enbart det andliga planet, och har man en gång gjort det är man förlorad och kan man aldrig återfå sin trovärdighet eller ens sin självrespekt."

"Menar du att du tvivlar på andevärlden?"

"Har du inte förstått något av allt vad jag har sagt? En enda detalj är nog för att man aldrig skall tvivla på andevärlden mer. Det är de onda andarna och deras inflytande. De plågade min far så länge han levde och hemsökte honom nästan varje natt med mardrömmar, samtidigt som de stod vid hans vagga när han föddes som för att välkomna honom till denna jämmerdalsexistens och lovade att vara med honom hela livet nästan som ett slags beskyddare, men de vållade honom bara lidande och hjälpte kanske till med att föra in honom på hans mycket suspekta bana av parasitism på mänskliga laster, ett slags skamlös opportunist utan gränser. Han skapade sin oändliga förmögenhet mest bara på världens drogefterfrågan och på prostitution. Han ursäktade sin affärsverksamhet i sexhandeln med att han därigenom lyckades få ut många olyckliga damer från bakom järnridån till väst, men många av dem hamnade i ett värre slaveri i väst under drogmissbruk och livegenskap under hallickar. Det känns som om alla dessa onda andar som förföljde honom och som nu förföljer mig bara var hans egna offer. Jag ser i de onda andarna narkomaner som missbrukat ihjäl sig och prostituerade som missbrukats till döds."

"Men du sade ju att de onda andarna stod vid hans vagga redan när han föddes. Då hade han ännu inte gjort några offer. Samtidigt betvivlar jag starkt den möjliga förekomsten av onda andar. Naturligtvis kan det finnas osaliga andar, de har omnämnts ifrån världens begynnelse och egentligen aldrig ifrågasatts, men att de skulle kunna ha materiellt inflytande och påverka levande människor mot deras vilja vill jag gärna avfärda som en orimlighet."

"Då måste du själv bara ha haft erfarenhet av goda avlidna andar."

Jag måste ge honom rätt i detta.

"Betänk," fortsatte han, "att om det över huvud taget finns andar av avlidna på den andra sidan så måste vi alla den vägen vandra och måste vi alla ha levat förut. Jag har en förklaring till att det förekom osaliga andar kring min faders vagga redan från begynnelsen. Antag att han var likadan i ett tidigare liv. De svarta andarna vid hans vagga kan ha varit hans offer från ett tidigare livs liknande verksamhet. Du kan inte förkasta detta såsom omöjligt."

Jag kunde omöjligt tänka mig något så absurt och bad honom därför närmare beskriva dessa 'onda andar'.

"Det mest frapperande med dem är deras dubbelhet. De utgör både en förbannelse samtidigt som de faktiskt, enligt min fars egna ord, lovade beskydda honom hela livet, och faktum är att det gick bra för honom och att hans förmögenhet blev oöverskådlig, även om inte en enda pundsedel han förtjänade var något annat än svart. Så känner jag det också. Jag var en värre rucklare än min far långt innan jag ens lärt känna min far och

visste vad för en far jag hade. När jag fick veta det och hade fått visshet om saken tog jag livet av honom. Ändå har jag sedan dess blivit en bättre människa och ägnar resten av mitt liv nästan uteslutande åt botgöring. Jag försöker åstadkomma gott med vår sekt, många har hjälpts till livet genom den från just ett sådant liv som även jag tidigare levde med bara missbruk och lössläppthet och perversitet, och min syster, min faders dotter med en annan kvinna, hjälper mig med detta och ställer upp som min ledstjärna, som jag är tacksam över att få kunna följa. Men du anar inte vilka brott jag har gjort mig skyldig till i mitt förflutna. Jämfört med dem var mordet på min far en god gärning. Jag har mycket att sona, och många av de osaliga andar som förföljer mig känner jag igen som mina egna offer, mina egna tidigare kvinnor, av vilka jag älskade samtliga men i längden bara skickade i döden. De älskar mig fortfarande samtidigt som de hatar och förföljer mig, som om de genom sitt martyrium för mig blivit ett med mig för evigt, och de har ingenting annat att göra med denna evighet än att med sitt sällskap dra ner mig mot ett slags evig helvetisk undergång. Jag bekymrar mig inte ens om att göra motstånd. Det är lönlöst. De finns alltid där och väntar på en för att plötsligt dyka upp i en mardröm, i en association, i en déjà-vu-upplevelse, i en stämning eller i en fullständigt omotiverad känsla som kommer ingenstans ifrån men som med övertydlig härrör direkt från närheten av en osalig avlidens ande. Jag slipper dem aldrig. Så det är lika bra att välkomna dem och acceptera dem. Jag kan inte göra dem mera ont, och om de då kan pina mig så är det inte mer än rättvist. Jag hänger mig åt deras eviga tortyr som en obotlig självplågare."

"Du låter som om du njöt av det."

"Ja, det är en renodlad sado-masochism, men det egendomliga är att det är ömsesidigt, att det verkar lika sado-masochistiskt från deras sida. Och ibland kan jag till och med förstå och ursäkta min far för vad han gjorde. Jag får direktiv ibland från andra sidan om att jag skall göra som han gjorde, att jag för världens eget bästa skall bidra till att dränka världen i droger för motverkande av diktatur och förtryck, krig och godtycke och underblåsa prostitutionen, för ingen är bättre än kvinnor på att förföra världen. Sätt fast en karl i en kvinna, och han startar åtminstone inte krig då. Vi får inte glömma att hela fredsrörelsen under 60-talet var riktad mot Vietnamkriget och att drogandet av soldater var det viktigaste ledet i den aktiva pacifismen. Det var samma sak i ryssarnas Afghankrig. Kriget där kom inte av sig förrän nästan alla ryska soldater blivit narkomaner. Ibland kan jag förstå min far att han underblåste dessa aktiva undermineringar av världsordningen för att på lång sikt förbättra världen, och slutet på både Vietnam- och Afghankriget visar att han hade rätt. Om då dessa röster från andra sidan uppmuntrar mig till att följa samma spår så måste jag känna dessa anmaningar som en oemotståndlig förförelse."

Det var mycket fascinerande att observera detta sällsamma halvsyskonpar, som levde tillsammans och fullkomligt verkade dela varandras liv med varandra men som varken var älskande eller syskon. De var inte ens som man och kvinna, då han särskilt ibland kunde göra ett mer kvinnligt än manligt uttryck och hon ibland mera verkade som en androgyn yngling än som något av en kvinna. Ju mer jag observerade dem, desto mer fick jag det intrycket av dem att de egentligen båda varken var man eller kvinna, att de båda var könlösa eller av blandkön, ty båda hade definitivt både det kvinnliga och det manliga inom sig. Hon var praktisk och rakt på sak medan han i det oändliga kunde filosofera bortom tid och rum och verklighet utan att någonsin komma till saken eller fram till något. Hon höll sig konsekvent till jorden medan han konsekvent höll sig till drömmarnas värld. Hon var inte vacker men hade en säregen mycket personlig charm mera av mognad och erfarenhet och en nästan överjordisk klokhet och minst av allt kunde kallas en fullgod representant för det veka könet. Han å

andra sidan var allt utom manlig, fastän han tydligen under sitt liv gått till alla tänkbara manliga överdrifter. Inte heller var de lika varandra fastän de var bror och syster, man kunde inte spåra en skymt av likhet, så att man direkt måste betvivla att de verkligen var halvsyskon, medan dock deras själar stämde nästan kusligt väl överens. De tänkte samma tankar och var helt inom varandra när det gäller mentalitet och samstämmighet. De var de idealiska kompanjonerna. Sedan spelade det ingen roll av vilket kön, vilket släktskap eller i vilket sexuellt förhållande de stod i till varandra. De hörde samman som varandras motsatser och utgjorde tillsammans en fullkomlig enhet som var allt utom sexuellt bindande.

Emellertid bekymrade mig hans ständiga grubblerier, och de innebar också en ständig sorg och oro för hans moatjé, som om hon oavbrutet oroade sig över att han skulle förlora sin mentala hälsa. Han rörde sig definitivt ständigt på gränsen och hotade när som helst ramla ner i det bottenlösa mentala mörkrets avgrund, som om de onda andar som förföljde honom ständigt försökte dra med sig honom ner dit, som han själv sade, så jag fann det mer än angeläget att försöka bearbeta detta problem med honom.

"Tror du inte," framkastade jag en dag, "att alla dessa spöken som förföljer dig i själva verket kan vara sådana osaliga andar som är omöjliga att komma åt och omöjliga att förstå, då vi faktiskt inte känner dem och då de själva kan ha så olyckliga öden att de just därför oroar de levande med sin angelägenhet att få sina okända offerhistorier erkända och bekantgjorda?"

"Vad menar du egentligen?" Han såg på mig som om jag inte var riktigt klok.

"Hur många är de osaliga andar som besvärar dig?"

"Oräkneliga. Oöverskådliga. Försöker man överblicka och kartlägga dem blir de bara fler hela tiden."

"Du är som Odysseus i underjorden och står i samma nyckelposition som ett ofrivilligt medium med fara för ditt eget liv. Vad skulle du uppskatta dem till? Tusen? Hundra tusen? Miljoner?"

"Miljoner."

"Alltså inte bara några enstaka?"

"Skämtar du med mig?"

"Inte alls. Men du måste ju vara medveten om, att om de är miljoner så kan det bara handla om en enda sak."

"Vad då?" Nu var det han som såg dum ut.

"Alla folkmorden. Du är väl medveten om var vi befinner oss? I Himalaya, i Dharamsala, sätet för den tibetanska exilregeringen och den enda tillflykt landsflyktiga tibetaner äger världen över."

"Det är därför jag är här. John håller koll på läget och har gett sitt liv åt den tibetanska saken."

"De tibetaner som offrats av kineserna är mer än 1,2 miljoner. Det är åtminstone den vedertagna siffran, även om kineser förnekar den och andra betvivlar dess faktiska exakthet. Men att kineserna förnekar den gör den bara troligare, när man beaktar, att turkarnas folkmord på armenierna var uppåt 1,5 miljoner, vilket turkarna förnekar än idag efter 80 år för att politikerna på den tiden gjorde det av rent politiska skäl. Det finns till och med sådana som försöker förneka folkmordet på de 6 miljoner judarna som mördades under andra världskriget, och inga gör sig så löjliga och omöjliga som dessa krampaktiga historieförvrängare, när bevis faktiskt finns för denna faktiska astronomiska siffra.

Men det har förekommit andra folkmord. Före armenierna i första världskriget var det indianerna i Nordamerika, som amerikanerna själva energiskt ägnade sig åt att utrota med regeringens varma uppmuntrande med ursäkten att "den enda goda

indianen är en död indian". Före dem hade spanjorerna reducerat alla indianer i Sydamerika till 10%.

Så har vi alla kommunisternas folk mord i Ryssland och Kina. Stalin mördade 43 miljoner och Mao 63. Vilken siffra är vi uppe i då? Tillsammans kanske 120 miljoner offer för rena folk mord. Vad sägs om det? Börjar det likna det oöverskådliga hav av själar som du ägnar så mycket uppmärksamhet och är så pinsamt medveten om och känner sådan medkänsla för?"

Han fick plötsligt helt nya tankar. Jag märkte genast att min framstöt hade gått hem. Han bad mig att få vara ensam ett tag, vilket jag naturligtvis respekterade.

Jag gick till Agnes och berättade för henne vad jag hade sagt. Även hon blev märkbart berörd. "Det kunde ligga något i det," sade hon betänksamt och gick till Terry för att ta hand om honom.

Jag lämnade dem i fred.

När han uppträdde igen kom han emot mig med ett oändligt sorgset uttryck i ansiktet, som om han plötsligt hade smultit bort i fullständig vekhet. Han kom med ett manuskript, som han bad mig läsa. "Det här är bara ett kapitel ur min självbiografi men kanske det viktigaste, då det var där mina problem började och jag plötsligt kastades in i det eviga mörkret med alla dess osaliga själar i helvetet, som jag genast fick intrycket av att de alla varenda en utan undantag förpassats till helvetet genom ren orättvisa."

Jag måste ha sett frågande ut, ty han avlägsnade sig genast och lämnade mig ensam med kanske hans livs värsta bekännelse. "Döm mig sedan," sade han bara, "eller förklara sedan mitt öde. Frågan är: var jag skyldig till vad jag sedan blev, eller är jag bara ett oskyldigt offer som alla andra, vad jag än har gjort?"

Jag ägnade mig åt hans manuskript. Så här löd det betänkliga kapitlet i all dess öppenhjärtlighet och nästan troskyldiga fasansfullhet:

"Den förlorade ungdomen."

"Men de två filmer som gjorde det djupaste intrycket från denna tid var först Cecil B. De Milles "De tio budorden" med Charlton Heston som Moses och Yul Brunner som Farao. Det var den första delen som var intressant med dess djupa mänskliga identitetsproblem. Den andra filmen var "South Pacific" i Joshua Logans regi med Rossano Brazzi, Mitzi Gaynor och John Kerr som den olycklige löjtnanten samt Juanita Hall som gjort den polynesiska matronarollen på Broadway sedan premiären på 40-talet, Rodgers-Hammersteins mest framgångsrika och musikaliskt mest intressanta musical med "Bali Hai", som Richard Rodgers komponerade på fem minuter, som oöverträffad förförelsesång. "South Pacific" är kanske ännu idag oöverträffad som konstruktiv familjefilm, inte minst tack vare Ray Martins komiska biroll. Det var denna goda fundamentala konstruktivism som för mig särskilt under svåra år som följde blev som en symbol för allt det väsentliga i våra bästa och lyckligaste år Jag brukade aldrig tröttna på att spela musiken på grammfon hemma, fastän vi bara hade en gammal inspelning på 78-varvs skivor.

Problem saknades inte utan började gradvis torna upp sig allt eftersom jag och min halvbror växte upp. Det problem som för mig ständigt tilltog var det allt svårare trycket från hans fysiska överlägsenhet. Han var då 14 år gammal medan jag 10, och han brukade använda mig tämligen hårdhänt. Min äldsta styvbror kunde också leka och bolla rent fysiskt med mig ibland, men han hade mjuka och varsamma händer, så hans handgripligheter gjorde aldrig ont. I motsats till honom var min närmaste bror alltid

nyanslöst hårdhänt och dessutom fysiskt starkare, och ju större han blev, desto större blev mitt problem med hans hänsynslöshet, som ingen annan ville ingripa i.

Ändå trodde jag på honom och älskade jag honom och var jag honom lojal, som det anstod en yngre broder, vad han än gjorde. Ett hopp om bättring hos honom väcktes, när vi en dag diskuterade kristendomens värderingar. Även han fick ju kristendomsundervisning i sin protestantiska skola, där han trivdes förträffligt, om än den inte var lika genomgripande som i min irländska katolska skola. Han fick något av en aha-upplevelse, när han fick del av Jesu ord: "Sådant skall ert tal vara, att ja är ja och nej är nej," en regel som vid efterföljd omöjliggör lögner. Han tyckte det var en bra regel och lovade att ha den som rättesnöre, vilket jag tyckte att verkade ovanligt lovande och förnuftigt. En vecka senare var han sitt gamla jag igen och följde helt sina egna nycker. Då vågade jag påtala denna regel för honom, som han lovat följa. "Betyder då den regeln ingenting för dig längre?" frågade jag.

"Prat," sade han rent ut, "det är bättre att ljuga när det är mer fördelaktigt för en än att säga sanningen. Ja och nej betyder ingenting. Det är bara ord. Jag struntar i vad jag sade för en vecka sedan."

Därmed rämnade hela min värld. Om min egen närmaste bror, som jag sett upp till och beundrat, som jag varit osvikligt lojal mot vad han än hade gjort, avfärdade den allra enklaste lilla moral så hänsynslöst och visade en sådan halsbrytande inkonsekvens och total opålitlighet, vad fanns det väl då för hopp för hela mänskligheten? Han stod närmast mig, han var min nästa och min närmaste broder, och om han var sådan, hur var väl då inte hela mänskligheten? För första gången gick det upp för mig att jag kanske aldrig skulle kunna lita på någon. Desillusionen var total, och han var inte ens medveten om sitt ansvar för denna nya plötsliga påtvingade kursändring i mitt liv.

Som en direkt materialisering av denna krischock inträffade något som jag aldrig tidigare berättat för någon. Jag sitter nu i Rishikesh vid Ganges och skriver detta, och det är kanske just den behövliga distansen till intermezzot, som kanske blir denna redogörelses svåraste kapitel.

När jag gjorde mina långa resor mellan skolan och hemmet som 8-åring till att börja med var naturligtvis min mor orolig för att något skulle hända på vägen. Till en början följde hon mig därför till skolan varje morgon den en mil långa resan med buss och spårvagn, och hon såg till att en klasskamrat, som var mera van, sedan följde mig hem igen. Det tröttnade han snart på, och för mig var det ingen svårighet att resa hem ensam. Det blev sedan min fosterfar som körde mig till skolan varje morgon men aldrig ända fram, utan han släppte av oss vid katolska kyrkan. Därifrån brukade han och jag gå tillsammans till teatern medan vi visslade "*Bali Hai*" i duett var sin fras. Det var en underbar musikalisk samvaro mellan far och son. När han lämnade mig vid teatern ville han att jag inte skulle gå rakt till skolan utan ta en mindre trafikerad omväg, där jag som ensam pilt inte skulle vara lika iögonfallande. Jag förstod aldrig varför men gjorde som han sade.

När sedan friktionen mot min närmaste halvbror tilltog i turbulens blev jag mer och mer motvillig att åka direkt hem efter skolan. Skolkortet, som alla elever fick, berättigade till fria spårvagns- och bussresor över hela staden, vilket jag började utnyttja till extra utflykter till avlägsna stadsdelar bortanför staden.

Längre utåt vår stadsdel fanns det några illa beryktade bergknallar, som flera hade varnat mig för att gå i närheten av. När jag gjort en extra lång utflykt runt stadsdelen bjöd det emot att ta samma buss tillbaka igen, så jag vandrade hem i stället. Denna promenad förde mig mot dessa små bergsknallar.

I deras utkanter låg det några ängar och lunder. Där var det lätt att gå vilse. Därför vannlade jag mig om att närmare utforska hur just dessa främmande stigar gick genom buskagen. En dag förde mig en av dessa stigar till en samling trädnätsburar. Jag kände

genast att jag upptäckt något som jag inte borde ha upptäckt, att jag inkräktat på någons område. Jag vände mig om för att gå tillbaka. Då hörde jag ett prassel i buskarna, kände mig upptäckt och tvärstannade i stället för att fly.

"Var inte rädd," sade han som kom fram. "Kom bara och titta på mina burar."

Jag vände mig om då jag kände igen rösten. Det var en äldre pojke som alla kände till öknamnet men som ingen visste vad han egentligen hette. De flesta undvek honom alltid då hans pappa var polis.

Jag gick godtroget fram för att titta på hans burar men fick aldrig veta om det var kaniner eller duvor i dem, ty när jag passerade honom slog han omkull mig och kastade sig över mig.

Vad som sedan följde har jag delvis förträngt och delvis inget minne av. Jag uppfattade det hela som fullständigt otroligt och befängt, och det otroliga över det hela var mera störande än smärtorna, ty jag förstod genast, att om jag någonsin berättade detta för någon skulle ingen någonsin tro mig och jag kanske rentav bli betraktad som sinnessjuk. Det sade han också till mig efteråt. "Om du berättar det här för någon kommer ingen att tro dig. Du blir betraktad som galen i stället."

På det sättet hade han troligen klarat sig alltför många gånger. Halvkvävd av halsduken som han pressat ner i min mun svarade jag honom dock: "Jag lovar att inte berätta det för någon, om du lovar att aldrig mer göra det med någon annan."

Detta förändrade honom. Det verkade nästan som om han blev rörd. Han tvekade och tittade uppmärksamt på mig och sade slutligen: "Som du vill. Stick iväg nu." Då sprang jag äntligen därifrån. Jag såg honom aldrig mer.

De värsta smärtorna kom efteråt. Jag märkte att det kom blod ur ändtarmshålet, vilket jag aldrig vågade berätta för någon. Dessa blödningar återkom med jämna mellanrum men ofta med mycket lång tid mellan varandra, högst tre gånger i året. Ibland verkade de ha upphört helt, men denna förhoppning kom alltid på skam. Jag har dem ännu idag, senast i Dharamsala. Jag lät aldrig någon läkare undersöka saken, och vid mönstringen inför eventuell militärtjänstgöring undersökte psykiatern endast framsidan och fann mina könsorgan vara i perfekt skick medan han aldrig kom på att titta på baksidan. Sjutton år senare emellertid, när jag även hade akuta magsårsproblem, drabbades jag av så ihållande blödningar i ändtarmen att jag anonymt gick till en läkare på en akutmottagning. Han konstaterade en spricka i ändtarmen, som alltså inte helat sig på 24 år. "Kan det botas?" frågade jag. Svaret var nej. Det var bara att vara försiktig och inte göra skadan värre. Han trodde att jag hade pressat för hårt. Inte ens för honom antydde jag något av sanningen.

Inte ens idag efter flera decennier går det att helt definiera verkan av denna ytterst ofrivilliga upplevelse. Jag upplevde det mest som världens största och onödiggaste sabotage mot hela mitt liv, och skulden därför gav jag personen mindre än lasten och lusten. Tyvärr belastade jag även orättvist min halvbror för detta, då det var för att undvika att vara ensam med honom i vårt hus på eftermiddagarna som jag börjat göra dessa kringgående manövrar.

Men det svåraste var, att jag hade sett den yttersta ondskan, förstått den och stämplat av den för livet, inte som offer och inte av dess infektion, men av dess kunskap, och det var en kunskap som jag aldrig kunde dela med någon. Den förbjudna frukten från kunskapens träd hade körts ner i halsen på mig med våld – bakvägen. Den hade tvingats på mig som en sorts andlig syfilis, som alltid skulle finnas som ett obönhörligt spöke mellan mig och min nästa och omöjliggöra varje naturlig relation kanske för resten av livet. Ätminstone lider jag ännu idag en evighet senare fortfarande av exakt samma symptom av människoallergi som efter den totalt meningslösa homosexuella våldtäkten av ett tioårigt minderårigt barn för så oändligt länge sedan.

Ett sådant trauma blir man aldrig av med. I bästa fall får man distans till det, vilket det alltså har tagit nästan tre decennier för mig att få. Samtidigt hade det kunnat vara värre. Hans teknik var tämligen smidig. Ursäkta nu att jag dröjer vid detta det pinsammaste av alla ämnen, men jag vill i dessa redogörelser slutbehandla varje ärende när det dyker upp, innan jag övergår till nästa. Han kastade ner mig på mage, låste mina armar bakom ryggen, band min halsduk över munnen på mig som en munkavle troligen bara för att jag inte skulle skrika och drog därefter ner först mina och sedan sina byxor. Jag såg alltså ingenting, och känslan av det hela kom i bakgrunden för intrycket av det rent otroliga i det hela. Min starkaste känsla var mitt eget tvivel på verkligheten och på att det jag upplevde var sant, och den känslan dominerar fortfarande hela upplevelsen. Även när jag berättar detta nu räknar jag med att inte bli trodd av många, då jag i detta enda ögonblick av mitt liv inte själv var herre över mina sinnen. Jag har tvivlat på saken i alla år och förträngde den som mest under min christologiska terapi för tjugo år sedan och det fullkomligt avsiktligt – detta *read* vägrade jag befatta mig med, då jag tillfälligt löst problemet i att jag inte själv kunnat tro på verkligheten genom att förtränga den. I mer än 90% av alla barnvåldtäkter som äger rum förträngs antingen upplevelsen totalt av barnet eller blir offret aldrig trott. Ofta avfärdas många barnvåldtäkter som något barnet har hittat på bara för att bevis saknas. Detta är tyvärr det mest normala, vilket bara gör brottet, hjärtlösheten och omänskligheten i det hela värre. I inget brott är offret mera skyddslöst och mera oförmöget att på något sätt försvara sig. Jag vet inte hur gammal denna förövare var, men han var högst aderton utan att se ut att vara det. Då jag aldrig hört att han skulle ha upprepat proceduren efter mig har jag hållit mitt löfte och aldrig avslöjat honom och kan således inte heller idag ens avslöja hans öknamn. (Det var inte "Burken"!)" Och jag vet ännu inte ens om burarna verkligen var hans. Troligt är, att han trots sitt löfte fortsatte sin praktik, men då jag aldrig hört att han skulle ha gjort det måste jag hålla mitt ord och förtiga hans enda kända namn.

Men det kanske tydligaste och värsta av allt var upplevelsen av denne förövaras ansiktsuttryck efteråt: Han var nöjd med sig själv. Det var ett dött stenansikte av bara tillfredsställt kött. Det fanns ingen själ kvar i den människan. Alltför ofta skulle jag senare i livet få uppleva samma döda köttiga stenansikten igen, och i statliga myndighetsverk skulle jag finna dem i slapp och likgiltig majoritet, då det tycktes vara de som bestämde allt. Vid min enda rättegång tjugo år senare skulle samtliga sex tigande nämndemän vara sådana ansikten, och taxeringsmyndigheterna skall vi inte tala om, (men en finansminister visste vad han sade, när han inför en journalist uttalade sig, att landets skattesystem var en kronisk våldtäkt på hela landet, och därefter bad journalisten titta om att han hade sagt det.) Det finns bara ett ord för sådana självgoda våldtäktsmän som kommer undan med sina brott: De är amöbor.

En gång våldtagen alltid våldtagen. Det är något man måste leva med hela livet, som en sjukdom som aldrig upphör att göra sig förfärligt påmind. Men det är värre än någon sjukdom, ty såret sitter i själen och är outplånligt och blöder jämnt – utan att någon annan ser det och känner det utom en själv, och utan att någon annan någonsin kan förstå det. Det är ett utlämnande åt den yttersta ensamheten på livstid.

Samtidigt var det en chockartad bekantskap med vad som i blixtbelysning genast framstod för mig som hela mänsklighetens värsta och obotligaste sjukdom: sexismen. Jag hade reducerats från människa och själ till ett sexobjekt för att en annan människa själv inte hade några andra känslor än sexuella sådana. Det var den totala osundheten, förvridenheten, själsförnedringen, självdestruktiviteten vars ansvarslöshet drog med sig oskyldiga i onödigt fördärv, ursprunget till allt våld och hat och kanske till all ondska. Denna brutalt plötsliga och totala insikt var nästan tillräcklig för att för livet göra mig själv nästan helt allergisk mot allt vad naturligt sex heter.

Men den kanske svåraste konsekvensen var att man tvingades in i ett ego, att man tvingades beakta ett jag som man sluppit göra tidigare, att man inte längre kunde leva enbart för omvärlden och för att vara den till glädje, utan att man plötsligt hade en oignorerbar personlighet som måste stå i obotlig konflikt med denna omvärld så länge denna plötsliga groteska nya personlighet levde, en personlighet som aldrig kunde få någon upprättelse, en extra personlighet till en själv och en farlig sådan. Man var försedd med ett nytt extra ego som man hellre varit utan.

En god vän har sedermera påpekat den intressanta teorin, att vad som räddade mig rent psykiskt i detta trauma var, att jag tänkte mer på andra än på mig själv, när jag ställde villkoret till förövaren att endast tåga om saken om han avstod från att göra om det fler gånger med andra. Det är mycket möjligt, att denna primära åtgärd att göra vad som kunde göras för att skydda andra, när det var för sent att rädda mig själv, så att säga höjde min själ över traumat. Men vad som mest höjde mig över incidenten var något helt annat.

Jag kom att tänka på Arnold Beauchamps. Det var min bästa väns äldre bror. Under mitt första skolår hade jag en dag på en frukostrast åsett en allmän mobbning i hela dess mest vedervärdiga tänkbara form. Jag förstod inte vad det var frågan om, när alla barnen hade samlats i en jättelik hatisk demonstration, i vilken de alla skrek ut sin vrede och avsky mot vad jag inte kunde fatta vad det var, förrän deras kompakta och förfärliga massa skingrades: i mitten på hela skolgården låg Arnold ihopkrupen gråtande mot asfalten. Något ensamare och mera förtvivlat hade jag aldrig sett. Det makabra i den situationen, som störde mig något ohyggligt, var just att det hade varit alla mot en. Mängdens hat hade varit unisont och fullständigt, och det ensamma offrets försvarslöshet hade varit lika fullständig. När jag själv låg som försvarslöst offer ensam och skyddslös i landet ingenstans kom jag att tänka på Arnold: "Nu vet jag, Arnold, hur det känns."

Därför vill jag kalla incidenten en mobbningsincident, ty det var just den mentaliteten. Säkert kommer man att ställa sig frågande inför att jag alls berättar om det, men om det i den allra ringaste tänkbara grad kan väcka uppmärksamhet i mobbningsdebatten och leda till åtgärder mot detta vårt kanske värsta och onödiga samhällsproblem, så har jag gjort rätt i att berätta det.

Då jag genast begravde hela händelsen i mitt inre märktes ingenting utåt. Därmed förblev dess verkan så lindrig den kunde bli. Jag vågade inte ens tänka på följderna om till exempel min mor fick veta vad som hänt. Först nu kan ämnet över huvud taget vidröras, när jag dessvärre inte längre är något barn. Att begrava allting helst utan ett spår var då den enda lindring jag kunde ge mig själv.

Däremot förändrades jag totalt. Plötsligt hade jag ett behov av att ofta få vara helt ensam, som jag aldrig haft förut. Detta berodde på en ny blyghet och svärbemästrad överkänslighet: med den svåröverkomliga skyggheten skyddade jag min nya sårbarhet genom att söka ensamheten. Denna nya ofantliga blyghet och dess resulterande kroniska mistro och rädsla för människor blev väl incidentens enda riktigt svåra och bestående men och den svaga punkt i min karaktär, som senare bland annat gjorde mig mottaglig för christologisk terapi. Detta mitt nya beroende av ensamhet var väl det enda som kanske märktes utåt av händelsen, särskilt i umgänget med vänner, som jag nästan helt upphörde med. Ingen undrade dock däröver. Att jag efter denna vår samtidigt råkade byta skola, från den katolska till en samskola, upplevde jag som en lättnad, då det kanske skulle möjliggöra något av en ny start i livet.

Om man ska försöka leta efter något positivt i denna erfarenhet får man leta länge, men dock kom det faktiskt fram mycket långt senare, när det visade sig att jag hade en intuitiv förståelse för fallna kvinnor och deras situation, enkannerligen prostituerade, för deras mentalitet och även för hur de kunde fortsätta med vad de höll på med fastän

det långsiktigt måste ta livet av dem. Det var förståelsen för känslan av att falla ner i en avgrund och inte kunna hejda fallet av egen kraft, ett fenomen som fyller de flesta med förakt snarare än medkänsla, ett förakt som kommer av den egoistiska oviljan att delta i ett sådant öde. Ingen vill råka ut för det, utan man råkar ut för det eller klarar sig. Det är naturligt att föredra att klara sig men egoistiskt och omänskligt att förhärda sig och gå förbi dem som inte gör det. Jag kom senare att ägna mer och mer av mitt liv åt just dessa kvinnor, ju mera fallna desto bättre, som vanligen led av Aids och vilkas sexuella begär mer och mer och gradvis höll på att ersättas av ett mer överväldigande begär efter att få frid i döden, vilket jag tog det på mig som min speciella uppgift att få ge dem efter först så mycket innerlig kärlek som möjligt. Detta urartade så småningom till en perversitet, som tilltog i förfärande omfattning och som jag mer och mer med tiden inte kunde styra själv, då jag till min fasa märkte att den skada som min våldtäktsman vållat mig som barn skapat ett monster i mig som levde ett eget liv som jag inte kunde kontrollera och som var värre än våldtäktsmannen själv, som om han då som barn gjort mig havande med detta det mest vedervärdiga av alla tänkbara monster – den obotligt besatte våldtäktsmannen och seriemördaren.

Och så har vi naturligtvis den oupphörliga bekantskapen med det ständiga inre skriet, som aldrig kommer ut, som alla våldtäktsoffer hör inom sig så länge de lever, och som de bara kan lindra på ett enda sätt: att inte låta det höras, att förkväva det.

Även den rent sexuella biten av erfarenheten infann sig först långt efteråt, då jag fort blev köns mogen; och fasan över hur min egen kropp sedan spelade mig fula spratt blev nästan masochistisk, så att jag njöt av just det fasansfulla i det hela; och denna masochistiska fasa har blivit traumats eviga konsekvens som mitt livs oblidkeliga följeslagare, liksom gubben på ryggen av Sinbad Sjöfararen. Detta trauma och dess hemlighet delade jag dock aldrig med någon, då det helt enkelt var omöjligt. Det var ett olösligt problem som jag bara kunde lösa tillfälligt genom att förtränga det och förneka att det någonsin infunnit sig. Att för sig själv förneka något som ingen annan visste något om visade sig märkvärdigt lätt i flera decenniers tid, tills man en dag i Dharamsala efter diverse nyttiga och chockartade uppvaknanden och drastiska omvälvningar i ens liv plötsligt hade mognat till att kunna se detta trauma i vitögat...."

Jag kunde inte döma honom efter detta. Vem kunde det? Ett våldtaget barn måste bli till en latent livsfara för hela sin omgivning så länge han lever, och han kan aldrig hållas ansvarig för vad han har blivit havande med för ett missfoster av sin våldtäktsman. Annu mindre kan han göra abort. Det enda han kan göra är att leva ut monstret, och har han tur kan han överleva detta och sedan gå vidare. Jag måste ge Terry denna möjlighet och vägra att döma honom vad han än hade gjort.

I stället återvände jag till vår tidigare frågeställning om de olösta och oupprättade folkmorden. Jag fann denna fråga mera väsentlig.

"Din redogörelse har ingenting med dina spöken att göra, Terry. Du har kanske skadat ett antal personer för livet, vad vet jag, men du torteras av miljoner. Dessa kan bara vara vad jag tidigare anförde, nämligen alla världens offer för historien genom alla folkmorden, från inkquisitionens härjningar från 1300-talet och framåt till tibetanernas situation idag."

"Jag visste att du skulle komma med denna undanflykt," sade han bittert leende. "Liksom alla andra vägrar du befatta dig med mina brott, därför att de ligger bakom mig och jag klarat mig ifrån dem. Nåväl, tibetanernas sak är aktuellare och mera överhängande, då deras sak fortfarande faktiskt kan åtgärdas, så låt oss verkligen ägna oss åt dem i stället. Det är mera konstruktivt."

Han tycktes acceptera att jag inte ville ta upp hans personliga fall med all den eventuella tidigare brottsliga verksamhet han sysslat med. Han gick med på att liksom

jag lämna det därhän och skulle aldrig ta upp det med mig mera. I stället visade han mig då en dikt som hade skrivits till avslutningen av ett arbete om Tibet av John. Även om den publicerats tidigare kanske den aldrig nog kan upprepas och helst så att hela världen och hela historien skulle höra det ekande för alltid:

*De äro millioner, de okända glömda,
av människans okunnighet evigt dömda,
som mördats i massor och det utan slut
utan en ögonblinkning av ett dåligt samvetes spår
hos tyrannerna, de som bestämmer och sätter sig över
allt mänskligt i tron att all mänsklighet bara är ond.
Det är just deras misstag.
Det finns inget ont utom destruktiv handling,
som kommer av likgiltighet eller okunnighet
om den genuint mänskliga uppbyggligheten.
Men alla de mördade lever ännu.
De finns kvar som osynliga skuggor i etern
och kan aldrig spåras men endast förnimmas.
De lever, de döda, och vi får ej glömma dem.
Så blott allenast kan vi kanske undvika framtida folkmord:
att ständigt bevara de oskyldigt mördade massorna inom oss,
påminna ledarna om deras skuggor för evigt
och aldrig upphöra att delta med offrande tankar
i den största sorgen av alla: de oskyldigt mördades,
ty det är de som mest sörjt för vår mänsklighet.*

Därmed har jag inte så mycket kvar att säga. Jag har framburit mitt bidrag till fromheten inför alla världens faktiska offer, vilkas offer alltid måste framhävas såsom aldrig att ha inträffat förgäves. I viss mån har förintelsen av judarna under andra världskriget fått någon upprättelse först och främst genom att detta folkmord faktiskt har erkänts, vilket inte skett beträffande turkarnas folkmord på armenierna under första världskriget eller kinesernas folkmord på tibetanerna som pågår sedan 55 år ännu idag utan att någonsin ens ha avbrutits.

Alla våra privata angelägenheter hamnar i skuggan av dessa universella skeenden, vilkas sorg och tyngder av skuld måste belasta mänskligheten för alltid. Det är därför ovidkommande att berätta hur det kom sig, att jag fick äran att inseminera Agnes, då Terry aldrig ville ha sex med henne och hon även föredrog att bara ha honom som broder, fast de var gifta, och då John frivilligt avstått från äran ehuru han vidtalats. Hans ursäkt hade varit att han redan hade en son någonstans att hålla ett öga på. Det var jag som vid ett obehagligt ögonblick framfört tanken på att de borde ha ett barn att kunna ge sitt livsverk i arv till, utan att jag hade några baktankar alls, och så gick det som det gick med den saken. Jag stannade kvar tillräckligt länge för att få veta att även mitt barn med den kloka Agnes skulle bli en son, varefter jag återvände hem till mina egna gamla bekymmer och därmed försvinner för gott ur denna verklighetssaga om mänskliga offer, om historiens offer och om det tibetanska offer som blöder oavlatligt dagligen ännu idag utan att den politiska världen insett sitt ansvar och skyldighet att till varje pris stävja pågående folkmord.

Slut.